ဟဇရသ် မောင်လာနာ မွဖ်သီ မိုဟမ္မဒ် ရှဖီး(အ်)

၏

ကုရ်အာန် သဖ်စီရ် (အူရ်ဒူ) ကျမ်းမှ

မအာရိဖွလ်ကုရ်အာန် မြန်မာဘာသာပြန်

အခေါင် ၄

အာယသ်တော် (၈ : ၄၁) မှ (၉ : ၉၃) အထိ

ပြန်ဆိုရေးသားတည်းဖြတ်သူ

မောင်လာနာ မွဖ်သီ ကာရီ မိုဟမ္မဒ် ယူစွဖ် (အဆ်အဒီ)

မာတိကာ

စဉ် | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

ပါရာ [၉]
စူရာဟ်အအ်ရာဖ်
ကြငှန်းများကဏ္ဍ

၇း၈၈ မှ ၇း၉၃ အထိ

၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃
၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၆

၇း၉၄ မှ ၇း၉၉ အထိ

၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၂
၄။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၄

၇း၁၀၀ မှ ၇း၁၀၂ အထိ

၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၂
၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၃

၇း၁၀၃ မှ ၇း၁၁၀ အထိ

၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၉
၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၁
၉။ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' နှင့် 'ဂျာဒူ'၏ ခြားနားမှု ၃၅

၇း၁၁၁ မှ ၇း၁၂၂ အထိ

၁၀။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃၈
၁၁။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၉

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၇း၁၂၃ မှ ၇း၁၂၇ အထိ

၁၂။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၄၆
၁၃။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၄၈
၁၄။ မော်ဆရာများ၏ အီမာန်သည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'
၁၅။ ('အဆွာ' နှင့် လက်တော်) ထက် ကြီးမားခြင်း ၅၂
ဖိရ်အောင်န်အပေါ် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ဟာရူးန် عليه السلام တို့၏
၁၆။ ကြောက်စိတ်လွှမ်းမိုးမှု ၅၂

၇း၁၂၈ မှ ၇း၁၃၂ အထိ

၁၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၅၅
၁၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၅၇
၁၉။ အခက်အခဲနှင့် ဒုက္ခဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် အထိရောက်ဆုံး
လမ်းညွှန်ချက် ၅၇
၂၀။ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းအဆင့်ရှိသော သူများကို စမ်းစစ်ခြင်း ၅၉

၇း၁၃၃ မှ ၇း၁၃၆ အထိ

၂၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၆၃
၂၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၆၄

၇း၁၃၇ မှ ၇း၁၄၁ အထိ

၂၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၇၂
၂၄။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၇၃

၇း၁၄၂

၂၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၇၉
၂၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၈၀
၂၇။ 'အေဗာဒသ်' ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာတွင် လနှင့်တွက်ချက်ခြင်းသာ အတည်
ဖြစ်၍ ဒုန္ယာ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို နေနှင့်တွက်ချက်ခွင့်ရှိခြင်း ၈၂

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၂၈။ စိတ်နှလုံးသားကို ပြုပြင်ရာ၌ ရက်ပေါင်းလေးဆယ်သည် အထူးသဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိခြင်း ၈၃
၂၉။ လူသားတို့အား မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများတွင် အဆင့်ဆင့်နှင့်လွယ်ကူမှုကို သွန်သင်ထားတော်မူခြင်း ၈၃
၃၀။ အရေးကြီးလိုအပ်သော အချိန်၌ လက်အောက်ငယ်သားကို မိမိ၏ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်ခြင်း ၈၄

၇ း ၁၄၃ မှ ၇ း ၁၄၅ အထိ

၃၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၈၇
၃၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၈၈
၃၃။ မူစာ عليه السلام အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိန့်ဆိုခဲ့သော ဟဒီးစ်တော် ၉၀

၇ း ၁၄၆ မှ ၇ း ၁၅၁ အထိ

၃၄။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၉၃
၃၅။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၉၅
၃၆။ မာနထောင်လွှားခြင်းသည် အသိဉာဏ်ပြည့်ဝမှန်ကန်ခြင်းနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သိရှိခြင်းမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးစေခြင်း ၉၆

၇ း ၁၅၂ မှ ၇ း ၁၅၆ အထိ

၃၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၀၂
၃၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၀၅
၃၉။ အချို့အပြစ်များ၏ အပြစ်ဒဏ်ကို လောက၌ပင် ခံစားကြရခြင်း ၁၀၅
၄၀။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ် (၇၀) ဦးအား ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ၄င်းတို့ ပျက်စီးရခြင်း၏ဖြစ်ရပ်များ ၁၀၇

၇ း ၁၅၇

၄၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၁၃
၄၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ....

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၄၃။ တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ၄င်း၏ အွမ္မသ်များ၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် မွန်မြတ်မှုများ ၁၁၄
၄၄။ 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းတို့တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် လက္ခဏာများအား တင်ပြထားသောအကြောင်း ၁၁၆
၄၅။ ကျမ်းတော်မြတ်နှင့်အတူ စွန္နသ်ပေါ်လိုက်နာကျင့်သုံးရန်လည်း 'ဖွရ်ဇ်' ဖြစ်ခြင်း... ၁၂၅
၄၆။ နဗီ၏ နောက်လိုက်ရုံမျှနှင့် မလုံလောက်၍ ရစူလ်အား ရိုသေဂုဏ်ပေးလေးစား ချစ်ခင်ရန်လည်း 'ဖွရ်ဇ်' ဖြစ်ခြင်း ၁၂၆

၇ း ၁၅၈ မှ ၇ း ၁၅၉ အထိ

၄၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၂၉
၄၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၃၀
၄၉။ တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီဖြစ်ခြင်းသည် 'ကေယာမသ်' နေ့အထိ တစ်လောကလုံး အတွက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တမန်တော်မြတ်၌ 'နဗူဝသ်' ကုန်ဆုံးသွားခြင်း ၁၃၀
၅၀။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အချို့အရေးပါသော ထူးခြားချက်များ ၁၃၂
၅၁။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုတွင် အမှန်ကို လိုလားကြသော အုပ်စုတစ်စုရှိခြင်း ၁၃၄

၇ း ၁၆၀ မှ ၇ း ၁၆၂ အထိ

၅၂။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၃၈

၇ း ၁၆၃ မှ ၇ း ၁၆၆ အထိ

၅၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၄၀

၇ း ၁၆၇ မှ ၇ း ၁၆၉ အထိ

၅၄။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၄၃
၅၅။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၄၄
၅၆။ အကျိုးကျေးဇူးများ ၁၄၇

၇ း ၁၇၀ မှ ၇ း ၁၇၁ အထိ

၅၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၅၁
၅၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၅၁
၅၉။ အစ္စလာမ်သာသနာတွင် အဓမ္မစေခိုင်းမှုမရှိခြင်း၏ မှန်ကန်သည့်အလိုသဘောနှင့်
သံသယ၏အဖြေ ၁၅၄

၇ း ၁၇၂ မှ ၇ း ၁၇၄ အထိ

၆၀။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၅၅
၆၁။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ....
၆၂။ اَلَسْتُ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက် ၁၅၆
၆၃။ ‘ဗိုင်အသ်’ ရယူခြင်း၏ အရင်းအမြစ် ၁၆၀
၆၄။ ‘အဟ်ဒေ့အဇလ်’ အဖန်ဆင်းခံများအား ဖန်ဆင်းသည့်နေ့မှ ကတိကဝတ်နှင့်
စပ်လျဉ်း၍ စောဒကမေးခွန်း အချို့တို့နှင့် ဖြေကြားချက်များ ၁၆၄

၇ း ၁၇၅ မှ ၇ း ၁၇၇ အထိ

၆၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၆၉
၆၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၇၀
၆၇။ ရှေ့ဆောင်ပညာရှင်၏ လမ်းမှားခြင်း၏သတိသံဝေဂယူဖွယ်ရာအဖြစ်အပျက် ၁၇၁

၇ း ၁၇၈ မှ ၇ း ၁၇၉ အထိ

၆၈။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၇၈
၆၉။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၇၈
၇၀။ အာယသ်တော်တွင် ကာဖိရ်များနားလည်ခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်းမရှိကြောင်းကို
တင်ပြထားပြီး ယင်းအချက်သည် လက်တွေ့ဘဝနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၍
မည်သည့်အချက်အပေါ် အခြေခံ၍ တင်ပြထားသနည်း။ ၁၈၁

၇ း ၁၈၀

၇၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၈၄
၇၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၈၅

စဉ် **အကြောင်းအရာ** **စာမျက်နှာ**

၇၃။ ကောင်းမွန်သော အမည်များ၏ ရှင်းလင်းချက် ၁၈၅
၇၄။ ဒိုအာ၏ အချို့စည်းကမ်းချက်များ ၁၈၆
၇၅။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များတွင် အပြောင်းအလဲပြုခြင်းအား တားမြစ်ထားခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ပုံစံအသီးသီးများ ၁၈၉
၇၆။ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်နာမတော်များဖြင့် မှည့်ခေါ်ခြင်း (သို့) ရည်ညွှန်းပြောဆိုခြင်း မပိုင်ကြောင်း ၁၈၉

၇း၁၈၁ မှ ၇း၁၈၅ အထိ

၇၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၉၂
၇၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၁၉၃

၇း၁၈၆ မှ ၇း၁၈၇ အထိ

၇၉။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၁၉၉
၈၀။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၀၀

၇း၁၈၈ မှ ၇း၁၉၃ အထိ

၈၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၀၇
၈၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၁၀

၇း၁၉၄ မှ ၇း၁၉၈ အထိ

၈၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၁၇
၈၄။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၁၉

၇း၁၉၉ မှ ၇း၂၀၂ အထိ

၈၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၂၁
၈၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ....
၈၇။ ကျမ်းတော်မြတ်မှ သင်ကြားပြသသော အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံကျစ်လစ်သည့် လမ်းညွှန်မှုတစ်ရပ် ၂၂၃
၈၈။ အံ့ဖွယ်အကျိုးထူး ၂၂၈

စဉ် **အကြောင်းအရာ** **စာမျက်နှာ**

၇း၂၀၃ မှ ၇း၂၀၄ အထိ

၈၉။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၃၀
၉၀။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၃၁
၉၁။ ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန် ဖတ်ရွတ်နေခိုက် တိတ်ဆိတ်စွာ နားထောင်ရခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အချို့အရေးကြီးသော ပညတ်ချက်များ ၂၃၄

၇း၂၀၅ မှ ၇း၂၀၆ အထိ

၉၂။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၃၇
၉၃။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၃၇
၉၄။ တီးတိုးစွာ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းနှင့် အသံထွက်၍ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းအကြောင်း ၂၃၈
၉၅။ 'စဂ်ျဒဟ်' ဦးချခြင်း၏ အချို့ထူးမြတ်မှုများနှင့် အမိန့်တော်များ ၂၄၂

စူရာဟ်အန်ဖာလ်
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ

၈း၁

၉၆။ စူရာဟ်၏ အကြောင်းအရာများ ၂၄၄
၉၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၄၅
၉၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၄၅
၉၉။ အာယသ်တော်၏ ပြည့်စုံသော အကျယ်ရှင်းလင်းချက် ၂၄၈
၁၀၀။ လူတို့အချင်းချင်း ညီညွတ်ခြင်းနှင့် စည်းလုံးခြင်းသည် ရှောင်ကြဉ်မှုတရားနှင့် အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့မှုရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း ၂၅၁

၈း၂ မှ ၈း၄ အထိ

၁၀၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၅၃
၁၀၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ပညတ်ချက်များ ....
၁၀၃။ မုအ်မင်န်များ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များ ၂၅၃

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၀၄။ ပထမအရည်အချင်းဖြစ်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့စိတ် ၂၅၄
၁၀၅။ ဒုတိယအရည်အချင်းဖြစ်သော အီမာန်၏ တိုးတက်မှု ၂၅၅
၁၀၆။ တတိယအရည်အချင်းဖြစ်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အားကိုအားထား ပြုခြင်းအကြောင်း ၂၅၆
၁၀၇။ စတုတ္ထအရည်အချင်းမှာ နမာဇ်၏ ဆောက်တည်မှုဖြစ်ကြောင်း ၂၅၆
၁၀၈။ ပဉ္စမအရည်အချင်းမှာ အသျှင်မြတ်၏လမ်းတွင် သုံးစွဲခြင်းအကြောင်း ၂၅၇

၈း၅ မှ ၈း၆ အထိ

၁၀၉။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၅၉
၁၁၀။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၆၀

၈း၇ မှ ၈း၁၀ အထိ

၁၁၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၆၉
၁၁၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၇၀

၈း၁၁ မှ ၈း၁၄ အထိ

၁၁၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၇၇
၁၁၄။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၇၈

၈း၁၅ မှ ၈း၁၉ အထိ

၁၁၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၈၄
၁၁၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၈၅

၈း၂၀ မှ ၈း၂၄ အထိ

၁၁၇။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၂၉၃
၁၁၈။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၂၉၅

၈း၂၅ မှ ၈း၂၈ အထိ

၁၁၉။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃၀၂
၁၂၀။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၀၃

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၈း၂၉ မှ ၈း၃၃ အထိ

၁၂၁။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃၁၁
၁၂၂။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၁၃

၈း၃၄ မှ ၈း၃၈ အထိ

၁၂၃။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃၂၅
၁၂၄။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၂၇

၈း၃၉ မှ ၈း၄၀ အထိ

၁၂၅။ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ် ၃၃၃
၁၂၆။ သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ ၃၃၄

ပါရာ [၉]

စူရာဟ်အအ်ရာဖ်

ကြဲ့ဝန်းများကဏ္ဍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

သနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူသော အနန္တကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်ဖြင့် အစပြုပါ၏။

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ
يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا
قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ٨٨

၇ : ၈၈ ။ ။ ထိုအခါ ယင်း (နဗီတမန်တော်) ရှုအိုက်ဗ်၏ အမျိုးသားတို့အနက် မောက်မာထောင်လွှားလျက် ရှိကြကုန်သော အကြီးအကဲတို့က 'အို, ရှုအိုက်ဗ်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အားလည်းကောင်း၊ အသင်နှင့်အတူ သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြသော သူတို့အားလည်းကောင်း မိမိတို့၏ မြို့ရွာမှ နှင်ထုတ်ပစ်မည်။ သို့မဟုတ်လျှင် အသင်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သာသနာသို့ ပြန်လည် (ဝင်) ရောက်ခဲ့ကြလေကုန်'ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။ (ထိုအခါ) ယင်းနဗီတမန်တော် (ရှုအိုက်ဗ်) က 'ငါတို့သည် (အသင်တို့၏ ဘာသာအယူဝါဒကို) စက်ဆုပ်ပါလျက်နှင့်ပင် (ပြန်ဝင်ကြရပါမည်) လော'ဟူ၍ ပြောဆို (ဖြေကြား) ခဲ့လေသည်။

قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا
فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا ۚ وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا ۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ عَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ٨٩

၇ : ၈၉ ။ ။ အကယ်၍ ငါတို့သည် မိမိတို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က အသင်တို့၏ ဘာသာအယူဝါဒမှ ကယ်ဆယ်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် အသင်တို့၏ ဘာသာအယူဝါဒကို ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပါလျှင် အမှန်စင်စစ် ငါတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်

မြတ်အပေါ်၌ ကြံဖန်လီဆယ်၍ မုသားပြောဆိုကြသူများ ဖြစ်သွားကြပေမည်။ စင်စစ် ငါတို့သည် မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က အလိုရှိတော်မူသည်မှအပ ငါတို့အဖို့ ထိုဘာသာအယူဝါဒအတွင်းသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ကြရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။ ငါတို့၏ အသျှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အသိပညာအားဖြင့် လွှမ်းခြုံလျက် ရှိတော်မူပေသည်။ ငါတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ်၌သာလျှင် ယုံကြည်စိတ်ချ လွှဲအပ်ခဲ့ကြလေပြီ။ 'အို, ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အသျှင်မြတ်၊ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့နှင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အမျိုးသားတို့စပ်ကြားဝယ် မှန်ကန်စွာ စီရင်ဆုံးဖြတ် ပေးသနားတော်မူပါ။ အမှန်စင်စစ် အသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် အကောင်းဆုံး စီရင်ဆုံးဖြတ်တော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူပေသည်။

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ
شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ ٩٠

၇ : ၉၀ ။ ။ (ထိုအခါ) ယင်း (နဗီတမန်တော်) ရှုအိုက်ဗ်၏ အမျိုးသားတို့အနက်မှ သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြသော အကြီးအကဲတို့က (မိမိတို့၏ အမျိုးသားများအား) 'အကယ်၍ အသင်တို့သည် ရှုအိုက်ဗ်၏ အမိန့်နောက်သို့ လိုက်နာခဲ့ကြပါလျှင် မုချစင်စစ် အသင်တို့သည် ဆုံးရှုံးနစ်နာသူများ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်' ဟူ၍ (မိမိတို့အချင်းချင်း) ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်သည်။

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ٩١

၇ : ၉၁ ။ ။ ထို့နောက် (စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားဖွယ်ရာကောင်းသော) မြေငလျင်သည် ၎င်းတို့အား ဖမ်းဆီးကွပ်မျက်ခဲ့ရာ ၎င်းတို့မှာ မိမိတို့၏ နေအိမ်များ၌ပင် မှောက်လျက်သား သေကြေပျက်စီးသွားခဲ့ကြကုန်သည်။

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا
فِيهَا ۚ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ٩٢

၇ : ၉၂ ။ ။ (နဗီတမန်တော်) ရှုအိုက်ဗ်အား စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်သော သူတို့သည် ထို (နေ) အိမ်များတွင် အလျှင်း နေထိုင်ခဲ့ဘူးကြသည် မရှိသကဲ့သို့ပင် ပျက်စီးသွားခဲ့ကြကုန်သည်။ ထို (နဗီတမန်တော်) ရှုအိုက်ဗ်အား စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြသော သူတို့သည်သာလျှင် ဆုံးရှုံးပျက်စီးသွားသူများသာ ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۖ
فَكَيْفَ آسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ ٩٣

၇ : ၉၃ ။ ။ ထိုအခါ ယင်းနဗီတမန်တော် (ရှုအိုက်ဗ်) သည် ၎င်းတို့ထံမှ မျက်နှာလွှဲ၍ ထွက်ခဲ့လေပြီ။ ၎င်းပြင် 'အို, ငါ၏ အမျိုးသားအပေါင်းတို့၊ ဧကန်မလွဲ ငါသည် မိမိအသျှင်မြတ်၏ မှာကြားတော်မူလိုက်သော အမိန့်ပညတ်တော်များကို

အသင်တို့ထံသို့ အရောက်ပို့ဆောင်ခဲ့ချေပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ငါသည် အသင်တို့၏ ကောင်းကျိုးကိုလည်း သယ်ပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါသည် (အမှန်တရားကို) သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြကုန်သော သူတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အဘယ်ကြောင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေးရပါမည်နည်း' ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်း (ဟဇရတ် ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام) ၏ မျိုးနွယ်စုထဲမှ မောက်မာ ထောင်လွှားကြသော ခေါင်းဆောင်များက ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ ဆိုဆုံးမမှုစကားများကို ကြားပြီး ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အို့ ရှုအိုင်ဗ်၊ (အသင်တို့ သတိထားကြလေ။) ငါတို့သည် အသင့်ကိုလည်းကောင်း၊ အသင်နှင့်အတူ အီမာန်ယူထားသူများအားလည်းကောင်း၊ ငါတို့၏ မြို့မှ နှင်ထုတ်ပစ်လိုက်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက အသင်တို့သည် ငါတို့၏ (ပထမကိုးကွယ်သည့်) ဘာသာတရားဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာကြကုန်။ (သို့ဆိုလျှင် ငါတို့သည် အသင်တို့အား မည်သည့်အကြောင်းမှ ပြုလုပ်ပြောဆိုမည်မဟုတ်။' ဤသို့သော စကားကို မုအ်မင်န်များအား ၎င်းတို့သည် အီမာန်မယူမီအလျှင် ထိုသူများကဲ့သို့ 'ကုဖ္ဖရ်'၏ လမ်းကြောင်းပေါ်၌ ရှိခဲ့သည့်အတွက် ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام သည် နဗီဖြစ်ပြီးနောက် မည်သည့်အခါမှ 'ကုဖ္ဖရ်'လုပ်ငန်းများ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေ။ သို့သော်လည်း ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام အား ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းမှာ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام သည် 'နဗူဝသ်'ချီးမြှင့်ပြီး စေလွှတ်တာဝန်ပေးခြင်း မခံရမီအလျှင်က ၎င်း'ကုဖ္ဖရ်' ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကာဖိရ်များက သူသည်လည်း ငါတို့ကဲ့သို့ပင် ယုံကြည်လက်ခံထားသူဖြစ်မည်ဟု ထင်မြင်ယူဆ ပြောဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။)

ဟဇရတ် ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام က ပြန်လည်ချေပ အဖြေပေးသည်မှာ 'ငါတို့သည် အသင်တို့၏ ဘာသာသာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်ရန် မည်သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။ ငါတို့သည် ၎င်းကို အထောက်အထားများ အတွေးအမြင်များနှင့် မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ၊ ရွံရှာဖွယ်ရာအဖြစ်နှင့် သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်ပေသည်။ အလိုသဘောမှာ ထိုအရာများ၏ မဟုတ်မမှန်မှု မှားယွင်းနေမှုအပေါ် အထောက်အထားများရှိနေရာ ငါတို့သည် ထိုအရာကို မည်သို့မည်ပုံနှင့် ရွေးချယ်လက်ခံရမည်နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် လွန်စွာ အကြီးအမားဆုံး မှားယွင်းမှုနှင့် မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲသော သူများဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ပြုလုပ်တော်မမူပါစေနှင့်) အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင်တို့၏ ဘာသာသာသနာဘက်သို့ ပြောင်းလာမည်ဆိုလျှင်၊ အထူးသဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ထို (ကုဖ္ဖရ်) အရာများမှ လွတ်ငြိမ်းကင်းရှင်းစေပြီးနောက်ပိုင်း (ကျူးလွန်မည်ဆိုလျှင်)၊ ('ကုဖ္ဖရ်'အား မှန်ကန်သော သာသနာဟု မှတ်ယူခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် စွပ်စွဲရာရောက်သည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် သာသနာကို နှစ်သက်တော်မူ၏။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိပါစေ။) အထူးသဖြင့် မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများသည် ကာဖိရ်ငြင်းပယ်သူများအဖြစ် ပြန်ဖြစ်သွားခြင်းသည် ပို၍ပင် စွပ်စွဲစော်ကားရာ

ရောက်ပေသည်။ အကြောင်းမှာ မုအ်မင်န်၏ ကာဖိရ်ဖြစ်ခြင်းသည် အမှန်တရားကို အထောက်အထားနှင့် နားလည်သိရှိ လက်ခံယုံကြည်ပြီး နောက်ပိုင်းမှ ဖြစ်ရခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းမှာ ထပ်၍ စော်ကားရာရောက်သွား၏။ ပထမစော်ကားချက်မှာ တင်ပြခဲ့ပြီးသော စော်ကားစွပ်စွဲချက်ဖြစ်ပြီး အခြားစော်ကားချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်ကို သိရှိစေသော ထိုအထောက်အထားများ၊ ၎င်းအထောက်အထားများကို အကြောင်းပြု၍ ကျွန်ုပ်သည် အမှန်တရားဟု လက်ခံယုံကြည်ထား၏။ ထိုသိရှိစေခဲ့သော အသိတရားများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ကျွန်ုပ်ကို မှားယွင်းစွာ အသိပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော စွပ်စွဲစော်ကားချက် ဖြစ်သည်။

ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် رضي الله عنه က عود (ကျွန်ုပ်တို့ အသင်တို့၏ သာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်မည်ဆိုလျှင်) ဆိုသော စကားလုံးကို အသုံးပြုခြင်းမှာ (မိမိလည်း ပြန်လှည့်လိမ့်မည်ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်အတွက်မဟုတ်ဘဲ) အခြားသူများအပေါ် ရည်ညွှန်းအသုံးပြုခြင်းဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ထိုကာဖိရ်များ၌ ထင်မြင်သတ်မှတ်ထားမှုအတိုင်း သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက နားလည်လွယ်ရန် ယှဉ်ထိုးပုံစံချပြခြင်း ဖြစ်မည်။)

၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အသင်တို့၏ ဘာသာသာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်ရန်မှာ ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့အား စိုးပိုင်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင်က ကျွန်ုပ်တို့၏ 'သက္ကဒီးရ်' နဖူးစာကံ၌ မိမိ၏ အသိဉာဏ်တော်၌ရှိသော အကြောင်းခံတစ်ခုခုအပေါ် အခြေခံ၍ သတ်မှတ်ခဲ့ပါမူ ၎င်းမှာ သီးခြားဖြစ်၏။ (ကျွန်ုပ်တို့အား ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်တော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အသိဉာဏ်တော်သည်ကား အရာအားလုံးအပေါ်၌ လွှမ်းခြုံလျက်ရှိ၏။ အသိဉာဏ်တော်ဖြင့် သတ်မှတ်စီမံထားသော အရာအားလုံး၏ အကျိုးအကြောင်းကို ယုံကြည်အားကိုးကြပါ၏။ ၎င်းနောက် ထိုယုံကြည်အားကိုးချက်ဖြင့် ဤသို့ မျှော်လင့်၏။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကို စစ်မှန်သည့် သာသနာအပေါ် မြဲမြံစွာ ရပ်တည်ခွင့်ပြုလိမ့်မည်။ ၎င်းနောက် ဤစကားကြောင့် ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် رضي الله عنه သည် မိမိ၏ အီမာန်နှင့်တကွ ကောင်းမွန်စွာ အသက်ထွက်မည်ဆိုသည့်အပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိဟု ဆိုပြီး စောဒကတက်ရန် မသင့်ပေ။ နဗီတမန်တော်များကို ဤကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံကြည်မှုအပြည့် ပေးထားပြီးဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ အဓိကတင်ပြခြင်းမှာ မိမိ၏ မတတ်စွမ်းနိုင်မှုကို ဖော်ကျူးလျက် အလုံးစုံသော ကိစ္စများကို မိမိအား စိုးပိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော် ယုံပုံလွှဲအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤအချက်များမှာ 'နဗူဝသ်' ပြည့်စုံမှု၏ အဓိကအရေးကြီးသော အချက်များထဲမှ ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် (အထက်ဖော်ပြပါ စကားမှာ) အခြားမှုအမိန့်များဘက်မှ ထောက်ရှု၍ ကြည့်လျှင် မည်သည့်[illegible] မဝင်နိုင်ပေ။

ဤသို့ အဖြေပေးပြီးနောက် ထိုကာဖိရ်များအား မိမိ၏ တင်ပြပြောဆိုခြင်းသည် လုံးဝ စူးရှမှု မရှိသည်ကို တွေ့မြင်သောအခါ ၎င်းတို့ အီမာန်ယူလာရန် လုံးဝ မျှော်လင့်ချက်မရှိသည့်အခါ ထိုသူတို့အား ပြောဆိုတင်ပြမှုများကို ရပ်တန့်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဒိုအာဆုပန်လေသည်။) 'အို့ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ကျွန်ုပ်၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များကြား အမြဲတမ်း အမှန်တရားနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်တော်မူလေ့ ရှိသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပေးတော်မူပါ။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) အသျှင်

မြတ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်ခြင်းမှာ သေချာသောအရာ ဖြစ်၏။ (ထင်ရှားသော ပုံစံမျိုးနှင့် အမှန်တရား၏ မှန်ကန်မှု၊ ၎င်းနောက် မှားယွင်းနေသူများ၏ မှားယွင်းမှုကို ရှင်းလင်းပေးတော်မူပါ။) ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်သည် ဆုံးဖြတ်သူများ၌ အကောင်းဆုံး ဆုံးဖြတ်ပေးတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူ၏။'

၎င်းနောက် (ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏) ထိုမျိုးနွယ်စုဝင်ထဲမှ အထက်၌ တင်ပြခဲ့သော ကာဖိရ် ခေါင်းဆောင်များက ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ ပြည့်စုံထိရောက်မှုရှိသည့် ဟောပြောတင်ပြချက်ကို ကြားပြီး နားထောင်သူများစွာအပေါ် စူးရှမှု ရောက်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ပြီး ကျန်ရှိနေသော အခြားကာဖိရ်များအား) ပြောဆိုသည်မှာ 'အကယ်၍ အသင်တို့သည် ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ညွှန်ပြသော လမ်းကို လိုက်နာလျှောက်လှမ်းမည်ဆိုပါက ဧကန်မုချ အလွန်ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရမည်။ (ဘာသာရေးရှုထောင့်အရလည်း ဆုံးရှုံးကြရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါတို့၏ သာသနာသည် မှန်ကန်သည့်အတွက် ၎င်းကို စွန့်လွှတ်ခြင်းမှာ ဆုံးရှုံးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် 'ဒွန်နယာ' လောကတွင်လည်း ဆုံးရှုံးကြရမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အလေးချိန် ချိန်တွယ်ရာတွင် အပြည့်အဝ ချိန်ပေးရမည်ဆိုပါက ဝင်ငွေ (ရရှိငွေ) နည်းသွားလိမ့်မည်။ အချုပ်ဆိုသော် အားလုံးသည် မိမိတို့၏ 'ကုဖွရ်' လမ်းစဉ်နှင့် 'ဇုလုမ်' လုပ်ငန်းအပေါ်၌သာ မြဲမြံစွာ ရပ်တည်၍ နေကြကုန်။ ထိုအခါ 'အဇာဗ်' (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံမှ) ဒဏ်ခတ်ခြင်းများ ကျရောက်လာလေသည်) ထိုသူတို့အား ငလျင်က ဆုပ်ကိုင်ဒဏ်ခတ်လိုက်၏။ ထိုအခါ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ နေအိမ်အတွင်း ဇောက်ထိုး အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့၏။ အကြင်သူတို့မှာ ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ်ကို လိမ်လည်သူအဖြစ် စွပ်စွဲငြင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် မွတ်စလင်မ်များကို ၎င်းတို့၏ နေအိမ်မှ နှင်ထုတ်ရန် အသင့်ရှိနေကြ၏။ ၎င်းသူတို့၏ အခြေအနေ ဤမျှလောက် ဆိုက်ရောက်သွားလေသည်။ ပမာဆိုရသော် ၎င်းတို့သည် ထိုအိမ်များ၌ မည်သည့်အခါကမျှ နေထိုင်ကျင်လည်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့သည့် အခြေအနေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွား၏။ အကြင်သူတို့သည် ဟဇရသ် ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام အား လိမ်လည်သူဟု စွပ်စွဲငြင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ (၎င်းနောက် ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ ဆိုဆုံးမမှုများအပေါ် လိုက်နာသူများကို ပျက်စီးဆုံးရှုံးသူများဟု ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ယခု) ထိုသူတို့ပင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရ၏။

ထိုအခါ ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام က ၎င်းကာဖိရ်များကို မျက်နှာလွှဲ့ ကျောခိုင်း၍ ထွက်သွားလေ၏။ ၎င်းနောက် (ယူကျုံးမရဖြစ်ပြီး စိတ်လက်မကြည်စွာဖြင့်) ပြောဆိုအမိန့်ရှိသည်မှာ 'အို၊ ငါ၏ မျိုးနွယ်စုဝင်တို့၊ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့ကို ကျွန်ုပ်၏ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက် ဖန်ဆင်းထားတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို ပို့ချခဲ့ပါသည်။ (အကြင်အမိန့်များအပေါ် လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရှိရှိသမျှသော အောင်မြင်မှုအလုံးစုံ၏ အကြောင်းခံဖြစ်၏။) ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အတွက် အလွန့်အလွန် ကောင်းကျိုးကို လိုလားခဲ့၏။ (အဘယ်သို့ဆိုသော် အမျိုးမျိုး နားလည်သဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြနားချခဲ့၏။ သို့သော် ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်မှာ အသင်တို့သည် လက်မခံခဲ့ကြပေ။ ၎င်းနောက် ဤကဲ့သို့ အဖြစ်ဆိုးနှင့် ကြုံကြိုက်စေသော နေ့ကို ရှုမြင်ပြီး တစ်ဖန် ထိုသူတို့၏ မလိုမုန်းတီးမှုနှင့် ဆန့်

ကျင်ငြင်းပယ်မှုကို သတိရပြီး အမိန့်ရှိသည်မှာ ထိုသူတို့၏ ဒုက္ခကို မိမိတို့ဘာသာ ရွေးချယ်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ) ကျွန်ုပ်သည် ထိုကာဖိရ်များ (၏ ပျက်စီးမှု) အပေါ် အဘယ်ကြောင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေး သောကရောက်နေရမည်နည်း။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ အား ၎င်း၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များက ပြောဆိုကြသည်မှာ အကယ်၍ အသင်သည် အမှန်တရားပေါ်၌ရှိသည်ဆိုလျှင် အသင် (၏ ပြောဆိုဆုံးမမှုကို ယုံကြည်လိုက်နာ) လက်ခံသူများ မျက်နှာပွင့်လင်း အဆင်ပြေချောမွေ့၍၊ လက်မခံသူများအပေါ် 'အဇားဗ်' အပြစ်ဒဏ် ကျရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လတ်တလော တွေ့မြင်နေရမည်မှာ သက်တမ်းများ တန်းတူညီတူပင် အေးအေးချမ်းချမ်း သက်သက်သာသာနှင့်ပင် ကုန်ဆုံးလျက်ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အား မှန်ကန်သူဟု မည်သို့ ယုံကြည်ရမည်နည်း။ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုမှုအပေါ် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ က အမိန့် ရှိသည်မှာ 'အသင်တို့ အလျင်စလို မဆုံးဖြတ်လေနှင့်။ မကြာမီပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အသင်တို့၏ ကြား စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးလိမ့်မည်။' ထိုအခါ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ ၏ ဤစကား ရပ်အပေါ် မျိုးနွယ်စု၏ အကြီးအကဲ ခေါင်းဆောင်များက မာနကြီး ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ် တရားမရှိသူများ အမြဲတမ်း ပြောဆိုလေ့ရှိသည့် စကားအတိုင်း ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အို၊ ရှုအိုက်ဗ်၊ အသင်နှင့် အသင့်အပေါ် အီမာန်ယူထားသူများအားလုံးသည် ငါတို့၏ ဘာသာသာသနာတွင်းသို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက်ကြကုန်။ သို့မဟုတ်ပါက ငါတို့သည် အသင်တို့အား ငါတို့၏ မြို့ရွာမှ နှင်ထုတ်ပစ်မည်' ဟု ပြောဆိုလေသည်။

'၎င်းတို့၏ သာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်၍ ဝင်ကြရန်' ဆိုသည့် စကားမှာ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ ၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များထဲမှ မုအ်မင်န်များအတွက်ဆိုလျှင် မှန်လေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းမုအ်မင်န်များမှာ ပထမအစ၌ ၎င်းကာဖိရ်တို့၏ ဘာသာသာသနာနှင့် လမ်းစဉ်အပေါ်၌ နေထိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ဖြစ်၏။ ထို့နောက်မှ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ ၏ 'ဒအ်ဝသ်' ဖိတ်ခေါ်မှုအပေါ် မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားခဲ့ကြသူများ ဖြစ်၏။ သို့သော် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ မှာမူ တစ်ရက်ခန့်မျှပင် ၎င်းသူတို့၏ မှားယွင်းသော သာသနာနှင့် လမ်းစဉ်အပေါ်၌ မနေခဲ့ဖူးပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ မည်သည့်နဗီတမန်တော်များမှ ထိုတွဲဖက် ကိုးကွယ်၍ 'ရှရစ်က်' ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှားယွင်းသော သာသနာအပေါ် လိုက်နာလက်ခံကျင့်သုံးခြင်းမှာ မည်သို့မျှ မဖြစ်နိုင်ပေ။

သို့ရှိပါလျက် ၎င်းကာဖိရ်များက ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ အား 'ငါတို့၏ ဘာသာသာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာကုန်' ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ ဤအတွက်ကြောင့် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ထင်ရ၏။ အကြောင်းမှာ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ သည် 'နဗူဝသ်' မရမီအလျင် ၎င်းသူတို့၏ မှားယွင်းနေသော ပြောဆိုလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှုများကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါလျက် ဆိတ်ဆိတ်သာ နေထိုင်တော်မူခဲ့၏။ မျိုးနွယ်စုဝင်များနှင့် ရောနှောစွာပင် နေထိုင်ခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ (ဆိတ်ဆိတ်၍ ရောရောနှောနှော) နေထိုင်ခဲ့ခြင်းကို အခြေခံပြီး ၎င်းသူတို့သည် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုသူသည်လည်း ငါတို့နှင့် အတွေးတူ၊ ယုံကြည်ချက်တူသူ၊

ငါတို့ လက်ခံကျင့်သုံးနေထိုင်သည့် ဘာသာတရားပေါ်၌ ရှိနေသူဟု ထင်မြင်ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန်တူ၏။ အီမာန်နှင့် ပတ်သက်၍ 'ဒအ်ဝတ်' ပေးဖိတ်ခေါ်မှု ပြုလာပြီးမှ ၎င်းသူတို့က ထိုသူ၏ ဘာသာသာသနာသည် ငါတို့နှင့်မတူ ဆန့်ကျင်လျက်ရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်သိရှိလာကြသည်။ ၎င်းကိုပင် ဤသူမှာ ငါတို့၏ သာသနာမှ သွေဖည်သွားသူဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန်တူ၏။

ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام က အဖြေပေးသည်မှာ-

اَوَلَوْكُنَّاكَارِهِيْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ 'ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့၏ သာသနာကို နှစ်သက်ခြင်းမရှိပါလျက်၊ ၎င်းနောက် မှားယွင်းသော သာသနာဟု သတ်မှတ်ယုံကြည်ထားပါလျက်နှင့် အသင်တို့၏ သာသနာတွင်းသို့ ဝင်ရန်မှာ ဖြစ်နိုင်မည်လော။ ထိုရည်ရွယ်ချက်မှာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ပေ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام သခင်က မိမိ၏ မျိုးနွယ်စုတို့အား ပြောကြားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား အသင်တို့ လက်ခံကိုးကွယ်နေသော မှားယွင်းနေသည့် သာသနာဝင်ဖြစ်ခြင်းမှ ကယ်တင်ခဲ့လေရာ ထို့နောက်တစ်ဖန် ကျွန်ုပ်တို့က အသင်တို့၏ ဘာသာဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာမည်ဆိုပါက ဤသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ အလွန်ကြီးမားသော လိမ်လည်မှုကြီးနှင့် စွပ်စွဲချက်သက်သက်သာ ဖြစ်မည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဦးစွာပထမ မိမိတို့ဘက်မှ ကုဖ္ဖရ်နှင့် ရှရစ်ကိတို့၏ လုပ်ရပ်တို့ကို သာသနာအဖြစ် လက်ခံထားခြင်းကို ဤသို့ သဘောဆောင်၏။ ၎င်းမှာ ဤလုပ်ရပ်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် အမိန့်ပေးခိုင်းစေချက်ကြောင့် လုပ်ရခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရှိရာ ဤသည်မှာလည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် လိမ်လည်စွပ်စွဲမှုပင် ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် အီမာန်ယူလာပြီး အသိအမြင်ရပြီးမှ နောင်တစ်ဖန် ကုဖ္ဖရ်ဘက်သို့ လှည့်သွားခြင်းမှာ 'ပထမလမ်းစဉ်မှာ လုံးဝ မှားယွင်း၏။ လမ်းစဉ်အမှန်မှာ ယခု လက်ခံရွေးချယ်ထားသော သာသနာသာ ဖြစ်သည်' ဟု ပြောဆိုရာရောက်၏။ သို့ရှိရာ ဤကဲ့သို့ အမှန်ကို အမှား၊ အမှားကို အမှန်ဟု ပြောဆိုခြင်းသည် နောက်တစ်ကြိမ် လိမ်လည်စွပ်စွဲမှုဖြစ်ခြင်းမှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပေ၏။

ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ အထက်ပါပြောဆိုချက်၌ ကြွေးကြော်မှုမှာ 'ငါတို့သည် မည်သည့်အခါမှ အသင်တို့၏ သာသနာဘက်သို့ ပြန်လှည့်ဝင်မည် မဟုတ်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ကြွေးကြော်မှုပြုခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျေးကျွန်ပီသခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လေသည်။ ဤသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အချစ်တော်နှင့် အဆင့်အတန်းမြင့်မားလှသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးများအတွက် သင့်လျော်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

مَاكَانَ لَنَآ اَنْ نَّعُوْدَ فِيْهَآ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللهِ تَوَكَّلْنَا

အလိုသဘောမှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင်တို့၏ သာသနာဘက်သို့ လုံးဝ ပြန်လှည့်လာရန် မရှိ။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ဤသို့ မပြုလုပ်ပါစေနှင့်။) အကယ်၍သာ ကျွန်ုပ်တို့အား ဖန်ဆင်းကျွေးမွေးစောင့်

ရှောက်ထားတော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင်က မိမိ၏ သတ်မှတ်စီမံချက်၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် လမ်းမှားသူများဖြစ်ရန် ရေးသားသတ်မှတ်ထားပါမူ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖန်ဆင်းရွေးမွေးစောင့်ရှောက်တော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ 'အိလ်မ်'အသိဉာဏ်တော်သည် အရာအားလုံးအပေါ် လွှမ်းခြုံလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ်၌သာ ယုံကြည်အားထားမှု ပြုပါ၏။

ဤပြောဆိုချက်၌ မိမိ၏ အားအင်ချည့်နဲ့မှု၊ မတတ်စွမ်းနိုင်မှုကို ဖော်ကျူးထားပြီး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ်၌ ယုံပုံအားကိုး လွှဲအပ်ထားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ နဗီတို့၏ နဗီဖြစ်ခြင်းနှင့် ပြည့်ဝ ကိုက်ညီသည့် အချက်ထဲမှ ဖြစ်သည်။ ၎င်းယုံပုံအားကိုး လွှဲအပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် လုပ်ငန်း တစ်ခုလုပ်ရန် (သို့) ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက် ကြွေးကြော်ရန် မည်သည့်စွမ်းဆောင်နိုင်မှု အရည်အချင်းများ ရှိပေသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မှန်မြတ်သော လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ (သို့) မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ခြင်း အားလုံးတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချီးမြှင့်မြှောက်စား၊ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုပေးသည့် အတွက်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည် (ဟု ယုံကြည်လက်ခံ သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်၏။)

ထို့အတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ က အမိန့်ရှိခဲ့သည်မှာ-

لَوْلَا اللّٰهُ مَا اهْتَدَيْنَا وَلَا تَصَدَّقْنَا وَلَا صَلَّيْنَا

အလိုသဘောမှာ အကယ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချီးမြှင့်မြှောက်စား စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းပေး သနားခြင်းမရှိခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ မှန်ကန်သော လမ်းအပေါ် လျှောက်လှမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ 'စွဒ်ကာဟ်'၊ 'ခိုင်ရားသ်' စသော အလှူဒါနများ လုပ်နိုင်မည်လည်း မဟုတ်။ 'နမာဇ်'လည်း ဝတ်ပြုနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် ﵇ က မျိုးနွယ်စုဝင်များသည် မောက်မာဆောင်လွှားကြသော ခေါင်းဆောင် များနှင့် စကားပြောဆိုပြီးနောက် ၎င်းသူတို့အပေါ် မည်သည့်စကားမှ စူးရှမှု မဖြစ်သည်ကိုလည်း ခန့်မှန်းမိ သောအခါ ၎င်းတို့ အပြန်အလှန် ပြောဆိုခြင်းကို လွှတ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် ဤကဲ့သို့ ဒိုအာဆုပန်ခဲ့၏။

رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِيْنَ

အလိုသဘောမှာ အို၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များအကြား အမှန်တရားနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်စီရင်ပေးတော်မူပါ။ ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်သည် အကောင်းဆုံး စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးတော်မူသော အသျှင် ဖြစ်တော်မူသည်။

ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ﵄ သခင်က အမိန့်ရှိ၏။ فتح ဟူသော စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤနေရာ၌ ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်အတွက် ဖြစ်၏။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို မှီငြမ်း၍ فاتح ဆိုသော ပုဒ်ကို قاضي (တရားသူကြီး) ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် အသုံးပြုခြင်းများ လာရှိထား၏။ */ ဗဟ်ရေမုဟီးသ် /*

အမှန်စင်စစ် ၎င်းစာလုံးဖြင့် ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام က မိမိမျိုးနွယ်စုဝင်များထဲမှ ကာဖိရ်ငြင်းဆန်သူများကို ဖျက်ဆီးပစ်ရန် ဒိုအာပြုလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ ဒိုအာကို လက်ခံတော်မူလိုက်ပြီး ၎င်းတို့သည် မြေငလျင်လှုပ်ခံရပြီး ငလျင်၏ အကြောင်းခံဖြင့် ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူလိုက်၏။

တတိယအာယသ်တော်၌ ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုများထဲမှ မောက်မာကြွားဝါထောင်လွှားကြသော ခေါင်းဆောင်တို့၏ လမ်းမှားကို ရောက်စေသော မှားယွင်းသည့် ပြောဆိုချက်တစ်ခုကို တင်ပြထား၏။ ၎င်းမှာ ထိုသူတို့သည် အချင်းချင်း ပြောဆိုကြ၏။ (သို့) မိမိတို့၏ နောက်လိုက် တပည့်များအား ပြောဆိုကြသည်။ 'အကယ်၍ အသင်တို့သည် ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ နောက်လိုက်ပြုမည်ဆိုပါက အသင်တို့အား လွန်စွာ အသိပညာမဲ့ ဦးနှောက်မရှိ၍သာ ဖြစ်မည်'ဟု ပြောဆိုကြသည်။

စတုတ္ထအာယသ်တော်၌ ဤဆိုးသွမ်းသောင်းကျန်းသူများအပေါ် 'အဇာဗ်'ပေး ပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းအကြောင်းကို ဤကဲ့သို့ တင်ပြထား၏။

فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ

အလိုသဘောမှာ ထိုသူတို့ကို လွန်စွာ ပြင်းထန်ကြီးမားသော ငလျင်က ဆုပ်ကိုင်လိုက်လေသည်။ ထိုငလျင်ဒဏ်ကြောင့် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ အိမ်များ၌ မှောက်လျက် လဲနေကြ၏။

ဟာဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုများအပေါ် ကျရောက်သော 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ဤအာယသ်တော်၌ ငလျင်ဟု ပြသထားလေသည်။ အခြားအာယသ်တော်များ၌

اَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ

ဟူ၍ လာရှိ၏။ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့ကို يَوْمِ الظُّلَّةِ ၏ 'အဇာဗ်သည် ၎င်းတို့ကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်၏'ဟု ဖြစ်သည်။ يَوْمِ الظُّلَّةِ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'အရိပ်ရှိသောနေ့' ဆိုလိုသည်မှာ ဦးစွာပထမ ၎င်းတို့အပေါ်၌ အလွန် ထူထပ်လှသော မိုးသား၏ အရိပ်များ ကျရောက်လာ၏။ ၎င်းတို့အားလုံးကို အရိပ်အောက်၌ ခိုလှုံပြီးသောအခါ ၎င်းမိုးသားများထဲမှ ကျောက်ခဲများ၊ မီးခဲမိုးများ ရွာသွန်းစေလိုက်၏။

ဟာဇရတ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်ဗင်န်အဗ္ဗားစ် رضي الله عنه သခင်က အထက်ဖော်ပြပါ အာယသ်တော်နှစ်ခုစလုံးကို ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ညှိပေးလျက် အမိန့်ရှိသည်မှာ ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ အမျိုးသားများအပေါ် ဦးစွာပထမ 'ဂျဟန္နမ်'၏ တံခါးများ ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်း ခံရသည်အထိ အလွန်ပြင်းထန်သော ပူပြင်းမှုတစ်ခု ချပေးခဲ့သည်။ ထိုပူပြင်း မှုကြောင့် အသက်ထွက်မတတ် ဖြစ်နေပြီး မည်သည့်အရိပ်မျှ အေးချမ်းမှု မရရှိပေ။ မည်သည့်ရေနှင့်မှ အေးချမ်းမှု မရရှိဘဲ ဖြစ်နေ၏။ ၎င်းတို့သည် ပူပြင်းမှုဒဏ်ကို အလွန်စိုးရိမ်၏။ မိမိတို့၏ မြေအောက်လှိုဏ်ဂူ အိမ်များထဲသို့ ဝင်သွားကြပြန်၏။ ၎င်းမြေအောက်လှိုဏ်ဂူများထဲ၌ ပြင်ပထက် သာပို၍ ပူနေပြန်ရာ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိဖြစ်ပြီး မြို့ထဲမှ တောဘက်သို့ ပြေးကြလေသည်။ ထိုနေရာ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်

မြတ်က အလွန်ထူထပ်လှသော မိုးသားများ ပို့ပေးလိုက်၏။ ၎င်းမိုးသားမိုးတိမ်များအောက်၌ လေနုအေးလေးများ တိုက်ခတ်လျက်ရှိရာ ပူပြင်းမှုဒဏ်ကြောင့် ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိ၊ ဂနာမငြိမ်ဖြစ်နေကြသော ၎င်းသူတို့မှာ ထိုမိုးသားများအောက်၌ အပြေးအလွှား စုရုံးကြ၏။ ထိုအချိန်တွင် ၎င်းမိုးသားများသည် မီးများဖြစ်သွားပြီး ထိုသူများအပေါ် ရွာသွန်းချလိုက်၏။ ၎င်းနှင့်အတူ လျှော်သည်လည်း လှုပ်လာလေသည်။ ဤ'အဇာဗ်'များကြောင့် ၎င်းတို့အားလုံး ပြာပုံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွား၏။ ဤပုံစံဖြင့် ၎င်းမျိုးနွယ်စုများအပေါ် زلزله နှင့် عذاب ظلة ခေါ် (လျှော်နှင့် မိုးသားအရိပ် အပြစ်ဒဏ်) နှစ်ခုစလုံး စုစည်း ကျရောက်လာပေသည်။ (တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်ဘက် မရှိတော့ပေ။) ပဋ္ဌမအာယသ်တော်၌ ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام ၏ အမျိုးသားများ၏ အဖြစ်အပျက်မှာ အခြားသူများကို သံဝေဂတရားရရန် သင်ခန်းစာအဖြစ် ပြသထား၏။ ဤသည်မှာ ဤအဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို တင်ပြရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ-

اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا

၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အပျော်အပါး စံမြန်း၍ နေထိုင်ခြင်းသက်တမ်းကို ကုန်ဆုံးစေခြင်း ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ ၎င်းအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်သတ်မှတ်၏။ အလိုသဘောမှာ ထိုသူတို့သည် အကြင်အိမ်များ၌ ပျော်ပျော်ပါးပါး စံမြန်းရန် နေထိုင်ခဲ့ကြ၏။ ယခု ဤ 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ် ကျရောက်ပြီးနောက်ပိုင်း ၎င်းတို့ ထိုအိမ်များတွင် မည်သည့်အခါကမျှ ဤနေရာ၌ ပျော်ရွှင်မှု၏ အမည် ရှိခဲ့မည်မဟုတ်ဟူ၍ ထင်ရလောက်အောင် ဖြစ်သွားခဲ့၏။ တစ်ဖန် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ

အလိုသဘောမှာ အကြင်သူများသည် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام အား လိမ်လည်သူဟု စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းသူတို့သာ ပျက်စီးခဲ့ကြ၏။

ဤအာယသ်တော်မှ အကြောင်းအရာတစ်ခုဘက်သို့ ညွှန်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းမှာ ဤကာဖိရ်ခေါင်းဆောင်များသည် ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ မုအ်မင်န်မိတ်ဆွေများကို မိမိတို့ မြို့ရွာများမှ ထုတ်ပစ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သော နောက်ဆုံးရလဒ်များဖြစ်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမှာ ထိုသူတို့အပေါ်၌သာ ကျရောက်ခဲ့၏။

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ

အလိုသဘောမှာ မျိုးနွယ်စုဝင်များအပေါ် 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်လာနေသည်ကို တွေ့မြင်ပြီး ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဆွေများသည် ဤ (အဇာဗ်) နေရာမှ ထွက်ခွာသွားကြ၏။ ကုရ်အာန်အကျယ်ဖွင့်ဆိုကြသော ပညာရှင်အများစု မိန့်ဆိုကြသည်မှာ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်ဘက်သို့ သွားရောက်ကြပြီး နောက်ဆုံးထွက်သက်ထိ ဤမက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်၌ပင် နေထိုင်ခဲ့ကြ၏။

မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ ဆိုးသွမ်းမှု အမိန့်ဖီဆန်မှုများကြောင့် မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့ပြီး ဟဇရတ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام သည် 'ဗဒ်ဒိုအာ' ကျိန်ဆဲခဲ့သော်လည်း ဒိုအာပြုမှုကြောင့် မျိုးနွယ်စုဝင်များအပေါ် 'အဇားဗ်' ကျရောက်လာနေသည်ကို တွေ့မြင်ရပြီး နဗီတမန်တော်များသည် မိမိ၏ အမွှသ်သားများအပေါ် ထားရှိသည့် ကရုဏာတရားများကြောင့် စိတ်ထိခိုက်ရလေသည်။ မိမိ၏ စိတ်ထိခိုက်မှုကို ဖြေဖျောက်ရန် မျိုးနွယ်စုဝင်များဘက်သို့ လှည့်၍ ပြောဆိုသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို ပို့ချပေးခဲ့၏။ ၎င်းနောက် အသင်တို့၏ အကောင်းလိုလားရာ၌ အနည်းငယ်မျှ ချန်လှပ်ခြင်းရှိခဲ့ပေ။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်သည် ကာဖိရ်မျိုးနွယ်စုဝင်များအတွက် မည်မျှအထိ ပူဆွေးနေရပါသနည်း။'

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّبِىٍّ
إِلَّآ أَخَذْنَآ أَهْلَهَا بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾

၇ : ၉၄ ။ ။ အမှန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် မည်သည့်မြို့ရွာသို့မဆို နဗီတမန်တော်တစ်ပါးပါးကို စေလွှတ်တော်မူခဲ့ သည်ရှိသော် ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုမြို့သူမြို့သားတို့အား မာန်မာနကျိုးလျက် အောက်ကျို့လာကြစေရန် ဆင်းရဲဒုက္ခဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရောဂါဝေဒနာဖြင့်လည်းကောင်း (ကျရောက်စေ၍) နှိပ်ကွပ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوا۟ وَّقَالُوا۟ قَدْ مَسَّ
ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

၇ : ၉၅ ။ ။ ထို့နောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် မကောင်းသော (ဆင်းရဲဒုက္ခ၏) အခြေအနေအစား ကောင်းသော (သုခချမ်းသာ၏) အခြေအနေကို ပြောင်းလွဲ၍ ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းတို့သည် ကောင်းစွာ စီးပွားတိုးတက်၍ ကြီးပွားလာကြသောအခါ ဆင်းရဲဒုက္ခသည်လည်းကောင်း၊ သက်သာချောင်ချိမှုသည်လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ အဘ၊ ဘိုး၊ ဘေးတို့၌လည်း သက်ရောက်မြဲပင် ဖြစ်ခဲ့သည့်ဟူ၍ ပြောဆိုလာကြကုန်သည်။ ထိုအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ သတိမမူ အမှတ်မဲ့ဖြစ်နေကြစဉ် ရုတ်တရက် ၎င်းတို့အား ဖမ်းဆီးကွပ်မျက်တော်မူခဲ့လေသည်။

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْقُرَىٰٓ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَٰتٍ
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا۟ فَأَخَذْنَٰهُم بِمَا
كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾

၇ : ၉၆ ။ ။ အကယ်၍သာ (နဗီတမန်တော် ပွင့်ခဲ့ကြသော) မြို့ရွာဒေသများ၌ နေထိုင်ကြသော သူတို့သည် ကြည်ဖြူစွာ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ကြပါမူ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အဖို့ မိုးကောင်းကင်မှ

လည်းကောင်း၊ ပထဝီမြေမှလည်းကောင်း မင်္ဂလာအဖြာဖြာတို့ကို မုချ ဖွင့်ပေးတော်မူခဲ့မည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် (နဗီတမန်တော်သည် အသီးသီးတို့အား) မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့ ရှာဖွေဆည်းပူးခဲ့ကြသည့် (အပြစ်ဒုစရိုက်) များကြောင့် ဖမ်းဆီးကွပ်မျက်တော်မူခဲ့လေသည်။

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾

၇ : ၉၇ ။ ။ သို့ပါလျက် မြို့ရွာဒေသများ၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ညဥ့်အခါ၌ ၎င်းတို့ အိပ်ပျော်နေကြစဉ် ငါအသျှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်သည် (ရုတ်တရက်) ၎င်းတို့အပေါ်ဝယ် ဆိုက်ရောက်လာမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်းကင်းမဲ့ပြီး စိတ်ချ၍ နေကြပါသလော။

أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾

၇ : ၉၈ ။ ။ သို့တည်းမဟုတ် မြို့ရွာဒေသတို့၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြကုန်သော သူတို့သည် နံနက် နေတက်ချိန်တွင် ၎င်းတို့ ကစားခုန်စားလျက် ရှိကြစဉ်အခါဝယ် ငါအသျှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်သည် (ရုတ်တရက်) ၎င်းတို့အပေါ်၌ ဆိုက်ရောက်လာမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းမဲ့ပြီး စိတ်ချ၍ နေကြပါသလော။

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾

၇ : ၉၉ ။ ။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လျှို့ဝှက်ကြံစည်မှုကို စိုးရိမ်ခြင်းကင်းမဲ့ပြီး စိတ်ချ၍ နေကြပါသလော။ သို့ဖြစ်လျှင် နစ်နာဆုံးရှုံးခြင်း (ခံရမည့်) သူတို့မှအပ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အကြံအစည်ကို စိုးရိမ်မှု ကင်းမဲ့သူဟု တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက် အနှစ်ချုပ်

၎င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် (အထက်ဖော်ပြပါမျိုးနွယ်စုများ နေထိုင်ရာ မြို့ရွာနှင့် ၎င်းတို့၏ မြို့ရွာများအပြင်) အခြားသော မြို့ရွာများ၌လည်း နဗီတမန်တော်များအနက် နဗီတစ်ပါးကို စေလွှတ်တော်မူခဲ့၏။ ထိုသို့ စေလွှတ်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် ၎င်းမြို့ရွာ၌ နေထိုင်ကြသောသူများက ၎င်းနဗီတမန်တော်အပေါ် ယုံကြည်မှု မထား၊ လက်မခံပါက အစပထမအနေနှင့် သတိပေးတော်မူခဲ့၏။ ထိုကဲ့သို့ သတိပေးသော်ငြား ၎င်းတို့ကို ငါအသျှင်မြတ်သည် ဆင်းရဲကြပ်တည်းခြင်းနှင့် ရောဂါဝေဒနာတစ်ခုခုဖြင့် ကျရောက်စေခဲ့၏။ ၎င်းတို့ ပျော့ပြောင်းလာ၍ သတိရလျှင်ပြီး ကျူးလွန်ငြင်းပယ်မှုနှင့် နဗီတမန်တော်များအား လိမ်လည်သူများဟု စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ပြီး အမှားဝန်ခံ၍ တောင်းပန်ရန်အတွက် ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် (အထက်တင်ပြပါ) ဒုက္ခတစ်ခုခုဖြင့်လည်း သတိမူခြင်း မရှိပါက (အခြားပုံစံတစ်မျိုးနှင့်) اِسْتِدْرَاج 'အိစ်သိဒ်ရာဂျ်' (မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး ဘဝင်မြင့် မာနဖြစ်ပေါ်စေ၍ ဖြစ်သင့်သည့်ပုံစံနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပုံစံ၊ ၎င်းကို အလ္လာဟ်

အသျှင်မြတ်သည် အလွန်ဆိုးသွမ်းသော ကာဖိရ်များကို ၎င်းတို့ ထိုအရာများအပေါ် ယစ်မူးနေသည့် အချိန် ရုတ်တရက် ထိုအရာများကို ရုတ်သိမ်းရန် ၎င်းကို 'အဇားဗ်'အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး ဒဏ်ခတ်ရန် သတ်မှတ်ထားသော စီမံကိန်း) သဘောဖြင့် (သို့) (လူအမြောက်အမြားမှာ ဒုက္ခတစ်ခုခု၏ နောက် သုခကို ရရှိခံစားရပါက ၎င်း၏ တန်ဖိုးကို ပို၍ သိရှိပြီး ၎င်းသုခပေးသူ၏ အမိန့်ကို ဖီဆန်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ အလိုလို နာခံတက်လာကြ၏။ ၎င်းရည်ရွယ်ချက်များဖြင့်) ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ၎င်းတို့၏ ရှုမြင် မကောင်းသော အခြေအနေ ယိုယွင်းနေမှုကို ပျော်ရွှင်စိတ်ချမ်းသာစရာ အခြေအနေနှင့် ပြောင်းလွဲပေးလိုက်၏။ (သို့ရှိရာ ၎င်းတို့ကို စည်းစိမ်ချမ်းသာမှု၊ ၎င်းနောက် ကျန်းမာရေးနှင့်အတူ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးများ) ပို၍ ထွန်းကားလာသည့်တိုင်အောင် ပြုလုပ်ပေးခဲ့၏။ (သို့သော် ထိုအခါ မိမိတို့၏ အတွေးအမြင် ကျဉ်းမြောင်းမှု ကြောင့်) ပြောဆိုကြသည်မှာ ပထမ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် ကျရောက်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ဒုက္ခစိတ်ဆင်းရဲရမှုတို့ သည် ကုဖွရ် (သောင်ဟီးဒ်တရားများကို ငြင်းဆိုခြင်း) နှင့် (နဗီတမန်တော်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام အား လူလိမ် လူညာဟု) မုသားပြောဆို ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်။

အကယ်၍သာ ထိုအကြောင်းအရာများကြောင့်ဖြစ်မူ ယခု ဤကဲ့သို့ ပျော်ရွှင်စိတ်ချမ်းသာစရာ အခြေအနေသည် မည်သို့ လာမည်နည်း။ ဤအရာများသည် ခေတ်ကာလ အပြောင်းအလွဲနှင့် ကြုံကြိုက်မှု အပေါ် ဖြစ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်၏။ ဤအခြေအနေမျိုးများသည် ကျွန်ုပ် တို့၏ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်တို့အပေါ်၌လည်း တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ကျဉ်းမြောင်း ကျပ်တည်းမှုဖြစ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ပျော်ရွှင်စိတ်ချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ ပုံစံနှစ်မျိုး စလုံး ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်များ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့ သည်လည်း ဤအခြေအနေများနှင့် ကြုံတွေ့ရခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤကဲ့သို့ သတိလက်လွတ် မေ့လျော့သွားချိန်၌ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ရုတ်တရက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေသည့် 'အဇားဗ်' အပြစ်ဒဏ်နှင့် ဒဏ်ခတ်လိုက်၏။ ၎င်းတို့ကို ဤကဲ့သို့ 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ် ကျရောက်မည့်အပေါ် သိရှိ ခြင်းပင် မရှိ။ အလိုသဘောမှာ နဗီတမန်တော်များက ၎င်းတို့အား 'အဇားဗ်' များ ကျရောက်လာမည်ဟု သတိပေး သတင်းပေးသော်လည်း ၎င်းသတင်းကို အမှားဟု မှတ်ယူထားပြီး စည်းစိမ်သုခချမ်းသာမှုအပေါ် ၌သာ ယစ်မူးပြီး ၎င်းသတင်းတို့ကို မေ့လျော့ထားလိုက်ကြ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့သည် 'အဇားဗ်' အပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းများ မမျှော်လင့်ဘဲ ကျရောက်လာ၏။ ၎င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဆိုးရွားစေသော အပြစ်ဒဏ်များနှင့် ဒဏ်ခတ်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ 'ကုဖွရ်' (ငြင်းဆန်မှု) နှင့် ဆန့်ကျင် ပြောဆိုမှု ပြုမူခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ (ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ) အကယ်၍သာ ၎င်းမြို့ရွာများတွင် နေထိုင်ကြ သူများသည် မိမိတို့၏ နဗီတမန်တော်များအပေါ် အီမာန်ယူလာပါမူ ၎င်းနောက် နဗီတမန်တော်များက ဆန့်ကျင်ခြင်းများမှ ရှောင်ကြဉ်ကြပါမူ ငါအသျှင်မြတ်သည် (မိုးမြေမှ ဘေးဒုက္ခများ ကျရောက်စေမည့် အစား) ၎င်းတို့အပေါ် မိုးမြေအတွင်းမှ 'ဗရ်ကာသ်'မင်္ဂလာအဖြာဖြာများ ချပေးတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ (အလိုသဘောမှာ မိုးကောင်းကင်မှ မိုးများ ရွာသွန်းပေးပြီး မြေပြင်မှ ကောက်ပဲသီးနှံများကို 'ဗရ်ကာသ်' မင်္ဂလာတိုးပွားမှုနှင့်အတူ ချီးမြှင့်ပေးမည်ဖြစ်၏။ သို့သော် ၎င်းတို့ မပျက်စီးမီအလျှင် ကောင်းမွန်သော အခြေအနေပေးထားခြင်းမှ 'ဟိကမ်သ်'အမြော်အမြင်တစ်ခုနှင့် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ထိုကဲ့သို့ ကောင်းမွန်စွာ

နေထိုင်ရခြင်း၌ 'ဗရ်ကသ်'မရှိပေ။ သို့သာမက ၎င်းအရာများကြောင့်ပင် (အသက်အိုးအိမ်ဆုံးရှုံးခြင်း) ကပ်ဆိုက်ခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၏။ ၎င်းမှာ အီမာန်နှင့် အမိန့်နာခံမှုကြောင့် ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည့် စည်းစိမ်များနှင့် ဆန့်ကျင်နေပေသည်။ အီမာန်နှင့် အမိန့်နာခံခြင်းကြောင့် ရရှိသော စည်းစိမ်များ၌ 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာများ ရှိနေရာ ၎င်းအရာများသည် ကပ်ဆိုက်ရောက်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဒွန်နယာလောက၌လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ 'အာခိရသ်'နောင်တမလွန်၌လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် အကယ်၍သာ ၎င်းတို့သည် အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ'(ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အကြောင်းတရားကိုသာ) လက်ကိုင်ထားပါက ၎င်းတို့ကို 'ဗရ်ကသ်'များ ချပေးမည်ဖြစ်၏။) သို့သော် ၎င်းတို့သည် (နဗီတမန်တော်များကို) လိမ်လည်သူဟု ငြင်းပယ်စွပ်စွဲပြောဆိုကြ၏။ ထိုအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်းတို့၏ မကောင်းသော လုပ်ရပ်များကြောင့် ၎င်းတို့ကို ဆိုးရွားပျက်စီးစေသော 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်များ၌ ဒဏ်ခတ်တော်မူလိုက်သည်။ ဤသည်ကိုပင် အထက်၌ တင်ပြထားသော

اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَـــةً

(ငါအသျှင်မြတ်သည် ဆိုးရွားစေသော အပြစ်ဒဏ်များနှင့် ဒဏ်ခတ်တော်မူလိုက်လေသည်) ဆိုသော စာသားနှင့် တင်ပြထား၏။ ထို့နောက် ကာဖိရ်များကို သံဝေဂတရားရယူရန် သတိပေးထားသည်မှာ 'အထက်၌ တင်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်များကို ကြားပြီးသော်လည်း ယခုလက်ရှိ မြို့ရွာများ၌ နေထိုင်ကြသူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ခေတ်အခါသမယ၌ ရှိနေကြ၏။ 'ငါတို့အပေါ်၌လည်း ညအချိန်၌ ငါတို့ အိပ်မောကျနေသည့်အခါ အသျှင်မြတ်၏ 'အဇားဗ်'ကျရောက်နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်ကို မစဉ်းစားမိကြသလော။ ၎င်းနောက် ယခုလက်ရှိ မြို့ရွာများ၌ နေထိုင်ကြသူများသည် ၎င်းတို့ထက်အလျှင်ရှိသော ကာဖိရ်များကို ပျက်စီးစေသည့် 'ကုဖွရ်' (ငြင်းဆန်မှု) နှင့် နဗီတမန်တော်များကို လိမ်လည်သူဟု ငြင်းပယ်စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများ ရှိနေသည်အထိ ရှေးအလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်၌လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်များသည် (၎င်းတို့ အကျိုးမဲ့ အချည်းအနှီးစကားများ စသော အကြောင်းအရာများ ပြောဆိုနေချိန်) ကျရောက်နိုင်သည်ကို မစဉ်းစားမိကြလေသလော။'

(အကျိုးမဲ့အချည်းအနှီး အကြောင်းအရာများ) ဟူသည့် သဘောမှာ ဒွန်နယာလောက၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဆိုးရွားဆုံးအကျည်းတန်စေသော ဒဏ်ခတ်ခြင်းမှ သတိလက်လွတ် ဖြစ်နေကြကုန်သည်။ သို့ရှိရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဒဏ်ခတ်ခြင်းခံရသူ၊ နဖူးစာဆိုးသူများမှအပ အခြားမည်သူမှ သတိလက်လွတ် မဖြစ်ပေ။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

မြောက်မြားစွာသော အာယသ်တော်၌ ရှေးလွန်လေပြီးသော နဗီတမန်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သံဝေဂယူဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းတရားများကို တင်ပြလျက်ရှိနေရာ ဤနေရာအထိ နဗီတမန်တော်ငါးပါးတို့၏ အကြောင်းများအား တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။

ဆင့်မအကြောင်းအရာအနေနှင့် ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များဖြစ်ကြသည့် ဗနီအစ္စရာအီးလ်တို့၏ အကျယ်တဝင့်ကို ကိုးအာယသ်တော်၏ နောက်ပိုင်းတွင် တင်ပြထား၏။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်သည် သမိုင်းကဏ္ဍဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်ဝယ် နေထိုင်ကျင်လည်ခဲ့ကြသော လူမျိုးစုတို့၏ အကြောင်းများကို တင်ပြထားပေသည်။ သို့သော် တင်ပြသည့်ပုံစံမှာ အခြားသမိုင်းကြောင်းစာအုပ်နှင့် ပုံပြင်စာအုပ်များကဲ့သို့ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်တို့ကို အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး အစဉ်လိုက်အတိုင်း အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားသည်မဟုတ်ဘဲ နေရာ၊ ကဏ္ဍနှင့် ကိုက်ညီသော အဖြစ်အပျက်၏ အစိတ်အပိုင်းများကိုသာ တင်ပြထား၏။ ထိုသို့ တင်ပြပြီး ၎င်းအဖြစ်အပျက်မှ သံဝေဂယူဖွယ်ရာ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြ၏။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် အကြောင်းအရာ (၅) ခုကို တင်ပြပြီးနောက် အထက်၌ တင်ပြထားသော ၎င်းအာယသ်တော်များတွင် အချို့သော သတိပေးထားချက်များ ပါရှိနေသည်။

ပထမအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဟဇရတ်နူးဟ် عليه السلام လူမျိုးနွယ်စုနှင့် အားဒ်နှင့် ဇမူဒ်၏ မျိုးနွယ်စုတို့အပေါ် ကျရောက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်တို့သည် ၎င်းတို့အတွက်ပင် သီးသန့်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ဓလေ့အတိုင်း လူမျိုးစုများအား 'ဟေဒါယသ်'လမ်းမှန်တရားရရှိရန်၊ ၎င်းတို့အား နှစ်ဘဝနှစ်နှစ်ဌာန၌ အောင်မြင်မှုရရှိရန် နဗီတမန်တော်များကို စေလွှတ်ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းနဗီတမန်တော်များ၏ ဆိုဆုံးမမှုကို နားမဝင် လက်မခံကြသော သူများအား ဦးစွာ ပထမ ဒွန်နယာလောက၌ပင် အခက်အခဲဒုက္ခမျိုးစုံနှင့် တွေ့ကြုံစေ၏။ ဤသို့ ကြုံတွေ့စေခြင်းမှာ ၎င်းတို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်စေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူ၏ ပင်ကိုယ်ဗီဇ၌ပင် ဒုက္ခအခက်အခဲ ကြုံတွေ့သောအခါ (မိမိဖန်ဆင်းရှင်) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတတ်ကြလေသည်။ ဤသည်မှာ အပေါ်ယံအားဖြင့်သာ ဒုက္ခအခက်အခဲဟု ထင်ရပြီး အမှန်တကယ်၌ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အတိုင်းအဆမဲ့ ကရုဏာပြုတော်မူခြင်းပင် ဖြစ်၏။

အာယသ်တော်၌ရှိသော أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ

ဟူသော အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောသည် အထက်တင်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

بُؤْس နှင့် بَأْسَاء ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဆင်းရဲကျပ်တည်း ငတ်မွတ်မှုဖြစ်ပြီး ضُرّ နှင့် ضَرَّاء ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ရောဂါဝေဒနာဖြစ်၏။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ နေရာပြောက်များစွာတွင် ဤစာလုံးသည် ၎င်းအဓိပ္ပာယ်အတွက်ပင် အသုံးပြုထား၏။ ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် မတ်စ်အူးဒ် رضي الله عنه သခင်ကလည်း ၎င်းစာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤသို့ပင် ဖွင့်ဆိုထား၏။

အချို့သော အာလိမ်ပညာရှင်များက بُؤْس နှင့် بَأْسَاء သည် ပစ္စည်းဥစ္စာဆုံးရှုံးမှုနှင့် တွေ့ကြုံစေခြင်းအတွက်၊ ၎င်းနောက် ضُرّ နှင့် ضَرَّاء သည် အသက်အန္တရာယ်အတွက် ပြောဆိုသည်ဟု အမိန့်ရှိကြရာ ရလဒ်အားဖြင့် အလိုသဘောမှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ဤသို့ ဖြစ်မည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ရစူလ်တမန်တော်အား မျိုးနွယ်စု လူမျိုးစုတစ်ခုထံ စေလွှတ်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့က ထိုနဗီတမန်တော်၏ ဆိုဆုံးမစကားများကို လက်မခံ မကျင့်သုံးပါက ငါအသျှင်မြတ်သည် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ဓလေ့တော်မှာ ၎င်းတို့အား ဦးစွာပထမ ဒွန္နယာလောက၌ပင် အသက်အိုးအိမ် ပစ္စည်းတို့၏ ဆုံးရှုံးမှု၊ ဆင်းရဲကျပ်တည်းမှုနှင့် ရောဂါဝေဒနာများထံတွင် နစ်မွန်းစေ၏။ မကောင်းသော ရလဒ်များကို ကြည့်ပြီး မာန်ကျိုးရန်၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာရန်အတွက် ဖြစ်၏။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا

(တစ်ဖန် ငါအသျှင်မြတ်သည် سَيِّئَة ကို حَسَنَة နှင့် ပြောင်းလဲပေးတော်မူလိုက်သည်။) ဤနေရာ၌ سَيِّئَة ၏ အလိုသဘောမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခငတ်မွတ်ဆာလောင်ခြင်း (သို့) ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် မရွှမလှ ဖြစ်နေသော အခြေအနေကို ဆို၏။ ၎င်းအကြောင်းအရာများကို အထက်၌ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။

၎င်းနောက် حَسَنَة ၏ အလိုသဘောမှာ سَيِّئَة ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဥစ္စာပစ္စည်း၌ ချောင်လည်မှု ခန္ဓာကိုယ်၌ ကျန်းမာရေးကို ဆို၏။ عَفَوْا ဟူသော စာလုံးသည် عَفْوٌ ဟူသော စာလုံးမှ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ တိုးပွားခြင်း၊ တိုးတက်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အာရပ်၌ ပြောဆိုကြသည်မှာ عَفَا النَّبَاتُ (မြက် (သို့) သစ်ပင်များ ရှည်ထွက်လာသည်။) عَفَا الشَّحْمُ وَالْوَبَرُ တိရစ္ဆာန်သည် အဆီတိုး၍ အမွေးရှည်လာသည်။ (တိုးပွားခြင်း၊ တိုးတက်ခြင်း) ကို အကြောင်းပြု၍ ဤနေရာ၌ عَفَوْا ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ၎င်းတို့ တိုးတက်သွားကြ၏ဟု ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ ပထမဆန်းစစ် သည့်အနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို ဆင်းရဲကျပ်တည်းမှုဒုက္ခနှင့် ကြုံကြိုက်စေ၏။ သို့သော် ၎င်းမှာ အောင်မြင်မှု မရရှိပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့မြင်သောအခါ ဒုတိယအကြိမ် ဤသို့ ဆန်းစစ်မှု ပြုခဲ့၏။ ၎င်းတို့ကို ဘေးဒုက္ခ ကျပ်တည်းမှုနှင့် မကျန်းမမာမှုများအား ချောင်လည်၍ ကျန်းမာစေရန် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူလိုက်သည်။ ၎င်းတို့ အလွန်တိုးပွား၍ အရာရာ၌ ကြီးပွားတိုးတက်မှု ရလာကြ၏။ ဤကဲ့သို့ ချီးမြှင့်ပြီး ဆန်းစစ်မှုပြုရခြင်းမှာ ဒုက္ခ၏ နောက်တွင် သုခ၊ ဥစ္စာဓန ရရှိမှုအပေါ် ‘ရှကူရ်’ပြု (ကျေးဇူးတင်) ၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်လာရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းသတိလက်လွတ် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေသူများသည် ခေတ်ရေစီးကြောင်းအရသာ၏ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာများအပေါ် ယစ်မူးသာယာနေ၍ ဂရုမပြု သတိမမူကြပေ။ သို့သာမက

وَقَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَ السَّرَّآءُ

ဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြသည်။ အလိုသဘောမှာ ဤသည် ထူးဆန်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော အရာမဟုတ်ပေ။ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့၏ ရလဒ်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်ပေ။ ဤသည်မှာ ခေတ်ကာလ၏ ပြောင်းလဲမှု ဓလေ့အတိုင်းသာ ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ပျော်ရွှင်မှု၊ တစ်ခါတစ်ရံ ဝမ်းနည်းမှု၊ တစ်ခါတစ်ရံ ကျန်းမာမည်၊ တစ်ခါတစ်ရံ မကျန်းမမာဖြစ်မည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ချောင်လည်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ကျပ်တည်းမှုနှင့် တွေ့မည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အဘိုး၊ အဘေးတို့ကိုလည်း ဤအဖြစ်အပျက်နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၍ ဖြစ်သည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ဦးစွာပထမ ဒုက္ခကျပ်တည်းမှုနှင့် ဆန်းစစ်၏။ ၎င်းဆန်းစစ်မှု၌လည်း မအောင်မြင်၊ တစ်ဖန် ဒုတိယအကြိမ် နေ့ဥစ္စာနှင့် ချောင်လည်မှုပေးရန် ဆန်းစစ်ပြန်ရာ ၎င်းဆန်းစစ်မှု၌လည်း မအောင်မြင်ဘဲ ၎င်းနောက် ထိုသူတို့သည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မိမိတို့လမ်းများကို စွန့်မည်မဟုတ်ရာ ၎င်းတို့ကို ရုတ်တရက် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်နှင့် ချုပ်နှောင်ပစ်လိုက်သည်။

اَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ

بَغْتَةً ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ရုတ်တရက်ဖြစ်၍ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့သည် စမ်းသပ်မှု နှစ်ခုစလုံး၌ မအောင်မြင် အသိမဝင်လာကြသည်ဖြစ်ရာ ထိုအချိန်၌ပင် ငါအသျှင်မြတ်ကပင် ၎င်းတို့ကို ရုတ်တရက် ဤကဲ့သို့ အပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူလိုက်၏။ ၎င်းအပြစ်ဒဏ်နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုသူများ သိပင် မသိရှိလိုက်ကြပေ။

တတိယအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ

အလိုသဘောမှာ အကယ်၍သာ ၎င်းမြို့ရွာများ၌ ရှိသူများသည် အီမာန်ယူလာခဲ့ပါမူ ၎င်းနောက် အမိန့်ဖီဆန် ငြင်းဆန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ပါမူ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီမှ 'ဗရ်ကာသ်'များကို ဖွင့်ပေးလိုက်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့က (လိမ်လည်ပြောဆိုသူဟု နဗီတမန်တော်များအား စွပ်စွဲရန်) ညဉ်းပန်းခဲ့ကြသည်ဖြစ်ရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ထိုသူတို့၏ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အရေးယူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

بَرَكٰت (ဗရ်ကာသ်) ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ များပြားခြင်းဟု ရ၏။ မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီမှ 'ဗရ်ကာသ်'များ၏ အလိုသဘောမှာ အမျိုးမျိုးသော ကောင်းချီးမင်္ဂလာများကို ဘက်ပေါင်းစုံမှဖွင့်၍ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မိုးကောင်းကင်မှ မိုးရေများအား လိုအပ်သလို ရွာသွန်းစေမည်ဖြစ်ပြီး မြေပထဝီထဲမှ အမျိုးမျိုးသော အရာများကို လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ထွက်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ၎င်းအရာများဖြင့် အပြည့်အဝ အကျိုးခံစားစေရန်၊ စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိစေရန် အခြားလိုအပ်ချက်များကိုလည်း ရရှိစေမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မည်သည့်ပူပင်သောကမှ ၎င်းတို့အပေါ် ဆိုက်ရောက်မည် မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းမှာ မည်မျှပင် ကြီးမားသော 'နေ့အ်မသ်'ပင်ဖြစ်နေပါစေ သောကနှင့်အတူ ရှိနေပါက လူကို ပျော်ရွှင်မှု မပေးဘဲ စိတ်ကို ထွေနေစေ၏။ ၎င်းနောက် အရာတိုင်း၌ 'ဗရ်ကသ်'ရှိစေ၍ တိုးပွားစေမည်။

တစ်ဖန် 'ဗရ်ကသ်'ရရှိမှုသည် ပုံစံနှစ်မျိုးဖြင့် ဒွန္နယာလောက၌ ပေါ်လွင်လေ့ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် လက်ရှိ လက်ဝယ်ပစ္စည်းသည် အမှန်တကယ် အမြင်၌ တိုးပွားလာခြင်း။ ဥပမာ- တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'တန်ခိုးတော်များအနက် မပြောပလောက်သော ခွက်ငယ်လေးတစ်လုံးထဲရှိ ရေသည် တစ်ဖွဲ့လုံး ရေဝဝလင်လင် သောက်သုံးနိုင်ရန် လောက်ငသွားခြင်း၊ (သို့) အစားအစာအနည်းငယ်မှာ လူစုတစ်စုလုံး ဗိုက်အပြည့် စားလောက်အောင် လောက်ငသွားခြင်း စသည်တို့မှာ صحيح စစ်မှန်ခိုင်လုံသော ဟဒီးဆ်များ၌ လာရှိထားပေသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ အပြင်ပိုင်းအားဖြင့် များပြားလာမှု တိုးပွားလာမှုကို မတွေ့မမြင်ရဘဲ ပထမရှိသည့် အတိုင်းပင် ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ (တိုးပွားလာခြင်း၊ ပိုလျှံလာခြင်း မရှိ။) သို့သော် နှစ်ဆသုံးဆ အတိုင်းအတာ ရှိမှုဖြစ်မည့် အလုပ်များ၊ ထိုပစ္စည်း၊ အရာများနှင့်သာ အကောင်အထည်ဖော် အောင်မြင်မှု ရရှိအသုံးဝင်သွား၏။ ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်၌ တွေ့မြင်နေသည်သာ ဖြစ်သည်။ အချို့သော အိုးခွက်ပန်းကန်၊ အဝတ်အစားနှင့် အချို့သော အိမ်တို့သည် ပိုင်ရှင်အတွက် ဤမျှ 'ဗရ်ကသ်'ရှိ၏။ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ၎င်းပစ္စည်းများကို သုံးစွဲခဲ့ရန် စိတ်ချမ်းသာမှု ရရှိခဲ့၏။ ၎င်းသေပြီးနောက်ပိုင်းလည်း ရှိမြဲရှိနေ၏။ အချို့သော အရာများမှာမူ ယာယီသာ သုံးစွဲခွင့်ရပြီး ပျက်စီးသွားသော်လည်း ၎င်းပစ္စည်းမှ မည်သည့်အကျိုးအမြတ်မှ ခံစားခွင့် မရရှိခဲ့ပေ။ အကယ်၍ အကျိုးခံစားခွင့် (အခွင့်အရေး) ရရှိခဲ့လျှင်လည်း အပြည့်အဝ ခံစားခွင့် မရရှိဘဲ ပျက်စီးသွားလေသည်။

'ဗရ်ကသ်'(မင်္ဂလာ) ရှိခြင်းသည် အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ အလုပ်၊ အချိန်အားလုံး၌ ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိစားလိုက်သော ထမင်းတစ်လုပ်သည်ပင် လူသားအတွက် အင်အားဖြစ်ပြီး ကျန်းမာစေရန် အကြောင်းခံ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အင်အားအများဆုံး အစားအစာ၊ ဆေးဝါးသည်ပင် မည်သည့်အကျိုးမှ မပေးပေ။ အသုံးမဝင်သည်ကို တွေ့မြင်နိုင်၏။ ဤအတိုင်းပင် အချို့အချိန်အခါများ၌ 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာရှိသည့် အချိန် ကြာရှည်စွာ ပြီးနိုင်သော အလုပ်မှာ တစ်နာရီမျှဖြင့် ပြီးစီးသွားသည်။ ဤအထက်တင်ပြခဲ့သော ပုံစံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပါက အရေအတွက်အားဖြင့် အချိန်နာရီ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၌ တိုးသည်၊ များပြားလာသည်ကို မမြင်တွေ့ရသော်လည်း ၎င်းပစ္စည်း၊ အရာ၊ နာရီအချိန်မှ အသုံးဝင်သော အလုပ်များဖြစ်၍ 'ဗရ်ကသ်' ရှိနေခြင်းမှ ပေါ်လွင်လာ၏။

ဤအာယသ်တော်မှ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ တင်ပြထားသည်မှာ မြေပထဝီတွင် ရှိရှိသမျှသော အဖန်ဆင်းခံများမှ 'ဗရ်ကသ်' ရရှိမည်မှာ အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ' (ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ခြင်း) အပေါ် မူတည်၏။ ၎င်းအီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ' ကို လက်ကိုင်ထားပါက 'အာခေရသ်' တမလွန်၏ အောင်မြင်မှုနှင့်အတူ ဒုနိယာလောက၏ အောင်မြင်မှု 'ဗရ်ကသ်' ကိုလည်း ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ' ကို ပစ်ပယ်လက်လွှတ်လိုက်ပါမူ ၎င်း 'ဗရ်ကသ်' များမှလည်း လက်မဲ့ဖြစ်မည်ဖြစ်၏။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ မျက်မှောက်ကာလအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ကြမည့်ဆိုပါက ဤသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ်ကာလ၌ ကောက်ပဲသီးနှံများ အစားအစာများသည် ရှေးအလျှင်ကာထက် ပို၍ပင် ထွက်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ အမျိုးမျိုးသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ အသစ်တီထွင်မှုများမှာလည်း ရှေးအလျှင်ကာထက် ပို၍ လူများ၏ အတွေး၌ပင် မရှိခဲ့သော အတိုင်းအတာထက် မျက်စိရှေ့သို့ အများအပြား ရောက်ရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်နေကြရ၏။ သို့သော် ဤသို့ တိုးတက်၍ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို လိုအပ်သလို ရယူနိုင်ပါလျက် ယခုမျက်မှောက်ခေတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကြည့်လျှင် အမြဲတမ်း စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှုနှင့် သနားစရာကောင်းသည့် ပုံစံများ၌သာ တွေ့မြင်ကြရ၏။ စိတ်ချမ်းသာမှု၊ အေးချမ်းသာယာမှုနှင့် သက်တောင့်သက်သာ အနားယူမှုတို့ကိုလည်း မတွေ့ရှိရပေ။ ဤအရာများအားလုံး ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းခံမှာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး အများအပြား ပြည့်ဝစုံလင်စွာ ရှိနေပါသော်လည်း ၎င်းပစ္စည်းများ၌ 'ဗရ်ကသ်' ပပျောက်သွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ သတိပြုရမည့်အချက်မှာ စူရာဟ်အန်အားမ်၏ အာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်၌ ကာဖိရ်များနှင့် 'ဖာဂျိရ်' (ဆိုးသွမ်းသောင်းကျန်းသူ) များနှင့် ပတ်သက်၍

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ

လာရှိထားသည်။ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့က အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များအား မေ့လျော့စွာ ထားရှိလိုက်ကြရာ ထိုအချိန်၌ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် အရာအားလုံး၏ တံခါးများ ပွင့်စေတော်မူ၏။ ထို့နောက်တစ်ဖန် ၎င်းတို့အား ရုတ်တရက် 'အဇာဗ်' ဖြင့် ပြောင်းလွဲ၍ အရေးယူတော်မူခဲ့၏။ ဤအာယသ်တော်မှ သိရှိရသည်မှာ ဒုနိယာ၌ အရာအားလုံး ရရှိနေခြင်း၊ ရယူနိုင်ခြင်းသည် အရာများ၏ တံခါးများ ပွင့်စေခြင်းတို့မှ အမှန်စင်စစ် 'နေ့အ်မသ်' (သုခ) မဟုတ်။ သို့သာမက ဤသည်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ရှ အရေးယူခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် ဤနေရာ၌ တင်ပြထားသည်မှာ အကြင်မည်သူမဆို အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ' သာ ရွေးချယ်လက်ကိုင်ထားပါက ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် မိုး၊ မြေအတွင်းရှိ ရှိရှိသမျှသော 'ဗရ်ကသ်' အားလုံး ဖွင့်ချပေးတော်မူမည်။ ဤအာယသ်တော်မှ သိရှိရသည်မှာ မိုးမြေအတွင်းမှ 'ဗရ်ကသ်' ရရှိခြင်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်နှင့် ချီးမြှင့်မှု၊ လက်ခံသဘောတူ နှစ်သက်ခြင်းတို့၏ လက္ခဏာများထဲမှ ဖြစ်၏။ (အမိန့်တော်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုမှာ ဆန့်ကျင်မှု ဖြစ်ရှိနေ၏။) ၎င်း၏အဖြေမှာ ဒုနိယာ၏ 'နေ့အ်မသ်' (စည်းစိမ်သုခ) နှင့် 'ဗရ်ကသ်' (မင်္ဂလာ

[illegible] အသုံးတည့်ခြင်း) တို့မှာ တစ်ခါတစ်ရံ 'ဂိုနာဟ်'များနှင့် ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှုများကို အတိုင်းထက်အလွန် ကျူးလွန်လာကြသည်။ ထိုအခါ ၎င်းတို့ ကျူးလွန်ခဲ့သည်မှာ ပို၍ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် ရက်အနည်းငယ် (အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ) အတွက် ချီးမြှင့်ပေးလိုက်သည်။ ဤသည်မှာ အမျက်ရှ၊ အရေးယူတော်မူခြင်း၏ လက္ခဏာပင်ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ 'ရဟ်မသ်' (ကရုဏာတော်) နှင့် ချီးမြှင့်မြှောက်စားမှုများကို အမြဲတစေ အောင်မြင်မှုအတွက် ချီးမြှင့်သည်လည်း ရှိ၏။ ၎င်းမှာ အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ'တို့၏ ရလဒ်သာ ဖြစ်၏။

ဤပုံစံကို ကြည့်၍ ၎င်းတို့နှစ်ဦးကြား ခြားနားချက်ကို သိရှိနိုင်ရန်မှာ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နောက်ဆုံးရလဒ်အဖြစ် မည်သည့်အနေခြေအနေများကို မသိရှိသည့်အတွက် ဖြစ်၏။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အချို့အချစ်တော်များမှာ ၎င်းတို့ကြား ခြားနားချက်ကို နိမိတ်လက္ခဏာများကို ကြည့်၍ မှတ်ကျောက်တစ်ခုကို ဤသို့ တင်ပြထားသည်။ လူတစ်ဦးသည် ဥစ္စာဓန၊ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှု စည်းစိမ်အပေါင်း ရရှိထားပြီး ၎င်းနှင့်အတူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား 'ရှုကူရ်'ပြု ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖွင့်ဟဝန်ခံခြင်းနှင့် 'အေဗာဒသ်' ခဝပ်ရိုကျိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုတို့မှ ပထမထက် ပို၍ပင် ပြုလုပ်နိုင်သည့် 'သောင်ဖီးက်' စွမ်းအားရရှိနေပါက ဤသည်ကို 'ရဟ်မသ်'ဟု မှတ်ယူထားပါ။ အကယ်၍ ဥစ္စာနေ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ခြင်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပို၍ ဝေးစေသည်။ 'ဂိုနာဟ်'များအား ပို၍ အတင့်ရဲစွာ ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်စေပါက ဤသည် اِسْتِدْرَاج (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ရှ၊ အရေးယူခြင်းခံရမည့်) နိမိတ်လက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသမှ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပေးတော်မူပါစေ။ အာမီးန်။)

စတုတ္ထအာယသ်တော်တွင် ဒွန်နယာလောကတစ်ခုလုံးရှိ မျိုးနွယ်စုဝင်အားလုံးတို့အား သတိပေးရန် မိန့်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ၎င်းမြို့ရွာများတွင် နေထိုင်သူတို့သည် ညအချိန်၌သာ 'အဇားဗ်'ကျရောက်လာလိမ့်မည်ဟု တွေးထင်ထားကြပြီး သတိလက်လွတ် သောကမထား ဂရုမမူမိကြဘဲ ရှိနေကြ၏။ ၎င်းသူတို့ နေ့လည်နေ့ခင်း ပျော်ပျော်ပါးပါး ဆော့ကစားလှည့်လည် လည်ပတ်ချိန်၌ ငါအသျှင်မြတ်၏ 'အဇားဗ်' ကျရောက်နိုင်သည်ဟူသော အကြောက်အရွံ့သည် မရှိတော့ပြီလော။

၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လျှို့ဝှက်အစီအမံများနှင့် '[illegible]' (နမူးစာ သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း) ကို အဘယ်ကြောင့် မကြောက်ရွံ့ကြသလော။ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်၍ ထိုင်သွားကြခြင်းလော။ ထို့ကြောင့် ကောင်းစွာ မှတ်သားထားကြလေကုန်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လျှို့ဝှက်အစီအမံများနှင့် 'တက္ဒီးရ်' (နမူးစာက် သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း) မှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွင် ရှိနေသူများသာ သတိလက်လွှတ် (ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းမဲ့စွာ) နေထိုင်ကြသည်ဖြစ်၏။

အချုပ်ဆိုရသော် အကြင်မည်သူမဆို ဒွန်နယာလောကရှိ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သာယာမှုအပေါ် ယစ်မူး သွားပြီး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မေ့လျော့၍ နေထိုင်ကြ၏။ ၎င်းတို့အပေါ်သို့ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ 'အဇားဗ်' အပြစ်ဒဏ်သည် ညအခါ၌ဖြစ်စေ၊ နေ့အခါ၌ဖြစ်စေ (မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို) ကျရောက်နိုင်

သည်ကို မမေ့သင့်ပေ။ သတိလက်လွတ်မဖြစ်သင့်ပေ။ ရှေးအလျှင် အုမ္မသ်များအပေါ် (အဇာဗ်ကျရောက်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို အထက်၌ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ) 'အဇာဗ်' ကျရောက်သကဲ့သို့ အသိဉာဏ်ရှိသူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ လုပ်ရပ်မှာ အခြားသူများအား ကြည့်ရှုပြီး သံဝေဂယူခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားသူများကို ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေခဲ့သော အကြောင်းခံများ၏ အနီးသို့ပင် (မသွားဘဲ) အဝေးမှ ရှောင်ခြင်းဖြစ်၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

أَوَلَمْ يَهْدِ
لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ نَشَاءُ
أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

၇ : ၁၀၀ ။ ။ ပထဝီမြေ၌ နေထိုင်ခဲ့ကြသော (ရှေး) လူတို့ မှသုဉ်းကြသည့်နောက်တွင် (ယခု) ယင်းပထဝီမြေကို အမွေဆက်ခံလျက် ရှိကြသော သူတို့အဖို့ 'အကယ်၍ ငါအသျှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူပါလျှင် ၎င်းတို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုများကြောင့် ဒုက္ခရောက်စေတော်မူမည်ဖြစ်ကြောင်း (ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်ဖြင့်) မထင်ရှားသေးပါသလော။ အမှန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများအပေါ်၌ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော်မူထားသဖြင့် ၎င်းတို့သည် (မှန်ကန်သော တရားတော်များကို) နားထောင်နိုင်စွမ်း မရှိကြချေ။

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَائِهَا ۚ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۚ
كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾

၇ : ၁၀၀ ။ ။ ဤသည်တို့မှာ (ရှေးဟောင်း မြို့ရွာတို့အနက်) အကြင်မြို့ရွာများပင် ဖြစ်သည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား ထိုမြို့ရွာများ၏ ဖြစ်ရပ်အချို့များကို ပြန်လည်၍ ပြောကြားတော်မူလေသည်။ ဧကန်စင်စစ် ၎င်းသူတို့ထံ ၎င်းတို့၏ **ရသူလ်တမန်တော်များသည်** ထင်ရှားစွာသော သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့်တကွ ယူဆောင်ခဲ့ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ ယခင်က (တစ်ကြိမ်) မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုအရာများကို ယုံကြည်ကြမည့်သူများ မဟုတ်ပေ။ ဤနည်းအတိုင်းပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်တို့အပေါ်၌ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော်မူလေသည်။

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ۖ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾

၇ : ၁၀၂ ။ ။ အမှန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အနက် မြောက်မြားလှစွာသော သူတို့၌ ကတိသစ္စာ တည်ကြည်မှုကို တွေ့ရှိတော်မမူခဲ့ပေ။ စင်စစ်မှာမူ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အနက် မြောက်မြားလှစွာသော သူတို့အား တရားလမ်းမှန် (၏ အမိန့်တော်) ကို သွေဖည်သူများအဖြစ်နှင့်သာလျှင် တွေ့ရှိတော်မူခဲ့ပေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

(၎င်းကာဖိရ်တို့အား 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းမှ အဘယ်ကြောင့် ကြောက်ရွံ့သည်ကို ရှေ့၌ (ဤသို့) တင်ပြထား၏။ ၎င်းအကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ရှေးလွန်လေပြီးသော အုမ္မသ်များကဲ့သို့ပင် 'ကုဖ္ဖရ်'ပြုလုပ်ခြင်း၊ အပြစ်ကျူးလွန်မှုတို့၌ တူညီစွာ ပတ်သက်နေသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ) ရှေးယခင်က ဤပထဝီမြေကြီးပေါ်၌ နေထိုင်ခဲ့ကြသူများ၏နောက် ၎င်းတို့နေရာ၌ ယခု နေထိုင်သူများကို ဤဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများမှ အကယ်၍ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိအလိုတော်ရှိပါမူ ထိုသူတို့အားလည်း ရှေးလွန်လေပြီးသော အုမ္မသ်များကဲ့သို့ပင် 'ကုဖ္ဖရ်'နှင့် လိမ်လည်ငြင်းဆိုခြင်း၏ ပြစ်မှုအား ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ကို မသိရှိစေခဲ့ပါသလော။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှေးလွန်လေပြီးသော အုမ္မသ်များမှာလည်း ၎င်းပြစ်မှုများကြောင့်ပင် ပျက်စီးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အမှန်စင်စစ်တွင် ဤဖြစ်ရပ် အကြောင်းအရာများမှာ သင်ခန်းစာယူသင့်သော အဖြစ်အပျက်များပင် ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အကြောင်းအရင်းအမှန်မှာ) ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားများအား ပိတ်ပင်လိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့မှာ မှန်သော စကားများကို နှလုံးသားမှ ကြား၍ လက်ခံနိုင်စွမ်း မရှိတော့ချေ။ (နားထောင်လက်ခံရန်မှာပင် ဝေးစွ။ နှလုံးသားအား ပိတ်ပင်လိုက်ခြင်းကြောင့် ယင်းနှလုံးသားမှာ ပို၍ပင် မာကျောသွား၏။ ဤကဲ့သို့ သံဝေဂယူဖွယ် အကြောင်းအရာများနှင့်ပင် သံဝေဂတရား မရရှိကြပေ။ ၎င်းနောက် ထိုသူတို့၏ နှလုံးသားကို ပိတ်ပစ်ခြင်းမှာလည်း ၎င်းတို့၏ အစကနဦးက ကျူးလွန်ခဲ့သော 'ကုဖ္ဖရ်'လုပ်ရပ်များကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားများအပေါ် ၎င်းတို့၏ 'ကုဖ္ဖရ်'လုပ်ရပ်များကြောင့် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ပြီး ဖြစ်၏။ အရှေ့၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား နှစ်သိမ့်ရန် ၎င်းမှာ အထက်တင်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာများ၏ အနှစ်ချုပ်ဖြစ်သည်။)

ထို့နောက် အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ အထက်၌ တင်ပြခဲ့သော မြို့ရွာတို့၏ အနည်းငယ်သော အဖြစ်အပျက်များကို ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား တင်ပြနေခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းမြို့ရွာတို့တွင် နေထိုင်သူများထံ ၎င်းတို့၏ နဗီတမန်တော်များသည် 'ဗိုအ်ယျိနာတ်' (ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများကို ဖြစ်စေသည်) များနှင့် လာရောက်ကြ၏။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့၏ တစ်ဖွတ်ထိုးဆန်မှုနှင့် ဂရုမစိုက်မှုတို့၏ အခြေအနေများနှင့်ပင် ၎င်းအရာများကို အစပထမ၌ မဟုတ်မမှန် လီဆယ်ပြောဆိုသည်ဟု လိမ်လည်ငြင်းဆိုကြ၏။ ဤသို့ ငြင်းဆို၍ မရလျှင် နောက်ဆုံးမှာပင် ၎င်းကို လက်ခံလိုက်၏။ ၎င်းနောက် ဤသူတို့မှာ နှလုံးသားမာကျောသူများ ဖြစ်ကြလေရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကလည်း ထိုအတိုင်းပင် ကာဖိရ်တို့၏ နှလုံးသားအပေါ် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ကြသည်။ (၎င်းနောက် ထိုသူများထဲမှ အချို့သူများမှာ ဒုက္ခရောက်ချိန်၌ အီမာန်ယူလာရန် ကတိပြုခဲ့ကြ၏။) သို့သော်လည်း များစွာသော သူတို့အား ငါအသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်ကို ဖြည့်ဆည်းသူဟူ၍ မတွေ့မြင်ရပေ။ (အလိုသဘောမှာ ဒုက္ခများပပျောက်၍ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်

ရရှိ ကြသော်လည်း နဂိုအတိုင်းပင် နေမြဲပုံစံအတိုင်းသာ နေထိုင်ကြ၏။) ၎င်းနောက် ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် များစွာသော သူတို့ကို (ရစူလ်များ စေလွှတ်ခဲ့ပါသော်လည်း၊ 'မိုအ်ဂျေဇာတ်'များနှင့် အထောက်အထားများကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေခဲ့ပါသော်လည်း) အမိန့်ဖီဆန်သူများအဖြစ်နှင့်သာ တွေ့မြင်ရ၏။ (ကာဖိရ်တို့သည် အမြဲတမ်းပင် ဤအတိုင်းရှိခဲ့ကြရာ အသင်နဗီတမန် မည်သည့်ပူဆွေးသောကမှ မဖြစ်ပါလေနှင့်)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

အထက်ပါအာယသ်တော်များတွင်လည်း ရှေးယခင်က အွမ္မသ်များ မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ အကြောင်းအရာများနှင့် အခြေအနေများကို တင်ပြပြီး လက်ရှိ အရဗီမျိုးနွယ်ဝင်နှင့် 'အဂျမ်' (အာရဗီမဟုတ်သည့် အခြားမျိုးနွယ်ဝင်များ) အားလုံးတို့အား တင်ပြနေသည်မှာ အထက်ပါအဖြစ်အပျက်များ၌ အသင်တို့အတွက် သံဝေဂတရား ရဖွယ်ရာ သင်ခန်းစာရှိ၏။ မည်သည့်ကိစ္စရပ်များကြောင့် ၎င်းတို့အပေါ် 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်ခတ်မှုနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်ရှုခြင်း ခံခဲ့ရသနည်း။ ၎င်းကိစ္စရပ်များအနီးသို့ပင် မသွားလေနှင့်။ ၎င်းနောက် မည်သည့်လုပ်ရပ်များကြောင့် နဗီတမန်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ နောက်လိုက်သားများ၊ အောင်မြင်မှုကို ရခဲ့သနည်း။ ၎င်းလုပ်ရပ်များကို မိမိအတွက် ရွေးချယ်သတ်မှတ် ကျင့်သုံးလေကုန်။ သို့ရှိရာ ပထမအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ

اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ اَهْلِهَاۤ اَنْ لَّوْيَشَاۤءُ اَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ يَهْدِىْ — هدى ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ အမှတ်အသားပြုခြင်းနှင့် ညွှန်ကြားပြသခြင်း ဟူ၍ လာရှိ၏။ ဤနေရာ၌ ၎င်း၏ (ပြုသူကံ) မှ အထက်၌ တင်ပြခဲ့သော အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများပင် ဖြစ်၏။ အလိုသဘောမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ နေထိုင်သူတို့သည် ရှေးယခင်က ရှိခဲ့သော မျိုးနွယ်စုဝင်များ ပျက်စီးသွားကြပြီး နောက်ပိုင်း ၎င်းတို့၏ မြေများ၊ အိမ်များကို အမွေအဖြစ် ရရှိခဲ့ကြ၏။ (သို့) ရရှိလိမ့်မည်။ ဤသို့ ရှေးအလျင်က ဖြစ်ရှိခဲ့ကြသော သံဝေဂယူဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များက ၎င်းတို့အား 'ကုဖ္ဖရ်'သွေဖည်ငြင်းဆန်မှုနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များအား ဖီလာဆန့်ကျင်လုပ်ခြင်းတို့၏ ရလဒ်များမှာလည်း ထိုသူတို့၏ ရှေးယခင်က မျိုးနွယ်စုဝင်တို့ မည်သည့်နည်းဖြင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသနည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့လည်း ထိုသူများနည်းတူ ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသနှင့် 'အဇာဗ်'သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌လည်း ကျရောက်မည်ကို မညွှန်ပြလေသလော။ ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ طَبْع ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ ဤသို့ ဖြစ်သည်။ ဤသူ (လက်ရှိကာဖိရ်) တို့သည် ရှေးယခင်က အဖြစ်အပျက်များတွင်လည်း သံဝေဂတရား

မရယူခဲ့ပေ။ 'ဟေဒါယသ်' လမ်းမှန်ကို မရှာဖွေ မရရှိခဲ့လေရာ ၎င်း၏ ရလဒ်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသ စူးရှခံကြရပြီး ၎င်းအမျက်ဒေါသကြောင့် နှလုံးသားများအပေါ် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပြီးသား ဖြစ်သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသူတို့ထံမှ မည်သည့်အသံမှ မကြားရတော့ချေ။ ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဩဝါဒတော်တစ်ရပ် လာရှိသည်မှာ လူသားတစ်ဦးဦးသည် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် 'ဂိုနာဟ်' ကို ကျူးလွန်ခဲ့ပါက ၎င်း၏ နှလုံးသားအပေါ် အမည်းစက်တစ်စက် ထင်ဟပ်သွားလေသည်။ ဒုတိယအကြိမ် 'ဂိုနာဟ်' ကို ထပ်မံကျူးလွန်၍ အမည်းစက်တစ်စက် ထပ်မံ ထင်ဟပ်သွားလေသည်။ တစ်ဖန် တတိယအကြိမ်တွင်လည်း 'ဂိုနာဟ်' ကျူးလွန်၍ တတိယတစ်စက် နှလုံးသားတစ်ခုလုံးတွင် ထင်ကျန်ခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ 'ဂိုနာဟ်' များကို စဉ်ဆက်မပြတ် ထပ်မံပြုလုပ်သွားပြီး 'သောင်ဗာဟ်' အမှား ဝန်ခံတောင်းပန်ခြင်းလည်းမရှိပါက ၎င်းအမည်းစက်များမှာ နှလုံးသားတစ်ခုလုံး လွှမ်းမိုးသွားလေသည်။ ၎င်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က လူသားတိုင်းတွင် ပင်ကိုယ်စီ၌ အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားနားလည် ပိုင်းခြားနိုင်စွမ်းနှင့် မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်စွမ်းတို့ကို ချီးမြှင့်ထား၏။ ၎င်းစွမ်းအားတို့မှာ လုံးဝ ပပျောက်သွားမည်။ (သို့) မေးမှိန်၍ အားအင်ချည့်နဲ့သွားမည်။ ၎င်း၏ ရလဒ်မှာ ၎င်းတို့သည် အမှန်ကို အမှား၊ အမှားကို အမှန်၊ အကောင်းကို အဆိုး၊ အဆိုးကို အကောင်းဟု ထင်နေတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေကို ပင် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ ران (နှလုံးသား သံချေးတက်ခြင်း) ဟူ၍ ရည်ညွှန်းတင်ပြထားဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် ထို (နှလုံးသားသံချေးတက်ခြင်း) အခြေအနေ၏ နောက်ဆုံးရလဒ်မှာ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းကို طبع ဟူ၍ ဤအာယသ်တော်နှင့် အခြားမြောက်မြားစွာသော အာယသ်တော်တို့တွင် ရည်ညွှန်းတင်ပြထား၏။

ဤနေရာ၌ စဉ်းစားစရာတစ်ခု ရှိသည်မှာ နှလုံးသားအား တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ခြင်း၏ ရလဒ်အဆုံးမှာ စဉ်းစားဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် နားလည်နိုင်စွမ်း ပျောက်ကွယ်သွားရခြင်းဖြစ်၏။ နား၏ အကြားအာရုံအပေါ် မည်သို့မှ စူးရှမှု မသက်ရောက်ပေ။ သို့ရှိရာ ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြသင့်သည်မှာ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ (ထိုသူများ နားလည်သိရှိနိုင်စွမ်း မရှိကြတော့ပေ) ဟု ဖြစ်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ တင်ပြထားသည်မှာ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (ထိုသူများ ကြားနာနိုင်စွမ်း မရှိတော့ချေ) ဟု ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာ ဤနေရာ၌ ကြားနာခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ လက်ခံခြင်း၊ အမိန့်နာခံခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းသည် နားလည်သိရှိခြင်း၏ ရလဒ်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ အလိုသဘောမှာ နှလုံးသားများအပေါ် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုမှ လက်ခံလိုက်နာရန် အခွင့်မရှိကြတော့ပေ။ (သို့) ဤသို့လည်း ပြောဆိုနိုင်၏။ လူသား၏ နှလုံးသားသည် ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းအားလုံးတို့၏ ဗဟိုဌာနချုပ် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ မည်သည့်အချိန်မဆို နှလုံးသား၏ အလုပ်များ မမှန်ကန်ပါက ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း အားလုံးတို့သည်လည်း ရှုတ်ချော်သွားပြီး မှန်ကန်မည်မဟုတ်ပေ။ မည်သည့်အချိန်မဆို နှလုံးသား၌ အရာတစ်ခု၏ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့သည် ဝင်ရောက် နေရာယူသွားမည်ဆိုသည်ကိုလည်း မျက်စိဖြင့် ထိုအရာကိုသာ တွေ့မြင်နိုင်ပြီး၊ နားဖြင့်လည်း ထိုအရာကိုသာ ကြားနေမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ نَبَا သည် نَبَ ၏ ဗဟုဝုစ်ကိန်းဖြစ်၏။ ၄င်း၏အဓိပ္ပာယ်မှာ အရေးပါသော သတင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်၏ အလိုသဘောမှာ ဤသို့ ဖြစ်သွားမည်။ ပျက်စီးခဲ့သော မြို့ရွာတို့၏ အချို့သော အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာတို့ကို ကျွန်ုပ်သည် အသင့်အား တင်ပြ၏။ ဤအာယသ်တော်၌ مِنْ အက္ခရာပါရှိရာ ၄င်းမှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ တင်ပြခဲ့သော ရှေးအလျင်က လူမျိုးနွယ်စုတို့၏ အခြေအနေ အဖြစ်အပျက်များမှာ အားလုံးကို တင်ပြခဲ့သည်မဟုတ်။ သို့သာမက ထောင်သောင်းပေါင်းများစွာသော အဖြစ်အပျက်များအနက်မှ အရေးကြီးသော အချို့အကြောင်းအရာများကိုသာ တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا مِنْ قَبْلُ

အလိုသဘောမှာ ၄င်းတို့အပေါ် စေလွှတ်ခြင်းခံရသော နဗီရစူလ်တို့သည် ၄င်းတို့ထံ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' (အံ့ဖွယ်တန်ခိုးများ ပြသ၍) ယူလာကြ၏။ ၄င်း 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များဖြင့် အမှန်နှင့် အမှား၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်၏။ သို့သော် ၄င်းတို့၏ တစ်ဖွတ်ထိုးဆန်မှု၊ ဂရုစိုက် အလေးမထားမှု အတိုင်းအတာသည် ဤအဆင့် ထိတိုင် ရောက်လျက်ရှိ၏။ မည်သည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုသူတို့၏ နှုတ်လျှာမှ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှပင် 'ဤသည် အမှားဖြစ်ပြီး လိမ်လည်မှုသာဖြစ်သည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလိုက်ပါက ထိုအရာနှင့်ပတ်သက်၍ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များ၊ အထောက်အထားများ မည်မျှပင် ယူလာ၍ တင်ပြပါစေ ၄င်းအား လက်ခံယုံကြည် ဝန်ခံမည်မဟုတ်ပေ။

ဤအာယသ်တော်မှ သိရှိရသည်မှာ (ပထမအချက်အနေဖြင့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များကို အလ္လာဟ်အသျှင် မြတ်သည် ရစူလ်၊ နဗီတမန်တော်အားလုံးအား ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ အချို့နဗီတမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များအကြောင်းသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ လာရှိထားပြီး အချို့နဗီတမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များမှာ လာရှိထားခြင်း မရှိပေ။ ထိုကဲ့သို့ လာရှိထားခြင်း မရှိသည်ကို ထောက်ထားပြီး မည်သည့်နဗီ တမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'အကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ တင်ပြထားရှိခြင်း မရှိပါက ၄င်းမတင်ပြခြင်းမင်လျှင် ၄င်းနဗီတမန်တော်များအတွက် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များ မရှိ၍ဟူပြီး မယူဆသင့်ပေ။ ၄င်းနောက် 'စူရာဟ်ဟူးဒ်'၌ ဟဇရသ်ဟူးဒ် عَلَيْهِ السَّلَام ၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ ပြောဆိုမှုဖြစ်သော

مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ

(အသင်သည် မည်သည့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များကိုမှ ယူဆောင်လာခြင်း မရှိခဲ့ပေ) ဟူ၍ လာရှိထား၏။ ၄င်းအာယသ်တော်ဖြင့်လည်း ၄င်းတို့၏ ထိုပြောဆိုမှုသည် အမုန်းပွား၊ ရန်ငြိုးထားခြင်းတို့ကို အခြေခံနေ သည်ကို သိရှိရ၏။ (သို့) ယူဆောင်လာသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များကို အသေးအမွှားဟူ၍ ယူဆပြီး (အခြား 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များကို ယူဆောင်ပြသရန် တောင်းဆိုရန်အတွက်) ပြောဆိုသည်လည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဒုတိယသတိပြုသင့်သည့် အချက်မှာ ဤအာယသ်တော်၌ မိမိ၏ နှုတ်လျှာမှ အမှားတစ်စုံတစ်ရာ ထွက်သွားပြီး ၎င်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် (အမှန်) အတွက် မည်မျှပင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အထောက်အထား များကို ယူလာပါစေ။ (အမှားကို သတိပြုမိပြီးဖြစ်သော်ငြားလည်း) ၎င်းအမှားအပေါ်၌သာ စွဲမြဲ၍ ရသမြောက် အောင် ပြုနေကြသူများ၏ အခြေအနေကို တင်ပြထား၏။ ၎င်းသူတို့မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ငြင်းပယ်သူ ကာဖိရ်တို့၏ အခြေအနေဖြစ်၏။ ၎င်းအဖြစ်အပျက်ကိစ္စ၌ အလ္လာဟ်၊ ရစူလ်ကို လက်ခံသူဟု ကြွေးကြော် ထားသူ (မွတ်စ္စလင်မ်) များလည်း နစ်မွန်းလျက်ရှိနေကြသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ သာမန်မွတ်စ္စလင်မ်များ သာမက အချို့အာလင်မ်သာသနာ့ပညာရှင်များ၊ လူမွန်လူကောင်းဟု ခံယူထားကြသော အချို့လူကြီး လူကောင်းများပင် ၎င်းကိစ္စရပ်၌ နစ်မွန်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။ အရာတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိ၏ နှုတ်မှ မှသားစကားဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုပြီးလျှင် ၎င်းအရာ၏ မှန်ကန်ခိုင်လုံမှုအပေါ် မည်မျှပင် အထောက် အထားများ ယူဆောင် တင်ပြလာလျှင်လည်း မိမိအမှားဟု ပြောဆိုခဲ့သည့် စကားကိုသာ လက်ကိုင်ထား ကြလေသည်။ ဤသို့ အခြေအနေမျိုးမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသနှင့် အပြစ်ဒဏ်ကျစေခြင်း ကို ဖိတ်ခေါ်သည့် အခြေအနေ ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်၏။ *[မဓာအီလုစ်စွလူးက်ကျမ်း]*

ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكَافِرِيْنَ

အလိုသဘောမှာ ရှေးအလျှင်က လူသားများ၏ နှလုံးသားအပေါ် မည်သည့်တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခဲ့သကဲ့သို့ ကာဖိရ်ငြင်းပယ်သူများ၏ နှလုံးသားများအပေါ် ငါအလ္လာဟ်အသျှင် မြတ်က တံဆိပ်ခတ်နှိပ်လိုက်ပြီးဖြစ်၏။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့၌ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော လုပ်ရပ်များကို လက်ခံ နိုင်စွမ်း မကျန်ရှိတော့ပေ။

တတိယအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ

အလိုသဘောမှာ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ၎င်းတို့အနက်မှ များစွာသော သူတို့ကို မိမိ၏ ကတိ ဝန်ခံချက်အပေါ် ပြည့်ပြည့်ဝဝ လိုက်နာဖြည့်ဆည်းသူအဖြစ် မတွေ့ရှိရပေ။ ဟဇရဲသ်အိဗ်နေ့အဗ္ဗာသ် [illegible] သခင် က ဆင့်ပြန့်သည်မှာ ဤအာယသ်တော်ရှိ ကတိဝန်ခံချက်မှာ အဖန်ဆင်းခံများအား မဖန်ဆင်းမီအလျှင် ၎င်းတို့၏ ဝိညာဉ်များကို ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့၏။ ၎င်းဝိညာဉ်လောက၌ အဖန်ဆင်းခံအားလုံးထံမှ ငါအသျှင်မြတ် သည် သင်တို့၏ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မဟုတ်လောဟု မေးမြန်းခဲ့ရာ အားလုံးသော ဝိညာဉ် တို့က ကတိဝန်ခံ၍ အဖြေပေးကြသည်မှာ بَلٰى ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ မလွဲကေန် အသျှင်မြတ်သာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ဖြစ်သည်။ လူသားဖြစ်ပြီး ဒုနိယာလောကသို့ ရောက်ရှိ လာပြီးနောက် များစွာသော လူတို့မှာ ၎င်းကတိကို မေ့သွားကြလေ၏။ ဖန်ဆင်းရှင်ကို စွန့်ခွာပြီး အဖန်ဆင်းခံ များ၏ နောက်လိုက်များ ဖြစ်သွားကြ၏။ ဤသည်ကိုပင် ထိုအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိထားသည်မှာ

ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အနက်မှ များစွာသော သူတို့အား ကတိကို ကျေပွန်သူ၊ ဖြည့်ဆည်းသူ ဟူ၍ မတွေ့ရပေ။ *[သဖ်စီးရ်ကဗီးရ်]*

၎င်းနောက် ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် မတ်စ်အူးဒ် ؓ သခင်က အမိန့်ရှိသည်မှာ ဤနေရာ၌ (ကတိ၏) အလိုသဘောမှာ အီမာန်၏ကတိ ဖြစ်၏။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ အခြားနေရာ၌ ဤသို့ တင်ပြထား၏။

اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا

ဤအာယသ်တော်၌လည်း အလိုသဘောမှာ (အီမာန်လက်ခံခြင်းနှင့် အမိန့်နာခံခြင်းအတွက် ကတိပြုခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ဤသို့ဖြင့် များစွာသော လူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အီမာန်လက်ခံခြင်းနှင့် အမိန့်နာခံခြင်း၏ ကတိကို ပြုလုပ်ခဲ့၏။ တစ်ဖန် ထိုကတိနှင့် ဆန့်ကျင်နေလေ၏။ ကတိပြုလုပ်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ များသောအားဖြင့် လူသားသည် ဒုက္ခတွင်း၌ နစ်မွန်းသွားလျှင် ၎င်းသည် မည်မျှ 'ဖွာဆစ်ကဖ်ဖွာဂျရ်'ဖြစ်လျှင်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုသာလျှင် သတိရတမ်းတလေ့ရှိ၏။ ၎င်းနောက် များသောအားဖြင့် နှုတ်လျှာ (သို့) စိတ်နှလုံးထဲ၌ ကတိပြုလေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤဒုက္ခမှ လွတ်ကင်းသွားမည်ဆိုလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်နာခံမှုနှင့် ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုများတွင် နစ်မွန်းနေမည်။ အမိန့်ဖီဆန်ခြင်းမှာ ရှောင်ရှားနေမည်ဟု ကတိပြုလေ့ရှိ၏။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၌ မြောက်မြားစွာသော လူများ၏ ဤအခြေအနေကို ဖော်ပြထား၏။ သို့သော် မည်သည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ဒုက္ခမှ လွတ်ကင်း၍ ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်နေရပြီဆိုလျှင် ထိုကတိကို မေ့လျော့၍ မိမိ၏ စိတ်ကြိုက်တွင် နစ်မွန်းသွားကြ၏။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် اَكْثَرَ ဟူသော စာလုံးဖြင့် တစ်ဖက်သို့ ညွှန်ပြနေသည်မှာ မြောက်မြားစွာသော ဆိုးသွမ်းသောသူများသည် ဒုက္ခရောက်သည့် အချိန်တွင်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သတိရတမ်းတခြင်းမရှိပေ။ ထိုဒုက္ခရောက်သည့်အချိန်တွင် အီမာန်လက်ခံခြင်းနှင့် အမိန့်နာခံခြင်း၏ ကတိကိုလည်း မပြုလုပ်ပါ။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့ထံမှ ကတိမတည်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ မည်သည့်အဓိပ္ပာယ်မှ မဟုတ်ပေ။

မြောက်မြားစွာသော လူများသည် မိမိ၏ ကတိကို ပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်၍ အီမာန်လက်ခံခြင်းနှင့် အမိန့်နာခံခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်၏။ ဤအတွက်ကြောင့် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ

(ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ထဲမှ အချို့သည် ကတိပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို မတွေ့ရှိရပေ။) ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَاِنْ وَّجَدْنَآ اَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ

(အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ထဲမှ များစွာသောသူများကို အမိန့်နာခံခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရ၏။) ဤနေရာအထိ ရှေးလွန်လေပြီးသော နဗီတမန်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏

မျိုးနွယ်ဝင်တို့၏ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာငါးခုကို တင်ပြ၍ လက်ရှိလူများအတွက် ဗဟုသုတရရှိရန်နှင့် ဆုံးမစကားနာခံရန် သတိပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

ငှင်းနောက် ဆဌမအကြောင်းအရာဖြစ်သော မူစာ عليه السلام ၏ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာကို အကျယ်တဝင့် တင်ပြလိမ့်မည်။ ငှင်းအကြောင်းအရာတွင် သိန်းပေါင်းများစွာ အဟ်ကာမ်ပညတ်ချက်များနှင့် ဗဟုသုတ ရမည့်အကြောင်းမှာ မရေမတွက်နိုင်အောင် ရှိ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် ထိုဝါကေအဟ် ၏ အစိတ်အပိုင်းကို ထပ်ခါတလဲလဲ တင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَاۤ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ
فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٠٣﴾

၇ : ၁၀၃ ။ ။ တစ်ဖန် ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုရစူလ်တမန်တော်များ၏ နောက်တွင် (နဗီတမန်တော်) မူစာအား မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့်တကွ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ထိုဖိရ်အောင်န်၏ အမျိုးသားအကြီးအကဲတို့ထံ စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသက်သေလက္ခဏာတော်များကို မထီမဲ့မြင် ပြုခဲ့ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထိုပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ပြုလုပ်သူတို့၏ နောက်ဆုံးအဖြစ်သည် မည်သို့ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်ကို အသင်သည် ရှုပါလေ။

وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ ﴿١٠٤﴾

၇ : ၁၀၄ ။ ။ ငှင်းပြင် (နဗီတမန်တော်) မူစာက ‘အို, ဖိရ်အောင်န်၊ ကေန်စင်စစ် ငါသည် စကြဝဠာခပ်သိမ်းတို့ကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ထံတော်မှ စေလွှတ်တော်မူခြင်းခံရသော ရစူလ်တမန်တော် (တစ်ပါးပင်) ဖြစ်လေသည်’ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။

حَقِيْقٌ عَلٰۤى اَنْ لَّاۤ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ؕ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ
مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٠٥﴾

၇ : ၁၀၅ ။ ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ (တစ်စုံတစ်ရာကို လိဆယ်ပြောဆိုခြင်း မပြုဘဲ) အမှန်ကိုသာ ပြောဆိုရန် ငါ့အပေါ်၌ တာဝန်ရှိပေသည်။ ကေန်စင်စစ် ငါသည် အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ ထင်ရှားလှစွာသော သက်သေလက္ခဏာတော်များကို အသင်တို့ထံသို့ ယူဆောင်ခဲ့လေပြီ။ သို့ဖြစ်ပေရာ (အို, ဖိရ်အောင်န်) အသင်သည် အိစ္စရာအီးလ် အမျိုးသားတို့အား ငါနှင့်အတူ (သွားရန်) လွှတ်ပါလေ။’

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٦﴾

၇ : ၁၀၆ ။ ။ ထိုအခါ ယင်း (ဖိရ်အောင်န်) က '(အို, မူစာ) အကယ်၍ အသင်သည် သက်သေလက္ခဏာတစ်စုံတစ်ရာကို ယူဆောင်ခဲ့သည်ဟု မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် ထိုသက်သေလက္ခဏာကို (ငါ၏ ရှေ့ဝယ်) တင်ပြလော'ဟု ပြန်လည် ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿١٠٧﴾

၇ : ၁၀၇ ။ ။ ထိုအခါ ၎င်းနဗီတမန်တော် (မူစာ) သည် မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို (မြေကြီးပေါ်သို့) ပစ်ချခဲ့ရာ (ထိုတောင်ဝှေးသည်) ရုတ်တရက်ပင် ထင်ရှားစွာသော မြွေ (နဂါး) တစ်ကောင် ဖြစ်သွားခဲ့လေသည်။

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٠٨﴾

၇ : ၁၀၈ ။ ။ ၎င်းပြင် ထိုနဗီတမန်တော် (မူစာ) သည် မိမိ၏လက်ကို (မိမိ၏ ရင်တွင်း သို့မဟုတ် ချိုင်းကြားမှ) အပြင်သို့ ဆွဲထုတ်ခဲ့ရာ ရုတ်တရက်ပင် ထိုလက်သည် ကြည့်ရှုနေကြသော သူတို့၏ရှေ့တွင် ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်လျက် ရှိနေလေသည်။

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾

၇ : ၁၀၉ ။ ။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်၏ အမျိုးသားတို့အနက် အကြီးအကဲတို့က (ဤတန်ခိုးတော်ကို တွေ့မြင်ရသောအခါ) 'မုချဧကန် ဤသူသည် တစ်ဖက်ကမ်းခတ် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်သော ပယောဂဆရာတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည်'ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်သည်။

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾

၇ : ၁၁၀ ။ ။ (ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်က) ၎င်း (နဗီတမန်တော်မူစာ) သည် (မိမိ၏ ပယောဂပညာအစွမ်းဖြင့်) အသင်တို့အား အသင်တို့၏ နယ်မြေ (သို့မဟုတ်) တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ရန် ကြံရွယ်လျက် ရှိနေပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် (ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍) မည်သို့ အကြံပေးလိုကြသနည်း (ဟူ၍ မေးမြန်းလေသည်။)

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

တစ်ဖန် ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် (အပေါ်၌ တင်ပြခဲ့သော) နဗီတမန်တော်များနောက်ပိုင်း ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام ကို မိမိထံတော်ပါးမှ အထောက်အထားဖြစ်သော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များ ချီးမြှင့်၍ ဖိရ်အောင်န်ဘုရင်နှင့် ၎င်း၏ခေါင်းဆောင်ပိုင်းများထံသို့ ('ဟေဒါယသ်'လမ်းမှန်တရား ပြသရန် 'သဗ်လီးဂ်' လုပ်၍ အစ္စလာမ်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်ရန်အတွက်) စေလွှတ်တော်မူခဲ့၏။ (ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام မှ ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသော

အထောက်အထား 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များကို ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သော်လည်း) ၎င်းတို့မှ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များ၏ ဝတ္တရားတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် မထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပေ။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်း 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များ၏ ဝတ္တရားတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်ခဲ့သော် အီမာန်ယူလာကြမည်ဖြစ်သည်။) သို့ရှိရာ ထိုဆိုးသွမ်းသူများ၏ ဆိုးရွားသော ရလဒ်ကို ကြည့်ရှုကြလေကုန်။ (ပမာဆိုရသော် အခြားနေရာများ၌ ၎င်းတို့အား ရေနစ်စေခဲ့ပြီး ပျက်စီးခဲ့ကြောင်း တင်ပြထားပြီးဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုလုံးကို အတိုချုံး တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်၏။ အကျယ်တဝင့် အကြောင်းစုံမှာ အရှေ့၌ တင်ပြနေ၏။) မူစာ عليه السلام သည် ဖိရ်အောင်နံဘုရင်ထံ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အရ သွားရောက်ရန် အမိန့်ရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် စကြဝဠာအပေါင်းတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အသင်တို့အား 'ဟိဒါယသ်' လမ်းမှန်တရား ပြသရန်အလို့ငှာ သတ်မှတ်စေလွှတ်ခြင်းခံရသော နဗီတမန်တော် ဖြစ်၏။ (အကြင်မည်သူမဆို ကျွန်ုပ်အား မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုသူဟု သတ်မှတ်လျှင် ၎င်း၏ အမှားပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။) ကျွန်ုပ်အတွက်လည်း ဖြစ်သင့်သည်မှာ အမှန်တရားမှအပ အခြားအရာများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ မဆက်သွယ်ရန် ဖြစ်၏။ (၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ ရစူလ်တမန်တော်ဖြစ်သည်ဟုသာ ကြွေးကြော်ရန် မဟုတ်။ သို့သာမက အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အလွန်ကြီးမားလှသော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'အထောက်အထားကိုလည်း ယူလာခဲ့ပါ၏။ ၎င်း 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များကို အသင်တို့ တောင်းခံသောအခါ ပြသမည်ဖြစ်၏။)

ထို့သို့ (ကျွန်ုပ်သည် အထောက်အထားနှင့်အတူ ရစူလ်တမန်တော်တစ်ပါးဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်ပြောဆိုသည့် အရာများအပေါ် အသင်တို့ အမိန့်နာခံပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးပါ။ ကျွန်ုပ်ပြောဆိုမည့် အရာများအနက်မှ တစ်ခုမှာ) ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို အသင် (မိမိ၏ အကျဉ်းစက်ကွင်းမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ ခွင့်ပေးပြီး) ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ (၎င်းတို့၏ ဇာတိမြေဖြစ်သော ဆီရီးယားနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့ပေးလေကုန်။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်နံက ပြောဆိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်သည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးမှ) 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များ ယူလာသည်ဆိုလျှင်၊ ၎င်းကြွေးကြော်မှုနှင့် မှန်ကန်သည်ဆိုလျှင် ထို 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များကို ပြသပါလေ။ ထိုအခါ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام မှာ ချက်ချင်းပင် မိမိ၏ 'အစ္စာ' (တောင်ဝှေး) ကို မြေပြင်ပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်သည်။ ၎င်းတောင်ဝှေးမှာ ချက်ချင်းဆိုသလို မြွေနဂါးကြီးတစ်ကောင်အဖြစ် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပေါ်သွားလေသည်။ ၎င်းမြွေနဂါးကြီး ဖြစ်ရှိသွားခြင်းအပေါ် မည်သူမှ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်စရာပင် မကျန်နိုင်တော့ပေ) ၎င်းနောက် ဒုတိယ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'တစ်ခုကို ဤသို့ ပြသလေ၏။ မိမိ၏ လက်တော်ကို အင်္ကျီအတွင်း ထည့်၍ ချိုင်းကြားတွင် ညှပ်ပြီး အပြင်သို့ ပြန်ထုတ်လိုက်သောအခါ ထိုလက်တော်မှာ တမူထူးခြားစွာ ကြည့်ရှုနေသူအပေါင်း၏ အရှေ့တွင် အလွန်တောက်ပနေသည်ကို အားလုံး တွေ့မြင်ခဲ့ကြ၏။

('စူရာအရှ်ရှုအရာအ်' ၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ဤကြီးကျယ်မြင့်မားလှသော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များကို ပေါ်လွင်စွာ မြင်တွေ့ရသောအခါ ဖိရ်အောင်နံက မိမိအနားရှိ မင်းညီမင်းသားများအား 'ဤသူမှာ အလွန်ကြီးကျယ်လှသော မှော်ဆရာကြီးပင် ဖြစ်သည်'ဟူ၍ ပြောဆိုလေသည်။ '၎င်းသည်

မိမိ၏ မှော်ပညာကို အသုံးချပြီး အသင်တို့အပေါ် လွှမ်းမိုးရန် ဤနေရာ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လိုပေသည်။ ၎င်းနောက် အသင်တို့အား ဤနေရာ၌ နေထိုင်ခွင့်ပေးမည်မဟုတ်ပေ။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အသင်တို့ မည်သည့်အကြံဉာဏ်များ ပေးလိုပါသနည်း။' (၎င်း၏ အနီးအနားရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထိုသူတို့၏ အမြဲတမ်း အကျင့်ဓလေ့ဖြစ်နေသော ၎င်းအကျင့်ဓလေ့အတိုင်း ဖိရ်အောင်န်၏ ဤစကားကို ကြားပြီး ဘုရင်၏ အမိန့်တိုင်း အပေါ် 'ဟုတ်ပါသည်။ မှန်ပါသည်'ဟု ထောက်ခံအားပေး လိုက်လျောလေ့ရှိသည်။) ၎င်းဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ် စုဝင်တို့မှာ အကြီးအကဲခေါင်းဆောင်ပိုင်းများက အချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အမှန် တကယ် (ငါတို့၏ ဘုရင်ပြောဆိုသည့်အတိုင်း) ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်ကြီးကျယ်သော မှော်ဆရာကြီးတစ်ပါး ဖြစ်သည်။ (အမှန်စင်စစ် ၎င်းသည် မိမိ၏ မှော်ပညာအားကိုးဖြင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့နှင့်အတူ ခေါင်းဆောင် အကြီးအကဲဖြစ်လိုသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းနောက် အသင်တို့အား ဗနီအိစ္စရာအီးလ်မျိုးနွယ်စုများ၏ ရှေ့မှောက် ၌ သေးသိမ်စေရန်အတွက်) အသင်တို့ပိုင်ဆိုင်သော ဤမြေပထဝီနေရာမှ မောင်းထုတ်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ 'အသင်တို့ မည်သည့်အကြံဉာဏ်များ ပေးလိုပါသနည်း' (ဟု ဘုရင်က မေးမြန်းခြင်းဖြစ်၏။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္ပသတ်များ

ဤစူရာဟ်တော်၌ ရှေးအလျင် နဗီတမန်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အွမ္မသ်များအကြောင်း အဖြစ်အပျက် များကို တင်ပြနေခဲ့ရာ ယခု တင်ပြနေသော ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများမှာ ဆဋ္ဌမမြောက် တင်ပြခြင်းခံရသော အဖြစ်အပျက်ဖြစ်၏။ ၎င်းအဖြစ်အပျက်ကို အကျယ်တဝင့်ကို ရှင်းလင်း တင်ပြထားရခြင်း၏ အကြောင်းခံတစ်ခုမှာ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များသည် ရှေးအလျင် ရှိခဲ့သော နဗီတမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များထက် အရေအတွက်အရ ပို၍များပြီး ၎င်း 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များကို ပေါ်လွင်ရာ၌လည်း ပို၍ ပြည့်ဝတောင့်တမှုရှိ၏။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် ၎င်း ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ ၎င်း၏ အွမ္မသ်များဖြစ်သော ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးမှု၊ ဖွတ်တရွတ် နှင့်အတူ မာကျောစွာ ရှိခြင်းတို့၌ ရှေးအလျင် အွမ္မသ်များနှင့်မတူ ပို၍ ပြင်းထန်ကြ၏။ ၎င်းနောက် အခြား အကြောင်းအရာတစ်ခုမှာ ဤအဖြစ်အပျက်များ (ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ကြား) အောက်၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ၊ အမိန့်ပညတ်ချက်များ မြောက်မြားစွာ လာရှိထားလေသည်။

ပထမအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဟဇရသ်နူးဟ် عليه السلام ၊ ဟဇရသ်ဟူး ဒ် عليه السلام ၊ ဟဇရသ်ဆွာလေဟ် عليه السلام ၊ ဟဇရသ်လူးသ် عليه السلام နှင့် ဟဇရသ်ရှုအိုက်ဗ် عليه السلام တို့၏နောက် (သို့မဟုတ်) ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏နောက် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ကို မိမိထံတော်ပါးမှ အထောက်အထား 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' ချီးမြှင့်၍ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များထံသို့ စေလွှတ်တော် မူခဲ့၏။ ဤနေရာ၌ آيَات (အထောက်အထားများ) ၏ အလိုသဘောမှာ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း၏ အာယသ် တော်များလည်း ဖြစ်နိုင်၍ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ၎င်းနောက် ဖိရ်အောင်န်ဆိုသည်မှာ

ထိုခေတ်အခါသမယ၌ အီဂျစ်ပြည်ရှင် ဘုရင်တိုင်း၏ ဂုဏ်ပုဒ်အမည်ဖြစ်၏။ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ခေတ်ရှိ ဖိရ်အောင်န် (အီဂျစ်ပြည်ရှင်ဘုရင်) ၏ အမည်မှာ قَابُوْس (ကာဗူးစ်) ဟူ၍ တင်ပြထား၏။

[သဖ်စီးရ်ကုရ်သုဗီကျမ်း]

فَظَلَمُوْا بِهَا ရှိ هَا သည် ကိုယ်စားပြုနာမ်ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် ဤနေရာ၌ اٰيٰتٌ ၏ ကိုယ်စားပြုနာမ်ဖြစ်ရာ اٰيٰت ဘက်သို့ လှည့်မည်။ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအပေါ် ظُلْم (ဇုလုမ်) လုပ်ကြသည်။ ထို့နောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအပေါ် ظُلْم လုပ်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို တန်ဖိုး မထားခဲ့ကြပေ။ ၎င်းအာယသ်တော်များ ချပေးပြသမှုများအပေါ် 'ရှကူရ်' (ကျေးဇူး) ပြုရမည့်အစား ပုန်ကန်ခဲ့ကြသည်။ လက်ခံယုံကြည်၍ ဖွင့်ဟထွက်ဆို ဝန်ခံရမည့်အစား ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။ အီမာန်ယူရမည့်အစား 'ကုဖ္ဖရ်' (သွေဖည်ခြင်း) ကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ظُلْم (ဇုလုမ်) ၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ အရာတစ်ခုအား ၎င်း၏ ထားသင့်သော နေရာတွင် မထား၊ မသုံးဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်နေရာတွင် သုံးခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။

တစ်ဖန် အမိန့်ရှိသည်မှာ–

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ

အလိုသဘောမှာ 'ထိုဆိုးသွမ်းသူများ၏ နောက်ဆုံးရလဒ်မှာ မည်သို့ ဖြစ်သွားသနည်းဆိုကို ကြည့်ရှုကြလေကုန်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ '၎င်းတို့၏ အခြေအနေနှင့် မကောင်းသော နောက်ဆုံးရလဒ်အပေါ် စဉ်းစားချင့်ချိန်သုံးသပ်၍ သံဝေဂတရားရယူကုန်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ မူစာ عليه السلام သည် ဖိရ်အောင်န်အား 'ငါသည် တစ်လောကလုံးအား စိုးပိုင်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဘက်တော်မှ ရစူလ်တမန်တော်ဖြစ်၏။ ငါ၏ အခြေအနေ (အနေအထား) နှင့် 'နဗူဝသ်' ၏ အဆင့်အတန်းအရ ငါသည် မှန်ကန်သော စကားမှအပ အခြားမည်သည့်စကားကိုမှ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ဘက်သို့ ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှု မပြုလုပ်ခဲ့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နဗီတမန်တော်များကို အသျှင်မြတ်၏ ဘက်တော်မှ အကြင် ချီးမြှင့်ပို့ပေးခြင်းခံရသော အမိန့်ပညတ်ချက်များသည် ထိုနဗီတမန်တော်များထံတွင် 'အမာနသ်' အပ်နှံမှုများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအမိန့်တော်များထဲတွင် အတိုးအလျှော့ ပြုလုပ်ခြင်းများသည် အလွဲသုံးစားပြုမှုပင် ဖြစ်၏။ ထို့ပြင်တဝ နဗီတမန်တော်များအားလုံးသည် အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်းမှ သော်လည်းကောင်း၊ အပြစ်ဒုစရိုက်များ ကျူးလွန်ခြင်းမှ သော်လည်းကောင်း ကင်းရှင်း၍ အပြစ်မဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်း၏ ရလဒ်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ မှန်ကန်မှုသည် အသင်တို့အားလုံး၏ ရှေ့မှောက်၌ ရှိနေသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ စကားကို လက်ခံယုံကြည်ကြလေကုန်။ ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့်အခါကမျှ လိမ်လည်ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိသကဲ့သို့ လိမ်လည်၍လည်း

ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ထို့ပြင် ကေန်မုချ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့၏ အသျှင်သခင်ဘက်တော်မှ အထောက်အထားများကို ယူဆောင်၍ အသင်တို့ထံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ ထို့အတွက်ကြောင့် အသင်သည် ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို ထည့်ပေးပါလေ။ ဆိုလိုသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့်အခါကမှ လိမ်လည်ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိ'ဟူ၍သာ မပြောဆိုဘဲ မိမိ၏ ထိုကြွေးကြော်မှုအပေါ် အထောက်အထားများအဖြစ် မိမိ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များလည်း ပါရှိ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ဤအချက်အလက်များ အားလုံး၏ ဖြစ်သင့်သော တောင်းဆိုချက်မှာ အသင်သည် ငါ၏ စကားကို နားထောင်ပါလေ။ ၎င်းနောက် လက်ခံယုံကြည်ပါ။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို အလုပ်သမား ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်မှုပေး၍ ငါနှင့်အတူ ထည့်ပေးလိုက်ပါလေ။ ဖိရ်အောင်န်မှာ အခြားမည်သည့်စကားကိုမှ နားမစွင့် (ဂရုမစိုက်) ဘဲ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များကိုသာလျှင် တောင်းခံနေလျက် ရှိ၏။ ၎င်းက ပြောဆိုသည်မှာ-

اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَأْتِ بِهَا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَادِقِيْنَ

အလိုသဘောမှာ အကယ်၍ အသင်သည် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများထဲမှ ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် အသင် အမှန်တကယ်ပင် 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'တစ်စုံတစ်ရာ ယူလာခဲ့ပါက ၎င်းကို ပြသပါလေ။

ဟဇရသ်မူစာ ﵇ သည် ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို လက်ခံသောအနေဖြင့် မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို မြေပြင်ပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်၏။ ထိုအခါ ယင်းတောင်ဝှေးသည် မြွေနဂါးကြီး ဖြစ်ရှိသွား၏။

فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِيْنٌ

ثُعْبَانٌ ဆိုသည်မှာ ကြီးမားသော မြွေနဂါးကို ခေါ်ဆို၏။ ထို ثُعْبَانٌ ၏ အရည်အချင်းပြုဂုဏ်ပုဒ်ကို مُبِيْنٌ ဟူသော စာလုံးဖြင့် တင်ပြ၍ ပြောဆိုပြသနေသည်မှာ များစွာသော မျက်လှည့်ဆရာများနှင့် ပယောဂပညာရှင်များ ပြုလုပ်လေ့ရှိသကဲ့သို့ အချို့တစ်ဝက်သာ မြင်နိုင်ပြီး အချို့တစ်ဝက်မှာ မတွေ့ရှိနိုင်သော အမှောင်ထုအတွင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ (သို့) အကာအကွယ်တစ်ခုခုအတွင်းမှသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ပြသခဲ့သော ဖြစ်ရပ်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ဤအဖြစ်အပျက်သည် နန်းတော်အတွင်း လူများအားလုံး၏ ရှေ့၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်။

အချို့သမိုင်းကြောင်း ဆင့်ပြန့်ချက်များတွင် ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗာ့စ် ﵁ ၏ ထံမှ ဆင့်ပြန့်ချက် လာရှိ၏။ ၎င်းမှာ မြွေနဂါးကြီးသည် ဖိရ်အောင်န်ဘက်သို့ လှည့်၍ အမောက်ထောင်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်သည် ကြောက်ရွံ့ခြောက်ခြားလျက် ပလ္လင်ပေါ်မှ ခုန်ချ၍ တမန်တော်မူစာ ﵇ ၏ထံပါး၌ ခိုလှုံခွင့် တောင်းခံမှုပြု၏။ ၎င်းအပြင် နန်းတော်အတွင်းရှိ ထောင်ပေါင်းများစွာသော သူတို့သည် ထိုမြွေနဂါးကြီးကို ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်၍ သေဆုံးသွားကြ၏။ *[သဖ်စီးရ်ကဗီးရ်ကျမ်း]*

တောင်ဝှေးမှ အမှန်တကယ်ပင် မြွေဖြစ်သွားခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်သော (သို့) မပြုလုပ်နိုင်သော အရာမဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း သဘာဝတရားနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အံ့ဩထူးဆန်းမှု

မှာ အမှန်ပင် ရှိ၏။ ထို့ပြင် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'၊ 'ကရာမသ်'တို့သည်ပင် လူအများ မပြုလုပ်နိုင်ကြ၍ နဗီတမန်တော်များ၏ လက်ဝယ်၌သာလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ထည့်သွင်းပေးသနားတော်မူထားသော ကိစ္စရပ်ဖြစ်၏။ သို့မှသာ 'အဝါးမ်'လူအများသည် 'ထိုနဗီတမန်တော်များနှင့်အတူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဘက်တော်မှ အင်အားတစ်ခုဖြင့် အလုပ်လုပ်နေသည်'ကို နားလည်သဘောပေါက်သွားကြပေမည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ တောင်ဝှေးမှ မြွေဖြစ်သွားခြင်းသည် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ကိစ္စ မဟုတ်သကဲ့သို့ ငြင်းဆန်၍မရသော ကိစ္စလည်း ဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ

نَزَعَ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အရာတစ်ခုကို အခြားအရာတစ်ခုထဲမှ ပြင်းထန်စွာ ထုတ်ယူလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ အလိုသဘောမှာ မိမိ၏လက်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်၏။ ဤနေရာ၌ မိမိ၏လက်ကို မည်သည့်အရာမှ ဆွဲထုတ်လိုက်သနည်းဆိုသည်ကို မတင်ပြထားပေ။ အခြားအာယသ်တော်တွင် အရာနှစ်ခုကို တင်ပြထား၏။ တစ်နေရာတွင် اَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ ဟူ၍ လာရှိထားပြီး ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'မိမိ၏လက်ကို ရင်ဘက်အတွင်း ထည့်ပါ'ဟု ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်နေရာတွင် وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلَى جَنَاحِكَ ဟူ၍ တင်ပြထားပြီး ၎င်း၏အဓိပ္ပာယ်မှာ 'မိမိ၏လက်ကို ချိုင်းအောက်သို့ ထည့်လိုက်ပါ'ဟု ဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်နှစ်ခုဖြင့် သိရှိရသည်မှာ လက်ကို ထုတ်ခြင်းသည် ရင်ဘတ်အတွင်းမှ သို့မဟုတ် ချိုင်းအောက်မှ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တစ်ခါတစ်ရံ ရင်ဘတ်အတွင်းသို့ လက်ထည့်၍ ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းနောက် တစ်ခါတစ်ရံ ချိုင်းအောက်သို့ လက်ထည့်၍ ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ဤတန်ခိုးတော် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'သည် ပေါ်လွင်လာ၏။

فَاِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ

ဆိုလိုသည်မှာ ကြည့်ရှုနေသူများအတွက် ထိုလက်သည် လင်းဝင်းတောက်ပနေ၏။ بَيْضَاءُ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဖြူစင်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် လက်ဖြူသွားခြင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ ခရုသင်းရောဂါအတွက် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် အခြားအာယသ်တော်တစ်ခုတွင် مِنْ غَيْرِ سُوْءٍ ဟု လာရှိထား၏။ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤကဲ့သို့ လက်ဖြူသွားခြင်းသည် ရောဂါတစ်စုံတစ်ရာအတွက် မဟုတ်ပေ။

ဟာဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န် အဗ္ဗားစ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ဤကဲ့သို့ လက်ဖြူသွားခြင်းသည် အသေးအမွှားမဟုတ်ပေ။ သို့သာမက လက်ဖြူခြင်းနှင့်အတူ အလင်းရောင်လည်း ထွက်ပေါ်၏။ ၎င်းဖြင့် လောကတစ်ခုလုံး လင်းဝင်းသွား၏။

ဤအာယသ်တော်၌ لِلنَّاظِرِينَ ကို ဖော်ပြ၍ ထိုလင်းဝင်းမှု၏ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့်ဘက်သို့ ညွှန်ပြနေ၏။ ၎င်းမှာ ဤသို့ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော အလင်းရောင်ဖြစ်၏။ ၎င်းကို ကြည့်ရှုရန်အတွက် လူအများသည် စုဝေးလျက်ရှိ၏။

ထိုအချိန်တွင် ဖိရ်အောင်န်၏ တောင်းဆိုမှုအပေါ် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တန်ခိုးတော်နှစ်ခုကို ပြသလိုက်၏။ ပထမတန်ခိုးတော်မှာ တောင်ဝှေးသည် မြွေနဂါးဖြစ်သွားခြင်းနှင့် ဒုတိယ တန်ခိုးတော်မှာ လက်ကို ရင်ဘတ် (သို့) ဂျိုင်းတွင်း ထည့်၍ ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းလက်မှာ လင်းဝင်း တောက်ပမှုဖြစ်သွားခြင်းတို့ ဖြစ်၏။ ပထမတန်ခိုးတော်မှာ ရန်သူများကို ခြိမ်းခြောက်ရန်အတွက် ဖြစ်၍ ဒုတိယတန်ခိုးတော်မှာ ရန်သူများ၏ စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိရန် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် နီးကပ်စေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ညွှန်ပြနေသည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ပညာသည် 'ဟိဒါယသ်'(လမ်းမှန်) ၏ အလင်းရောင် တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၎င်းတမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ နောက်လိုက်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှု၏ အကြောင်းခံ ဖြစ်သည်။

قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ

مَلَاَ ဟူသော စာလုံးသည် အုပ်စုတစ်စု၏ အာဏာရှိသော ခေါင်းဆောင်များအတွက် သုံးနှုန်း ထား၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ ခေါင်းဆောင်များသည် ဤတန်ခိုးတော်ကို တွေ့မြင်၍ မိမိ၏ မျိုးနွယ်စုကို ပြောဆိုသည်မှာ ဤသူသည် အလွန်ကြီးကျယ်သော မှော်ပညာရှင်ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာ ဤကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းခေါင်းဆောင်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ၎င်း၏ ပြည့်ဝသော တန်ခိုးတော် ကို မည်ကဲ့သို့ သိရှိနိုင်မည်နည်း။ ၎င်းတို့သည် သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဖိရ်အောင်န်ကို မိမိ၏ ကိုးကွယ် ရာအသျှင် ပြုလုပ်၍ မှော်ဆရာများကို မိမိ၏ လမ်းမှန်ပြသူများအဖြစ် မှတ်ယူခဲ့၏။ ၎င်းနောက် မှော်ဆရာ များ၏ လှည့်ကွက်များကိုသာ တွေ့ရှိခဲ့၏။ ၎င်းတို့သည် ဤတမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ အံ့သြဖွယ်ကောင်း သော အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့မြင်၍ 'ဤသူသည်လည်း အလွန်ကြီးကျယ်သော မှော်ဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည်' ဟု ပြောရုံမှအပ ၎င်းထက် ပို၍ မည်ကဲ့သို့ ပြောဆိုနိုင်မည်နည်း။

သို့သော် ခေါင်းဆောင်များသည်လည်း ဤနေရာ၌ سَاحِرٌ နှင့်အတူ عَلِيْمٌ ဟူသော စာလုံးကို ထည့်တိုး၍ ဖော်ပြလိုက်သည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဤတန်ခိုးတော်သည် အများသော မှော်ဆရာ များ၏ မှော်နှင့် ကွဲပြားခြားနားနေကြောင်း သိရှိလိုက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤမျှထိ ဝန်ခံပြောဆိုလိုက်သည်မှာ ဤသူသည် အလွန် ကျွမ်းကျင်သော မှော်ဆရာဖြစ်၏။

'မုအ်ဂျေဇာဟ်' နှင့် 'ဂျာဒူ' ၏ ခြားနားမှု

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အမြဲတစေ နဗီတမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' (တန်ခိုးတော်) ကို ဤပုံစံဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။ အဘယ်သို့ဆိုသော် အကယ်၍ ကြည့်ရှုနေသော သူသည် အနည်းငယ်စဉ်းစား၍ အယူမစွဲ၊ တစ်ဖက်စောင်းနင်း တွေးခေါ်ခြင်းမရှိပါက တန်ခိုးတော်နှင့် မှော်၏ ခြားနားမှုကို မိမိကိုယ်တိုင် ကောင်းမွန်စွာ သိရှိနိုင်လိမ့်မည်။ မှော်ပညာရှင်များသည် များသောအားဖြင့် မသန့်မရှင်းနှင့် ညစ်ညမ်းစွာ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။ ၎င်းနောက် မသန့်ရှင်းမှုနှင့် ညစ်ပေမှု မည်မျှ များပြား မည်နည်း။ ဤမျှလောက် ၎င်း၏ မှော်ပညာသည်လည်း သာပို၍ အောင်မြင်မှု ရှိ၏။ သို့သော် ၎င်းနှင့်

ဆန့်ကျင်၍ နဗီတမန်တော်များသည် ၄င်းတို့၏ ပင်ကိုယ်ဇီဇသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်မှုရှိ၏။ ၄င်းနောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်မှ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' နှင့် မှော်ပညာကို ကွဲပြားခြားနားစေ၏။ နဗီဖြစ်သည်ဟု ကြွေးကြော်သူရှေ့၌ ၄င်းတို့၏ မှော်ပညာမှာ အရာမဝင်လေ့ရှိပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုလည်း မရှိပေ။

ဗဟုသုတရှိသော ပညာရှင်များသည် မူရင်းဇစ်မြစ်ကို သိရှိကြရသည်။ အဘယ်သို့ဆိုသော် မှော်ဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသော အရာများအားလုံးသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်၏ အကြောင်းခံများအတွင်းမှ ဖြစ်၏။ ကွဲပြား ခြားနားမှုမှာ ထို 'ဂျာဒူ'၏ အကြောင်းခံများသည် လူအများအပေါ်တွင် မပေါ်လွင်ပေ။ သို့သာမက အကြောင်းခံများသည် ဖုံးကွယ်နေလေ့ရှိ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ၄င်းတို့ ထင်မြင်ကြသည်မှာ 'ဤအလုပ်သည် အပေါ်ယံ အကြောင်းခံမရှိဘဲ ဖြစ်သွား၏'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

သို့သော် တန်ခိုးတော်သည် မှော်နှင့် ဆန့်ကျင်လေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းတန်ခိုးတော်၌ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်၏ အကြောင်းခံများ လုံးဝ မရှိပေ။ တန်ခိုးတော်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က မိမိ၏ 'ကုဒ်ရသ်' တန်ခိုးတော်နှင့် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၄င်းကို မိမိဘက်သို့ ဆက်သွယ်ထားသည့် အမိန့်တော်မှာ-

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى

(ငါအရှင်မြတ်သည်သာ ပစ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏) ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

၄င်းဖြင့် သိရှိရသည်မှာ တန်ခိုးတော်နှင့် မှော်၏ မူရင်းမှာ လုံးဝ ကွဲပြားခြားနားလေ၏။ ဇစ်မြစ် သိရှိသူများအတွက် တန်ခိုးတော်နှင့် မှော်ပညာ ရောထွေးရန် အကြောင်းမရှိပေ။ ဇစ်မြစ်မသိရှိသူအတွက် ရောထွေးနိုင်၏။

သို့သော် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုရောထွေးမှုကို ဝေးကွာစေရန်အတွက် ဤကဲ့သို့ ခွဲခြားနိုင်သည့် အသိကို ပေးထား၏။ ၄င်းကို အကြောင်းခံ၍ လူများသည် လှည့်ဖြားမှုမှ ရှောင်ရှားနိုင်ရန်ဖြစ်၏။

အချုပ်ဆိုရသော် ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်ဝင်များသည်လည်း တမန်တော်မူစာ عَلَيْهِ السَّلَامُ ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' ကို မိမိ၏ မှော်ဆရာများ၏ မှော်ပညာနှင့် အနည်းငယ် ကွဲပြားခြားနားမှုကို တွေ့ရှိရ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် မတတ်နိုင်တော့၍ ပြောဆိုလိုက်သည်မှာ ဤသူသည် အလွန်ကျွမ်းကျင်သော မှော်ဆရာဖြစ်ချေသည်။ များစွာသော မှော်ဆရာများသည် ၄င်းကဲ့သို့ မပြသနိုင်ပေ။

يُرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ 'ဤကျွမ်းကျင်သော မှော်ဆရာသည် အသင်တို့၏ တိုင်းပြည်မှ အသင်တို့အား မောင်းထုတ်လိုက်ရန် ယိုလားနေ၏။ သို့ရှိရာ အသင်တို့၏ အကြံဉာဏ်မှာ အဘယ်နည်း။ မည်ကဲ့သို့ အကြံဉာဏ်ပေးမည်ကို ပြောဆိုလော'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

قَالُوٓا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ۝۱۱۱

၇ : ၁၁၁ ။ ။ ထိုအခါ ၎င်း (ဖိရ်အောင်န်၏ မှူးမတ်) တို့က (ဖိရ်အောင်န်အား ဤသို့) လျှောက်ထား အကြံဉာဏ် ပေးကြလေသည်။ မူစာနှင့် မူစာ၏ နောင်တော် (နဗီတမန်တော် ဟာရူးန်) အား ဆိုင်းငံ့စေ၍ ထားပြီး အမြို့မြို့အရွာရွာသို့ မင်းစေများကို စေလွှတ်ပါ။’

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ۝۱۱۲

၇ : ၁၁၂ ။ ။ ထိုမင်းစေများသည် ကျွမ်းကျင်သော ပယောဂဆရာတိုင်းကို ဘုရင်မင်းမြတ်ထံသို့ (ရှာဖွေ၍) ခေါ်ဆောင် လာကြပေမည်။

وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ۝۱۱۳

၇ : ၁၁၃ ။ ။ ထို့နောက် ပယောဂဆရာတို့သည် ဖိရ်အောင်န်ထံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုပယောဂဆရာတို့က ‘အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အောင်နိုင်ခဲ့ကြပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် (ကြီးကျယ်သော) ဆုလာဘ်တစ်ခုခုကို မုချ ရရှိကြလိမ့်မည် (လော)’ ဟူ၍ ပြောဆို (မေးမြန်း) ကြလေသည်။

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ۝۱۱۴

၇ : ၁၁၄ ။ ။ ထိုအခါ ယင်း (ဖိရ်အောင်န်) က ‘ဟုတ်ပေသည်။ (အသင်တို့သည် ဆုလာဘ်များကို မုချ ရရှိမည်။) ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် (ငါနှင့်အတူ) အပါးတော်၌ နီးကပ်စွာ နေထိုင် (ဝင်ရောက်ခစား) သူတို့တွင်လည်း မုချ အပါအဝင် ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်’ ဟူ၍ ပြောဆို (ဖြေကြား) ခဲ့လေသည်။

قَالُوا يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ۝۱۱۵

၇ : ၁၁၅ ။ ။ ထိုအခါ ပယောဂဆရာတို့က ‘အို၊ မူစာ၊ အသင်သည် (မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို ဦးစွာပထမ) ပစ်ချမည်လော။ သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့ (၏ တောင်ဝှေးများနှင့် ကြိုးများကို ဦးစွာပထမ) ပစ်ချကြရမည်လော’ ဟူ၍ ပြောဆို (မေးမြန်း) ခဲ့ကြသည်။

قَالَ أَلْقُوا ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا سَحَرُوٓا أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ
وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ۝۱۱۶

၇ : ၁၁၆ ။ ။ ထိုအခါ နဗီတမန်တော် (မူစာ) က ‘အသင်တို့သည်ပင်လျှင် (ဦးစွာပထမ) ပစ်ချကြလော’ ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၎င်း (ပယောဂဆရာ) တို့သည် (မိမိတို့၏ တောင်ဝှေးများနှင့် ကြိုးများကို) ပစ်ချကြသော အခါ လူတို့၏ မျက်စိများကို လှည့်စားခဲ့ကြသည့်အပြင် ၎င်းသူတို့အား ကြောက်လန့်စေခဲ့လေသည်။ စင်စစ် ၎င်းတို့သည် ကြီးကျယ်လှစွာသော စုန်းပယောဂကိုပင် ယူဆောင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

၇ : ၁၁၇ ။ ။ ထိုအခါ ငါအသျှင်မြတ်က (နဗီ) မူစာထံသို့ အသင်သည် မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို ပစ်ချပါလေဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ရာ ထိုနဗီ (မူစာ) သည် မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို ပစ်ချလေရာ ၄င်းတောင်ဝှေးသည် ရုတ်တရက် (မြွေနဂါးကြီး ဖြစ်လာပြီး) ၄င်းမျက်လှည့်ဆရာတို့၏ လှည့်စားထားကြသည့် အရာများကို မျိုလေတော့သည်။

فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

၇ : ၁၁၈ ။ ။ ဤသို့ဖြင့် အမှန်သည် ထင်ရှားခဲ့ပြီး ၄င်း (ပယောဂဆရာ) တို့ ပြုမူထားကြသော အမှုကိစ္စတို့သည် အချည်းနှီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

فَغُلِبُوا۟ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾

၇ : ၁၁၉ ။ ။ ထိုအခါ ၄င်း (ဖိရ်အောင်နှင့် ယင်း၏ မှူးမတ်) တို့သည် ထိုနေရာ၌ပင် အရှေးနိမ့် ရှုံးခဲ့ကြရသည်သာမက ကျိုးယုတ်ရှက်ရသူများလည်း ဖြစ်ခဲ့ကြရလေသည်။

وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

၇ : ၁၂၀ ။ ။ ၄င်းပြင် ပယောဂဆရာတို့သည်လည်း မှောက်လျက် ဦးချသွားခဲ့ကြလေသည်။

قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾

၇ : ၁၂၁ ။ ။ ၄င်း (ပယောဂဆရာ) တို့က 'ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် စကြဝဠာခပ်သိမ်းတို့ကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အား သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြပါပြီ' ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾

၇ : ၁၂၂ ။ ။ နဗီတမန်တော် (မူစာ) နှင့် နဗီတမန်တော် (ဟာရူန်) တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ် (အား ယုံကြည်ကြလေပြီ။)'

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

(အချုပ်ဆိုရသော် ၄င်းမှော်ဆရာတို့သည် အချင်းချင်း အကြံဉာဏ်ယူ တိုင်ပင်ကြပြီး) ဖိရ်အောင်နအား ပြောဆိုသည်မှာ အသင်သည် ထိုသူ (ဟဇရက်မူစာ عليه السلام) အား ဤအတိုင်း အနည်းငယ် လွှတ်ထားလိုက်ပါ။ ၄င်းနောက် (မိမိ၏ အာဏာစက်အောက်၌ရှိသော) မြို့များသို့ အထောက်တော် စစ်သည်များကို (အမိန့်စာပေး၍) စေလွှတ်လိုက်ပါ။ သို့မှသာ ၄င်းတို့သည် (အမြို့မြို့အနယ်နယ်တွင်ရှိသော) မှော်ဆရာများ

ကို စုစည်းရန် အသင့်ထံသို့ ခေါ်ဆောင်လာနိုင်မည်ဖြစ်၏။ (နောက်ဆုံး ဤကဲ့သို့ပင် ဆုံးဖြတ်စီမံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြ၏။) ထို့နောက် ၎င်းမှော်ဆရာတို့ကို ဖိရ်အောင်န်ထံပါးသို့ ပို့ဆောင်ပေးလိုက်၏။ ၎င်းနောက် ထိုသူများက ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် (မူစာအပေါ်) အောင်နိုင်အသာစီးမှု ရယူခဲ့သော ကျွန်ုပ်တို့အား ဆုလာဘ်ကြီးများ ချီးမြှင့်မည်လော။' ဖိရ်အောင်န်က 'ကေန်အမှန် ဆုလာဘ်ကြီးများ ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်၏။ ဤသည်ထက်ပိုပြီး အသင်တို့မှာ ကျွန်ုပ်၏ အနီးကပ် အရေးပါသောသူများထဲတွင် ပါဝင်သွားလိမ့်မည်ဖြစ်သည်'ဟု ပြောဆို၏။ (အချုပ်ဆိုရသော် ဖိရ်အောင်န်ဘက်မှ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام အား အကြောင်းကြား စိန်ခေါ်ယှဉ်ပြိုင်ပွဲအတွက် ရက်သတ်မှတ်လိုက်၏။ သတ်မှတ်ရက်အတိုင်း အားလုံး ကွင်းပြင်တစ်ခုတွင် စုရုံးကြ၏။ ထိုအခါ) ၎င်းမှော်ဆရာများက ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام အား ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အို၊ မူစာ၊ (အသင့်အား ကျွန်ုပ်တို့ အခွင့်အရေးပေး၏။) အသင်အလိုရှိက (အသင်၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' ဟု ပြောဆိုသည့် တောင်ဝှေးကို) ပထမဦးဆုံး (ကွင်းပြင်၌) ချလေကုန်။ သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့က (မိမိတို့၏ ကြိုးများ၊ လက်ကိုင်တုတ်များကို ကွင်းပြင်၌ ပထမ) ချရမည်လော။' ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام က ပြန်လည် ပြောဆိုသည်မှာ 'အသင်တို့သာလျှင် ဦးစွာပထမ ချကြလေကုန်။' ၎င်းတို့က (မိမိတို့၏ ကြိုးများ၊ လက်ကိုင်တုတ်များကို) ချလိုက်သောအခါ မှော်ပညာဖြင့် ကြည့်နေသူများ၏ မျက်စိများကို (အမှန်ကို မမြင်နိုင်အောင် လှည့်စား၍) ပိတ်စေလိုက်၏။ (ထို့အတွက်ကြောင့် ၎င်းကြိုးများ၊ လက်ကိုင်တုတ်များကို ယိမ်းထိုးနေသော မြွေပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် တွေ့မြင်ကြရလေသည်။) ၎င်းနောက် ထိုကြည့်နေသူများအပေါ် ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်စိတ် လွှမ်းမိုးအောင် ပြုလုပ်လိုက်၏။ အလွန်ကြီးကျယ်လှသော မှော်ပညာကို ပြသခဲ့၏။ ထိုအချိန်၌ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ကို 'ဝဟီ'ဖြင့် အသင် မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို အလျင်က ချသည့်အတိုင်း ချလေကုန်'ဟု မိန့်တော်မူသည်။ သို့ရှိရာ တောင်ဝှေးကို ချလိုက်သည်နှင့် ၎င်းတောင်ဝှေးမှာ မြွေနဂါးကြီး ဖြစ်သွားပြီး ၎င်းတို့၏ စီမံပြုလုပ်ထားသော (မြွေများ) ကို ဝါးမြိုလိုက်၏။ ထိုအခါ၌ အမှန်တရားမှာ ပေါ်လွင်သွားပြီး ထိုမှော်ဆရာတို့ စီမံပြုလုပ်ထား ကြိုးစားမှုများသည် အလဟဿ ဖြစ်သွား၏။ ၎င်းသူတို့ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းအပါများ ရှုံးနိမ့်သွား၏။ အလွန်သေးသိမ် အရှက်ရသွားကြ၏။ ထို့နောက် ၎င်းမှော်ဆရာများမှာ 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချလိုက်ကြ၏။ ၎င်းနောက် အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် ပြောဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ စကြဝဠာအပေါင်းအား စိုးမိုးဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြပါ၏။ ၎င်းအသျှင်မြတ်မှာ မူစာ عليه السلام နှင့် ဟာရူးန် عليه السلام တို့၏ အသျှင်မြတ်လည်း ဖြစ်၏။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြရှိနေသော အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထား၏။ ဖိရ်အောင်န်သည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ပွင့်လင်းထင်ရှားသော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' တန်ခိုးတော်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ တောင်ဝှေးသည် မြွေဖြစ်သွား၏။ တစ်ဖန် ထိုမြွေကို ကိုင်လိုက်လျှင် တောင်ဝှေးအဖြစ် ပြန်လည်ဖြစ်သွား၏။ ၎င်းနောက် လက်ကို ရင်ဘတ်အတွင်းထည့်၍ ထုတ်လိုက်လျှင်

လက်သည် လင်းဝင်းတောက်ပသွားလေ့ ရှိ၏။ ဤအာယသ်တော်ကို တွေးတောကြည့်လျှင် မူစာ عليه السلام အပေါ်သို့ အီမာန်ယူရန် ထိုက်သက်၏။ သို့သော် လမ်းမှားနေသော သူများ၏ ဝေလ့တစ်ခုမှာ အမှန်တရားကို ဖုံးကွယ်ရန်နှင့် အမှန်တရားကို လှည့်ဖြားရန်အတွက် မှန်ကန်သော အရာကို မှားယွင်းသောဘက်သို့ ပြောင်းလွဲပေးလေ့ရှိ၏။ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ထိုမျိုးနွယ်စုဝင်များ၏ ခေါင်းဆောင်များ ပြောဆိုကြသည်မှာ ဤသူသည် အလွန်ကျွမ်းကျင်သော မှော်ဆရာတစ်ဦးဖြစ်၏။ ၎င်းသည် အသင်တို့၏ တိုင်းပြည်ကို သိမ်းပိုက်၍ အသင်တို့အား ဤတိုင်းပြည်မှ ထုတ်လိုက်ရန် လိုလားနေ၏။ သို့ရှိရာ ယခု အမည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရမည်နည်းကို အသင်တို့ ပြောဆိုကြပါ။

ဖိရ်အောင်န်နှင့် မျိုးနွယ်စုဝင်များသည် အဖြေပေးသည်မှာ-

اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِى الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ

ဤအာယသ်တော်တွင် اَرْجِهْ ဟူသော စာလုံးသည် اِرْجَآءٌ မှ ဆင်းသက်လာ၏။ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အခွင့်အရေးပေးခြင်းနှင့် မျှော်လင့်ချက်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် مَدَائِنْ သည် مَدِيْنَه ၏ အများကိန်း ဖြစ်၏။ မြို့ကြီးများအတွက် ၎င်းစာလုံးကို သုံးနှုန်းထား၏။ حٰشِرِيْنَ သည် حَاشِرْ ၏ အများကိန်းဖြစ်၏။ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ ပင့်မခြင်းနှင့် စုဝေးသောသူဟူ၍ ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ စစ်တပ်ဖြစ်၏။ ၎င်းစစ်တပ်များသည် တိုင်းပြည်၏ အဘက်ဘက်မှ မှော်ဆရာများကို စုဝေး၍ ခေါ်လာရန်ဖြစ်၏။ အထက်ပါအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ဤကဲ့သို့ဖြစ်၏။ မျိုးနွယ်စုများသည် အကြံဉာဏ်ပေးသည်မှာ အကယ်၍ ဤသူသည် မှော်ဆရာဖြစ်၍ မှော်ကို အကြောင်းခံ၍ ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းပြည်ကို သိမ်းပိုက်ရန် လိုလားလျှင် ၎င်းကို ယှဉ်ပြိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မည်သည့်အခက်အခဲမှ မရှိပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တိုင်းပြည်တွင် အလွန်ကျွမ်းကျင်သော မှော်ဆရာများ ရှိသည်။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ကို မိမိတို့၏ မှော်ပညာဖြင့် ရှုံးနိမ့်စေမည်။ တပ်သားအချို့ကို တိုင်းပြည်၏ အဘက်ဘက်တွင် စေလွှတ်၍ မြို့တိုင်းတွင်ရှိသော မှော်ဆရာများကို ခေါ်လာရန် ဖြစ်သည်။

အကြောင်းမှာ ထိုခေတ်ထိုအခါတွင် မှော်ပညာသည် ကျော်ကြားလှပေသည်။ လူအများစုသည် မှော်ပညာကို လိုက်စားလေ့ရှိ၏။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ကို တောင်ဝှေးနှင့် လက်ဖြူသွားခြင်း၏ တန်ခိုးတော်ကို မှော်ဆရာများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် ချီးမြှင့်ပေးထားခြင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လိမ့်မည်။ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' တန်ခိုးတော်နှင့် ယှဉ်ကြည့်လျှင် မှော်ပညာ၏ သေးသိမ် နိမ့်ကျခြင်းကို လူများအားလုံး မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်သွားရန်ဖြစ်၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဓလေ့ထုံးစံတော်မှာ ခေတ်တိုင်းခေတ်တိုင်းရှိ နဗီတမန်တော်များကို ထိုခေတ်နှင့် သင့်လျော်သော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' တန်ခိုးတော်ကို ချီးမြှင့်လေ့ရှိ၏။

တမန်တော်ဤစာ عليه السلام ၏ ခေတ်ကာလတွင် ယူနန် အတွေးအခေါ်ပညာနှင့် ယူနန်ဆေးပညာသည် အထွဋ်အထိပ်၌ ရှိနေ၏။ မိခင်ဝမ်းဗိုက်အတွင်းမှ မွေးဖွားလာသော မျက်ကန်းကို မျက်စိအလင်းရောင် ရစေခြင်းနှင့် အနူရောဂါများကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့် 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' တန်ခိုး

စွမ်းအင်ကို တမန်တော်အီစာ عليه السلام အား ချီးမြှင့်ပေးထားလေ၏။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ခေတ်ကာလ၌ အာရပ်တွင် (ဖဆွာဟာသ်) နှင့် (ဗလာဂသ်) ပညာရပ်မှာ အလွန်ပြည့်စုံလှပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တန်ခိုးတော်မှာ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်ဖြစ်၏။ ၎င်းကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့် အာရပ်နှင့် အဂျမ် (အာရဗီမဟုတ်သူများ) အားလုံး မတတ်စွမ်းနိုင်တော့ပေ။

وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوْا اِنَّ لَنَالَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِيْنَ
قَالَ نَعَمْ وَ اِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ လူများ၏ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်းနှင့်အညီ တစ်တိုင်းပြည်လုံးရှိ မှော်ဆရာများကို စုဝေးစေရန် စီစဉ်လိုက်၏။ ထိုမှော်ဆရာများသည် ဖိရ်အောင်န်ထံသို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း မေးမြန်းလျှောက်ထားသည်မှာ 'အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် မူစာ عليه السلام အပေါ် အောင်မြင်မှုရရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဆုလာဘ်နှင့် အခကြေးငွေကို ရရှိပါမည်လော'ဟူ၍ မေးမြန်းလျှောက်ထားလိုက်၏။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်က ပြန်လည်ဖြေကြားသည်မှာ အသင်တို့သည် (အကယ်၍ မူစာ عليه السلام အပေါ် အောင်မြင်နိုင်ပါက) အခကြေးငွေ ရရှိလိမ့်မည်။ သို့သာမက အသင်တို့သည် ဤအပိုဆုလာဘ်ကိုလည်း ရရှိလိမ့်မည်။ ၎င်းမှာ အသင်တို့သည် ငါ (ဖိရ်အောင်န်) ၏ အနီးကပ်တွင် နေထိုင်ခွင့် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် တစ်တိုင်းပြည်လုံးမှ စုဝေးရောက်ရှိလာသော မှော်ဆရာများ၏ အရေအတွက်မှာ သမိုင်းကျမ်းများတွင် အဆိုများစွာ လာရှိ၏။ အရေအတွက်ကိုးရာမှစ၍ သုံးသိန်းအထိ ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် လာရှိထား၏။ ၎င်းမှော်ဆရာများနှင့်အတူ တောင်ဝှေးများနှင့် ကြိုးများ အစုအပုံလိုက်ပါလာ၏။ ၎င်းတောင်ဝှေးနှင့် ကြိုးများကို ကုလားအုတ်အကောင် သုံးရာအပေါ်တွင် သယ်ဆောင်၍ ယူလာခဲ့၏။ *[ကုရ်သုဗီကျမ်း]*

ဖိရ်အောင်န်၏ မှော်ဆရာများသည် ရောက်ရှိလျှင် ရောက်ရှိခြင်း အပေးအယူ၏ စကားကို အစပြုလိုက်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ယှဉ်ပြိုင်၍ အနိုင်ရရှိခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့မည်သည့်အရာကို ရရှိမည်နည်း။ ဤကဲ့သို့ တောင်းဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ လမ်းမှားနေသောလူများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဒုနိယာလောက၏ အကျိုးအမြတ်သာလျှင် ရှိ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့သည် အလုပ်တစ်ခုကို မပြုလုပ်မီအလျင် ပထမဦးဆုံး အခကြေးငွေကို တောင်းခံလေ့ရှိ၏။

သို့သော် နဗီတမန်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များသည် (လမ်းမှားနေသောလူများနှင့်) လုံးဝဆန့်ကျင်လေသည်။ ၎င်းတို့သည် ခြေလှမ်းတိုင်းတွင် ဤကဲ့သို့ ကြေငြာနေ၏။

وَمَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းရန်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် ထိုမှန်ကန်သော ပို့ချမှုကို အသင်တို့ထံ အရောက်ပို့ခဲ့၏။ ၎င်းပို့ချမှုအပေါ် အသင်တို့ထံမှ မည်သည့်အစားကိုမှ မတောင်းခံပါ။ သို့သာမက ကျွန်ုပ်တို့ကို အစားပေးရန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် တာဝန်ယူထား၏။

ဖိရ်အောင်န်သည် ၄င်းမှော်ဆရာများကို ပြောဆိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်တို့ အခကြေးငွေကို လိုလားလျှင် အခကြေးငွေလည်း ပေးမည်။ ၄င်းနောက် ၄င်းထက်သာပို၍ ပေးမည့် အရာတစ်ခုမှာ အသင်တို့ကို ဘုရင်၏ နန်းတော်တွင် နီးကပ်သောသူများအဖြစ် ပြုလုပ်ပေးမည်။

မှော်ဆရာများသည် ဖိရ်အောင်န်နှင့် ဤကဲ့သို့ အပြောအဆိုပြုလုပ်ပြီးနောက် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မည့်နေရာနှင့် အချိန်ကို သတ်မှတ်လိုက်၏။ ကျယ်ပြန့်သော ကွင်းပြင်တစ်ခုနှင့် အီးဒ်နေ့ နေမြင့်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း အချိန်ကို ယှဉ်ပြိုင်ရန် သတ်မှတ်လိုက်၏။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ အာယသ်တော်တွင် လာရှိသည်မှာ-

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى

အချို့သော ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် လာရှိသည်မှာ ထိုနေရာတွင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် မှော်ဆရာများ၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် စကားပြောဆိုခဲ့သည်မှာ 'အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့ကို အောင်နိုင်ခဲ့လျှင် အသင်တို့ ကျွန်ုပ်အပေါ် အီမာန်ယုံကြည်လက်ခံမည်လော'ဟူ၍ မေးမြန်းလိုက်၏။ ထိုခေါင်းဆောင်များက အဖြေပေးသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် ဤကဲ့သို့ မှော်ပညာရှိ၏။ ၄င်းအပေါ် မည်သူမှ အောင်မြင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ရှုံးနိမ့်ရန် မည်သူမှ မပြောဆိုနိုင်ပါ။ အကယ်၍ အသင် အောင်နိုင်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ဖိရ်အောင်န်၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် အသင့်အပေါ် အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်လက်ခံမည်ဖြစ်၏။' *[မဇ္ဟရီ၊ ကုရ်သုဗီးကျမ်း။]*

قَالُوْايَا مُوْسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقِىَ وَاِمَّا اَنْ نَّكُوْنَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ

اِلْقَاءٌ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထည့်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ အလိုသဘောမှာ ယှဉ်ပြိုင်မည့်ကွင်းပြင်သို့ ရောက်သောအခါ မှော်ဆရာများက တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား ပြောဆိုသည်မှာ 'အသင် ပထမဦးစွာ ထည့်မည်လော။ (သို့) ကျွန်ုပ်တို့ ပထမဦးစွာ ထည့်ရမည်လော။' မှော်ဆရာများ၏ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းသည် မိမိတို့၏ ကြီးကျယ်မှုနှင့် ဂရုမစိုက်မှုများကို ပြသရန်ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပထမဦးစွာ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ ဖြစ်ရန် (သို့) မဖြစ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ ဂရုမစိုက်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အခြေအနေတိုင်းတွင် မိမိ၏ ပညာရပ်အပေါ်တွင် ကျွမ်းကျင်၍ စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရှိနေ၏။ ၄င်းတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်အရ သိရှိရသည်မှာ ၄င်းတို့သည် ပထမအစပြု၍ ယှဉ်ပြိုင်ရန် လိုလား၏။ သို့သော် အင်အားကို ထုတ်ဖော်ရန်အတွက် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား လျှောက်ထားသည်မှာ ပထမဦးဆုံး အသင်ထည့်ရန် လိုလားပါသလော။ (သို့) ကျွန်ုပ်တို့ ထည့်ရမည်လော။

တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် ၄င်းတို့၏ ဖြစ်လိုစိတ်ကို သိရှိ၍သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ တန်ခိုးတော်အပေါ် ပြည့်ဝစွာ ယုံကြည်စိတ်ချရသည့်အတွက်ကြောင့် ပထမဦးဆုံးအလှည့်ကို မှော်ဆရာများအား ပေးလိုက်၏။ ၄င်းနောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ اَلْقُوْا ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့ ပထမဦးဆုံး ထည့်လိုက်ပါ။

အိပ်နေကစီးရ်က အမိန့်ရှိသည်မှာ မှော်ဆရာများသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား ရိုသေစွာ ဂုဏ်ပေး၍ ဆက်ဆံခဲ့၏။ ပထမဦးဆုံး အလှည့်ကို တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား ပေးရန် တင်ပြထား၏။ ၎င်းရိုသေသမှုကို အကြောင်းခံ၍ မှော်ဆရာများသည် အီမာန်ရှင်များ ဖြစ်သွား၏။

ဤနေရာ၌ မေးခွန်းတစ်ခု ပေါ်ပေါက်သည်မှာ မှော်အတတ်ပညာသည် 'ဟရာမ်'မပြုပိုင်သော လုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်၏။ နဗီတမန်တော်တစ်ပါးပါးအား ရှုံးနိမ့်စေရန် မှော်ပညာကို အသုံးပြုခြင်းသည် ဒွိဟမရှိ ကာဖိရ်ဖြစ်၏။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် မှော်ဆရာများကို ခွင့်ပြုရန်အတွက် اَلْقُوْا 'အသင်တို့ ထည့်ကြပါ'ဟူ၍ အာယဉ်ကြောင့် မိန့်ဆိုထားပါသနည်း။ သို့သော် အခြေအနေကို သေချာစွာ စဉ်းစားကြည့်လျှင် ဤမေးခွန်းပေါ်ပေါက်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။ ဤနေရာ၌ မှော်ဆရာများသည် မှော်ပညာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် သံသယမရှိ သေချာနေ၏။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် မှော်ဆရာများ၏ အပြန်အလှန် ပြောဆိုခြင်းမှာ မိမိ၏ ပညာကို အလျင်နှင့် နောက်မှ ပြသရန်အတွက်သာ ဖြစ်၏။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် اولوالعزمی (မိမိ၏ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်ခြင်း) ကို ခိုင်မာစွာ ပြသရန် ၎င်းမှော်ဆရာများကိုသာလျှင် ပထမဦးဆုံးယှဉ်ပြိုင်ရန် ခွင့်ပြုလိုက်၏။ ၎င်းအပြင် အကျိုးကျေးဇူးတစ်ခုမှာ မှော်ဆရာများသည် ပထမအလျင် မိမိ၏ တောင်ဝှေးများနှင့် ကြိုးများကို မြွေအဖြစ် ပြုလုပ်လျှင် မူစာ عليه السلام ၏ တောင်ဝှေး၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'သည်လည်း မြွေသာလျှင်ဖြစ်ရန် မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက မှော်ပညာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော မြွေများကို မြိုချရန်အတွက်လည်း ဖြစ်၏။ သို့မှသာ ပထမခြေလှမ်း၌သာလျှင် မှော်ဆရာများ၏ ရှုံးနိမ့်မှုကို ပွင့်လင်းထင်ရှားစေရန် ဖြစ်၏။

[အအ်မာလေကုရ်အာန်ကျမ်း]

မူစာ عليه السلام ၏ 'အသင်တို့ ထည့်ကြ'ဟူသော ပြောဆိုခြင်းသည် မှော်ပညာကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် ခွင့်ပြုခြင်းမဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ၎င်းမှော်ဆရာများ၏ သေးသိမ်နိမ့်ကျမှုကို ထုတ်ဖော်ရန်အတွက်ဖြစ်၏။ အာယဉ်ကြောင့်ဆိုသော် အသင်တို့ထည့်ပါ။ အသင်တို့၏ မှော်ရလဒ်သည် မည်ကဲ့သို့ဖြစ်မည်ကို သိရှိရမည်။

فَلَمَّآ اَلْقَوْا سَحَرُوْٓا اَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوْهُمْ وَجَآءُوْا بِسِحْرٍ عَظِيْمٍ

ဆိုလိုသည်မှာ မှော်ဆရာများသည် မိမိ၏ တောင်ဝှေးနှင့် ကြိုးများကို ပစ်ထည့်လိုက်သောအခါ လူများ၏ မျက်စိများကို (အမှန်ကို မမြင်နိုင်အောင် လှည့်စား၍) ပိတ်စေလိုက်၏။ ၎င်းနောက် ၎င်းလူများအပေါ် အရှိန်အဝါ လွှမ်းမိုးစေ၏။ ၎င်းနောက် အလွန်ကြီးကျယ်သော မှော်ပညာကို ပြသခဲ့၏။

ဤအာယသ်တော်ဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ၎င်းတို့၏ မှော်အတတ်မှာ အမှန်ကို မမြင်နိုင်အောင် လှည့်စားခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ၎င်းဖြင့် ကြည့်ရှုနေသော လူများသည် ဤတောင်ဝှေးနှင့် ကြိုးများသည် မြွေဖြစ်သွား၍ ပြေးလွှားနေသည်ဟု ထင်ရ၏။ ကေန်စင်စစ် ၎င်းသည် တောင်ဝှေးနှင့် ကြိုးများသာလျှင် ဖြစ်၏။ ကေန်စင်စစ် မြွေမဖြစ်ပါ။ ဤသည် စိတ်ညို့ပညာမျက်လှည့်တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ၎င်းစူးရှမှုသည် လူသားများ၏ အတွေးအခေါ်များနှင့် အရှုများကို လွှမ်းမိုးစေလိုက်၏။

သို့သော် မှော်ပညာသည် ဤတစ်မျိုးတည်းကိုသာလျှင် ဖြစ်ရန် အရေးမကြီးပေ။ မှော်ပညာဖြင့် စစ်မြစ်မပြောင်းလွဲနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မည်သည့်ရုရီအသ်၏ အထောက်အထား (သို့) အတွေး အခေါ်ဉာဏ်ပညာ၏ အထောက်အထားများကမှ ၎င်း၏ ပယ်ဖျက်မှုအပေါ် မရပ်တည်ခဲ့ပေ။ သို့သာမက မှော်ပညာနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးသော အဖြစ်အပျက်များလာရှိ၏။ အချို့သောနေရာတွင် လက်၏ လှည့်ကွက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ထို့အတွက်ကြောင့် ကြည့်ရှုသောလူများသည် အမှားတွင် နစ်မြုပ်သွားစေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ စိတ်ညို့ပညာကဲ့သို့ အမြင်နှင့် အတွေးကို လှည့်စားပိတ်ပင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

အကယ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ လုံးဝပြောင်းလွဲသွားခြင်းလည်း ရှိ၏။ ဥပမာ- လူစင်စစ်မှ ကျောက်ရုပ် ဖြစ်သွားခြင်း၊ ဤသည်မှာလည်း မည်သည့်ရှရီအသ်၏ အထောက်အထားများ၊ ၎င်းနောက် ဦးနှောက်နှင့် ချင့်ချိန်စဉ်းစား၍ ရရှိသော အထောက်အထားများနှင့် လုံးဝ ဆန့်ကျင်မှုမရှိပေ။

وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوْسٰى اَنْ اَلْقِ اَصَاكَ فَاِذَاهِىَ تَلْقَفُ مَايَاْفِكُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام အား မိမိ၏ တောင်ဝှေးကို ပစ်ချရန် အမိန့်ပေး လိုက်၏။ ထိုတောင်ဝှေးသည် မြေပြင်ပေါ်သို့ ကျရောက်ပြီး တစ်ပြိုင်တည်း အလွန်ကြီးကျယ်သော မြွေ တစ်ကောင်ဖြစ်၍ မှော်ဆရာများ၏ မှော်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော မြွေများကို ဝါးမြိုလေ၏။

သမိုင်းဆင့်ပြန်ချက်များတွင် လာရှိသည်မှာ ထောင်ပေါင်းများစွာသော မှော်ဆရာများ၏ ထောင် ပေါင်းများစွာသော တောင်ဝှေးနှင့် ကြိုးများ၊ မြွေများဖြစ်၍ ပြေးနေသောအခါ ကွင်းပြင်တစ်ခုလုံး မြွေများ ပြည့်လျှံသွား၏။ ရောက်ရှိနေသူအားလုံးအပေါ်သို့ ကြီးစွာသော စိုးရိမ်မှုဖြစ်ပေါ်သွား၏။ သို့သော် မူစာ عليه السلام ၏ တောင်ဝှေးသည် အလွန်ကြီးမားသော မြွေနဂါးတစ်ကောင်ဖြစ်သွား၍ ထိုမြွေများအားလုံးကို ဝါးမြို၍ အဆုံးစီရင်လိုက်၏။

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အမှန်တရားပေါ်လွင်သွားခဲ့၏။ ၎င်းနောက် မှော်ဆရာများ ပြုလုပ်ထားသော အရာ များ အားလုံးသည် အလဟဿ အချည်းအနှီးဖြစ်သွား၏။

فَغُلِبُوْاهُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا صٰغِرِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုအချိန်တွင် မှော်ဆရာများအားလုံးသည် ရှုံးနိမ့်သွား၍ သေးသိမ်နိမ့်ကျသူများ ဖြစ်သွား၏။

وَاُلْقِىَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ، قَالُوْا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِيْنَ ، رَبِّ مُوْسٰى وَهَارُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ မှော်ဆရာများသည် 'စဂျ်ဒဟ်' ဦးချလိုက်၏။ ၎င်းနောက် ပြောဆိုနေသည်မှာ ကျွန်ုပ် တို့သည် အရာခပ်သိမ်းကို ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင် (ဆိုလိုသည်မှာ) တမန်တော်မူစာနှင့် ဟာရူန် عليه السلام ၏ အသျှင်သခင်အပေါ် အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်၏။

'စဂျ်ဒဟ်တွင် ဦးချခဲ့သည်'ဟု အမိန့်ရှိ၍ ညွှန်ပြနေသည်မှာ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'တန်ခိုးတော်ကို တွေ့၍ ၎င်းတို့သည် ဤမျှ ဆွံ့အ၍ သတိလက်လွတ်ပြီး 'စဂျ်ဒဟ်'၌ ဦးချသည့် အခြေအနေအထိ ရောက်ရှိသွား၏။

၎င်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'သောင်ဖီးသ်'စွမ်းအားပေးမှုကြောင့် ၎င်းတို့သည် 'စဂျ်ဒဟ်' ဦးချနိုင်ခဲ့သည်ဟူသည့် ဘက်သို့ ညွှန်ပြခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

၎င်းနောက် رَبِّ الْعَالَمِينَ နှင့်အတူ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ဟု ထည့်တိုးပြီး ဖိရ်အောင်န်နှင့် ယှဉ်၍ မိမိတို့၏စကားကို ရှင်းလင်းအောင် ပြုလုပ်လိုက်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအသိဉာဏ်မရှိသော ဖိရ်အောင်န်သည် မိမိကိုယ်မိမိသာလျှင် رب العلمين ဟူ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

ဤအတွက်ကြောင့် رب موسى وهارون ဟုပြောဆို၍ ဖိရ်အောင်န်ကို ပြသလိုက်သည်မှာ 'ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင် အသျှင်ဖြစ်ခြင်းကို လက်မခံပါ'ဟု ဖြစ်သည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ
اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِى الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ
اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٢٣﴾

၇ : ၁၂၃ ။ ။ (ထိုအခါ) ဖိရ်အောင်န်က ငါသည် အသင်တို့အား ခွင့်မပြုသေးမီ ထို (မူစာနှင့် ဟာရူန်တို့၏) အသျှင် (တစ်နည်း မူစာ) အား သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြလေပြီလော။ ကေန်စင်စစ် ဤသည်မှာ မြို့တွင် နေထိုင်ကြသော သူတို့အား ထိုမြို့တော်တွင်းမှ နှင်ထုတ်ပစ်ရန် မြို့တွင်း၌ (မူစာနှင့် လျှို့ဝှက်ပူးပေါင်း၍) ကြံစည်ခဲ့ကြကုန်သော ပရိယာယ်မာယာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် မကြာမီပင် (အကြောင်း) သိရှိကြ (ရပေလိမ့်) မည်'ဟူ၍ ပြောဆို (ကြိမ်းဝါး) ခဲ့လေသည်။

لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ
مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٢٤﴾

၇ : ၁၂၄ ။ ။ 'ကေန်မုချ ငါသည် အသင်တို့၏ ခြေ၊ လက်များကို (ဝဲ၊ ယာ) လွဲ၍ ဖြတ်တောက်မည်။ ထို့နောက် မုချကေန် အသင်တို့အားလုံးအား လက်ဝါးကပ်တိုင်တင်မည်' (ဟူ၍ ပြောဆိုကြုံးဝါးခဲ့လေသည်။)

قَالُوٓا إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾

၇ : ၁၂၅ ။ ။ ထိုအခါ ယင်း (ပယောဂဆရာ) တို့က ကေန်မလွဲ 'ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်သို့ပင် ပြန်သွားကြရမည့်သူများ ဖြစ်ကြသည်' ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်သည်။

وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا
جَآءَتْنَا ۚ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾

၇ : ၁၂၆ ။ ။ 'စင်စစ် အသင် (ဖိရ်အောင်န်) သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးမှ သက်သေလက္ခဏာများ ရောက်ရှိလာသောအခါ ယင်းသက်သေများကို ကျွန်ုပ်တို့က ယုံကြည်လက်ခံလိုက်သည့်အတွက် တုန့်ပြန်လက်စားချေခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။' (ထို့နောက် ၎င်းတို့က အသျှင်မြတ်ထံတော်၌) 'အို၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အသျှင်မြတ်၊ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အပေါ်၌ တည်ကြည်ကြံ့ခိုင်မှုကို သွန်းလောင်း၍ ပေးသနားတော်မူပါ။ ထို့ပြင် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား (မွတ်စ္စလင်မ်) အမိန့်တော်ကို လိုက်နာသူများအဖြစ် သေဆုံးစေတော်မူပါ (ဟူ၍ ဆုမွန်ပြုခဲ့လေသည်။)

وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا
فِى ٱلْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَآءَهُمْ
وَنَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾

၇ : ၁၂၇ ။ ။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်၏ အမျိုးသားတို့အနက်မှ မှူးမတ်တို့က (အို၊ ဖိရ်အောင်န်) အသင်သည် မူစာနှင့်၊ မူစာ၏ အမျိုးသားတို့အား အသင်နှင့် အသင်၏ ကိုးကွယ်ရာများကို စွန့်ပယ်၍ တိုင်းပြည်တွင် ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ပြုလုပ်နိုင်ကြစေရန် (ဤအတိုင်းပင်) လွှတ်ထားပါမည်လော' ဟူ၍ ပြောဆိုလျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအခါ ယင်း (ဖိရ်အောင်န်) က 'ငါတို့သည် မကြာမီ ၎င်းတို့၏ သားယောကျ်ားကလေးများကို သတ်စေ၍ ၎င်းတို့၏ အမိန်းကလေးများကို (ခိုင်းစေရန်အတွက် သတ်ဖြတ်ခြင်းမပြုအဲ) အသက်ချမ်းသာခွင့် ပေးထားကြပေမည်။ စင်စစ် ငါတို့သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်နင်းသူများပင် ဖြစ်ကြသည်' ဟူ၍ (ပြန်လည်) ပြောကြားခဲ့လေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ဖိရ်အောင်န်သည် (တိုင်းသူပြည်သားများအားလုံး မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ပြီး အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖန်တီးကာ မှော်ဆရာများအား) ပြောဆိုသည်မှာ အသင်တို့သည် ငါ၏ အမိန့်မရှိဘဲ မူစာ عليه السلام

အပေါ်သို့ အီမာန်ယူလာကြသည်။ (မုချကေန် သိရှိရသည်မှာ) ဤသည် (စစ်ခင်းသည့်ပုံစံနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းအပေါ်) အသင်တို့အားလုံး ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဤမြို့၌ (လျှို့ဝှက်စွာ) ပုန်ကန်မှုများ ပြုလုပ်နေကြသည်။ (အသင်တို့ ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ကြသော် ကျွန်ုပ်တို့ ဤကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်မည်ဟုဆိုကာ ဤနည်းဖြင့် အနိုင်အရှုံးကို ဖော်ထုတ်ပြသမည်။ အဆိုပါလုပ်ဆောင်ချက်ကို ရောနှောစွာဖြင့် လုပ်ဆောင်ရခြင်း၏) အကြောင်းမှာ အသင်တို့အနေနှင့် စုပေါင်းကာ ဤမြို့၌ နေထိုင်သူများကို နှင်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ (တစ်ဖန် လွတ်လပ်စွာဖြင့် စုပေါင်းကာ ဤမြို့အား အုပ်ချုပ်ကြမည်။) သို့ရှိရာ အသင်တို့အနေနှင့် အဖြစ်မှန်ကို သိရှိသွားကြလျှင် ကောင်းလေစွ။ ၎င်းအဖြစ်မှန်မှာ ငါသည် အသင်တို့၏ လက်တစ်ဖက်နှင့် ခြေတစ်ဖက်ကို ဖြတ်ပစ်မည်။ သို့မှသာ အခြားသူများ သံဝေဂတရား ရကြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ၎င်းတို့က ဖြေကြားသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ (မည်သို့မှ ဂရုမစိုက်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့) သည် သေဆုံးပြီးလျှင် မကောင်းသော နေရာသို့ ရောက်သွားမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ထံသို့ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ (အဆိုပါနေရာသည် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုရှိသည်။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့မှ ဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ပေ။) အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ထံ၌ မည်သည့်ပြစ်ချက်ကို တွေ့ရှိပါသနည်း။ ထိုပြစ်ချက်ကြောင့် အသင် ဤမျှ ဆူပူသောင်းကျန်းနေ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များအပေါ် အီမာန်ယူလာပါ၏။ (ထိုသို့ အီမာန်ယူလာခြင်းသည် မည်သို့မှ ပြစ်ချက်လည်းမဟုတ်ပေ။ တစ်ဖန် ဖိရ်အောင်န်၏ လုပ်ရပ်များမှ မျက်နှာလွှဲကာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဆုပန်သည်မှာ) 'အို, ကျွန်ုပ်တို့၏ မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် သည်းခံတရားနှင့် ကြံ့ခိုင်မှုကို ပေးသနားတော်မူပါ။ အကယ်၍ ထိုဖိရ်အောင်န်မှ နှိပ်စက်မည်ဆိုလျှင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား မွတ်စ္စလင်မ်အဖြစ်နှင့် သေဆုံးခွင့် ပေးသနားတော်မူပါ။ (ထိုသူယုတ်မာ၏ နှိပ်စက်မှုကြောင့် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ရပြီး အီမာန်နှင့် ဆန့်ကျင်သည့်စကားမျိုး မဖြစ်ပါစေနှင့်။)'

၎င်းနောက် (မူစာ عليه السلام ၏ ကြီးမားသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'သည် လူများရှေ့မှောက်တွင် ပေါ်ထွန်းလာပြီးနောက် မှော်ဆရာများ အီမာန်ယူလာကြပါသည်။ အချို့သူများသည်လည်း တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ နောက်လိုက်များ ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအခါ) ဖိရ်အောင်န်အုပ်စု၏ ခေါင်းဆောင်များက (အချို့သူများ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ ဖိရ်အောင်န်အား) ပြောဆိုသည်မှာ အသင့်အနေနှင့် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များကို ဤအတိုင်း (လွတ်လပ်စွာ) နေခွင့်ပေးထားမည်လော။ ထိုသူများသည် နိုင်ငံတွင်း၌ ပြဿနာများ ပြုလုပ်ကြမည်။ (ပြဿနာမှာ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့အုပ်စုကို များပြားအောင် စုစည်းပြီး နောက်ဆုံးတွင် တော်လှန်မည်ကို စိုးရိမ်ရပေသည်။) ထိုမူစာ عليه السلام သည် အသင် ဖိရ်အောင်န်နှင့် အသင်စီမံထားသော ရုပ်တုများကို စွန့်လွှတ်လျက်ရှိသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ရုပ်တုများအား ကိုးကွယ်ခြင်းကို ငြင်းဆန်လျက်ရှိသည်။ မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များကို အသင် ၎င်းတို့အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ စီမံပါလေ။ ထိုအခါ) ဖိရ်အောင်န်က ပြောဆိုသည်မှာ (အသင်တို့ ပြောဆို၍ တင်ပြသော အစီအစဉ်အား သင့်လျော်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လည်း) ထိုဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏

ယောကျ်ားကလေးများကို စတင် သတ်ဖြတ်ကြမည်။ (သို့မှသာ ၄င်းတို့၏ စွမ်းအားများ တိုးပွားနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။) ၄င်းနောက် အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသမီးများ၏ အရေအတွက်တိုးပွားခြင်းဖြင့် မည်သို့မှ စိုးရိမ်စရာမရှိပေ။ သို့သာမက ကျွန်ုပ်တို့၏ အားပြုစုရန်အတွက် အသုံးဝင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများကို မသတ်ဖြတ်ကြလေနှင့်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ (သို့ဖြစ်ပေရာ အဆိုပါအတိုင်း စီစဉ်ရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့တွက် မည်သို့မှ အခက်အခဲမရှိပေ။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဤအာယသ်တော်အလျင် အာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဖိရ်အောင်န်သည် မိမိအုပ်စု၏ ခေါင်းဆောင်များ၏ အကြံဉာဏ်ဖြင့် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ရင်ဆိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံအဝှမ်းမှ မှော်ဆရာများကို စုစည်း၍ ယှဉ်ပြိုင်စေသော်လည်း ၄င်းတို့မှာ ရှုံးနိမ့်သွားရုံသာမက တမန် တော်မူစာ عليه السلام အပေါ် အီမာန်ယူလာခဲ့ကြသည်။

သမိုင်းကြောင်းကို တင်ပြထားသော ဆင့်ပြန်ချက်များမှ သိရှိရသည်မှာ မှော်ဆရာများ၏ ခေါင်းဆောင် မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားသည်ကို ကြည့်ပြီး ဖိရ်အောင်န်အုပ်စုထဲမှ လူပေါင်းခြောက်သိန်းသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အပေါ် အီမာန်ယူလာသည်ဟု အတိအလင်း ကြေငြာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ မယှဉ်ပြိုင်မီအလျင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် တမန်တော်ဟာရူးန် عليه السلام နှစ်ဦးတည်းသာ ဖိရ်အောင်န်အား ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ ယခု ဤအချိန်တွင် ဖိရ်အောင်န်အုပ်စုအား ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသူ မှော်ဆရာနှင့်အတူ လူပေါင်း ခြောက်သိန်း မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားပြီး ကြီးမားသော အင်အားစုကြီးဖြစ်ကာ ရင်ဆိုင်လာကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖိရ်အောင်န် အနေနှင့် အလွန်ရှက်ပြီး စိတ်ပူပင်သောကရောက်မည်မှာ မုချဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖိရ်အောင်န်သည် ယင်းအနေအထားကို ဖုံးကွယ်ပြီး အလွန်ကျွမ်းကျင်ဖြတ်လတ်သည့် နိုင်ငံရေးသမားအသွင်နှင့် ဦးစွာပထမ မှော်ဆရာများကို ပုန်ကန်သူများဟူ၍ စွပ်စွဲပြောဆိုသည်မှာ အသင်တို့သည် မူစာ عليه السلام နှင့် ပူးပေါင်းကာ လျှို့ဝှက်စွာ ပုန်ကန်၍ မိမိ၏ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးကို နစ်နာဆုံးရှုံးအောင် ပြုနေကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ان هٰذا المكر مكرتموه في المدينة

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့သည် ယှဉ်ပြိုင်ကွင်းသို့ မရောက်လာမီအလျင် မြို့တွင်းသို့ အချင်းချင်းတွင် ဤသို့ ပုန်ကန်မှုတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖန် မှော်ဆရာများကို ရည်ညွှန်း၍ ပြောဆိုသည်မှာ-

اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့သည် ငါ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိမီအလျင် အဘယ်ကြောင့် အီမာန်လက်ခံယူခဲ့ကြပါသနည်း။ ဖိရ်အောင်န်သည် မိမိ၏ ခွင့်ပြုချက်မရမီအလျင် အီမာန်ယူလာခြင်းကို တင်ပြပြီး လူများကို အယုံသွင်းရန် ကြိုးပမ်းသည်မှာ ငါကိုယ်တိုင်ကပင် အကယ်၍ မူစာ عليه السلام သည် အမှန်တရားပေါ်၌

ရှိကြောင်းကို အတိအလင်း သိရှိရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်သည်လည်း လက်ခံမည်။ အခြားသူများကိုလည်း မှတ်စွလင်မ်ဖြစ်ခွင့်ပြုရန် ဆန္ဒရှိပေသည်။ သို့သော် အသင်တို့အနေနှင့် အလျင်စလို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အဖြစ်မှန်ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း မပြုဘဲ တော်လှန်ပုန်ကန်မှု၌ ပါဝင်သွားခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ တစ်ဖက်တွင် လူများရှေ့မှောက်၌ တမန်တော်မူစာ ﷺ ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'နှင့် မှော်ဆရာများ လက်ခံလိုက်လိုက်ခြင်းကို ပုန်ကန်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ကာ ထိုသူများကို ရှေးယခင်ကဲ့သို့ လမ်းမှား၌ နစ်မွန်းနေစေရန် စီစဉ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် နိုင်ငံရေးလှည့်ကွက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ တမန်တော်မူစာ ﷺ ၏ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် မှော်ဆရာများ အစ္စလာမ်လက်ခံလာခြင်းသည် ဖိရ်အောင်န်၏ မှားယွင်းခြင်းကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ လူထုနှင့် ဖိရ်အောင်န်လည်း မည်သို့မှ ပတ်သက်ခြင်းလည်း မရှိတော့ပေ။ ထိုအချက်ကို နိုင်ငံရေးပြဿနာတစ်ခုအသွင်နှင့် ပြုလုပ်ကာ

لِتُخۡرِجُوا مِنۡهَاۤ اَهۡلَهَا

ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့သည်။ အလိုသဘောမှာ အသင်တို့သည် 'မဆ္ဖ်ရ်'နိုင်ငံကို လွှမ်းမိုးပြီး ဤနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူများကို နှင်ထုတ်စေခြင်းအလို့ငှာ အခိုပါအတိုင်း တော်လှန်ခြင်းကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လှည့်ကွက်ဆင်ကာ ဖိရ်အောင်န်သည် ထိုသူများအပေါ် မိမိ၏အရှိန်အဝါနှင့် ကြောက်စိတ်များ လွှမ်းမိုးသွားစေရန်အတွက် မှော်ဆရာများကို ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် فَسَوۡفَ تَعۡلَمُوۡنَ (ယခု အသင်တို့ သိရှိမြင်တွေ့ကြရမည်) ဟု ဆို၏။ ၎င်းမှာ အသင်တို့ ယခု ပုန်ကန်ခြင်း၏ ရလဒ်ကို မြင်တွေ့ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းအချက်ကို ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် တင်ပြထားသည်မှာ–

لَاُقَطِّعَنَّ اَيۡدِيَكُمۡ وَاَرۡجُلَكُمۡ مِّنۡ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمۡ اَجۡمَعِيۡنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ အသင်တို့အားလုံး၏ ခြေ၊ လက်များကို ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြတ်တောက်ပစ်ပြီး ကားစင်တင်မည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြတ်တောက်မည်ဆိုသည့် သဘောမှာ ညာခြေ၊ ဘယ်လက် ဖြတ်လိုက်လျှင် နှစ်ဖက်စလုံး ဒဏ်ရာရပြီး ပုံပျက်ပန်းပျက်နှင့် အချည်းအနှီး ဖြစ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ဖိရ်အောင်န်သည် ထိုအခြေအနေဆိုးနှင့် မိမိ၏ မျူးကြီးမတ်ရာများ၊ တိုင်းသူပြည်သားများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်များစွာ ချမှတ်ထားပေသည်။ ၎င်း၏ ပြင်းထန်လှသည့် ပြစ်ဒဏ်များသည် အစကနဦးကပင် ကျော်ကြားမှုရှိသည့်အတွက် လူများကို တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစေရန်အတွက် လုံလောက်ပေသည်။ သို့သော် အစ္စလာမ်နှင့် အီမာန်၏ ကြီးမားလှသော စွမ်းအားများသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ စိတ်နှလုံးသားတွင် ကိန်းဝပ်သွားခဲ့ပြီးဆိုလျှင် ထိုသူသည် တစ်လောကလုံးနှင့် ရင်ဆိုင်ရန်ပင် ဝန်လေးမည်မဟုတ်ပေ။ ဤမှော်ဆရာများသည် နာရီပိုင်းအလျင် ဖိရ်အောင်န်၏ သစ္စာခံများ ဖြစ်ကြပြီး လူများကို လမ်းမှားဘက်သို့ ဖွဲ့ဆောင်နေကြသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခု စက္ကန့်ပိုင်းမှာပင် အစ္စလာမ်၏ 'ကဲလေမာဟ်'တော်

တို့ ရွတ်ဖတ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုသူများသည် ဖိရ်အောင်န်၏ ခြိမ်းခြောက်မှုများကို တုန့်ပြန်ပြောဆိုသည်မှာ-

اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا مُنۡقَلِبُوۡنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား သတ်ဖြတ်မည်ဆိုလျှင်လည်း မည်သို့မှ ကိစ္စမရှိပေ။ ကျွန်ုပ်တို့လည်း မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ထံသို့ သွားလိုက်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့အား အမျိုးမျိုးသော ငြိမ်းချမ်းမှုများ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ မော်ဆရာများသည် ဖိရ်အောင်န်၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို မသိခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင်၏ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို ခံကြမည်မဟုတ်ဟူ၍ ပြောဆိုခြင်းမျိုးမဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ဖိရ်အောင်န်၏ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကို အမှန်အကန် သိရှိပြီးမှ အဖြေပေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုး ပေးနိုင်စွမ်းရှိပေသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့သည် လောကီ၏ သက်တမ်းကို အီမာန်ယူလာပြီးသည့်နောက် မည်သို့မှ အလေးမထားတော့ချေ။ လောကီသက်တမ်းအား ဖြတ်ကျော်သွားပြီးလျှင် ဤသည်ထက်ကောင်းသည့် သက်တမ်းရရှိမည် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ အဖန်ဆင်းရှင်နှင့် တွေ့ဆုံရမည်ဖြစ်သည်။ ထပ်မံဖြစ်နိုင်သည့် အလိုသဘောမှာ ယခု ဤလောကတွင် အသင် ကျွန်ုပ်တို့အား ထင်သလို လုပ်ဆောင်နိုင်၏။ နောက်ဆုံးတွင် အသင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်သို့ ရောက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အဖိနှိပ်ခံဘက်မှနေပြီး မတရားသောသူများအား ကလဲ့စားချေတော်မူမည်။ ထိုအခါမှ မိမိပြုကျင့်ခဲ့သမျှသော ရလဒ်များသည် အသင့်ရှေ့သို့ ရောက်ရှိလာမည်။ သို့ရှိရာ အခြားအာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်တွင် ဤနေရာ၌ မော်ဆရာများ၏ ပြောဆိုချေပထားသော စကားရပ်များကို တင်ပြထားသည်မှာ-

فَاقۡضِ مَا اَنۡتَ قَاضٍ اِنَّمَا تَقۡضِىۡ هٰذِهِ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ အသင်ကြိုက်နှစ်သက်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းချမှတ်ချက်သည် လောကီသက်တမ်း၌သာ အသုံးဝင်နိုင်ပြီး အသင်၏ ဒေါသအရှိန်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ သက်တမ်းများ ချုပ်ငြိမ်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အီမာန်ယူလာပြီးသည့်နောက် လောကီ၏ သက်တမ်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမြင်၌ အီမာန်မယူလာမီအလျှင် အလေးထားခြင်း အရေးပါခြင်း မရှိတော့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤလောကီသက်တမ်းသည် ဤကဲ့သို့ပင် အခက်အခဲများ၊ အကြပ်အတည်းများနှင့်ပင် ကုန်ဆုံးသွားမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သေခြင်းတရား ကင်းမဲ့သော ဘဝသက်တမ်းအတွက် သောကထားသင့်ပေသည်။ ယင်းသက်တမ်း၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် ထာဝရဖြစ်သကဲ့သို့ ဒုက္ခသည်လည်း ထာဝရဖြစ်၏။

စဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ မနေ့ကအထိ ဆိုးရွားလှသော ဖီဆန်ခြင်း၌ နစ်မွန်းနေကြပြီး ဖိရ်အောင်န်ကဲ့သို့ သူယုတ်မာအား အသျှင်မြတ်ဟု လက်ခံ၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်းအား

အလျှဉ်းမသိရှိကြသော သူများ၌ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဤကဲ့သို့သော တော်လှန်ပုန်ကန်ခြင်း မည်သို့ ဖြစ်ရှိလာပါသနည်း။ ၎င်းမှာ ယခု ထိုသူများသည် အတိတ်၌ ပြုခဲ့သမျှနှင့် ထားရှိခဲ့သော ယုံကြည်ချက်များမှ 'သောင်ဗာဟ်' လုပ်ကာ စစ်မှန်သော သာသနာအပေါ် အခိုင်အမာ လုံးဝရပ်တည်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းသာသနာအတွက်ဆိုလျှင် အသက်ပင် စတေးကြမည်အထိ ဖြစ်လာကြသည်။ ထိုသူများသည် အသျှင်မြတ်ထံပါးသို့ သွားရောက်ရန်အတွက် လောကမှ စွန့်ခွာသွားရခြင်းကို နှစ်သက်လျှက်ရှိသည်။

ထိုမျှမကသေး ၎င်းတို့သည် အီမာန်စွမ်းအားနှင့် အလ္လာဟ့်လမ်း၌ 'ဂျိဟာဒ်' ပြုလိုသည့် သတ္တိများပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြသည်။ သို့သာမက အသျှင်မြတ်အား သိမြင်နိုင်သည့် စစ်မှန်သော အသိပညာ၏ တံခါးပေါက်များ ၎င်းတို့အတွက် ပွင့်သွားပြီဟု ထင်မှတ်ရပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့်ပင်လျှင် ဖိရ်အောင်န်အား ရဲရင့်စွာ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်ပြောဆိုခြင်းနှင့်အတူ ဤသို့လည်း ဆုပန်ခဲ့ကြသည်။

رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အို့ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ပြည့်စုံသည့် သည်းခံတရားကို ချီးမြှင့်တော်မူပါ။ မွတ်စ္စလင်မ်အဖြစ်နှင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား သေဆုံးခွင့် ပေးသနားတော်မူပါ။

အဆိုပါအချက်မှ ရည်ညွှန်းလျက်ရှိသည်မှာ အကယ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အလိုတော်မရှိပါက လူသား၏ ကြိုးပမ်းမှုသည် မည်သို့မှ အသုံးဝင်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ထိုအသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်နိုင်ရန် ဆုပန်ကြ၏။ ဤဆုပန်ခြင်းသည်ပင်လျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သိရှိခြင်း၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ ထိုအချိန်က ၎င်းတို့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲအား ဖြေရှင်းရန်အတွက် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သည်းခံတရားနှင့် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ခြင်းသာလျှင် လူသားအား မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုနှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် အောင်မြင်မှုရရှိစေသော အကောင်းဆုံး အကြောင်းခံ ဖြစ်သည်။

ဥရောပနိုင်ငံ၏ အတိတ်က ဖြစ်ရပ်ရှိခဲ့သော **အကြီးမားဆုံး စစ်ပွဲများ၏** အကြောင်းအရင်းများအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်သော **အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတစ်စောင်၌** ရေးသားထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် **တမလွန်အပေါ်** ယုံကြည်ချက်ထားရှိကြသော မွတ်စ္စလင်မ်များသည် **စစ်မြေပြင်တွင်** ရဲစွမ်းသတ္တိအရှိဆုံးနှင့် **အခက်အခဲဒုက္ခများအပေါ် သည်းခံစိတ်**တရားထားရှိရာ၌ အားလုံးနှင့် ထိပ်ဆုံးမှရှိသော အုပ်စုသာလျှင်ဖြစ်သည်။ **ဤအတွက်ကြောင့်ပင်** ဂျာမနီလူမျိုးများတွင် စစ်ပညာရပ် ကျွမ်းကျင်သူများက အဆိုပါအချက်ကို အလေးအနက် ထောက်ခံကြသည်။ ၎င်းမှာ စစ်တပ်တွင် ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းခြင်းနှင့် တမလွန်၏ ကြောက်စိတ်ဖြစ်ပေါ်စေရန် ကြိုးပမ်းရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချက်ကြောင့် ရရှိသော စွမ်းအားသည် အခြားမည်သည့်အရာနှင့်မှ ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိပေ။

မှော်ဆရာများ၏ အီမာန်သည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' ('အဆွာ' နှင့် လက်တော်) ထက် ကြီးမားခြင်း

ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ယခုခေတ်တွင် ရှိသော မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်ာန်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများသည် မိမိတို့၏ အဖွဲ့အစည်း တောင့်တင်းစေရန်အတွက် အမျိုးစုံသော နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်လျက်ရှိကြသည်။ သို့သော် အထက်ဖော်ပြပါအချက်များကို မေ့လျော့လျက်ရှိကြသည်။ ယင်းအချက်များသည် အင်အားနှင့် စည်းလုံးခြင်း၏ ဝိညာဉ်ဖြစ်သည်။ ဖိရ်အောင်န်၏ မှော်ဆရာများသည် အစပထမတွင် ထိုအချက်ကို နားလည်သဘောပေါက်သွားကြသည်။ ၎င်းနောက် တစ်သက်လုံး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို မသိရှိကြဘဲ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသောသူများကို တမဟုတ်ခြင်း မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားခြင်းသာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို အပြည့်အဝ သိရှိသွားကြသူများဖြစ်ပြီး သာသနာ့စစ်သူကြီးများ ဖြစ်ရှိသွားခြင်းသည်ပင်လျှင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များဖြစ်သော 'အဆွာ'နှင့် လက်တော်ထက် မနည်းပေ။ ထိုသို့ တမဟုတ်ခြင်း ပြောင်းလဲသွားခြင်းသည်လည်း 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'ပင် ဖြစ်ချေသည်။

ဖိရ်အောင်န်အပေါ် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ဟာရူးန် عليه السلام တို့၏ ကြောက်စိတ်လွှမ်းမိုးမှု

ဖိရ်အောင်န်၏ ကလိမ်ကျမှုနှင့် လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်းသည် ထိုအသိဉာဏ်မရှိသည့် မျိုးနွယ်စုများကို လမ်းမှားများ၌ နစ်မွန်းသွားစေရန် စီမံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအံ့ဩစရာများသည် ၎င်းတို့အတွက် နားမလည်နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ရသည့်အတွက် ဖိရ်အောင်န်၏ အင်အားဟူသမျှနှင့် ဒေါသဟူသမျှကို ချုပ်ငြိမ်းစေခဲ့ပေသည်။ အဓိကဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည့် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား ဖိရ်အောင်န်၏ နှုတ်မှ မည်သို့မှ ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိသည့်အတွက် ထိုသူများသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းအား ပြောဆိုကြသည်မှာ-

اَتَذَرُ مُوْسٰی وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِی الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'အသင်သည် မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ မျိုးနွယ်စုများသည် အသင်နှင့် အသင်၏ ကိုးကွယ်သော အရာများကို စွန့်လွှတ်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံတွင် ပြဿနာများ ပြုလုပ်ကြမည်ကို အသင် ဤအတိုင်း လွှတ်ထားလိုက်မည်လော။'

ထိုအခါမှ ဖိရ်အောင်န်က မလွဲမရှောင်သာ ပြောဆိုသည်မှာ-

سَنُقَتِّلُ اَبْنَـآئَهُمْ وَنَسْتَحْيِ نِسَآئَهُمْ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများ၏ ကိစ္စသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မည်သို့မှ သောကဖြစ်စရာမရှိပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုသူများအတွက် ဆောင်ရွက်မည်မှ ၎င်းတို့ထဲ၌ ယောကျ်ားကလေး မွေးလာလျှင်

သတ်ဖြတ်ပစ်မည်။ သမီးမိန်းကလေးများကိုသာ ချန်ထားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အချိန်အနည်းငယ်မှာပင် ထိုသူများ၏ အုပ်စုတွင် အမျိုးသားများ ကုန်ဆုံးသွားပြီး အမျိုးသမီးများသာ ကျန်ခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအမျိုးသမီးများအား ကျွန်ုပ်တို့၏ အခိုင်းအစေများအဖြစ် ထားရှိမည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုသူများထက် စွမ်းအားပိုရှိသည့်အတွက် ဆန္ဒရှိသလို လုပ်ဆောင်နိုင်၏။ ကျွန်ုပ်တို့အား မည်သို့မျှ တန်ပြန်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များ မိန့်ဆိုထားသည်မှာ မျိုးနွယ်စုများ၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ဖိရ်အောင်န်က 'ကျွန်ုပ်သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်၏ ယောကျ်ားကလေးများကို သတ်ဖြတ်မည်' ဟုသာ ပြောဆိုခဲ့ပေသည်။ သို့သော် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၊ တမန်တော်ဟာရူန် عليه السلام နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုအခါတွင်လည်း ဖိရ်အောင်န်၏ နှုတ်လျှာမှ မည်သို့မှ ပြောဆိုခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ အကြောင်းမူကား ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' နှင့် ထိုဖြစ်စဉ်သည် ဖိရ်အောင်န်၏ စိတ်နှလုံးနှင့် အတွေးအာရုံပေါ် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ကြောက်စိတ်ပြင်းထန်စွာ လွှမ်းမိုးသွားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဟာဇရေသ်စအီးဒ်အိဗ်နေဂျူဗိုင်းရ် (ရဟ) မိန့်တော်မူသည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ကို မြင်တွေ့ရလျှင် ဖိရ်အောင်န်သည် အပေါ့စွန့်ရန်ပင် မေ့လျော့သွားသည့် အခြေအနေအထိ ဖြစ်သွားသည်။ ဤသို့ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှာ လုံးဝ မှန်ကန်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပညာရှင်ကြီး ရူမီ (ရဟ) မိန့်ဆိုထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့သူကို အဖန်ဆင်းခံဟူသမျှက ကြောက်ရွံ့လျက် ရှိသည်။ ဤနေရာ၌ ဖိရ်အောင်န်၏ နောက်လိုက်များမှ ပြောဆိုသည်မှာ အသင်နှင့် အသင်ကိုးကွယ်သော အရာများကို စွန့်လွှတ်၍ ပြဿနာများ ပြုလုပ်ကြမည်ဟူသော အချက်မှ သိရှိရသည်မှာ ဖိရ်အောင်န်သည် ကောန်အမှန် မိမိနောက်လိုက်များရှေ့တွင် မိမိကိုယ်တိုင် အဖန်ဆင်းရှင်ပါဟူ၍ ကြွေးကြော်ခဲ့ပေသည်။ ၎င်းမှာ-

اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى

(ငါသည် အသင်တို့၏ အကြီးကျယ်ဆုံးသော အသျှင်သခင်ဖြစ်၏) ဟုဖြစ်သည်။ သို့သော် သူကိုယ်တိုင်ကလည်း ရုပ်တုများကို ကိုးကွယ်လေ့ရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်ကို အင်အားပျော့စေရန်အတွက် ကလေးငယ်များကို သတ်ပစ်မည်ဟူသော မတရားအမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်းသည် ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ပြန်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဦးစွာပထမ တမန်တော်မူစာ ﷺ မမွေးဖွားမီအလျင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပေသည်။ မအောင်မြင်သည့် ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်ကို ယခုတစ်ဖန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မျိုးနွယ်စုတစ်ခုကို သေးသိမ်စေလိုပါက ထိုသူများ၏ အစီအစဉ်များသည် နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းသူများအတွက် ပျက်စီးစေသည့် အရာများ ဖြစ်ရှိသွားပေသည်။ သို့ရှိရာ ဖိရ်အောင်န်၏ မတရားညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းသည် နောက်ဆုံးတွင် သူနှင့် သူ၏ နောက်လိုက်များကို နစ်မြုပ်စေခဲ့ပါသည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا ۖ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ
يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾

၁၂၈ ။ ။ ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် မိမိ၏ အမျိုးသားတို့အား '(အချင်းတို့) အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အကူအညီကိုသာလျှင် တောင်းခံကြ၍ (ထိုအသျှင်မြတ်၏ တရားလမ်းစဉ်၌) တည်ကြည်ကြံ့ခိုင်စွာ ရှိကြလေကုန်။ ဧကန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ကမ္ဘာမြေကို စိုးပိုင်တော်မူလေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် ယင်းကမ္ဘာမြေကို မိမိ၏ ကျွန်များအနက် အလိုရှိတော်မူသော သူအား စိုးပိုင်စေတော်မူသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး (အောင်မြင်မှု) အကျိုးသည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား) ကြောက်ရွံ့ရိုသေ ခန့်ညားသော သူတော်ကောင်းတို့အဖို့သာ ဖြစ်ပေသည်' ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။

قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِيَنَا وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ
قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي
الْأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾

၇ : ၁၂၉ ။ ။ နဗီတမန်တော် (မူစာ) ၏ အမျိုးသားတို့က၊ အို, နဗီတမန်တော် (မူစာ) 'ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင်၊ ကျွန်ုပ်တို့ထံ မရောက်မီကလည်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ခံခဲ့ကြရသည်။ အသင်၊ ရောက်ရှိလာပြီးနောက်တွင်လည်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ခံနေကြရဆဲပင် ဖြစ်သည်' ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ နဗီတမန်တော် (မူစာ) က (အို, အချင်းတို့) မကြာမီပင် အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ရန်သူအား သေကြေပျက်စီးစေတော်မူပြီး အသင်တို့အား မြေပထဝီအပေါ်ဝယ် (ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ခန့်အပ်၍) အုပ်စိုးစေတော်မူပေလိမ့်မည်။ ထို့နောက် အသင်တို့သည် မည်သို့မည်ပုံ ကျင့်မူကြသည်ကို (အသျှင်မြတ်သည်) ရှုစားတော်မူလိမ့်မည်' ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ
فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

: ၁၃၀ ။ ။ ၎င်းအပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ဧကန်စင်စစ် ဖိရ်အောင်နှင့်၏ အမျိုးသားတို့အား နောင်တတရား ရရှိရန် အလို့ငှာ မိုးခေါင်ရေရှားစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ်သီးဝလံများ ရှားပါးစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖမ်းဆီးနှိပ်ကွပ် (အပြစ်ပေး) တော်မူခဲ့လေသည်။

فَإِذَا جَآءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوْا لَنَا هٰذِهٖ ۚ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ
يَّطَّيَّرُوْا بِمُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗ ۗ أَلَآ إِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ
وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ١٣١

၇ : ၁၃၁ ။ ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၌ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါမူ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ဖြစ်၍ (ငါတို့နှင့် ထိုက်တန်သည်) ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၌ ဘေးဒုက္ခတစ်စုံတစ်ရာ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါမူ (နဗီတမန်တော်) မူစာနှင့် ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာ၏ အပေါင်းအဖော်များကြောင့် (လာဘ်ပိတ်မှု) ဖြစ်ရသည်ဟု မကောင်းသော အတိတ်နိမိတ် ကောက်ယူလျှေ ရှိခဲ့ကြကုန်သည်။ (အို၊ ကြားနာသူအပေါင်းတို့) '၎င်း (ဖိရ်အောင်န်အမျိုးသားတို့) ၏ ကောင်းသော အတိတ်နိမိတ် (အကြောင်းရင်း) ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ထံတော်၌သာ ရှိသည်' ဟူ၍ မှတ်ယူကြလေကုန်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့အနက် များစွာသောသူတို့သည် (ဤမျှလောက် ထင်ရှားသော အကြောင်းရင်းကို) မသိနားမလည်ကြပေ။

وَقَالُوْا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهٖ
مِنْ اٰيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا ۙ فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ١٣٢

၇ : ၁၃၂ ။ ။ ၎င်းပြင် ယင်း (ဖိရ်အောင်န်၏ အမျိုးသား အကြီးအကဲ) တို့က (အို၊ မူစာ) အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုစားရန် ကျွန်ုပ်တို့ရှေ့ဝယ် မည်သည့်သက်သေလက္ခဏာကိုမဆို ယူဆောင်လာစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အား ယုံကြည် (လက်ခံ) ကြမည်မဟုတ်ပေ' ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

(ဤထိုင်ဝိုင်း၌ ပြောဆိုသော စကားများအား ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ သိရှိသွားသောအခါ အလွန်အမင်း စိုးရိမ်ပူပန်သွားကြသည်။ ၎င်းနောက်) တမန်တော်မူစာ عليه السلام ထံပါး၌ ထိုအချင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားသောအခါ တမန်တော်မူစာ عليه السلام က ပြောဆိုသည်မှာ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုသာ အမှီသဟဲပြုကြကုန်။ ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ကြကုန်။ (မတုန်လှုပ်ကြလေနှင့်။) ဤမြေပထဝီသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ မြေပထဝီသာဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ဗန္ဒာဟ်များထဲမှ လိုလားသူကို ပိုင်ရှင်နှင့် အုပ်ချုပ်သူအဖြစ် ပြုလုပ်နိုင်သည်။ (သို့ရှိရာ ရက်အနည်းငယ်မျှအတွက်သာ ဖိရ်အောင်န် ပေးခဲ့ပေသည်။) သို့သော် နောက်ဆုံးတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့သူသာလျှင် အောင်မြင်မှုကို ရရှိ၏။ (သို့ရှိရာ အသင်တို့သည် အီမာန်နှင့် 'သက္ကဝါ' အပေါ် ရပ်တည်ကြကုန်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အလိုတူမည်ဆိုလျှင် ဤအုပ်ချုပ်သူသည်လည်း အသင်တို့အား ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရက်အနည်းငယ်မျှ စောင့်ဆိုင်းရမည်ဖြစ်သည်)

နောက်လိုက်အုပ်စုများသည် မျှော်လင့်ချက်နှင့် ပူဆွေးသောကကြောင့် ၎င်းတို့၏ မူလဗီဇမှာ အလွန်ညည်းညူကြသည့်အတိုင်း) ပြောဆိုကြသည်မှာ အို၊ တမန်တော်၊ ကျွန်ုပ်တို့ အမြဲတမ်း ဒုက္ခအခက်အခဲနှင့် နေခဲ့ရပါ၏။ အသင် မကြွမြန်းလာမီအလျင်လည်း (ဖိရ်အောင်န်၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့သည်။ အချိန်ကာလ ကြာမြင့်စွာမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ သားယောကျ်ားကလေးများကို သတ်ဖြတ်လျက် ရှိခဲ့သည်။)ယခု အသင် ကြွမြန်းလာပြီးနောက်တွင်လည်း (အမျိုးမျိုးသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများကို ပြုလုပ်နေလျက်ရှိ၏။ ထို့ပြင် ယခု ကျွန်ုပ်တို့၏ ကလေးများကို သတ်ဖြတ်ရန်အတွက် စီမံမှုပြုသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေလေ၏။) တမန်တော်မူစာ عليه السلام မိန့်တော်မူသည်မှာ (မတုန်လှုပ်ကြလေနှင့်။) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ရန်သူများကို အမြန်ဆုံး ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူမည်။ ထိုသူများ၏ နေရာ၌ အသင်တို့အား အစားထိုးကာ အုပ်ချုပ်စေတော်မူမည်။ တစ်ဖန် အသင်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ကြည့်တော်မူမည်။ (၎င်းမှာ ကျေးဇူးတရားကို သိတတ်ပြီး နာခံကြပါသလော။ (သို့) တန်ဖိုးမထားဘဲ အပြစ်များ ကျူးလွန်၍ အသျှင်မြတ်အား မေ့လျော့နေကြပါသလော။ ယင်းအချက်၌ နာခံရန် တိုက်တွန်းထားပြီး အပြစ်များမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် နှိုးဆော်ထားပေသည်။ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များသည် ဖီဆန်ခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်များ ပြုလုပ်လာသောအခါ) ငါအသျှင်မြတ်သည် ဖိရ်အောင်န်နှင့် အပေါင်းပါများကို (မိမိ၏ ဓလေ့တော်နှင့်အညီ ဤကိုးပါရာ၏ ပထမရုကူအ်၌ တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်ခြင်းနှင့် အသီးအနှံများအတွက်နည်းခြင်းများတွင် နစ်မွန်းစေခဲ့သည်။ (ဤသည် အသင်တို့အနေနှင့် အမှန်တရားကို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး လက်ခံလိုက်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုသူများ လက်မခံခဲ့ပေ။ သို့သာမက ၎င်းတို့၏ အခြေအနေမှာ) ထိုသူများအပေါ် ချောင်လည်မှုများ ရောက်ရှိလာပါက ပြောဆိုကြသည်မှာ ဤသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဖြစ်သင့်သည့်အရာပင်ဖြစ်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ဤသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ မင်္ဂလာရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ နဖူးစာကောင်းခြင်း၏ လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်သည့်အပေါ် ကျေးဇူးတရားသိတတ်ပြီး အမိန့်နာခံခြင်းကို မရွေးချယ်ခဲ့ကြပေ။)

အကယ်၍ ထိုသူများအပေါ် အခြေအနေဆိုးများ ကျရောက်လာသည်ရှိသော် (မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် သီးနှံအထွက်နည်းခြင်းသည်) မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များ၏ အမင်္ဂလာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ (သို့သော် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ မကောင်းသော လုပ်ရပ်များနှင့် ဖီဆန်ခြင်းများကြောင့် ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျရောက်ခဲ့ရသည်ဟု နားလည်သဘောပေါက်ပြီး "သောင်ဗာဟ်" ပြုခြင်း မရှိကြချေ။ စင်စစ် အမှန် အဆိုပါအခြေအနေဆိုးများ ကျရောက်ရခြင်းသည် ထိုသူများ၏ အကျင့်ဆိုးများကြောင့်သာဖြစ်သည်။ ပမာဆိုရသော် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ မှတ်သားထားကြကုန်။ ထိုသူများ၏ အမင်္ဂလာများအကြောင်းကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် သိတော်မူသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများ၏ ဖီဆန်သောလုပ်ရပ်များကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် သိတော်မူသည်။ ယခု ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျခြင်းသည် ထိုမကောင်းမှုများ၏ ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မိမိတို့၏ ရိုင်းပျမှုကြောင့်) ၎င်းတို့ထဲမှ အများစုမှာ ထိုအချက်ကို မသိရှိကြချေ။ (သို့သာမက ဆင်လောင်း၍) ပြောဆိုကြသည်မှာ မည်သို့ပင် အံ့ဩစရာကောင်းသည့် အရာများနှင့်ပင်မဆို ကျွန်ုပ်တို့ ရှေ့မှောက်၌ ပြုစားမည်ဆိုလျှင်လည်း အသင်တို့၏ စကားကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံမည်မဟုတ်ပေ။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဖိရ်အောင်န်သည် တမန်တော်မူစာ ﷺ နှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် ရှုံးနိမ့်ပြီးသည့်နောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များအပေါ် ဤသို့ ဒေါသပုန်ထခဲ့သည်။ ၄င်းမှာ ထိုဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ၏ ကလေးငယ်များကို သတ်ဖြတ်ပြီး အမျိုးသမီးများကိုသာ ချန်ရစ်ထားရန် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သောအခါ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ တုန်လှုပ်သွားကြသည်။ ၄င်းမှာ တမန်တော်မူစာ ﷺ မမွေးဖွားမီအလျှင် ဖိရ်အောင်နဲဘက်မှ ချမှတ်ခဲ့သော ဖြစ်ဒဏ်အား ယခု ပြန်လည် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြစ်သည်။ တမန်တော်မူစာ ﷺ လည်း ထိုအချက်ကို သတိမူမိပေသည်။ ထိုအခါ နဗီတို့၏ ချစ်စိတ်နှင့် အမြော်အမြင်နှင့်အညီ ထိုအဖြစ်ဆိုးမှ လွတ်မြောက်စေရန်အတွက် ထိုသူများကို အချက်နှစ်ချက် မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ တစ်ချက်မှာ ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အကူအညီတောင်းခံရမည်။ ကျန်တစ်ချက်မှာ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ သည်းခံတရားနှင့် ရဲဝံ့စွာ ရပ်တည်ရမည်။ ဆက်လက်မိန့်တော်မူသည်မှာ အဆိုပါအတိုင်း ကျင့်သုံးမည်ဆိုလျှင် ဤနိုင်ငံသည် အသင်တို့အတွက် ဖြစ်သွားပေမည်။ ဤအကြောင်းအရာသည် ပထမအာယသ်တော်၌ မိန့်တော်မူထားသော

اِسْتَعِيْنُوْا بِاللهِ وَاصْبِرُوْا

ကို ဆိုထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ ကူညီပံ့ပိုးမှုကို တောင်းခံပါ။ ၄င်းနောက် သည်းခံတရားထားပါ။ ထပ်မံမိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ يُوْرِثُهَا مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ မြေပထဝီကြီးသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လက်တော်၌ရှိသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်အနေနှင့် လိုလားသူကို ဤမြေပထဝီကြီးအား ပိုင်ရှင်အဖြစ် ပြုပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးရလဒ်မှာ 'မွတ်သကီ' များကိုသာ အောင်မြင်မှုရှိမည်ဟု သတ်မှတ်ပြီးသား ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချက်မှ ညွှန်ပြထားသည်မှာ အကယ်၍ အသင်တို့သည် 'သက္ကဝါ' တရားကို လက်ကိုင်ထားကြမည်ဆိုလျှင် အထက်၌ တင်ပြထားသည့်အတိုင်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌သာ အကူအညီတောင်းခံပြီး သည်းခံတရားကို လက်ကိုင်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ နောက်ဆုံးရလဒ်တွင် အသင်တို့သာလျှင် 'မွဆ်စွရ်' မြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ပြီး ပိုင်ဆိုင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အခက်အခဲနှင့် ဒုက္ခဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် အထိရောက်ဆုံး လမ်းညွှန်ချက်

တမန်တော်မူစာ ﷺ သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ် မျိုးနွယ်စုကို ရန်သူများအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်ရန်အတွက် အထိရောက်ဆုံး ညွှန်ကြားချက်အပေါ် စဉ်းစားကြည့်မည်ဆိုလျှင် အဆိုပါလမ်းညွှန်ချက်သည် မည်သည့်အခါမှ မှားယွင်းမှု မရှိနိုင်ပေ။ ယင်းနောက်ပိုင်း အောင်မြင်မှုမှာ မုချဖြစ်ပေသည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်၏ ပထမအချက်

မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ အကူအညီတောင်းခံခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်သည် အဆိုပါလမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူကား စကြဝဠာကြီးအား ဖန်ဆင်းရှင်သည် အကြင်သူအပေါ် ကူညီစောင်မမှု ပြုမည်ဆိုလျှင် တစ်လောကလုံးသည် ထိုသူ့အား ကူညီစောင်မမှုပြုရန် ဦးတည်လာကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စကြဝဠာတစ်ခုလုံးသည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အန္တတာခံများ ဖြစ်ကြသည်။

ဟဒီးစ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အလုပ်တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိသောအခါ ၎င်း၏ အကြောင်းအရာများ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာလေ့ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် ကြီးသထက်ကြီးသော စွမ်းအားသည်ပင်လျှင် လူသားများအတွက် အသုံးမဝင်နိုင်ပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံမှ အကူအညီရယူခြင်းသည် ပို၍ အသုံးဝင်ပေသည်။ သို့သော် နှုတ်လျှာမှ အပေါ်ယံဝါကျအချို့ ဖတ်ရွတ်၍ တောင်းခံခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ မှန်ကန်သော စိတ်ထားဖြင့် တောင်းဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယညွှန်ကြားချက်မှာ သည်းခံတရားဖြစ်သည့် 'ဆွဗရ်' အဓိပ္ပာယ်မှာ စိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အရာများအပေါ် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ခြင်းနှင့် စိတ်ကို ချုပ်တည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခအခက်အခဲတစ်ခုအပေါ် 'ဆွဗရ်'လုပ်ခြင်းကိုလည်း 'ဆွဗရ်'ဟု ခေါ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ ထိုသို့ ဒုက္ခအခက်အခဲဖြစ်ရာ၌ ငိုကြွေးပြီး ဝမ်းနည်းပူဆွေးလိုသော စိတ်ကို ချိုးနှိမ်လိုက်ရပေသည်။ အတွေ့အကြုံရှိပြီး ဉာဏ်ရှိသူတိုင်း သိရှိကြသည်မှာ လောကတွင် ရည်ရွယ်ချက်ကြီးကြီးမားမားအတွက် စိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ကြိုးပမ်းခြင်း အလေ့အထ ရှိလာပြီး စိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများအပေါ် သည်းခံတရား ထားနိုင်စွမ်းကို ရရှိသွားပြီး ဆိုပါက ထိုသူသည် များသောအားဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်များတွင် အောင်မြင်မှု ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဟဒီးစ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ 'ဆွဗရ်'သည် ဤကဲ့သို့သော 'နေအ်မသ်'တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့ထက်ကြီးမားသော 'နေအ်မသ်'သည် မည်သူ့ကိုမှ ရရှိခြင်းမရှိချေ။ တမန်တော်မူစာ ﷺ ၏ ထိုသို့ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံလှသော ဆုံးမစကားနှင့် ယင်းအချက်ကြောင့် ရရှိမည့် အောင်မြင်မှုနှင့် ကူညီစောင်မမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိဉာဏ်မဲ့သော ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ မည်သို့ သဘောပေါက်နားလည်နိုင်မည်နည်း။ ၎င်းတို့သည် အဆိုပါစကားရပ်များကို ကြားရပြီး ပြောဆိုကြသည်မှာ-

اُوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَاجِئْتَنَا

ဆိုလိုသည်မှာ အသင် မကြွမြန်းလာမီအလျှင်ကလည်း ကျွန်ုပ်တို့တတွေ ဒုက္ခများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး ယခု အသင်ကြွမြန်းလာပြီးနောက်လည်း ရင်ဆိုင်နေရဆဲပင် ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ အသင် မကြွမြန်းမီအလျှင် ဤမျှော်လင့်ချက်ဖြင့် အချိန်များ ကုန်ဆုံးစေခဲ့ပေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်တစ်ပါးပါးက ကျွန်ုပ်တို့ကို ဤဒုက္ခစံမှ လွတ်မြောက်မှုရရှိရန် ကြွမြန်းလာမည်ဖြစ်သည်ဟူ၏။ ယခု အသင်တမန်တော် ကြွမြန်းလာပြီးသည့်နောက်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဒုက္ခများ စဉ်ဆက်မပြတ် ခံစားနေရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်ကို မည်သို့ လုပ်ရမည်နည်း။

ထို့ကြောင့် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် အဖြစ်မှန်ကို အတိအလင်း ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် မိန့်တော်မူသည်မှာ-

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى الْاَرْضِ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်တို့သည် ကျွန်ုပ်၏ ဩဝါဒကို လက်ခံလိုက်မည်ဆိုလျှင် အမြန်ဆုံး အသင်တို့၏ ရန်သူများ ပျက်စီးသွားမည်မှာ မုချဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် နိုင်ငံအပေါ် အသင်တို့ အုပ်ချုပ်မှုကို ရရှိသွားမည်လည်း ဖြစ်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ

(တစ်ဖန် အသင်တို့သည် မည်သို့မည်ပုံ ပြုကျင့်ကြမည်ကို ထိုအသျှင်မြတ် ရှုစားနေတော်မူမည်) ယင်းမိန့်ဆိုချက်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဤလောကတွင် မြေပထဝီတစ်ခုကို အုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်းသည် အဓိကပန်းတိုင်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက မြေပထဝီတွင် တရားမျှတမှုကို ဆောက်တည်ရန်အတွက်နှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် တင်ပြထားသော အရာများကို ဖြန့်ချီရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မကောင်းမှုများမှ တားဆီးရန်အတွက် လူသားတစ်ဦးကို နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ခွင့်ကို ပေးသနားတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် အသင်တို့သည် ‘မဍ္ဂစ္စရ်’နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိသွားသောအခါ သတိဝီရိယ ရှိကြရမည်။ အသင်တို့လည်း အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ ရရှိပြီးသည့်နောက် ယင်းအပေါ် ယစ်မူးကာ မိမိတို့ထက်အလျင် လူများ၏ ရလဒ်ဆိုးများကို မေ့သွားကြသောသူများ မဖြစ်ကြစေရန် သတိမူရမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းအဆင့်ရှိသော သူများကို စမ်းစစ်ခြင်း

ဤအာယသ်တော်၌ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို အထူးသဖြင့် ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုတော်မူထား၏။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်း အဆင့်ရှိသူတိုင်းကို ဤအာယသ်တော်၌ သတိပေးမိန့်တော်မူထားသည်။ ၎င်းမှာ ဧကန်စင်စစ် အုပ်ချုပ်မှုအာဏာသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ လူသားကို ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် အုပ်ချုပ်ခွင့် ပေးထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ် လိုအပ်သည့်အခါ ရုပ်သိမ်းလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

تُؤْتِى الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ

၏ အလိုသဘောမှာလည်း အဆိုပါအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မြေပထဝီပေါ် အုပ်ချုပ်ခွင့် ချီးမြှင့်လိုက်ပြီဆိုလျှင် ထိုသူသည် ဧကန်စင်စစ် အုပ်ချုပ်သူတစ်ဦးအနေနှင့် (သို့) အုပ်ချုပ်သည့်အဖွဲ့အနေနှင့် စမ်းစစ်ခြင်း ခံရပေသည်။ ၎င်းမှာ ထိုသူများသည် အုပ်ချုပ်မှု၏ မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သော တရားမျှတမှုကို ဆောက်တည်ခြင်းနှင့် ကောင်းရာကို ညွှန်ပြီး မကောင်းရာကို တားဆီးခြင်းအား ဆောက်တည်ရာ၌ မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ဖြည့်ဆည်းကြပါသနည်း။

သဖ်စီးရ်ဗဟ်ရေမိုဟီးသွ်၌ ဤနေရာနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြထားသည်မှာ ဗနီအဗ္ဗားစ်၏ ဒုတိယ ခလီဖှာ မန်ဆူးရ်ထံ ခလီဖှာမဖြစ်မီအလျင် တစ်နေ့တွင် အမရ်အိဗ်နေ အိုဗိုင်ဒဟ် ရောက်ရှိလာပြီး ဤအာယသ်တော်ကို ဖတ်ရွတ်၏။

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى الْاَرْضِ

ယင်းအာယသ်တော်၌ ထိုသူ့အတွက် ခလီဖှာဘွဲ့ကို ရရှိမည်ဟု သတင်းကောင်းပါးထားပေသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက် မန်ဆူးရ်မှာ ခလီဖှာဖြစ်သွား၏။ တစ်ဖန် အမရ်အိဗ်နေအိုဗိုင်ဒ် သည် ထိုမန်ဆူးရ်ထံ ရောက်သောအခါ မန်ဆူးရ်က ဤတင်ပြပါ အာယသ်တော်၏ (အောက်တွင်) အနာဂတ် တွင် ဖြစ်ရှိမည့် ဟောကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ သတိရရှိစေပြီး ပြန်လည်ပြောပြရာ အမရ်အိဗ်နေအိုဗိုင်ဒဟ်က ဖြေကြားသည်မှာ ခလီဖှာဖြစ်မည်ဟူသော အနာဂတ်ဟောကိန်းမှာ ပြည့်ဝသွားပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် တစ်ခုကျန်နေသည်မှာ-

فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ

အလိုသဘောမှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ခလီဖှာနှင့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သွားခြင်းသည် မာနတက်စရာ ပျော်ရွှင်စရာမဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ ရရှိပြီးသည့်နောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူ၏ ခလီဖှာဖြစ်ခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်မှု၌ မည်သို့ ဆောင်ရွက်သည်ကိုလည်း ကြည့်ရှုတော်မူ၏။ ဤအချိန် သည် ထိုသူ့အား စမ်းစစ်ရမည့်အချိန် ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်ရှိ ကတိတော်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ဖိရ်အောင်န်အုပ်စုများ ကို နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်စေခြင်း၊ နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းတို့အားလုံးကို နစ်မြုပ်စေပြီး အဆုံးစီရင်လိုက်ခြင်းများကို အကျယ်တဝင့် တင်ပြမိန့်တော်မူထားပေသည်။ ယင်းပြစ်ဒဏ်များတွင် ဦးစွာ ပထမ မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်ခြင်းနှင့် အရာဝတ္ထုများ ရှားပါးခြင်း၊ ဈေးကြီးခြင်း စသည့် အရာများသည် ဖိရ်အောင်န်၏ အုပ်စုများအပေါ် လွှမ်းမိုးစေခဲ့ပါသည်။

အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ဆိုချက်များ၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဤမိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်ခြင်းသည် ၎င်းတို့ အပေါ် ခုနှစ်နှစ် ဆက်တိုက် ကျရောက်ခဲ့ပေသည်။ အထက်၌ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာလုံး နှစ်လုံး သုံးနှုန်းထားပေသည်။ တစ်လုံးမှာ سِنِيْنَ ဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်လုံးမှာ نقص ثمرات သီးနှံများ ရှားပါးခြင်းဖြစ်) သည်။ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်အိဗ်နေအဗ္ဗာစ် ؓ နှင့် ဟဇရသ်ကသာဒဟ် ؓ စသည်တို့ မိန့်ဆိုထားသည်မှာ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် ခြောက်သွေ့ခြင်း ပြစ်ဒဏ်သည် ရွာနေလူထုများအတွက် ဖြစ်သည်။ အသီးအနှံများ ရှားပါးခြင်းသည် မြို့နေလူထုအတွက် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျေးရွာတွင် အသီးအနှံအတွက် ကောင်းလှေ့ရှိပေသည်။ သို့ရှိရာ ရည်ညွှန်းထားသည်မှာ ကောက်ပဲသီးနှံများထွက်သည့် လယ်မြေနှင့် သစ်သီးဝလံများထွက်သည့် ခြံများ မကျန်ရှိရန်ဖြစ်သည်။

သို့သော် မျိုးနွယ်စုတစ်စုအပေါ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသ ကျရောက်လာသည်ဆိုလျှင် ထိုသူများသည် မှန်သောစကားကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်စွမ်းမရှိတော့ချေ။ ဖိရ်အောင်န်အုပ်စုများသည် အဆိုပါ အမျက်ဒေါသ၌ နစ်မွန်းခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြစ်ဒဏ်၏ ပထမရိုက်ချက်ကို ၎င်းတို့အနေနှင့် သတိမမူသည့်အပြင် ရောက်ရှိလာသော အခက်အခဲဟူသမျှအပေါ် ပြောဆိုကြသည်မှာ ဤဆိုးရွားမှုများသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် အပေါင်းပါများကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။

فَاِذَاجَآءَ تْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوْالَنَاهٰذِهٖ وَاِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ يَّطَّيَّرُوْا بِمُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများအပေါ် ကောင်းခြင်းများနှင့် သာယာမှုများ ကျရောက်လာလျှင် ဤသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရပိုင်ခွင့်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သာလျှင် ရထိုက်၏။ အခက်အခက်ဒုက္ခနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောအခါ ဤသည် မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းပါများ၏ အမင်္ဂလာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

اَلَا اِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ

طَائِرُ စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပျံသန်းသောငှက်ဖြစ်သည်။ အာရဗ်လူမျိုးများသည် ငှက်များ၏ ဘယ်၊ ညာ ဆင်းသက်ပုံများကို ကြည့်ပြီး အဆိုးအကောင်း နိမိတ်များကို ကောက်ယူကြသည်။ ထို့ကြောင့် နိမိတ်ကောက်ခြင်းကိုလည်း ခြုံငုံ၍ **طائر** ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြပြန်သည်။ ဤအာယသ်တော်ရှိ **طَائِرُ** ဟူသော စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ယင်းအတိုင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့၏ နိမိတ်သည် ဆိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ အားလုံး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ဖြစ်သည်။ ဤလောက၌ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အရာဟူသမျှသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ တန်ခိုးတော်နှင့် အလိုတော် အတိုင်းဖြစ်သည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အမင်္ဂလာလည်း မပါဝင်ပေ။ မင်္ဂလာလည်း မပါဝင်ပေ။ ပျံသန်းငှက်များ၏ ဘယ်၊ ညာ ပျံသန်းဆင်းသက်ပုံကိုကြည့်ပြီး အကောင်းအဆိုး၊ နိမိတ် ကောက်၍ မိမိတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ အခြေခံအချက်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း သည် ထိုသူများ၏ အတွေးအခေါ် ခေါင်းပါးခြင်းနှင့် အသိဉာဏ်မဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် နောက်ဆုံးတွင် ဖိရ်အောင်န်အုပ်စုများသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' ဟူသမျှကို မှော်ပညာဟုဆိုကာ မျက်နှာလွှဲ၍ ကြေငြာချက်ထုတ်ပြန်သည်မှာ-

مَهْمَا تَاْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်သည် မိမိနဗီဖြစ်ကြောင်းအပေါ် များစွာသော လက္ခဏာများပြသပြီး ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုစားလိုသည်ဆိုလျှင် အသင် အားထောင်လော။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သည့်အခါမှ အသင့်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြမည် မဟုတ်ပေ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ اٰيٰتٍ
مُّفَصَّلٰتٍ ۫ فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿١٣٣﴾

၇ : ၁၃၃ ။ ။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ လေပြင်းမုန်တိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကျိုင်းကောင်များကိုလည်းကောင်း၊ သန်းကောင်များကိုလည်းကောင်း၊ ပိုးမွှားများကိုလည်းကောင်း၊ ဖားများကိုလည်းကောင်း၊ သွေးများကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားသော သက်သေလက္ခဏာများအဖြစ် အသီးသီး ပို့တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ပါလျက် ၎င်းတို့သည် မထီမဲ့မြင် (ပြုမြဲ) ပြုလျက်ပင် ရှိခဲ့ကြလေသည်။ စင်စစ် ၎င်းတို့သည် ပြစ်မှုကျူးလွန် (လေ့ရှိ) သူများပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْا يٰمُوْسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
عِنْدَكَ ۚ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ
مَعَكَ بَنِيٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ ﴿١٣٤﴾

၇ : ၁၃၄ ။ ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်လာသောအခါ ၎င်းသူတို့က 'အို, မူစာ၊ အသင်၏ အသျှင်မြတ်သည် အသင်နှင့် ကတိပြုထားတော်မူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်တွင် ဆုမွန်ဒိုအာပြု၍ ပေးပါလေ။ အကယ်၍သာ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်မှ (ဤ) ပြစ်ဒဏ်ကို ဖယ်ရှား၍ ပေးခဲ့ပါလျှင် အမှန်ပင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အား ယုံကြည်လက်ခံ၍ အိစ္စရာအီးလ်အမျိုးသားတို့ကိုလည်း အသင်နှင့်အတူ (သွားရန်) ထည့်လိုက်ကြပါမည်'ဟူ၍ ပြောဆို (လေ့ ရှိ) ခဲ့ကြကုန်သည်။

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى اَجَلٍ هُمْ بٰلِغُوْهُ اِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ﴿١٣٥﴾

၇ : ၁၃၅ ။ ။ တစ်ဖန် ငါအသျှင်မြတ် ၎င်းတို့အပေါ်မှ ပြစ်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်သည့် အချိန်ကာလအထိ ၎င်းတို့သည် (ဒုက္ခခံစား) ရောက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ (ထိုဒုက္ခကို) ဖယ်ရှား၍ ပေးတော်မူလိုက်သောအခါ ၎င်းတို့သည် ရုတ်တရက် (ချက်ချင်း) ကတိဖျက်ကြပြန်လေသည်။

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ
فَاَغْرَقْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿١٣٦﴾

: ၁၃၆ ။ ။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (အပြည့်အ၀) တုန့်ပြန်တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ပါ၍ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည့် အ[illegible]လည်းကောင်း၊ ထိုသက်သေလက္ခဏာတော်များကို (လုံး၀) သတိမမူ လျစ်လျူရှု၍ နေခဲ့ကြသည့်အတွက်လည်းကောင်း သမုဒ္ဒရာပင်လယ်၌ နစ်မြုပ်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

(ထိုကဲ့သို့သော ဆိုးသွမ်းမှုများ ပြုကြလေသောအခါ) ငါအလ္လာဟ်မြတ်သည် (ထိုဘေးဒုက္ခနှစ်မျိုးအပြင်) ၎င်းတို့အပေါ်တွင် (မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းစေပြီး) လေပြင်းမုန်တိုင်းများ ကျရောက်စေတော်မူသည်။ (ထိုမုန်တိုင်းကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် အသက်စည်းစိမ်များ ဆုံးရှုံးမည်ကိုပင် စိုးရိမ်ရသည်။) ထို့နောက် (ထိုဖြစ်ရပ်အပေါ် ကြောက်ရွံ့ကြလေသောအခါ မူစာ عليه السلام နှင့် ကတိသစ္စာ ပြုကြလေသည်။) 'ကျွန်ုပ်တို့အား ဤဘေးဒုက္ခများမှ ကင်းဝေးအောင် ပြုပေးပါ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အပေါ်၌ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပေမည်။ အသင်ပြောဆိုသမျှ လိုက်နာကျင့်ဆောင်ကြပါမည်' ဟု ကတိသစ္စာပြုကြလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုဘေးဒုက္ခမှ ကင်းဝေးပြီး စိတ်အလိုကျ သီးနှံ စသည်တို့ ပြန်လည်ပေါက်ရောက်လာသောအခါ 'ယခုမူ အသက်စည်းစိမ်၏ အန္တရာယ်မှလည်း ကင်းလွတ်ခဲ့ပြီး ဥစ္စာပစ္စည်းများလည်း ကောင်းမွန်တော့မည်' ဟု ဆို၍ အပူအပင်မရှိ ဖြစ်သွားကြလေတော့သည်။ ထို့နောက် နဂိုမူလကအတိုင်း မိမိတို့၏ 'ကုဖ္ဖရ်' လုပ်ရပ်များနှင့် ဆိုးသွမ်းမှုများ ပြုကြလေသောအခါ ငါအလ္လာဟ်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာများအပေါ် ကျိုင်းကောင်များ (ကျရောက်စေတော်မူသည်။)

ထို့နောက် (လယ်ယာစိုက်ခင်းများ ပျက်စီးသည်ကို တွေ့မြင်ကြရသောအခါ ထိုအတိုင်းပင် ကတိသစ္စာ ပြုကြပြန်သည်။ ထိုအခါ (ပာဗရေသ်မူစာ عليه السلام ၏) ဒိုအာဖြင့် ထိုဒုက္ခများ ကင်းငြိမ်းသွားရပြန်သည်။ ထို့နောက် ကောက်ပဲသီးနှံ စသည်များကို ရိတ်သိမ်း၍ အိမ်သို့ ယူဆောင်လာကြသည်။ ယခုမူ ကောက်ပဲသီးနှံများ လက်ဝယ်ရောက်ရှိလာပြီဖြစ်ရာ အပူအပင်မရှိတော့ဘဲ ထုံးစံအတိုင်း မိမိတို့၏ 'ကုဖ္ဖရ်' လုပ်ရပ်များနှင့် ဆန့်ကျင်သွေဖည်မှုများကို ထပ်မံပြုလုပ်ကြသောအခါ ငါအလ္လာဟ်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများတွင် ရွှရာဖွယ်ရာ ပိုးမွှားများ (ဖြစ်စေတော်မူလိုက်သည်။) ထို့နောက် (စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့လျက် အထက်ပါနည်းအတိုင်း ကတိသစ္စာ ခံဝန်ချက်များပြုလျက် ဒိုအာတောင်းခံစေကြရာ ထိုဘေးဒုက္ခများသည်လည်း ကင်းငြိမ်းသွားကြပြန်သည်။ ထိုသို့ ဒုက္ခများ ကင်းငြိမ်းသွားသည့်အခါ ယခုမူ ထိုကောက်ပဲသီးနှံ စသည်တို့ကို ကြိတ်ခွဲ၍လည်းကောင်း၊ ထုထောင်း၍လည်းကောင်း စားသောက်ကြလေသည်။ ထို့နောက် မူလကနဦးအတိုင်း 'ကုဖ္ဖရ်' နှင့် နဂိုမူလက ဆန့်ကျင်သွေဖည်မှုများကို ပြုကြပေသည်။ သို့ရှိရာ ထိုအချိန်၌ ငါအလ္လာဟ်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ စားသောက်ဖွယ်ရာများတွင် အရသာမရှိစေရန် ပြုလုပ်တော်မူလိုက်သည်။ ၎င်းတို့အပေါ် ဖားသတ္တဝါများကို (အစုလိုက်အပြုံလိုက် ၎င်းတို့၏ စားသောက်သည့် ပန်းကန်ခွက်ယောက်များတွင်လည်းကောင်း၊ အိုးများ၌လည်းကောင်း) ကျရောက်စေတော်မူလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏ စားဖွယ်ရာများ ပျက်စီးရလေသည်။ ထို့မျှမက အိမ်အတွင်း၌ ထိုင်ရန်ကိုပင် အခက်တွေ့စေတော်မူလိုက်သည်။ ထို့နောက် (သောက်ဖွယ်ရာများ၌လည်း အရသာမဲ့ဖြစ်စေတော်မူလိုက်သည်။ ၎င်းတို့၏ ရေသည်) သွေး (ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ပါးစပ်တွင်းသို့ ထည့်လိုက်သည်နှင့် သွေးဖြစ်သွားရသည်။ အချုပ်မှာ ၎င်းတို့အပေါ်၌ ကျရောက်သည့် ဤဘေးဒုက္ခ) အားလုံးတို့သည် (မူစာ عليه السلام ၏) ထင်ရှားပွင့်လင်းသည့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များပင် ဖြစ်သည်။

(၄င်းတို့၏ ငြင်းဆန်မှုနှင့် ဆန့်ကျင်သွေဖည်မှုများအပေါ် ထိုအရာများ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ သတ္တမမှာ 'အဆွာ' (လက်ကိုင်တုတ်) ဖြစ်ပြီး يد بيضاء 'ယဒေဗိုင်ဒါ' (လက်မှ စူးရှသည့် အလင်းရောင်) တို့ ပေါင်း၍ آيات تسعه (သက်သေလက္ခဏာ (၉) မျိုး)ဟု ခေါ်ဆိုသည်။) သို့ရှိရာ (ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'နှင့် 'အဇားဗ်'သက်သေလက္ခဏာများကို တွေ့မြင်လျက် ၄င်းတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုများ၊ ယုတ်လျော့အားပျော့သွား စေရန် လိုလားခြင်းဖြစ်သော်လည်း) ၄င်းတို့သည် မာနထောင်လွှားမှု (ကိုသာ) ပြုလျက်ရှိကြသည်။ စင်စစ် ၄င်းတို့သည် ပြစ်မှုကျူးလွန် (လျက်သာ) ရှိသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ (ဤမျှ ပြင်းထန်သည့် အရေးယူမှုများ ပြုသည့်တိုင် ၄င်းတို့သည် ပြုပြင်မှုများ မပြုကြပေ။) ထို့နောက် ၄င်းတို့ အပေါ်တွင် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ် (ဖော်ပြပါဘေးဒုက္ခများအနက် တစ်စုံတစ်ရာ ဘေးဒုက္ခ) ကျရောက်လာ သည့်အခါ ပြောဆိုကြမည်မှာ) 'အို၊ မူစာ၊ အသင်သည် မိမိအသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အသင့်အား ကတိတော် ပြုထားသည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဆုမွန်ဒိုအာ တောင်းခံပေးပါလေ။ (ထိုအချက်မှာ 'ကျွန်ုပ်တို့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု ရရှိစေရန် 'အဇားဗ်'ဘေးဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် တောင်းခံပေးရမည်' ဟူသည့်အချက် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကတိသစ္စာပြုကြသည်မှာ) အကယ်၍ အသင်သည် ထို 'အဇားဗ်'ကို ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်မှ ဖယ်ရှားပေးပါလျှင် (ဒိုအာပြု၍ ဖယ်ရှားပေးပါလျှင်) မုချဧကန် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင်၏ ပြောဆိုသော စကားများအပေါ် လိုက်နာလျက် အီမာန်ယူကြပါမည်။ ထို့နောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ကို လည်း လွှတ်ပေးပြီး အသင်နှင့်အတူ ထည့်ပေးလိုက်မည်။

ထို့နောက် တစ်ဖန် ငါအသျှင်မြတ်သည် (မူစာ عليه السلام တောင်းခံပေးသည့် ဒိုအာ၏ 'ဗရ်ကသ်'ဖြင့်) သီးသန့် သတ်မှတ်သည့် အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ၄င်းတို့အပေါ် ကျရောက်ရန်ရှိသည့် 'အဇားဗ်'ကို ဖယ်ရှားပေး တော်မူလိုက်သည်။ သို့ရှိရာ ၄င်းတို့သည် ချက်ချင်းပင် ကတိသစ္စာကို ဖောက်ဖျက်ကြလေတော့သည်။ ထို့နောက်တစ်ဖန် (၄င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုများမှ နောင်တရ ပြုပြင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ငါအသျှင် မြတ်သည် အမျိုးမျိုး ကြည့်ရှုတွေ့မြင်တော်မူသော အချိန်တွင်) ငါအသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား (အပြည့်အဝ) လက်တုန့်ပြန်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၄င်းတို့အား သမုဒ္ဒရာပင်လယ်၌ နစ်မြှုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။ အကြောင်းမှာ ၄င်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို လုံးဝ ဂရုမမူခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ (ငြင်းပယ်သွေဖည်ခြင်းနှင့် မေ့လျော့ခြင်းတို့မှာလည်း လိုက်နာကျင့်ဆောင်ပါမည်၊ နာခံပါမည်' ဟု ကတိပြုပြီး အမိန့်ဖီဆန်ခြင်း၊ ငြင်းဆိုခြင်းများဖြင့် ကတိကို ချိုးဖျက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ခမ္ဘသတ်များ

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုနှင့် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ကျန်ရှိသော ဖြစ်ရပ်အကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ဖိရ်အောင်န်၏ 'ဂျာဒူ' (ပဥ္စလက်) ဆရာများသည် ဟဇရသ် မူစာ عليه السلام နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ကြပြီးသည့်နောက် အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့မှာကား နဂိုမူအတိုင်းပင် ဆိုးသွမ်းမှုများနှင့် ကာဖိရ်အပေါ်၌သာ ရှိနေခဲ့ကြသည်။

ထိုဖြစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဆင့်ပြန်ချက်များအရ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام သည် အီဂျစ်တွင် နှစ် (၂၀) နေထိုင်လျက် ထိုလူများအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဗျာဒိတ်တော်များကို ပို့ချလျက် အမှန်တရားဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်လျက်ရှိနေခဲ့သည်။ ထိုအတောအတွင်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام အား 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' (၉) မျိုး ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။ ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များဖြင့် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုကို သတိတရားရစေ၍ လမ်းမှန်ပေါ် ခေါ်ဆောင်ရန် ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင်

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍ

ဟူသော အာယသ်တော်တွင် ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' (၉) မျိုးအကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များအနက် ပထမနှစ်မျိုးမှာ 'အဆွာ' (လက်ကိုင်တုတ်) နှင့် 'ယဒေဗိုင်ဒွါ' (လက်မှ စူးရှသည့် အလင်းရောင်) တို့ဖြစ်သည်။ ဖိရ်အောင်န်၏ နန်းတော်၌ ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'များအားဖြင့် ဖိရ်အောင်န်၏ 'ဂျာဒူဂရ်'ပဥ္စလက်မှော်အတတ်ပညာရှင်များကို အောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်'တစ်ခုကို ပြသခဲ့သည့်အကြောင်းကို ထိုအာယသ်တော်၏အလျင် အာယသ်တော်၌ ဖော်ပြခဲ့သည်မှာ ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုအပေါ် ၎င်းတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုနှင့် 'ကုဖွရ်'လုပ်ရပ်တို့အပေါ် ကပ်ဆိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေနှင့် ဥယျာဉ်မြေများတွင် ကောက်ပဲသီးနှံ အထွက်နှုန်း လွန်စွာ ကျဆင်းခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရသောကြောင့် ၎င်းတို့အဖို့ များစွာသောက ဖြစ်ကြရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام အား ထိုကပ်ဆိုက်ခြင်း ဝေးကွာသွားရန် ဒိုအာပြုပေးပါရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဒိုအာအားဖြင့် ကပ်ဆိုက်ခြင်းဘေးဆိုး ဝေးလွင့်သွားသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် တစ်ဖန်ပြန်၍ မိမိတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုများ၌ နစ်မွန်းသွားကြပြန်သည်။ ထို့နောက် 'ဤကပ်ဆိုက်ခြင်းသည် မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ နောက်လိုက်အပေါင်းအပါတို့၏ အမင်္ဂလာများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယခု ကပ်ဘေးမှ ကင်းလွတ်ငြိမ်းသွားရခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အခြေအနေ၏ တောင်းဆိုမှုပင် (ငါတို့ကြောင့်) ဖြစ်သည်' ဟု ပြောဆိုကြသည်။

ကျန်ရှိ သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' (၆) မျိုးမှာ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များ၌ ဖြစ်သည်။

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَالْجَرَادَ وَ الْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَ الدَّمَ اٰيٰتٍ مُّفَصَّلٰتٍ

ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် သည်းထန်သော မိုးရွာသွန်းခြင်းနှင့် လေပြင်းမုန်တိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကျိုင်းကောင်များကိုလည်းကောင်း၊ သန်းများ၊ သီးနှံပိုးမွှားများကိုလည်းကောင်း၊ ဖားများကိုလည်းကောင်း၊ သွေးများကိုလည်းကောင်း ပို့ဆောင်ပေးတော်မူခဲ့သည်။

ထိုအာယသ်တော်တွင် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့အပေါ် ကျရောက်ခဲ့သည့် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ် (၅) မျိုးကို ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့အား တစ်ဖက်ပါအာယသ်တော်၌

اٰيٰتٍ مُفَصَّلٰتٍ

ဟု မိန့်ကြားထားသည်။ ၎င်း၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န်အဗ္ဗားစ် ﵄ ၏ ဖွင့်ဆိုချက်အရ ၎င်းတို့အနက် 'အဇားဗ်'တစ်ခုတိုင်းသည် ကာလသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုအထိသာဖြစ်ပြီး တစ်ဖန် ရပ်တန့်သွားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကာလအနည်းငယ်ဆိုင်းငံ့ပြီးမှ ဒုတိယ၊ တတိယဆိုသကဲ့သို့ ၎င်းတို့အပေါ် သီးခြားသီးခြား 'အဇားဗ်'များ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်'ဟု ဖြစ်သည်။

'သရ်ဂျူမယ်ရှိုက်ခွလ်ဟင်န်ဒ်' ၌ ဤသည်ကိုပင် ရွေးချယ်တင်ပြထားသည်။ အိဗ်နေမွန်ဇိရ်က ဟဇရတ် အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ﵄ ၏ ဆင့်ပြန်ချက်မှာ ထိုအချက်များအနက် 'အဇားဗ်'တိုင်းသည် ဖိရ်အောင်န် ၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုအပေါ်၌ (၇) ရက်အထိ ကျရောက်ခဲ့သည်။ ဤစနေနေ့မှ စ၍ နောက်အပတ် စနေနေ့အထိ 'အဇားဗ်'ကျရောက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရက်သတ္တပတ်သုံးပတ်အထိ ၎င်းတို့အား 'အဇားဗ်' ချပေးခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ထားခဲ့သည်'ဟု ဖြစ်သည်။

အေမာမ်ဗဂဝီက အိဗ်နအဗ္ဗားစ် ﵄ ၏ ဆင့်ပြန်ချက်တွင် 'ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုအပေါ် ပထမအကြိမ် 'အဇားဗ်'ကျရောက်ခဲ့ရာတွင် ဟဇရတ်မူစာ ﵇ ၏ ဒိုအာဖြင့် ထို 'အဇားဗ်'မှာ ဝေးလွင့်သွားခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုများမှ ပြုပြင်ခြင်းမရှိကြသည့်အခါ ဟဇရတ်မူစာ ﵇ က 'အို, ကျွန်တော်မျိုးအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်၊ ဤသူများသည် ကပ်ဆိုက်ခြင်း 'အဇားဗ်'ဖြင့်လည်း ထိရောက်မှုမရှိသည့် ဆိုးသွမ်းမှုများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကတိသစ္စာပြုပြီးနောက် ယင်းကတိသစ္စာကို ချိုးဖောက်သူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ယခုအခါ ၎င်းတို့အပေါ်တွင် အလွန်တရာ ပြင်းထန် နာကျင်စေမည့် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်ချပေးတော်မူပါ။ ကျွန်တော်မျိုး၏ မျိုးနွယ်စုအတွက် အခဲ့အမ တစ်ခုအဖြစ် ပြုပေးတော်မူပါ။ နောင်လာနောက်သား မျိုးဆက်များအတွက် သတိသံဝေဂ၏ သင်ခန်းစာ ဖြစ်စေတော်မူပါ'ဟု ဒိုအာဆုမွန် တောင်းခံလေသောအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဦးစွာပထမ ၎င်းတို့ အပေါ်၌ မိုးသည်းသန်စွာ ရွာသွန်းခြင်းနှင့် လေပြင်းမုန်တိုင်း ကျရောက်စေခြင်းဖြင့် 'အဇားဗ်' ချပေးတော်မူသည်။ ကျော်ကြားသော အဖွင့်ပညာရှင်များထံတွင် **طوفان** ၏ အလိုသဘောမှာ ရေပြင်းမုန်တိုင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့၏ အိမ်များနှင့် မြေများတွင် ရေကြီးခြင်းဖြင့် နစ်မြုပ်နေလေသည်။ ထိုင်ရန်နှင့် လဲလျောင်းရန်ပင် နေရာမရှိ။ လယ်ယာမြေ၌ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရန် အနည်းငယ်မျှ နေရာမရှိခဲ့ပေ။ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသည်မှာ ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်တို့၏ အိမ်များနှင့် လယ်ယာမြေများနှင့်အတူ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ အိမ်များနှင့် လယ်ယာမြေများလည်း ရှိသည့်အနက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ အိမ်များနှင့် လယ်ယာမြေအားလုံးတို့မှာ ပကတိအတိုင်း ခြောက်သွေ့လျက်ရှိနေသည်။ မည်သည့်နေရာတွင်မျှ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ဤရေကြီးခြင်း မုန်တိုင်းအား ကြောက်ရွံ့လျက် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့သည် မူစာ ﵇ ထံ ရောက်ရှိလာပြီး 'အသင်သည် မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ထံတွင် ဤ 'အဇားဗ်'မှ ကျွန်ုပ်တို့အား ကင်းလွတ်ငြိမ်း

မှ ပေးပါရန် ဒိုအာပြုပေးပါ။ ဤသို့ ပြုပေးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အပေါ်၌ အီမာန်ယူကြပါမည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ကိုလည်း လွတ်မြောက်သူများအဖြစ် လွှတ်ပေးလိုက်ပါမည်’ဟု တောင်းဆိုကြသည်။ ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ဆုမွန်ဒိုအာဖြင့် ဤရေလွှမ်းမိုးခြင်း မုန်တိုင်းသည် ဝေးလွင့်သွားခဲ့သည်။ ထို့နောက်တွင် ၄င်းတို့၏ လယ်ယာဥယျာဉ်များသည် ယခင်ကထက် ပို၍ စိမ်းလန်းစိုပြည်လာခဲ့သည်။ သို့ရှိရာ ၄င်းတို့က ‘အမှန်စင်စစ် ဤမုန်တိုင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းသည် ‘အဇားဗ်’အပြစ်ဒဏ်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အကျိုးအတွက် ရောက်ရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုရေလွှမ်းမိုးခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လယ်ယာမြေများ၌ ကောက်ပဲသီးနှံများ တိုးပွားလာခဲ့သည်။ ဤသည် မူစာ عليه السلام နှင့် လားလားမျှ မသက်ဆိုင်ပါ’ ဟု ပြောဆိုကြပြီး ကတိသစ္စာပြုထားသည်များကို ဖျက်လိုက်ကြလေသည်။

ဤနည်းဖြင့် ၄င်းတို့သည် တစ်လတိုင်တိုင် အေးချမ်းသာယာစွာဖြင့် နေထိုင်ကြရသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား စဉ်းစားတွေးခေါ်ဆင်ခြင်နိုင်ရန် အချိန်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၄င်းတို့သည် သတိသံဝေဂ မရရှိခဲ့ကြပေ။ ထို့ကြောင့် အခြားတစ်မျိုး ‘အဇားဗ်’အဖြစ် ကျိုင်းကောင်များကို ၄င်းတို့အပေါ်သို့ ပို့ချပေးတော်မူလိုက်သည်။ ထိုကျိုင်းကောင်များသည် ၄င်းတို့၏ လယ်ယာဥယျာဉ်အားလုံးကို စားသောက်ပစ်လိုက်ကြသည်။ အချို့ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် လာရှိသည်မှာ သစ်သားတံခါးများ၊ အမိုးများနှင့် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ ပစ္စည်းအားလုံးတို့ကို ကျိုင်းကောင်များက စားပစ်လိုက်ကြသည်။ ထို ‘အဇားဗ်’ကျရောက်ချိန်၌လည်း မူစာ عليه السلام ၏ ‘မုအ်ဂျိဇာဟ်’တန်ခိုးတော်သည် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခဲ့သည်မှာ ဤကျိုင်းကောင်အားလုံးတို့သည် ‘ကိဗ်သွီ’ (ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စု) ၏ အိမ်များ၊ လယ်ယာဥယျာဉ်များကိုသာ စားသောက်ပျက်စီးကြသည်။ ၄င်းတို့နှင့် ကပ်လျက်ရှိသော ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ အိမ်များ၊ လယ်ယာဥယျာဉ်များအားလုံးတို့မှာမူ ထို ‘အဇားဗ်’မှ ကင်းလွတ်လျက်ရှိနေခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့သည် အော်ဟစ်ရှုညံကြတော့သည်။ မူစာ عليه السلام ထံ လာရောက်၍ ‘ဤအကြိမ်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဒိုအာပြုပေးပါ။ ဤ ‘အဇားဗ်’မှ လွတ်ကင်းသွားပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မုချအီမာန်ယူကြပါမည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ကိုလည်း လွတ်မြောက်သူများအဖြစ် လွှတ်ပေးလိုက်ပါမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုပါသည်’ဟု တောင်းဆိုကြသောအခါ မူစာ عليه السلام က ဒိုအာပြုပေးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ‘အဇားဗ်’မှာ ကင်းကွာသွားလေတော့သည်။ သို့သော်လည်း ‘အဇားဗ်’ဝေးကွာသွားသောအခါ ၄င်းတို့က ‘ကျွန်ုပ်တို့တွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး စားသုံးနိုင်သည်။ ကောက်ပဲသီးနှံ အစုအပုံလိုက် ရှိနေပါသည်’ဟု ဆို၍ တစ်ဖန်ပြန်လည် ဆိုးသွမ်းမှုများ ကတိသစ္စာ ချိုးဖောက်မှုများ ပြုကြလေတော့သည်။ အီမာန်ယူခြင်းလည်း မရှိ၊ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား လွှတ်ပေးမှုလည်း မရှိခဲ့ကြပေ။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား တစ်လဆိုင်းငံ့၍ အချိန်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထိုဆိုင်းငံ့ခြင်းပြီးနောက် တတိယ‘အဇားဗ်’ ဖြစ်သော قُمَّل ကို ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ قُمَّل ဟူသည့် စာလုံးသည် လူတို့၏ ဆံပင်များနှင့် အဝတ်အထည်များ၌ ပေါက်ဖွားသည့် သန်းကိုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။ သီးနှံများတွင်

တွယ်ကပ်နေသည့် ပိုးမွှားများကိုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။ قُمَّلْ ၏ ဤ 'အဇားဗ်'သည် သီးနှံများ၌ တွယ်ကပ်သည့် ပိုးမွှားများကိုလည်းကောင်း၊ လူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အဝတ်အစားများမှ သန်းကောင်များကိုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးစလုံး၏ 'အဇားဗ်'ကျရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သီးနှံများ၏ အခြေအနေမှာ ဂျုံ (၁၀) ကျပ်သား ကြိတ်ရန် ထုတ်လိုက်လျှင် ထို ဂျုံ (၁၀) ကျပ်သားမှ (၃) ကျပ်သားပင် မရရှိနိုင်အောင် ထိုပိုးမွှားများက စားသုံးဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်။ သန်းကောင်များသည် လူတို့၏ မျက်တောင်၊ မျက်ခုံးမွေးများကိုပါ မကျန် စားပစ်လိုက်ကြသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့သည် ဟစ်အော်လျက် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ထံ၌ ရောက်ရှိလာပြီး လျှောက်တင်ကြသည်မှာ 'ယခုတစ်ကြိမ်တွင်မူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကတိသစ္စာပြုခြင်းကို လုံးဝ မဖောက်ဖျက်ကြတော့ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့အား ဆုမွန်ဒိုအာပြုပေးပါ။' ထိုအခါ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام က ဒိုအာ ပြုပေးလိုက်ပြန်သည်။ 'အဇားဗ်'မှာ ဝေးလွင့်သွားလေသည်။ သို့ပါသော်လည်း နဖူးစာဆိုးယုတ်သူများအဖို့ ပျက်စီးကြရမည်ဖြစ်သည့်အခါ ၎င်းတို့သည် မည်သို့ ကတိသစ္စာ တည်ကြည်နိုင်ပါမည်နည်း။ အခြေအနေ အေးချမ်းမှု ရရှိသည်နှင့် အရာအားလုံးကို မေ့လျော့သွားကြသည်။ ထို့နောက် သွေဖည်ငြင်းဆန်မှု ပြုကြလေတော့သည်။

ထို့နောက် တစ်ဖန် အသျှင်မြတ်သည် တစ်လတိုင် အေးချမ်းသာယာမှုနှင့်တကွ ၎င်းတို့အား ဆိုင်းငံ့လျက် အချိန်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်ပေး ဆိုင်းငံ့ခြင်းတွင်လည်း မည်သို့မျှ အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိခဲ့ပါချေ။ သို့ရှိရာ စတုတ္ထ 'အဇားဗ်'အဖြစ် ဖားများကို ၎င်းတို့အပေါ် ကျရောက်စေတော်မူခဲ့သည်။ အလွန်များပြားလှစွာသော ဖားများသည် ၎င်းတို့၏ လည်ပင်းအထိ ဖားများ အစုအပြုံလိုက် ဖြစ်သွားသည်။ အိပ်စက်ရန် လဲလျောင်းလိုက်ပြန်လျှင်လည်း ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးပေါ်တွင် ဖားများဖြင့် ဖိသွားတော့သည်။ ဘေးသို့ စောင်းရန်ပင် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ချက်ပြုတ်ပြီးသား အိုးခွက်များ၊ အဆင်သင့် ထားရှိသည့် စားဖွယ်များ၊ ဂျုံများနှင့် အရာဟူသမျှတို့တွင် ဖားများနှင့် ပြည့်နှက်လျက်သာ ရှိနေသည်။ ဤ 'အဇားဗ်'အား ကြောက်ရွံ့လျက် အားလုံးသောသူတို့သည် ငိုယိုလျက် ပထမအကြိမ်များနည်းတူ အခိုင်အမာ ကတိပြုသစ္စာစကား ဆိုကြပြန်သည်။ ထိုအခါ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာဖြင့် ဤ 'အဇားဗ်'သည်လည်း ဝေးလွင့်သွားခဲ့ပြန်သည်။

သို့ရာတွင် အသျှင်မြတ်၏ 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်ကျရောက်သည့် မျိုးနွယ်အုပ်စုအဖို့ ၎င်းတို့၏ ဦးနှောက်၊ အသိဉာဏ်နှင့် သတိတရား စသည်တို့မှာ မည်သို့မျှ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ပါချေ။ ဤဖြစ်ရပ်ပြီးဆုံး၍ 'အဇားဗ်'မှ လွတ်ငြိမ်းပြီးနောက် ၎င်းတို့သည် မူလကဲ့သို့ပင် ဆိုးသွမ်းမှုများ ပြုလုပ်လာကြပြီး 'ယမုမူ မူစာ عليه السلام သည် အလွန်ကြီးမားသည့် မှော်ဆရာ ပဥ္စလက်ဖြစ်ကြောင်း ပို၍ ယုံကြည်သွားပေပြီ။ ဤဖြစ်ရပ်အားလုံးတို့သည် ၎င်း၏ မှော်အတတ်များသာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ရစူလ်နဗီဆိုသည်မှာ မဟုတ်ပါ'ဟု ဆိုကြလေသည်။

ထို့နောက်တစ်ဖန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား တစ်လတိုင် ထပ်မံ ဤအချိန်ပေး ဆိုင်းငံ့တော်မူပြန်သည်။ သို့ပါသော်လည်း ၎င်းတို့သည် ထိုတစ်လတာ ကာလ၌လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း မရှိခဲ့ကြပေ။ သို့ရှိရာ ပဥ္စမမြောက် 'အဇာဗ်'အဖြစ် သွေးများကို ကျရောက်စေတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ စားသောက်ဖွယ်ရာ ဟူသရွေ့တို့တွင် သွေးများပင် ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ရေတွင်းမှလည်းကောင်း၊ ရေကန်မှလည်းကောင်း မည်မျှပင်ဖြစ်စေ ရေခပ်ယူသည့်အခါ သွေးများဖြစ်သွားလေသည်။ ချက်ပြုတ်ရန် ထားလျှင်လည်း သွေးဖြစ်သွားသည်။ ထို 'အဇာဗ်'များ ကျရောက်ခြင်းဟူသမျှတို့တွင် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များမှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားခဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။ 'အဇာဗ်'ကျရောက်မှုတိုင်းမှ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့မှာ လုံးဝ လွတ်ကင်းခဲ့ကြသည်။ သွေး 'အဇာဗ်'ကျရောက်ချိန်တွင် ဖိရ်အောင်နှင့် မျိုးနွယ်မှ လူတို့က ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ ရေတောင်းခံသည့်အခါ ၎င်းတို့၏ လက်တွင်းသို့ ရေရောက်ရှိသည်နှင့် ထိုရေသည် သွေးဖြစ်သွားတော့သည်။ စားပွဲခင်းတစ်ခုအပေါ်တွင် ထိုင်လျက် 'ကိဗ်သျှီ' (ဖိရ်အောင်နှင့် မျိုးနွယ်) နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ် စားသောက်ကြပါလျှင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်၏ ထမင်းလုတ်သည် နဂိုပကတိအတိုင်း ထမင်းသာဖြစ်သည်။ 'ကိဗ်သျှီ'လူမျိုးများ စားလိုက်မည်။ (သို့) သောက်လိုက်မည်ဆိုလျှင် ပါးစပ်တွင် သွေးဖြစ်သွားလေသည်။ ဤ 'အဇာဗ်'သည်လည်း ယခင်နည်းများအတိုင်း ရက်သတ္တပတ် (၇) ရက်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုဆိုးသွမ်းယုတ်မာသည့် ကတိဖောက်ဖျက်သည့် မျိုးနွယ်အုပ်စုသည် ဟစ်အော်လျက် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ထံ အသနားခံ လျှောက်တင်ကြသည်။ ယခင်ကထက် ပို၍ ခိုင်မာကျစ်လစ်သည့် ကတိကဝတ်များပြုကြရာ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام က ဒိုအာတောင်းပေးတော်မူသည်။ 'အဇာဗ်'မှာ ရပ်တန့်သွားပြန်လေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ၎င်းတို့သည် နဂိုမူလ အကျင့်စရိုက်ဆိုးများအတိုင်းသာ ဖြစ်ရှိခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းတို့အပေါ်၌ 'အဇာဗ်' (၅) မျိုးမှာ ဆက်တိုက်ကျရောက်ခဲ့လေသည်။ သို့ဘိုင်အောင်လည်း ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ လမ်းမှားခြင်းအပေါ်၌သာ ရပ်တည်နေခဲ့ကြသည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင်

فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

ဟူ၍ မိန့်ကြားထားတော်မူသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့သည် မာန်မာန ထောင်လွှားမှုကို ပြုခဲ့ကြသည်။ စင်စစ် ထိုသူတို့သာလျှင် အမိန့်ဖီဆန်သည့် အပြစ်ရှိသူတရားခံများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆဋ္ဌမ 'အဇာဗ်'အကြောင်းကို နောက်မှလာသည့် အာယသ်တော်တွင် رِجْزَ ဟူသော အမည်ဖြင့် လာရှိထားသည်။ ဤစာလုံးသည် များသောအားဖြင့် ရောဂါဆိုးများ ကျရောက်ခြင်းအတွက် သုံးနှုန်းသည့် စာလုံးဖြစ်သည်။ ကျောက်ရောဂါ စသည့် ဆိုးရွားသည့် ရောဂါများအတွက်လည်း သုံးနှုန်းပေသည်။ ဆင့်ပြန်ချက်များ၏ ဖွင့်ဆိုချက်များတွင် ထိုသူများအပေါ်၌ ရောဂါဆိုးများ ကျရောက်ရာတွင် ထိုသူတို့အနက် လူ (၇၀၀၀၀) သေကြေပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ၎င်းတို့က ထပ်မံ၍ အသနားခံကြသည့်အခါ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام က ဒိုအာဆုမွန် တောင်းပေးသည့်အပေါ် 'အဇာဗ်'မှာ ရပ်တန့်သွားလေ

သည်။ တစ်ဖန် ထိုသူတို့သည် ထုံးစံအတိုင်း ကတိသစ္စာ ဖောက်ဖျက်ကြပြန်သည်။ ဤမျှ အဆက်မပြတ် စမ်းသပ်မှုများနှင့် အချိန်ပေးဆိုင်းငံ့ခြင်းများ ပြုပြီးနောက်တွင်လည်း ၎င်းတို့တွင် မည်သည့်ခံစားချက်မျှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိသည့်အခါ ယခုနောက်ဆုံး ‘အဇားဗ်’ ကျရောက်လာခဲ့သည်။ ထိုသူအားလုံးတို့သည် မိမိတို့၏ အိုး၊ အိမ်၊ စည်းစိမ်များကို စွန့်လွှတ်၍ ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام အား ဖမ်းရန် ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام နောက်သို့ လိုက်ကြလေတော့သည်။ နောက်ဆုံး قُلْزُمْ မြစ်၏ အစာတစ်လုပ် ဖြစ်သွားခဲ့ကြသည်။

فَاَغْرَقْنٰهُمْ فِی الْیَمِّ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰیٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِیْنَ

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِیْنَ كَانُوْا یُسْتَضْعَفُوْنَ
مَشَارِقَ الْاَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِیْ بٰرَكْنَا فِیْهَا ؕ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ الْحُسْنٰی عَلٰی بَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ ۙ۬ بِمَا صَبَرُوْا ؕ وَدَمَّرْنَا
مَا كَانَ یَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهٗ وَمَا كَانُوْا یَعْرِشُوْنَ ﴿۱۳۷﴾

၇ : ၁၃၇ ။ ။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် အင်အားချည့်နဲ့သူဟု ထင်မှတ်ခြင်းခံကြရသော (အိစ္စရာအီးလ်) အမျိုးသားတို့အား အကြင်နယ်မြေဒေသ၏ အရှေ့ပိုင်းဒေသများနှင့် အနောက်ပိုင်းဒေသများကို အမွေဆက်ခံ (စိုးပိုင်) စေတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုနယ်မြေဒေသများတွင် ငါအသျှင်မြတ်သည် မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် အိစ္စရာအီးလ် အမျိုးသားတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်က ထားရှိတော်မူခဲ့သည့် မွန်မြတ်လှစွာသော ကတိတော်သည်လည်း ၎င်းတို့၏ သည်းခံမှုကြောင့် ပြီးမြောက်အတည်ဖြစ်သွားချေပြီ။ ၎င်းပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ဖိရ်အောင်နှင့် ဖိရ်အောင်၏ အမျိုးသားများ ပြုလုပ်ထားခဲ့ကြသော (မြို့ ဥယျာဉ်) အရာများကိုလည်းကောင်း၊ မြင့်မားစွာ တည်ဆောက်ထားခဲ့ကြကုန်သော အဆောက်အဦးများကိုလည်းကောင်း လုံး၀ ဖျက်ဆီးတော်မူခဲ့လေသည်။

وَجٰوَزْنَا بِبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ الْبَحْرَ فَاَتَوْا عَلٰی قَوْمٍ یَّعْكُفُوْنَ
عَلٰۤی اَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوْا یٰمُوْسَی اجْعَلْ لَّنَاۤ اِلٰهًا كَمَا لَهُمْ
اٰلِهَةٌ ؕ قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿۱۳۸﴾

၇ : ၁၃၈ ။ ။ ထို့နောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် အိစ္စရာအီးလ်အမျိုးသားတို့အား သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ကို ကူးကျော်ဖြတ်သန်း၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်စေတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် အကြင်လူမျိုးတို့ထံ ရောက်ရှိလာရာ ထိုလူမျိုးတို့သည်

မိမိတို့၏ ရုပ်ပွားဆင်းတုများကို စွဲလမ်းလျက်ရှိကြပြီး ထိုရုပ်ပွားဆင်းတုများထံ ချဉ်းကပ် (ကိုးကွယ်) လျက် ရှိကြလေသည်။ ထိုအခါ ၎င်း (အိစ္စရာအီးလ်) အမျိုးသားများက 'အို, (နဗီတမန်တော်) မူစာ၊ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့လည်း ဤလူမျိုးတို့၌ ရှိကြကုန်သော ကိုးကွယ်ရာဘုရားများကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားတစ်ဆူကို ပြုလုပ်၍ ပေးပါလော' ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ (နဗီတမန်တော်) မူစာက (၎င်းတို့အား) 'အသင်တို့သည် ဧကန်စင်စစ် (အလွန်တရာမှ) အသိတရား ကင်းမဲ့ကြကုန်သော သူမိုက်များပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်' ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

၇ : ၁၃၉ ။ ။ 'ဧကန်မလွဲ ၎င်းတို့ လုံးပန်းလျက်ရှိကြသော အမှုကိစ္စများသည် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရပေမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့ ပြုမူကျင့်ကြံလျက် ရှိကြကုန်သော အမှုကိစ္စများသည် (လုံး၀) အချည်းအနှီး (အခြေအမြစ်မရှိသော) ကိစ္စရပ်များသာ ဖြစ်သည်' (ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။)

قَالَ أَغَيْرَ اللهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَّهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾

၇ : ၁၄၀ ။ ။ တစ်ဖန် (နဗီတမန်တော်) မူစာက 'ငါသည် အသင်တို့အဖို့ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှတစ်ပါး အခြားအရာကို ကိုးကွယ်ရာတစ်ပါးအဖြစ် ရှာဖွေ၍ ပေးရပါမည်လော။ အမှန်စင်စစ် ထို (အလ္လာဟ်) အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား စကြ၀ဠာခပ်သိမ်းတို့ထက် သာလွန်ထွက်မြတ်စေတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်' ဟူ၍ ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့လေသည်။

وَإِذْ أَنجَيْنَٰكُم مِّنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ الْعَذَابِ ۚ يُقَتِّلُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَ
يَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾

၇ : ၁၄၁ ။ ။ ထို့ပြင် (အသင်တို့ ပြန်လည်သတိရကြလေကုန်။) အကြင်အခါ၀ယ် ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ဖိရ်အောင်မင်း၏ အမျိုးသား အကြီးအကဲတို့ (၏ ဘေးအန္တရာယ်များ) မှ လွတ်မြောက်စေတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အပေါ်၌ အလွန်ဆိုးရွားလှသော ဘေးဒုက္ခများကို သက်ရောက် (ပေး) စေခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့၏ သားယောကျ်ားကလေးများကို (ရက်စက်စွာ) သတ်ဖြတ်ကြလျက် အသင်တို့၏ သမီးမိန်းကလေးများကိုမူကား (၎င်းတို့၏ ကျွန်မများအဖြစ် ခိုင်းစေရန် သတ်ဖြတ်ခြင်းမပြုဘဲ) အသက်ချမ်းသာပေးလေ့ ရှိခဲ့ကြကုန်သည်။ စင်စစ် ဤသည်တို့မှာ အသင်တို့အဖို့ အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ ကြီးကျယ်လှစွာသော စမ်းသပ်မှုတစ်ရပ်ပင် ရှိခဲ့ပေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ထို့နောက် (ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းအပါ နောက်လိုက်များကို နစ်မြုပ်စေတော်မူပြီးနောက်) ငါအသျှင်မြတ်သည် လုံးဝဥဿုံ အင်အားချည့်နဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခြင်း ခံကြရသော (ဗနီအိစ္စရာအီးလ် တို့အား) 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာတော်များနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် အရှေ့ပိုင်းဒေသများကိုလည်းကောင်း၊ အနောက်ပိုင်းဒေသများကိုလည်းကောင်း စိုးပိုင်စေတော်မူခဲ့သည်။ (ထင်ရှားသော 'ဗရ်ကသ်'မှာ ကောက်ပဲသီးနှံများပြားစွာ ထွက်ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး အတွင်းပိုင်း 'ဗရ်ကသ်'မှာ ထူးမြတ်မှုများစွာဖြင့် နဗီတမန်တော်များ နေထိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့်အတူ ၎င်းတို့ မြုပ်နှံခြင်းခံခဲ့ရသော နေရာများရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။) ထို့ပြင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ် တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသင်၏ အသျှင်မြတ်၏ မွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အလွန်မြတ်လှစွာသော ကတိတော်သည်လည်း ၎င်းတို့၏ သည်းခံတရား ပြုခြင်းကြောင့် ပြီးမြောက်အတည်ဖြစ်သွားလေသည်။

اِصۡبِرُوۡا ဟူ၍ ၎င်းတို့အား သည်းခံခြင်းတရားကို လက်ကိုင်ထားရန် အမိန့်ပေးခြင်းခံရပြီး ဖြစ်သည်။) ထို့နောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ အမျိုးသားများ ပြုလုပ်ထားခဲ့သည့် အရာများကိုလည်းကောင်း၊ မြင့်မားစွာ တည်ဆောက်ထားခဲ့ကြသော အဆောက်အအုံများကိုလည်းကောင်း လုံးဝ ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူခဲ့သည်။ (ဖိရ်အောင်န်ကို နစ်မြုပ်ခဲ့သည့် မြစ်ပင်လယ်မှ) ငါအသျှင်မြတ်သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ဖြတ်သန်းရောက်ရှိစေတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် (မြစ်ပင်လယ်အား ဖြတ်သန်ပြီးနောက်) လူမျိုးစုတစ်စုထံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ ထိုလူမျိုးတို့သည် မိမိတို့၏ ရုပ်တုများ အပေါ် စွဲလမ်းလျက် (ထိုရုပ်တုများအား ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လျက်) ရှိကြသည်။ (ထိုအခါ) ၎င်း (ဗနီအိစ္စရာအီးလ်) တို့က 'အို၊ (နဗီတမန်တော်) မူစာ၊ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက်လည်း ၎င်းတို့၌ ရှိသည်ကဲ့သို့ ကိုးကွယ်ရာတစ်ဆူ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ပေးပါလော'ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ မူစာ عليه السلام က 'ဧကန် စင်စစ် အသင်တို့သည် အသိတရားကင်းမဲ့ကြသော သူမိုက်များပင် ဖြစ်သည်'ဟု ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့ မွေ့လျော်လုံးပန်းနေသည့် အရာများသည် မုချဧကန် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်တော်မှ) ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရမည်သာဖြစ်သည်။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဓလေ့တော်မှာ အမှန်တရားကို လမ်းမှားခြင်းအပေါ်၌ လွှမ်းမိုးစေပြီး ထိုလမ်းမှားခြင်းကို ဖျက်ဆီးတော်မူသည်သာ ဖြစ်သည်။) ထို့ပြင် ၎င်းတို့ ပြုလုပ်လျက်ရှိသော လုပ်ရပ်များသည် (လုံးဝ) အချည်းအနှီး (အခြေအမြစ်မရှိသည်) သာဖြစ်သည်။ (အကြောင်းမှာ ရှုရစ်က် လုပ်ရပ်သည် သံသယမရှိ ပျက်စီးရမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။)

ထို့နောက် တမန်တော် မူစာ عليه السلام က ပြောကြားသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အတွက် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားကိုးကွယ်ရာတစ်ပါး ရှာဖွေပေးရမည်လော။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့ကို ([illegible]သော ကျေးဇူးတော်များတွင်) အသင်တို့အား ကမ္ဘာ့လူသားအားလုံးထက် ထူးမြတ်စေ တော်မူခဲ့ပြီ'ဟု ပြောကြားခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام ၏ ပြောဆိုသော စကားအပေါ် ထောက်ခံမှုပြုရန် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ) ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့မှ (ကျူးကျော်

စော်ကားမှု ပြုခြင်းများမှ) အသင်တို့အား ငါအသျှင်မြတ်က လွတ်မြောက်စေတော်မူခဲ့သည့် အချိန်ကာလကို ပြန်လည် သတိရကြလေကုန်။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အပေါ် အလွန်ဆိုးရွားသော ဘေးဒုက္ခများ ကျရောက်စေခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့၏ များစွာသော သားယောကျ်ားကလေးများကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အသင်တို့၏ အမျိုးသမီးများကိုမူ (၎င်းတို့၏ အစေခံ ကျွန်မများအဖြစ် ခိုင်းစေနိုင်ရန် သတ်ဖြတ်ခြင်း မပြုဘဲ) အသက်ချမ်းသာခွင့်ပြုခဲ့ကြသည်။ စင်စစ် ထိုဖြစ်ရပ်တွင် အသင်တို့အဖို့ အသင်တို့၏ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသည့် အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ ကြီးကျယ်လှစွာသော စမ်းသပ်မှုတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမွသတ်များ

ရှေ့၌ လာခဲ့ပြီးသော အာယသ်တော်များတွင် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့၏ အဆက်မပြတ် ဆိုးသွမ်းမှုများနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်တော်မှ 'အဇာဗ်'မျိုးစုံ ချပေးခြင်းဖြင့် သတိပေးနှိုးဆော်သည့် အကြောင်းများ ပါရှိပေသည်။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် ၎င်းတို့၏ ဆိုးရွားသော နိဂုံးနှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ အောင်မြင်မှုများအကြောင်း တင်ပြပါရှိသည်။

ပထမအာယသ်တော်တွင် လာရှိသည်မှာ-

وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِيْنَ كَانُوْا يُسْتَضْعَفُوْنَ مَشَارِقَ الْاَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِيْ

အလိုသဘောမှာ 'အားအင်ချည့်နဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခြင်းခံရသည့် မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့အား ငါအသျှင်မြတ်သည် 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာများ ချပေးထားသော အရှေ့ပိုင်းဒေသကိုလည်းကောင်း၊ အနောက်ပိုင်းဒေသကိုလည်းကောင်း စိုးပိုင်အုပ်ချုပ်သူများအဖြစ် ပြုပေးတော်မူလိုက်သည်။' ကုရ်အာန်၏ စာလုံးများအပေါ် သေချာဂနစွာ စဉ်းစားပါလျှင် အားအင်ချည့်နဲ့သော မျိုးနွယ်အုပ်စုဟု သုံးနှုန်းထားသည်မဟုတ်ဘဲ ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုက အားအင်ချည့်နဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူခြင်း ခံရသည့် မျိုးနွယ်စုဟုသာ သုံးနှုန်းထားလေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုရှိသော မျိုးနွယ်အုပ်စုသည် ကေန်စင်စစ်မည်သည့်အခါမျှ အားအင်ချည့်နဲ့သူ၊ သေးသိမ်သူ မဖြစ်နိုင်ဟူသည့် အကြောင်း ညွှန်းဆိုထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တစ်ချိန်တွင်မူ ၎င်းတို့၏ ထင်ရှားပေါ်လွင်သည့် အပေါ်ယံအခြေအနေအားဖြင့် အခြားသူများအဖို့ အထင်မှားအမြင်မှား ဖြစ်ချေမည်။ ၎င်းတို့အပေါ် အားအင်ချည့်နဲ့သူများအဖြစ် ထင်မြင်ယူကြပေမည်။ သို့ပါသော်လည်း နိဂုံးချုပ်ရလဒ်တွင်မူ ၎င်းတို့သည် အားအင်ချည့်နဲ့သူများမဟုတ်ကြောင်း သိရှိသွားပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အင်အားနှင့် သိက္ခာဟူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ စိုးပိုင်မှုလက်ဝယ်၌ ရှိသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် နယ်မြေဒေသများကို ပိုင်ဆိုင်သူအဖြစ် ပြုပေးရန် اَوْرَثْنَا ဟူသည့် စကားလုံးဖြင့် မိန့်ကြားထားသည်။

تُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ

(အသျှင်မြတ် အလိုရှိတော်မူသော သူကို သိက္ခာပေးတော်မူပြီး၊ အလိုမရှိတော်မူသော သူကို သိက္ခာမဲ့စေတော်မူ၏။) အလိုသဘောမှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား ပိုင်ဆိုင်သူ (အမွေစား) အဖြစ် ပြုပေးတော်မူလိုက်သည်။'

ဖခင်ဖြစ်သူ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည် ၄င်းမရှိသည့်အခါ ၄င်း၏ သားသမီးများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုသာဖြစ်သည်ဟူသည်ကို လူတိုင်း သိရှိကြသည်။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိတော်တွင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် ကနဦးကပင် ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်တို့၏ နိုင်ငံနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများ၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူများ ဖြစ်သည့်အကြောင်း ညွှန်းဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

مَشَارِقُ သည် مَشْرِقٌ ၏ အများကိန်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် مَغَارِبُ သည် مَغْرِبٌ ၏ အများကိန်းဖြစ်သည်။ နွေရာသီနှင့် ဆောင်းရာသီတို့၏ မတူညီသော ရာသီဥတုများတွင် အရှေ့နှင့် အနောက်တို့၏ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေခြင်းများကြောင့် အများကိန်းကို သုံးနှုန်းမိန့်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ နယ်မြေဒေသဟု ဆိုရာတွင် ဤနေရာ၌ အများစု အဖွင့်ပညာရှင်တို့၏ အဆိုအရ ဆီးရီးယားနှင့် အီဂျစ်နယ်မြေဒေသကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဒေသများတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဖိရ်အောင်န်မျိုးနွယ်အုပ်စုနှင့် 'အမာလကဟ်' မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့ကို ပျက်စီးပစ်တော်မူပြီးနောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား ပိုင်ဆိုင်မှု အုပ်ချုပ်မှုကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

اَلَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا

ဟူသော စာပိုဒ်မှ 'ထိုနယ်မြေဒေသများတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိဘက်တော်မှ အထူးသဖြင့် 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာများ ပို့ချတော်မူသည့်အကြောင်း ပြသထားသည်။ ဆီးရီးယားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ နေရာများစွာတွင် ဗရ်ကသ်မင်္ဂလာများ၏ နေရာဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုထားသည်။

اَلَّتِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهَا

ဟူသော စာပိုဒ်တွင် ဤသည်ကိုပင် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ အလားတူ အီဂျစ်ဒေသနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာများနှင့် သစ်သီးဝလံ ပေါကြွယ်ဝသည့် ဒေသဖြစ်ကြောင်း မြောက်မြားစွာသော ဆင့်ပြန်ချက်များနှင့် သက်သေသာဓကများစွာ ရှိပေသည်။ ဟဇရတ်အုမရ် ဗင်န် ခတ္တာဗ် رضي الله عنه က မိန့်သည်မှာ سيد الأنهار 'အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ နိုင်းမြစ်သည် မြစ်များ၏ ဥသျှောင်ဖြစ်သည်။' ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အုမရ် رضي الله عنه သခင်က မိန့်ဆိုသည်မှာ 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာများ၏ (၁၀) ပုံရှိသည့်အနက် (၉) ပုံသည် အီဂျစ်ဒေသ၌ရှိပြီး ကျန် (၁) ပုံမှာမူ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးအတွက် ဖြစ်သည်။ */ ဣဗ်နုကဿီရ်ကျမ်း /*

မာန်မာနထောင်လွှားမှုများ၌ ယစ်မူးနေသူတို့က မိမိတို့၏ ကျဉ်းမြောင်းသည့် အမြင်ဖြင့် သေးသိမ်အောက်တန်းကျသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခြင်းခံရသော မျိုးနွယ်စုအား ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုအထင်သေးခံရ

သူတို့အဖို့ ဂုဏ်မောက်၍ မာနထောင်လွှားသူများ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မှု အာဏာများကို ပိုင်ဆိုင်သူများအဖြစ် ပြုလုပ်ပေးတော်မူလျက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်တို့၏ ကတိတော်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း ပြသတော်မူလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ-

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنٰى عَلٰى بَنِىٓ اِسْرَآئِيْلَ

အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ မွန်မြတ်သော ကတိတော်သည် ဗနီအိဇ္စရာအီးလ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြီးပြည့်စုံတော်မူခဲ့လေပြီ။ ထိုမွန်မြတ်သော ကတိတော်၏ သဘောမှာ မူစာ ﵇ က မိမိ၏ အမျိုးသားများအပေါ် ပြုထားသည့် ကတိလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى الْاَرْضِ

အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ရန်သူများကို ချေမှုန်းလျက် အသင်တို့အား နယ်မြေဒေသ၏ ပိုင်ဆိုင်သူများအဖြစ် ပြုပေးတော်မူရန် နီးကပ်လျက်ရှိသည်။ (သို့မဟုတ်) ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ အခြားတစ်နေရာ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်ကြားတော်မူထားသည်မှာ-

وَنُرِيْدُ اَنْ تَمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا فِى الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَّنَجْعَلَهُمُ
الْوٰرِثِيْنَ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ
وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ،

ထိုနယ်မြေဒေသအတွင်း၌ အင်အားချည့်နဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခြင်းခံရသူ မျိုးနွယ်အုပ်စုများအပေါ် ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်များပြုရန် လိုလားတော်မူလေသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့ကို သာလျှင် ခေါင်းဆောင်များ၊ အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် ထိုနယ်မြေဒေသ၏ အမွေခံများအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုနယ်မြေဒေသအပေါ် ချယ်လှယ်နိုင်ခွင့်ကို ပေးရန်ကိုလည်းကောင်း လိုလားတော်မူသည်။ ထို့ပြင် ဖိရ်အောင်န်၊ ဟာမာန်နှင့် ၎င်းတို့၏ စစ်တပ်များအပေါ် ထိုအရာများ ဖြစ်ပေါ်ကျရောက်စေလျက် ပြသတော်မူမည်။ အကြင်အရာများ၏ ကြောက်ရွံ့မှုဖြင့် ၎င်းတို့သည် မူစာ ﵇ အား ဆန့်ကျင်မှုအမျိုးမျိုးကို ပြုရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

အမှန်စင်စစ် ဤကတိတော်နှစ်မျိုးစလုံးမှာ တစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်အပေါ်၌ ဟဇရတ်မူစာ ﵇ သည် မိမိ၏ အမျိုးသားများအား ကတိတော်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် ကတိတော်ပြည့်ဝသည့် အကြောင်းကို تَمَّتْ ဟူသော စာလုံးဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ အာယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကတိတော်၏ ပြီးပြည့်စုံမှုသည် အလုံးစုံ ပြီးစီးပြည့်ဝသောအခါ၌ ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား ဆုလာဘ်တော်များနှင့် ကျေးဇူးတော်များ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းခံကို မိန့်ကြားထားသည်။ بِمَا صَبَرُوا ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဒုက္ခများကို ခံစားခဲ့ကြသည်။ ယင်းဒုက္ခများ ခံစားရသည့်အပေါ် ကြံ့ကြံ့ခိုင် မြဲမြံစွာ ရပ်တည်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် 'ငါအသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်များနှင့် ဆုလာဘ် ချီးမြှင့်ခြင်းတို့သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်အတွက်သာ အထူးသီးသန့်ပြုထားသည်မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့၏ ကျင့်ဆောင်မှု၊ သည်းခံမှု၊ ကြံ့ခိုင်မှုများ၏ ရလဒ်သာဖြစ်ပြီး မည်သူပင်ဖြစ်စေ (သို့) မည်သည့်အမျိုးအနွယ် အုပ်စုပင်ဖြစ်စေ ထိုကျင့်စဉ်များကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးပါလျှင် ငါအသျှင်မြတ်၏ ဆုလာဘ်တော်များသည် နေရာတိုင်း၊ အချိန်တိုင်း ထိုသူ့အတွက် အသင့်ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်းဆို မိန့်ကြားတော်မူထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ကူညီစောင်မတော်မူမည့်အကြောင်း မိမိ၏အမျိုးသားများအား ကတိပေးခဲ့စဉ်ကလည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အကူအညီတောင်းခံရန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခများမှ ကြံ့ကြံ့ခံလျက် ရင်ဆိုင်ခြင်းသည်ပင် အောင်မြင်မှုများ၏ သော့ချက်ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း ပြောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ဟာစန်ဗစ္စရီ (ရဟ) က မိန့်ကြားသည်မှာ ဤအာယသ်တော်တွင် လူတစ်ဦးသည် မိမိ၌ ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ် (သို့) အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါမျိုးတွင် အောင်မြင် မှု၏ လမ်းသည် 'ရင်ဆိုင်ခြင်းမပြုဘဲ 'ဆွဗရ်'သည်းခံမှု ပြုခြင်းပင် ဖြစ်သည်'ဟု ညွှန်းဆိုထားသည်။

၎င်းက ဆက်လက် ပြောကြားသည်မှာ 'လူတစ်ဦးသည် အခြားသူတစ်ဦး၏ ဒုက္ခပေးခြင်းကို ၎င်း၏ ဒုက္ခဖြင့် ရင်ဆိုင်လိုပါလျှင် ဆိုလိုသည်မှာ မိမိအတွက် လက်စားချေမှုကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ရန် သောကဖြစ်နေပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုကိစ္စအတွက် အောင်မြင်မှု ဖြစ်စေ၊ (သို့) မအောင်မြင်မှု ဖြစ်စေ၊ ထိုသူ့အပေါ်၌ လွှဲအပ်တော်မူလိုက်သည်။ ထို့နောက် လူတစ်ဦးသည် အခြားသူတို့၏ ဒုက္ခပေးခြင်း အပေါ် သည်းခံခြင်းတရားနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုတို့အား စောင့်ဆိုင်းခြင်းဖြင့် ရင်ဆိုင်မှုပြုသော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူ့အတွက် လမ်းဖွင့်ပေးတော်မူသည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား ကြံ့ခိုင်စွာ ရပ်တည်ခြင်းအတွက် ၎င်းတို့အား ရန်သူအပေါ် အောင်နိုင်ခြင်းနှင့် နယ်မြေဒေသအုပ်ချုပ်ရေးများကို ချီးမြှင့်တော်မူမည့်အကြောင်း ကတိတော်ပြုခဲ့သကဲ့သို့ အုမ္မေ့သေမုဟမ္မဒီယဟ် (မိုဟမ္မဒ် ﷺ ၏ အုမ္မသ်) များကိုလည်း ကတိပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ဤအကြောင်းကို 'စူရာဟ်နူးရ်'၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ–

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ

ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်ကို လက်တွေ့ခံစားရသကဲ့သို့ အုမ္မေ့သေမုဟမ္မဒီယဟ်တို့သည် ၎င်းတို့ထက်ပင် ပို၍ ထင်ရှားစွာဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုများကို ခံစားကြရပေသည်။ ကမ္ဘာမြေအနှံ့တွင် ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ်မှု၊ အာဏာပိုင်စိုးမှုများ ပြန့်နှံ့ခဲ့ကြရသည်။

[ရှုဟုလ်ဗယာန်ကျမ်း]

ဤနေရာ၌ 'ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့သည် 'ဆွဗရ်'သည်းခံခြင်းတရား မထားရှိကြပါ'ဟု သံသယ ပွား၍ မရနိုင်။ မူစာ عليه السلام က 'ဆွဗရ်'သည်းခံခြင်းတရား ထားကြရန် မိန့်ကြားတော်မူသည့်အခါ ၎င်းတို့က စိတ်ဆိုးလျက် اُوْذِيْنَا 'ကျွန်ုပ်တို့အား ဒုက္ခပေးခြင်းခံရသည်'ဟု ပြောမိကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းမှာ ဦးစွာပထမ ၎င်းတို့၏ 'ဆွဗရ်'သည်းခံခြင်းတရား၏ ရင်ဆိုင်မှုတွင် ဖိရ်အောင်န်၏ အပေါင်း အပါအုပ်စုတို့၏ ဒုက္ခပေးခြင်းများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ထိုဒုက္ခများကို ခါးစည်းခံစားလျက် အိမာန်အပေါ် မြဲမြံကြံ့ခိုင်စွာ ရပ်တည်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့၏ ဤစကားလုံးသည် စောဒကတက်ခြင်းအပေါ် သုံးနှုန်းပြောဆိုသည်မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ ခံစားနေရသည့် ဒုက္ခ နှင့် သောကများကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

وَدَمَّرْنَامَاكَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَاكَانُوْايَعْرِشُوْنَ

ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ အမျိုးသားအုပ်စုတို့ ပြုလုပ်တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည့် အရာအားလုံးကို ငါအသျှင်မြတ်သည် ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူခဲ့သည်။ အဆောက်အအုံများ (သို့) မြင့်မားသည့် သစ်ပင်ကြီးများ ကို ၎င်းတို့ ပြုလုပ်လေ့ရှိခဲ့သည်။ ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့ ပြုလုပ်တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည့် အရာများတွင် ၎င်းတို့၏ နေအိမ်၊ အဆောက်အအုံများ၊ အိမ်၏ လိုအပ်ချက်ပစ္စည်းပစ္စယများအပြင် မူစာ عليه السلام အား ရင်ဆိုင်နိုင်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ထားသည့် အရာအားလုံး အကျုံးဝင်ပေသည်။

وَمَاكَانُوْا يَعْرِشُوْنَ

ထို့နောက် ၎င်းတို့ မြင့်မားစွာ ပြုလုပ်ဆောက်တည်ခဲ့ကြသော အရာများဖြစ်သည်။ ထိုအရာများ တွင် မြင့်မားသည့် အဆောက်အအုံများနေအိမ်များလည်း အကျုံးဝင်ပေသည် ထို့နောက် မြင့်မားသော သစ်ပင်ကြီးများနှင့် အိမ်ခေါင်မိုးများအပေါ်၌ တင်ထားလေ့ရှိကြသည်။ စပျစ်ပင်မှ အကိုင်များလည်း အကျုံး ဝင်ပေသည်။

ဤနေရာအထိ ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့၏ ပျက်စီးခြင်းများအကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ရှေ့တွင် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့၏ အောင်မြင်မှုများအကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှု၊ အသိတရား ကင်းမဲ့မှုနှင့် အမိန့်ဖီဆန်မှုများအကြောင်း ဖော်ပြလာရှိပေသည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ မရေမတွက်နိုင်သော ကျေးဇူးတော်များအား တွေ့မြင်ခံစားနေရသည့်တိုင် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့သည် ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည့်အကြောင်းများကို ရစူလွလ္လာဟ် ﷺ အား တင်ပြရသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ ရှေးနဗီတို့သည် မိမိတို့၏ အွမ္မသ်သားများ၏ လက်များဖြင့် မည်သို့သော ဒုက္ခများ ခံစားခဲ့ရသည်တို့ကို ရှေ့၌ ထားခြင်းဖြင့် လက်ရှိဖြစ်ပေါ် ခံစားနေရသည့် ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှုတို့၏ ဒုက္ခများမှာ မပြောပလောက်အောင်ပင် ပေါ့ပါးသွားစေရန် ဖြစ်သည်။

وَجَاوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآئِيْلَ الْبَحْرَ

ငါအသျှင်မြတ်သည် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့အား မြစ်ကို ကူးဖြတ်စေတော်မူခဲ့သည်။ ဗနီအီစ္စရာအီးလ် တို့သည် ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် အံ့ဖွယ်အောင်နိုင်မှုများ ရရှိခဲ့ကြသည်။ စိတ်အေး

ချမ်းသာယာမှုများ ရရှိလာကြသည့်အခါတွင် ၎င်းဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် အခြားအမျိုးသားများ၌ ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ စည်းစိမ်ယစ်မူးခြင်း၊ ဥစ္စာဓနများနှင့် သိက္ခာများ မက်မောခုံမင်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ အသိတရား ခေါင်းပါးခြင်းများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

ဤမျိုးနွယ်အုပ်စုသည် မကြာမြင့်မီကာလကပင် ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام ၏ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'တန်ခိုးတော်များနှင့်အတူ မြစ်ပြင်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြသည်။ ဖိရ်အောင်န်၏ အုပ်စုတစ်စုလုံး နစ်မြုပ်သွားခဲ့ကြသည်ကိုလည်း မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ထိုမှ အနည်းငယ် ရှေ့သို့ တိုး၍ ရောက်ရှိလေသောအခါ ရုပ်တုမျိုးစုံကို ခုံမင်စုံမက်စွာ ကိုးကွယ်မှု၌ နစ်မွန်းနေသည့် အမျိုးသားအုပ်စုတစ်စုကို တွေ့ရှိကြသည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် ၎င်းတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုကို နှစ်သက်သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် မူစာ عليه السلام အား '၎င်းတို့၌ ကိုးကွယ်ရာများစွာ ရှိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း ဤအတိုင်း ပြုပေးတော်မူပါ။ ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း တွေ့ထိခံစားနိုင်သည့် အရာကို ရှေ့၌ ထားလျက် 'အေဗာဒသ်'ပြုကြပါမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'ဇားသ်'တော်မှာမူ ရှေ့မှောက်၌ မရှိပါ'ဟု ပြောကြားကြလေသည်။ ထိုအခါ မူစာ عليه السلام က

اِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ

အသင်တို့သည် မုချ အသိတရား ခေါင်းပါးသူများဖြစ်ကြသည်။ အသင်တို့ ခုံမင်နှစ်သက်သူတို့၏ ကျင့်စဉ်အားလုံးတို့မှာ အကျိုးမဲ့အချည်းနှီး ပျက်စီးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် လမ်းမှားလိုက်သူများ ဖြစ်သည်။ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အပေါ် အားကျခြင်း မပြုကြရပေ။ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားကိုးကွယ်ရာတစ်ခု ရှာပေးရပါမည်လော။ စေန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်သာ အသင်တို့အား ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားအားလုံးထက် ထွတ်မြတ်မှုများကို ပေးသနားတော်မူသော အသျှင် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုခေတ်ကာလတွင် မူစာ عليه السلام အပေါ် အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့သာလျှင် အမြင့်ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား မိမိ၏ နောက်ကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းသတိရစေတော်မူသည်။ ဖိရ်အောင်န်၏ လက်ဝယ် အနှိပ်စက် အညှဉ်းပန်းခံခဲ့ကြရသည်။ ၎င်းတို့၏ သားယောကျ်ားလေးများ အသတ်ခံခဲ့ရသည်။ သမီးမိန်းကလေး အမျိုးသမီးငယ်များကိုသာ မိမိတို့၏ အစေခံအဖြစ် စေခိုင်းရန်အတွက် အသင် ရှင်ကျန်စေခဲ့ကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام ၏ 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာနှင့် ဒိုအာတို့၏ အကြောင်းခံအားဖြင့် ထို 'အဇားဗ်'ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေတော်မူခဲ့သည်။ ဤကျေးဇူးတော်များ၏ သက်ရောက်မှုအပေါ် တုန့်ပြန်မှုကို رَبُّ الْعَالَمِيْنَ (လောကအပေါင်းကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်) အား ကမ္ဘာပေါ်၌ အေးသိမ်လှစွာသော ကျောက်တုံးကျောက်ခဲများနှင့် တုဖက်နှိုင်းယှဉ် ကိုးကွယ်ခြင်း ပြုပါမည်လော။ ဤသည် မည်မျှကြီးမားသည့် မိုက်မဲခြင်း အမှောင်ထုပါနည်း။ ဤသည့် လုပ်ရပ်မှ 'သောင်ဗာဟ်'ပြုကြလေကုန်။

◆ ◆ ◆

وَوٰعَدْنَا مُوسٰى ثَلٰثِينَ لَيْلَةً وَّأَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ
مِيقٰتُ رَبِّهٖٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسٰى لِأَخِيهِ
هٰرُونَ اخْلُفْنِى فِى قَوْمِى وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾

၇ : ၁၄၂ ॥ ॥ ၎င်းပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် မူစာအား ညဥ့်ပေါင်းသုံးဆယ် ချိန်းချက်တော်မူပြီးနောက် ထိုညဥ့်ပေါင်းသုံးဆယ်ကို ဆယ်ညဥ့်ဖြင့် (ထပ်လောင်း၍) ဖြည့်စွက်တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာ၏ အသျှင်မြတ်က သတ်မှတ်တော်မူသော အချိန်သည် ညဥ့်ပေါင်းလေးဆယ် ပြည့်သွားခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင် (နဗီတမန်တော်) မူစာက မိမိနောင်တော် (နဗီတမန်တော်) ဟာရူန်အား အသင်သည် 'ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်စား ကျွန်ုပ်၏ အမျိုးသားတို့နှင့် နေရစ်ခဲ့ပါ။ ထို့ပြင် အသင်သည် (၎င်းတို့အား) ပြုပြင်၍ ပေးပါ။ သို့ရာတွင် အကျိုးပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်သောသူတို့၏ လမ်းစဉ်ကို မလိုက်ပါလေနှင့်' ဟူ၍ ပြောဆိုမှာကြားခဲ့လေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် ဘေးဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်၍ အေးချမ်းစွာ နေထိုင်ကြရသောအခါ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ထံ လာရောက်လျှောက်ထားကြသည်မှာ 'ယခု ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မည်သည့်တရားဥပဒေတစ်ခုခု ရရှိမည်ဆိုပါက ထိုတရားဥပဒေအပေါ် တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးကြမည်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည်လည်း မိမိ၏ တပည့်နောက်လိုက်များ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်တွင် လျှောက်ထားလေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်း၏ လျှောက်ထားချက်ကို ဤကဲ့သို့ အမိန့်ရှိခဲ့သည်မှာ ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام အား ညပေါင်းသုံးဆယ်အထိ 'တူရ်'တောင်ထိပ်ပေါ်လာ၍ 'အိအ်သိကားဖ်'ထိုင်၍ (ဝါ) တရားအားထုတ်မည်ဆိုပါက ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား တရားဥပဒေနှင့် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းမြတ်ကို ချီးမြှင့်တော်မူမည်ဟု ကတိပြုတော်မူလေသည်။ ၎င်းနောက် ထိုညပေါင်းသုံးဆယ်ကို ညပေါင်းတစ်ဆယ် ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ ပြည့်စုံစေတော်မူလိုက်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ) 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းမြတ်ကို ချီးမြှင့်၍ ထိုညများတွင် ညပေါင်းဆယ်ညကို 'အေဗာဒသ်'ပြုရန် ထပ်မံဖြည့်စွက်လိုက်ရမည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းအရင်းကို စူရာဟ်ဘကရာ၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤသို့ပင် ၎င်းတို့အတွက် မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သတ်မှတ်ပေးထားသော အချိန်များအား ပေါင်းလိုက်ရာ ညပေါင်း လေးဆယ်အပြည့် ဖြစ်သွားလေသည်။ ၎င်းနောက် မူစာ عليه السلام သည် 'တူရ်'တောင်ထိပ်ပေါ်သို့ ထွက်ခွာသွားမည့်အချိန် မိမိ၏ နောင်တော်ဟာရူန် عليه السلام အား ၎င်းမရှိသည့်နောက် တပည့်နောက်လိုက်သားတို့အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ၎င်းနောက် ဆုံးမပြုပြင်ပေးရန်နှင့် ဖျက်ဆီးသူတို့၏ လမ်းစဉ်ကို မလိုက်နာမိစေရန်လည်း မှာကြားထားတော်မူခဲ့၏။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဤအာယသ်တော်တွင် မူစာ ﷺ နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်များတွင် ဖိရ်အောင်န်တို့ နစ်မြုပ်ပြီး ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့ အေးချမ်းမှုရရှိပြီးသည့်နောက် ကျရောက်ခဲ့ခြင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် မူစာ ﷺ ထံ လျှောက်ထားကြသည်မှာ ယခု ကျွန်ုပ်တို့သည် တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ နေရပြီးဖြစ်သည်။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့အတွက် မိုးကောင်းကင်ကျ ကျမ်းစာအုပ်နှင့် တရားဥပဒေ ရရှိမည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး စိတ်သောကကင်းဝေးစွာနှင့် ထိုတရားဥပဒေအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးကြမည် ဖြစ်သည်။

ဟဇရသ်မူစာ ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဒိုအာတောင်းခံခဲ့သည်။ ဤဒိုအာ၌ **وَاعَدْنَا** ဟူသော စာလုံးပါရှိသည်။ ထို **وَاعَدْنَا** ဟူသော စာလုံးသည် **وَعَدَة** ပုဒ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ ထို့ပြင် ၎င်း **وَعَدَة** ၏ ဇစ်မြစ် သဘောတရားမှာ သူတစ်ပါးကို အကျိုးမပြုမီအလျှင် အသင့်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့်အလုပ်တစ်ခုခုလုပ်ပေးမည်ဟု ကြိုတင်ဖော်ထုတ်ပြသပေးခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဤသို့ အခြေအနေအပေါ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ ﷺ အပေါ် မိမိ၏ မုက္ခပါဠ်တော်ကို ချပေးရန် ကတိတော် ပြုခဲ့သည်။ ဤကတိတော်အတွက် ညပေါင်းသုံးဆယ် 'တူရ်' တောင်ထိပ်ပေါ် လာ၍ 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်ပြီး 'ဇိကိရ်' ဘဝနာ စီးဖြန်းခြင်း၌ ၎င်းညပေါင်းသုံးဆယ်ကို ပြီးဆုံးစေရမည်ဟူသော စည်းကမ်းချက်ကို သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ထိုညပေါင်းသုံးဆယ်တွင် ညပေါင်းဆယ်ညကို ထပ်လောင်းဖြည့်စွက်စေ၍ ညပေါင်းလေးဆယ်အဖြစ် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

وَاعَدْنَا ဟူသော စာလုံး၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်မှ အပြန်အလှန် ကတိယူခြင်းဟု ရသည်။ ဤနေရာ၌လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်တော်မှ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းမြတ် ချပေးမည်ဟူသော ကတိနှင့် မူစာ ﷺ ဘက်တော်မှ ညပေါင်းလေးဆယ် 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်ရန် ကတိတော် ရှိခဲ့သည်။ ဤအတွက် ကြောင့် **وَعَدْنَا** သုံးနှုန်းအဓိပ္ပါယ်ရှိမည့်အစား **وَاعَدْنَا** ဟု သုံးနှုန်းအဓိပ္ပါယ်ရှိထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် အချို့သော ဓမ္မသတ်များနှင့် အမိန့်ပညတ်ချက်များကို စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်း

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သဘောဆန္ဒတော်မှာ ညပေါင်းလေးဆယ် 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်နိုင်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပထမအမိန့်၌ ညပေါင်းသုံးဆယ်ဖြစ်၍ ဒုတိယထပ်ဆင့်အမိန့်တွင် ညပေါင်းဆယ်ညဖြည့်စွက်စေ၍ ညပေါင်းလေးဆယ်ပြုလုပ်ပေးခြင်းမှာ မည်သို့ လျှို့ဝှက်ဉာဏ် အမြော်အမြင်ရှိသနည်း။ ပထမအစကတည်းကပင် ညပေါင်းလေးဆယ် 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်ရန် အမိန့်ပေးမည်ဆိုပါက မည်သို့ ချို့ယွင်းချက်ရှိမည်ကို စဉ်းစားတွေးတောစရာပင် မဟုတ်ပါသလော။ သို့ရှိရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ (ဟိကမသ်) ဉာဏ်အမြော်အမြင်များအား မည်ရွေ့မည်မျှဟု ကန့်သတ်ချက်ကို မည်သူက ပြုနိုင်မည်နည်း။

အချို့သော (ဟိက်မသ်) ဉာဏ်တော်များကို ပညာရှင်သုခမိန်များက တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သဖ်စီးရ်ရေ ရူးဟွလ်ဘယားန်ကျမ်းတွင် လာရှိသည်မှာ ဤအာယသ်တော်တွင် 'ဟိက်မသ်'ဉာဏ်အမြော်အမြင်တစ်ခုမှာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်နှင့် လွယ်ကူမှုဟု ပါထားသည်။ မည်သည့်အလုပ်တစ်ခုကို သူတစ်ပါးအား တာဝန်ပေးလုပ်ခိုင်းမည်ဆိုပါက ပထမကပင် အလုပ်၏ များပြားလှသော အတိုင်းအတာကို တာဝန်ပေး မလုပ်ခိုင်းရပေ။ လွယ်ကူမှုနှင့် ခံနိုင်ရည်ချင်းရှိမှုကို ကြည့်၍ ထပ်ဆင့် အလုပ်ပိုပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် သဖ်စီးရ်ရေ ကုရ်သုဗီကျမ်းတွင် လာရှိသည်မှာ ဤသို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် စီရင်ချက်တွင် အမိန့်ပညတ်ချက်နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများတို့သည် အကယ်၍ လူတစ်ဦးဦးအား အလုပ်တစ်ခုကို သတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတွင်း ပြီးဆုံးအောင် ပြုလုပ်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းက ထိုသတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတွင်း ပြီးဆုံးအောင် မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါက ၎င်းကို အချိန်ပိုပေးမည်ဟူသော ပညာရပ်ကို သွန်သင်ဆုံးမထားပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တင်ပြရမည်ဆိုသော် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ အဖြစ်အပျက်တွင် ညပေါင်းသုံးဆယ် ပြည့်သွားသည့်နောက် အခြေအနေတစ်ခုကို ရယူရန် ကြံရွယ်ချက် ရှိခဲ့သဖြင့် ဤသည် မပြည့်စုံခဲ့ပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် အပိုဆယ်ညအား ထပ်ဆင့် ဖြည့်စွက်ခံရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုထပ်လောင်းဖြည့်စွက်သော ညပေါင်းဆယ်ညနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဖ်စီးရ်ပညာရှင် သုခမိန်များက တင်ပြကြသည်မှာ ညပေါင်းသုံးဆယ် 'အိအ်သေကားဖ်'ထိုင်ခြင်း၌ မူစာ عليه السلام သည် စည်းကမ်းချက်သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း 'ရိဇာဟ်'အလုံးသုံးဆယ်ကိုလည်း ပျက်ကွက်မှုမရှိဘဲ တစ်ဆက်တည်း ဆောက်တည်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ 'ရိဇာဟ်'အလုံးသုံးဆယ် ပြည့်စုံပြီးသည့်နောက် 'အဖ်သွာရီ' ဝါလွှတ်၍ သတ်မှတ်ထားသော နေရာ 'တူရ်'တောင်ထိပ်ပေါ်သို့ အသင့်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ အမိန့်ရှိသည်မှာ 'ရိဇာဟ်ဒါရ်' (ရိဇာဟ်စောင့်ထိန်းသူ) ၏ နှုတ်မှ ထူးခြားသော အနံ့တစ်မျိုးမှာ အစာအိမ်၏ အခိုးအငွေ့မှ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ထိုအနံ့ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား နှစ်သက်တော်မူသည်။ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام သည် ဝါလွှတ်ပြီးနောက် 'မစ္စဝါက်' တံပူစား၍ ဤအနံ့ကို ပပျောက်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထပ်မံရိဇာဟ်ဆယ်လုံးထားစေ၍ ထိုအနံ့ကို ပြန်လည် တစ်ဖန် ပေါ်ပေါက်စေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အချို့သော သဖ်စီးရ်၏ ရေဝါယသ်များတွင် ဤနေရာ၌ ဤသို့ ဆင့်ပြန်ချက် လာရှိထားသည်မှာ 'ရိဇာဟ်'အလုံးသုံးဆယ်ပြီးသည့်နောက် မူစာ ﷺ သည် 'မစ္စဝါးက်'တံပူစားလိုက်သည်။ ထိုသို့ တံပူစားသည့်အတွက်ကြောင့် 'ရိဇာဟ်'၏ အနံ့များ ပပျောက်သွားသည်။ ဤအကြောင်းအရာဖြင့် 'ရိဇာဟ်'အတွက် 'မစ္စဝါးက်'တံပူစားခြင်းကို 'မက္ကရူးဟ်' (သို့) တားမြစ်ထားသည်ဟု အထောက်အထားအဖြစ် မတင်ပြနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤရေဝါယသ်သည် မည်သည့်စနဒ်မှ မတင်ပြထားပေ။ ဒုတိယအကြောင်းအရင်းမှာ ဤအမိန့်သည် မူစာ عليه السلام နှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး လူအများအတွက် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပေ။ (သို့) မူစာ عليه السلام ၏ ရှရီအသ်တရားတော်၌ 'ရိဇာဟ်'၏အခြေအနေတွင် 'မစ္စဝါးက်'တံပူမစားရဟူသော ဤအမိန့်သည် အားလုံးအတွက်ဖြစ်မည်။ သို့သော်လည်း တမန်တော်မိုဟမ္မဒ် ﷺ ၏ ရှရီအသ်တရားတော်တွင် 'ရိဇာဟ်'၏ အခြေ

အနေတွင် 'မစ္စဝါးက်'တံပူစားခြင်း၏ ကျင့်ဆောင်မှုသည် ဟဒီးစ်တော်နှင့် အတည်ဖြစ်သည်။ အကြင်ဟဒီးစ်တော်ကို ဗိုင်ဟကီးမ်ကျမ်းတွင် ဟဇရတ်အာအေရှာဟ် رضي الله عنها သခင်မက ဆင့်ပြန်သည်မှာ

خَيْرُ خَصَائِلِ الصَّائِمِ السِّوَاكُ

အလိုသဘောမှာ 'ရိုဇာဟ်'၏ အကောင်းဆုံး 'အမလ်'သည် 'မစ္စဝါးက်'တံပူစားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤရေဝါယသ်ဆင့်ပြန်ချက်ကို 'ဂျာမေ့အ်ဆွဂီးရ်'ကျမ်းတွင် ဆင့်ပြန်ထား၍ 'ဟစန်း' (ကောင်းမွန်သော ဟဒီးစ်) ဟု အမိန့်ရှိခဲ့သည်။

အကျိုးထူး ။ ။ ဤရေဝါယသ်အပေါ် စာဒကတစ်ခု ဝင်ရောက်သည်မှာ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام သည် ခသ္ဇ်ရ် عليه السلام ကို ရှာဖွေရန် ခရီးထွက်ခဲ့သောအခါ နေ့ဝက်၌ ဆာလောင်ခြင်းအပေါ် မသိဟန်ဆောင်၍ မိမိ၏ မိတ်ဆွေအား အမိန့်ရှိသည်မှာ-

آتِنَا غَدَائَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا

အလိုသဘောမှာ ကျွန်ုပ်အတွက် မနက်စာယူလာပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤခရီးစဉ်သည် ကျွန်ုပ်အား မောပန်းစေခဲ့သည်။ ၄င်းနောက် 'တူရ်'တောင်ထိပ်ပေါ်တွင် တစ်ဆက်တည်း 'ရိုဇာဟ်'အလုံးသုံးဆယ်ကို ညတွင်လည်း မည်သည့်အစားမျှ မစားမသောက်ရဘဲ စောင့်ထိန်းခဲ့သည်။ ဤသည် အလွန်ပင် အံ့သြဖွယ် ကိစ္စရပ်ပင်ဖြစ်သည်။

သဖ်စီးရ်ရေရူးဟွလ်ဘယားန်ကျမ်းတွင် လာရှိသည်မှာ ဤကွဲပြားခြားနားချက်သည် ထိုခရီးစဉ်နှစ်ခု၏ ရည်ရွယ်ချက် မတူညီမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပထမခရီးစဉ်သည် 'မခ်လူးက်'နှင့်အတူ 'မခ်လူးက်'အား ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယခရီးစဉ်သည် 'မခ်လူးက်'အားလုံးနှင့် ခွဲခွာ၍ 'တူရ်'တောင်ထိပ်ပေါ်သို့ သွားပြီး တစ်ပါးတည်းသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် စကားပြောဆိုရန် ခရီးစဉ်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ခြားနားကွာခြားမှု၏ ရလဒ်မှာ လူ့သဘာဝ လိုလားတောင့်တချက်များနှင့် စားသောက်မှု လိုအပ်ချက် ဤမျှလောက် နည်းသွား၏။ ၄င်းနောက် မစားမသောက်ဘဲ ရက်သုံးဆယ်အထိ နေခဲ့သော်လည်း ဒုက္ခအခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာ ခံစားရမှု မရှိခဲ့ပေ။

'အေဟာဒသ်'ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာတွင် လနှင့် တွက်ချက်ခြင်းသာ အတည်ပြုဖြစ်၍ ဒွန်ယာ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို နေနှင့် တွက်ချက်ခွင့် ရှိခြင်း

ဤအာယသ်တော်မှ မွေသတ်တစ်ခု သိရှိရသည်မှာ နဗီတမန်တော်များ၏ ရှရီအသ်တရားတော်များတွင် နေ့စွဲ၊ ရက်စွဲ၏ တွက်ချက်ခြင်းမှာ ညမှ အစပြုရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအာယသ်တော်၌လည်း ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် သုံးနှုန်းပြမည့်အစား ညပေါင်းသုံးဆယ်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ

နဗီတမန်တော်များ၏ ရှရီအသ်တရားတော်တွင် လ၏ နေ့ရက်ကို လနှင့်သာ အတည်ပြု သတ်မှတ်တော်မူလေသည်။ ထို့ပြင် လနှင့် သတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာတွင် လကို စမြင်သောအချိန်မှ အစပြုရမည်။ ထိုလ၏ အစကို မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ညဦးသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ရက်၊ လသည် ညမှ အစပြုရသည်။ ထို့နောက် ထိုလ၏ နေ့စွဲ၊ ရက်စွဲတို့သည် နေဝင်မှစ၍ ရေတွက်ရမည်။ ကောင်းကင်ကျမ်းစာ၏ နောက်လိုက်သူ သာသနာဝင်တို့သည် နေ့စွဲ၊ ရက်စွဲဖြင့် တွက်ချက်ခြင်းအားလုံးအား လ၏ တွက်ချက်ခြင်းနှင့်သာ ဖြစ်၍ နေ့စွဲ၊ ရက်စွဲ၏ အစမှာ နေဝင်ပြီးမှ အတည်သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကုရ်သုဗီးကျမ်းရှင်က တင်ပြသည်မှာ-

حِسَابُ الشَّمْسِ لِلْمَنَافِعِ وَحِسَابُ الْقَمَرِ لِلْمَنَاسِكِ

အလိုသဘောမှာ နေနှင့် တွက်ချက်ခြင်းများသည် ဒွန်နယာအကျိုးအမြတ်အတွက်ဖြစ်၍ လနှင့် တွက်ချက်ခြင်းမှာ 'အေဗာဒသ်'များအား တာဝန်ချရန်ဖြစ်သည်။

ဤညပေါင်းသုံးဆယ်သည် ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ؓ သခင်၏ 'သဖ်စီးရ်' ဖွင့်ဆိုချက်အရ 'ဇုလ်ကာအ်ဒဟ်'လ၏ ညပေါင်းသုံးဆယ်ဖြစ်ပြီး ထပ်မံဖြည့်စွက်ရသော ညပေါင်းဆယ်ညမှာ 'ဇုလ်ဟဂ္ဂျ်'လ၏ ပထမဆယ်ညဖြစ်သည်။ ဤသည်မှ သိရှိရသည်မှာ ဟဇရသ်မူစာ ﵇ အား 'အီးဒ်ဒုလ် အသွ်ဟာ' နေ့၌ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းမြတ်ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စိတ်နှလုံးသားကို ပြုပြင်ရာ၌ ရက်ပေါင်းလေးဆယ်သည် အထူးသဖြင့် ပါဝင်လျက်ရှိခြင်း

ဤအာယသ်တော်၏ ညွှန်ပြချက်အရ သိရှိရသည်မှာ ညပေါင်းလေးဆယ်သည် အတွင်းပိုင်းအခြေအနေကို ပြုပြင်ပေးရာ၌ အထူးပါဝင်ပတ်သက်လျက် ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တင်ပြရမည်ဆိုသော် ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည်မှာ အကြင်မည်သူမဆို ရက်ပေါင်း လေးဆယ်အထိ စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် 'အေဗာဒသ်'ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူ့အား နှလုံးသားအတွင်းမှ 'ဟိကမသ်'ဉာဏ်အမြော်အမြင်၏ စမ်းချောင်းကို စီးဆင်းစေတော်မူမည်။

[ရူးဟွုလ်ဘယားန်ကျမ်း]

လူသားတို့အား မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများတွင် အဆင့်ဆင့်နှင့် လွယ်ကူမှုကို သွန်သင်ထားတော်မူခြင်း

ဤအာယသ်တော်မှ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းများအတွက် သီးသန့်အချိန် သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ၄င်းနောက် လွယ်ကူမှုဖြင့် အလုပ်ကို အဆုံးသတ်စေခြင်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် နှစ်သက်သည့် အကြောင်းအရင်းဖြစ်၍ လျင်မြန်မှုဖြင့် ပျာလောင်ခတ်ခြင်းကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် နှစ်သက်တော်မူခြင်း မရှိသည်ကို သိရှိရပြန်သည်။ အားလုံးထက်အလျင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင်က မိမိအလုပ်ဖြစ်သည့် လောက

ကြီးအား ဖန်ဆင်းရန် အချိန်တစ်ချိန်ဖြင့် ခြောက်ရက်အထိ သတ်မှတ်၍ အထက်၌ တင်ပြခဲ့သော ဥပဒေကို တင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် မိုးမြေနှင့် တစ်လောကလုံးအား ဖန်ဆင်းရန် တစ်မိနစ်ခန့်မျှ မလိုအပ်ပေ။ မည်သည့်အခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ဖန်ဆင်းမည် ဆိုပါက 'ဖြစ်စေ'ဟု ပြောရုံဖြင့် ဖြစ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အထူးသဖြင့် ဤ'အမလ်'၏ နည်းလမ်းမှာ အဖန်ဆင်းခံများအား မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် လွယ်ကူမှုများနှင့်အတူ လုပ်ဆောင်ရန် 'ဟေဒါယသ်' မှာတမ်းသမှု ပြုထားခြင်းပင် ဖြစ်လေ၏။ ဤနည်းအတိုင်း ဟဇရက်မူစာ عليه السلام ၏ လက်ဝယ် သို့ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ချီးမြှင့်သောအခါ ၎င်းအတွက် အချိန်တစ်ချိန် သတ်မှတ်ပေး၍ ဤနည်းဥပဒေ အား သွန်သင်ပြသပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤနည်းဥပဒေအား သေချာစွာ စမ်းစစ်ကြည့်မည်ဆိုပါက ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ လမ်းလွဲလမ်းမှား ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းခံတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဟဇရက်မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်နှင့် လျော်ညီစွာ ရက်ပေါင်းသုံးဆယ်အတွက် မိမိ၏ အမျိုးသားများ အား အသိပေး၍ ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ဤနေရာ၌ ရက်ပေါင်း (၁၀) ရက် ကာလအား ထပ်လောင်းဖြည့်စွက် တိုးလာသောအခါ မိမိတို့၏ ဆန္ဒစော၍ ပျာလောင်ခတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကြောင့် ဤသို့ဆိုသည်မှာ ဟဇရက်မူစာ عليه السلام သည် မည်သည့်နေရာတွင် ပုံးအောင်းပျောက်ကွယ်သွားပြီနည်း။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ခန့်အပ်သင့်ပြီဟု ဆိုကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒစော၍ ပျာလောင်ခတ်ခြင်း၏ အကျိုး ရလဒ်မှာ ဆာမေရီ၏ ဖြားယောင်းသွေးဆောင်မှု၌ နစ်မွန်း၍ နွားသားပေါက်အား ကိုးကွယ်ရန် အစပြု လိုက်ကြသည်။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများ၌ စဉ်းစားတွေးတော၍ အဆင့်ဆင့်နှင့် တွေးတောသုံးသပ် ချက်ဟူသော ဓလေ့သာ ရှိခဲ့ပါက ဤသို့ ဆိုးရွားသော အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်မည်မဟုတ်ပေ။

အာယသ်တော်၏ ဒုတိယအပိုဒ်ဖြစ်သော

وَقَالَ مُوْسٰى لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِىْ فِىْ قَوْمِىْ وَاَصْلِحْ
وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ

မှလည်း အချို့ဓမ္မသတ်များနှင့် အမိန့်ပညတ်ချက်များ ထွက်လာပြန်သည်။

အရေးကြီးလိုအပ်သော အချိန်၌ ထက်သောယောက်ျားကို မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်ခြင်း

ဟဇရက်မူစာ ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်နှင့်အတူ 'တူရ်'တောင်ထိပ် ပေါ်သို့ သွား၍ 'အိအ်သေကားဖ်'တရားအားထုတ်ရန် ရည်ရွယ်လိုက်သောအခါ မိမိ၏ နောင်တော်ဖြစ်သော ဟဇရက်ဟာရူးန် عليه السلام အား ဤသို့ အမိန့်ရှိသည်မှာ–

اُخْلُفْنِىْ فِىْ قَوْمِىْ

အလိုသဘောမှာ ကျွန်ုပ်မရှိသည့်နောက် ကျွန်ုပ်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတွင် အသင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤအကြောင်းအရာမှ သိရှိရသည်မှာ အကြင်မည်သူမဆို လုပ်ငန်းတစ်ခုခု၌ တာဝန်ခံဖြစ်ပြီး မည်သည့်အရေးကြီးလိုအပ်ချက်ကြောင့် တစ်နေရာသို့ သွားမည်ဆိုပါက ထိုလုပ်ငန်းအား စီမံခန့်ခွဲ၍ သွားရမည်။ ၄င်းနောက် ဤသို့လည်း သိရှိရသည်မှာ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များသည် တစ်နေရာသို့ ခရီးထွက်မည်ဆိုပါက မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဦးအား ခန့်အပ်၍ သွားရမည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ များသောအားဖြင့် ဓလေ့တော်တစ်ရပ် မည်သည့်အခါမဆို မဒီနာရွှေမြို့တော်မှ အပြင်ဘက်သို့ သွားမည်ဆိုပါက တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်၍ သွားလေ့ရှိသည်။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ဟဇရတ်အလီ ؓ သခင်ကို ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်၍ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န် အွမ်မေ့မက်သူးမ်ကို ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဤနည်းနှင့် အချိန်အခါအပေါ် မူတည်၍ အချို့သော ဆွဟာဗာများကို မဒီနာမြို့တွင် ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်၍ အပြင်ဘက်သို့ ကြွမြန်းသွားလေ့ရှိသည်။

ဟဇရတ်မူစာ ﵇ သည် ဟဇရတ်ဟာရူးန် ﵇ အား ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်သောအချိန်၌ ၄င်းကို အချို့သော (ဟေဒါယသ်) မှာတမ်းစကားများ ပြောခဲ့လေသည်။ ဤသည်မှ သိရှိရသည်မှာ အကြင်မည်သူမဆို ကိုယ်စားလှယ်လွှဲအပ်ခြင်းခံရပါက ၄င်း၏ လုပ်ငန်းများ လွယ်ကူရန်အတွက် အရေးကြီးသော စကားများ ပြောဆို၍ သွားရမည်။ ထို (ဟေဒါယသ်) အမှာစကားများတွင် ပထမဦးဆုံး အမှာစကားမှာ اَصْلِحْ ဟု အမိန့်ရှိထားသည်။ ဤစာသားတွင် မည်သူမည်ဝါကို ပြုပြင်ပေးပါဟု အမိန့်မရှိထားပေ။ ဤပထမဦးဆုံး အမှာစကားမှ မိမိကိုယ်ကိုလည်း ပြုပြင်ပါ။ မိမိ၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုကိုလည်း ပြုပြင်ပေးပါဟု နှစ်ဦးစလုံးကို ရည်ညွှန်းထားပေသည်။ အလိုသဘောမှာ ၄င်းတို့အတွက် မည်သည့်ပြဿနာ တစ်ခုအား စတင်လုပ်ဆောင်လာပါက ၄င်းတို့ကို ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော လမ်းစဉ်အပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်ရန် ကြိုးစားပါ။

ဒုတိယ (ဟေဒါယသ်) အမှာစကားမှာ-

لَا تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ ပြဿနာပြုလုပ်ကြသူများ၏ လမ်းစဉ်ကို နောက်လိုက်သမှု မပြုလုပ်ကြလေနှင့်။ ဤသည်မှာ ဟာရူးန် ﵇ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နဗီဖြစ်သည်။ ၄င်းနဗီအား ပြဿနာများ၌ နစ်မွန်းသွားရန် စိုးရိမ်စရာပင် မရှိပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် ဤ (ဟေဒါယသ်) မှာတမ်းစကား၏ အလိုသဘောမှာ ပြဿနာပြုလုပ်သူများအား ကူညီပေးခြင်း (သို့) ၄င်းတို့အား ဖွဲ့သတ္တိပြောင်မြောက်စေရန် အားပေးအားမြှောက်မှု ပြုခြင်းများကို မလုပ်လေနှင့်ဟု ရရှိပေသည်။ သို့ရှိရာ ဟဇရတ်ဟာရူးန် ﵇ သည် မိမိ၏ မျိုးနွယ် အုပ်စုကို ဆာမေရီနောက်သို့ လိုက်ရုံသာမက ၄င်း၏ ပြောဆိုမှုကြောင့်

နွားပေါက်ကိုပါ ကိုးကွယ်ရန် အစပြုသည်ကို တွေ့ရှိရသောအခါ မလျော့ကန်စွာ တားမြစ်၍ ဆာမေရီကို ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။

ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام ပြန်လည် ရောက်ရှိလာပြီးနောက် ဟဇရတ်ဟာရူးန် عليه السلام သည် ကျွန်ုပ် မရှိသည့်နောက်တွင် မိမိ၏ တာဝန်များ ချမှတ်ရာတွင် ချို့ယွင်းချက်နှင့် မှားယွင်းချက်များ ရှိနေသဖြင့် ၄င်းအား အစားပြန်ယူမည်ဟု စဉ်းစားမိခဲ့သည်။ ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام ၏ ဤအကြောင်းအရာမှ ပြဿနာရှုပ်ထွေးမှုနှင့် သောကမဲ့ခြင်းကို အလွန်မြင့်မြတ်သည်ဟု ထင်မှတ်ကြသူများအတွက် သင်ခန်းစာရယူထိုက်ပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَلَمَّا جَآءَ مُوسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ
رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ؕ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى
الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ ۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى
رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ مُوسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ اَفَاقَ
قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤٣﴾

၇ : ၁၄၃ ။ ။ ထို့နောက် (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် ငါအသျှင်မြတ် ချိန်းချက်တော်မူသော အချိန်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ၄င်း (နဗီ) မူစာ၏ အသျှင်မြတ်သည် ထို (နဗီ) မူစာနှင့် စကားပြောဆိုတော်မူသောအခါ ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာက 'အို, ကျွန်တော်မျိုး၏ အသျှင်မြတ်၊ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးအား (မိမိကိုယ်ကို) ပြသတော်မူပါ။ ကျွန်တော်မျိုးသည် အသျှင်မြတ်အား ဖူးမျှော်ပါရစေ' ဟူ၍ လျှောက်ထားပန်ကြားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ အသျှင်မြတ်က (အို, မူစာ) 'အသင်သည် (ဤလောကတွင်) ငါအသျှင်မြတ်အား အလျှင်း ဖူးမျှော်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် အသင်သည် (ဤ) တောင်ကို ကြည့်ရှုနေပါလေ။ အကယ်၍ ထိုတောင်သည် မိမိနေရာတွင် တည်ငြိမ်စွာ ရှိနေခဲ့ပါလျှင် အသင်သည်လည်း ငါအသျှင်မြတ်အား အမှန်ပင် ဖူးမျှော်နိုင်ပေမည်' ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ၄င်းနောက် ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာ၏ အသျှင်မြတ်သည် (၄င်း) တောင်ပေါ်သို့ (မိမိ၏) ဘုန်းတန်ခိုးကို ထင်ရှားစေတော်မူသောအခါ ယင်းဘုန်းတန်ခိုးသည် ၄င်းတောင်ကို အစိတ်စိတ်ဖြစ်စေခဲ့လေသည်။ ၄င်းပြင် (နဗီတမန်တော်) မူစာသည်လည်း သတိလစ်ကာ လဲ၍ ကျသွားခဲ့လေသည်။ တစ်ဖန် ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် သတိပြန်လည်၍ ရရှိလာသောအခါ (ဤသို့) လျှောက်ထားလေသည်။ (အို, အသျှင်မြတ်) 'အသျှင်မြတ် (အား ဤလူ့လောက၌ မျက်စိဖြင့် ဖူးမျှော်တော်မူခြင်းမှ) သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူပါသည်။ ကျွန်တော်မျိုးသည် အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်၌ (ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားမိသောကြောင့်) ဝန်ချတောင်းပန်ပေသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်တော်မျိုးသည် (ဤလောကတွင် အသျှင်မြတ်အား မည်သူမျှ မမြင်နိုင်ကြောင်းကို) ပထမဦးဆုံး သက်ဝင်ယုံကြည်သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။'

قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَ
بِكَلَامِىْ ۖ فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾

၇ : ၁၄၄ ။ ။ ထိုအခါ (အလ္လာဟ်) အသျှင်မြတ်က 'အို့၊ မူစာ၊ ကေန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား လူများအပေါ်ဝယ် မိမိ၏ ရစူလ်တမန်တော်အဖြစ် ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်နှင့် စကားပြောဆိုတော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ရွေးချယ်မြှောက်စားတော်မူခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် မိမိအား ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသည် (များ) ကို ယူပါလေ။ ထို့ပြင် အသင်သည် ကျေးဇူးသိတတ်သော သူတို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်ပါလေ' ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

وَكَتَبْنَا لَهٗ فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ
شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ۗ
سَاُورِيْكُمْ دَارَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٤٥﴾

၇ : ၁၄၅ ။ ။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် အလုံးစုံသော အဆုံးအမတရားတော်များကိုလည်းကောင်း၊ အရာခပ်သိမ်းတို့၏ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းချက်များကိုလည်းကောင်း သင်ပုန်းများတွင် ရေးမှတ်၍ ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာအား ပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် (ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ အို့၊ နဗီတမန်တော်မူစာ) အသင်သည် ဤသည်တို့ကို မြဲမြံစွာ စွဲကိုင်၍ ထားပါလေ။ ၄င်းပြင် အသင်သည် မိမိ၏ အမျိုးသားတို့အား ထိုအမိန့်ပညတ်တော်များအနက်မှ အကောင်းဆုံးများကို (စွဲမြဲစွာ) လိုက်နာကြရန် ဆင့်ဆိုပါလေ။ မကြာမြင့်မီ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အမိန့်တော်ကို မနာခံကြသော သူတို့၏ နေရာဌာနကို ပြသတော်မူမည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၄င်းအပြင် မူစာ عليه السلام သည် ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ကတိပြုထားသော အချိန်၌ ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ ၄င်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام နှင့် အလွန်တရာ နူးညံ့မှုနှင့် ကြင်နာသနားသော စကားရပ်များကို ပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ တွေ့ဆုံလိုစိတ်များ ပြင်းထန်စွာ ပေါ်ပေါက်လာ၍ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို့၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ အသျှင်၊ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးအား (မိမိကို) ပြသတော်မူပါ။ ကျွန်တော်မျိုးသည် အသျှင်မြတ်အား ဖူးမျှော်ပါရစေ' ဟု လျှောက်ထားပန်ကြားလေသည်။ ထိုအခါ အသျှင်မြတ်က 'အို့၊ မူစာ၊ အသင်သည် ဤလောကတွင် ငါအသျှင်မြတ်အား အလျဉ်းဖူးမျှော်နိုင်မည်မဟုတ်' ဟု အမိန့်ရှိခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤမျက်စိသည် လှပလင်းဝင်းမှုကို မယူဆောင်လာနိုင်ပေ။ သို့ရာတွင်

အသင့်အား နှစ်သိမ့်ရန် ဤအစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ အသင်သည် ဤတောင်ကို ကြည့်ရှုနေပါလေ။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ဤတောင်ပေါ်တွင် မိမိ၏ လင်းရောင်ခြည်တော် ချပေးတော်မူမည်။ အကယ်၍ ထိုတောင်သည် မိမိနေရာတွင် တည်ငြိမ်စွာ ရှိနေခဲ့ပါမူ အသင်သည်လည်း ငါအသျှင်မြတ်အား ဖူးမျှော်နိုင်ပေမည်။' ဤနည်းအတိုင်း မူစာ عليه السلام သည် ထိုတောင်ဘက်သို့ ကြည့်နေသောအခါ အသျှင်မြတ်သည် ထိုတောင်ပေါ်သို့ မိမိ၏ (သဂျလ္လီ) လင်းရောင်ခြည်တော်ကို ချပေးတော်မူလိုက်သည်။ ထိုအခါ ထိုလင်းရောင်ခြည်သည် ယင်းတောင်ကို အစိတ်စိတ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် မူစာ عليه السلام သည် သတိလစ်၍ လဲကျသွားလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုမူစာ عليه السلام သတိပြန်လည်၍ ရရှိလာသောအခါ အသျှင်မြတ်အား ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်စိဖြင့် ကြည့်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ဤကဲ့သို့ တောင်းဆိုခြင်းမှ အသျှင်မြတ်ထံသို့ ဝန်ချတောင်းပန်ပါဟု လျှောက်ထားလေသည်။ အသျှင်မြတ် မိန့်တော်မူခဲ့သော لن ترانى အပေါ်အားလုံး ထက်အလျှင် အသျှင်မြတ်အား အီမာန်ယုံကြည်သူဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က အမိန့်ရှိသည်မှာ အို‚ မူစာ၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား ရစူလ်ဖြစ်စေခြင်း၊ ငါအသျှင်မြတ်၏ နှစ်သက်စကား ပြောဆိုခြင်း စသည်တို့ကို ချီးမြှင့်၍ အခြားသူများမှ အသင့်အား ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရှိရာ အသင်သည် ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်သည့် ရစူလ်ဘွဲ့၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် စကားပြောဆိုနိုင်ခွင့်နှင့် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းကို လက်ခံရယူ၍ ငါအသျှင်မြတ်အား ကျေးဇူးတင်မှု ပြုကြလေကုန်။

၎င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် အချို့သော သင်ပုန်းများပေါ်၌ အလွန်အရေးကြီးသည့် အဆုံးအမများနှင့် အလွန်အရေးကြီးသည့် အမိန့်ပညတ်ချက်များကို အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့ပေသည်။ ဤကျောက်သင်ပုန်းများမှာ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်း 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းကို အသင့်အား ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ သို့ရှိရာ အသင်သည် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၌ ပါရှိသည်များကို ဇွဲလုံ့လကြီးစွာဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောင်ရွက်ပါ။ မိမိမျိုးနွယ်များအားလည်း ထိုထဲရှိ ကောင်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် (ထိုသောင်ရားသ်ကျမ်း၌ ပါရှိသော အရာအားလုံးသည် ကောင်းခြင်းများသာ ဖြစ်ပေသည်ဟု) တိုက်တွန်းလေကုန်။ ယခု ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား လျှင်မြန်စွာ အာဏာမရှိသော ဖိရ်အောင်န်၏ မျိုးနွယ်စုများ (သို့) 'အမာလေကဟ်' မျိုးနွယ်များ၏ အခြေအနေကို ပြသတော်မူမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မကြာမီအချိန်အတွင်း 'မိဆ်စ္စရ်' နှင့် 'ရှားမ်' နိုင်ငံအား လွှမ်းမိုးနိုင်မည့် သတင်းကောင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤအာယသ်တော်များမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များကို နာခံရန် နှိုးဆော်နေခြင်းဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို နာခံခြင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့သော 'ဗရ်ကသ်' များကို ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

لَنْ تَرَانِي (အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား ကြည့်ရှုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။) ဤအာယသ်တော်ဖြင့် မကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သက်ရှိအခြေအနေဖြင့် ကြည့်ရှုရမည့်ဒဏ်ကို ခံနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ညွှန်ပြ

ထားပေသည်။ အကယ်၍ ကြည့်ခြင်းမှာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်လျှင် لَنْ تَرَانِيْ စာလုံးအစား لَنْ اُرٰى ဟု သုံးနှုန်းထားပေမည်။ (ငါအသျှင်မြတ်အား ကြည့်ရှုခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်ပေ။)

ဤအာယသ်တော်ဖြင့် လောက၌ပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မြင်တွေ့နိုင်ကြမည်ကြောင်း စဉ်းစားနိုင်ပေသည်။ သို့သော်လည်း တားဆီးထားကြောင်းကိုလည်း ဤအာယသ်တော်ဖြင့်ပင် သိရှိရလေသည်။ ထို့ကြောင့် 'အဲဟ်လေစွန္နသ်'များထံတွင် လောက၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မြင်နိုင်သော်လည်း ရှုရီအသ်တရားတော်တွင် မြင်တွေ့ခြင်းကို တားဆီးထားပေသည်။ ဥပမာ- မွတ်စလင်မ်ကျမ်း၌ ပါရှိသော ဟဒီးစ်တော်တွင်

لَنْ يُرٰى اَحَدٌ مِنْكُمْ رَبَّهٗ حَتّٰى يَمُوْتَ

(မည်သူမဆို မသေဆုံးမီအလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား တွေ့မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။) ထို့နောက်

وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ

ဤအာယသ်တော်တွင် လူသား၏ လက်ရှိပုံစံနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မြင်တွေ့ခြင်းကို ခံနိုင်ရည်ရှိမည်မဟုတ်ကြောင်းကို အထောက်အထားပေးနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရောင်ခြည်တော်အနည်းငယ်အား အလွန်တရာ ကြီးမားခိုင်ခံ့သော တောင်ပေါ်သို့ ချ၍ ပြသလေရာ ထိုတောင်သည် ၄င်းဒဏ်ကို မခံနိုင်ပေ။ ဤမျှ ကြီးမားသော တောင်သည်ပင်လျှင် အနည်းငယ်မျှသော ဒဏ်ကို မခံနိုင်ပါက ချည့်နဲ့သော အဖန်ဆင်းခံ လူသားမှာ ထိုဒဏ်ကို မည်သို့ ခံနိုင်စွမ်း ရှိမည်နည်း။

فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ

تَجَلّٰى ၏ အာရဗီအဓိပ္ပာယ်မှာ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖွင့်ဆိုခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ရပေသည်။ စူဖီယာများထံ၌ تَجَلّٰى ဟူသော စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အရာတစ်ခုခုအား အကြောင်းခံဖြင့် တွေ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ- အရာတစ်ခုခုကို မှန်ဖြင့် မြင်ရခြင်း၊ ထို့ကြောင့် تَجَلّٰى အား တိုက်ရိုက်မြင်တွေ့ခြင်းဟု မပြောဆိုနိုင်ပေ။ ဤအာယသ်တော်၌ပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တိုက်ရိုက်မြင်တွေ့ခြင်းကို ငြင်းပယ်ထား၍ အကြောင်းခံဖြင့် မြင်တွေ့ခြင်းကို ထောက်ခံဖော်ပြထားပြီး (تَجَلّٰى အကြောင်းခံဖြင့် မြင်တွေ့ခြင်း) နှင့် (رُؤْيَتْ တိုက်ရိုက်မြင်တွေ့ခြင်း) မှာ မတူညီကြောင်းကို ညွှန်ပြထားပေသည်။

အေမာမ်မေ့အဟ်မဒ်၊ သိရ်မေဇီ၊ ဟာကင်မ်တို့သည် ဟဇရသ်အနတ်စ် ﵁ သခင်၏ ရေဝါယသ်ဖြင့် ဆင့်ပြန့်ထားသည်။ ဤဆင့်ပြန့်ချက်အား အေမာမ်မေ့သိရ် မေဇီနှင့် ဟာကင်မ်တို့က صحيح (မှန်ကန်တိကျသော ဟဒီးစ်) သည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ဤဟဒီးစ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အထက်ပါ အာယသ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်၍ လက်သန်းနှင့် လက်မကို ကိုင်လျက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နူရ်ရောင်ခြည်

တော်မှ ဤမျှလောက်ကိုသာ ဖော်ထုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု လက်ဖြင့် ညွှန်ပြလျက် အမိန့်ရှိခဲ့သည်။ ဤမျှနှင့်ပင် တောင်သည် အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ တောင်ကြီး၏ အစိတ်အပိုင်းတိုင်း ကျေသွားရန် ကြွေမွသွားခြင်း၊ သို့သာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရောင်ခြည်တော်ထိသည့် နေရာသာလျှင် ကြွေမွပျက်စီးသွားသည်ဟူ၍ အရေးမကြီးပေ။

မူစာ عليه السلام အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိန့်ဆိုခဲ့သော ဟဒီးစ်တော်

တမန်တော်မူစာ عليه السلام နှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တိုက်ရိုက်စကား ပြောဆိုခဲ့ကြောင်းကို ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၌ ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပေသည်။ ထိုသို့ စကားပြောဆိုရာတွင်လည်း ပထမအကြိမ်သည် 'နဗူဝသ်'နဗီဆိုသည့် ဘွဲ့အား ချီးမြှင့်ချိန်တွင် ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအကြိမ်သည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း ချီးမြှင့်သော အချိန်တွင် ဖြစ်ကြောင်း ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားပေသည်။ အာယသ်တော်ရှိ စာသားများဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် စကားပြောဆိုခြင်းသည် ပထမအကြိမ်ထက် သာပို၍ ထူးခြားကြောင်း သိရှိရပေသည်။ သို့သော်လည်း မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် မည်သည့်စကားများ ပြောဆိုခဲ့သည်ကိုမူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှလွဲ၍ မည်သူမှ အတိအကျ မသိရှိကြပေ။ ရှုရီအသ်နှင့် ကိုက်ညီပြီး ဦးနှောက်နှင့် စဉ်းစားရသည့် ဖြစ်နိုင်ချေ အကြောင်းအရာများအားလုံး ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထိုဖြစ်နိုင်ချေ အကြောင်းအရာများထဲမှ မည်သည့် အရာတစ်ခုကိုမဆို အထောက်အထားမပါရှိဘဲ သတ်မှတ်၍ မရပေ။ ဤကဏ္ဍာ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုသာ ပုံအပ်၍ မည်သည့်ဖြစ်နိုင်ချေကိုမှ မဖော်ထုတ်ဘဲ နေခြင်းသည် ဆွဟာဗာများ၊ သာဗေအီန်းများနှင့် သူတော်စင်များ၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်ပေသည်။

سَاُرِيْكُمْ دَارَ الْفَاسِقِيْنَ

ဤနေရာတွင် **دار الفاسقين** ၏ အလိုသဘောနှစ်မျိုး ရလေသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ 'မိစ္စရ်'ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ ရှားမ်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အောင်မြင်မှု မရရှိမီအလျှင် 'မိစ္စရ်'နိုင်ငံတွင် ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ မျိုးနွယ်များ လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်သောကြောင့် 'မိစ္စရ်'အား **دار الفاسقين** ဟု ပြောဆိုနိုင်သကဲ့သို့ ရှားမ်နိုင်ငံအားလည်း ကာဖိရ်၊ ဖာစိက်၊ အမာလိကဟ် စသော မျိုးနွယ်စုများက သိမ်းပိုက်ထားခြင်းကြောင့် **دار الفاسقين** ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဤနှစ်နိုင်ငံတွင် မည်သည့်နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း ကွဲလွဲမှုသည် 'နိုင်းမြစ်တွင် ဖိရ်အောင်န်နှင့် ၎င်း၏ စစ်တပ်နစ်မြုပ်ပြီးနောက် ဗနီအိစ္စရာအီလ်များမှ 'မိစ္စရ်'သို့ ပြန်ခြင်း၊ မပြန်ခြင်း'အပေါ် မူတည်နေပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုအချိန်တွင် ဗနီအိစ္စရာအီလ်တို့သည် 'မိစ္စရ်' သို့ ပြန်ခဲ့၍ သိမ်းပိုက်ခဲ့ပါက **دار الفاسقين** ၏ အလိုသဘောမှာ 'ရှားမ်' နိုင်ငံဖြစ်ပေမည်။ ဤအကြောင်းအရာအား **وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِيْنَ** ဖြင့်လည်း ထောက်ခံထားပေသည်။ ထို 'မိစ္စရ်'အား သိမ်းပိုက်ခြင်းမှာ 'တူရ်'တောင်၌ 'သဂျလ္လီ' ရောင်ခြည်တော်ပြခြင်းထက်အလျှင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်

دارالفاسقين ၏ အလိုသဘောမှာ ရှားမ်နိုင်ငံဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ ထိုအချိန်တွင် ‘မိစ္စရ်’သို့ ပြန်မသွားခဲ့ပါက دارالفاسقين ၏ အလိုသဘောမှာ ‘မိစ္စရ်’နှင့် ‘ရှားမ်’နှစ်နိုင်ငံစလုံး ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ ဤအာယသ်တော်ဖြင့် ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်းစာများ ရေးသားထားသော သင်ပုန်းများကို ဟာဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ လက်ဝယ်သို့ ပေးအပ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ဤသင်ပုန်းများသည် ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်း ဖြစ်ပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ
يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ
لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا
وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٦﴾

၇ း ၁၄၆ ။ ။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ကမ္ဘာမြေဝယ် မတရားသဖြင့် မာန်မာန ထောင်လွှားနေသော သူတို့အား မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာ (အာယသ်) တော်များ (ကို နားလည်ခြင်း) မှ လှည့်၍ ထားတော်မူမည်။ စင်စစ် ၄င်းတို့သည် သက်သေလက္ခဏာအလုံးစုံတို့ကို တွေ့မြင်ကြစေကာမူ ယင်းသက်သေလက္ခဏာတို့ကို ယုံကြည်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် ၄င်းတို့သည် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော တရားလမ်းစဉ်ကို မြင်ကြသော်လည်း ထိုလမ်းစဉ်ကို (မိမိတို့သွားရာ) လမ်းအဖြစ် ရွေးချယ်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၄င်းတို့သည် မမှန်မကန် ကွေ့ကောက်သော လမ်းစဉ်ကို တွေ့မြင်ကြပါမူ ထိုလမ်းစဉ်ကို (မိမိတို့သွားရာ) လမ်းအဖြစ် ရွေးချယ်ကြပေမည်။ ဤသို့ (လမ်းလွဲရခြင်း) မှာ ၄င်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာ (အာယသ်) တော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည့်အပြင် ယင်းသက်လက္ခဏာတော်များကို အလေးမမူ ဂရုမစိုက် လျစ်လျူရှုခဲ့ကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾

၇ း ၁၄၇ ။ ။ အမှန်စင်စစ် အကြင်သူတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာ (အာယသ်) တော်များကိုလည်းကောင်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံကြိုက်ရမည်ကိုလည်းကောင်း မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြသော သူတို့

၏ အပြုအမူများသည် အချည်းအနှီးသာ ဖြစ်ခဲ့ကြလေပြီ။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ ပြုကျင့်ခဲ့ကြသည်များကိုသာ အစားပေးခြင်း ခံကြရမည်။

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسٰى مِنْ بَعْدِهٖ مِنْ
حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ
وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿١٤٨﴾

၇ : ၁၄၈ ။ ။ ၎င်းပြင် (နဗီတမန်တော်) မူစာ၏ အမျိုးသားများသည် ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာ (သည် အသျှင်မြတ် ထံတော်သို့ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ယူရန် ၎င်းတို့ထံမှ ထွက်ခွာသွားပြီး) နောက်တွင် မိမိတို့၏ လက်ဝတ်လက်စားများဖြင့် နွားငယ်ကလေး (တစ်ကောင်၏) ခန္ဓာကိုယ်သဏ္ဌာန်ကို ပြုလုပ်ကြလေသည်။ ယင်းနွားငယ်၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ အသံတစ်မျိုး ရှိခဲ့သည်။ ထိုနွားငယ်သည် ၎င်းတို့နှင့် စကားလည်း မပြော။ ၎င်းတို့အား မည်သည့်လမ်းကိုမျှလည်း ညွှန်ပြနိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို ၎င်းတို့ မသိကြလေသလော။ ၎င်းတို့သည် ယင်းနွားငယ်ကိုပင် (ကိုးကွယ်ရာအဖြစ်) ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်းပြင် ယင်းသူတို့ သည် (မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ပင်) မတရား နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသူများ ဖြစ်သွားခဲ့ကြကုန်သည်။

وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ قَالُوْا لَئِنْ
لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿١٤٩﴾

၇ : ၁၄၉ ။ ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်၍ မိမိတို့သည် လမ်းမှားနေကြပြီးဖြစ်ကြောင်း သိမြင်လာကြသောအခါ (ဤသို့ ညည်းညူမြည်တမ်း ပြောဆိုကြကုန်သည်။) 'အကယ်၍ ငါတို့၏ အသျှင်မြတ်သည် ငါတို့အား သနားကြင်နာတော်မမူခဲ့ပါလျှင် (အပြစ်) မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မမူခဲ့ပါလျှင် ဧကန်မလွဲ ငါတို့သည် ဆုံးရှုံးနစ်နာသူ တို့တွင် အပါ**အဝင်** **ဖြစ်ကြရတော့**မည်။

وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ قَالَ بِئْسَمَا
خَلَفْتُمُوْنِيْ مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ
وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗٓ اِلَيْهِ ۭ قَالَ ابْنَ اُمَّ اِنَّ الْقَوْمَ
اسْتَضْعَفُوْنِيْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِيْ ڮ فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْاَعْدَاۗءَ وَ
لَا تَجْعَلْنِيْ مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٥٠﴾

၇ : ၁၅၀ ။ ။ တစ်ဖန် (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် မိမိ၏ အမျိုးသားတို့ထံသို့ အမျက်ထွက်လျက် (ဝမ်းနည်းပူဆွေးစွာ) ပြန်လာခဲ့သောအခါ 'အသင်တို့သည် ငါ၏နောက်ကွယ်တွင် ပြုမူခဲ့ကြသည်မှာ လွန်စွာ ဆိုးယုတ်လှပေသည်။ အသင်တို့သည် မိမိတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို (စောင့်စားခြင်းမရှိဘဲ) အလျင်စလို ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသလော' ဟူ၍ ပြောကြားလေသည်။ ၎င်းပြင် ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် သင်ပုန်းများကို (တစ်ဖက်သို့) ချထားခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် မိမိ၏နောင်တော် (နဗီတမန်တော် ဟာရူးန်) ၏ ဦးခေါင်း (ဆံပင်များ) ကို ဆွဲကိုင်ပြီး ယင်းနောင်တော်အား မိမိဘက်သို့ ဆွဲယူလေသည်။ (ထိုအခါ) ၎င်းနောင်တော်ဟာရူးန်က 'အို၊ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်၏ သား (ညီတော်မောင်) ကေန်စင်စစ် ယင်းအမျိုးသားတို့သည် ကျွန်ုပ်ကို အားနည်းသူဟူ၍ ယူဆခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်အား သတ်ပစ်အံ့ဆဲဆဲပင် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ရန်သူများ ဝမ်းသာအားရဖြစ်အောင် မပြုပါလေနှင့်။ ထို့ပြင် အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား ဤမတရားကျူးလွန်သော သူတို့ (၏ စာရင်း) ၌ ထည့်သွင်းခြင်း မပြုပါလေနှင့်' ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَ
أَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾

၇ : ၁၅၁ ။ ။ (ထိုအခါ) ၎င်း (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ထံတော်၌ ဤသို့) လျှောက်ထားပန်ကြားခဲ့လေသည်။ 'အို၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ အသျှင်မြတ်၊ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးအားလည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ နောင်တော် (ဟာရူးန်) အားလည်းကောင်း အပြစ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူပါ။ ၎င်းပြင် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား မိမိ၏ ကရုဏာတော်အတွင်း ဝင်ရောက် (သွင်း) စေတော်မူပါ။ စင်စစ် အသျှင်မြတ်သည် သနားကြင်သူအပေါင်းတို့တွင် အကြင်နာဆုံးသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပါသည်။'

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များကို နာခံရန် လှုံ့ဆော်ပြီးနောက် ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုလုပ်ရန် မိန့်ကြားပေမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က အမိန့်ရှိသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို နာခံခြင်းမှ မာနထောင်လွှားမှု ပြုလုပ်သောသူများကို ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များမှ လွှဲဖယ်ထားတော်မူမည်။ ဤကဲ့သို့ မာနထောင်လွှားမှုပြုရန် ဇိုသူများ၌ မည်သည့်အခွင့်အရေးမှ မရှိချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိမိကိုယ်မိမိ ကြီးကျယ်သည်ဟု ထင်မြင်ခြင်းသည် အမှန်တကယ် ကြီးကျယ်သူအတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းသူများ၏ ပုန်ကန်မှုမှာ အကယ်၍ တစ်လောကလုံးရှိ နိမိတ်လက္ခဏာများအား မြင်တွေ့ရပါကလည်း စိတ်နှလုံးသားများမှာ မာကျောသောကြောင့် အီမာန်ယူ လက်ခံမည်မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ 'ဟေဒါယသ်' လမ်းမှန်ကို ပြသပါကလည်း လက်မခံဘဲ ထိုလမ်း၌

လျှော့က်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ လမ်းမှားအား ပြသခဲ့သည်ရှိသော် ထိုလမ်း၌ လျှောက်လှမ်းပေလိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့သည် အမှန်အား လက်မခံခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားမှာ မာကျော၍ ပုန်ကန်မှု၏ အဆုံးအစွန်သို့ ရောက်ရှိသွားပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပုန်ကန်ရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအား ပလွှားမှုကြောင့် မဟုတ်မမှန်ဟု ပြောဆိုခြင်းနှင့် ထိုအာယသ်တော်များကို အလေးထား၍ မစဉ်းစားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့အား ဒွန္နယာလောက၌ပင် စစ်မှန်သော သာသနာတော်အား လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရမည့် ပြစ်ဒဏ် ခံစားရပေမည်။

ဤကဲ့သို့ ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များနှင့် 'ကေယာမသ်'ဖြစ်မည်ကို ငြင်းဆန်ခဲ့သူများအား နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်း ၎င်းတို့ အကျိုးအမြတ်၏ မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်များအား **အချည်းနှီးဖြစ်စေပေမည်။ ဤကဲ့သို့သောသူများ၏ နောက်ဆုံးစခန်းမှာ** 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲပင် ဖြစ်ပေမည်။ ၎င်းနောက် တမန်**တော် မူစာ** ﷺ **သည်** 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကိုသာ လက်ခံရယူရန် 'တူရ်'တောင်သို့ ကြွမြန်းသွားသောအခါ ဗနီအိစ္စရာအီလ်လူမျိုးတို့သည် 'မိဆ်စွရ်'နိုင်ငံမှ ထွက်လာချိန်၌ 'နေကာဟ်'ကို အကြောင်းပြလျက် ကစ်ဗ်သွီများထံမှ ငှားယူခဲ့သော လက်ဝတ်ရတနာများကို နွားရုပ်အဖြစ် ပြုလုပ်ကာ ကိုးကွယ်ရာ အသျှင်အဖြစ် ပြုလုပ်ကြသည်။ (ဤနွားရုပ်အကြောင်းကို 'စူရာဟ်သွာဟာ'၌ ပါရှိသည်။)

အမှန်စင်စစ် ဤနွားရုပ်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၍ အသံတစ်ခုမျှသာ ထွက်နိုင်ပါသည်။ အသိဉာဏ်ရှိသူများအတွက် ကိုးကွယ်ရာအသျှင်ဟု ထင်မှတ်နိုင်သည်။ ပြည့်စုံမှုမျိုး၊ ထိုအရုပ်တွင် မရှိပေ။ ထိုအရုပ်တွင် လူသားမျှပင် အရည်အချင်းစွမ်းအား မရှိသည်ကို ၎င်းတို့ မမြင်ပါသလော။ ထိုအရုပ်သည် ၎င်းတို့အား ပြောဆိုမှုပင် မပြုလုပ်နိုင်ပေ။ ၎င်းအရုပ်သည် လောကီနှင့် လောကုတ္တရာရှိ ကောင်းသော လမ်းများကို ညွှန်ပြခြင်းလည်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဖန်ဆင်းရှင်၏ အရည်အချင်းသည် ထိုအရုပ်တွင် မရှိနိုင်ပေ။ အချုပ်ဆိုရသော် ဤကဲ့သို့ 'ခိုဒါ'ဟု ထင်မှတ်စရာ အရည်အချင်းမရှိသော အရုပ်အား 'ခိုဒါ'ဟု သတ်မှတ်ခြင်းသည် အလွန်ပင် နည်းလမ်းမကျသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းနောက် တမန်တော်မူစာ ﷺ ပြန်လာသည့်နောက်ပိုင်း တမန်တော်မူစာ ﷺ ၏ သတိပေးမှုဖြင့် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ **လုပ်ရပ်မှာ အလွန်မှား**ယွင်းကြောင်း သိရှိသွားသောအခါ အလွန်ပင် စိုးရိမ်ရှက်ရွံ့လျက် အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား သနားကြင်နာမှု မပြုပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြစ်ကို လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခြင်း မပြုပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ လုံးဝ ပျက်စီးသွားပေမည်ဟု ပြောဆိုကာ အကြောင်းပြကြလေသည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့အား သီးသန့်နည်းလမ်းတစ်ခုဖြင့် **'သောင်ဗာဟ်'(ဝန်ချတောင်းပန်မှု) ပြုလုပ်ရန် အမိန့်ကျ**ခဲ့လေသည်။ (ဤအကြောင်းကို **'စူရာဟ်ဗကာရာ'၏** فَاقْتُلُوٓا أَنفُسَكُمْ အာယသ်တော်တွင် **တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။)**

တမန်တော်မူစာ ﷺ သတိပေးခဲ့သည့် အကြောင်းမှာ ဤသို့တည်း။ တမန်တော်**မူစာ** ﷺ သည် 'တူရ်' တောင်မှ မိမိမျိုးနွယ်စုများရှိရာသို့ ပြန်လာရာ အလွန်ပင် ဒေါသထွက် **ပူဆွေး**ရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အထက်**ပါဖြစ်ရပ်အား** 'ဝဟီ'ဖြင့် အသိပေးလိုက်လေသည်။

သို့ရှိရာ ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام သည် မိမိ၏ မျိုးနွယ်များထံ လာရောက်၍ 'အသင်တို့သည် ကျွန်ုပ်မရှိသည့် နောက်ပိုင်း၌ အလွန်ပင် မလုပ်သင့်သော လုပ်ရပ်အား ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ အသင်တို့သည် မိမိ၏ ဖန်ဆင်းရှင်၏ အမိန့်မရမီအလျင် အမြန်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသလော။ ကျွန်ုပ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များကို ယူရန် သွားခဲ့ပေသည်။ ထိုအမိန့်ကို အဘယ်ကြောင့် စောင့်မျှော်ခြင်း မပြုကြပေသနည်း။' ထို့နောက် ဟဇရတ် ဟာရူးန် عليه السلام ဘက်သို့ လှည့်၍ သာသနာအတွက် ရက်စိတ်ပြင်းထန်လျက် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းကို တစ်ဖက်သို့ အလွန့်လျင်မြန်သော အရှိန်ဖြင့် ထားလိုက်ပေသည်။ အကယ်၍ ကြည့်နေသူများသည် ဆင်ခြင် ခြင်းမပြုပါက လွှင့်ပစ်လိုက်သည်ဟူ၍ပင် ထင်ရပေသည်။ လက်ထဲ၌ မည်သည့်အရာမျှ မရှိသောအခါ မိမိ၏ နောင်တော်ဟာရူန် عليه السلام ၏ ဆံပင်ကို ဆွဲ၍ မိမိဘက်သို့ ဆွဲယူပြီး 'အသင်သည် အဘယ်ကြောင့် မိမိ၏ အလုပ်ကို ပြီးပြည့်စုံအောင် မပြုလုပ်ရသနည်း' ဟု ပြောဆိုလေသည်။ သို့ရှိရာ အလွန်ပင် ဒေါသ ထွက်လျက် အသိစိတ်များပင် ကင်းလွတ်၍ သတိလက်လွတ် ဖြစ်သွားလေသည်။ သာသနာအတွက် ထွက်ခဲ့ သော ဒေါသဖြစ်သည့်အတွက် သတိလက်လွတ်ဖြစ်သွားခြင်းကို အတည်ပြုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ မှားယွင်းမှုအပေါ် စောဒကမတက်ရပေ။ ဟဇရတ်ဟာရူးန် عليه السلام က ပြောဆိုသည်မှာ 'အို၊ နောင်တော်၊ ကျွန်ုပ်သည် အလွန်ပင် ကြိုးစား၍ တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုလူများမှာ ကျွန်ုပ်အား အလွန်ပင် အထင်သေးခဲ့ပေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဆုံးမစကားများအပေါ် ကျွန်ုပ်အား သတ်ဖြတ်ရန်ပင် ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ သို့ရှိရာ အသင်သည် ရန်သူများ၏ ရှေ့၌ ဤကဲ့သို့ အကြပ်ကိုင်၍ ကျွန်ုပ်အား သေးသိမ်အောင် ပြုတော် မမူပါနှင့်။ ကျွန်ုပ်အား ၎င်းဖွာလင်မ်များအပေါ် ဖြစ်ခဲ့သည့် ငြိုငြင်မှုနှင့် ဆက်ဆံပြီး ဇွာလင်မ်များ၏ စာရင်း၌ မသွင်းပါနှင့်။ မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ၌ ဒိုအာတောင်းခံလေသည်။ အို၊ ကျွန်တော် မျိုးတို့အား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ ကြိုးစားမှုမှ မှားယွင်းခဲ့ခြင်းအား ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ။ ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်၏ နောင်တော်၏ မှုရှုရစ်ကိ်များနှင့် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်တွင် လျော့နည်းမှုများနှင့် လွတ်လပ်မှုများကိုလည်း ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ။' ဤသည်ကို

مَامَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْا اَنْ لَّاتَتَّبِعَنِ

ထိုအာယသ်တော်ဖြင့် သိရှိရပေသည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးစလုံးအား အသျှင်မြတ်၏ **'ရဟ်မသ်'တော်၌ ထည့်သွင်းတော်မူပါ။** အသျှင်မြတ်သည် သနားကရုဏာသက်တော်မူသော အသျှင် ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒိုအာကို လက်ခံမည်ဟု မျှော်လင့်ထားပေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ပထမအာယသ်တော်၌ မြေပထဝီပေါ်၌ အခွင့်မရှိဘဲ ပလွှားနေသူများအား ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့် တော်များမှ လွဲဖယ်ထားတော်မူမည်ဟု အမိန့်ရှိထားပေသည်။ ဤအာယသ်တော်၌ ပါရှိသော 'အခွင့်မရှိဘဲ နှင့်' ဟူသော စာသားဖြင့် မာနထောင် ပလွှားသူများအား မာန်နှင့် ဆက်ဆံရန် အခွင့်ရှိကြောင်းနှင့် မကောင်း

မှုနှင့် အပြစ်မဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြထားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ပြုခြင်းသည် အမှန်တကယ် မာနထောင် ပလွှားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပုံစံအရ မာန်သွင်း၍ ဆက်ဆံခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် مسائل السلوك ကျမ်းတွင် اَلتَّكَبُّرُ مَعَ الْمُتَكَبِّرِيْنَ تَوَاضُعٌ (မာနထောင်လွှားသောသူများကို မာန၏ ပုံစံဖြင့် ဆက်ဆံပြောဆိုခြင်းသည် 'သဝါဗ်' ရှိကျိုးခြင်းပင် ဖြစ်၏) ဟု ကျော်ကြားပေသည်။

မာနထောင်လွှားခြင်းသည် အသိဉာဏ်ပြည့်ဝမှန်ကန်ခြင်းနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သိရှိခြင်းမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးစေခြင်း

မာနထောင်လွှားသူများနှင့် မိမိကိုယ်မိမိ ကြီးကျယ်သည်ဟု ထင်မြင်နေသူများကို အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များမှ လွှဲဖယ်ထားမည့် အလိုသဘောမှာ ၎င်းတို့ထံတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို သဘောပေါက်နားလည်နိုင်စွမ်းနှင့် ထိုအာယသ်တော်များမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ခံစားခွင့်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်မည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤနေရာတွင် အာယသ်တော်များ၏ အလိုသဘောတွင် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၊ 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်း၊ ကုရ်အာန်ကျမ်းများနှင့် လျှို့ဝှက်ထားသော လက္ခဏာများနှင့် လူတို့အလယ်၌ ထင်ရှားစွာ တည်ရှိနေသော လက္ခဏာများအားလုံး ပါဝင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာယသ်တော်၏ အလိုချုပ်မှာ تكبر (မိမိကိုယ်မိမိ အခြားသူများထက် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်ဟု ထင်မြင်ခြင်း) သည် အလွန်ပင် ယုတ်ညံ့ဆိုးရွားလှသည့် အကျင့်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ အကျင့်ရှိခြင်းဖြင့် ၎င်း၏ ဦးနှောက်အသိဉာဏ်နှင့် နားလည်မှုရှိခြင်း၌ တည်ငြိမ်မှု ရရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို နားလည်နိုင်ခြင်းမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရလေသည်။ ထိုသူသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းရှိ အာယသ်တော်များအား မှန်ကန်စွာ နားလည်နိုင်မည်မဟုတ်။ ၎င်းသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'ကွဒ်ရသ်' များ ပါရှိသော အာယသ်တော်များကို စဉ်းစားတွေးတော၍လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သိရှိနိုင်သည့် အသိဉာဏ်လည်း ရရှိမည်မဟုတ်ပေ။

'ရူးဟွလ်ဗယာန်' ၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ ဤအာယသ်တော်ဖြင့် မာနထောင်ခြင်းနှင့် ပလွှားခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သိရှိနိုင်သော ပညာရပ်များ၏ အကာအကွယ်ဖြစ်ပြီး ထိုအရာသည် မကောင်းမှုဖြစ်သည်ကို သိရှိရပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပညာရပ်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သနားကရုဏာဖြင့် ရရှိပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကရုဏာသည် ရိုကျိုးသူများအပေါ်သို့သာ ကျရောက်ပေသည်။ ပထမနှစ်အာယသ်တော်တွင် အထက်ပါအကြောင်းအရာများကို တင်ပြပြီးသည့်နောက် မူစာ عليه السلام နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အကြောင်းကို ဤကဲ့သို့ မိန့်ဆိုထားပေသည်။ မူစာ عليه السلام သည် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း ယူရန် 'တူရ်' တောင်ပေါ်သို့ 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်ရန် သွားသောအခါ မိမိ၏ မျိုးနွယ်များအား ပထမ အမိန့်ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း ရက်ပေါင်းသုံးဆယ်နောက်တွင် ပြန်လာမည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ပေသည်။ အစပထမတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က တမန်တော်မူစာ عليه السلام အား ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် 'အိအ်တေကားဖ်' ထိုင်ရန် အမိန့်

ရှိထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုနေရာသို့ ရောက်မှသာ ထပ်မံ၍ ဆယ်ရက် တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့သည် ကနဦးကပင် အစောတလျှင် ပြုလုပ်တတ်သူများဖြစ်ရာ ဤအချိန်တွင်လည်း အမျိုးမျိုးသော စကားများ ပြောဆိုကြပေသည်။ ထိုမျိုးနွယ်၌ စာမေရီအမည်ရှိ လူတစ်ဦး ရှိပေသည်။ သူသည် ထိုမျိုးနွယ်၌ လူကြီးလူကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသူမဟုတ်ချေ။ သူသည် အခွင့်ကောင်းရလျက် 'ကိဗ်သီ'လူများမှ ငှားရမ်းထားသော လက်ဝတ်ရတနာများကို ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များထံမှ ဤကဲ့သို့ပြော၍ တောင်းခံလေသည်။ 'အသင်တို့သည် ထိုရတနာများကို 'ကိဗ်သီ'များထံမှ ရှိယူထားခြင်းဖြစ်ပြီး ၄င်းတို့မှာ နစ်မြုပ်သေဆုံးခဲ့ပြီ။ ထိုကြောင့် ထိုပစ္စည်းများသည် အသင်တို့ သုံးစွဲရန် မပိုင်ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချိန်ကာလ၌ လက်ရပစ္စည်း مال غنیمت ကိုပင် သုံးစွဲခြင်း မပိုင်ချေ။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များသည် ထိုသို့ ပြောဆိုခြင်းကြောင့် လက်ဝတ်ရတနာများအား စာမေရီထံ ယူလာ၍ ပေးအပ်လိုက်ကြလေသည်။ ထိုရွှေငွေများဖြင့် စာမေရီမှာ နွားရုပ်တစ်ရုပ် ပြုလုပ်လိုက်ကြလေသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် ရွှေငွေများကို မီးဖြင့် ဖျော်သောအချိန်တွင် ဟဇရတ်ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام ၏ မြင်းခွာအောက်မှ မြေကြီးကို ထည့်လိုက်လေသည်။ ထိုမြေကြီးကို စာမေရီသည် အစကတည်းကပင် စုဆောင်းထားပေသည်။ ထိုမြေကြီးတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ရှင်သန်ခြင်း၏ ထူးခြားမှု ထည့်သွင်းထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြုလုပ်လိုက်သော နွားရုပ်မှာ အသက်ရှင်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပေသည်။ ထိုအရုပ်မှ နွားကဲ့သို့ အသံထွက်လေသည်။ ဤနေရာတွင် အာယသ်တော်၌ ပါရှိသော عِجْلًا ဟူသော စာလုံးအား جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ ဟု မိန့်တော်မူလျက် ဖွင့်ဆိုထားပြီး ဤသည်ကိုပင် ညွှန်ပြထားပေသည်။

စာမေရီသည် ဤကဲ့သို့ အံ့ဩဖွယ်ရာကိစ္စကို ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များအား ဤသည်ပင် အသင်တို့အား မွေးမြူဖန်ဆင်းသည့် 'ခိုဒါ'ဖြစ်သည်ဟု ကာဖိရ်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ပြုလုပ်လေသည်။ ထိုနောက် 'မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် စကားပြောဆိုရန် 'တူရ်'တောင်ပေါ်သို့ သွားခဲ့သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام အား မေ့၍ ကိုယ်ဘိုင် အသင်တို့ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ရှိလာပြီ'ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ဗနီအိစ္စရာအီလ်လူမျိုးများသည် စာမေရီ၏ စကားကို ကနဦးကပင် လက်ခံယုံကြည်ကြသည်။ ယခုကဲ့သို့ ထူးဆန်းသည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပြလိုက်သည့်အခါတွင် ၄င်း၏ စကားမှာ ပို၍ပင် ယုံကြည်အားထားစရာ ဖြစ်သွားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနွားရုပ်ကိုပင် မိမိတို့၏ ဖန်ဆင်းရှင်ဟု ထင်မှတ်လျက် ထိုနွားရုပ်ကိုပင် ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုများ ပြုလုပ်လေတော့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါခဲ့သော တတိယမြောက်အာယသ်တော်တွင် ဤအကြောင်းကိုပင် အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားပေသည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ အခြားနေရာတွင် ဤအကြောင်းအရာအား အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားပေသည်။

စတုတ္ထအာယသ်တော်တွင် မူစာ عليه السلام ၏ သတိပေးဆုံးမမှုကြောင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့မှာ နောင်တရလျက် 'သောင်ဗာဟ်'အမှားဝန်ခံသည့်အကြောင်း ဖော်ပြထားပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်တွင်

سُقِطَ فِيۡۤ اَيۡدِيۡهِمۡ

ဟု မိန့်တော်မူထားသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အာရဗီဝေါဟာရနှင့်အညီ 'နောင်တရခြင်း၊ အရှက်ရခြင်း' ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

ပဌမအာယသ်တော်တွင် ဤအဖြစ်အပျက်အား အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားပေသည်။ မူစာ عليه السلام သည် 'တူရ်'တောင်မှ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ယူလာချိန်၌ မိမိ၏ မျိုးနွယ်များသည် နွားရုပ်အား ကိုးကွယ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသောအခါ အလွန်အမင်း ဒေါသထွက်လေသည်။ အမှန်တွင် အစကနဦးကပင် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်သည် မျိုးနွယ်စုများ လမ်းမှားနေကြောင်း သတင်းပေးခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ကြားသိရခြင်းနှင့် မြင်တွေ့ရခြင်းမှာ မတူညီပေ။ ထို့ကြောင့် မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့လိုက်ရသောအခါ၌ အလွန်အမင်း ဒေါသထွက်သွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဦးစွာပထမ မိမိ၏ မျိုးနွယ်စုများဘက်သို့ လှည့်၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُوۡنِىۡ مِنۡۢ بَعۡدِىۡ

(အသင်တို့သည် ငါမရှိခဲ့သည့်နောက်ပိုင်းတွင် မလျော်ကန်သော အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။)

اَعَجِلۡتُمۡ اَمۡرَ رَبِّكُمۡ

(အသင်တို့၏ အသျှင်ထံမှ အမိန့်တော်များ မရောက်မီအလျင် အသင်တို့သည် အဆောတလျင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသလော။) ဆိုလိုသည်မှာ 'အသင်တို့သည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို စောင့်ဆိုင်းခြင်းမပြုဘဲ ဤကဲ့သို့ မှားယွင်းသော လုပ်ရပ်ကို အဘယ်ကြောင့် ပြုလုပ်ရပါသနည်း'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အချို့သော သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များက ဤစာသား၏ အလိုသဘောကို 'အသင်တို့သည် အဆောတလျင် ပြုလုပ်၍ ကျွန်ုပ်အား သေဆုံးသွားပြီဟု မှတ်ယူလိုက်ပေသည်'ဟု ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။ ထို့နောက် ဟဇရသ်ဟာရူးန် عليه السلام ဘက်သို့ လှည့်၍ 'အသင့်အား ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ၎င်းတို့၏ မှားယွင်းမှုကို မတားဆီးရသနည်း'ဟု ပြောဆိုကာ ဟဇရသ်ဟာရူးန် عليه السلام အား လက်ဖြင့် ရိုက်နှက်ရန် လက်ထဲတွင်ရှိသော 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းရေးသားထားသော သင်ပုန်းများကို အလွန်လျင်မြန်သော အရှိန်ဖြင့် တစ်ဖက်သို့ ထားလိုက်လေသည်။ ဤသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ وَاَلۡقَى الۡاَلۡوَاحَ ဟူသော စာလုံးဖြင့် သုံးနှုန်းထားပေသည်။ اِلۡقَآءٌ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ လွှင့်ပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ اَلۡوَاحٌ ဆိုသည့် စာလုံးမှာ لَوۡحٌ ၏ အများကိန်းဖြစ်ပေသည်။ သင်ပုန်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရပေသည်။ ဤနေရာ၌ اِلۡقَآءٌ ဆိုသော စာလုံးကြောင့် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام သည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းအား 'အရိုအသေမဲ့စွာ လွှင့်ပစ်လိုက်သည်' ဟု ထင်မှားနိုင်စရာအကြောင်း ရှိပေသည်။ သို့သော်လည်း 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို လွှင့်ပစ်ခြင်းသည် ကြီးလေးသည့် 'ဂိုနာဟ်'ဖြစ်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားပေသည်။ ၎င်းနဗီတမန်တော်များသည် 'ဂိုနာဟ်'များမှ ကင်းစင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအာယသ်တော်များ၏ အလိုသဘောမှာ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ အဓိက

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဟဇရက်ဟာရူးန် عليه السلام အား ရိုက်နှက်ရန် မိမိလက်တွင်းရှိ ပစ္စည်းကို တစ်နေရာသို့ ချထားရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဒေါသထွက်နေချိန်ဖြစ်သည့်အတွက် လက်တွင်းရှိ ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်းအား တစ်နေရာသို့ လျင်မြန်စွာ ထားလိုက်ပေသည်။ ထိုသို့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ထားလိုက်ခြင်းကြောင့် ကြည့်ရှုနေသူအပေါင်းအား လွှင့်ပစ်လိုက်သည်ဟု ထင်ခဲ့ရပေသည်။ ဤသည်ကိုပင် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ သတိပေးရန် ‘လွှင့်ပစ်လိုက်ခြင်း’ဟု သုံးနှုန်းထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဟာရူးန် عليه السلام အား မိမိထမ်းဆောင်ရမည့် တာဝန်များအား ပျက်ကွက်ခဲ့သည်ဟု ထင်မှတ်၍ ဆံပင်အား ဆွဲလေသော် ဟဇရက်ဟာရူးန် عليه السلام က မိမိတွင် အပြစ်မရှိကြောင်း ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားပေသည်။ ‘ဤမျိုးနွယ်စုများသည် ကျွန်ုပ်၏ ပြောဆိုသည်များကို နားထောင်လက်ခံခြင်း မပြုခဲ့သည့်အပြင် ထိုသို့ ပြောဆိုခဲ့ခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်အား သတ်ရန်ပင် ဆိုင်းပြင်းခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ရန်သူများ ပျော်ရွှင်စေရန် ဤကဲ့သို့ ဆက်ဆံမှုမျိုးကို မပြုပါနှင့်။ ကျွန်ုပ်အား ဤလမ်းလွဲသူများထဲမှ ဖြစ်သည်ဟု မထင်မှတ်ပါနှင့်။ သို့မှသာ ဟဇရက်မူစာ عليه السلام သည် ဒေါသပြေလျက် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ ဤကဲ့သို့ ဒိုအာပြုခဲ့ပေသည်။

رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِاَخِيْ وَاَدْخِلْنَا فِيْ رَحْمَتِكَ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّا حِمِيْنَ

အဓိပ္ပာယ် ။ ။ ‘အို, ကျွန်ုပ်တို့အား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်ုပ်အား ချမ်းသာခွင့်လွှတ်တော်မူပါ။ ကျွန်ုပ်၏ နောင်တော်ကိုလည်း ချမ်းသာခွင့်လွှတ်တော်မူပါ။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့အား အသင်၏ ‘ရဟ်မသ်’ကရုဏာတော်၌ ထည့်သွင်းတော်မူပါ။ ထို့နောက် အသျှင်မြတ်သာလျှင် သနားကြင်နာသူများထဲတွင် အားလုံးထက် ပို၍ ကရုဏာထားတော်မူသော အသျှင် ဖြစ်တော်မူပါသည်။’

ဤဒိုအာ၌ ဟဇရက်ဟာရူးန် عليه السلام သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်လူမျိုးများကို လမ်းမှားသို့ မရောက်ရလေအောင် တားဆီးရာတွင် ပေါ့လျော့ပျက်ကွက်မှု ရှိနိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် ဟဇရက်မူစာ عليه السلام သည် မိမိ၏ နောင်တော်ဟဇရက်ဟာရူးန် عليه السلام အတွက် ‘မဂ်ဖွေရသ်’ လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိရန် ဒိုအာတောင်းခဲ့ပေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ပင် ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်း၏ သင်ပုန်းများကို အလွန်လျင်မြန်စွာ ထားလိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် မိမိအတွက်လည်း ‘ဒိုအာအေမဂ်ဖွေရသ်’ တောင်းခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ လွှင့်ပစ်လိုက်ခြင်းဟူသော စာလုံးနှင့် သုံးနှုန်းထားကာ အမှားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သတိပေးထားပေးသည်။ (သို့မဟုတ်) ဤကဲ့သို့ အခြားသူအတွက် ဒိုအာပြုချိန်တွင် မိမိအတွက် တောင်းခံခြင်းမှာ ဒိုအာတောင်းခံခြင်း၏ နည်းလမ်းစည်းကမ်းဖြစ်ပေသည်။ သို့မှသာလျှင် မိမိအတွက် ဒိုအာပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ပေမည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾

၇ : ၁၅၂ ။ ။ ဧကန်မလွဲ နွားငယ် (ရုပ်တု) ကို (မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ) ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော သူတို့အပေါ်၌ ၎င်းတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ မကြာမြင့်မီ ဤလောက၌ပင် အမျက်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်သရေ နိမ့်ကျစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၌ သက်ရောက်မည်ဖြစ်သည်။ စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ကြံဖန်လီဆယ်၍ စွပ်စွဲ သူတို့အား ဤနည်းအတိုင်းပင် အစား (အပြစ်) ပေးတော်မူပေသည်။

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ ثُمَّ تَابُوا
مِنْ بَعْدِهَا وَاٰمَنُوْٓا اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٥٣﴾

၇ : ၁၅၃ ။ ။ သို့ရာတွင် အကြင်သူတို့သည် ပြစ်မှုဒုစရိုက်များကို ကျူးလွန်မိကြပြီးနောက် ယင်းပြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ ဝန်ချတောင်းပန်ကြကုန်သည်။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် ကြည်ဖြူစွာ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ထားရှိကြကုန်သည်။ (ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်) ဧကန်စင်စစ် အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် ထို (သို့ ဝန်ချတောင်းပန်၍ အီမာန် ယုံကြည်မှုထားပြီး) နောက် (၎င်းသူတို့အား) မုချ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူမည့်အသျှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူမည့် အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူပေသည်။

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُّوْسَى الْغَضَبُ اَخَذَ الْاَلْوَاحَ ۖ وَفِيْ نُسْخَتِهَا
هُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُوْنَ ﴿١٥٤﴾

၇ : ၁၅၄ ။ ။ ထို့နောက် (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် မိမိ၏ အမျက်ဒေါသ ပြေငြိမ်း၍ သွားခဲ့သောအခါ ယင်းသင်ပုန်း များကို ကောက်ယူခဲ့လေသည်။ အမှန်စင်စစ် (ထိုရေးသားပြီးဖြစ်သော သင်ပုန်းများတွင်) မိမိတို့ကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြကုန်သော သူတို့အဖို့ တရားလမ်းမှန် ညွှန်ကြားချက်နှင့် ကရုဏာတရားသည် ပါရှိခဲ့လေသည်။

وَاخْتَارَ مُوْسٰى
قَوْمَهٗ سَبْعِيْنَ رَجُلًا لِّمِيْقَاتِنَا ۚ فَلَمَّآ اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ
لَوْ شِئْتَ اَهْلَكْتَهُمْ مِّنْ قَبْلُ وَاِيَّايَ ۖ اَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَآءُ

مِنَّا ۚ إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ ؕ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَآءُ وَتَهْدِيْ مَنْ
تَشَآءُ ؕ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾

၇ း ၁၅၅ ။ ။ ထို့နောက် (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် မိမိ၏ အမျိုးသားတို့အနက်မှ ယောကျ်ားပေါင်းခုနစ်ဆယ်ကို ငါအသျှင်မြတ် ချိန်းချက်တော်မူသော အချိန် (တွင် မိမိနှင့်အတူ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ရန်) အလို့ငှာ ရွေးချယ်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် မြေငလျှင်ဘေးသင့်၍ ပျက်စီးသွားသောအခါ ထို (နဗီတမန်တော်) မူစာသည် (အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ ဤသို့ လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။) 'အို့, ကျွန်တော်မျိုးအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်၊ အသျှင်မြတ်သည် (ဤအတိုင်းသာ) အလိုရှိတော်မူခဲ့ပါလျှင် ထိုသူတို့အားလည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်မျိုးအားလည်းကောင်း ယခင်မှုလကပင် ဖျက်ဆီးစေတော်မူပြီး ဖြစ်အံ့။ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ကျွန်တော်မျိုးတို့အနက်မှ အသိတရားကင်းမဲ့သော အချို့လူဗာလာတို့၏ ပြုမူချက်ကြောင့် သေကြေပျက်စီးစေတော်မူပါသလော။ ဤသည်ကား စမ်းသပ်မှုတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အသျှင်မြတ်သည် (ယင်းစမ်းသပ်မှုဖြင့်) မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူအား လမ်းမှားသို့ ရောက်စေတော်မူ၍ ထိုနည်းတူစွာ အသျှင်မြတ်သည် (ထိုစမ်းသပ်မှုဖြင့်) မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူအား လမ်းမှန်သို့ ညွှန်ကြားပြသ ပို့ပေးတော်မူပါသည်။ အသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ ကိစ္စ (အဝဝ) တို့ကို (ပြီးစီးအောင်) ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူပါသည်။ သို့ပါ၍ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား (အပြစ်မှ) လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူပါ။ ၎င်းပြင် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား သနားညှာတာတော်မူပါ။ အမှန်စင်စစ် အသျှင်မြတ်သည် အကောင်းဆုံးသော လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပါသည်။

وَاكْتُبْ لَنَا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ إِنَّا
هُدْنَآ إِلَيْكَ ؕ قَالَ عَذَابِيْٓ أُصِيْبُ بِهٖ مَنْ أَشَآءُ ۚ وَرَحْمَتِيْ
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ؕ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ
الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٦﴾

၇ း ၁၅၆ ။ ။ ထို့ပြင် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အဖို့ ဤမျက်မှောက်လောက၌လည်းကောင်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း၍ ပေးသနားတော်မူပါ။ ဧကန်စင်စစ် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အသျှင်မြတ်ဘက်သို့သာလျှင် ပြန်၍ လှည့်ခဲ့ကြလေပြီ။ (ထိုအခါ) အသျှင်မြတ်က (ဤသို့) မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ပြစ်ဒဏ်ကို မိမိအလိုရှိတော်မူသောသူ၏ အပေါ်၌သာလျှင် သက်ရောက်စေတော်မူသည်။ သို့ရာတွင် ငါအသျှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို လွှမ်းခြုံလျက်ပင် ရှိပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအသျှင်မြတ်သည်

ယင်းကရုဏာတော်ကို ပြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ကြသည့်အပြင် 'ဇကားသ်'တရားဝင်ဒါနကြေး ပေးဆောင်သော အကြင်သူတို့အဖို့လည်းကောင်း၊ ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာ (အာယသ်) တော်တို့ကို သက်ဝင်ယုံကြည်သော အကြင်သူတို့အဖို့လည်းကောင်း မုချ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူပေမည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် နွားရုပ်ကိုးကွယ်သူများနှင့် ပက်သက်၍ မူစာ عليه السلام အား အမိန့်ရှိခဲ့သည်မှာ အကယ်၍ နွားရုပ်ကို ကိုးကွယ်ခဲ့သူများမှ ယခုတိုင် 'သောင်ဗာဟ်'အမှားဝန်ခံခြင်း မပြုလုပ်လျှင် ဤဒုနိယာလောက၌ပင် ထိုသူအပေါင်းတို့အပေါ်သို့ အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်နှင့် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ သေးသိမ်မှုကို ပြု၍ ပြစ်ဒဏ်ခတ်ပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ အပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့အတွက်သာလျှင် မဟုတ်ဘဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုသူများအား ဤကဲ့သို့ လောက၌ပင် အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်စူးရှခြင်းနှင့် သေးသိမ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ဒဏ်ကို ခတ်တော်မူပေမည်။ ထိုကဲ့သို့ သေးသိမ်ခြင်းမှာ ချက်ချင်းဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အချိန်ကြာမှ ပေါ်ပေါက်သည်လည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သို့ရှိရာ စာမေရီသည် 'သောင်ဗာဟ်'အမှားဝန်ခံခြင်း မပြုခဲ့ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသနှင့် သေးသိမ်မှုသည် ၎င်းအပေါ်သို့ ကျရောက်ခဲ့ပေသည်။ ဤအကြောင်းကို 'စူရာဟ်သွာဟာ'၌ လာရှိပေလိမ့်မည်။

قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِى الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَامِسَاسَ الاٰيه

၎င်းနောက် အကြင်သူသည် နွားရုပ်ကို ကိုးကွယ်ခြင်းပြုသကဲ့သို့ အခြားသော အပြစ်ဒုစရိုက်များကို ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ထို 'ဂိုနာဟ်'အကုသိုလ်မှ 'သောင်ဗာဟ်'အမှားဝန်ခံခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ကုဖ္ဖရ်လုပ်ရပ်အား စွန့်လွှတ်ခဲ့၍ အီမာန်ယူ လက်ခံခဲ့မည်ဆိုပါက အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်မှာ ဤကဲ့သို့ 'သောင်ဗာဟ်'လုပ်ပြီးသည့်နောက်တွင် ('သောင်ဗာဟ်'ပြုလုပ်ရမည့် ပုံသဏ္ဌာန်အား

اُقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ

၏ အမိန့်ပေးထားသော်လည်း) အသင်တို့၏ 'ဂိုနာဟ်'များကို ခွင့်လွှတ်ချမ်းသာပေးပြီး အသင်တို့၏ အခြေအနေများကို သနားကရုဏာသက်တော်မူပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စစ်မှန်သော 'ရဟ်မသ်' ကရုဏာသည် နောင်အာခေရသ်တွင် ရရှိမည့် ကရုဏာဝင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့၏ မှားယွင်းမှုကို ဤအတိုင်း ပင် ချမ်းသာခွင့်ခဲ့ပေသည်။ ၎င်းနောက် ဟဇရတ်ဟာရွန် عليه السلام ၏ တင်ပြချက်များကို ကြားပြီး ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ဒေါသများ ပြေသွားသောအခါတွင် ထိုစာမျက်နှာများကို လှန်လိုက်သည်။ ထိုစာမျက်နှာများတွင် မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသောသူများအတွက် 'ဟေဒါယသ်'နှင့် 'ရဟ်မသ်'

၏ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမိန့်တော်များဖြစ်ပြီး ယင်းအမိန့်များအပေါ် ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် 'ဟောဒါယသ်' နှင့် 'ရဟ်မသ်' များ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် နွားရုပ်တုဖြစ်စဉ်ပြီးဆုံးသွားသောအခါ မူစာ عليه السلام သည် တည်ငြိမ်စွာဖြင့် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်များကို ကြားနာခဲ့ရသည်။ ထိုသူများ၌ ဒွိဟများ ဖော်ထုတ်တတ်သည့် အကျင့်များ ရှိခဲ့ရာ 'ဤသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ သိရှိရမည်နည်း' ဟု ဒွိဟများဖြင့် စောဒကတက်လာကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ပြောဆိုမှသာလျှင် ယုံကြည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ လျှောက်ထားတော်မူ၏။ ထိုအသျှင်မြတ်ထံမှ အမိန့်တော်ကျရောက်လာသည်မှာ ၎င်းတို့ထဲမှ ၎င်းတို့ ယုံကြည်စိတ်ချရသူတစ်ဦးကို ရွေးချယ်၍ ထိုသူတို့အား 'တူရ်' တောင်သို့ ခေါ်ဆောင်လာပါလေ။ ငါအသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ထိုသူများအား ပြောဆိုမည်မှာ ဤသည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းနောက် ထိုသူများအား ခေါ်ဆောင်လာရန် အချိန်တစ်ချိန်သတ်မှတ်လိုက်သည်။ သို့ရှိရာ မူစာ عليه السلام သည် မိမိ၏ မျိုးနွယ်စုထဲမှ လူပေါင်း (၇၀) ကို ထိုသတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတိုင်း ခေါ်ဆောင်သွားရန် ရွေးချယ်တော်မူခဲ့သည်။ ဤသို့နှင့် ထိုနေရာသို့ ရောက်ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဌ်တော်များကို ကြားနာပြီး ထပ်မံ၍ စောဒကတက်ကြသည်မှာ မည်သူမည်ဝါ ပြောဆိုနေသည်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် သိရှိတော်မူမည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို မိမိတို့၏ မျက်လုံးအစုံဖြင့် အတိအလင်း မြင်တွေ့ရပါမှ ယုံကြည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အသျှင်မြတ် မိန့်တော်မူသည်မှာ-

لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَا اللهَ جَهْرَةً

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသို့ စော်ကားပြောဆိုခြင်းအပေါ် ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့သည်။ ပြင်းထန်သည့် မြေငလျင်တုန်လှုပ်ပြီး အထက်မှ လျှပ်စီးများလက်ကာ အားလုံး ထိုနေရာမှာပင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အား မြေငလျင်ဒဏ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးလိုက်သောအခါ တမန်တော်မူစာ عليه السلام တုန်လှုပ်သွား၏။ အကြောင်းမူကား 'ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များသည် အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီး မကောင်းမြင်တတ်သောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ တောင်နေရာကို ခေါ်သွားပြီး တစ်နည်းနည်းဖြင့် ခေါ်သွားသူအားလုံးကို သုတ်သင်ပစ်လိုက်ပြီ' ဟု ထင်မှတ်ကြလိမ့်မည်။

ထို့အတွက်ကြောင့် မူစာ عليه السلام မှ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ ကျွန်တော်မျိုးအား ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ ၎င်းတို့အား ပျက်စီးရန် ဆန္ဒမရှိဘဲ ပြစ်ဒဏ်ပေးရန်သာ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပါသည်။ အကယ်၍ အသျှင့်အနေနှင့် အလိုတူမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်ကိုပါ၊ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ကိုပါ အစကနဦးကတည်းက ဖျက်ဆီးစေနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့အနေနှင့် ဤအခါ၌ ဖျက်ဆီးခံရခြင်းသည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏လက်တွင်း ကျွန်ုပ်ပျက်စီးရခြင်းနှင့် တူပေသည်။ အကယ်၍ အသျှင်မြတ်အနေနှင့် ထိုသို့ ပျက်စီးရန် ဆန္ဒရှိပါက အစကနဦးကပင် ဖျက်ဆီးနိုင်ပေသည်။ သို့သော် အဆိုပါအတိုင်း ပြုတော်မမူ

သည့်အတွက် သိရှိရသည်မှာ ၎င်းတို့ကိုလည်း ဖျက်ဆီးရန် ဆန္ဒမရှိခဲ့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ ပျက်စီးခြင်းသည် အမည်ပျက်ဖြင့် ကျွန်ုပ်သည်လည်း ပျက်စီးရခြင်းသာဖြစ်၏။ ‘ကျွန်တော်မျိုးအား အမည်ပျက်အောင် အသင်မလုပ်ပေ’ဟု ကျွန်ုပ်မျှော်လင့်မိပါသည်။ သို့မဟုတ် အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ထဲမှ အချို့ အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးသော သူများ၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် ကျန်ရှိအားလုံးကိုပါ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်မည်လော။ အကြောင်းမူကား ၎င်းတို့သည် အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးမှုကြောင့် ရိုင်းပျစွာ ဆက်ဆံခဲ့ကြသဖြင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရခြင်းနှင့်အတူ ကျွန်ုပ်လည်း ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များလက်ဝယ် ဖျက်ဆီးခံရမည်ဖြစ်သည်။ ‘အသျှင်မြတ်သည် ဤကဲ့သို့ လုပ်မည်မဟုတ်’ဟူ၍ ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်မိပါသည်။ သို့ရှိရာ ယင်းအချက်များမှ သိရှိရသည်မှာ ဤဖြစ်ရပ်၌ လျှောင်လျှပ်ခြင်းနှင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အသံထွက်ပေါ်လာခြင်းသည် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ စမ်းစစ်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော စမ်းစစ်ခြင်းများဖြင့် အသျှင်မြတ်အနေနှင့် မည်သူ့ကိုမဆို လမ်းမှားပေါ်သို့ ပို့ပေးစေနိုင်သည်။ အကြောင်းမူကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား တိုင်တန်း၍ ကျေးဇူးကန်းလျက် ရှိကြသည်။ ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်အနေနှင့် မည်သူ့ကိုမဆို ‘ဟေဒါယသ်’ပေါ် ရပ်တည်စေနိုင်သည်။ ၎င်းမှာ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ဆင်ခြင်တုံတရားများကို နားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်သည် အသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် အသျှင်မြတ်၏ ဆင်ခြင်တုံတရားများကို သိရှိရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစမ်းစစ်မှုအပေါ် စိတ်အေးချမ်းသာမှု ရရှိပေသည်။ ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကောင်းရာကို လိုလားသော အသျှင်မြတ်သည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ကို ခွင့်လွှတ်ပေးသနားတော်မူပြီး ကရုဏာသက်တော်မူပါ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် အားလုံးထက်ပို၍ ခွင့်လွှတ်ပေး သနားတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့၏ ရိုင်းပျမှုကိုလည်း ခွင့်လွှတ်ပေးသနားတော်မူပါ။’

ထို့နောက် ထိုသူများအားလုံး ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်ထရပ်ကြကုန်သည်။ ‘စူရာဟ်ဗကရာ’၌ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်တဝင့် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အထက်ပါဒိုအာနှင့်အတူ တမန်တော်မူစာ ﷺ သည် ကျယ်ပြန့်သော ကရုဏာများ ရရှိရန်အတွက် ထပ်မံ၍ ဒိုအာပြုသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အမည်များကို လောကတွင် ကောင်းသော ပုံစံဖြင့် ရေးမှတ်ပေးတော်မူပါ။ ထိုနည်းတူစွာ တမလွန်၌လည်း ရေးမှတ်ပေးတော်မူပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် စိတ်နှလုံးသား ဖြူစင်စွာဖြင့် နာခံသမှု ပြုကာ အသျှင်မြတ်၏အကျိုးငှါသာ ဦးလှည့်ပါ၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တမန်တော်မူစာ ﷺ ၏ ဒိုအာကို လက်ခံတော်မူလိုက်၏။ ၎င်းမှာ ‘အို, မူစာ၊ ငါအသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာတော်သည် အမျက် ဒေါသအပေါ် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသည်။ သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ပြစ်ဒဏ်များကို ထိုက်သင့်သူများ အပေါ်၌သာ ကျရောက်စေမည်ဖြစ်ပြီး ဖီဆန်သူများအပေါ်၌လည်း ပြစ်ဒဏ်ကျရောက်မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အားလုံးအပေါ် ကျရောက်စေမည်မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ထဲမှ သီးသန့်လူများအပေါ်သာ ကျရောက်စေမည်ဖြစ်သည်။ အကြင်သူများမှာ အဆုံးစွန် ဆိုးသွမ်းသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာသည် အရာခပ်သိမ်းကို လွှမ်းခြုံထားလျက်ရှိသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုသို့

လွှမ်းခြုံမှုရှိသည်ဆိုလျှင် ကတိတည်ပြီး ထိုက်တန်သောသူများအပေါ်သို့ မဟာကရုဏာအား မုချ ရေးမှတ်ပေးသနားတော်မူမည်။ ထိုသို့ ရေးမှတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ထိုသူများအနေနှင့် အမိန့်များကို နာခံခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပြီး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤသည် နှလုံးသားနှင့် ပတ်သက်သည့် ကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်းရာ ဖြစ်သည်။ 'ဇကားသ်'လည်း ပေးဆောင်ကြပြီး ဤသည် ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအပေါ် အီမာန်ယူလာကြပြီး ဤသည်မှာ ယုံကြည်ချက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါလူများသည် အစကနဦးကပင် 'ရဟ်မသ်'နှင့် ထိုက်တန်သောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ အသင်နဗီ မလျှောက်ထားလျှင်လည်း ထိုသူများအပေါ် 'ရဟ်မသ်'ကျရောက်မည် ဖြစ်သည်။ ယခု ထိုသူများအတွက် အသင်လျှောက်ထားလာသည့်အတွက်

اِرْحَمْنَا وَاكْتُبْ لَنَا

သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် သတင်းကောင်းကို လက်ခံတော်မူ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသင်သည် အဆိုပါကဲ့သို့သော သူသာလျှင် ဖြစ်သည်။ အသင်၏ မျိုးနွယ်စုများထဲမှလည်း 'ရဟ်မသ်'တော်အားလိုလားသူများ ရှိမည်ဆိုလျှင် အထက်ပါအရည်အသွေးများကို လက်ဆုပ်ကိုင်ကာ ထိုက်တန်သူများတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဤသည် စူရာဟ်အအ်ရာဖ်၏ တစ်ဆယ့်ကိုးခုမြောက် ရုကူအ်ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ပထမအာယသ်တော်တွင် နွားရုပ်တုအား ကိုးကွယ်သူများနှင့် ယင်းအပေါ် ရပ်တည်နေသူ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ ရလဒ်ဆိုးများအကြောင်းကို တင်ပြထားပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ ထိုသို့ ရင်ဆိုင်ရပြီးနောက် မည်သည့်နေရာမှ ခိုလှုံခွင့် မရရှိကြတော့ပေ။ ထပ်မံ၍လည်း လောကအလယ်တွင် သေးသိမ်ခြင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

အချို့အပြစ်များ၏ အပြစ်ဒဏ်ကို လောကဌ်ပင် ခံစားကြရခြင်း

ပမာဆိုရသော် စာမေရီနှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းပါများ၏ အခြေအနေဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှုကား ၎င်းတို့သည် နွားရုပ်တု ကိုးကွယ်ခြင်းမှ စစ်မှန်သည့် 'သောင်ဗာဟ်'ကို မပြုကြချေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား လောကမှာပင် သေးသိမ်စေတော်မူခဲ့သည်။ တမန်တော်မူစာ ﷺ သည် ၎င်းတို့အား လူများနှင့် ကင်းကင်းနေရန် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။ သို့ရှိရာ ထိုသူများသည် ဘဝတစ်လျှောက်လုံး တိရစ္ဆာန်များနှင့်သာ လုံးထွေးနေထိုင်ခဲ့ကြရပြီး မည်သည့်လူသားတစ်ဦးမှ ၎င်းတို့အနားသို့ မသွားကြချေ။

သဖ်စီးရ်ကုရ်သုဗီကျမ်းတွင် ဟဇရသ်ကသာဒဟ် ؓ သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် 'အဇားဗ်'များကို လွှမ်းမိုးစေတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ တစ်ဦး

တစ်ယောက်က ၎င်းတို့အား လက်ထိလိုက်သည်ရှိသော် (သို့) ၎င်းတို့က တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို လက်ထိကိုင်သည်ရှိသော် နှစ်ဦးစလုံး ချက်ချင်းပင် အဖျားတက်သွားကြသည်။ ၎င်းနောက် သဖ်စီးရ်ရူးဟွလ်ဗယာန်ကျမ်း၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဤထူးခြားချက်သည် ၎င်းမျိုးနွယ်စုများတွင် ယနေ့တိုင် ကျန်ရှိနေသေးပေသည်။

၎င်းနောက် အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံး၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَكَذَالِكَ نَجْزِ الْمُفْتَرِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အကြင်သူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ လိမ်လည်သည့်စကားများ ပြောဆိုမည်ဆိုလျှင် ထိုသူများကို အဆိုပါအတိုင်း ဒဏ်ခတ်တော်မူမည်ဖြစ်သည်။ စွဖ်ယာန် အိဗ်နေ အိုယိုင်နဟ် (ရဟ) မိန့်ဆိုထားသည်မှာ သာသနာ၌ ‘ဗိဒ်အသ်’ပြုလုပ်သောသူများလည်း အဆိုပါအတိုင်း အပြစ်ဒဏ်ခံစားရမည် ဖြစ်သည်။

အေမာမ်မာလိက် (ရဟ) သည် ဤအာယသ်တော်အား အထောက်အထားပေး တင်ပြပြီး မိန့်တော်မူသည်မှာ သာသနာတွင် မိမိဘက်မှ တရားသစ်တီထွင်သူများသည် တမလွန်တွင် အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်စူးရှခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ လောကတွင်လည်း သေးသိမ်ခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သတိပေးပြီးနောက် မိမိတို့၏ အပြစ်များမှ ‘သောင်ဗာဟ်’ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသောသူများနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြထားပေသည်။ ထိုသို့ ‘သောင်ဗာဟ်’ပြုလုပ်ရန်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ပြင်းထန်သော စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ ၎င်းမှာ ထိုသူများအားလုံး အချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သတ်ဖြတ်ကြရမည်။ သို့မှသာ အသင်တို့၏ ‘သောင်ဗာဟ်’ ကို လက်ခံတော်မူမည်။ ၎င်းတို့အနေနှင့် အမိန့်တော်အတိုင်း ကျင့်သုံးသောအခါ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ထိုသူများကို ခေါ်ယူတော်မူပြီး အသင်တို့၏ ‘သောင်ဗာဟ်’ကို လက်ခံတော်မူလိုက်ပြီဟူ၍ ပြောဆိုပေသည်။ ထိုသတ်ဖြတ်မှုတွင် အသတ်ခံရသောသူများမှာ ‘ရှဟီးဒ်’ဖြစ်သွားကြပြီး ကျန်ရှိသူများအား အပြစ်များမှ ခွင့်လွှတ်တော်မူလိုက်၏။ ဤအာယသ်တော်၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ မကောင်းမှုပြုလုပ်သောသူများသည် ကြီးမားသော အပြစ်များနှင့် ဖီဆန်မှုများ ပြုလင့်ကာမူ အကယ်၍ ထိုသူသည် မိမိပြုခဲ့သော အပြစ်များမှ ‘သောင်ဗာဟ်’ပြုလိုက်ပြီး မိမိသည် အီမာန်ကို တည့်မတ်အောင် ပြုလိုက်မည်ဆိုလျှင် ဆိုလိုသည်မှာ အီမာန်၏ အလိုတော်နှင့်အညီ ပြုပြင်လိုက်မည်ဆိုလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအားလုံးကို မိမိ၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ခွင့်လွှတ်ပေးသနားတော်မူမည်။ ထို့ကြောင့် လူသားအနေနှင့် အပြစ်ကျူးလွန်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချက်ချင်းပင် ‘သောင်ဗာဟ်’ပြုသင့်ပေသည်။

တတိယအာယသ်တော်တွင် တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒေါသ ပြေပျောက်သွားသောအခါ ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်းစာ ရေးသားထားသော ကျောက်ဖျာများကို ပြန်လည်မယူလိုက်သည်။ ယင်းစာမူတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့သူများအတွက် ‘ဟေဒါယသ်’နှင့် ‘ရဟ်မသ်’တော်များ ပါရှိပေသည်။ نسخه မည်သော စာလုံးသည် စာအုပ်စာပေများထဲမှ ကူးယူရေးသားထားသော အရာကို

ခေါ်ဆိုပေသည်။ အချို့ဆင့်ပြန်ချက်များ၌ တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် 'သောင်ရားသ်' ရေးသားထားသော ကျောက်ဖျာများကို အောက်ချလိုက်သောအခါ ကွဲကြေကုန်၏။ တစ်ဖန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုကျမ်းကို အခြားအရာတစ်ခုအပေါ် ရေးသားပြီး ချီးမြှင့်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းအရာကို **نسخه** ဟူ၍ ခေါ်ဆိုပေသည်။

ဗနီအိစ္စရာအီးလ် (၇၀) ဦးအား ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ ပျက်စီးရခြင်း၏ ဖြစ်ရပ်များ

စတုတ္ထမြောက်အာယသ်တော်တွင် ထူးခြားသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းတစ်ဆူဖြစ်သော 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ယူဆောင်လာပြီး ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား ပေးသောအခါ မိမိတို့၏ စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့များ၏ ဟန့်ပန်များဖြင့် ပြောဆိုကြသည်မှာ 'ဤကျမ်းစာသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းစာဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ ယုံကြည်ရမည်နည်း။ အသင့်ဘက်မှ ရေးသားပြီး ယူဆောင်လာခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။' ၎င်းတို့ စိတ်ချယုံကြည်မှုရှိစေရန်အတွက် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် ဒိုအာပြုတော်မူသောကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးမှ အမိန့်တော် ကျရောက်လာသည်မှာ ထိုမျိုးနွယ်စုထဲမှ ရွေးချယ်ထားသော သူများကို အသင် 'တူရ်'တောင်ပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်လာမည်ဆိုလျှင် ငါအသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် မိမိ၏ နှုတ်ကပါဋ်တော်များကို ကြားနာတော်မူမည်။ ယင်းသို့ ကြားနာခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့အနေနှင့် ယုံကြည်သွားကြမည်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် ထိုလူများထဲမှ လူပေါင်း (၇၀) ကို ရွေးထုတ်ပြီး 'တူရ်'တောင်ပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားတော်မူ၏။ ကတိတော်နှင့်အညီ ၎င်းတို့သည် မိမိနားဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဋ်တော်များကို ကြားနာခဲ့ကြရ၏။ သို့သော် ဤအထောက်အထားလည်း ပြည့်စုံသွားပြီးနောက် ၎င်းတို့က ထပ်မံပြောဆိုကြသည်မှာ ဤအသံသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသံဖြစ်သလော။ (သို့) အခြားသူ၏ အသံဖြစ်သလောဆိုသည်ကို မည်သူက သိရှိပါသနည်း။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မြင်တွေ့ရမှသာလျှင် ယုံကြည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ ဤတောဒကသည် အသိဉာဏ်မဲ့ခြင်းပေါ် မူတည်ပြီး ဖွတ်တရွတ်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်အပေါ် မူတည်၍ အသျှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသ ကျရောက်လာပြီး ၎င်းတို့၏အောက်မှ မြေငလျင်လှုပ်လာပြီး အထက်မှ လျှပ်စီးလက်ကာ မိုးခြိမ်းလာသည့်အတွက် ၎င်းတို့အားလုံး သတိမေ့လဲကျသွားကြသည်။ သေဆုံးကုန်ကြပြီဟု ထင်မှတ်နေပေသည်။ စူရာဟ်ဗကရာတွင် ထိုနေရာ၌ **صاعقة** စာလုံး သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယခု ဤနေရာ၌ **رجفة** ဟု သုံးနှုန်းထားပေသည်။ **صاعقة** ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ လျှပ်စီးလက်ခြင်းဖြစ်ပြီး **رجفة** ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ငလျင်လှုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်၌ အဆိုပါပြစ်ဒဏ်နှစ်ခုစလုံး တစ်ပြိုင်နက်တည်း ကျရောက်သည်ဆိုလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ထိုသူများသည် သူသေများကဲ့သို့ ပြုတ်ကျကုန်သည်။ ကေန်အမှန် သေဆုံးသည်ဖြစ်စေ၊ (သို့) သေဆုံးသည်ဟု ထင်မြင်ရခြင်းမျိုး ဖြစ်စေ တမန်တော်မူစာ ﷺ သည် ထိုဖြစ်ရပ်ကြောင့် အလွန်စိတ်သောကရောက်ခဲ့ရ၏။ ထိုသို့ စိတ်သောကရောက်ရခြင်း၏ ပထမအချက်မှာ ဒဏ်ခတ်ခြင်း ခံရသောသူများသည် မိမိမျိုးနွယ်စုများထဲမှ ရွေးချယ်ခြင်းခံထားရသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ယခု မိမိမျိုးနွယ်စုများထံသို့ ပြန်သွားပြီးလျှင် မည်သို့ အဖြေပေးရမည်နည်း။ မူစာ ﷺ သည် ၎င်းတို့၏ လူများကို တစ်နေရာသို့ ခေါ်သွားပြီး သတ်ဖြတ်လိုက်ပြီဟု ထိုသူများက စွပ်စွဲပြောဆိုကြတော့မည်။ ထိုသို့ စွပ်စွဲပြီးနောက် ထိုသူများသည် မိမိတို့ သတ်ဖြတ်ကြမည်မှာလည်း ထင်ရှားနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် တမန်တော်မူစာ ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ လျှောက်ထားတော်မူသည်မှာ 'အို၊ ကျွန်တော်မျိုးအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်၊ အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအား ဖျက်ဆီးရန် ဆန္ဒနှင့် အဆိုပါအတိုင်း ပြုလုပ်၍ ဆန္ဒမရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်သိပါသည်။ အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့သာ ဆန္ဒရှိမည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့အား ဖျက်ဆီးစေနိုင်သော ဖြစ်ရပ်များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဖိရ်အောင်န်နှင့်အတူ နစ်မြုပ်ပျက်စီးပစ်ခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ (သို့) နွားရုပ်တုအား ကိုးကွယ်သည့်အခါ၌ အားလုံးအရှေ့တွင် ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ အသျှင်မြတ်အနေနှင့် လိုလားမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကျွန်ုပ်ကိုပါ တစ်ပါးတည်း ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အသျှင်မြတ်အနေနှင့် ထိုသို့ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိသည့်အတွက် သိရှိရသည်မှာ ယခုအခါလည်း ထိုသူများအား ပျက်ဆီးစေလိုသည့် ဆန္ဒမရှိပေ။ သို့သာမက ဒဏ်ခတ်ခြင်းနှင့် သတိပေးသည့် ဆန္ဒသာဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်အနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အား အချို့အသိဉာဏ်မဲ့သော သူများ၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် ဖျက်ဆီးပစ်မည်မှာ မည်သို့ ဖြစ်နိုင်မည်နည်း။ ဤနေရာ၌ မိမိကိုယ်မိမိ ပျက်စီးမည်ဟု တင်ပြရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ထိုလူ (၇၀) အား ဤကဲ့သို့ အကွယ်မှ ဖျက်ဆီးခြင်း၏ ရလဒ်မှာ မူစာ ﷺ သည် မိမိ မျိုးနွယ်အုပ်စုများ၏ လက်ဝယ် ပျက်စီးခြင်းခံရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဟာစ်ဖန် လျှောက်ထားသည်မှာ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ စမ်းစစ်ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်သိရှိရပေသည်။ ထိုသို့ စမ်းစစ်ခြင်းကို အကြောင်းခံပြီး အသျှင်မြတ်အနေနှင့် အချို့လူများကို လမ်းမှားစေပေသည်။ ထိုသို့ လမ်းမှားရခြင်းကြောင့် အသျှင်မြတ်အား အပြစ်တင်ပြောဆို၍ ကျေးဇူးကန်းလေ့ ရှိကြသည်။ အချို့ကို လမ်းမှန်တရားပေါ် ရပ်တည်စေတော်မူသည်။ ထိုသို့ လမ်းမှန်တရား ရရှိခြင်းကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဆင်ခြင်တုံတရားများကို နားလည်သဘောပေါက်ကြပြီး စိတ်ဟည်ငြိမ်မှု ရရှိကြသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း အသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြောင်းကို သိရှိရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစမ်းစစ်မှုတွင် ကျွန်ုပ် စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရရှိပေသည်။ ၎င်းနောက် အသျှင်မြတ်သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အကောင်းကို လိုလားတော်မူသော အသျှင် ဖြစ်တော်မူ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်နှင့် 'ရဟ်မသ်'ပြုတော်မူပါ။ အသျှင်မြတ်သာလျှင် ခွင့်လွှတ်တော်မူသော သူများအားလုံးထက် ပို၍ ခွင့်လွှတ်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤအတွက်ကြောင့်

ထိုသူများ၏ ရှိင်းပျမှုကို ခွင့်လွှတ်ခြင်း ပေးသနားတော်မူပါ။ ဤသို့ဖြင့် ထိုသူများအားလုံး ကောင်းမွန်စွာ ရှင်ပြန်ထကုန်ကြသည်။

အချို့သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များက မိန့်ဆိုကြသည်မှာ အာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသော လူ (၇၀) ဦးသည် اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً ဟူ၍ လျှောက်ထားကြသောသူများ မဟုတ်ပေ။ ယင်းသို့အပေါ် လျှပ်စီး၏ ကြောက်မက်ဖွယ်အသံဖြင့် ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူခဲ့သည်။ သို့သာမက ပျက်စီးသွားကြသော သူများသည် နွားရုပ်တုကို ကိုးကွယ်ရာ၌ ပါဝင်ကြသောသူများ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် မျိုးနွယ်စုများကို လုပ်ရပ်မှ တားဆီးရန် မကြိုးပမ်းကြသော သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပြစ်ဒဏ်အဖြစ် မြေငလျင်လှုပ်စေပြီး ၄င်းတို့သတိမေ့ကာ လဲကျသွားကြသည်။ မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ထိုသူများသည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာအကြောင်းခံဖြင့် ရှင်ပြန်ထခဲ့ကြသည်။

ပဥ္စမမြောက်အာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာအပြည့်အစုံကို ဤသို့ တင်ပြထားပေသည်။

وَاكْتُبْ لَنَا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ اِنَّا هُدْنَا اِلَيْكَ

ဆိုလိုသည်မှာ 'အို၊ ကျွန်ုပ်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဤလောကမှာလည်း ကောင်းသော အခြေအနေကို ရေးမှတ်ပေးသနားတော်မူပါ။ တမလွန်၌လည်း ထိုနည်းတူစွာ ရေးမှတ်ပေးသနားတော်မူပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် စိတ်နှလုံးဖြူစင်စွာ နာခံစိတ်အပြည့်နှင့် အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ဦးတည်ပါ၏။ ယင်းအချက်အား အသျှင်မြတ်မှ အဖြေပေး မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ–

عَذَابِيْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ اَشَآءُ وَرَحْمَتِيْ وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ

'အို၊ မူစာ၊ ဦးစွာပထမ မိန့်ဆိုရမည်ဆိုလျှင် ငါအသျှင်မြတ်၏ 'ရဟ်မသ်'တော်သည် အမျက်ဒေါသအပေါ် လုံးဝလွှမ်းခြုံတော်မူ၏။ သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ 'အဇားဗ်'နှင့် အမျက်တော်များကို ငါအသျှင်မြတ် ချပေးလိုသည့် လူအပေါ်ကိုသာ ချပေးတော်မူမည်။ ကေန်ဆိုလျှင် ဖီဆန်သူတိုင်းသည် ထိုပြစ်ဒဏ်နှင့် ထိုက်တန်သူများသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အားလုံးအပေါ် ကျရောက်စေခြင်းမပြုပေ။ သို့သာမက ထိုသူများထဲမှ သီးသန့်လူများအပေါ်သာ 'အဇားဗ်'ကျရောက်စေမည် ဖြစ်သည်။ အကြင်သူများမှာ အလွန်ဆိုးသွမ်းကြသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၄င်းနောက် ငါအသျှင်မြတ်၏ 'ရဟ်မသ်'တော်သည် အရာခပ်သိမ်းကို လွှမ်းခြုံထားလျက်ရှိသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုသူများထဲမှ အလွန်ဆိုးသွမ်းပြီး ဖီဆန်သောသူများသည် ထို 'ရဟ်မသ်'တော်နှင့် မထိုက်တန်ပေ။ သို့သော် ယင်းလူများအပေါ်တို့လည်း လောက၌ပင်ဖြစ်စေ တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ 'ရဟ်မသ်'ကျရောက်စေတော်မူသည်။ သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်၏ 'ရဟ်မသ်'တော်သည် မထိုက်တန်သောသူများ အားလုံးအတွက်လည်း ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ကတိတော်နှင့်အညီ

ထို 'ရဟ်မသ်'တော်နှင့် ထိုက်တန်သူများကို အပြည့်အဝ မှချရေးမှတ်တော်မူမည်။ ထိုသို့ 'ရဟ်မသ်'ပြုရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် အမိန့်နာခံကြသည်။ သို့ရှိရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ 'ဇကားသ်'ပေးဆောင်ကြသည်။ ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအပေါ် အီမာန်ယူလာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုသူများသည် အစကနဦးကပင် 'ရဟ်မသ်'နှင့် ထိုက်တန်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အသင်နဗီအား ဒိုအာလက်ခံကြောင်းကို သတင်းကောင်းပါလိုက်ပေသည်။

ဤသို့ အဖြေပေး မြွက်ကြားခြင်းအပေါ် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များအကြား အဆိုကွဲလွဲချက်များရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနေရာ၌ ဒိုအာလက်ခံလိုက်သည်ဟူသော ဝါကျကို တင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ ပမာဆိုရသော် အခြားတစ်နေရာ၌ အတိအလင်း တင်ပြထားသည်မှာ-

قَدْ اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى

အို့, မူစာ၊ အသင်၏ တောင်းခံချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်နေရာ၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اُجِيْبَتْ دَعْوَتُكُمَا

ဆိုလိုသည်မှာ အို့, မူစာနှင့် ဟာရူးန်၊ အသင်တို့နှစ်ဦး၏ ဒိုအာကို လက်ခံတော်မူလိုက်ပြီးဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ ထိုကဲ့သို့ အတိအလင်းတင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤအာယသ်တော်များ၏ အလိုသဘောကို ဤသို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းမူစာ عليه السلام ၏ ဤလျှောက်ထားချက်သည် မိမိအတွက် လက်ခံတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နောက်ပိုင်းအာယသ်တော်များတွင် အတိအလင်း ဖော်ပြထားပေသည်။ သို့သော် သဖ်စီးရ်ရူးဟွလ်မအာနီတွင် ဖော်ပြပါယူဆချက်ကို ပယ်ချထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် အဖြေမှန်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာတွင် အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ရှိသည်။ တစ်ပိုင်းမှာ 'အဇာဗ်'ကျရောက်ခြင်းခံရသောသူများကို ခွင့်လွှတ်ပေးသနားတော်မူပြီး 'ရဟ်မသ်'ပြုပေးသနားတော်မူစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအပိုင်းမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ မျိုးနွယ်စုများအားလုံးအတွက် လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနစလုံး၌ ကောင်းခြင်းတရားများကို အပြည့်အဝ ရေးမှတ်ပေးတော်မူစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒိုအာ၏ ပထမပိုင်းအဖြေကို ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားပေသည်။ ဒုတိယပိုင်း၏ အဖြေကို ဒုတိယအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားပေသည်။ ပထမအာယသ်တော်မှ သိရှိရသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်၏ ဓလေ့တော်အရ ငါအသျှင်မြတ်သည် အပြစ်ကျူးလွန်သူတိုင်းအပေါ် 'အဇာဗ်'ကျရောက်စေခြင်း မရှိပေ။ သို့သာမက အလွန်ဆိုးသွမ်းသောသူများအပေါ်၌သာ ပြစ်ဒဏ်ပေးလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါသူများအပေါ် ပြစ်ဒဏ်ကျရောက်စေမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့အတွက် အသင်နဗီ သောကမဖြစ်စေနှင့်။ 'ရဟ်မသ်'နှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားရာ၌ မိန့်ကြားလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်၏ 'ရဟ်မသ်'တော်သည် အရာခပ်သိမ်းကို လွှမ်းခြုံထားလျက် ရှိပေသည်။ လူသားဖြစ်စေ၊ လူသားမဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ အီမာန်ရှင်ဖြစ်စေ၊ ကာဖိရ်ဖြစ်စေ၊ နာခံသူဖြစ်စေ၊ ဖီဆန်သူဖြစ်စေ အားလုံးအပေါ် လွှမ်းခြုံလျက်ရှိသည်။ သို့သာမက လောကတွင် ပြစ်ဒဏ်နှင့် အခက်အခဲပေါ်သည့် နေရာ၌လည်း 'ရဟ်မသ်'နှင့် ကင်းလွတ်ခြင်း မရှိပေ။

အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှာ ဒုက္ခတွင် နစ်မွန်းခြင်း ခံရသည့်အတွက် ထိုသူ့အပေါ် ဤသည်ထက်မက ကြီးစွာသော ဒုက္ခပေးသနားတော်မူခြင်း မရှိပေ။ ကေန်အမှန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အနေနှင့် ထိုသို့လည်း ပြုနိုင်စွမ်း ရှိပေသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာသခင် ဟဇရသ် မောင်လာနာအန်ဝရ်ရှာဟ်ဆွာဟိဗ် (ရဟ) မိန့်ဆိုထားသည်မှာ 'ရဟ်မသ်'၏ ကျယ်ဝန်းမှု အဓိပ္ပာယ်မှာ 'ရဟ်မသ်'၏ စည်းဝိုင်းသည် မည်သူ့အတွက်မှ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိပေ။ ယင်းသို့ဆိုရာ၌ အရာတိုင်းသည် 'ရဟ်မသ်'ပြုခြင်း ခံရခြင်းမျိုးလည်း မဟုတ်ပေ။ ပမာဆိုရသော် ရှိုက်သွာန်က ပြောဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည်လည်း အရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ အရာတိုင်းသည် 'ရဟ်မသ်' ပြုခြင်းခံရသော အရာများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်လည်း 'ရဟ်မသ်'ပြုခြင်းခံရပေသည်။ (ဤကဲ့သို့မျိုး မဟုတ်ပေ။) ကျမ်းတော်မြတ်၌ အဆိုပါအတိုင်း မိန့်တော်မူခြင်း မဟုတ်ကြောင်းကို ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထား ပေသည်။ ၎င်းမှာ အရာတိုင်းအပေါ် 'ရဟ်မသ်'ပြုမည် မဟုတ်သည့်အပြင် 'ရဟ်မသ်'၏ ဂုဏ်ပြဒ်သည် ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိ။ ကျယ်ဝန်းသည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မည်သူ့အပေါ်မဆို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အနေနှင့် 'ရဟ်မသ်'ပြုလိုက ပြုနိုင်သည်။ ကျမ်းတော်မြတ်၏ အခြားတစ်နေရာတွင် ထပ်ဆင့်တင်ပြထားသည်မှာ-

فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُوْرَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُهٗ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ ထိုသူများသည် အသင်ကိုယ်တော်အား လိမ်လည်ကြမည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့ အား မိန့်ကြားပါလေ။ အသင်၏ အသျှင်မြတ်သည် အလွန်ကျယ်ပြန့်သော မဟာကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော် မူ၏။ သို့သော် ပြစ်မှုရှိသူများအပေါ် ကျရောက်မည့် 'အဇာဗ်'အား မည်သူမှ ရှောင်လွှဲပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ယင်းအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ 'ရဟ်မသ်'၏ ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအပေါ် ကျရောက် မည့် 'အဇာဗ်'အား အဟန့်အတားမဖြစ်ပေ။

အချုပ်ဆိုရသော် မူစာ ﷺ အနေနှင့် ထိုသူများအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သော ဒိုအာကို မည်သည့် စည်းကမ်းချက်မှမပါဘဲ လက်ခံတော်မူခဲ့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်နှင့် ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ ၎င်းနောက် 'ရဟ်မသ်'အတော်များလည်း ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဒုတိယဒိုအာတွင် နှစ်ဌာနစလုံးအတွက် ကောင်းခြင်း တရားများ အပြည့်အဝ ရေးမှတ်ပေးတော်မူစေရန် လျှောက်ထားခဲ့ပေသည်။ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အချို့ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခဲ့ပေသည်။ အလိုသဘောမှာ လောကတွင် 'ရဟ်မသ်'တော်သည် အီမာန်ရှင် တိုင်းနှင့် ကာဖိရ်တိုင်းအားလုံးအတွက် ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် တမလွန်ဘဝသည် အဆိုးအကောင်းကို ပိုင်းခြားသော နေရာဖြစ်ပေသည်။ ဤနေရာ၌ အချို့စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာသောသူများသာလျှင် 'ရဟ်မသ်'နှင့် ထိုက်တန်သောသူများ ဖြစ်ကြမည်။ ဦးစွာပထမ ထိုသူများသည် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတရားကို လက်ကိုင်ထားကြသောသူများ ဖြစ်ရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အရေးကြီးသော တာဝန်များကို ကျေပွန်ရမည်။ မပိုင်သော လုပ်ရပ်များမှ ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ ဒုတိယအချက်မှာ မိမိပိုင်ဥစ္စာပစ္စည်းများထဲမှ အလ္လာဟ်အသျှင်

မြတ်အတွက် 'ဇကားသ်'ပေးဆောင်ရမည်။ တတိယအချက်မှာ ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအပေါ် ဒွိဟမရှိ၊ ခြွင်းချက်မဲ့ အီမာန်ယူလာရမည်။ ယခုလက်ရှိ အသက်ထင်ရှားရှိနေကြသော သူများလည်း အဆိုပါ အရည်အသွေးများကို မိမိတို့အတွင်း၌ အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းမွေးမြူလိုက်မည်ဆိုလျှင် ထိုသူများအတွက်လည်း နှစ်ဌာနစလုံးအတွက် အပြည့်အဝ ကောင်းမှုများကို ရေးမှတ်ပေးသနားတော်မူမည်။

သို့သော် နောက်ပိုင်းအာယသ်တော်တွင် ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားသည်မှာ အထက်ပါအရည်အသွေးများကို အပြည့်အဝ ရယူကြသောသူများမှာ နောက်ဆုံးခေတ်၌ ပေါ်ထွန်းလာမည်။ မြတ်နဗီ၏ နောက်လိုက်များဖြစ်ကြမည်။ ၎င်းတို့၏ ရလဒ်မှာ အပြည့်အဝ အောင်မြင်မှုနှင့် ထိုက်တန်သောသူများ ဖြစ်ကြသည်။

ဟဇရသ်ကသာဒဟ် رحمه الله မိန့်ဆိုသည်မှာ-

وَرَحْمَتِى وَسِعَتْ كُلَّ شَىْءٍ

ဟူသော အာယသ်တော်ကျရောက်သောအခါ ရှိုက်သွာန်မှ ပြောဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်လည်း ထို 'ရဟ်မသ်'၌ ပါဝင်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းဝါကျများမှ တင်ပြနေသည်မှာ 'ရဟ်မသ်'တော်အား တမလွန်နှင့် အီမာန် စသော အချက်များ၊ စည်းကမ်းချက်များဖြင့် စည်းဘောင်ခတ်ထားပေသည်။ ယင်းစကားကို ကြားပြီး ရှိုက်သွာန်မှာ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သွား၏။ သို့သော် ယဟူဒီနှင့် နဆွာရာနီများက ကြွေးကြော်ကြသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ထဲ၌ အဆိုပါအရည်အသွေးများ ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'သက္ကဝါ'၊ အီမာန်နှင့် 'ဇကားသ်' ပေးဆောင်ကြပေသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် မြတ်နဗီအပေါ် အီမာန်ယူလာရမည်ဟူသော စည်းကမ်းချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းစည်းကမ်းချက်အရ ယဟူဒီနှင့် နဆွာရာများ မပါဝင်တော့ပေ။ ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အီမာန်ယူလာကြသောသူများ မဟုတ်ပေ။

အချုပ်ဆိုရသော် အထက်ပါအတိုင်း ပြည့်စုံစွာ တင်ပြထားခြင်း၌ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာ လက်ခံလိုက်ခြင်းလည်း ပါရှိပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အုမ္မသ်သားများ၏ ထူးခြားသော မွန်မြတ်မှုများကိုလည်း တင်ပြထားပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا
عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ

عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَ
اتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾

၇ း ၁၅၇ ။ ။ အကြင်သူတို့သည် စာပေမတတ်သော ရစူလ်တမန်တော်မြတ် (၏ အမိန့်တော်များ) ကို လိုက်နာကြကုန်သည်။ ထိုသူတို့သည် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ် (၏ ဝိသေသဂုဏ်ထူးများ) ကို မိမိတို့ထံရှိ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းတော်တွင်လည်းကောင်း၊ 'အန်ဂျီလ်' ကျမ်းတော်တွင်လည်းကောင်း ရေးသားပြီးဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိကြလေသည်။ ယင်းရစူလ်တမန်တော်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား ကောင်းမှုသုစရိုက်များကို (ပြုလုပ်ကြရန်) ညွှန်ကြားသည့်အပြင် မကောင်းမှုဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ကြရန် တားမြစ်လေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့အဖို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အရာများကို (စားသုံး) ခွင့်ပြု၍ မသန့်စင်သော အရာများကို ၎င်းတို့အပေါ်၌ (စားသုံးခြင်းမပြုကြရန်) တားမြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းသူတို့အပေါ်၌ (ယခုတိုင်အောင်) တည်ရှိနေသော ဝန်နှင့် အကြင်ခြေထိပ်၊ လက်ထိပ် (အတုပ်အနှောင်များ) ကိုလည်း ၎င်းတို့အပေါ်မှ ချ၍ (အဖြေ) ပေးလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အကြင်သူတို့သည် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ်အား ယုံကြည်ခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ်အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ်အား ကူညီရိုင်းပင်းခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ ကျရောက်လာသော (ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တည်းဟူသော) လင်းရောင်ခြည်ကိုလည်း လိုက်နာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုသူတို့သည်သာလျှင် အောင်မြင်သောသူများ ဖြစ်ကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အကြင်သူများသည် မြတ်နဗီ၏ နောက်လိုက်များဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနဗီ၏ အရည်အသွေးများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထိုသူများသည် မိမိတို့ထံ၌ရှိသော 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်'ကျမ်းများတွင် ရေးသားထားသည်ကို သိရှိရပေသည်။ ၎င်းမှာ ထိုနဗီသည် အွမ္မသ်ထုကို ကောင်းသောလုပ်ရပ်များကို လုပ်ဆောင်ရန် မိန့်တော်မူထားပြီး မကောင်းမှုများမှ တားဆီးပေသည်။ အကြင်အရာများသည် ရှေးတရားကျင့်ထုံးအရ 'ဟရာမ်'ဖြစ်စေကာမူ သန့်ပြန့်သော အရာများကို အွမ္မသ်များအတွက် 'ဟလာလ်'ဖြစ်သည်ဟူ၍ တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းနောက် မသန့်သောအရာများကို ပုံမှန်အတိုင်းပင် 'ဟရာမ်'ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့အပေါ် မူလတရားကျင့်ထုံးအရ ပြင်းထန်သော အမိန့်ပညတ်ချက်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မိန့်ဆိုထားချက်များကို ဖယ်ရှားပေးတော်မူ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ အဆိုပါပြင်းထန်သော အမိန့်များကို မြတ်နဗီ၏ တရားတော်မှ ပယ်ဖျက်ခဲ့ပေသည်။ သို့ရှိရာ အကြင်သူများသည် မြတ်နဗီအပေါ် အီမာန်ယူလာကြသည်။ မြတ်နဗီအား ကူညီရိုင်းပင်းကြသည်။ မြတ်နဗီအပေါ် ပို့ချခဲ့သော ကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်ဆိုလျှင် ထိုသူများသာလျှင် အောင်မြင်မှုရရှိသောသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ထာဝရပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်မှုကို ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ၎င်း၏ အမွှသ်များ၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် မွန်မြတ်မှုများ

အထက်ပါအာယသ်တော်၌ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ ဒိုအာကို ဖြေကြားမိန့်တော်မူထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'ရဟ်မသ်'တော်သည် အရာတိုင်းနှင့် လူတိုင်းအတွက် ကျယ်ဝန်းမှုရှိ၏။ မြတ်နဗီ၏ လက်ရှိ အမွှသ်များလည်း ထို 'ရဟ်မသ်'တော်နှင့် ကင်းဝေးခြင်းမရှိပေ။ သို့သော် အီမာန်၊ သက္ကာဝါနှင့် 'ဇကားသ်'စသော ထူးခြားသည့် စည်းမျဉ်းများကို အပြည့်အဝ လိုက်နာသောသူများသာလျှင် ပြည့်ဝသော စည်းစိမ်များနှင့် 'ရဟ်မသ်'တော်အား ထိုက်တန်သောသူ ဖြစ်မည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် ထိုသူများနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြထားသည်မှာ ထိုစည်းကမ်းချက်များအပေါ် အပြည့်အဝ လိုက်နာကြသောသူများမှာ မည်သူများ ဖြစ်ကြသနည်း။ တင်ပြထားသည်မှာ အကြင်သူများသည် မြတ်နဗီ၏ နောက်လိုက်များဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အချို့ထူးခြားသည့် မွန်မြတ်မှုများနှင့် ပြည့်စုံကုံလုံခြင်းများ၊ ၎င်းနောက် လက္ခဏာတော်များကို တင်ပြမိန့်တော်မူထားပြီး တမန်တော်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာရုံမျှမက တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ နောက်လိုက်ရန် မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ယင်းအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ တမလွန်၏ အောင်မြင်မှုကို ရရှိရန်အတွက် အီမာန်နှင့်အတူ တရားတော်နှင့် 'ဆွန္နသ်'ဓလေ့တော်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန်လည်း အရေးကြီးပေသည်။

اَلرَّسُوْلَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ

ဤနေရာ၌ رسول နှင့် نبی ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်နှစ်ခုနှင့်အတူ မြတ်နဗီ၏ တတိယမြောက်ဂုဏ်ပုဒ် ဖြစ်သော اُمِّی ကိုလည်း တင်ပြထားပေသည်။ اُمِّی ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပညာမဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး မရေးတတ်၊ မဖတ်တတ်သောသူကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ အာရဗ်မျိုးနွယ်စုအားလုံးကို ကျမ်းတော်မြတ်တွင် اُمیین ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ၎င်းတို့ထဲ၌ ရေးဖတ်ခြင်း အစဉ်အလာသည် အလွန်နည်းပါးလှသည်။ ၎င်းနောက် အုမ္မီဖြစ်ခြင်းသည် မည်သူ့အတွက်မှ ချီးမွမ်းထိုက်သော အချက်လည်းမဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ပြစ်ချက်တစ်ခု အသွင် မှတ်ယူကြသည်။ သို့သော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အသိပညာများနှင့် ထူးခြားချက်များ၊ အနေအထားများ၊ ပြည့်စုံကုံလုံခြင်းများနှင့်အတူ အုမ္မီဖြစ်ခြင်းသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အတွက် ပြီးပြည့်စုံသော ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်သွား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကယ်၍ ပညာအရည်အချင်း၊ ကျင့်သုံးရည်နှင့် စာရိတ္တများ ပြည့်စုံခြင်းသည် ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်သူတစ်ဦး၌ ရှိမည်ဆိုလျှင် ထိုအရည်အချင်းများသည် ထိုသူ၏ ပညာအရည်အချင်း၏ ရလဒ်ဖြစ်မည်။ သို့သော် အုမ္မီတစ်ဦး၏ ဤကဲ့သို့သော အမြောက်အမြား ပညာ အရည်အချင်းများ အနိုင်းမဲ့ အသိပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်နိုင်ခြင်းသည် ထင်ပေါ်သော 'မုအ်ဂျီဇာဟ်'ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအချက်အား အမုန်းဆုံး၊ ရန်ငြိုးထားသောသူ ဆန့်ကျင်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကပင် မငြင်းပယ်နိုင်ချေ။

အထူးသဖြင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် သက်တော်လေးဆယ်အထိ မက္ကာဟ်မြို့တွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ စာ တစ်လုံးမျှ သင်ယူဆည်းပူးခြင်းမရှိဘဲ အားလုံးရှေ့တွင် လျှောက်လှမ်းနေထိုင်ခဲ့သည်။ သက်တော်လေးဆယ် ပြည့်နှစ်တွင် ရုတ်တရက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ နှုတ်တော်မှ ဤကဲ့သို့သော နှုတ်ကပါဋ္ဌတော်ကို ရွတ်ဆို ခဲ့သည်။ ယင်းနှုတ်ကပါဋ္ဌတော်၏ သေးငယ်သော အပိုဒ်ကလေးတစ်ပိုဒ်ကဲသို့ ဥပမာအဖြစ် တင်ပြရန်ပင် တစ်လောကလုံး လက်လျှော့ခဲ့သည်။ ထိုအခြေအနေတွင် ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကျမ်းတော်မြတ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဋ္ဌတော်ဖြစ်ကြောင်းအပေါ် အလွန်ကြီးမားသော အထောက်အားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အုမ္မီဖြစ်ခြင်းသည် ကေန်ဆိုလျှင် အခြားသူ များအတွက် ချီးမွမ်းထိုက်စရာမဟုတ်သော်လည်း တမန်တော်မြတ် ﷺ အတွက် အလွန်ချီးမွမ်းထိုက်စရာ ဖြစ်ပြီး ပြည့်စုံသော အရည်အချင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် မာန်မာနဟူသော စာလုံးသည် အများသူငှာအတွက် ချီးမွမ်းရန် ထိုက်စရာမဟုတ်သည့်အပြင် ပြစ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်အတွက် ထူးခြားပြီး ချီးမွမ်းထိုက်သည့် ဂုဏ်ဒြပ်ဖြစ်ပေသည်။

အာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ စတုတ္ထမြောက် ဂုဏ်ပုဒ်အား တင်ပြထားသည်မှာ ထိုသူများသည် မြတ်နဗီကို 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းများတွင် ရေးသားထားသည်ကို မြင်တွေ့ ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤနေရာ၌ စဉ်းစားစရာ အချက်တစ်ချက်ရှိသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်၌ တမန် တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များနှင့် အခြေအနေများကို ရေးသားထားသည့်အတိုင်း မြင်တွေ့ရမည်ဟူ၍ တင်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ သို့သာမက ကျမ်းတော်မြတ်တွင် يَجِدُونَهُ ဟူသော စာလုံးကို သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယင်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ရေးသားထားသည့်အတိုင်း မြင်တွေ့ရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ယင်းစာလုံးမှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းတို့တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားသည့်အတွက် ထိုရေးသားထားသည်များကို ကြည့် လိုက်လျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို အမှန်တကယ်ပင် မြင်တွေ့နေရသည့်အလား ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းကို သီးသန့်တင်ပြထားရခြင်းအကြောင်းမှာ ဗနီအိစ္စရာ အီးလ်တို့သည် ထိုကျမ်းစာနှစ်စောင်ကိုပင် လက်ခံကြသည်။ သို့မဟုတ်ပါက တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ **အခြေအနေများနှင့် ဂုဏ်ဒြပ်များအကြောင်းသည်** 'ဇဗူရ်' ကျမ်း၌လည်း တင်ပြထားပေသည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၏ မူရင်းရည်ညွှန်းခြင်း ခံရသူမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ဖြစ်သည်။ ယင်း **အာယသ်တော်၌** တင်ပြထားသည်မှာ နှစ်ဌာနစလုံး၏ အောင်မြင်မှုအား အသင်၏ အွမ္မသ်များထဲမှ ထိုသူ များသာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အကြင်သူများသည် နောက်ဆုံးနဗီ၏ နောက်လိုက်များလည်း ဖြစ်ရမည်။ ယင်းနဗီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုသူများသည် 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်း၌ ရေးသားထားသည့် အတိုင်း မြင်တွေ့ရသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။

'သောင်ရာႏသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းတို့တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် လက္ခဏာများအား တင်ပြထားသော အကြောင်း

လက်ရှိ 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းများတွင် ပြောင်းလဲမှုများ မြောက်မြားစွာ ပြုလုပ်ထားသည့်အတွက် လက်ခံယုံကြည်နိုင်စရာ မရှိပေ။ သို့သော်ငြားလည်း ယခုတိုင် ထိုကျမ်းများတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြထားသော ဝါကျများ ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ၎င်းနောက် ဤမျှ အတိအလင်း သိရှိရသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ လက္ခဏာများနှင့် ဂုဏ်ဒြပ်များကို 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်' ကျမ်း၌ ရေးသားထားသည်ဆိုကြောင်းကို ကျမ်းတော်မြတ်မှ ကြေညာမောင်းခတ်ထားပေသည်။ အကယ်၍ ယင်းကြေငြာချက်သည် လက်တွေ့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ရှိခဲ့သော ထိုခေတ်အခါက ရှိကြသော ယဟူဒီများနှင့် နဆွာရာများအတွက် အစ္စလာမ်သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရန် ကြီးမားသော လက်နက်တစ်ခု ရရှိသွားကြမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်အား အကြောင်းခံပြီး ကျမ်းတော်မြတ်အား လိမ်လည်သမှု ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းတွင် မြတ်နဗီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်နေရာတွင်မျှ တင်ပြထားခြင်း မရှိဟူ၍ ပြောဆိုကြမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုခေတ်အခါက ရှိကြသော ယဟူဒီများနှင့် နဆွာရာများသည် အဆိုပါအချက်နှင့် ဆန့်ကျင်သည့် ကြေညာချက်မျိုးကို မထုတ်ပြန်ခဲ့ကြပေ။ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်က 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ လက္ခဏာများနှင့် ဂုဏ်ဒြပ်များအကြောင်း တင်ပြထားခြင်းကို သက်သေထွက်ဆိုခဲ့ကြပေသည်။ ယင်းအချက်သည် ထိုသူများ၏ နှုတ်ကို စည်းတံဆိပ် ခတ်နှိပ်လိုက်၏။ 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းတွင် ရေးသားထားသော တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် လက္ခဏာများထဲမှ အချို့အစိတ်အပိုင်းများကို ကျမ်းတော်မြတ်တွင် 'သောင်ရားသ်'နှင့် 'အင်နိဂျိလ်'ကျမ်းအား အထောက်အထားပြု တင်ပြထားပေသည်။ အချို့ ခင့်ပြန်ချက်များတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှ ဆင့်ပြန့်ထားပေသည်။ အကြင်သူများသည် မူရင်း 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်နိဂျီးလ်'ကျမ်းကို မြင်တွေ့ရသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းနောက် ထိုသူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အကြောင်းကို ဖတ်ရှုတ်ပြီး မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားကြသည်။

ဗိုင်ဟကီသည် 'ဒလာအေလွန္နဗူဝသ်'၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဟဇရသ်အနတ်စ် رضي الله عنه မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ၎င်းမှာ ယဟူဒီလူငယ်တစ်ဦးသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ပြုစုလုပ်ကျွေးလေ့ရှိသည်။ ထိုလူငယ်သည် ရုတ်တရက် နာမကျန်းဖြစ်သွား၏။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ထိုသူအား သတင်းမေးရန် ကြွမြန်းသွားတော်မူ၏။ ထိုလူငယ်ကလေး၏ ဖခင်သည် ၎င်း၏ခေါင်းရင်း၌ ရပ်ကာ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း ဖတ်ရှုတ်နေသည်ကို တမန်တော်မြတ် ﷺ တွေ့မြင်ရသည့်အတွက် ထိုဖခင်ဖြစ်သူအား ပြောဆိုသည်မှာ 'အို့ ယဟူဒီ၊ ကျွန်ုပ်သည် အသင့်အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို ကျိန်ဆို၍ ပြောဆိုပါသည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် မူစာ عليه السلام အပေါ် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ သို့ရှိရာ အသင်သည် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းတွင် ကျွန်ုပ်၏ အခြေအနေနှင့် ဂုဏ်ဒြပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်ပေါ်ထွန်းလာမည်ဟူသော

အကြောင်း တင်ပြထားခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း မြင်တွေ့ရပါသလော။' ဖခင်ဖြစ်သူမှ မတွေ့ရပါဟု ငြင်းဆိုသောအခါ သားဖြစ်သူက 'အို၊ ကိုယ်တော်၊ ဤဖခင်မှ လိမ်ညာပြောဆိုနေပါသည်'ဟူ၍ ပြောဆိုပြီး 'ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းတွင် အသင်နဗီ၏ အကြောင်းနှင့် ဂုဏ်ဒြပ်များ တင်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်ရပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားခဝပ်ကိုးကွယ်ခံထိုက်သူ မရှိကြောင်းကို ကျွန်တော်မျိုး သက်သေထွက်ဆိုပါသည်။ ထို့နောက် အသင်ရစူလ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ စေလွှတ်ခြင်းခံရသော နဗီရစူလ်ဖြစ်ပါသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိ၏ အခွေတော် သာဝကများကို မိန့်ကြားသည်မှာ ယခု ဤသားဖြစ်သူသည် မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းသေဆုံးပြီးနောက် မွတ်စ္စလင်မ်ကဲ့သို့ 'ကဖန်'၊ 'ဒဖန်'ဖြင့် မြုပ်နှံရမည်ဖြစ်သည်။ ဖခင်ထံ အပ်နှံရန် မလိုအပ်တော့ပေ။

[မဇ္ဇဟရီးကျမ်း]

၎င်းနောက် ဟဇရသ်အလီ ؓ မိန့်ဆိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ယဟူဒီတစ်ဦးအား အကြွေးဆပ်ရန်ရှိသည့်အတွက် ထိုယဟူဒီမှ လာရောက်တောင်းဆိုသောအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က မိန့်တော်မူသည်မှာ 'ယခု ကျွန်ုပ်လက်ထဲ၌ မည်သည့်အရာမျှ မရှိသည့်အတွက် အချိန်ထပ်မံ ပေးပါ'ဟု ဆိုသည်။ ယဟူဒီက ထိုစကားကို ကြားသောအခါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တောင်းဆိုပြီး ပြောဆိုသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်သည် မိမိအကြွေးမရရှိသရွေ့က ကာလပတ်လုံး အသင့်ကို လွှတ်မည်မဟုတ်ပေ။' ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က 'အသင့်သဘောအတိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ကျွန်ုပ် အသင့်အနားတွင်ပင် ထိုင်နေပါမည်'ဟု ဆိုကာ ထိုနေရာမှာပင် ထိုင်နေတော်မူခဲ့၏။ ထို့နောက် 'ဇိုဟိုရ်'၊ 'အဆွရ်'၊ 'မဂ္ဂရိဗ်'နှင့် 'အေရှာဟ်'နမာဇ်များဖတ်ပြီး တစ်ဖန် နောက်နေ့နံနက် 'ဖဂျ်ရ်'နမာဇ်ကိုလည်း ထိုနေရာတွင်ပင် ဝတ်ပြုတော်မူခဲ့၏။ ဆွဟာဗာများက တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို မြင်တွေ့ရပြီး ဒေါသဖြစ်၍ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေကြသည်။ ၎င်းနောက် တစ်ဖြည်းဖြည်း ထိုယဟူဒီကို ခြိမ်းခြောက်ပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို လွှတ်ပေးရန် ဆောင်ရွက်လိုကြသည်။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ၎င်းဆွဟာဗာများအား 'အသင်တို့ မည်သို့ပြုလုပ်နေကြသနည်း'ဟု မေးမြန်းရာ ဆွဟာဗာများက လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ ကိုယ်တော်၊ ယဟူဒီတစ်ဦးက အသင်ကိုယ်တော်အား ချုပ်တည်းထားခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ သည်းခံနိုင်ကြမည်နည်း။' ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က မိန့်တော်မူသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်အား ကျွန်ုပ်၏ အသျှင်မြတ်မှ မည်သည့်ကတိခံဝန်ချက်ပြုထားသောသူအပေါ်၌မဆို မတရားသမှု မပြုလုပ်ရဟု တားမြစ်ထားတော်မူသည်။ ယဟူဒီမှာ အဆိုပါ ဖြစ်ရပ်အား မြင်တွေ့ကြားသိနေခဲ့လေသည်။

နံနက်မိုးလင်းသည်နှင့် စာစ်ပြိုင်နက် ယဟူဒီက ပြောဆိုသည်မှာ-

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّكَ رَسُوْلُ اللّٰهِ

ဤနည်းဖြင့် ထိုယဟူဒီမှာ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ပြောဆိုသည်မှာ 'အို၊ ကိုယ်တော်၊ ကျွန်ုပ်သည် မိမိပိုင်ဆိုင်မှုမှ ဥစ္စာပစ္စည်းထက်ဝက်ကို အလ္လာဟ့်လမ်း၌ ပေးလိုက်ပါသည်။

၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို ကျိန်ဆို၍ ပြောဆိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်အနေနှင့် အသင်ကိုယ်တော်အား အဆိုပါအတိုင်း ပြုမူဆက်ခံရခြင်းသည် အသင့်အား စမ်းစစ်လိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စမ်းစစ်ရခြင်းမှာ 'သောင်ရားသ်'တွင် အသင်ကိုယ်တော်၏ ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရေးသားထားသည်များ အသင့်ထံတွင် ကေန်အမှန် ရှိ၊ မရှိကို သိလိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အသင်ကိုယ်တော်နှင့် ပတ်သက်ပြီး 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းတွင် ဤသို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရပေသည်။ ၎င်းမှာ အစ်ဗ္ဗလ္လာဟ်၏ သားတော် မိုဟမ္မဒ် ﷺ သည် မက္ကာဟ်မြို့၌ ဖွားမြင်တော်မူပြီး ဆီးရီးယားနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်မည်ဖြစ်ပြီး 'ယ္သိုင်ဗာ'ဘက်သို့ ဟီဂျ်ရည်ပြောင်းရွှေ့တော်မူမည်။ ထိုသူသည် စိတ်ထားခက်ထန်သူ မဟုတ်သကဲ့သို့ ခက်ထန်စွာ ပြောဆိုသူလည်း မဟုတ်ပေ။ ဈေးများတွင် ဆူညံစွာ ပြောဆိုသူ မဟုတ်သကဲ့သို့ ရှက်ဆုပ်ဖွယ်ရာများမှ ကင်းဝေးသူဖြစ်မည်။'

'ယခု ကျွန်ုပ်သည် ထိုဂုဏ်ဒြပ်များအားလုံးကို စမ်းစစ်ပြီး အဆိုပါအတိုင်း အသင့်အား မှန်မှန်ကန်ကန် တွေ့ရှိရသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားခဝပ်ကိုးကွယ်ထိုက်သူ မရှိ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ စေလွှတ်ခြင်းခံရသော ရစူလ်ဖြစ်တော်မူ၏'ဟူ၍ သက်သေထွက်ဆိုပေသည်။ ယခု ဤပစ္စည်းများသည် ကျွန်ုပ်၏ ပစ္စည်းထဲမှ ထက်ဝက်ဖြစ်သည်။ အသင်ကိုယ်တော်နှစ်သက်သကဲ့သို့ သုံးစွဲတော်မူပါ။ အဆိုပါယဟူဒီသည် အလွန်ချမ်းသာသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သည့်အတွက် ပစ္စည်းထက်ဝက်သည် အလွန်များပြားလှပေသည်။ ဤဆင့်ပြန့်ချက်ကို မဇ္ဇဟာရိကျမ်းတွင် အေမာမ်ဗိုင်ဟကီ၏ 'ဒလာအိလွှန္နဗူဝသ်'ကျမ်း၏ အထောက်အထားဖြင့် တင်ပြထားပေသည်။

၎င်းနောက် အေမာမ်ဗဂ်ဝီ (ရဟ) သည် မိမိစနဒ်နှင့်အတူ ကအစ်အဟ်ဗာရ် (ရဟ) မှ ဆင့်ပြန့်ထားသည်မှာ 'သောင်ရားသ်'တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဤသို့ ရေးသားထားပေသည်။ ၎င်းမှာ မိုဟမ္မဒ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်ဖြစ်ပြီး ရွေးချယ်ခြင်းခံထားရသူဖြစ်၏။ ခက်ထန်သည့် စိတ်ထားရှင် မဟုတ်သကဲ့သို့ အချည်းအနှီးစကားများကိုလည်း ပြောဆိုသူ မဟုတ်ပေ။ ဈေးများတွင်လည်း ဆူညံစွာ ပြောဆိုတတ်သူမဟုတ်ပေ။ မကောင်းမှု၏ အစားကို မကောင်းမှုနှင့် ချေပခြင်းမရှိဘဲ ခွင့်လွှတ်ပေးတတ်သူဖြစ်သည်။ မက္ကာဟ်မြို့၌ ဖွားမြင်တော်မူမည်ဖြစ်ပြီး 'ယ္သိုင်ဗာဟ်'သို့ ပြောင်းရွှေ့တော်မူမည်။ ဆီးရီးယားနိုင်ငံအား သိမ်းပိုက်တော်မူမည်။ ထိုတမန်တော်၏ အွမ္မသ်များသည် ရိုင်းဖင်းကျေညီသောသူများ ဖြစ်ကြမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စည်းစိမ်ခံစားသည်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခဖြစ်သည်ဖြစ်စေ အခြေအနေနှစ်ရပ်စလုံးတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတရားများကို သိတတ်ကြမည်ဖြစ်သည်။ မြင့်သည့်နေရာသို့ တက်ရောက်တိုင်း ထိုသူများသည် 'သက္ဗားဗီးရ်'ကို ရွတ်ဆိုကြမည်။ ထိုသူများသည် နေမင်း၏ အရိပ်များအပေါ် အာရုံစိုက်ကြပြီး ယင်း၏ အကြောင်းခံဖြင့် အချိန်များကို ရှာဖွေကြ၍ အချိန်အတွင်း နမာဇ်များကို ဖတ်ရွတ်ကြမည်။ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာအောက်ပိုင်းကို ဖုံးအုပ်၍ အဝတ်အစား ဝတ်ဆင်ကြမည်။ မိမိတို့၏ ခြေလက်များကို 'ဝူဇူ'ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ထားကြမည်။ ထိုသူများထဲမှ 'အဇာန်'ပေးသောသူသည် မိမိ၏ အသံကို ဝေဟင်၌ ပျံ့လွင့်စေမည်။ 'ဂျီဟားဒ်'၌ ထိုသူများသည်

နမာဇ်ကဲ့သို့ စီတန်း၍ ရပ်ကြမည်။ ညအခါတွင် ထိုသူများ၏ ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်သည့်အသံများနှင့် ‘ဇီကဲရ်’၏ အသံများသည် ပျားပိတုံးများကဲ့သို့ ဆူညံလျက် ရှိကြမည်။ *[မဖွ်ဟာရီးကျမ်း]*

အိဗ်နေစအဒ်နှင့် အိဗ်နေအစာကိရ်သည် ဟဇရသ်စဟလ်မောင်လာခိုင်စမဟ်၏ စနဒ်ဖြင့် ဆင့်ပြန်ထားသည်။ ဟဇရသ်စလဟ်မှ ဆင့်ပြန်သည်မှာ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ‘အင်န်ဂျီလ်’ကျမ်းတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များကို ဖတ်ခဲ့ရပေသည်။ ၄င်းမှာ ထိုနဗီသည် အရပ်နိမ့်သူမဟုတ်သကဲ့သို့ အရပ်မြင့်သူလည်း မဟုတ်ပေ။ အသားဖြူပြီး ဆံပင်အလယ်ခွဲ၍ နှစ်ဖက်ချထားမည်။ ထိုနဗီ၏ ပခုံးနှစ်ခုကြား၌ ‘နဗူဝသ်’၏ တံဆိပ်ရှိသည်။ ‘ဆွဒ်ကာဟ်’ကို လက်ခံမည်မဟုတ်ပေ။ မြည်းနှင့် ကုလားအုပ်များကို စီးနင်းကြမည်။ ဆိတ်နို့များကို ကိုယ်တိုင်ညှစ်ယူကြမည်။ ချုပ်ရိုးပါသော ‘ကုရ်သာဟ်’များ ဝတ်ဆင်ကြမည်။ အဆိုပါအတိုင်း ပြုကျင့်သောသူသည် မာနတရားမှ ကင်းဝေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနဗီသည် တမန်တော်အိစ္စမာအီးလ် عليه السلام ၏ သားစဉ်မြေးဆက်ထဲမှ ဖြစ်မည်။ ထိုနဗီ၏ အမည်မှာ ‘အဟ်မဒ်’ဖြစ်သည်။

၄င်းနောက် အိဗ်နေစအဒ်သည် သွာဗ်ကာသ်တွင်လည်းကောင်း၊ ဒါရေမီသည် မိမိ၏ မွတ်စ်နဒ်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဗိုင်ဟကီသည် ဒလာအေလေနဗူဝသ်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်အိဗ်နေစလာမ် رضي الله عنه ၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ အကြင်သခင်ကြီးသည် ယဟူဒီတို့၏ အကြီးမားဆုံး ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ‘သောင်ရားသ်’ကို ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ထားပေသည်။ ထိုကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ မိန့်တော်မူသည်မှာ ‘သောင်ရားသ်’တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဤသို့ တင်ပြထားပေသည်။ ၄င်းမှာ ‘အို၊ နဗီတမန်တော်၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် အွမ္မသ်များအားလုံးကို သက်သေထူ၍၊ အသင်သည် ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်သူများကို သတင်းကောင်းပေးရန်သော်လည်းကောင်း၊ မကောင်းမှုများ ပြုလုပ်သူများကို ခြောက်လှန့်သူအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အရ်ဗီများကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း အသင့်အား စေလွှတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ အသင်သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ ဗန္ဒာဟ်နှင့် ရစူလ်ဖြစ်၏၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်၏ အမည်ကို متوكل ဟူ၍ မှည့်ထားပေသည်။ အသင်သည် ခက်ထန်သည့် စိတ်နေသဘောထားရှိသူ မဟုတ်။ ပြဿနာရှာသူလည်း မဟုတ်ပေ။ ဈေးများတွင် ကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုသူလည်း မဟုတ်ပေ။ မကောင်းမှု၏ အစားကို မကောင်းမှုနှင့် မချေပဘဲ ခွင့်လွှတ်တတ်သူဖြစ်သည်။ လမ်းမှားရောက်သော မျိုးနွယ်စုများသည် ‘ကလေမာဟ်’တော် لا اله الا الله ကို ဖတ်ရွတ်ကြွေးကြော်၍ လမ်းမှန်သို့ မရောက်သည့်ကာလပတ်လုံး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုနဗီအား သေဆုံးကွယ်လွန်စေမည်မဟုတ်ပေ။ မျက်မမြင်လူများကို မျက်စိဖွင့်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ နားမကြားသူကို နားကြားနိုင်စွမ်းရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးတော်မူမည်။ ပိတ်နေသော စိတ်နှလုံးသားများကို ဖွင့်ပေးတော်မူမည်။

ဤကဲ့သို့သော ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ပုဒ်သည် ဘိုခါရီကျမ်းတွင် ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်အိဗ်နေအမရ်အိဗ်နေအာဆွ် رضي الله عنه သခင်ထံမှ တင်ပြထားပေသည်။ အဆိုပါကျမ်း၏ ကျွမ်းကျင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဟဇရသ်ဝဟာဗ်အိဗ်နေမုနဗ္ဗာဟ်မှ ဗိုင်ဟကီသည် ဒလာအေနွဗူဝသ်တွင် တင်ပြထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်

သည် 'ဇဗူရ်'ကျမ်းတွင် ဟဇရတ်ဒါဝူဒ် عليه السلام ဘက်သို့ ဝဟီပို့ချပေးတော်မူပြီး 'အို၊ ဒါဝူဒ်၊ အသင့်နောက်ပိုင်း အဟ်မဒ်အမည်ရှိသော နဗီတစ်ပါး ပေါ်ထွန်းလာမည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုနဗီအပေါ် မည်သည့်အခါမှ စိတ်ဆိုးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုနဗီလည်း ငါအသျှင်မြတ် စိတ်ဆိုးအောင် မည်သည့်အခါမှ ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ပေ။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုနဗီ၏ ရှေ့နောက်အပြစ်များအားလုံးကို ခွင့်လွှတ်ပေးတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ထိုနဗီ၏ အုမ္မသ်သည် 'ရဟ်မသ်'ပြုခြင်းခံရသော 'အုမ္မသ်'ဖြစ်မည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် အခြားနဗီများကို ချီးမြှင့်ခဲ့သည့် 'နဖိလ်နမာဇ်'များလည်း ထိုနဗီကို ချီးမြှင့်တော်မူမည်။ ရှေးယခင်နဗီများကို အပ်နှံခဲ့သည့် ဝတ္တရားများကိုလည်း ထိုနဗီအား ပေးအပ်တော်မူမည်။ ထိုနဗီ 'နူရ်'ရောင်ခြည်သည် အခြားနဗီများ၏ 'နူရ်'ရောင်ခြည်ကဲ့သို့ ဝင်းလက်တောက်ပစွာ 'ဟရှရ်'ကွင်းပြင်၌ ငါအသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်သို့ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ 'အို၊ ဒါဝူဒ်၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိုဟမ္မဒ် ﷺ နှင့် ၎င်း၏ အုမ္မသ်များကို အခြားအုမ္မသ်များအားလုံးထက် ထူးမြတ်မှုကို ချီးမြှင့်တော်မူမည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုနဗီအား အရာခြောက်ခုကို အထူးသဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူမည်။ ယင်းအရာများသည် အခြားအုမ္မသ်များကို ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ ထိုအရာများမှာ–

(၁) မေ့မှား၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့အပေါ် 'အဇာဗ်'ကျရောက်မည်မဟုတ်ပေ။

(၂) ထိုသူများသည် မရည်ရွယ်ဘဲ ပြုလုပ်ခဲ့သော အမှားအပေါ် အကယ်၍ ၎င်းတို့အနေနှင့် ငါအသျှင်မြတ်ထံ ခွင့်လွှတ်မှု တောင်းခံမည်ဆိုလျှင် ငါအသျှင်မြတ် ခွင့်လွှတ်ပေးသနားတော်မူမည်။

(၃) ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အလ္လာဟ့်လမ်းတွင် စိတ်ထားဖြူစင်စွာဖြင့် သုံးစွဲခဲ့မည်ဆိုလျှင် ငါအသျှင်မြတ်သည် လောက၌ပင် ထိုသူများအား ၎င်းတို့ သုံးစွဲခဲ့သည်ထက်မက ပေးသနားတော်မူမည်။

(၄) ၎င်းတို့အပေါ် အခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာ ကျရောက်ပါက

اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ

ကို ဖတ်ရွတ်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ထိုသို့ အခက်အခဲဖြစ်ခြင်းသည် ၎င်းသူများအတွက် 'နမာဇ်'၊ 'ရဟ်မသ်'နှင့် 'ဂျန္နသ်'သို့ ရောက်စေမည့်လမ်းကို ညွှန်ပြတော်မူမည်။

(၅) ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်ဟူသမျှကို လက်ခံတော်မူမည်။

(၆) တစ်ခါတစ်ရံ ၎င်းတို့ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ပေးသနားတော်မူမည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုချက်အား တမလွန်အတွက် ထားရှိတော်မူမည်။

များစွာသော ဆင့်ပြန်ချက်များထဲမှ ဆင့်ပြန်ချက်အချို့ကို 'သောင်ရားသ်'၊ 'ဇဗူရ်'၊ 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းအား ကိုးကား၍ တင်ပြထားပေသည်။ ဆင့်ပြန်ချက် အပြည့်အစုံကို ဟဒီးစ်တော် သုမိန်ကြီးများက သီးသန့်စာအုပ်တစ်အုပ်တွင် စုစည်းတင်ပြထားပေသည်။

'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းများတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ၎င်း၏ အွမ္မသ်များ၏ ထူးမြတ်မှုများ၊ ဂုဏ်ဒြပ်များ၊ လက္ခဏာများအား အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားချက်များအပေါ် ပညာရှင်များသည် သီးသန့်စာပေများ ရေးသားထားခဲ့ပေသည်။ ဤနောက်ဆုံးခေတ်တွင် ဟဇရသ်မောင်လာနာ ရဟ်မသွလ္လာဟ်ကီရာနဝီ (ရဟ) သည် မိမိစာအုပ်ဖြစ်သော အိဇ်ဟာရှုလ်ဟက်တွင် အကျယ်တဝင့် တင်ပြရေးသားထားပေသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် မျက်မှောက်ခေတ်ရှိ 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းတွင် များစွာသော ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်ငြားလည်း နဗီတမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် များစွာသော ဂုဏ်ပုဒ်များနှင့် မွန်မြတ်မှုများအကြောင်း တင်ပြထားသည်များ ရှိနေသေးကြောင်းကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းစာအုပ်အား မူရင်းအာရဗီမှ အူရ်ဒူဖြင့် ပြန်ဆိုထားပြီး ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လေ့လာကြည့်ရှုထိုက်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အရည်အသွေးများနှင့် လက္ခဏာများအကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်များသည် 'သောင်ရားသ်' နှင့် 'အင်န်ဂျီလ်' ကျမ်းတို့တွင် ရေးသားထားလေသည်။ ယင်းကျမ်းများတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အရည်အသွေးများကို ဤသည်ထက်ပို၍ တင်ပြထားပေသည်။

ယင်းအချက်များထဲမှ ပထမအရည်အသွေးမှာ ကောင်းရာကို ညွှန်ပြီး မကောင်းရာကို တားမြစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ **معروف** ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ သိရှိထားသောအရာဖြစ်သည်။ **منكر** ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'သူစိမ်း၊ မမှတ်မိခြင်း' ဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ **معروف** ၏ အလိုသဘောမှာ တရားတော်၌ သိရှိထားပြီးဖြစ်သော ကောင်းသည့် လုပ်ရပ်များကို ဆိုလိုသည်။ **منكر** ၏အလိုသဘောမှာ 'တရားတော်နှင့် စိမ်းသော မကောင်းသည့် လုပ်ရပ်များ' ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ ကောင်းသောလုပ်ရပ်ကို **معروف** ဟူသော စာလုံးဖြင့် မကောင်းသောလုပ်ရပ်ကို **منكر** ဟူသော စာလုံးဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွဲ့ဆိုထားရာတွင် ညွှန်ပြချက် ပါရှိသည်မှာ သာသနာတော်တွင် ကောင်းသော အလုပ်ဆိုသည်မှာ ပထမခေတ်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်များ သိရှိနားလည်ပြီး ကျင့်သုံးလေ့ရှိခဲ့သော အရာကို ဆိုလိုပေသည်။ ထိုအရာများမှအပ အခြားအရာများအား **منكر** ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ယင်းအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ ဆွဟာဗာများနှင့် သာဗေအီးန်များအနေနှင့် မကောင်းသောအလုပ်ဟု ယူဆထားသော အလုပ်သည် မည်မျှပင် ကောင်းသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆရသော်ငြားလည်း တရားတော်အရ ထိုအလုပ်သည် ကောင်းသည့်အလုပ် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ခိုင်လုံသော ဟဒီးစ်တော်များတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဆွဟာဗာများ၊ သာဗေအီးန်များ ပို့ချသင်ကြားခြင်း မရှိခဲ့သော ကိစ္စရပ်များကို အသစ်တီထွင်သော ကိစ္စရပ်များဖြစ်ပြီး 'ဗိဒ်အသ်' ဟု မိန့်တော်မူကာ လမ်းမှားသာဖြစ်သည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လူများကို ကောင်းရာအား ညွှန်ပြ တော်မူပြီး မကောင်းမှုများကို တားဆီးတော်မူမည် ဖြစ်သည်။

ယင်းအရည်အသွေးသည် ကေန်အမှန် နဗီတမန်တော်အားလုံး၌ ရှိသော အရည်အသွေးဖြစ်သည်။ ရှိလည်း ရှိသင့်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နဗီရစူလ်တိုင်းကို ထိုလုပ်ငန်းအတွက်သာ စေလွှတ်တော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းမှာ လူများကို ကောင်းသောအရာများဘက်သို့ လမ်းညွှန်ရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် မကောင်းသော အရာများကို တားဆီးရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤနေရာတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထူးခြားချက်များကို တင်ပြပြီး အသိပေးရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ထိုအရည်အသွေးတွင် အခြားနဗီတမန်တော်များထက် သီးသန့်ထူးခြားချက်ကို ရရှိထားပေသည်။ ထိုသီးခြားထူးခြားချက် ရရှိခြင်းမှာ များစွာသော အကြောင်းခံများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ ထိုလုပ်ငန်း၏ ထူးခြားသော နည်းစနစ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ အလွှာအသီးသီးမှ လူများကို ၎င်းတို့၏ အနေအထားနှင့်အညီသင့်လျော်သောပုံစံဖြင့် နားလည်သဘောပေါက်အောင် တင်ပြခြင်း၊ ယင်းသို့ တင်ပြခြင်းကြောင့် ထိုသူများ၏ နှလုံးသားတွင် စွဲမြဲသွားပြီး ဝန်လေးခြင်း မရှိပေ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ သင်ကြားပို့ချခြင်းအပေါ် စဉ်းစားသုံးသပ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ထူးခြားပြီး သီးသန့်နည်းစနစ်များ ချီးမြှင့်တော်မူထားကြောင်းကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ သိုး၊ ဆိတ်နှင့် ကုလားအုတ်များ ထိန်းကျောင်းခြင်းမှအပ အခြားမည်သည့်အရာမှ မသိရှိကြသော အာရပ်ကျေးတောသားများနှင့်လည်း နားလည်သဘောပေါက်စေမည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် ပြောဆိုတော်မူသည်။ လေးနက်သော တရားတော်၏ အကြောင်းတရားများကို ပညာမဲ့ လူတန်းစားများပင် နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ရိုးရိုးစင်းစင်း စကားလုံးများဖြင့် တင်ပြတော်မူသည်။ ဘုရင်ခံများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရပ်မဟုတ်သော နိုင်ငံများအား အုပ်ချုပ်သူများနှင့်သော်လည်းကောင်း စသည်တို့နှင့်လည်း ၎င်းတို့နှင့် ကိုက်ညီသောပုံစံမျိုးဖြင့် ပြောဆိုတော်မူသည်။ အဆိုပါ လူများအားလုံးသည် ခြားနားမှုမရှိ။ ထိုပြောဆိုစကားများဖြင့် စူးရှမှုဖြစ်လေ့ ရှိကြသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ပြောဆိုချက်များတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ချီးမြှင့်သော လက်ခံနိုင်ခြင်းရှိသည့် အရည်အသွေးများနှင့် နှလုံးသားကို စူးရှမှု ရှိစေခြင်းသည် 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' အသွင်ဖြစ်ပေသည်။ ကြီးမားသော ရန်သူများပင်လျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ပြောဆိုစကားကို ကြားပြီး လက်မခံဘဲ မနေနိုင်ကြပေ။

အထက်၌ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းအား ကိုးကားပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များကို တင်ပြနဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။ ယင်းတင်ပြချက်တွင် 'တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အကြောင်းခံဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မျက်မမြင်များကို ပြန်လည်မြင်စေပြီး၊ နားမကြားသူများကို ကြားနာနိုင်အောင် ပြုပေးတော်မူသည်' ဟူ၍လည်း တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းနောက် ပိတ်နေသော နှလုံးသားများကို ဖွင့်ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါ ဂုဏ်အရည်အချင်းများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ကောင်းရာကို ညွှန်ပြီး မကောင်းရာကို တားဆီးရန်ဟူသော သီးသန့်နည်းစနစ်များအား ချီးမြှင့်ထားခြင်းသည် ထိုထူးခြားသော သီးသန့်ဂုဏ်ရည်များ၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယဂုဏ်ရည်နှင့် စပ်လျဥ်း၍ တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လူများအတွက် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အရာများကို 'ဟလာလ်'ပြုပေးတော်မူမည်။ ထို့နောက် မသန့်သောအရာများကို 'ဟရာမ်'ပြုတော်မူမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သန့်ရှင်းပြီး နှစ်သက်စရာကောင်းသော အရာများကို ဗနီအိဇ္ဇရာအီးလ်များအတွက် ဒဏ်ခတ်သည့်အနေနှင့် 'ဟရာမ်'ပြုထားတော်မူခဲ့သည့် အရာများကို တမန်တော်မြတ် ﷺ မှ ရုပ်သိမ်းတော်မူခဲ့သည်။ ဥပမာ- စားပိုင်ခွင့်ရှိသော သတ္တဝါများ၏ အဆီ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ယင်းအရာများအား ဗနီအိဇ္ဇရာအီလ်များ၏ ဆိုးသွမ်းမှုများကြောင့် ဒဏ်ခတ်သည့်အနေနှင့် ၎င်းတို့အပေါ် 'ဟရာမ်' ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် မသန့်သောအရာများတွင် သွေး၊ အသေကောင်၊ အရက်နှင့် 'ဟရာမ်'ဖြစ်သော သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်ပေသည်။ ၎င်းနောက် 'ဟရာမ်'နည်းလမ်းဖြင့် ရှာဖွေရရှိသော ဝင်ငွေများဖြစ်သော အတိုး၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူခြင်း၊ ဖဲကစားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မကောင်းသော စာရိတ္တနှင့် ဓလေ့များကို မကောင်းသောအရာများတွင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။

တတိယမြောက် ဂုဏ်ဒြပ်များကို ဤသို့ တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ-

وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ الَّتِىْ كَانَتْ عَلَيْهِمْ

ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လူများအပေါ်ရှိသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် ဗိတ်ပင်တားဆီးထားခြင်းများကို ဖယ်ရှားပေးတော်မူမည်။ اِصْر စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်သည်။ ယင်းဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးသည် လူသားအား လှုပ်ရှားမှုမှ တားဆီးစေသည်။ اَغْلٰل ဟူသော غُلٌّ စာလုံးသည် စာလုံး၏ ဗဟုဝုစ်ကိန်း ဖြစ်သည်။ غُلٌّ ဆိုသည်မှာ ထိုလက်ထိပ်ခတ်ခြင်းမျိုးကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ယင်းလက်ထိပ်အား ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ၏ လက်နှင့် လည်ပင်းကို တစ်ပြိုင်နက် ခတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ထိုသူမှာ လုံးဝ လှုပ်ရှား၍ မရနိုင်တော့ပေ။

اِصْر နှင့် اَغْلٰل ဆိုသည်မှာ 'ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ချုပ်နှောင်ခြင်း'ဟူသော ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ထိုခက်ခဲသော အမိန့်ပညတ်ချက်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းအမိန့်ပညတ်ချက်များသည် သာသနာ၏ မူရင်းရည်ရွယ်ချက် မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ဗနီအိဇ္ဇရာအီးလ်များအပေါ် ဒဏ်ခတ်သည့်အနေဖြင့် ချမှတ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ဥပမာ- အဝတ်မသန့်ဖြစ်သွားလျှင် ရေဖြင့် ဆေးကြောခြင်းသည် ဗနီအိဇ္ဇရာအီလ်များအတွက် မလုံလောက်သည့်အပြင် မသန့်လူးထိသည့်နေရာအား ဖြတ်ထုတ်ပစ်ရန် အရေးကြီးပေသည်။ ၎င်းနောက် စစ်ပွဲများ၌ ကာဖိရ်များထံမှ ရရှိသော သုံ့ပန်းပစ္စည်းများသည် ၎င်းတို့အတွက် ယူပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ သို့သာမက မိုးကောင်းကင်မှ မီးများ ကျရောက်လာပြီး ထိုသုံ့ပန်းပစ္စည်းများကို လောင်ကျွမ်းစေလိုက်သည်။

စနေနေ့တွင် အမဲလိုက်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့အတွက် 'ဟရာမ်'ဖြစ်သည်။ 'ဂိုနာဟ်'ကျူးလွန်သော အစိတ်အပိုင်းများကို ဖြတ်တောက်ပစ်ရန် အရေးကြီးသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား သိလျက်ဖြစ်စေ၊ မှားယွင်း၍

ဖြစ်စေ သတ်ဖြတ်လိုက်သည်ဆိုလျှင် သတ်ဖြတ်သူအား အစားပြန်လည်သတ်ဖြတ်ရန် အရေးကြီးသည်။ သွေးချောင်းစီးခြင်း၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိပေ။

ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များအပေါ် ခက်ခဲသည့် အမိန့်များ ချမှတ်ထားခြင်းကို ကျမ်းတော်မြတ်မှ اِصْرٌ နှင့် اَغْلَالْ ဟု မိန့်တော်မူပြီး အသိပေးသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ထိုပြင်းထန်သော အမိန့်များကို ဖျက်သိမ်းတော်မူပြီး လွယ်ကူသော အမိန့်များ ပြဋ္ဌာန်းထားတော်မူမည်။ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ ငါကိုယ်တော်သည် အသင်တို့အား လွယ်ကူသော တရားလမ်းကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းတော်မူ၏။ ယင်းလမ်းကြောင်းတွင် ခက်ခဲမှုမရှိသကဲ့သို့ လမ်းမှားရန် စိုးရိမ်စရာပင် မရှိပေ။

ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ اَلدِّيْنُ يُسْرٌ သာသနာသည် လွယ်ကူမှုရှိ၏ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ကျမ်းတော်မြတ်၌

وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အပေါ် သာသနာရေးရာတွင် တင်းကြပ်မှုကို မပေးထားချေ။

တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထူးခြားပြီး ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ပုဒ်များကို တင်ပြပြီးသည့်နောက် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ
وَاتَّبَعُوْا النُّوْرَ الَّذِىْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ‘သောင်ရားသ်’နှင့် ‘အင်န်ဂျီလ်’ကျမ်းတွင် နောက်ဆုံးနဗီ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များနှင့် လက္ခဏာများကို အတိအလင်း တင်ပြရခြင်းမှာ လူအများ တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အီမာန်ယူလာကြပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေကြမည်၊ ကူညီကြမည်။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ်သို့ ပို့ချပေးခဲ့သော ကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးကြမည်ဆိုလျှင် ထိုသူများသာလျှင် အောင်မြင်မှုကို ရရှိသောသူများ ဖြစ်ကြမည်။ ဤနေရာ၌ အောင်မြင်မှုရရှိရန်အတွက် စည်းကမ်းချက် (၄) ချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။

(၁) တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အီမာန်ယူလာရမည်။
(၂) တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေဂုဏ်ပေး လေးစားရမည်။
(၃) တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ကူညီရမည်။
(၄) ကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေဂုဏ်ပေး လေးစားရန်အတွက် ဤနေရာတွင် عَزَّرُوْهُ ဆိုသော စာလုံးကို သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယင်းစာလုံးသည် تَعْزِيْر စာလုံးမှ ဆင်းသက်ပေသည်။ تَعْزِيْر ၏

မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ ကရုဏာဖြင့် တားဆီးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နေ အဗ္ဗားစ် ؓ သခင်သည် عَزَّرُوْهُ ၏ အဓိပ္ပာယ်အား ရိုသေဂုဏ်ပေးလေးစားခြင်းဖြစ်သည်ဟု တင်ပြထားပေသည်။ ၄င်းနောက် အေမာမ်မုရ်ရဒ်နဟ်ဝီသခင်မှ ပြောဆိုသည်မှာ အမြင့်မားဆုံး ဂုဏ်ပေးခြင်းကို **تعزير** ဟု ဖွဲ့ဆိုထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေဂုဏ်ပေးလေးစားချစ်ခင်ကြခြင်းနှင့်အတူ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ထောက်ခံကူညီကြပြီး ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုများနှင့် ယှဉ်လာလျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ဘက်မှ ကူညီပေးကြသည်။ ထိုသူများသာလျှင် အောင်မြင်မှုကို အပြည့်အဝ ရရှိကြမည့်သူများသာ ဖြစ်သည်။ နဗီတမန်တော်ရှိသော အချိန်၌ ထိုသို့ ထောက်ခံကူညီခြင်းသည် တမန်တော်မြတ်၏ 'ဇာသ်' (တမန်တော်ကိုယ်တိုင်) နှင့်သာ သက်ဆိုင်ဆက်နွယ်မှု ဖြစ်၏။ ကိုယ်တော်မြတ် 'ဝဖားသ်'ဖြစ် ကွယ်လွန်တော်မူပြီးနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ တရားတော်အား ထောက်ခံကူညီခြင်းသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ထောက်ခံကူညီခြင်းမည်၏။ ကျမ်းတော်မြတ်အား ဤနေရာတွင် 'နူးရ်'ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုထားပေသည်။ ထိုသို့ ဖွဲ့ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ 'နူးရ်'အတွက် 'နူးရ်'ဖြစ်ကြောင်းကို မည်သည့်အထောက်အထားမှ မလိုအပ်ပေ။ 'နူးရ်'ကိုယ်တိုင်သည် မိမိတည်ရှိနေခြင်း၏ အထောက်အထားဖြစ်ပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ကျမ်းတော်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင်က မိမိသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဌ်တော်နှင့် မှန်ကန်သော နှုတ်ကပါဌ်တော်ဖြစ်ကြောင်းကို အထောက်အထားပြနေပါသည်။ ၄င်းမှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ခြင်းမရှိသူ တစ်ဦး၏ နှုတ်မှ ဤကဲ့သို့သော ပြည့်စုံကျစ်လစ်သည့် နှုတ်ကပါဌ်တော်ပေါ်ထွက်လာပြီး ယင်းကဲ့သို့ အလားတူ ဖန်တီးယူဆောင်လာရန် တစ်လောကလုံး လက်လျှော့ခဲ့ကြရသည်။ ဤသည်ပင်လျှင် ကျမ်းတော်မြတ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဌ်တော်ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားဖြစ်ပေသည်။

၄င်းနောက် 'နူးရ်'ကိုယ်တိုင်က အလင်းရောင်ရှိသကဲ့သို့ အခြားမှောင်နေသော နေရာများကိုလည်း လင်းဝင်းစေသည်။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် ကျမ်းတော်မြတ်သည် အမှောင်တိုက်တွင်း ပိတ်မိနေသော လောကကြီးကို အမှောင်ထုမှ ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။

ကျမ်းတော်မြတ်နှင့်အတူ စွန္နသ်ပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန်လည်း 'ဖွရ်' ဖြစ်ခြင်း

ဤအာယသ်တော်၏ အစတွင်

فَيَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ထို့နောက် နောက်ဆုံးတွင်

وَاتَّبَعُوْا النُّوْرَالَّذِىْ اُنْزِلَ مَعَهٗ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ယင်းတို့ထဲမှ ပထမဝါကျတွင် နဗီအွမ္မီ၏ နောက်လိုက်ရန် မိန့်တော်မူထားပေသည်။ နောက်ဆုံးဝါကျတွင် ကျမ်းတော်မြတ်ပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မိန့်တော်မူထားပေသည်။

ယင်းမိန့်ကြားချက်အရ သိရှိရသည်မှာ တမလွန်၏ လွတ်မြောက်မှုသည် ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် 'စွန္နသ်'ပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၌ မူတည်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နဗီ၏ နောက်လိုက်ခြင်းသည် ထိုနဗီ၏ **'စွန္နသ်'**နောက်လိုက်ခြင်းသာပင် ဖြစ်ပေသည်။

နဗီ၏ နောက်လိုက်ရုံမျှနှင့် မလုံလောက်၍ ရစူလ်အား ရိုသေဂုဏ်ပေးလေးစားချစ်ခင်ရန်လည်း 'ဖွရစ်' ဖြစ်ခြင်း

ငင်းနောက် ထိုဝါကျနှစ်ခုကြား၌ عَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ မိန့်တော်မူ၍ ရည်ညွှန်းထားသည်မှာ **တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမိန့်များအတိုင်း** လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ဟု ဆိုရာ၌ လောကရှိ အုပ်ချုပ်သူများ၏ အမိန့်များကို အတင်းအကြပ် လိုက်နာခြင်းမျိုးကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ရိုသေဂုဏ်ပေးလေးစားစွာဖြင့် လိုက်နာခြင်းမျိုးကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေလေးစားခြင်းသည် နှလုံးသားတွင်း ပြည့်နက်နေသည့်အတွက် မြတ်နဗီ၏ အမိန့်များကို နာခံရန် အသင့်ဖြစ်သွားပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အွမ္မသ်သည် မိမိရစူလ်နှင့် ပုံစံအသီးသီးဖြင့် အဆက်အသွယ်ထားကြသည်။ ပထမအချက်မှာ ထိုနဗီသည် ခေါင်းဆောင်အုပ်ချုပ်သူအသွင်ဖြစ်ပြီး အွမ္မသ်သည် အမိန့်နာခံသူအသွင် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ရစူလ်သည် ချစ်ခြင်းခံရသူဖြစ်ပြီး အွမ္မသ်သည် ငင်းနဗီအား ချစ်ခင်ကြသူများဖြစ်ကြသည်။

ရစူလ်သည် မိမိ၏ ပြည့်စုံကုံလုံသည့် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာနှင့် စာရိတ္တအပေါ် မူတည်၍ ဂုဏ်ပေးထိုက်သူဖြစ်၏။ ငင်းနောက်တွင် အွမ္မသ်ထုတစ်ရပ်လုံးသည် ထိုရစူလ်နှင့် ယှဉ်လျှင် လုံးဝ နိမ့်ကျပြီးသုညပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တမန်တော်မြတ် ﷺ တွင် ဂုဏ်ရည်ဟူသမျှအားလုံးသည် ပြီးပြည့်စုံသောအဆင့်ထိ ရောက်ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် နဗီ၏ ဂုဏ်ရည်တိုင်းအပေါ် တာဝန်ကျေပွန်ရန် အွမ္မသ်တိုင်းအတွက် အရေးကြီးပေသည်။ နဗီဖြစ်သည်ဆိုသည့်အပေါ် အီမာန်ယူလာရမည်။ ခေါင်းဆောင်နှင့် အုပ်ချုပ်သူဖြစ်သည့်အတွက် ငင်း၏ အမိန့်များကို နာခံရမည်။ ချစ်ခြင်းခံထိုက်သူ ဖြစ်သည့်အတွက် ငင်းနဗီအား ချစ်ခင်တွယ်တာမှု ထားရမည်။ ပြီးပြည့်စုံသည့်အတွက် ထိုနဗီအား လေးစားဂုဏ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမိန့်နာခံခြင်းနှင့် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းသည် အွမ္မသ်များအပေါ် 'ဖွရစ်' တာဝန်ဖြစ်ထိုက်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်များကို စေလွှတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အဆိုပါအချက်များမပါဘဲ ပြည့်စုံနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်သော ထိုအချက်များအပေါ်သာလျှင် လုံးလောက်သည်ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သာမက တမန်တော်အား ရိုသေလေးစား ဂုဏ်ပေးရန် အွမ္မသ်များအပေါ် အရေးကြီးသည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ ကျမ်းတော်မြတ်၏ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သင်ကြားပြသတော်မူထားပေသည်။ အခြားအာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်တွင် وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ဟူ၍ လာရှိထားပြီး ဤအာယသ်တော်တွင် عَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ ၏ ဝါကျများမှ အဆိုပါဘက်သို့ ရည်ညွှန်းထားပေသည်။

အခြားအာယသ်တော်ပေါင်း များစွာတွင်လည်း အဆိုပါအတိုင်း လမ်းညွှန်ထားပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် အသံကျယ်လောင် သောအသံနှင့် မပြောဆိုကြရန်အတွက် မိန့်ဆိုထားသည်မှာ-

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْٓا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ

(အို, မွတ်စ်လင်မ်အပေါင်းတို့၊ မိမိ၏ အသံများကို ကိုယ်တော်မြတ်၏ အသံထက် ပို၍ ကျယ်လောင်စွာ မပြောဆိုကြနှင့်) ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်နေရာ၌ တင်ပြထားသည်မှာ-

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

ဆိုလိုသည်မှာ အို, မွတ်စ်လင်မ်အပေါင်းတို့၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်ထက် ခြေလှမ်းများရှေ့ မရောက်စေနှင့်။ ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကြွမြန်းတော်မူသော ထိုင်ဝိုင်းတွင် ကိစ္စအကြောင်းအရာတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်ရပါက တမန်တော်ထက်အလျင် မည်သူမှ အလျှင်း မပြောဆိုကြရပေ။ ဟဇရသ်စဟလ် အိဗ်နေအဗ်ဒုလ္လာဟ် رضي الله عنه သခင်သည် ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောကို တင်ပြထားရာတွင် တမန်တော်မြတ်၏အလျင် မပြောဆိုရပေ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ စကားပြောဆိုနေခိုက် အားလုံး တိတ်ဆိတ်စွာ နားထောင်နေရမည်။

ကျမ်းတော်မြတ်၏ အာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်တွင် လမ်းညွှန်ချက်ပြုတော်မူထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ခေါ်ဆိုသောအခါ ရိုသေသမှုကို ထောက်ရှုရမည်။ အသင်တို့အချင်းချင်းသည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ခေါ်သည့်ပုံစံမျိုးနှင့် မခေါ်ဆိုကြလေနှင့်။

لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا

အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် သတိပေးမိန့်တော်မူထားသည်မှာ ယင်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ရိုင်းပျသည့် အပြုအမူတစ်ခုခု ပြုခဲ့မည်ဆိုလျှင် ကျင့်စဉ်ဟူသမျှအားလုံး ပျက်စီးသွားမည် ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့်ပင် အဆွေတော်များအားလုံးသည် အချိန်တိုင်း၊ အခြေအနေတိုင်းတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့်အတူ လုပ်ကိုင်နေကြသော်ငြားလည်း တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ရိုသေသမှု အပြည့်အဝထားရှိကြသည်။ ဧကန်အမှန် ထိုသို့ ရိုသေသမှု ထားရှိရန် အဆိုပါအခြေအနေတွင် အလွန်ခက်ခဲလှပေသည်။ သို့သော် ထိုအဆွေတော်များ၏ အခြေအနေမှာ အဆိုပါအာယသ်တော် ကျရောက်လာပြီးသည့်နောက် ဟဇရသ်အဗူဘကရ် رضي الله عنه သခင်သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထံတော်ပါးတွင် အချို့ကိစ္စများအား လျှောက်ထားရာတွင် လျှို့ဝှက်စကား ပြောဆိုသည့်အလား တိုးတိုးပြောဆိုလေ့ရှိပေသည်။ ဟဇရသ်အိုမရ် رضي الله عنه သခင်သည် ယင်းအတိုင်းပင် ပြောဆို လေ့ရှိပေသည်။

ဟဇရသ်အမရ်အိဗ်နေအားဆွ رضي الله عنه ဆင့်ပြန့်သည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ထက် ပိုပြီး လောကတွင် ကျွန်ုပ်အနေနှင့် ချစ်ခင်ရသူဟူ၍ မရှိပေ။ ကျွန်ုပ်သည် တမန်တော်မြတ်ဘက်သို့ မျက်လုံးအစုံနှင့်ပင် မကြည့်

ခဲ့ပေ။ အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်က တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ကျွန်ုပ်အား မေးမြန်းမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်အနေနှင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား မျက်လုံးအစုံနှင့် ကြည့်ခြင်း မရှိခဲ့ရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်အနေနှင့် တင်ပြနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

သိရ်မေဇီကျမ်း၌ ဟဇရေသ်အနတ်စ် ؓ မှ တင်ပြထားသည်မှာ အခွေတော်များ၏ ထိုင်ဝိုင်းတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကြွမြန်းတော်မူလာခဲ့သည်ဆိုလျှင် အားလုံး မျက်လွှာချ၍ ထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ဟဇရေသ်အဗူဗကာရ် ؓ သခင်နှင့် ဟဇရေသ်အိုမရ် ؓ သခင်နှစ်ပါးသာလျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ဘက်သို့ ကြည့်ရှုတော်မူသည်။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးဘက်သို့ ကြည့်တော်မူကာ ပြုံးတော်မူ၏။

အုရ်ဝဟ်အိဗ်နေမတ်စ်အူးဒ်ကို မက္ကာဟ်မြို့သူမြို့သားများက ထောက်လှမ်းရေးအဖြစ် မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ အခြေအနေကို သိရှိရန်အတွက် မဒီနာမြို့သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ ယင်းလူသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အခွေတော်များအား ပလူကောင်များကဲ့သို့ ဝိုင်းအုံနေခြင်း၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းများကို ကြည့်ပြီး မက္ကာဟ်မြို့သို့ ပြန်လာ၍ သတင်းပေးသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဘုရင်ကိုင်ဆွာရ်၏ နန်းတော်ကိုလည်း မြင်တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ နဂ်ျဂျာရှီဘုရင်နှင့်လည်း ဆုံတွေ့ခဲ့ရပေသည်။ သို့သော် ယခု ကျွန်ုပ်အနေနှင့် မိုဟမ္မဒ် ﷺ ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသကဲ့သို့ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ မမြင်တွေ့ခဲ့ရပေ။ အသင်တို့အနေနှင့် မိုဟမ္မဒ် ﷺ နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် မည်သည့်အခါမှ လုံးဝ အောင်မြင်မှု ရရှိမည်မဟုတ်ပေဟု ကျွန်ုပ်ထင်မြင်ပေသည်။

ဟဇရေသ်မိုဂီရာအိဗ်နေရှုအ်ဗာဟ် ؓ ၏ ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်တွင် တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အိမ်၌ ရှိနေစဉ် အပြင်မှ အသံပြုကာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ခေါ်ခြင်းကို အခွေတော်များက အရိုအသေကင်းမဲ့သည်ဟူ၍ ယူဆကြပေသည်။ တံခါးခေါက်ရာ၌လည်း လက်သည်းထိပ်ဖြင့်သာ ခေါက်ကြသည်။ သို့သာမှ အသံကျယ်လောင်ခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ပေ။

တမန်တော်မြတ် ﷺ ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက်လည်း အခွေတော်များနှင့် သာဗေအီးန်များ၏ အလေ့အထမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဗလီတွင် မည်သည့်အခါ၌မဆို အသံကျယ်လောင်စွာ စကားပြောဆိုရန် မဆိုထားနှင့်။ တရားစကားများပြောကြားလျှင်လည်း ကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုခြင်းကို မနှစ်သက်ကြချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်အများစု၏ အခြေအနေမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်က တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမည်ကို ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင် ၄င်းတို့မှာ ငိုကြွေးလျက် ကြောက်ရွံ့သွားကြသည်။

ထိုသို့ ရိုသေလေးစားခြင်း၏ 'ဗရ်ကာသ်' ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြည့်စုံကုံလုံသည့် နဗီ၏ အရည်အသွေးများထဲမှ သီးသန့်အစိတ်အပိုင်းကို ရရှိခဲ့ကြပြီး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအား နဗီတမန်တော်များနောက်ပိုင်း အားလုံးထက် အမြင့်ဆုံးအဆင့်အတန်းကို ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

قُلْ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّىْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا
اِلَّذِىْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْىٖ
وَيُمِيْتُ۪ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِىِّ الْاُمِّىِّ الَّذِىْ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٨﴾

၇ : ၁၅၈ ။ ။ (အို, နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (လူခပ်သိမ်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ အို, လူသားအပေါင်းတို့၊ ကေန်စင်စစ် ငါသည် အကြင်အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အသင်တို့အားလုံးထံ စေလွှတ်ခြင်းခံရသော ရစူလ်တမန်တော်ပင်ဖြစ်သည်။ မိုးကောင်းကင်များနှင့် ပထဝီမြေကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်မှုအာဏာသည် ထိုအသျှင်မြတ်၌သာလျှင် ရှိသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်မှတစ်ပါး ခဝပ်ကိုးကွယ်ရာ အသျှင်ဟူ၍ အလျှဉ်းမရှိပြီ။ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် အသက်ရှင်စေတော်မူသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် သေစေတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ စာပေမတတ်သော အကြင်ရစူလ်တမန်တော်အားလည်းကောင်း ယုံကြည်ကြလေကုန်။ ထိုနဗီတမန်တော်မြတ်သည် (မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို ယုံကြည်လေသည်။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ် (၏ အမိန့်တော်များ) ကို လိုက်နာကြလေကုန်။ သို့မှသာလျှင် အသင်တို့သည် တရားလမ်းမှန်ကို ရရှိကြပေမည်။

وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰۤى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٩﴾

၇ : ၁၅၉ ။ ။ ၎င်းပြင် (နဗီတမန်တော်) မူစာ၏ အမျိုးသားတို့တွင် လူတစ်စုရှိသည်။ အကြင်လူစုသည် (သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း) မှန်ကန်သော တရားလမ်းမှန်နှင့်အညီ လမ်းညွှန်ကြသည့်အပြင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုမှန်ကန်သော တရားလမ်းမှန်နှင့်အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အသင် ပြောဆိုပါလေ။ အို, လောကသားအပေါင်းတို့၊ ကျွန်ုပ်အား ထိုအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် နဗီအဖြစ်နှင့် အသင်တို့ထံ စေလွှတ်တော်မူသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီကို စိုးမိုးတော်မူ၏။ ထိုအသျှင်မြတ်မှအပ အခြားကိုးကွယ်ခံထိုက်သူဟူ၍ မရှိပေ။ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် သက်တမ်းကို ချီးမြှင့်တော်မူပြီး သေခြင်းတရားကိုလည်း ချီးမြှင့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြကုန်။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ နဗီပေါ်လည်း အီမာန်ယူလာကြကုန်။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်များအပေါ် အီမာန်ယူလာပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကြီးမားလှသော အခွင့်အတန်းရှိသူ နဗီဖြစ်သော်ငြားလည်း ၎င်းတို့အနေနှင့် တမန်တော်များအပေါ်နှင့် ကျမ်းဂန်များအပေါ် အီမာန်ယူလာရန် မရှက်ဟုဆိုလျှင် အသင်တို့အနေနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်

အပေါ် အီမာန်ယူလာရန် အဘယ်ကြောင့် ငြင်းပယ်နေကြပါသနည်း။ ၎င်းနောက် ထိုနဗီ၏ နောက်လိုက်မည်ဆိုလျှင် အချို့သူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဆန့်ကျင်ကြသည်။ သို့သော် တမန်တော်မူစာ عليه السلام အုပ်စုထဲမှ အုပ်စုတစ်စုသည် အစ္စလာမ်သာသနာတော်နှင့်အညီ လူများကို လမ်းမှန်တရားကိုလည်း ပြုလုပ်ပြသကြသည်။ ယင်းတရားတော်နှင့်အညီ အခြားသူများနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အလိုသဘောမှာ အဗ်ဒုလ္လာဟ်အိဗ်နေ့စလာမ် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဤအာယသ်တော်တွင် အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ အခြေခံပညတ်ချက်များထဲတွင် ရစူလ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အရေးကြီးသော ပညတ်ချက်တစ်ခုကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းသည် တစ်လောကလုံးရှိ လူသားနှင့် ဂျင်န်များအတွက် ဖြစ်ပြီး 'ကေယာမသ်' နေ့အထိ ပေါက်ဖွားလာမည့် သူများအားလုံးအတွက် ဖြစ်ပေသည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဤသို့ ကြေငြာမောင်းခတ်ရန် မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ၎င်းမှာ အသင်တမန်တော် လူသားအပေါင်းတို့ကို တင်ပြပါလေ။ အသင်တို့ထံ ကျွန်ုပ်အား ရစူလ်အဖြစ်နှင့် စေလွှတ်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ငါကိုယ်တော်အား ရစူလ်အဖြစ် စေလွှတ်ခြင်းသည် ရှေးယခင် တမန်တော်များကဲ့သို့ သီးသန့်မျိုးနွယ်စု၊ နေရာဒေသတစ်ခု၊ အချိန်တစ်ချိန်အတွက်သာ စေလွှတ်ခဲ့ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ တစ်လောကလုံးရှိ လူသားများအားလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ လောက၏ နေရာဒေသတိုင်းနှင့် နိုင်ငံတိုင်းတွင် နေထိုင်ကြသောသူများအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်တွင် ပေါက်ဖွားလာမည့် မျိုးဆက်များအတွက်သော်လည်းကောင်း 'ကေယာမသ်' နေ့အထိ အားလုံးအပေါ် အကျုံးဝင်ပေသည်။ လူသားများမှအပ 'ဂျင်န်' များလည်း အဆိုပါအတိုင်း ပါဝင်ပေသည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီဖြစ်ခြင်းသည် 'ကေယာမသ်'နေ့အထိ တစ်လောကလုံးအတွက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တမန်တော်မြတ်၌ 'နဗူဝသ်'ကုန်ဆုံးသွားခြင်း

ဤသည်ပင်လျှင် 'နဗူဝသ်' ကုန်ဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရင်းခံလျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီဖြစ်ခြင်းသည် 'ကေယာမသ်' နေ့အထိ ပေါက်ဖွားလာမည့် မျိုးဆက်များအားလုံးအတွက် အကျုံးဝင်သည်ဆိုလျှင် အခြားနဗီတမန်တော်များကို စေလွှတ်ရန် မလိုအပ်ပေ။ ဤသည်ပင်လျှင် တမန်တော်မြတ်၏ အုမ္မသ်၏ ထူးခြားချက်၏ လျှို့ဝှက်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ မိန့်ကြားချက်နှင့်အညီ ထာဝရ ဤကဲ့သို့သော အုပ်စုတစ်စု ရပ်တည်လျက်ရှိမည်။ ယင်းအုပ်စုသည် သာသနာတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ရပြီး သာသနာရေးရာကိစ္စများတွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် အနှောက်အယှက်များကို ဖိတ်ပင်တားဆီးမည် ဖြစ်သည်။ ကျမ်းတော်မြတ်နှင့်

ဟဒီးစ်တော်များအား အလိုသဘော ဖွင့်ဆိုရာ၌ မှားယွင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဆိုလျှင် အဆိုပါ အုပ်စုသည် ယင်းလွဲမှားမှုများကိုလည်း ဖယ်ရှားပေးမည်ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အထူးကူညီစောင်မခြင်းကို ထိုအုပ်စုမှ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ကူညီမှုကို ရရှိခြင်းကြောင့် အဆိုပါအုပ်စုသည် အားလုံးအပေါ် လွှမ်းမိုးသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကေန်စင်စစ်တွင် ယင်းအုပ်စုသာလျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အရိုက်အရာခံ (ကိုယ်စားလှယ်) များ ဖြစ်ကြမည်။

အေမာမ်ရာဇီ (ရဟ) သည် كُوْنُوْا مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ဟူသော အာယသ်တော်၏ အောက်၌ တင်ပြထားသည်။ ယင်းအာယသ်တော်မှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ ဤအွမ္မသ်တွင်း صٰدِقِيْنَ (မှန်ကန်သော သစ္စာဝါဒီ) များ၏ အုပ်စုတစ်စု မုချကျန်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ (သို့မဟုတ်ပါက) လောကကြီးအား 'ခွာဒေကီးန်' အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် မိန့်ဆိုရန်ပင် လိုအပ်မည်မဟုတ်ပေ။ ယင်းအချက်မှ အေမာမ်ရာဇီ (ရဟ) သည် ခေတ်တိုင်းတွင် 'အီဂျ်မာအေအွမ္မသ်'သည် တရားတော်အရ အထောက်အထားဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'ခွာဒေကီးန်'အုပ်စုရှိသရွေ့ မှားယွင်းသည့် စကားတစ်ခွန်း (သို့) လမ်းမှား အပေါ်အားလုံး တစ်စုတစ်စည်းတည်း ကျရောက်သွားနိုင်စရာ မရှိပေ။

အေမာမ်အိဗ်နေကဆီးရ် (ရဟ) မိန့်ဆိုထားသည်မှာ ဤအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် နောက်ဆုံးနဗီဖြစ်ကြောင်းဘက်သို့ ညွှန်ပြမိန့်တော်မူနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် နဗီအဖြစ်နှင့် 'ကေယာမသ်'နေ့အထိ ပေါက်ဖွားလာမည့် မျိုးဆက်များအားလုံးအတွက် စေလွှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး တစ်လောကလုံးအတွက် အကျုံးဝင်သည်ဟုဆိုလျှင် အခြားနဗီအသစ်တစ်ပါး ပေါ်ထွန်းစေရန် မလိုအပ်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးခေတ်တွင် တမန်တော်အီစာ ﷺ ကြွမြန်းတော်မူလာပြီး ယင်းတမန်တော်လည်း မိမိနဗီဖြစ်ခြင်းအပေါ် ရပ်တည်လျက်ရှိသော်ငြားလည်း ကိုယ်တော်မြတ်၏ 'ရှရီအသ်'အပေါ် ကျင့်သုံးမည်ဖြစ်သည်။ ဤအတိုင်းပင် ခိုင်လုံသော ဟဒီးစ်တော်များမှ သိရှိရပေသည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီအဖြစ် စေလွှတ်ခြင်းခံရခြင်းသည် လောကနှင့် 'ကေယာမသ်'နေ့အထိ အကျုံးဝင်ကြောင်းကို ဤအာယသ်တော်၌ အတိအလင်း တင်ပြထားပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ကျမ်းတော်မြတ်၏ အာယသ်တော်ပေါင်းများစွာလည်း ယင်းအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်သေထူနေပေသည်။ ဥပမာ-မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَاُوْحِيَ اِلَيَّ هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ بِهٖ وَمَنْ بَلَغَ

ဆိုလိုသည်မှာ ဤကျမ်းတော်မြတ်အား ကျွန်ုပ်အပေါ် 'ဝဟီ'တော်၏ အကြောင်းခံဖြင့် ပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်များဖြင့် ခြိမ်းခြောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ငါကိုယ်တော်၏ နောက်ပိုင်းတွင် ဤကျမ်းတော်မြတ်ကို ရရှိကြသောသူများကိုလည်း ခြိမ်းခြောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အချို့အရေးပါသော ထူးခြားချက်များ

အိမ်မ်ကစီးရ် (ရဟ) သည် မွတ်စနဒေအဟ်မဒ်၏ ခိုင်လုံသော 'စနဒ်'ဖြင့် ဆင့်ပြန်ထားချက်အား ကိုးကား၍ တင်ပြထားသည်မှာ 'သဗူးက်'စစ်ပွဲဖြစ်စဉ်အခါ၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် 'သဟဒ်ဂျဒ်နမာဇ်' ၌ မွေ့လျော်လျက်ရှိသည်။ ဆွဟာဗာများအနေနှင့် ရန်သူများ လာရောက်တိုက်ခိုက်မည်ကိုပင် စိုးရိမ်သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တော့်အနား စုရုံးလျက် ရှိကြသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ နမာဇ်ဖတ်ရာမှ ပြီးဆုံးသွားပြီး **မိန့်တော်မူသည်မှာ** ယနေ့ည ကျွန်ုပ်အား ဤကဲ့သို့သော အရာငါးခုအား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့၏။ ယင်းအရာများသည် ကျွန်ုပ်ထက်အလျင် ပွင့်လေပြီးသော နဗီ၊ ရစူလ်တစ်ပါးပါးမှ ရရှိခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ ၄င်းအရာများမှာ–

(၁) ငါကိုယ်တော်သည် နဗီ၊ ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းအား လောကရှိ မျိုးနွယ်စုများအားလုံးအတွက် အကျုံးဝင်စေခဲ့သည်။ ရှေးယခင် နဗီတမန်တော်များ စေလွှတ်ခံရခြင်းသည် သီးသန့်မျိုးနွယ်စုများအသီးသီး အတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။

(၂) ငါကိုယ်တော်အား ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူများအပေါ် ဤကဲ့သို့သော အရှိန်အဝါအား ချီးမြှင့်ထားတော်မူသည်။ ထိုသို့ ချီးမြှင့်ထားခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်နှင့် တစ်လမျှ ခရီးအကွာအဝေး၌ပင် ရှိနေစေကာမူ ငါကိုယ်တော်၏ အရှိန်အဝါသည် ထိုသူများအပေါ် လွှမ်းမိုးသွားစေသည်။

(၃) ငါကိုယ်တော်အတွက် ကာဖိရ်များမှ သိမ်းပိုက်ရရှိထားသော သုံ့ပန်းပစ္စည်းများကို 'ဟလာလ်' ပြုပေးသနားတော်မူသည်။ ကေန်အမှန် ယင်းသုံ့ပန်းပစ္စည်းများသည် ရှေးယခင် အွမ္မသ်များအတွက် မပိုင်ပေ။ သို့သာမက ယင်းသုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား သုံးစွဲခြင်းသည် ကြီးလေးသော အပြစ်ထိုက်သူဟူ၍ မှတ်ယူကြသည်။ ၄င်းရှေးအွမ္မသ်များရရှိသော သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား မိုးကောင်းကင်ထက်မှ မီးများ ကျရောက်လာကာ ထိုပစ္စည်းများကို လောင်ကျွမ်းစေသည်။

(၄) ငါကိုယ်တော်အတွက် မြေပထဝီတစ်ခုလုံးကို 'ဗလီ'အဖြစ်နှင့် သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည့် အရာအဖြစ် ပြုပေးတော်မူခဲ့၏။ ၄င်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြေပထဝီပေါ်ရှိ နေရာတိုင်း၌ နမာဇ်ဝတ်ပြုနိုင်သည်။ နမာဇ်ဝတ်ပြုရန်အတွက် ဗလီဖြစ်ရမည်ဟူ၍ သီးသန့်သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် ရှေးအွမ္မသ်များအတွက် 'အေဗာဒသ်'ပြုရန် သီးသန့်ဝတ်ပြုဆောင်များကို သတ်မှတ်ထားပေသည်။ မိမိ အိမ်များ (သို့) တောထဲ၌ စသည့် နေရာများတွင် ၄င်းတို့အတွက် ဝတ်ပြုပိုင်ခွင့် မရှိပေ။ ၄င်းနောက် ~~ရေ~~ မသုံးစွဲနိုင်သော အခါမျိုးတွင် ရေမရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ (သို့) ဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ 'ဝူဇူ'အစား 'သယမ်မွမ်'ပြုခြင်းသည် ဤအွမ္မသ်အတွက် 'ဝူဇူ' ကိုယ်စား ပြုပိုင်ခွင့်ပေးထားပေသည်။ ရှေးအွမ္မသ်များအတွက် အဆိုပါလွယ်ကူမှု မရှိချေ။

တစ်ဖန် မိန့်တော်မူသည်မှာ ပဋ္ဌမမြောက်အချက်သည် အနှိုင်းမဲ့ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ နဗီတိုင်းကို ဆန့်ကျင်ဘက် အလျှည်း ဖြစ်နိုင်ချေမရှိသည့် လက်ခံသမှုပြုသော ဤကဲ့သို့သော ဒိုအာတစ်ခုကို ချီးမြှင့်တော်မူထားသည်။ နဗီတိုင်းသည် မိမိတို့၏ ဒိုအာကို သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသီးသီးတောင်းဆိုကာ အသုံးချခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ရည်ရွယ်ချက်များလည်း ပြည့်ဝခဲ့ကြသည်။ ငါကိုယ်တော်ကိုလည်း ထိုနည်းတူစွာ ဒိုအာပြုရန် ပြောကြားသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ဒိုအာကို တမလွန်အတွက် ထိန်းသိမ်းထားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုဒိုအာသည် အသင်တို့အတွက်နှင့် 'ကေယာမသ်'နေ့အထိ 'ကလေမာဟ်'တော်အပေါ် သက်သေထွက်ဆိုမည့်သူများ အားလုံးအတွက် အသုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် အေမာမ်အဟ်မဒ်၏ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ပုဒ်အား ဟဇရေသ်အဗူမူစာအရှ်အရီ ؓ မှ ဆင့်ပြန်ထားသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အကြင်သူသည် ငါကိုယ်တော် စေလွှတ်ခံရခြင်းကို ကြားသိ၏။ ထိုသူသည် ငါကိုယ်တော်၏ အုမ္မသ်ထဲမှ ဖြစ်စေ၊ (သို့) ယဟူဒီဖြစ်စေ၊ နဆွဲရာနီဖြစ်စေ ငါကိုယ်တော့်အပေါ် အီမာန်ယူလာခြင်း မရှိပါက 'ဂျဟန္နမ်'သို့ ဝင်ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဘိုခါရီကျမ်းတွင် ဤအာယသ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဟဇရေသ်အဗူဒရ်ဒါ ؓ သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားသည်မှာ ဟဇရေသ်အဗူဘကရ် ؓ နှင့် ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ တို့နှစ်ဦးအကြား အကြောင်းအရာတစ်ခုအပေါ် ကွဲလွဲမှုဖြစ်ကာ ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ သည် စိတ်ဆိုး၍ ထွက်သွားသည်ကို ကြည့်ပြီး ဟဇရေသ်အဗူဘကရ် ؓ သည် ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ အား ချော့ရန်အတွက် လိုက်၍ ထွက်သွားပြီး ချော့မော့ရာ ဟဇရေသ်အိုမရ် ؓ သခင်က လက်မခံချေ။ ဤသို့နှင့် ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ သည် အိမ်သို့ရောက်ကာ တံခါးပိတ်လိုက်သည့်အတွက် ဟဇရေသ်အဗူဘကရ် ؓ သည် လက်လျှော့ကာ ပြန်လှည့်လာကြ၏။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထံတော်ပါးသို့ အခစားဝင်ရောက်ခဲ့၏။ တစ်ဖက်တွင် ခေတ္တခဏကြာပြီးနောက် ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ သည် မိမိလုပ်ရပ်အပေါ် ရှက်မိပြီး အိမ်မှထွက်ကာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ထံတော်ပါးသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို လျှောက်တင်တော်မူ၏။ ဟဇရေသ်အဗူဒရ်ဒါ ؓ မှ ဘင်ပြသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ အား စိတ်ဆိုးတော်မူ၏။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ဟဇရေသ်အဗူဘကရ် ؓ မှ မြင်တွေ့သောအခါ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို- ထိုယ်တော်၊ ကျွန်ုပ်ထံ၌ ပို၍ ဖြစ်ချက်ရှိပါသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ဟဇရေသ်အုမရ် ؓ အား မိန့်တော်မူသည်မှာ အသင့်အနေနှင့် ငါကိုယ်တော်၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား မိမိ၏ ဒုက္ခပေးခြင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် မပြုလုပ်နိုင်လေသလော။ ငါကိုယ်တော်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ဖြင့်

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا

ဟူ၍ မြွက်ကြားသောအခါ အသင်တို့အားလုံး လိမ်လည်သည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြပြီး ဟဇရေသ်အဗူဘကရ် ؓ တစ်ဦးတည်းသာလျှင် ဦးစွာပထမ ငါကိုယ်တော်အား ထောက်ခံခဲ့ကြောင်းကို အသင်မသိလေသလော။

အချုပ်ဆိုရသော် ဤအာယသ်တော်မှ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ပစ္စုပ္ပာန်ရှိ လူအားလုံးနှင့် အနာဂတ်၌ ပေါက်ဖွားလာမည့် မျိုးဆက်များအားလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတိုင်း၊ နေရာ ဒေသတိုင်း၌ နေထိုင်သောသူများအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မျိုးနွယ်စုများအားလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း အကျုံးဝင်သည့် ရစူလ်ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိရပေသည်။ ၎င်းနောက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား စေလွှတ်ပြီးသည့်နောက် အကြင်သူသည် ကိုယ်တော့်အပေါ် အီမာန်ယူလာခြင်းမရှိပါက ထိုသူသည် ရှေးရှုရီအသ်နှင့် ကျမ်းဂန်အပေါ် (သို့) သာသနာတစ်ခုခုအပေါ် မည်မျှပင် လိုက်နာကျင့်သုံးမှု ရှိစေကာမူ ထိုသူအနေနှင့် လုံးဝလွတ်မြောက်မှုကို ရရှိမည်မဟုတ်ပေ။

အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် တင်ပြထားသည်မှာ ငါကိုယ်တော်သည် ထိုသန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ရစူလ်အဖြစ် စေလွှတ်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီကို စိုးပိုင်တော်မူ၏။ ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် သက်တမ်းကို ချီးမြှင့်တော်မူပြီး သေခြင်းတရားကိုလည်း ပေးတော်မူ၏။ ထို့နောက် မိန့်တော်မူသည်မှာ-

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လောကရှိ မျိုးနွယ်စုများအားလုံးအတွက် ရစူလ်၊ နဗီဖြစ်ပေသည်။ ယင်းနဗီအနောက် မလိုက်ဘဲ မည်သည့်လမ်းမှ မရှိပေ။ သို့ရှိရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်အပေါ် အီမာန်ယူလာရမည်။ ယင်းနဗီကိုယ်တော်တိုင်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဋ္ဌ်တော်များအပေါ်တွင် အီမာန်ယူလာပါသည်။ ၎င်းနောက် ထိုနဗီ၏ နောက်လိုက်ကြကုန်။ သို့မှသာ အသင်တို့သည် မှန်ကန်သည့်လမ်းပေါ် ရပ်တည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဋ္ဌ်တော်ဟု ဆိုရာ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းဂန်များဖြစ်သော 'သောင်ရားသ်'၊ 'အင်န်ဂျီးလ်'၊ 'ဇဗူရ်'၊ ကုရ်အာန်စသည်တို့ဖြစ်သည်။ အီမာန်ယူလာရန် မိန့်ကြားပြီးနောက် တစ်ဖန် နောက်လိုက်ရန် ထပ်ဆင့် မိန့်တော်မူ၍ ညွှန်ပြလိုက်သည်မှာ အီမာန်သာလျှင် ယူလာပြီး (သို့) နှုတ်ဖြင့်သာ ဝန်ခံပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ တရားတော်နောက် မလိုက်ဘဲ 'ဟေဒါယသ်'အတွက် လုံလောက်မှုမရှိပေ။ ဟဇရသ်ဂျုနိုင်ဒ် ဗဂ်ဒါဒီ (ရဟ) မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ရောက်ရှိနိုင်သော လမ်းဟူသမျှကို **အဖန်ဆင်းခံများအတွက် ပိတ်ပင်ထား၏။** သို့သော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ပြသထားသော လမ်းနှင့်သာ ရောက်ရှိနိုင်သည်။

ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုတွင် အမှန်ကို လိုလားကြသော အုပ်စုတစ်စုရှိခြင်း

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားသည်မှာ-

وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုတွင် အမှန်တရားပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးကြသော အုပ်စုတစ်စု ရှိသည်။ မိမိတို့၏ ပြဿနာများအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အမှန်တရားနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

အထက်ပါအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုကို ယုတ်ညံ့သည့် လမ်းမှားသော သူများဟူ၍ တင်ပြထားပေသည်။ ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တစ်မျိုးလုံးသည် အဆိုပါအတိုင်း မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ထိုသူများထဲတွင် အချို့သည် အမှန်တရားပေါ် လိုက်နာကြသူများဖြစ်ကြပြီး မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယင်းလူများသည် ‘သောင်ရေးသ်’နှင့် ‘အင်န်ဂျီလ်’ကျမ်းများ ရရှိသည့် ခေတ်များတွင် ထိုကျမ်းများ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးကြသည်။ ၎င်းနောက် နောက်ဆုံးနဗီ ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ ‘သောင်ရေးသ်’နှင့် ‘အင်န်ဂျီလ်’များ၌ ကောင်းသတင်း ပါးထားသည်နှင့်အညီ တမန်တော်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြပြီး တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ နောက်လိုက်ကြသည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များထဲမှ ထိုမှန်ကန်သော အုပ်စုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျမ်းတော်မြတ်တွင် အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြထားပေသည်။ တစ်နေရာ၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ–

مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ကျမ်းရထားသောသူများတွင် ဤကဲ့သို့သော အုပ်စုတစ်စုလည်း ရှိသည်။ ယင်းအုပ်စုသည် အမှန်တရားပေါ် ရပ်တည်ကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို တစ်ညလုံး ဖတ်ရွတ်ကြသည်။ ‘စဂျ်ဒဟ်’များ ပြုလုပ်ကြသည်။ တစ်နေရာ၌ မိန့်တော်မူထားပြန်ရာ

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အလျှင် ‘သောင်ရေးသ်’နှင့် ‘အင်န်ဂျီလ်’ကျမ်းများ ရရှိထားသောသူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အီမာန်ယူလာကြသည်။

၎င်းနောက် အိဗ်နေဂျရီးရ်နှင့် အိဗ်နေကစီးရ်အစရှိသည်တို့သည် တစ်နေရာ၌ ထူးဆန်းသည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ အထက်၌ တင်ပြထားသော အုပ်စု၏ အလိုသဘောမှာ အကြင်သူများသည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ၏ လမ်းမှားမှုနှင့် မကောင်းသောလုပ်ရပ်များ၊ တမန်တော်များအား သတ်ဖြတ်ခြင်း စသည်တို့မှ စိတ်ကုန်ကာ ၎င်းတို့နှင့် ခွဲထွက်သွားသော အုပ်စုဖြစ်သည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ၏ မျိုးနွယ်စု (၁၂) စုထဲမှ တစ်စုသာလျှင် မိမိ၏ မျိုးနွယ်စုအား စိတ်ကုန်ပြီး ဤသို့ ဒိုအာပြုကြသည်။ ၎င်းမှာ အို, အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့အား ထိုသူများနှင့် ဝေးရာ နေရာတစ်နေရာတွင် နေရာချပေးတော်မူပါ။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် မိမိတို့၏ သာသနာပေါ် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ကျင့်သုံးနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ တန်ခိုးစွမ်းအားဖြင့် ၎င်းတို့အား တစ်နှစ်ခွဲမျှ ခရီးရှည်ရှိသည့် အကွာအဝေး၌ အရှေ့ဘက်ရှိ ဝေးလံလှသော မြေနေရာ တစ်နေရာရာသို့ ပို့ပေးတော်မူလိုက်၏။ ယင်းနေရာ၌

၄င်းတို့သည် 'အေဗာဒသ်'တွင် မွေ့လျော်လျက်ရှိကြသည်။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ပေါ်ထွန်းလာပြီးနောက် အသျှင်မြတ်၏ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ၄င်းတို့ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်ရန်အတွက် ဤသို့ အကြောင်းဖန်လာသည်။

၄င်းမှာ 'မေ့အ်ရာဂျ်'ညတွင် ဟဇရသ်ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ထိုနေရာဘက်သို့ ပင့်ဆောင်တော်မူသွားသည်။ ၄င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ၄င်းတို့အား ကျမ်းတော်မြတ်၏ စူရာဟ်အချို့ကို ဖတ်ရွတ်ပြတော်မူ၏။ ၄င်းနောက် ထိုသူများအား အသင်တို့ထံ ချိန်တွယ်တိုင်းထွာရမည့် အစီအစဉ်များ ရှိပါသလား။ အသင်တို့၏ ဝမ်းစာရေးအတွက် မည်သည့်အကြောင်းခံများ ရှိပါသနည်းဟူ၍ မေးမြန်းသောအခါ ၄င်းတို့က ဖြေကြားသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြေကြီးတွင် အစေ့များကို ပျိုးကြသည်။ ယင်းအစေ့များသည် သီးပွင့်လာလျှင် ရိပ်သိမ်းပြီး စုပုံထားလိုက်၏။ လူတိုင်းသည် လိုအပ်သမျှကို ထိုအပုံထဲမှ လာယူကြသည်။ ချိန်တွယ်ရန်လည်း မလိုအပ်ပေ။ တစ်ဖန် တမန်တော်မြတ် ﷺ က အသင်တို့ထဲ၌ လိမ်ညာပြောဆိုသူ ရှိပါသလားဟု မေးမြန်းရာ ၄င်းတို့က မရှိပါဟူ၍ လျှောက်ထား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လိမ်ညာပြောဆိုသည်နှင့် ချက်ချင်းပင် မီးလျှံတစ်ခု ရောက်ရှိလာပြီး ထိုသူအား လောင်ကျွမ်းစေသည်။ တစ်ဖန် တမန်တော်မြတ် ﷺ က အသင်တို့၏ နေအိမ်များသည် အဘယ်ကြောင့် တစ်ပုံစံတည်း ဖြစ်နေရပါသနည်းဟု မေးမြန်းရာ ၄င်းတို့က လျှောက်ထားသည်မှာ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားခြင်း မပြုနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ အိမ်ရှေ့များတွင် အုပ်ဂူများ အဘယ်ကြောင့် ပြုလုပ်ထားရပါသနည်း'ဟု မေးမြန်းရာ ၄င်းတို့က ဖြေကြားသည်မှာ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် သေခြင်းတရားကို အချိန်တိုင်း သတိရနေစေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် 'မေအ်ရာဂျ်'ခရီးမှ ပြန်လည်ကြွမြန်းလာသောအခါ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်လာပြီး

وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ

သဖ်စီးရ် ကုရ်သုဗီတွင် အဆိုပါဆင့်ပြန်ချက်ကိုပင် စစ်မှန်သည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ အခြား ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်များကိုလည်း တင်ပြရေးသားထားပေသည်။ အိဗ်နေကစီးရ် (ရဟ) သည် ထိုဖြစ်ရပ်ကို အံ့သြစရာကောင်းသည့် ဖြစ်ရပ်ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားပေသည်။ သို့သော် ငြင်းပယ်ထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သော်လည်း သဖ်စီးရ်ကုရ်သုဗီကျမ်းတွင် ဤအဖြစ်အပျက်ကို ဆင့်ပြန်ထားပြီး အမိန့်ရှိထားသည်မှာ ဤဆင့်ပြန်ချက်သည် ခိုင်လုံမှု နည်းပါးသည်။

မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ မျိုးနွယ်စုတွင် အမှန်တရားပေါ် ရပ်တည်ခဲ့သည့် အုပ်စုတစ်စုလည်း ရှိခဲ့သည်။ ယင်းအုပ်စုသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား စေလွှတ်ခဲ့ပြီဟူသော သတင်းရပြီး အစ္စလာမ်ကို လက်ခံခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ (သို့) ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များထဲမှ (၁၂) အုပ်စုမြောက်ဖြစ်စေ၊ ယင်းအုပ်စုအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မြေပထဝီ၏ သီးသန့်နယ်မြေတစ်ခုတွင် ပို့ထားခဲ့သည်။ ထိုနေရာသို့ အခြားမည်သူမှ ရောက်ရှိခြင်းမရှိပေ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَیْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًا ؕ وَاَوْحَیْنَاۤ اِلٰی
مُوْسٰۤی اِذِ اسْتَسْقٰىهُ قَوْمُهٗۤ اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۚ
فَانْۢبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَیْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْ ؕ وَظَلَّلْنَا عَلَیْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَیْهِمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوٰی ؕ كُلُوْا مِنْ طَیِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَ
مَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْۤا اَنْفُسَهُمْ یَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۰﴾

၇ : ၁၆၀ ။ ။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မျိုးနွယ်ဆယ့်နှစ်သွယ်ခွဲ၍ အုပ်စုအသီးသီး ပြုလုပ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် (နဗီတမန်တော်) မူစာထံသို့ ၎င်း၏ အမျိုးသားတို့က ၎င်းထံမှ (သောက်သုံးရန်) ရေကို တောင်းကြသောအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည် မူစာထံသို့ (အို၊ မူစာ) အသင်သည် မိမိ၏ တောင်ဝှေးဖြင့် ကျောက်တုံးကို ရိုက်ခတ်လော ဟူ၍ အမိန့်တော် ထုတ်ပြန်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုသို့ (အမိန့်တော်နှင့်အညီ ကျောက်တုံးကို) ရိုက်ခတ်သောအခါ ယင်းကျောက်တုံးမှ စမ်းရေချောင်း ဆယ့်နှစ်သွယ်တို့သည် ပန်း၍ ထွက်လာလေသည်။ (ထိုအခါ) ယင်းမျိုးနွယ်တို့သည် မိမိတို့သောက်သုံးရန် နေရာဌာနကို အသီးသီး (ကောင်းမွန်စွာ) မှတ်သား၍ ထားခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ မိုးတိမ်များကို အရိပ်အာဝါသပြုလုပ်၍ ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် (ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းမှ ကင်းရန်အလို့ငှာ) 'မန်း' (ဟူသော စားဖွယ်) နှင့် 'စလ်ဝါ' (ခေါ် ငုံးသတ္တဝါ) များကို ထိုသူတို့အပေါ်၌ ချပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။ အသင်တို့သည် ငါအသျှင်မြတ် ပေးသနားတော်မူသော ကောင်းမြတ်၍ သန့်စင်သော စားသုံးဖွယ်ရာများကို စားသုံးကြလေကုန်။ အမှန်စင်စစ် ၎င်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်အား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့သာလျှင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခဲ့ကြလေသည်။

وَاِذْ قِیْلَ لَهُمُ اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْیَةَ وَكُلُوْا مِنْهَا حَیْثُ
شِئْتُمْ وَقُوْلُوْا حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ
لَكُمْ خَطِیْٓـٰٔتِكُمْ ؕ سَنَزِیْدُ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۱۶۱﴾

၇ : ၁၆၁ ။ ။ ထို့ပြင် (ပြန်လည်အောက်မေ့ သတိရကြလေကုန်။) တစ်ရံရောအခါဝယ် ၎င်း (နဗီတမန်တော်မူစာ၏) အမျိုးသားတို့ထံ ဤသို့) အမိန့်တော် ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။ အသင်တို့သည် ဤမြို့၌ သွားရောက်နေထိုင်ကြလော။ ၎င်းပြင် ထိုမြို့၌ မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ နေရာများမှ စားသုံးကြလေကုန်။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် حِطَّةٌ 'ဟစ်တ်တွတွန်' (ကျွန်တော်မျိုးတို့အား အပြစ်မှ ချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူပါ) ဟု ရွတ်ဆိုကြလျက် (ငါအသျှင်မြတ်အား ခယရိုကျိုးသော

အားဖြင့်) မြို့၏ တံခါးပေါက်သို့ ဝပ်တွား၍ ဝင်ကြလေကုန်။ (အသင်တို့သည် ဤအမိန့်တော်ကို လိုက်နာကြပါမူ ကေန်စင်စစ်) ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ မှားယွင်းမှုများကို ခွင့်လွှတ်တော်မူမည့်အပြင် (အသင်တို့အနက်) ကောင်းမှုပြုသူတို့အား ဆထက်တိုး၍ ချီးမြှင့်တော်မူမည်။

فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِىْ قِيْلَ لَهُمْ
فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ۝

၇ : ၁၆၂ ။ ။ သို့ရာတွင် ၎င်း (အမျိုးသား) တို့အနက် (မတရား) ကျူးလွန် (လေ့ရှိ) သူတို့သည် မိမိတို့အား မိန့်ကြားတော်မူခြင်းခံရသော စကားရပ်ကို အခြား (မလျော်ကန်) သော စကားရပ်ဖြင့် (ပြောဆို) ခဲ့ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်း (အမျိုးသား) တို့အပေါ်၌ (၎င်းတို့ မိမိတို့ကိုယ်ကို) နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေ့ ရှိခဲ့ကြသည့်အတွက် ရောဂါကပ်ဘေးကို မိုးကောင်းကင်မှ သက်ရောက်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ငါအသျှင်မြတ်သည် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်များကို ဤသို့ ချီးမြှင့်မှုတစ်ခု ပြုခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ ထိုသူတို့ကို ပြုပြင်ရန်နှင့် စနစ်တကျ ရှိစေရန်အတွက် မျိုးနွယ်စု (၁၂) စုခွဲ၍ သီးခြားစီ အုပ်စုဖွဲ့ပေးခဲ့သည်။ အုပ်စုတစ်စု အတွက် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ထိန်းသိမ်းရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤအကြောင်းကို 'စူရာဟ်မာအဒေဟ်'၏ တတိယ ရှုကူအ်တွင်

وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَىْ عَشَرَ نَقِيْبًا

ဟု မိန့်ထား၏။ ၎င်းနောက် ဆုလာဘ်တစ်ခု ထပ်ဆင့် ချီးမြှင့်ထားသည်မှာ ထိုမျိုးနွယ်စုများမှ တမန်တော်မူစာထံ ရေတောင်းခံသော ငါအသျှင်မြတ်သည် တမန်တော်မူစာ عليه السلام ကို ဤသို့ မိန့်ဆိုထားသည်။ မိမိတောင်ဝှေးဖြင့် ထိုကျောက်တုံးအား ရိုက်ပါလေ။ ထိုကျောက်တုံးမှ ရေထွက်လာလိမ့်မည်။ သို့ရှိရာ ရိုက်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မျိုးနွယ်စု (၁၂) စု ရှိသည်နှင့်အညီ ရေ (၁၂) ပေါက် ပန်း၍ ထွက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် လူတိုင်းသည် မိမိတို့ ရေသောက်ရမည့်နေရာကို သိရှိသွားသည်။ ၎င်းပြင် အခြားချီးမြှင့်မှုတစ်ခုမှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ကို အရိပ်မိုးပေးခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့ကို အကွယ်မှ 'မန်းနှင့် စလ်ဝါး'ကို စားသုံးရန် ချပေး၍ ငါအသျှင်မြတ်သည် 'အသင်တို့အား ပေးကမ်းသည့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အရာများကို စားသောက်ကြကုန်'ဟု အခွင့်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုသူတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တစ်ခုကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ လုပ်ရပ်သည် ငါအသျှင်မြတ်ကို မထိခိုက်စေဘဲ မိမိကိုယ်မိမိသာ ထိခိုက်ကြပေသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်သည် 'သီဟ်'ကွင်းပြင်၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ကြောင်း 'စူရာဟ်ဘကရာဟ်'တွင် တင်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် အသင်တို့ကို ထိုကွင်းပြင်သို့ သွားရောက်နေထိုင်ရန်နှင့်

အသင်တို့ ကြိုက်နှစ်သက်ဖွယ်ရာမှ စားသုံးရန် အမိန့်ပေးသည့်အချိန်ကို သတိရပါ။ ၎င်းနောက် မြို့တွင်းသို့ ဝင်ချိန်၌ နှုတ်မှ 'သောင်ဗာဟ်'ဟု ပြောဆို၍ ချိုးနှိမ်ရိုကျိုး ဦးညွတ်၍ တံခါးပေါက်အတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းသည် လွန်လေပြီးခဲ့သော အသင်တို့၏ အပြစ်များကို ပလပ်သွားစေမည်ဟု အသင်တို့အား အမိန့်ပေးခဲ့၏။ ဤသည် အားလုံးအတွက် ဖြစ်၍ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုကျင့်သူများကို ထပ်မံ ကောင်းကျိုးများ ချီးမြှင့်ပေမည်။ သို့သော် ဤဆိုးသွမ်းသူများသည် အမိန့်ပေးသည့် စာလုံးကို မရွတ်ဆိုဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်စာလုံးကို ရွတ်ဆိုခဲ့ကြရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ပေးတော်မူသည့် အမိန့်ကို ဖျက်ဆီးပစ်သည့်အတွက် ငါအသျှင်မြတ်မှ ၎င်းတို့အပေါ် ကောင်းကင်မှ ဘေးဗလာ ကျရောက်စေတော်မူခဲ့၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِىْ كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ فِى السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ
حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا
تَاْتِيْهِمْ ۚ كَذٰلِكَ ۚ نَبْلُوْهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٣﴾

၇ : ၁၆၃ ။ ။ ထို့ပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ၎င်းတို့အား ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းရှိ မြို့ရွာ (နေ သူတို့) နှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းပါလေ။ အကြင်အခါဝယ် ၎င်းတို့သည် 'စဗ်သ်'(စနေ ဥပုသ်) နေ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြလေသည်။ အကြင်အခါဝယ် (သမုဒ္ဒရာမှ) ၎င်းတို့၏ ငါးများသည် 'စဗ်သ်'ဥပုသ်နေ့တွင် ၎င်းတို့ထံ (ရေပေါ်သို့) ထွက်ပြူ၍ ပေါ်ထွက်လာလေ့ရှိသည်။ သို့သော် 'စဗ်သ်'ဥပုသ်မဟုတ်သော နေ့တွင်မူ ထိုငါးများသည် ၎င်းတို့ထံသို့ ပေါ်ထွက်လာခြင်း မရှိကြချေ။ ဤကဲ့သို့ပင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့ ဖီဆန်လေ့ရှိခဲ့ကြသည့်အတွက် စမ်းသပ်တော်မူခဲ့သည်။

وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمًا ۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ اَوْ
مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۗ قَالُوْا مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٦٤﴾

၇ : ၁၆၄ ။ ။ တစ်ဖန် အကြင်အခါဝယ် ၎င်းတို့အနက်မှပင် လူတစ်စုသည် (၎င်းပြစ်မှုကျူးလွန်သော သူတို့အား ဆုံးမပေးသူတို့ကို) 'အသင်တို့သည် အကြင်အမျိုးသားတို့အား အဘယ်ကြောင့် ဆုံးမပေးလျက်ရှိကြပါသနည်း။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုအမျိုးသားတို့အား ပျက်စီးစေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် (ထိုအသျှင်မြတ်သည်) ၎င်းတို့အား (အခြားတစ်စုံတစ်ရာ) ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်'ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့လေသည်။ (ထိုအခါ) ၎င်း (ဆုံးမစကား) ပြောကြားနေသူတို့က (ကျွန်ုပ်တို့သည်) အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်တွင် အပြစ်မှ လွတ်ရာ

လွတ်ကြောင်း ဖြစ်စေရန်နှင့် ထို (ဆုံးမစကား ပြောဆိုခြင်းခံရသော) သူတို့သည် အပြစ်မှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြရန်အလို့ငှာ (မျှော်လင့်၍ ဆုံးမစကားပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်) ဟူ၍ ဖြေကြားခဲ့လေသည်။

فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦٓ أَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ
ٱلسُّوٓءِ وَأَخَذْنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ بِعَذَابٍۭ بَـِٔيسٍۭ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾

၇ : ၁၆၅ ။ ။ တစ်ဖန် ၎င်းသူတို့သည် မိမိတို့အား သတိပေးခြင်းခံကြရသော အမှုကိစ္စကို မေ့လျော့ပင် ရှိကြသောအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည် မကောင်းမှုတို့မှ တားမြစ်လျက်ရှိကြသော သူတို့ကို ကယ်ဆယ်တော်မူ၍ မတရားကျူးလွန်သော သူတို့ကိုမူ ၎င်းတို့၏ သွေဖည်မှုကြောင့် ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်ဖြင့် ဖမ်းဆီးတော်မူခဲ့လေသည်။

فَلَمَّا عَتَوْا۟ عَن مَّا نُهُوا۟ عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿١٦٦﴾

၇ : ၁၆၆ ။ ။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့အား တားမြစ်ခြင်း ခံခဲ့ကြရသော အမှုကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းကျူးလွန်ခဲ့ကြသောအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား 'အသင်တို့သည် ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသော မျောက်တိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်ကြလော' ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်းအပြင် အသင်တမန်တော် မိမိခေတ်ရှိ ယဟူဒီများအား မြစ်အနီးအနားတွင် နေသော ယဟူဒီများကို စနေနေ့၌ ငါးဖမ်းခြင်းအား တားမြစ်ထားသည့် အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ သတိပေးသည့်ပုံစံဖြင့် မေးမြန်းပါလေ။ မြစ်အနီး၌ နေသူတို့သည် စနေနေ့နှင့် ပတ်သက်၍ ပေးထားသော အမိန့်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသည်။ စနေနေ့တွင် မြစ်တွင်း၌ရှိသော ငါးများသည် ရေပေါ်သို့ ဦးခေါင်းပေါ်လာ၍ ၎င်းတို့ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ စနေနေ့မဟုတ်လျှင် ထိုသို့ မဖြစ်သည်သာမက ငါးများသည် အဝေးသို့ ထွက်သွားလေသည်။ ၎င်းအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ကို ဤသို့ အမိန့်တော်အပေါ် မည်သူ လိုက်နာသည်၊ မလိုက်နာသည်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် စမ်းသပ်တော်မူသည်။ ဤသို့ စမ်းသပ်ရခြင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ပထမအမိန့် ပညတ်ချက်များကို ချိုးဖောက်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ အမိန့်ပေး၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် စမ်းသပ်ခဲ့ပေသည်။ အမိန့်နာခံသူများကို စမ်းသပ်ရာတွင် စုစည်းခြင်းစွမ်းအား ခိုင်မြဲခြင်း အကူအညီပေးခြင်းများ ပါဝင်ပေသည်။ ၎င်းအပြင် ဤအခြေအနေကိုလည်း မေးမြန်းပါလေ။ ၎င်းတို့ထဲမှ အုပ်စုတစ်စုသည် ဆုံးမသွန်သင်၍ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာ မရနိုင်ဟု မျှော်လင့်ချက် ကင်းမဲ့သွားခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့သော သူများကိုလည်း ယခုအထိ ဆုံးမသွန်သင်လျက် ရှိနေ၏။ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ မှ သိရှိရသော မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့မှု ပုံစံမျိုးလည်း မဟုတ်ပေ။ ထိုအဖွဲ့က ပြောဆိုသည်မှာ ဆုံးမစကားနာခံရန် မျှော်လင့်ချက် မရှိသူများကို အဘယ်ကြောင့် ဆိုဆုံးမနေသနည်း။ ဤဝါကျဖြင့် သိရှိရသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ကို

လုံးဝဖျက်ဆီးပစ်တော်မူမည်။ (သို့) ဖျက်ဆီးမပစ်လျှင်လည်း ၎င်းတို့ကို အခြားပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့သော သူများအတွက် အဘယ်ကြောင့် ဦးနှောက်အစားခံနေသနည်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့က အဖြေပေးသည်မှာ အသင်တို့နှင့် မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တွင် ချွင်းချက်တင်ပြရန် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့ကို သွန်သင်ဆုံးမထားသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်၌ 'အို၊ အသျှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့မှ ၎င်းတို့အား အမိန့်ပညတ်ချက်များ တင်ပြခဲ့သော်လည်း လက်မခံလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ မတတ်နိုင်သည်သာ ဖြစ်သည်။' ထိုသူတို့ ကြောက်ရွံ့၍ ကောင်းသော ကျင့်ဆောက်တည်မှုများ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၍ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ကောင်းသော ကျင့်ဆောင်မှုများကို မပြုကျင့်ကြပေ။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုသူတို့အား တင်ပြသည့်အရာများကို လက်လွှတ်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လက်မခံကြရာ သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုမကောင်းသော အရာများမှ တားမြစ်သူတို့ကို အပြစ်ဒဏ်မှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးတော်မူပေသည်။ အမြဲတစေ တားမြစ်နေသည်ဖြစ်စေ၊ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သွားသည့်အတွက် မတားမြစ်ဘဲ နေသည်ဖြစ်စေ အတူတူပင် ဖြစ်သွားပေသည်။ တင်ပြခဲ့သည့် အမိန့်တော်များကို ချိုးဖောက်သူများသည် ထိုသို့ ချိုးဖောက်ခြင်းကြောင့် ပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ်ခံရပေသည်။ တားမြစ်ထားသော အရာအပေါ် အတိုင်းထက်လွန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ (ဤရှင်းလင်းချက်သည် အာယသ်တော်ပါ نِسْيَانُ مَا ذُكِّرُوا بِهٖ ၏ရှင်းလင်းချက် ဖြစ်သည်။) 'သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့၏ အမျက်တော်ဖြင့် အသင်တို့ သေးသိမ်သော မျောက်သတ္တဝါများ ဖြစ်သွားကုန်'ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။ ဤသည် عَذَابٍ بَئِيسٍ ၏ ရှင်းလင်းချက် ဖြစ်သည်။ အထက်တင်ပြခဲ့သည့် အာယသ်တော်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများကို (မအာရိဖွုလ်ကုရ်အာန် ပထမတွဲ၊ စူရာဟ်ဗကရာ) တွင် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းချက်များ လာရှိထားပြီးဖြစ်၏။ အထက်ပါအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များ ပထမတွဲ၌ ကြည့်ရှုနိုင်၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ
يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ
الْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

၇ : ၁၆၇ ။ ။ ထို့ပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော် အသင်သည် ပြန်လည်သတိရပါလေ။) အကြင်အခါဝယ် အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် (ဤသို့) ကြေညာတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အကြင်သူ (အိစ္စရာ

အီးလ်) တို့အပေါ်၌ 'ကေယာမသ်'နေ့တိုင်အောင် မလွဲဧကန် လွှမ်းမိုးစေတော်မူမည်။ ၎င်းသူတို့သည် ပြင်းထန်လှသော ပြစ်ဒဏ်ကို ၎င်းတို့ထံ၌ သက်ရောက်စေမည်ဖြစ်သည်။ ဧကန်မလွဲ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် လျင်မြန်စွာ အပြစ်ပေးတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ၎င်းပြင် ဧကန်မုချ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသော အသျှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

وَقَطَّعْنَٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أُمَمًا
مِّنْهُمُ ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ وَبَلَوْنَٰهُم بِٱلْحَسَنَٰتِ
وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ١٦٨

၇ : ၁၆၈ ။ ။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ကမ္ဘာမြေဝယ် အုပ်စု (အမျိုးမျိုး) ကွဲပြား (ပြန့်နှံ့) စေတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့သည် သူတော်ကောင်းများဖြစ်ကြ၍ အချို့မှာ ၎င်း (သူတော်ကောင်း) မှအပ အခြား (ဆိုးယုတ်) သူများလည်း ရှိခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် သုခချမ်းသာများ (ကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခြင်းအားဖြင့်) လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများ (သက်ရောက်စေခြင်းအား) ဖြင့်လည်းကောင်း စမ်းသပ်တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့မှသာလျှင် ၎င်းတို့သည် (မိမိတို့၏ သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုများမှ) ပြန်လှည့်လာကြစေရန်ပင် ဖြစ်သည်။

فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا ٱلْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا
وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُۥ يَأْخُذُوهُ ۚ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَٰقُ
ٱلْكِتَٰبِ أَن لَّا يَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ وَدَرَسُوا۟ مَا فِيهِ ۗ وَٱلدَّارُ
ٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ١٦٩

၇ : ၁၆၉ ။ ။ တစ်ဖန် ၎င်းတို့ မရှိကြသည့်နောက်တွင် (၎င်းတို့၏) အရိုက်အရာကို အကြွင်းယုတ်မာသော သားမြေးတို့က ဆက်ခံခဲ့ကြသည်။ ထိုသူတို့သည် ကျမ်းဂန်ကို အမွေရယူခဲ့ကြကုန်သည်။ (သို့ရာတွင် ထိုကျမ်းဂန်လာ တရားတော်များ၏ အစား) ဤလောက၏ ပစ္စည်းများကို ယူကြသည်သာမက 'ကျွန်ုပ်တို့သည် (ဤကျမ်းဂန်လာ တရားတော်များကို ရှောင်းစားခဲ့ကြသည့် အပြစ်မှ) ချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူခြင်းကို ဧကန်မုချ ခံကြရမည်'ဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြသေးသည်။ အမှန်စင်စစ် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ထံ (ယခုတစ်ဖန်) ထိုကဲ့သို့သော ဥစ္စာပစ္စည်းများ ရောက်ရှိမည်သာ ဖြစ်သည်။ (သောင်ရားသ်) ကျမ်းဂန်တွင် ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မှန်ရာကိုသာ ပြောဆိုကြရန် ၎င်းတို့ထံမှ ပဋိညာဉ်ဝန်ခံချက်

ယူထားပြီး ဖြစ်သည်သာမက ၎င်းတို့သည် ယင်းကျမ်းဂန်၌ လာရှိသည့် အမိန့်တော်များကို ဖတ်ခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အမှန်စင်စစ် နောင်တမလွန်ဘဝ၏ သုခချမ်းသာသည် (အသျှင်မြတ်အား) ကြောက်ရွံ့ရှိသေသော (အားဖြင့် ပြစ်မှုဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်သော) သူတော်ကောင်းတို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပါလျက် အသင်တို့သည် (ဤမျှပင်) မသိနားမလည်ကြလေသလော။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

တမန်တော်မြတ်ကို မိမိအသျှင်မြတ်ဘက်မှ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်၏ နဗီတမန်တော်များနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြသော အချိန်ကို သတိရပါလေ။ ယဟူဒီများအပေါ် ၎င်းတို့၏ ရိုင်းပျမှုနှင့် အမိန့်မနာခံမှုများကြောင့် 'ကေယာမသ်'နီးကပ်လာသည့်တိုင် ၎င်းတို့အား ပြင်းထန်သောဒဏ် ဆိုလိုသည်မှာ 'သိက္ခာမဲ့စွာ အုပ်ချုပ်ခံရခြင်း'ဟူသော ဒုက္ခပေးမည့် လူတစ်ဦးမဟုတ် တစ်ဦးကို အုပ်ချုပ်စေလိမ့်မည်။ သို့ရှိရာ ကာလအလွန်ကြာသည့်အထိ ယဟူဒီတို့သည် အုပ်ချုပ်မှုတစ်ခုအောက်၌သာ ရှိ၏။ မုချကေန် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူပါက အလျင်အမြန် အပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ရှောင်ကြဉ်မှုရှိပါက အမှန်တကယ် အလွန်တရာ ခွင့်လွှတ်တော်မူသော အသျှင်နှင့် အလွန်တရာ သနားကြင်နာတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် လောကတွင် အုပ်စုအမျိုးမျိုး ဖွဲ့ထား၏။ အချို့သည် ၎င်းတို့ထံမှ သူမွန်များဖြစ်၍ အချို့သည် ထိုသို့မဟုတ်ပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ ဒုစရိုက် ကျူးလွန်သူများ ဖြစ်သည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုဒုစရိုက်ကျူးလွန်သူများကို မိမိ၏ ချီးမြှင့်မှုများနှင့် လမ်းညွှန်ပြုပြင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် အစီအမံများကို မည်သည့်အခါမှ မစွန့်လွှတ်ပေ။ အမြဲတစေ ၎င်းတို့ကို ကောင်းသော အခြေအနေ (ဆိုလိုသည်မှာ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ချမ်းသာခြင်း) ၎င်းနောက် မကောင်းသော အခြေအနေ (ဆိုလိုသည်မှာ ရောဂါနှင့် ဆင်းရဲခြင်း) တို့ဖြင့် စမ်းသပ်တော်မူလေသည်။ သို့မှသာ ကြဉ်ရှောင်လာနိုင်ကြပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကောင်းမှုများနှင့် လှုံ့ဆော်၍ တစ်ခါတစ်ရံ မကောင်းမှုများဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လေသည်။

ဤအခြေအနေသည် လွန်လေပြီးသော ယဟူဒီများ ဖြစ်၏။ ထိုသူတို့၏နောက် ၎င်းတို့၏ မိတ်ဆွေများသည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို လွန်လေပြီးသောသူများထံမှ ရရှိခဲ့ကြသည်။ ကျမ်းမြတ်၌ ပါရှိသော အမိန့်ပညတ်ချက်များအစား လောက၏ တန်ဖိုးမရှိသော ပစ္စည်းများကို ရရှိပါက ဂရုမစိုက်ဘဲ 'ဟရာမ်'ကို စားသုံးကြ၏။ ဤလုပ်ရပ်ကို သေးငယ်သော 'ဂိုနာဟ်'ဟု ယူဆ၍ ငါတို့အား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိကြလိမ့်မည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သားတော်များနှင့် အချစ်တော်များဖြစ်သည်။ ဤအပြစ် 'ဂိုနာဟ်'သည် ငါတို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် လက်ခံထားသည်နှင့်ယှဉ်လျှင် အသေးအဖွဲ့သာဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ကေန်စင်စစ် မိမိတို့၏ ဤလက်လွှတ်စပယ်ပြုမှုသည် အပြစ် 'ဂိုနာဟ်'အား သေးငယ်သည်ဟု ယူဆခြင်းအပေါ်၌ မူတည်ပေသည်။ အကယ်၍

၎င်းတို့ထံသို့ သာသနာကို ရောင်းစားခြင်း၏အစား ပစ္စည်းဥစ္စာများ ရရှိလာပါက မည်သို့မှ ဂရုမစိုက်ဘဲ ရယူလိုက်ကြသည်။ အပြစ် 'ဂိုနာဟ်' လည်း လျှော့တွက်ခြင်းသည်ပင် ဖြစ်၍ 'ကုဖွရ်' ပြုလုပ်သူဖြစ်ပြီး ခွင့်လွှတ်မှုရရှိရန် အခွင့်အလမ်းမရှိပေ။

သို့ရှိရာ ရှေးအာယသ်တော်တွင် ဤအချက်ကိုပင် မိန့်တော်မူထားပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ မှန်ကန်သည့်စကားရပ်ကိုသာ ဆက်သွယ်၍ မမှန်ကန်သည့် အခြားစကားရပ်များကို မဆက်သွယ်ပါဟု ထိုကျမ်းတွင် ကတိမယူထားလေသလော။ အလိုသဘောမှာ ကောင်းကင်ကျကျမ်းတစ်စောင်ကို လက်ခံထားသော် ထိုကျမ်းပါအကြောင်းအရာများကို လက်ခံပြီးဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်။ ကတိယူခြင်းဆိုသည်မှာလည်း ခြိုင်ယူခြင်း မဟုတ်သည့်အတွက် ထိုကျမ်းထဲတွင် ပါဝင်သော သီးခြားအကြောင်းအရာကို မသိဟုလည်း မဆိုနိုင်သည်သာမက အကျယ်တဝင့် ကတိယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့သည် ဤကျမ်းတွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကို ဖတ်ရှုတ်ပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းတို့ မသိဟုသည်မှာ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ အမိန့်ဖီဆန်ခြင်းကို သေးငယ်သော လုပ်ရပ်ဟု ယူဆ၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ခွင့်လွှတ်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ခြင်းသည် အလွန်ကြီးကျယ်သော အကြောင်းအရာဖြစ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် စွပ်စွဲမှုသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်မှုများကို ၎င်းတို့သည် လောကီအတွက်သာ ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ဤယုံကြည်ချက်နှင့် မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်သူများအတွက် နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်' တွင် ဤလောကထက် ကောင်းမွန်သော အဆောက်အဦးကို ရရှိပေမည်။ 'အို့၊ ယဟူဒီတို့၊ အသင်တို့သည် ဤအချက်ကို အဘယ်ကြောင့် မသိကြသနည်း။'

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

တင်ပြခဲ့သော အာယသ်တော်များမှ ပထမအာယသ်တော်တွင် ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام ၏ ကျန်ရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို တင်ပြပြီးနောက် ၎င်း၏ နောက်လိုက်များဖြစ်သော ယဟူဒီတို့၏ လွဲမှားသော လုပ်ရပ်များကို ရှုံ့ချရန်နှင့် ရလဒ်ဆိုးကို တင်ပြထား၏။ ဤအာယသ်တော်များ တွင်လည်း ၎င်းတို့၏ အပြစ်ဒဏ်နှင့် ရလဒ်ဆိုးကို တင်ပြထား၏။

ပထမအာယသ်တော်တွင် ဒွန်ယာလောက၏ ရလဒ်ဆိုးကို တင်ပြထားပြီး ပထမတစ်ခုမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် 'ကေယာမသ်' နေ့အထိ ၎င်းတို့အပေါ် ပြင်းထန်စွာ အပြစ်ပေး၍ သိက္ခာမဲ့မှုတွင် နစ်မွန်းနေစေရန် ဆိုးသွမ်းသော အုပ်ချုပ်သူကို အုပ်ချုပ်စေလိမ့်မည်။ သို့ရှိရာ ထိုအချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင် ယဟူဒီတို့သည် နေရာတိုင်း၌ အုပ်ချုပ်ခံ လူတန်းစားများဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အစ္စရေးတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအပေါ် သံသယမဝင်သင့်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကေန်စင်စစ် မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အစ္စရေးတို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးသည် မိမိတို့ စွမ်းအားဖြင့် အုပ်ချုပ်နေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ရုရှားနှင့် အမေရိကန်တို့၏ အစွလာမ်အပေါ်ထားရှိသော ရန်ငြိုးကြောင့်သာ ၎င်းတို့ အုပ်ချုပ်စေခြင်းသာဖြစ်၍ အစ္စရေးတို့သည် အရိပ်

သဖွယ်မျှသာဖြစ်၍ ယနေ့တိုင် အမေရိကန်နှင့် ရုရှားတို့၏ အုပ်ချုပ်ခံများသာ ဖြစ်သည်။ ဤနှစ်နိုင်ငံမှ အကူအညီ ရပ်တန့်သည့်နေ့တွင် အစ္စရေးတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုသည် ကွယ်ပျောက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ အာယသ်တော်တွင် ယဟူဒီများအပေါ် ဤလောကတွင် ၎င်းတို့အား ပေးမည့် အပြစ်ဒဏ်အား တင်ပြထားသည်။ ၎င်းမှာ ထိုယဟူဒီတို့သည် တစ်နိုင်ငံတည်းတွင် စုရုံးမနေနိုင်ဘဲ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ကွဲပြားနေကြသည်။ တစ်နိုင်ငံတည်းတွင် စုရုံးမနေနိုင်ပေဟူသော အချက်ကို وَقَطَّعْنٰهُمْ فِى الْاَرْضِ ဖြင့် တင်ပြထား၏။

قَطَّعْنَا သည် **تَقْطِيْعٌ** မှ ဖြစ်၍ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ပြုလုပ်လိုက်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ **اُمَمًا** သည် اُمَّةٌ ၏ ဗဟုဝုစ်ကိန်းဖြစ်၍ အုပ်စုတစ်စု အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ယဟူဒီမျိုးနွယ်များကို အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာပြုလုပ်၍ လောကတွင် ဖြန့်ကျက်လိုက်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မျိုးနွယ်စုတစ်စုသည် တစ်နေရာတည်းတွင် စုရုံးများပြားနေခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချီးမြှင့်သည့် ကျေးဇူးတော်ပင် ဖြစ်သည်။ နေရာတိုင်းတွင် ပြန့်ကျဲနေခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အပြစ်ဒဏ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ဤချီးမြှင့်မှုကို အမြဲတစေ ပြုခဲ့၍ 'အင်န်ရှာအလ္လာဟ်' 'ကေယာမသ်'နေ့တိုင် ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ မွတ်စ္စလင်မ်များနေသော နေရာတွင် စုရုံးမှုဖြစ်သည့်အတွက် အင်အားတစ်ရပ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဤစုရုံးမှုသည် မဒီနာမြို့မှ စတင်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ အရှေ့ခြမ်းနှင့် အနောက်ခြမ်းတွင်လည်း ဤပုံသဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ပင် မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ပြန့်ကျဲနေသည်။ အရှေ့ဘက်တိုင်းနိုင်ငံများ ဖြစ်သော ပါကစ္စတန်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားတို့သည်လည်း ဤစုရုံးမှု၏ ရလဒ်အဖြစ် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် အုပ်ချုပ်ခွင့်ကို ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ယဟူဒီတို့သည် အမြဲတစေ နိုင်ငံတိုင်းတွင် ပြန့်ကျဲနေကြသည်။ လူချမ်းသာများဖြစ်လျှင်လည်း အုပ်ချုပ်မှုမှ လက်မဲ့ဖြစ်ကြရသည်။ နှစ်အနည်းငယ်မှစ၍ ပါလက်စတိုင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုတွင် ၎င်းတို့ စုရုံးအုပ်ချုပ်နေကြခြင်းကြောင့် အတွေးမမှားစေလိုပေ။ 'ကေယာမသ်'နီးကပ်လာလျှင် ၎င်းတို့ ဤသို့ စုရုံးသွားကြမည်ဖြစ်သည်။

အာသယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ မှန်ကန်သော ဟဒီးစ်တော်တွင် 'ကေယာမသ်'နေ့၏ နီးကပ်မှုအား ဤသို့ သတင်းပေးထား၏။ 'ကေယာမသ်'နီးကပ်လာလျှင် ဟဇရသ်အီစာ عليه السلام ဆင်းသက်လာမည်။ နစ္စရာနီအားလုံးတို့သည် မွတ်စ္စလင်မ်များ ဖြစ်သွားကြလိမ့်မည်။ ယဟူဒီများနှင့် သာသနာ့စစ်ဆင်နွှဲ၍ ၎င်းယဟူဒီများအား ချေမှုန်းဖြစ်လိမ့်မည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ထိုတရားခံများကို ဝရမ်းထုတ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ (သို့) စစ်တပ်များ၏ အကြောင်းခံဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဖမ်းဆီးမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ထိုအသျှင်မြတ်သည် လျှို့ဝှက်အကြောင်းခံများ ဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ရှိသူသည် အလွန်ကြိုးစား၍ မိမိအသတ်ခံရမည့်နေရာသို့ လျှောက်လှမ်းလာပေလိမ့်မည်။ ဟဇရသ်အီစာ عليه السلام သည် 'ရှားမ်'နိုင်ငံ 'ဒမတ်ရှ်ကသ်'မြို့၌ ဆင်းသက်ပေမည်။ ဤမြို့၌ပင် ယဟူဒီများ စစ်ဆင်နွှဲမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဟဇရသ်အီစာ عليه السلام အတွက် ၎င်းတို့အား သုတ်သင်ရှင်းပစ်မည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်

ခေတ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ယဟူဒီများကို နိုင်ငံတိုင်း၌ ဖြန့်ကျက်ထား၍ တန်ဖိုးမဲ့ အုပ်ချုပ်ခံ လူတန်းစားဟူသော အပြစ်ဒဏ်ကို မြည်းစားစေ၏။ ‘ကေယာမသ်’နီးလျှင် ဟဇရသ်အီဆာ عليه السلام လွယ်ကူမှု ရရှိစေရန် ၎င်းတို့ကို အသက်ခံရမည့် နေရာတွင် စုရုံးထားမည်။ ထို့ကြောင့် ဤစုရုံးမှုသည်လည်း အပြစ်ဒဏ်ကို ကာကွယ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ မျက်မှောက်ခေတ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် အတုအယောင် ခေါင်းဆောင်မှုသည် လှည့်ဖြားမှုတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို မျက်မှောက်ခေတ်ရှိ လူယဉ်ကျေးတို့သည် လှပသည့် အကာအကွယ် မျက်နှာဖုံးဆင်ထားလေ၏။ သို့သော် မျက်မှောက်ခေတ်၏ နိုင်ငံရေးကို နားလည်သည့်လူတစ်ဦးသည် ထိုလှည့်ဖြားမှု၌ အနည်းငယ်သော အချိန်ပင် မရောက်ရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယနေ့ အစ္စရေးနိုင်ငံဟု သတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံသည် ဇကန်စင်စစ် ရုရှား၊ အမေရိကန်နှင့် အင်္ဂလန်တို့ စုပေါင်းထားသော လောင်းရိပ်ထက် မပိုင်ပေ။ ထိုနိုင်ငံကြီးများ၏ အကူအညီဖြင့်သာ တည်တံ့နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံကြီးများ၏ နောက်လိုက်ခြင်းသည်သာ အစ္စရေးနိုင်ငံ တည်ရှိခြင်း၏ လျှို့ဝှက်သော အကြောင်းတရားဖြစ်ပေသည်။ ဇကန်စင်စစ် ကျွန်ဘဝတွင် ရှိသူနေများကို အတုအယောင် အုပ်ချုပ်မှု၏ အမည်ပေးထားခြင်းကြောင့် ထိုသူများသည် အမှန်တကယ်ပင် အုပ်ချုပ်မှု ရရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် ‘ကေယာမသ်’နေ့တိုင် သိက္ခာမဲ့သေးသိမ်စွာ နေထိုင်ရမည့်အကြောင်းကို တင်ပြထားပေရာ ယနေ့တိုင်လည်း တည်ရှိနေလေသည်။ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပထမအာယသ်တော်တွင်

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ

ဟူသော စာလုံးများဖြင့် လာရှိထား၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုယဟူဒီများကို ‘ကေယာမသ်’နေ့အထိ ပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ်များ မြည်းစမ်းစေမည့် စွမ်းအားတစ်ရပ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်စေမည်ဟု အသင်တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အသျှင်မြတ်သည် အခိုင်အမာ သံဓိဋ္ဌာန်ချထားသည်။

ဥပမာ- ပထမဆုံး ဟဇရသ်ဆိုလိုင်မာန် عليه السلام ၊ ထို့နောက် ဗင်န်သေနစ္စလ်၊ နောက်ဆုံးတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိစေခဲ့သည်။ နေရာတိုင်း၌ သိက္ခာမဲ့စွာ နှင်ထုတ်ခံရခြင်းများသည် အလွန်ကျော်ကြားသော ကိစ္စရပ်များဖြစ်၍ သမိုင်းက တစ်ညီတစ်ညွှတ်တည်း လက်ခံထားသော ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်သည်။

ဤအာယသ်တော်၏ ဒုတိယဝါကျမှာ-

مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ وَمِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ

ဟူ၍ ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုသူများထဲတွင် လူကောင်းအချို့ရှိ၍ အချို့သည် ဒုတိယအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားဆိုသည်မှာ ကာဖိရ်များ ဒုစရိုက်ကျူးလွန်သူများ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ ယဟူဒီများသည် အမျိုးအစားတစ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ အချို့လူကောင်းများ ဖြစ်သည်။ ‘သောင်ရားသ်’ကျမ်း ချောက်စဉ်ကာလက ကျမ်းလာအမိန့်ညွှန်ကြားချက်များကို အပြည့်အဝ လိုက်နာ၍ အမိန့်ဖီဆန်မှုများလည်း

မပြုကြပေ။ အမိန့်ကို ပြောင်းလွဲသူများလည်း မဟုတ်ကြဟူသော အလိုသဘောဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်ကျရောက်ပြီးနောက် ကုရ်အာန်ကို လက်ခံ၍ တမန်တော်အပေါ် အီမာန်ယူသူများလည်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နှင့်ယှဉ်၍ လူတစ်ချို့သည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ကောင်းကင်ကျကျမ်းဟု လက်ခံ၍ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ဖီဆန်ကြသည်။ (သို့) အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလွဲ၍ မိမိတို့၏ နောင်တမလွန်ဘဝကို လောက၏ ညစ်ညမ်းသော ပစ္စည်းများအစား ရောင်းပစ်ကြသည်။ အာယသ်တော်၏ အဆုံးတွင်

وَبَلَوْنَاهُمْ بِا الْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ

အလိုသဘောမှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ကောင်းသော၊ ဆိုးသော အခြေအနေများဖြင့် စမ်းသပ်ရခြင်းမှာ မိမိတို့၏ လုပ်ရပ်များမှ ရှောင်ကြဉ်စေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ကောင်းသော အခြေအနေဆိုသည်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာ မြောက်မြားစွာ ပေးကမ်း၍ စည်းစိမ်ယစ်မူးစေသော အရာများပေးကမ်းခြင်း ဖြစ်သည်။ မကောင်းသော အခြေအနေများဆိုသည်မှာ ခေတ်ကာလတိုင်းတွင် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ကြုံတွေ့ရသော သိက္ခာမဲ့စေသည့် ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။ (သို့) တစ်ချိန်ချိန် ကပ်ဆိုက်ခြင်းနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ခြင်းဟူသော အလိုသဘော ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ အလိုသဘောမှာ လူသား၏ အမိန့်နာခံခြင်းနှင် ဆိုးသွမ်းခြင်းကို စမ်းသပ်ရန် နည်းလမ်းနှစ်ခု ရှိ၏။ ယဟူဒီများအပေါ် ထိုနည်းလမ်းနှစ်ခု အသုံးပြုပြီးဖြစ်၏။ တစ်ခုမှာ ဆုလာဘ်များ ချီးမြှင့်၍ စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ချီးမြှင့်သူတို့ ကျေးဇူးတင်ခြင်း၊ မတင်ခြင်းနှင့် အမိန့်နာခံခြင်း၊ မနာခံခြင်းကို စမ်းသပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယနည်းလမ်းမှာ ဒုက္ခသောကမျိုးစုံ နစ်မွန်းစေ၍ စမ်းသပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် မိမိအသျှင်ဘက်သို့ အာရုံပြု၍ မိမိ၏ မကောင်းမှုများမှ 'သောင်ဗာဟ်'ပြု၊ မပြု စမ်းသပ်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယဟူဒီမျိုးနွယ်စုသည် ဤစမ်းသပ်မှုနှစ်ခုစလုံးမှ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် ချီးမြှင့်မှု၏ တံခါးပေါက်ကို ဖွင့်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပေါကြွယ်ဝစွာ ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသောအခါ ၎င်းတို့က ပြောဆိုကြသည်မှာ-

اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّنَحْنُ اَغْنِيَاۤءُ

(အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ဆင်းရဲ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ချမ်းသာသူများဖြစ်သည်) ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် စမ်းသပ်သောအချိန်တွင် يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ (လက်တော်) ထံတော်ပါးတွင် ကျဉ်းမြောင်းသွားပြီဟု ပြောဆိုကြသည်။

အကျိုးကျေးဇူးများ

မျိုးနွယ်စုတစ်စုသည် တစ်နေရာတည်းတွင် စုရုံးနေခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'နေအ်မသ်' ချီးမြှင့်မှုတစ်ခု ဖြစ်၏။ မျိုးနွယ်စုများ ပြန့်ကျဲနေမှုသည် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ကြောင်း ဤအာယသ်တော်

၏ ရည်ညွှန်းချက်မှ အကျိုးထူးတစ်ခုအနေဖြင့် သိရှိရ၏။ ဤလောကကြီးသည် အေးချမ်းသာယာမှုနှင့် ဒုက္ခရောက်မှု၊ ပျော်ရွှင်မှုနှင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုတို့သည် ကေန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းနှင့် အသျှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို စမ်းသပ်နိုင်၏။ လောကတွင် ဒုက္ခရောက်ခြင်းသည် အလွန်အမင်း ငိုကြွေးဖွယ်ရာမဟုတ်သကဲ့သို့ အေးချမ်းသာယာမှုသည်လည်း ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာနှင့် မာနတတ်ဖွယ်ရာ မဟုတ်ပေ။ နောင်တမလွန်အတွက် ရလဒ်ကို ရှုမြင်၍ အမျှော်အမြင်ရှိသူအတွက် အထက်ပါ အခြေအနေနှစ်ရပ်စလုံးသည် ဂရုပြုဖွယ်ရာမဟုတ်ကြောင်း ဒုတိယအကျိုးကျေးဇူးအနေဖြင့် သိရှိရသည်။ တတိယအာယသ်တော်တွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَّرِثُوا الْكِتٰبَ يَاْخُذُوْنَ
عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَيَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَاِنْ يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ يَاْخُذُوْهُ

ဤအာယသ်တော်ထဲတွင် ပထမစာလုံး **خلف** သည် **خِلَافَت** မှ ဆင်းသက်၍ အတိတ်အလိုသဘောကို ဖော်ပြသောစာလုံးဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'ကိုယ်စား (သို့) ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခဲ့၏' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယစာလုံးတွင် **خَلْف** သည် ကြိယာနာမ်ဖြစ်၍ 'ကိုယ်စား၊ ကိုယ်စားလှယ်' ဟူ၍ ကေဝုစ်နှင့် ဗဟုဝုစ်နှစ်မျိုးစလုံးအတွက် ဆိုလိုသည်။ သို့သော် **خَلْفٌ** ('လာမ်' တွင် 'ဂျဇာမ်' ပါသော 'ခလ်ဖ်') သည် အများအားဖြင့် မိမိအထက် လူများ၏ နည်းလမ်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မကောင်းမှုများတွင် နစ်မွန်းနေသည့် ဆိုးသွမ်းသည့် ကိုယ်စားလှယ်ကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ၎င်းနောက် **خَلَفٌ** ('လာမ်' တွင် 'ဇဗရ်' ဖြင့် 'ခလ်ဖ်') သည် 'မိမိအထက်လူကြီးများ၏ နည်းစနစ်အတိုင်း လျှောက်၍ ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များအတိုင်း ပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်သည့် မွန်မြတ်သော အရည်အချင်းရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ်' ကို ခေါ်ဆိုသည်။ ဤစာလုံးကို အထက်တွင် တင်ပြသည့်အတိုင်း အများအားဖြင့် အသုံးပြုလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆန့်ကျင်သည်လည်း ရှိပေသည်။ **وَرِثُوا الْكِتٰبَ** သည် **وِرَاثَت** မှ ဆင်းသက်၍ သေပြီးနောက် ကျန်ရစ်သူများရရှိသော ပစ္စည်းကို **مِيرَاث** (သို့) **وِرَاثَت** (အမွေ) ဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'သောင်ရားသည်' ကျမ်းကို ယဟူဒီတို့သည် မိမိတို့၏ အကြီးအကဲများထံမှ အမွေအဖြစ် ရရှိခဲ့သည်။ **عرض** ငွေဖြင့် ဝယ်ယူရသော ပစ္စည်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ပိုက်ဆံဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဖြစ်စေ သတ်မှတ်ချက်မရှိသော ပစ္စည်း၏ အဓိပ္ပာယ်တွင်လည်း သုံးစွဲသည်။ သဖ်စီးရ်ရေမဖ်ဟာရီကျမ်းတွင် ဤအလိုသဘောသာဖြစ်သည်ဟု တင်ပြထားသည်။

ဤနေရာတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာကို **عرض** ဟု သုံးစွဲထားခြင်းကြောင့် လောကီပစ္စည်းဥစ္စာများသည် မည်မျှပင်ဖြစ်စေ ခိုင်မြဲမှုမရှိ၍ ခေတ္တခဏမျှဖြစ်ကြောင်း ရည်ညွှန်းထားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် **عرض** သည် အစိုင်အခဲနှင့်ယှဉ်၍ မခိုင်ခံ့သော အရာအတွက် အသုံးပြုလေသည်။ ကိုယ်တိုင်ရပ်တည်နိုင်

ခြင်းမရှိဘဲ အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုကို မှီခို၍ ရပ်တည်ရသော အရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် عارض ဟူသော စာလုံးသည် မိုးတိမ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိုးတိမ်ကဲ့သို့ အမြဲတစေမနေဘဲ အမြန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားသည့်အရာ ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် هٰذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا သည် ဤအဓိပ္ပာယ် အတွက်သာ အသုံးပြုသည်။ هٰذَ الْأَدْنٰى တွင်ရှိသော دُنُوٌّ ــ اَدْنٰى စာလုံးသည် 'နည်းကပ်သည်' ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှ ဆင်းသက်ပေသည်။ ဤပုံစံတွင် ادنى ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ــ اَقْرَبُ ဟု ဖြစ်သည်။ ထိုစာလုံး၏ مؤنث (အမ) စာလုံးမှာ دُنيا ဖြစ်၍ 'နီးကပ်သည်' ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ နောင်တမလွန်နှင့် ယှဉ်လျှင် ဤလောကသည် လူသားနှင့် ပို၍ နီးကပ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကကို ဒွန္နယာဟု ခေါ်ဆို သည်။ ဒုတိယအလိုသဘောမှာ ဤစာလုံးသည် دَنَاءَةٌ မှ ဖြစ်၍ သိက္ခာမဲ့ သေးသိမ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ ဒွန္နယာလောကနှင့် လောကတွင်းရှိ အရာများအားလုံးသည် နောင်တမလွန်ရှိ အရာများနှင့် ယှဉ်လျှင် သေးငယ်သေးသိမ်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် လောကကို ဒွန္နယာဟု ခေါ်ဆိုသည်။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပထမခေတ်တွင် ယဟူဒီတို့သည် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိသည်။ အချို့သည် သူမွန်များဖြစ်၍ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ ရှရီအသ်ကို လိုက်နာကြသည်။ အချို့သည် အမိန့်ကို ဖီဆန်ကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ နောက်မျိုးနွယ်စုများသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြ၍ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမွေများဖြစ်ကြသည်။ ထိုအမွေခံ ကိုယ်စားလှယ်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းအား အရောင်း အဝယ်ပစ္စည်းတစ်ခုသဖွယ် ပြုလုပ်လိုက်ကြသည်။ ကိုယ်ကျိုးရှာသူများထံမှ လာဘ်ယူ၍ အလ္လာဟ်အသျှင် မြတ်၏ ကျမ်းဂန်ကို အပြောင်းအလဲ ပြုလုပ်ပြီးနောက် မိမိတို့ လိုသလို ပြုပြင်ကြ၏။

وَيَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا

ထိုထက်တိုး၍ ရဲရင့်စွာ ပြောဆိုကြသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ်ဒုစရိုက်ကျူးလွန်ကြသည်ကို ခွင့်လွှတ် ခြင်း ခံရမည်သာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ မှားယွင်းမှုကြောင့် ရှေ့တွင် တင်ပြမည့် ဝါကျဖြင့် ဤသို့ သတိပေးထား၏။

وَاِنْ يَاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ يَاْخُذُوْهُ

အဓိပ္ပာယ်မှာ ၎င်းတို့၏ အခြေအနေမှာ အကယ်၍ ဤအချိန်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းဂန် ကို ပြောင်းလွဲခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာအစားရမည်ဆိုလျှင်လည်း လက်ခံမည်ဆိုလျှင်လည်း ဥစ္စာပစ္စည်းယူ၍ ပြောင်းလဲပေးလိုက်ကြပေလိမ့်မည်။ အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ခွင့်လွှတ်မှုသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မိမိ၏ လုပ်ရပ်ကို အရှက်ရ၍ နောက်နောင် မကျူးလွန်ရန် အခိုင်အမာ သံဓိဋ္ဌာန်ချသူများအတွက် သာ ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို 'သောင်ဗာဟ်' ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဤသူများသည် မိမိတို့၏ ကျူးလွန်မှုကို

အမြဲတစေ ကျူးလွန်နေကြ၍ ခွင့်လွှတ်မှုကို မျှော်လင့်နေကြသည်။ အမှန်စင်စစ် ထိုအချိန်တွင် ပိုက်ဆံရမည်ဆိုပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို ပြောင်းလွဲရာ၌ လက်လျှော့ကြမည် မဟုတ်ပေ။ အပြစ်ကို အမြဲတစေ ကျူးလွန်၍ ခွင့်လွှတ်မှုကို မျှော်လင့်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ လှည့်စားခြင်းထက် မပိုပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ အမှန်တရားမှလွဲ၍ အခြားစကားရပ်များဖြင့် မဆက်သွယ်ပါဟူသော 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းတွင် ယဟူဒီတို့ ကတိမပြုခဲ့ကြသလော။ ထိုယဟူဒီတို့သည် ထိုကတိကို 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းတွင် ကိုယ်တိုင်ဖတ်၍ သင်ပေးခဲ့ကြ၏။ ဤလုပ်ဆောင်မှုအားလုံးတို့သည် နိဂုံးကို လျစ်လျူရှုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ နောင်တမလွန်သည် အပြစ်ရှောင်ကြဉ်သူများအပေါ် အကောင်းဆုံးသော ပျက်ပြယ်မှုမရှိသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သည်ကို ၄င်းတို့ မသိကြသလော။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ
بِالْكِتَٰبِ وَأَقَامُوا الصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

၇ : ၁၇၀ ။ ။ အကြင်သူတို့သည် ကရားကျမ်းဂန်တော်ကို တည်ကြည်စွဲမြဲစွာ စောင့်စည်းလိုက်နာကြ၏။ ထို့ပြင် 'ဆွလာသ်' ဝတ်ပြုမှုကိုလည်း အမြဲတစေ ဆောက်တည်ကြသည်ဖြစ်ပါမူ ဧကန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ယင်းကဲ့သို့ (မိမိကိုယ်ကို) ပြုပြင်ကြကုန်သော သူတို့၏ အကျိုးကို ပျက်စီးစေပြီး အချည်းနှီးဖြစ်စေတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوٓا أَنَّهُ وَاقِعٌۢ بِهِمْ
خُذُوا مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾

၇ : ၁၇၁ ။ ။ ၄င်းပြင် (အို, နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ပြန်လည်သတိရပါလေ။) တစ်ရံရောအခါဝယ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ('သူရ်'မည်သော) တောင်ကို ၄င်းတို့ထက်ဝယ် ပင့်မြှောက်တော်မူခဲ့ရာ ထိုတောင်မှာ အမိုးကဲ့သို့ ဖြစ်လျက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအခါ ၄င်းသူတို့က ယင်းတောင်သည် ၄င်းတို့အပေါ်သို့ မုချ ကျတော့မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြလေသည်။ (ထိုအခါ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။) 'အသင်တို့သည် မိမိတို့အား ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသော ကျမ်းဂန်ကို စွဲမြဲစွာ လက်ကိုင်ထားကြလေကုန်။ ၄င်းပြင် အသင်တို့သည် (ပြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ) ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြရန် အလို့ငှာ ယင်းကျမ်းဂန်၌ လာရှိသော တရားတော်များကို လေ့ကျင့်မှတ်သား (ကျင့်မှု) ကြလေကုန်။'

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ယဟူဒီများထဲမှ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို လိုက်နာသူများလည်း ရှိ၏။ ထိုကျမ်းထဲတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် အီမာန်ယူရန် အမိန့်ပေးထား၏။ သို့ရှိရာ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင် နောက်သို့ လိုက်ရာမည်၏။ ယုံကြည်ချက်မှန်ကန်မှုနှင့်အတူ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုလုပ်သူများလည်း ရှိကြ၏။ သို့ရှိရာ နမာဇ်ကို စွဲမြဲစွာ ဝတ်ပြုသူလည်း ရှိ၏။ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို ဤသို့ ပြုပြင်သူများ၏ အကျိုးစဝါးဖ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ငါအသျှင်မြတ်သည် တောင်ကို မြှောက်၍ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များအပေါ် အမိုးကဲ့သို့ ချိတ်ဆွဲထားလိုက်ရာ ၎င်းတို့အပေါ် ကျရောက်မည်ဟု ယုံကြည့်သွားချိန်မှ ငါအသျှင်မြတ် ချပေးထားသော 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို လက်ခံ၍ ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်ထွေးလေကုန်။ ၎င်းနောက် ထိုကျမ်းဂန်ရှိ အမိန့်ပညတ်ချက်များဖြင့် အသင်တို့ အပြစ်ရှောင်ကြဉ်သူများ ဖြစ်သွားကြလေကုန်ဟု မိန့်ဆိုသည့်အချိန်သည်လည်း သတိရဖွယ်ရာဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

အထက်ပါအာယသ်တော်များတွင် အိစ္စရာအီးလ် မျိုးနွယ်စုတို့၏ ပညာရှင်များနှင့် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ သီးသန့်ကတိသစ္စာ ယူခဲ့ကြောင်းကို တင်ပြထားသည်။ ထိုကျမ်းတွင် မည်သို့မျှ အပြောင်းအလွဲ မပြုလုပ်ရ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်တော်သို့ မှန်ကန်သည့် စကားရပ်များမှလွဲ၍ အခြားအရာများ ဆက်သွယ်ခြင်း မပြုရ။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ် လူမျိုးစု၏ ပညာရှင်များသည် ထိုကတိသစ္စာကို ချိုးဖျက်ခဲ့ကြကြောင်းကို အထက်တွင် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကိုယ်ကျိုးရှာသူများမှာ တန်စိုးလက်ဆောင်များ ယူ၍ 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ပြောင်းလွဲပစ်ကြသည်။ ယခု ဤအာယသ်တော်များတွင် ဤအကြောင်းအရာများကို ဖြည့်စွက်တင်ပြထားသည်။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်၏ ပညာရှင်တိုင်း ဤသို့ မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့ထဲမှ အချို့သည် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ဆုပ်ကိုင်ထားကြ၏။ အီမာန်ယုံကြည်ချက်နှင့်အတူ 'အမလ်'ကျင့်ဆောင်မှုကိုလည်း ပြုခဲ့ကြ၏။ 'နမာဇ်'ကို စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ဆောက်တည်ကြ၏။ ဤကဲ့သို့သော သူများနှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် မိန့်တော်မူသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်သူများ၏ အကျိုးစဝါးဖ်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ဖျက်ဆီးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ သို့ရှိရာ အီမာန်နှင့် 'အမလ်'၏ 'ဖွရဇ်'တာဝန်များကို ကျေပွန်၍ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်သူ၏ အကျိုးစဝါးဖ်သည် ဆုံးရှုံးမှုမရှိပေ။

ဤအာယသ်တော်တွင် အချို့အကျိုးကျေးဇူးများကို စဉ်းစားသုံးသပ်သင့်၏။ ပထမအချက်မှာ ကျမ်း၏ အလိုသဘောသည် အထက်တွင် တင်ပြသည့်အတိုင်း 'သောင်ရားသ်'ကျမ်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ကောင်းကင်ကျကျမ်းများဖြစ်သော 'သောင်ရားသ်'၊ 'အင်န်ဂျီလ်'ကျမ်း၊ ကုရ်အာန်ကျမ်း စသည်တို့လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဤအာယသ်တော်အရ သိရှိရသည့် ဒုတိယအချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းဂန်အား

ရှိသေလေးစားစွာ မိမိထံ၌ ထားခြင်းသည် အဓိကရည်ရွယ်ချက်မရရှိနိုင်ပေ။ ကျမ်းလာ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် အရေးကြီးသည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် ကျမ်းကိုယူခြင်း၊ ဖတ်ခြင်းကို တင်ပြမထားခြင်းက ဤအချက်ကို ရည်ညွှန်းပေသည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက يَأْخُذُوْنَ (သို့) يَقْرَءُوْنَ အစရှိသည့် စာလုံးများ လာရှိပေမည်။ ဤနေရာတွင် يُمَسِّكُوْنَ ဟူသော စာလုံးကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းထားလေရာ အဓိပ္ပာယ်မှာ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဆွဲကိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို နာခံခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

တတိယအချက်မှာ ဤနေရာတွင် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို စွဲမြဲစွာ လိုက်နာနိုင်ရန် **တင်ပြထား၏။** 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များသည် ဤနေရာတွင် နမာဇ်ဆောက်တည်ရန် အကြောင်းကိုသာ တင်ပြထား၏။ အကြောင်းမှာ အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းတော်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များတွင် အရေးအပါဆုံး အမွန်မြတ်ဆုံးနှင့် အမြင့်မားဆုံးမှာ နမာဇ်ဖြစ်ကြောင်း ရည်ညွှန်းလို၍ဖြစ်သည်။ နမာဇ်ကို စွဲမြဲခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာခြင်း၏ နမာဇ်ကို စွဲမြဲသွားလျှင် အခြားသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် အသင့်ဖြစ်ပေသည်။ နမာဇ်ကို မစွဲမြဲသူသည် အခြားသော အမိန့်ပညတ်ချက်များကိုကို လိုက်နာရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ ဆွာဟီးဟ်ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ နမာဇ်သည် ဒီန်သာသနာ၏ မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည်။ ထိုမဏ္ဍိုင်အပေါ် အဆောက်အဦးတည်ဆောက်ရ၏။ ထိုမဏ္ဍိုင်ကို တည်ဆောက်လိုက်လျှင် သာသနာကို တည်ဆောက်လိုက်ပြီဖြစ်၏။ ထိုမဏ္ဍိုင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် သာသနာ၏ အဆောက်အအုံတစ်ခုလုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်ရာမည်၏။ ထို့ကြောင့် အာယသ်တော်တွင်

وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتَابِ

၏ နောက်တွင် وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ဟု မိန့်၍ ကျမ်းဂန်ကို ခိုင်မြဲစွာ ဆုပ်ကိုင်သူနှင့် ထိုကျမ်းဂန်အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာသူသည် နမာဇ်ကို စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ အပြည့်အဝ တာဝန်ကျေသူကိုသာ ယူဆပေသည်။ နမာဇ်တွင် ပေါ့လျော့၍ ဝဇီဖာများ ရွတ်ဖတ်ခြင်း (သို့) 'မုဂျာဟာဒဟ်' ဆင်းရဲဒုက္ခခံခြင်းတို့ဖြင့် 'ကရှ်ဖ်' နှင့် 'ကရာမသ်' တန်ခိုးများ ပေါ်လာစေကာမူ အလ္လာဟ့်ထံတွင် မည်သို့မှ မဟုတ်ပေ။ ဤအထိ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များ ကတိသစ္စာကို ချိုးဖျက်ခြင်းနှင့် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းလာ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ခြင်းအပေါ် သတိပေးတင်ပြထား၏။ ထို့နောက် ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် **ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များနှင့်** ယူခဲ့သော သီးခြားကတိသစ္စာအကြောင်း တင်ပြထား၏။ ၎င်းမှာ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် ခြိမ်းခြောက်၍ အတင်းအဓမ္မ ပြုခဲ့ကြ၏။ ဤအကြောင်းကို စူရာဟ်ဗကရာ၌လည်း လာရှိပြီးဖြစ်၏။

အာယသ်တော်တွင် نَتَقْنَا သည် نَتْقٌ မှ ဆင်းသက်၍ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'ဆွဲခြင်း၊ မခြင်း'ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ စူရာဟ်ဗကရာတွင် ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြရာ၌ رَفَعْنَا ဟူသော စာလုံးသုံးနှုန်းထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာတွင် ဟဇရသ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် رضي الله عنهما သခင်က نَتَقْنَا ၏ ရှင်းလင်းချက်ကို رَفَعْنَا ဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ၎င်းနောက် ظُلَّةٌ သည် ظُلٌّ အရိပ်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှ ဆင်းသက်၍ မိုးထားသော အရိပ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သို့သော် အများသုံးဝေါဟာရတွင် မိုးထားသော အရိပ်ဆိုသည်မှာ တိုင်ပေါ်တွင် တည်၍ ခေါင်းပေါ်သို့ အရိပ်ကျရောက်ခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်တွင် တောင်ကြီးကို ယဟူဒီတို့၏ ခေါင်းပေါ်တွင် မိုးပေးလိုက်ခြင်းမှာ မိုးထားသော အရိပ်ပမာ မဟုတ်သည့်အတွက် ပမာပြသော စာလုံးအဖြစ် တွဲဖက်၍ တင်ပြထား၏။

အာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့၏ ခေါင်းပေါ်သို့ တောင်ကို မ,ယူ မိုးထားသော အချိန်ကို သတိရပါလေ။ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ အပေါ် တောင်ပိတော့မည်ဟု ယူဆသော အခြေအနေတွင် ၎င်းတို့အား خُذُوْا مَا اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ် ချမှတ်ထားသော အမိန့်ပညတ်ချက်များကို စွဲမြဲစွာ ကိုင်ဆွဲပါလေ။ ၎င်းနောက် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ လမ်းညွှန်ချက်မှုများကို သတိမူပါလေ။ သို့မှသာ အသင်တို့ မကောင်းမှုဒုစရိုက်များနှင့် အကျင့် ဆိုးများမှ ကြဉ်ရှောင်နိုင်ပေသည်။ အထက်ပါအာယသ်တော်၏ အဖြစ်အပျက်မှာ ဗနီအီစ္စရာအီးလ်တို့၏ ဆန္ဒနှင့် တောင်းခံမှုကြောင့် တမန်တော်မူစာ عليه السلام သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ ကျမ်းဂန်နှင့် ရှရီအသ်ကို တောင်းခံခဲ့လေ၏။ အမိန့်ပညတ်ချက်နှင့်အညီ ကျမ်းရရှိရန်အတွက် ညပေါင်းလေးဆယ် 'တူရ်' တောင်၌ 'အိအ်သိကားဖ်'ထိုင်ပြီးနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဤကျမ်းကို ရရှိခဲ့၏။ ထို့နောက် ဗနီအီစ္စရာအီးလ်များကို ကျမ်းဂန်အား ကြားနာစေလေရာ မြောက်မြားစွာသော အမိန့်ပညတ်ချက်များသည် ထိုယဟူဒီတို့၏ ပင်ကိုယ်ဗီဇ၊ ၎င်းနောက် လွယ်ကူမှုနှင့် ဆန့်ကျင်နေခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ထိုအမိန့်ပညတ်ချက်များအပေါ် မလိုက်နာနိုင်ကြဟု ငြင်းဆန်ကြပေသည်။

ထိုအချိန်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام ကို အမိန့်ပေးခြင်းကြောင့် ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام သည် 'တူရ်'တောင်ကို ဗနီအီစ္စရာအီးလ်လူမျိုးများ နေထိုင်သော ရွာပေါ်သို့ အုပ်မိုးလိုက်၏။ ထိုရွာ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ သမိုင်းသုတေသီတို့၏ ဆင့်ပြန်ချက်အရ (၃) စတုရန်းမိုင် ရှိလေသည်။ ဤသို့ ယဟူဒီတို့၏ ရှေ့မှောက်တွင် သေမင်းကို အဆင်သင့်တွေ့ရှိမှု အားလုံး 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချကြကုန်၏။ ၎င်းနောက် 'သောင်ရားသ်'ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာပါမည်ဟု ကတိသစ္စာပြုကြ၏။ သို့သော် ဤသို့ ကတိသစ္စာပြုခဲ့ကြသည့်တိုင် အကြိမ်ကြိမ်အခါအခါ ချိုးဖောက်ခဲ့ကြ၏။

အစ္စလာမ်သာသနာတွင် အဓမ္မစေခိုင်းမှု မရှိခြင်း၏ မှန်ကန်သည့် အလိုသဘောနှင့် သံသယ၏အဖြေ

ဤနေရာတွင် စဉ်းစားရန်အချက်မှာ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင်

لَاۤاِكۡرَاهَ فِى الدِّيۡنِ

ဆိုလိုသည်မှာ သာသနာတွင် အဓမ္မစေခိုင်းသည်ဟူ၍ မရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သာသနာလက်ခံရန် အတင်းအဓမ္မမ မစေခိုင်းရဟု ထင်ထင်ရှားရှား ကြေငြာထား၏။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များကို သာသနာလက်ခံရန် အတင်းအဓမ္မပြုခဲ့သည်ဟု ဤအဖြစ်အပျက်ဖြင့် ပေါ်လွင်ပေ၏။ သို့သော် အနည်းငယ် စဉ်းစားကြည့်လျှင် ကွဲပြားကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။ မွတ်စ္စလင်မ်မဟုတ်သည့် တစ်ဦးကို အစ္စလာမ်သာသနာလက်ခံရန် **မည်သည့်အခါမျှ အဓမ္မ**မပြုခဲ့ပေ။ သို့သော် အစ္စလာမ်သာသနာအပေါ် ကတိသစ္စာပြုပြီး မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားသူသည် သာသနာ၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်မှုပြုပါက ထိုသူအပေါ် မုချကေန် အဓမ္မပြု၍ ရလေသည်။ ၎င်းနောက် ဆန့်ကျင်မှုပြုသည့်အပေါ် အပြစ်ဒဏ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ မြောက်မြားစွာသော အပြစ်ဒဏ်များသည် အမိန့်ဖီဆန်သူများအတွက် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤတင်ပြချက်များဖြင့် لَاۤاِكۡرَاهَ فِى الدِّيۡنِ သည် မွတ်စ္စလင်မ်မဟုတ်သူများနှင့် ပတ်သက်ကြောင်း သိရ၏။ ထိုသူများကို အတင်းအဓမ္မ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်ရန် မစေခိုင်းရပေ။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ ဤအဖြစ်အပျက်တွင် အစ္စလာမ်လက်ခံရန် အဓမ္မစေခိုင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်ပါလျက် 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ အဓမ္မပြု၍ လိုက်နာစေခြင်းသည် لَاۤ اِكۡرَاهَ فِى الدِّيۡنِ နှင့် မဆန့်ကျင်ကြပေ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَاِذۡ اَخَذَ رَبُّكَ مِنۡۢ بَنِىۡۤ اٰدَمَ مِنۡ ظُهُوۡرِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَ
اَشۡهَدَهُمۡ عَلٰٓى اَنۡفُسِهِمۡ‌ۚ اَلَسۡتُ بِرَبِّكُمۡ‌ؕ قَالُوۡا بَلٰى‌ۛۚ شَهِدۡنَا‌ۛۚ اَنۡ
تَقُوۡلُوۡا يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنۡ هٰذَا غٰفِلِيۡنَ ۙ﴿۱۷۲﴾

၇ : ၁၇၂ ။ ။ ထို့ပြင် (နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ပြန်လည်သတိရပါလော့။) အခါတစ်ပါး၌ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ် အာဒမ်၏ သားမြေးတို့၏ ကျောကုန်းများမှ (ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာသော) ၎င်းတို့၏ သားမြေး(အသီးသီး) တို့အား ထုတ်ဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ၎င်းတို့ကိုပင် သက်သေထားတော်မူပြီး 'ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင် မဟုတ်ပါလော' ဟု မေးမြန်းတော်မူခဲ့ရာ ၎င်းတို့က

'အမှန်ပင် ဟုတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် သက်သေခံကြပါသည်'ဟု လျှောက်ထား (ဝန်ခံ) ခဲ့ကြကုန်သည်။ (ယင်းကဲ့သို့ သက်သေပြုတော်မူခဲ့ခြင်းမှာ) အသင်တို့သည် 'ကေယာမသ်'နေ့တွင် 'ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် ဤသည်ကို မသိခဲ့ကြပါ'ဟု ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြရန်ပင် ဖြစ်သည်။

أَوْ تَقُولُوٓا إِنَّمَآ
أَشْرَكَ ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾

၇ : ၁၇၃ ။ ။ သို့တည်းမဟုတ် အသင်တို့သည် '(အခြားအရာများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့်) တွဲဖက်ကိုးကွယ်မှုတွင် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အဘ၊ ဘိုး၊ ဘေး၊ ဘီ၊ ဘင်တို့သည် ရှေးဦးမဆွကပင် ပြု (လုပ် ကိုးကွယ်) ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာမူကား ၎င်းတို့၏နောက်တွင် (၎င်းတို့၏ အဆက်အနွယ်မှ ပေါက်ဖွားခဲ့သော) သားမြေးများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့ပါလျက် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား (ရှေးဦးမဆွက အယူဝါဒ ဖောက်ပြန်၍) မဟုတ်မမှန် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော သူတို့ကြောင့် ပျက်စီးစေတော်မူပါမည်လော'ဟူ၍ ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ကြစေရန်ပင် ဖြစ်သည်။

وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾

၇ : ၁၇၄ ။ ။ အမှန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (မှန်ကန်သော သာသနာဘက်သို့) ပြန်လှည့်ကြစေရန် အလို့ငှာ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို ဤနည်းအတိုင်းပင် ရှင်းလင်းစွာ ထုတ်ဖော်မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ထိုမှတစ်ပါး (အို၊ နဗီတမန်တော်၊ ၎င်းတို့အား ထိုလွန်လေပြီးသော ကာလမှ အဖြစ်အပျက်ကို တင်ပြပါလေ။) အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်က (ဝိညာဉ်လောက၌ အာဒမ်၏ကျောမှ အာဒမ် عليه السلام ၏ သားသမီးများကိုလည်းကောင်း၊ ထို့နောက်) အာဒမ် عليه السلام ၏ သားမြေးတို့၏ ကျောမှ ၎င်းတို့၏ သားသမီးများကို ထုတ်ဖော်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် (၎င်းတို့အား အသိတရား ချီးမြှင့်တော်မူလျက်) ၎င်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ပင် ၎င်းတို့အား သက်သေပြုလျက် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မဟုတ်ပါသလော။ ထိုအခါ အားလုံးတို့က (အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသည် အသိဉာဏ်ဖြင့် မူလဘဝကို နားလည်လျက်) အဖြေပေးကြသည်မှာ 'အဘယ်ကြောင့် မဟုတ်ရမည်နည်း။ (မုချကေန် အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပါသည်ဟု ဖြေကြားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ရှိရှိသမျှ 'မလာအေကာဟ်'များနှင့် အဖန်ဆင်းခံအားလုံးတို့ကို သက်သေပြုလျက် ၎င်းတို့အားလုံးဘက်မှ

မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ) ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် (ထိုဖြစ်ရပ်အပေါ်) သက်သေဖြစ်ကြပါသည်။ (ဤဝန်ခံခြင်းနှင့် သက်သေပြုခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ) သို့မှသာ အသင်တို့သည် ('သောင်ဟီးဒ်'ကို စွန့်ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ 'ရှရစ်က်'လုပ်ရပ်များ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း အစား အပြစ်ဒဏ်ခတ်ရသည်ရှိသော်) 'ကေယာမသ်'နေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤ (သောင်ဟီးဒ်) ကို လုံးဝ မသိရှိခဲ့ကြပါဟု အသင်တို့ မပြောဆိုနိုင်ကြရန် ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အသင်တို့သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ ဘိုး၊ ဘေး၊ ဘီ၊ ဘင်တို့က ဤရှရစ်က်လုပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေသည်။ ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာမူ ၎င်းတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက်များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ (သဘာဝအလျောက် သားစဉ်မြေးဆက်ဟူသည် ယုံကြည်ချက်နှင့် အတွေးအခေါ်ကိစ္စများတွင် မိမိတို့၏ မူလအထက် လူများ၏ လမ်းစဉ်ကိုသာ လိုက်လျှောက်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အပြစ်ကျူးလွန်သူများ မဟုတ်ကြပေ။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ရပ်အပေါ် အပြစ်ဒဏ်ခံရသူများ မဖြစ်နိုင်ပါ။ အကယ်၍ ဤသို့ ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ထိုဘိုး၊ ဘေးတို့၏ လမ်းမှားခြင်း၌ ကျွန်တော်မျိုးတို့ကို လိုက်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်။)

သို့ရှိရာ အသျှင်မြတ်သည် ထိုလမ်းမှား (ဖြစ်စေသူများ၏) လုပ်ရပ်အပေါ် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ပျက်စီးစေတော်မူပါမည်လော'ဟု အသင်တို့ ပြောဆို ကြပေလိမ့်မည်။ (သို့ရှိရာ ယခုမူ ထိုဝန်ခံချက်နှင့် သက်သေပြုချက်များပြီးသည့်နောက် အသင်တို့သည် ဖော်ပြပါအကြောင်းပြချက်များ တင်ပြနိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ အသင်တို့အား လောကတွင် နဗီတမန်တော်များအားဖြင့် သတိပေးနိုးဆော်မှုပြုမည်ဟူသည့် ကတိတော်သည် ကနဦးက တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း وَاِذْ اَخَذَ ၏ အဓိပ္ပာယ်အရ အသင့်အား ထိုအဖြစ်အပျက်ကို တင်ပြရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်ဟူသော အကြောင်းဖြင့် သိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။) ထို့နောက် (နောက်ဆုံးတွင်လည်း ထိုသတိပေးနိုးဆော်ချက်ကို ပြသရန်ဖြစ်သည်။) ငါအသျှင်မြတ်သည် ဤနည်းအတိုင်းပင် မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို ရှင်းလင်းစွာ ထုတ်ဖော် မိန့်ကြားတော်မူသည်။ (သို့မှသာ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ထိုကတိ ရှိခဲ့သည်ကို သိရှိသွားကြပေမည်။) သို့မှသာ (ထိုသို့ သိရှိပြီးနောက် ရှရစ်က် တုဖက်နိုင်းယှဉ်ကိုးကွယ်ခြင်း စသည်တို့မှ) ၎င်းတို့သည် ဆင်ခြင်၍ (သောင်ဟီးဒ်ဘက်သို့) ပြန်လှည့်လာကြပေမည်ဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

اَلَسْتُ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက်

ဤအာယသ်တော်များတွင် ဖန်ဆင်းရှင်နှင့် အဖန်ဆင်းခံ (ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းပြုသူ ကျွန်လူသားနှင့် ကိုးကွယ်ခြင်းခံထိုက်သူ) တို့၏ အလွန်တရာ အရေးပါသည့် ကတိခံယူခြင်းအကြောင်းများ တင်ပြထားသည်။ ထိုအချိန်က အဖန်ဆင်းခံများမှာ ဤကမ္ဘာမြေပြင် မရောက်ရှိသေးသည့် အချိန်ကာလတွင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကာလကို عهدِ ازل 'အဟ်ဒေအဇလ်' (သို့) عهدِ اَلَسْتُ 'အဟ်ဒေအလဆ်တု' ဟု ခေါ်ဆိုသည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လောကအပေါင်းကို ဖန်ဆင်းတော်မူသော၊ စိုးပိုင်တော်မူသော အသျှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ ကမ္ဘာမြေပထဝီနှင့် မိုးကောင်းကင်သည်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့အတွင်း၌ ရှိရှိသမျှတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ အပြင်၌ ရှိရှိသမျှတို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အဖန်ဆင်းခံများနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုအတွင်း၌ ရှိသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်အပေါ် မည်သူကမျှ အမိန့်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခြင်းမရှိ။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ လုပ်ရပ်တစ်စုံတစ်ရာအပေါ် မည်သူမျှ မေးခွန်းတစ်စုံတစ်ရာ မေးမြန်းပိုင်ခွင့်လည်း မရှိပေ။

သို့ရာတွင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်သက်သက်ဖြင့် အရာဟူသမျှတို့အပေါ်၌ ဥပဒေစည်းကမ်းများ ပြဋ္ဌာန်းထားတော်မူသည်။ ထိုဥပဒေစည်းကမ်းနှင့်အညီ လျှောက်လှမ်းသူများအဖို့ အမြဲတစေ သာယာမှုပေါင်းစုံ ရရှိပြီး ဥပဒေစည်းကမ်းများအား ချိုးဖောက်သူများအဖို့ 'အဇာဗ်' အပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုး သတ်မှတ်ထားတော်မူသည်။

တစ်ဖန် ဥပဒေစည်းကမ်းများကို ချိုးဖောက်သူတို့အား အပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန် အသျှင်မြတ်တွင် အရာအားလုံးကို လွှမ်းခြုံသိရှိတော်မူသည့် အသျှင်မြတ်၏ ဇာတိတော်ဖြစ်သော အသိဉာဏ်တော်သည် လုံလောက်မှုရှိပေသည်။ ထိုအသိဉာဏ်တော်သည် လောကအပေါင်း၏ မြူမှုန်ကလေးများကိုပင် လွှမ်းခြုံသိရှိတော်မူသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်အတွက် ဖုံးကွယ်လျှို့ဝှက်သည့်အရာဖြစ်စေ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့်အရာဖြစ်စေ လုပ်ရပ်ဟူသရွေ့ ကျင့်စဉ်မှန်သမျှတို့ကိုသာမက စိတ်နှလုံးသားအတွင်း၌ လျှို့ဝှက်နေသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဆန္ဒများသည်ပင် ထိုအသျှင်မြတ်အဖို့ ထင်ရှားပေါ်လွင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စောင့်ကြပ်သူ သတ်မှတ်ပေးရန်လည်းကောင်း၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု မှတ်တမ်း ရေးမှတ်ရန်လည်းကောင်း၊ ကျင့်စဉ်များ ချိန်တွယ်ရန်လည်းကောင်း၊ သက်သေများ ထားရှိရန်လည်းကောင်း မည်သို့မျှ မလိုအပ်ပေ။

သို့ရာတွင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်သက်သက်ဖြင့် အဖန်ဆင်းခံ လူသားအား ၎င်း၏ ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်သေအထောက်အထားသည် လက်ဝယ်မရောက်ရှိသရွေ့၊ ၎င်းနောက် မငြင်းဆန်နိုင်သော သက်သေအထောက်အထားများဖြင့် ၎င်း၏ အပြစ်ဒုစရိုက်များ၊ ၎င်း၏ ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ရှိပြီး ထိုသူကိုယ်တိုင် မိမိ၏ အပြစ်များကို တွေ့မြင်ပြီး မိမိသည် အပြစ်ကျူးလွန်သူ တရားခံဖြစ်ကြောင်းနှင့် အပြစ်ဒဏ်နှင့် ထိုက်တန်ကြောင်း သိရှိမသွားမချင်း ၎င်းအား အပြစ်ဒဏ်ခတ်ရန် လိုလားတော်မမူပေ။

ထို့ကြောင့်" လူသားတိုင်းအတွက် ထိုလူသား၏ ပြောဆိုမှု ပြုမူဆောင်ရွက်မှုဟူသရွေ့ကို ရေးမှတ်ရန် ဖရစ်ရှ်သာဟ် သတ်မှတ်ထားတော်မူသည်။

مَايَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَقِيْبٌ عَتِيْدٌ

'လူသား၏ ပါးစပ်မှ စကားတစ်လုံး မထွက်သမျှ ထိုလူသားအပေါ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်တော်မှ စောင့်ကြပ်သည့် ဖရစ်ရှ်သာဟ်သတ်မှတ်တော် မမူပေ။' ထို့နောက်

كُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ

လူသားတိုင်း၏ သေးငယ်သော လုပ်ရပ်ဖြစ်စေ၊ ကြီးမားသော လုပ်ရပ်ဖြစ်စေ၊ ရေးမှတ်ခံရသည် ဖြစ်သည်'ဟုလည်း မိန့်ကြားထသည်။ ထို့နောက် 'မဟ်ရှရ်' (လူသားအားလုံး စုရုံးရာ 'ဟရှ်ရ်') ကွင်းပြင်တွင် တရားမျှတသည့် မီဇာန်ချိန်ခွင် တည်ဆောက်တော်မူပြီး လူသားတို့၏ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုများကို ချိန်တွယ်တော်မူမည်။ ကောင်းမှုဘက်မှ အချိန်စီး၍ ချိန်ခွင်လျှာညွှတ်လျှင် ထိုသူအောင်မြင်ပြီး မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဘက်မှ အချိန်စီး၍ ချိန်ခွင်လျှာညွှတ်လျှင် ထိုသူသည် 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ် ခံရပေမည်။

ထို့ပြင် احكم الحاكمين အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ခုံရုံးတော်သည် 'ဟရှ်ရ်'ကွင်းပြင်၌ တည်ဆောက်တော်မူသည့်အခါ လူသားတိုင်း၏ ကျင့်စဉ်များ၊ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် သက်သေအထောက်အထားများလည်း ခေါ်ယူခြင်းပြုပေမည်။ အချို့တရားခံများသည် သက်သေအထောက်အထားများကိုပင် ငြင်းဆိုကြပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ၄င်း၏ လက်၊ ခြေနှင့် ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများသည် လည်းကောင်း၊ လူသား မကောင်းမှုပြုကျင့်ခဲ့သည့် မြေကြီးနှင့် နေရာအဆောက်အအုံများသည်လည်းကောင်း သက်သေ ထွက်ဆိုကြပေလိမ့်မည်။ ထိုအရာအားလုံးတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် စကားပြောဆိုနိုင်ပြီး အဖြစ်မှန်များကို တင်ပြကြမည်မှာ တရားခံအဖို့ မည်သို့မျှ ငြင်းဆိုနိုင်ခွင့် မကျန်ရှိနိုင်သည့်အထိ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါမှ ဝန်ခံမှု ပြုပေတော့မည်။

فَاعْتَرَفُوا بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ

ထို့နောက် ကရုဏာတော်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော စိုးပိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် တရားမျှတမှုကိုသာ သတ်မှတ်တော်မူခြင်း မဟုတ်ပေ။ လောက၌ရှိသော အုပ်ချုပ်သူများကဲ့သို့ ဥပဒေအမိန့်တစ်ခု ပြဌာန်းခြင်းသာမဟုတ်ဘဲ ဥပဒေနှင့်အတူ လိုက်နာနိုင်ရန်ဖြစ်သော လမ်းညွှန်သင်ကြားမှုများလည်း စီမံသတ်မှတ်တော်မူသည်။

ဥပမာတင်ပြရလျှင် တုနိုင်းမဲ့ ကရုဏာရှင်ဖြစ်သော ဖခင်တစ်ဦးသည် အိမ်တွင်းရေးရာကိစ္စများ ကောင်းမွန်စေရန်နှင့် အိမ်သူအိမ်သားများအား ယဉ်ကျေးမှု စည်းကမ်းများ သင်ကြားရန်အတွက် အိမ်တွင်း စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤစည်းကမ်းနှင့် ဆန့်ကျင်လျှင် အပြစ်ခံရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားမည်။ သို့သော် ၄င်း၏ ကရုဏာရှိမှုသည် ထိုစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်အပေါ် အိမ်သူအိမ်သားများ လိုက်နာနိုင်ရန်လည်းကောင်း၊ မည်သူမျှ အပြစ်ပေးခြင်း မခံရစေရန်လည်းကောင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ပေးထားသည်။ ကလေးသည် နံနက်ကျောင်းသွားရမည်။ မသွားလျှင် အပြစ်ဒဏ်သင့်မည်ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် မိမိ၏ ကလေးသည် အချိန်မတိုင်မီမှပင် အသင့်ဖြစ်နေစေရန် ဖခင်ဖြစ်သူသည် စောလျင်စွာ သောက ဖြစ်နေပေမည်။

လောကအပေါင်းကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာတော်သည် အမိ၊ အဖတို့ထက် အတိုင်းမရှိ သာလွန်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျမ်းတော်မြတ်အား

ဥပဒေစည်းကမ်းနှင့် အပြစ်ပေးခြင်းများအတွက်သာ သတ်မှတ်တော်မူသည်မဟုတ်ဘဲ တရားလမ်းမှန် ရရှိစေသော ကျမ်းအဖြစ် ပြုပေးတော်မူထားသည်။ ဥပဒေစည်းကမ်းများနှင့်အတူ ယင်းတို့အား လိုက်နာကျင့်ဆောင်နိုင်ရန် လွယ်ကူသည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း သင်ကြားပြသထားတော်မူသည်။

ထိုအသျှင်မြတ်၏ မိမိအလိုကျ စီမံမှုများဖြင့် နဗီတမန်တော်များ စေလွှတ်တော်မူသည်။ ထိုနဗီတမန်တော်များနှင့်အတူ ကောင်းကင်ကျကျမ်းများကိုလည်း ချပေးတော်မူသည်။ မရေမတွက်နိုင်သော ကောင်းကင်တမန်တော်များသည် ကောင်းမှုများဘက်သို့ လှမ်းညွှန်ပြသခြင်းနှင့် ကူညီစောင်မခြင်းများအတွက် သတ်မှတ်ထားတော်မူသည်။

ထိုဖန်ဆင်းမှု အစီအမံများ၏ တောင်းဆိုချက်အရ အသျှင်မြတ်သည် လူမျိုးစုတိုင်း၊ လူသားတိုင်းအဖို့ မေ့မောမှုများမှ နိုးကြားစေရန်နှင့် မိမိ၏ အသျှင်မြတ်အား သတိရသတနိုင်စေရန်အတွက် အရာဝတ္ထုအမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းထားတော်မူသည်။ ကမ္ဘာမြေပထဝီနှင့် မိုးကောင်းကင်အတွင်းရှိ အဖန်ဆင်းခံအားလုံး နေ့နှင့်ည တို့၏ ပြောင်းလဲခြင်းများနှင့် လူသားသည် မိမိ၏ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေမှုတို့အပေါ် အနည်းငယ်မျှ သတိရှိစွာဖြင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှုပြုပါလျှင် မိမိအား စိုးပိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်အား မမေ့နိုင်သည့် သက်သေလက္ခဏာများကို ထိုလူသားအတွင်း၌ ထည့်သွင်းပေးထားတော်မူသည်။

وَفِى الْاَرْضِ اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ، وَفِىْٓ اَنْفُسِكُمْ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ

ကမ္ဘာမြေပထဝီတွင် အသိဉာဏ်ရှိသူ (သက်ဝင်ယုံကြည်သူ) တို့အဖို့ ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များစွာ ရှိပေသည်။ ထို့ပြင် အသင်တို့ကိုယ်တိုင်၏ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိမှုအတွင်း၌လည်း ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာများစွာ ရှိပေသည်။ သို့တိုင်အောင်လည်း အသင်တို့ မတွေ့မမြင် ဖြစ်နေကြပါသလော။

ဤနည်းအတိုင်းပင် မေ့မောတတ်သည့် လူသားများအား နှိုးဆော်ရန်နှင့် ကောင်းမှုကိုယ်ကျင့်တရားများ ပြုကျင့်ရာတို့၌ မွေ့လျော်စေရန်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အစီအမံတစ်ရပ်ကို စီမံတော်မူသည်မှာ လူသားအုပ်စုများ၊ မျိုးနွယ်အုပ်စုများထံသို့ ကာလအမျိုးမျိုး၊ အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့၌ မိမိ၏ နဗီတမန်တော်များ၏ အကြောင်းခံအားဖြင့် ကတိဝန်ခံချက်များ ရယူပြီး ၎င်းတို့အား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ လိုက်နာစေရန် စီမံတော်မူသည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် များစွာသော အာယသ်တော်များ၌ အုပ်စုအမျိုးမျိုးတို့ထံမှ ကာလအမျိုးမျိုး၊ အခြေအနေအသွယ်သွယ်တို့တွင် ကတိဝန်ခံချက်ရယူခြင်းအကြောင်းများ လာရှိပေသည်။ နဗီတမန်တော် ﷺ များမှတစ်ဆင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံမှ ၎င်းတို့အပေါ် ပို့ချပေးသည့် ဗျာဒိတ်တော်သတင်းများကို မိမိတို့၏ အွမ္မသ်များထံသို့ မုချ ပို့ဆောင်ပေးရမည်ဟူသော ကတိဝန်ခံချက် ရယူထားသည်။ ထိုသို့ ပို့ဆောင်ပေးရာတွင် ၎င်းတို့အဖို့ မည်သည့် ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ရာမျှသော်လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ ရှုတ်ချ၊ သေးသိမ်စေမှုတို့မှ စိုးရိမ်ခြင်းမှုလည်းကောင်း အဟန့်အတားဖြစ်စရာမရှိပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်

မြတ်၏ ထိုမှန်မြတ်သန့်စင်သည့် အုပ်စု (နဗီတမန်တော်များ) သည် မိမိတို့၏ ထိုကတိဝန်ခံချက်အား အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အသျှင်မြတ်၏ ဗျာဒိတ်တော်များ ပို့ဆောင်ပေးရာတွင် အရာဟူသမျှတို့ကို စွန့်လွှတ်၊ စွန့်စား စတေးခဲ့ကြသည်။

အလားတူ ရစူလ်တိုင်း နဗီတိုင်းသည် မိမိတို့၏ အွမ္မသ်များထံမှ မိမိတို့၏ နဗီတမန်တော်များ၏ နောက်လိုက်အနွံအတာခံကြမည့်အကြောင်း ကတိခံဝန်ချက် ရယူကြသည်။ ၄င်းအပြင် အထူးအရေးပါသည့် အခြေအနေမျိုး၌ အထူးကတိများ တောင်းခံကြရသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အထူးတလည် စွန့်လွှတ်စွန့်စားခြင်း အပြည့်အဝဖြင့် မိမိတို့၏ အင်အားများကို အပြည့်အဝ စတေးကြရန် ကတိဝန်ခံချက်ရယူကြသည်။ ဤသို့ ကတိကဝတ်ရယူရာတွင် အချို့မှာ အပြည့်အဝ ပါဝင်ကြပြီး အချို့မှာ မပါဝင်ကြချေ။

ထိုကတိကဝတ်များ ရယူခြင်းများအနက် အရေးပါလေးနက်သည့် ကတိကဝတ်တစ်ခုမှာ နဗီတမန်တော်အားလုံးတို့သည် နဗီအွန်မီ၊ ခါသိမွလ်အန်ဗိယာအ်၊ မိုဟမ္မဒ်မွဆ်ွသွဖါ ﷺ ၏ နောက်လိုက်ပြုပါမည့်အကြောင်း ကတိကဝတ်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအပြင် အခြေအနေပေးလျှင် ရစူလ် ﷺ အား ကူညီကြပါမည့်အကြောင်း ကတိကဝတ်ဖြစ်သည်။

ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍

وَاِذْ اَخَذَ اللهُ مِيثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَا اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ كِتَابٍ وَّحِكْمَةٍ

ဟူ၍ လာရှိထားသည်။

ဤကတိကဝတ်ရယူခြင်းများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပြည့်စုံကုံလုံသည့် ကရုဏာတော်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေခြင်းဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသားသည် အလွန်တရာ မေ့လျော့တတ်သူဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် မိမိတို့၏ တာဝန်များကို မေ့လျော့သွားတတ်သည်။ ၄င်းအား အကြိမ်ကြိမ် ကတိကဝတ် တောင်းခံ၍ သတိပေးနေရသည်။ သို့မှသာ လူသားသည် အမိန့်တော်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ ပျက်စီးခြင်း၌ မရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

'ဗိုင်အသ်'ရယူခြင်း၏ အရင်းအမြစ်

နဗီတမန်တော် عليهم السلام များနှင့် ၄င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သည့် အိုလမာသာသနာ့ပညာရှင်များနှင့် မရှာအိခ်များတွင်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချမှတ်ပေးသည့် လမ်းစဉ်ဖြစ်သော 'ဗိုင်အသ်' ယူသည့် အစဉ်အလာရှိနေလျက်ပင် ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကိုယ်တော်တိုင် များစွာသော နေရာများ၌ ဆွဟာဗာများထံမှ 'ဗိုင်အသ်' ရယူတော်မူခဲ့သည်။ ၄င်း 'ဗိုင်အသ်' များအနက် بيعت رضوان 'ဗိုင်အသ် ရိဋ္ဌဝါန်' နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင်

لَقَدْ رَضِيَ اللهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားသည်။ အလိုသဘောမှာ သီးသန့် သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်တွင် အသင်၏ လက်ပေါ်၌ 'ဗိုင်အသ်' ပြုခဲ့ကြသူတို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျေနပ်နှစ်သက်တော်မူလိုက်သည်။

ဟီဂျ်ရသ်မပြုမီက မဒီနာမြို့ရှိ အန်ဆွာရ်တို့နှင့် 'ဗိုင်အသ်အွတ်ကဗာဟ်' ပြုခဲ့သည်မှာလည်း ထိုကတိကဝတ်များအနက်မှပင် ဖြစ်သည်။

များစွာသော ဆွဟာဗာများထံမှ အီမာန်နှင့် ကောင်းမှုကိုယ်ကျင့်တရားများကို မြဲမြံစွာ ပြုရမည်ဟူသော အချက်အပေါ်၌ 'ဗိုင်အသ်'ယူခဲ့သည်။ ဝလီသူတော်စင်တို့၏ အစဉ်အဆက်ပြုလေ့ရှိကြသော 'ဗိုင်အသ်' သည်လည်း အီမာန်နှင့် ကောင်းမှုကိုယ်ကျင့်တရားများ မြဲမြံစေရန်နှင့် အပြစ်ဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အလေးအနက်ပြုသည့် ကတိကဝတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသည် سنت الله အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဓလေ့တော်နှင့် سنت الانبياء နဗီတမန်တော်တို့၏ လမ်းစဉ်ကို လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤ 'ဗိုင်အသ်'ပြုခြင်းတွင် အထူး 'ဗရ်ကသ်'တိုးပွားမှု မင်္ဂလာတော်များ ရှိသည်။ လူသားသည် အပြစ်ဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်လည်းကောင်း၊ ရှရီအသ်၏ အမိန့်ပညတ်တော်များ လိုက်နာရန် သတ္တိနှင့် စွမ်းအားများသည်လည်းကောင်း၊ တိုးမြှင့်လာရသည်။ 'ဗိုင်အသ်'၏ အရင်းအမြစ်ကို သိရှိမည်ဆိုပါလျှင် ဤသည်ကိုလည်း သိရှိသွားပေမည်။ ၎င်းမှာ 'ဗိုင်အသ်'ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း ကိစ္စတွင် မသိနားမလည်သော အသိတရားခေါင်းပါးသူတို့သည် သူတော်စင်တစ်ဦးဦး၏ လက်ပေါ် လက်တင်လိုက်သည်နှင့် အောင်မြင်သွားပြီဟု ယူဆလျက် ထိုင်နေကြသည့် အစဉ်အလာရှိပေသည်။ ဤသည် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး အသိမဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်ကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာ သိသွားပေမည်။ 'ဗိုင်အသ်'ဟူသည့် ကတိသစ္စာခံယူခြင်းတစ်ခု၏ အမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း 'ဗိုင်အသ်'၏ အကျိုးကျေးဇူးများသည် ထိုကတိသစ္စာအတိုင်း လက်တွေ့လိုက်နာသည့်အခါမှသာ ရရှိပေမည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက ဘေးသင့်ရန်ပင် စိုးရိမ်ရပေသည်။

'စူရာဟ်အအ်ရားဖ်'၏ လွန်ခဲ့ပြီးသည့် အာယသ်တော်များမှာ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များထံမှ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို လိုက်နာရန် ကတိသစ္စာရယူထားသည့် အကြောင်းများ ပါရှိသည်။

အထက်တင်ပြပါ အာယသ်တော်များတွင် လူသားများ ဤကမ္ဘာလောက မရောက်မီအလျင် ထိုလူသားများထံမှ တစ်လောကလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကတိသစ္စာရယူခြင်းအကြောင်း ပါရှိသည်။ ထိုကတိသစ္စာရယူခြင်းကို عهد الست 'အဟ်ဒေအလဗ်စ်သု'ဟူသည့်အမည်ဖြင့် ကျော်ကြားသော ကတိသစ္စာရယူခြင်းဖြစ်သည်။

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِىٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ

ဤအာယသ်တော်များတွင် အာဒမ် عَلَيْهِ السَّلَامُ ၏ သားမြေး (လူသား) များအတွက် ذُرِّيَّت ဟူသော စကားလုံးဖြင့် သုံးနှုန်းထားသည်။ ထိုသုံးနှုန်းခြင်းအပေါ် အေမာမ်ရာဂိဗ် အဆ္ဖဟာနီက စင်စစ် ဤစာလုံးသည် ذرء ဟူသည့် စာလုံးမှ ခွဲထွက်သည့်စာလုံးဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဖန်ဆင်းခြင်းဟု ရသည်'ဟု ဆိုသည်။ ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်၏ များစွာသော နေရာတို့တွင် ဤအဓိပ္ပာယ်ဖြင့်ပင် ဤစာလုံးကို သုံးနှုန်းထားသည်။ وَلَقَدْ ذَرَءْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا စသည်ဖြင့် လာရှိထားသည်။ ထို့ကြောင့် ذَريت ၏

တစ်လုံးချင်းအစိပ္ပာယ်မှာ ဖန်ဆင်းခံဟု ဖြစ်သည်။ ထိုစာလုံးအားဖြင့် ဤကတိသစ္စာရယူခြင်းသည် အာဒမ် عليه السلام ၏ အကြောင်းခံဖြင့် ဤလောက၌ ဖန်ဆင်းခံရသူ လူသားအားလုံး ပါဝင်ကြောင်း ညွှန်းဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟဒီးစ်ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် ﺍﺯﻝ 'အဇလ်'လောက၏ ထိုကတိသစ္စာခံယူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြချက်များ လာရှိသည်။

အေမာမ်မာလိက်၊ အဗူဒါဝူးဒ်၊ သိရ်မေဇီနှင့် အေမာမ်အဟ်မဒ်တို့က မွတ်စ္စလင်မ် ဗင်န် ယစားရ်၏ ရေဝါယသ်ကို ဆင့်ပြန်ကြသည်မှာ 'လူအချို့တို့သည် ဟဇရသ်ဖာရူးကေ အအ်ဇွမ် رضي الله عنه ထံမှ ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောကို မေးမြန်းရာ ဟဇရသ်အုမရ် رضي الله عنه သခင်က ပြောဆိုခဲ့သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောကို မေးမြန်းလာသည့်အခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က အဖြေပေး မိန့်ကြားသည်ကို ကျွန်ုပ် ကြားခဲ့ရသည်မှာ 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အာဒမ် عليه السلام ကို ဦးစွာ ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ ထို့နောက် မိမိ၏ တန်ခိုးတော်လက်ဖြင့် အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောပြင်အား ပွတ်သပ်လိုက်ရာ ၎င်း၏ ကျောပြင်မှ ကောင်းမြတ်သော လူသားများအဖြစ် ဖန်ဆင်းခံရမည့်သူများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထိုအခါ အသျှင်မြတ်က ၎င်းတို့အား ငါအသျှင်မြတ်သည် 'ဂျန္နသ်'အတွက် ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ ၎င်းတို့သည် 'ဂျန္နသ်'၏ အလုပ်များကို ပြုလုပ်ကြပေလိမ့်မည်'ဟု မိန့်တော်မူသည်။ တစ်ဖန် ဒုတိယအကြိမ် အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောပြင်ကို ပွတ်သပ်တော်မူသည်။ ထို့နောက် အာဒမ် عليه السلام ၏ အနွယ်မှ ဆိုးယုတ်သော အပြစ်ဒုစရိုက်များ ကျူးလွန်သော လူသားများအဖြစ် ဖန်ဆင်းခံရမည့်သူများ ထွက်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ထိုအခါ အသျှင်မြတ်က 'ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား 'ဂျဟန္နမ်'အတွက် ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ ၎င်းတို့သည် 'ဂျဟန္နမ်'သွားရမည့် အလုပ်များကိုသာ ပြုလုပ်ကြလိမ့်မည်'ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ဆွဟာဗာများအနက် လူတစ်ဦးက 'တမန်တော်မြတ် ﷺ က 'ဂျန္နသီ' (ဂျန္နသ်သွားမည့်သူ)၊ 'ဂျဟန္နမီ' (ဂျဟန္နမ်သွားမည့်သူ) ဟူ၍ ကနဦးကပင် သတ်မှတ်ပြီးဆိုလျှင် 'အမလ်'ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်မှု ဆိုသည်ကို မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုစေလိုပါသနည်း'ဟု လျှောက်ထားမေးမြန်းရာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ က 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လူတစ်ဦးအား 'ဂျန္နသ်'အတွက်ဟု ဖန်ဆင်းတော်မူပါလျှင် ထိုသူသည် 'ဂျန္နသ်'ဘုံသားတို့၏ အလုပ်ကိုသာ ပြုလုပ်လေသည်။ ထိုသို့ ပြုမူလုပ်ဆောင်သည်မှာ ၎င်း၏ နိဂုံးသည် 'ဂျန္နသီ'တို့၏ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်၌သာ ဖြစ်ပေမည်။ **ထို့နောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်** လူတစ်ဦးအား 'ဂျဟန္နမ်'အတွက် **ဖန်ဆင်း**တော်မူလိုက်ပါလျှင် **ထိုသူသည်** 'ဂျဟန္နမ်'၏ အလုပ်၌သာ **နစ်မွန်းနေပေမည်။** ၎င်း၏ နိဂုံးသည် **'ဂျဟန္နမ်'ဘုံ**သားတို့ ပြုမူဆောင်ရွက်သည့် အလုပ်ကိုသာ **လုပ်နေသည့်အထိ ဖြစ်ပေမည်**'ဟု မိန့်ကြားတော်မူပေသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ 'လူသားသည် မိမိအနေဖြင့် မည်သည့်အုပ်စု၌ ပါဝင်သည်ကို မသိရှိရသောအခါ မိမိ၏ ခွန်အား၊ စွမ်းအားတို့ကို 'ဂျန္နသ်'ဘုံသားတို့၏ အလုပ်များ၌ သုံးစွဲကျင့်ဆောင်ရမည်။ ထို့နောက် ဂျန္နသ်ဘုံသားတို့၏ အုပ်စု၌ ပါဝင်ရေး မျှော်လင့်နေရမည်'ဟု ဖြစ်သည်။

အေမာမ်အဟ်မဒ်၏ ရေဝါယသ်တွင် ဤအကြောင်းကိုပင် ဟဇရသ်အဘူဒရ်ဒါ رضي الله عنه ၏ ရေဝါယသ် ဖြင့် ဆင့်ပြန်ထားသည်မှာ 'ဤအတိုင်းပင် 'ကေယာမသ်'နေ့တိုင် မွေးဖွားလာမည့် အာဒမ် عليه السلام ၏ သားမြေး (လူသား) ဟူသရွေ့တို့တွင် ၎င်းတို့၏ နဖူးစာများတွင် သီးသန့်လင်းဝင်းမှုတစ်မျိုး ဖြစ်ပေမည်' ဟု ပါရှိပေသည်။

အလေးအနက်ထား၍ စဉ်းစားရမည်မှာ ဤဟဒီးစ်တော်များတွင် ကမ္ဘာဦး၌ ပေါက်ဖွားလာမည့် လူသားများကို အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောကုန်းမှ ထုတ်သည့်အကြောင်း လာရှိသည်။ ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်၏ စာလုံးများတွင်မူ 'ဗနီအာဒမ်' အာဒမ် عليه السلام ၏ သားမြေးများ၏ ကျောကုန်းမှ ထုတ်သည့် အကြောင်း လာရှိသည်။ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်နှစ်ခုကို ညှိနှိုင်း၍ တင်ပြထားသည်မှာ အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောပြင်မှ ထွက်လာသည့် လူသားများဆိုသည်မှာ အာဒမ် عليه السلام နှင့် အကြားအဆီးမရှိဘဲ ပေါက်ဖွားလာသည့် လူသား ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ၎င်းတို့၏ အနွယ်ဆက်တို့၏ ကျောပြင်မှ အခြားသူများကို ပေါက်ဖွားစေခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ပင် ဤကမ္ဘာလောကတွင် အာဒမ် عليه السلام ၏ သားသမီးများ အစဉ်အလိုက် ပေါက်ဖွားလာသကဲ့သို့ လူသားမျိုးဆက်တို့၏ ကျောပြင်မှ အစဉ်တကျ ထုတ်ဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဟဒီးစ်တော်တွင် 'လူသားအားလုံးကို အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောပြင်မှထုတ်သည်'ဟူသည့် သဘောမှာ အာဒမ် عليه السلام မှ ၎င်း၏ သားသမီးများကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ဖန် ထိုသားသမီးများမှ ၎င်းတို့၏ သားသမီးများကိုလည်းကောင်း အစဉ်တကျ မွေးဖွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် ထိုအာဒမ် عليه السلام ၏ သားမြေးများမှ မိမိ၏ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံချက်ရယူခြင်းတွင် 'ဤအာဒမ်၏ အနွယ်ဆက်လူသားတို့သည် ကျောကုန်းများမှ ထွက်သည့်အချိန်၌ ဝိညာဉ်ဖြင့်သာမဟုတ်ဘဲ ဝိညာဉ်နှင့် ခန္ဓာသည် အလွန်ပေါ့ပါး သိမ်မွေ့သည့် ခန္ဓာကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ဖန်ဆင်းထားကြောင်း ညွှန်းဆိုပြသခြင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အုပ်ထိန်းမှုနှင့် သွန်သင်ဆုံးမခြင်းတို့တွင် ဝိညာဉ်နှင့် ခန္ဓာ ဒွန်တွဲလျက်ရှိရန်မှာ အထူးလိုအပ်ချက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အခြေအနေတစ်မျိုးမှ အခြားအခြေအနေတစ်မျိုးသို့ ကူးပြောင်းတိုးတက်မှုလည်း ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဝိညာဉ်တွင် ဤသို့သော အရည်အချင်းများ မရှိပေ။ ၎င်းဝိညာဉ်မှာမူ အစမှ အဆုံးတိုင် အခြေအနေတစ်ခုတည်း၌သာ ရှိသည်။

ထိုအချက်များအပြင် ဖော်ပြပါဟဒီးစ်တော်များ၌ လူတို့တွင် အဖြူနှင့် အမဲဟု တင်ပြချက်များလည်း လာရှိသည်။ (သို့) ၎င်းတို့၏ နဖူးတွင် လင်းဝင်းမှုရှိကြောင်းလည်း ပါရှိသည်။ ထိုအချက်များဖြင့် ထိုလူသားများသည် ဝိညာဉ်သက်သက်သာဖြစ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်မဲ့မဟုတ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ထိုသို့သာ မဟုတ်ပါက ဝိညာဉ်တွင် မည်သည့် အရောင်အဆင်းမျှ မရှိပါချေ။ ခန္ဓာနှင့် တွဲမှသာ ဤအရည်အချင်းများ ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင် 'ကေယာမသ်'နေ့အထိ ပေါက်ဖွားလာမည့် လူသားအားလုံးတို့သည် နေရာတစ်ခုတည်းတွင် မည်ကဲ့သို့ ဆန့်နိုင်ပါမည်နည်း'ဟူ၍ မည်သို့အံ့သြဖွယ်ရာမျှ မရှိပါချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆို

သော် ဟဇရတ်အဘူဒရ်ဒါ رضي الله عنه သခင်၏ ဟဒီးစ်တော်တွင် ထိုအကြောင်းကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်မှာ 'အာဒမ် عليه السلام ၏ ကျောကုန်းမှ လူသားမျိုးနွယ်များ ထုတ်သည့်အချိန်တွင် ၄င်း (လူသား) များသည် မိမိတို့၏ လောကကမ္ဘာ၌ လာရောက်စဉ်၌ရှိသည့် ခန္ဓာကိုယ်ထုထည်ဖြင့် မဟုတ်ပါချေ။ ပုရွက်ဆိတ်ငယ်တစ်ကောင်၏ ခန္ဓာဖြင့် ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာ တိုးတက်ထွန်းကားသည့် ဤခေတ်သမယတွင် ဤမျှ ထုထည်ကြီးမားသည့် ခန္ဓာကိုယ်ရှိသော လူသားအား ပုရွက်ဆိတ်တစ်ကောင်၏ ခန္ဓာကိုယ်အဖြစ် မည်သို့ ဖြစ်နိုင်မည်နည်းဟူ၍ အသိဉာဏ်ရှိသူတစ်ဦးအဖို့ စောဒကတက်ရန် မလိုအပ်ပေ။ အနုမြူအတွင်း၌ နေ၏ လှည့်လည် လည်ပတ်မှုရှိကြောင်းကို လေ့လာသိရှိနိုင်သည်။ ရုပ်မြင်သံကြား၏ အကြောင်းခံဖြင့် ကြီးမားသော အရာဝတ္ထုကို အစက်အပြောက်တစ်ခုအဖြစ် ပြသနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုကတိသစ္စာခံယူသည့်အချိန်၌ လူသားအားလုံးကို အလွန်သေးငယ်သည့် ခန္ဓာကိုယ်အဖြစ် ဖြစ်စေတော်မူရန် မည်သို့ ခက်ခဲပါမည်နည်း။

'အဟ်ဒေ့အဇလ်' အဖန်ဆင်းခံများအား ဖန်ဆင်းသည့်နေ့မှ ကတိကဝတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စောဒက မေးခွန်းအချို့တို့နှင့် ပြေကြားချက်များ

'အဟ်ဒေ့အဇလ်' နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချို့အချက်အလက်များနှင့် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဖွယ်ရာများ ရှိသည်။

ပထမအချက်မှာ ဤကတိကဝတ်ပြုခြင်းသည် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အချိန်၌ ဖြစ်ခဲ့သနည်း။

ဒုတိယအချက်မှာ ဤကတိသစ္စာ ရယူခြင်းသည် အာဒမ် عليه السلام မှအပ မည်သည့်လူသားမျှ မဖန်ဆင်းမီက ဖြစ်သည့်အခါ 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သိရှိနားလည်နိုင်သည့် အသိနှင့် မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်ကြောင်း အသိတရားများ မည်သို့ ရရှိနိုင်ပါမည်နည်း။ အကြောင်းမှာ သင်ကြားပြသပေးခြင်းများကို လက်တွေ့ခံစားရသူသာလျှင် ဖန်ဆင်းရှင်အား ဝန်ခံခြင်း ပြုနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ လက်တွေ့မြင်တွေ့ရခြင်းသည် ဤကမ္ဘာလောက၌ ဖန်းဆင်ခံရပြီးနောက်မှသာ မြင်တွေ့နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပထမမေးခွန်းမှ ဤကတိသစ္စာခံယူခြင်းနှင့် ဝန်ခံခြင်းတို့သည် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အချိန်၌ ဖြစ်ခဲ့သနည်းဟူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်အဖွင့်ပညာရှင်ကြီး ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်နု အဗ္ဗားစ် رضي الله عنه သခင်ထံမှ အေမာမ်အဟ်မဒ် နစာအီနှင့် ဟာကင်မ်တို့က ခိုင်မာသည့် စနဒ်ဖြင့် ဆင့်ပြန်ထားကြသည်မှာ ဤကတိသစ္စာခံယူခြင်းနှင့် ဝန်ခံခြင်းတို့သည် အာဒမ် عليه السلام အား 'ဂျန္နသ်'မှ ကမ္ဘာမြေပထဝီသို့ ချပေးတော်မူသည့် အချိန်က ဖြစ်ခဲ့သည်။ နေရာမှာ ယခုအခါ 'အရ်ဖားသ်'ကွင်းပြင်အမည်ဖြင့် ကျော်ကြားနေသော وادی نعمان 'နူအ်မားန်'ကွင်းပြင်၌ ဖြစ်ခဲ့သည်'ဟု ဖြစ်သည်။ *[သဖ်စီးရေမဇ္ဇဟရီကျမ်း]*

ဒုတိယမေးခွန်းမှာ သက်တမ်း၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းများ အပြည့်အဝမရှိသေးသည့် ဖန်ဆင်းခံ (လူသား) အသစ်များအဖို့ 'ကျွန်ုပ်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူသည့် အသျှင်တစ်ပါး ရှိပါသလား'ဆိုသည်ကို

မည်သို့ သိရှိနိုင်ပါမည်နည်း။ ဤအခြေအနေမျိုး၌ ၎င်းတို့အား မေးခွန်းထုတ်ခြင်းသည်လည်း သည်းခံနိုင်ဖွယ်မရှိသည့် ဒုက္ခပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် 'မည်သို့ အဖြေပေးနိုင်ပါမည်နည်း။

ထိုမေးခွန်း၏အဖြေမှာ လောကအပေါင်းကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော တန်ခိုးအနန္တနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ အနန္တတန်ခိုးတော်ဖြင့် လူသားအားလုံးကို အလွန်သေးငယ်သည့် အသွင်သဏ္ဌာန်အဖြစ် ဖန်ဆင်းတော်မူလိုက်သည်။ ထို့နောက် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ထိုလူသားများအား ထိုအချိန်အတွက် လိုအပ်ချက်ရှိသမျှ အသိဉာဏ်ပေးထားရန်မှာ မည်မျှ ခက်ခဲပါသနည်း။ အဓိကအခြေခံဇစ်မြစ်မှာ ဤတိုတောင်းလှသည့် ကာလတွင် လူသား၏ အင်အားဟူသမျှတို့ကို စုစည်းပေးတော်မူလိုက်သည်။ ယင်းတို့အနက် အကြီးဆုံးသော အင်အားမှာ အသိတရားနှင့် ဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ လူသားသည် မိမိ၏ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေခြင်းတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးမားမြင့်မြတ်ခြင်းနှင့် တန်ခိုးတော်အနန္တတို့၏ မရေမတွက်နိုင်သည့် လက္ခဏာတော်များ ရှိနေကြောင်း အနည်းငယ်မျှ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်မည်ဆိုပါလျှင် ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သိရှိခြင်းမှ မေ့မောသွားရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၌ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

وَفِى الْاَرْضِ اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ، وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ

ကမ္ဘာမြေပထဝီတွင် သိနားလည်သူများအတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လက္ခဏာတော်များစွာ ရှိသည်။ ထို့ပြင် အသင်တို့၏ အတွင်း၌လည်း အသျှင်မြတ်၏ လက္ခဏာတော်များစွာ ရှိသည်။ သို့တိုင်အောင်လည်း အသင်တို့ မတွေ့မမြင် ဖြစ်ကြပါသလော။

ဤနေရာ၌ တတိယစောဒကတစ်ခုတက်ဖွယ် ရှိပေသည်။ ထို 'အဇလ်' ကာလမှ ကတိသစ္စာရယူခြင်းနှင့် ဝန်ခံခြင်းတို့သည် မုချကေန် အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤလောက၌ ရောက်ရှိလာပြီးနောက်တွင် ဤကတိကဝတ်ကို မည်သူမျှ သတိမရကြတော့ဆိုသည့်အကြောင်း အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် အားလုံး သိရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဤကတိသစ္စာ ခံယူခြင်းသည် မည်သို့ အကျိုးရှိနိုင်အံ့နည်း။

ထိုစောဒက၏ အဖြေမှာ ဦးစွာပထမ ထိုကတိကဝတ်ပြုခြင်း ဖြစ်စဉ်များကို လူသားများအနက် ဖြစ်စဉ်အပြည့်အဝအား သတိရနေသူများလည်း ရှိသည်။ ဟဇရတ်ဇွန်နူးန်မိဓ္ဓရီက 'ဤကတိကဝတ်ပြုခြင်းသည် ယခုပင် ကြားနေရသည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်မှတ်မိသည်' ဟု ဆိုသည်။ အချို့ကမူ 'ကျွန်ုပ်သည် ထိုကတိကဝတ်ပြုစဉ်က ကျွန်ုပ်၏ အနီးတွင် မည်သူမည်ဝါတို့ သိရှိကြသည်ကိုပင် မှတ်မိပါသည်' ဟု ပြောသည် အထိပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤသို့ မှတ်မိနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်မှာ အလွန်ပင် ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် လူအများ နားလည်နိုင်မည့် အချက်မှာ များစွာသော အလုပ်တို့သည် ထိုအလုပ်အား လူတို့က သတိရသည် ဖြစ်စေ၊ သတိမရသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ ထို့ပြင်မကထိုအလုပ်ကို မသိသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ ထိုအလုပ်သည် မိမိ၏ သင်္ကေတအမှတ်အသားကို ချန်ထားခဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။ ဤကတိသစ္စာရယူခြင်းနှင့် ဝန်ခံခြင်းအလုပ်တို့သည်လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် ထိုကတိဝန်ခံချက်သည် လူသားတိုင်း၏ နှလုံးသား၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သိရှိနိုင်ခြင်း အသိတရား၏ မျိုးစေ့တစ်စေ့ ထည့်ပေးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၎င်းအနေဖြင့် သတိရသည်ဖြစ်စေ၊ သတိမရသည်ဖြစ်စေ၊ အသိပင် မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုမျိုးစေ့ကား ၎င်း၏ အတွင်း၌ ရှိနေပေသည်။ ထိုမျိုးစေ့၏ အသီးအပွင့်များမှာ လူသားတိုင်း၏ နဂိုဗီဇသဘာဝတွင် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်၏ အချစ်နှင့် ကြီးကျယ်မှုများ ရှိစမြဲပင် ဖြစ်သည်။ ထိုလူသား၏ ထင်ရှားသော လုပ်ရပ်တွင် ရုပ်တုကိုးကွယ်ခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခံများအား ကိုးကွယ်ခြင်းများနှင့် လမ်းမှားသည့် ပုံစံတစ်ခုခု၌ ရောက်ရှိနေသည်ပင် ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ နှလုံးသား၌ အသျှင်မြတ်၏ အချစ်နှင့် ကြီးကျယ်မှုကား ရှိနေပေသည်။ ပင်ကိုယ်ဗီဇ သဘာဝကပင် ဆိုးယုတ်မှုများ ဖြစ်ရှိနေပြီး ဦးနှောက်အသိဉာဏ်၏ အရသာများ ပျက်စီးသွားလျက် ချိုသည်၊ ခါးသည်ဟူသည့် အသိပင် မရှိသူအချို့တို့မှအပ ကမ္ဘာပေါ်၌ ကုဋေပေါင်းရာချီသော လူများသည် ပင်ကိုယ်ဗီဇ ရမ္မက်များ၌ နစ်မွန်းနေသည်ဖြစ်စေ၊ (သို့) လမ်းမှားခြင်းအုပ်စုတစ်စု၌ ရောက်ရှိလျက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မေ့လျော့နေသည်ဖြစ်စေ၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား လိုလားတောင့်တမှု၊ အာရုံပြုမှု၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုတို့နှင့် လွတ်ကင်းသည် မရှိပေ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

كُلُّ مَوْلُوْدٍ يُوْلَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ

ဟု ဖြစ်သည်။ အချို့ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် عَلٰى هٰذِهِ الْمِلَّةِ ဟုလည်း လာရှိသည်။ 'မွေးဖွားလာသူတိုင်းသည် دِينِ فطرت (အစ္စလာမ်) သာသနာအပေါ်၌ မွေးဖွားလာသည်။ ၎င်း၏ မိဘတို့က ထိုကလေးအား အခြားသော အယူဝါဒများ၌ နစ်မွန်းစေလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ဆွဟီးဟ်မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်းမှ ဟဒီးစ်တော်တစ်ရပ်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ဗန္ဒာဟ် အဖန်ဆင်းခံလူသားများကို 'ဟနီးဖ်' (အလ္လာဟ်တစ်ပါးတည်းအား ကိုးကွယ်သူ) အဖြစ် ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည်။ ရှိုက်သွာန်သည် ၎င်းတို့၏ နောက်မှ လိုက်ကပ်ပြီး ၎င်းတို့အား လမ်းမှန်တရားမှ ဝေးရာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်'ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။ အလားတူပင် နဗီတမန်တော်များ သင်ကြားပြသပေးခဲ့သည့် အချို့အထူးတလည် အစွမ်းထက်မြက်သော ကျင့်စဉ်များနှင့် အဆိုအမိန့်များစွာ ရှိပေမည်။ ထိုအရာများကို မည်သူပင် သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသူဖြစ်စေ၊ သတိရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ၊ အခြေအနေတိုင်း၌ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ အလုပ်ပြုလုပ်နေလျက်နှင့် မိမိတို့၏ အရိပ်၊ သင်္ကေတများကို ပြသလျက်ပင် ရှိနေသည်။

ဥပမာ- ကလေးတစ်ဦး မွေးဖွားသည်နှင့် ထိုကလေး၏ ယာဘက်နားတွင် 'အဇာန်'နှင့် ဝဲဘက်နားတွင် '[illegible]' ဆိုရခြင်းမှာ 'စွန္နသ်'ဖြစ်ကြောင်း မွတ်စ္စလင်မ်တိုင်း သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ ('အလ်ဟမ်ဒုလိလ္လာဟ်') ဤအကြောင်းကို အစ္စလာမ့်လောကတစ်ခုလုံးက ကျင့်သုံးကြရသည်။ စင်စစ် မွေးကင်းစကလေးသည် 'ကလေမာဟ်'၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ခြင်းလည်း မရှိ။ ကြီးပြင်းလာသည့်အခါ ကျွန်ုပ်၏ နားအတွင်းဝယ် မည်သည့်စကားလုံးများ ဆိုပေးခဲ့သည်ဆိုသည်ကိုလည်း သတိမရပေါ်ချေ။ ထို 'အဇာန်' ဆိုရခြင်း၏ အမြော်အမြင်မှာ ဤ 'အဇာန်'၊ 'အိကာမသ်'၏ အကြောင်းခံဖြင့် 'အဇလ်'ကာလမှ ဝန်ခံကတိကို အင်အားပို့ဆောင်လျက် နားများ၏ လမ်းကြောင်းမှ စိတ်နှလုံးသားတွင် အီမာန်၏ မျိုးစေ့ချပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထို 'အဇာန်'၊ 'အိကာမသ်'ဆိုခြင်း၏ စူးရှထိရောက်မှုကို တွေ့မြင်နိုင်သည်မှာ 'ကြီးပြင်းလာသည့်

အခါ အစ္စလာမ်နှင့် အစ္စလာမ့်ရေးရာများနှင့် မည်မျှပင် ဝေးကွာနေသူပင် ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်မိမိ မွတ်စ္စလင်မ်ဟုသာ ပြောဆိုပေမည်။ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ မာတိကာမှ ကွဲကွာသွားမည်ကို အဆုံးမဲ့ မကောင်းခြင်းဟု ယူဆပေမည်။ အလားတူ ကုရ်အာန်၏ စကား (အမိပ္ပာယ်) အား နားမလည်သူများအဖို့လည်း 'ကုရ်အာန်သေလာဝသ်'ပြုရန်ဟူသော အမိန့်ပေးထားခြင်းမှာ အနည်းဆုံး လူသား၏ စိတ်နှလုံးအတွင်း၌ အီမာန်၏ 'နူးရ်'လန်းဆန်းစေသော လျှို့ဝှက်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ မုချ ရောက်ရှိစေသည့် အမြော်အမြင်ကြောင့် အမိန့်ပေးထားခြင်း ဖြစ်မည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ-

اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ

ဤဝန်ခံချက်အား အသင်တို့သည် 'ကေယာမသ်'နေ့၌ 'ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မသိရှိခဲ့ကြပါ'ဟု မပြောဆိုနိုင်ကြရန် ဖြစ်သည်။

'အဇလ်'ကာလမှ အမေးအဖြေများအား အနည်းငယ်မျှ စဉ်းစားပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားမည်သည့်အရာမျှ မရှိကြောင်း အသင်တို့၏ နှလုံးသားတွင် အီမာန်၏ အုတ်မြစ်ချပြီး ဖြစ်သွားသည်ဟူသည့် အကြောင်းကို ရည်ညွှန်းနေလေသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ-

اَوْتَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُوْنَ

သို့မဟုတ် 'အသင်တို့သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ အဘ၊ ဘိုး၊ ဘေး၊ ဘီ၊ တို့က ယခင်ကပင် ဤရှရစ်ကလုပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေသည်။ ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာ ၎င်းတို့၏ နောက်မှ ၎င်းတို့၏ သားမြေးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အစစ်၊ အတု၊ အမှား၊ အမှန်ကို မသိရှိခဲ့ကြပါ။ ထို့ကြောင့် ရှေးလူကြီးများ၏ လုပ်ရပ်များကိုပင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရှိရာ ထိုရှေးလူကြီးများ၏ လမ်းမှားခြင်းလုပ်ရပ်၏ အပြစ်ဒဏ်ကို ကျွန်တော်မျိုးတို့အား အဘယ်ကြောင့် ပေးပါမည်နည်း'ဟူသော အကြောင်းပြချက်များ မပြောဆိုနိုင်ကြစေရန် ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိန့်ကြားသည်မှာ အခြားသူများ၏ လုပ်ရပ်အပေါ် အသင်တို့အား အပြစ်ပေးခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထိုမျှမက အသင်တို့ကိုယ်တိုင် မေ့မောနေခြင်း၏ အပြစ်ဒဏ်ပင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'အဇလ်'ကာလမှ ဝန်ခံချက်သည် လူသားအား အသိဉာဏ်နှင့် တွေ့မြင်နိုင်ခြင်း၏ မျိုးစေ့တစ်စေ့ကို ထည့်ပေးလိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုမျိုးစေ့အားဖြင့် အနည်းငယ်မျှ စဉ်းစားခြင်း ပြုလုပ်သော် ဤကျောက်တုံး၊ ကျောက်ခဲဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ရုပ်တုအား ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ဖြင့် ထွင်းလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ (သို့) မီး၊ ရေနှင့် သစ်ပင် (သို့) လူတစ်ဦးသည် မိမိအား ဖန်ဆင်းသည့်သူ၊ (သို့) လိုအင်ဆန္ဒများ ဖြည့်စွက်ပေးသူ၊ အခက်အခဲများ လွယ်ကူစေသူဟု ယုံကြည်ခြင်းများ မပြုနိုင်ဟူ၍ နားလည်ရန် မည်သို့မျှ ခက်ခဲမည်မဟုတ်ပါချေ။

တတိယအာယသ်တော်တွင် ဤအကြောင်းကိုပင် ရှင်းလင်းတင်ပြချက် လာရှိသည်မှာ-

وَكَذَا لِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ

'ငါအသျှင်မြတ်သည် ဤအတိုင်းပင် မိမိ၏ လက္ခဏာတော်များကို ရှင်းလင်းစွာ တင်ပြထားတော်မူသည်။ သို့မှသာ မေ့လျော့ခြင်းနှင့် ဆိုးသွမ်းခြင်းတို့မှ ပြန်လှည့်လာကြပေမည်။' အသျှင်မြတ်၏ ဗျာဒိတ်တော်ကို အနည်းငယ်မျှ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပါလျှင် 'အဇလ်'ကာလ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကတိဝန်ခံချက်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်ရောက်ရှိ သတိရသွားပေမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိပြီး မနာခံဆုံးတွင် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်နာခံခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်း သိရှိလာစေရန်ဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْٓ اٰتَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ
مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ (١٧٥)

၇ ： ၁၇၅ ။ ။ ၎င်းပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အကြင်သူ၏ အကြောင်းကို ၎င်းသူတို့၏ ရှေ့ဝယ် ဖတ်ကြားပါလေ။ ထိုသူ့အား ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာများ (အာယသ်) တော်များ သို့မဟုတ် အမိန့်ပညတ်တော်များ (၏ အသိပညာ) ကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ယင်းသက်သေလက္ခဏာများကို စွန့်၍ ထွက်သွားခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ရှိုက်သွာန်သည် ၎င်း၏နောက်သို့ ထပ်ချပ်မကွာ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၎င်းသူသည် လမ်းမှားသောသူတို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

وَلَوْ شِئْنَا
لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهٗ
كَمَثَلِ الْكَلْبِ ۚ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ؕ
ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاقْصُصِ
الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ (١٧٦)

၇ ： ၁၇၆ ။ ။ စင်စစ် အကယ်၍သာ ငါအသျှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူခဲ့လျှင် ထိုသူ့အား ယင်းသက်သေလက္ခဏာတော်များ (နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းအား) ဖြင့် ဂုဏ်အင်ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်မည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ပထဝီမြေ

(၏ လောကစည်းစိမ်) ဘက်သို့ ယိမ်းညွတ်ကာ မိမိ၏ စိတ်အလိုဆန္ဒများကိုသာ လိုက်စားခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထိုသူ၏ ဥပမာကား ခွေး၏ ဥပမာကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အသင်သည် ထိုခွေးအား တိုက်ခိုက်လျှင်လည်း ထိုခွေးသည် မောဟိုက်၍ လျှာထုတ်လျက် ရှိနေမည်။ သို့မဟုတ် အကယ်၍ အသင်သည် ထိုခွေးအား လွှတ်ထားလျှင်လည်း မောဟိုက်၍ လျှာနေမည်သာ ဖြစ်ချေသည်။ ဤသည်ကား ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြသော သူတို့၏ ဥပမာပင် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် ၎င်းတို့ စဉ်းစားဆင်ခြင် သုံးသပ်နိုင်ကြစေရန် အလို့ငှာ (ဤ) အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ပြောပြပါလေ။

سَآءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِيْنَ
كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿١٧٧﴾

၇ : ၁၇၇ ॥ ॥ အကြင်သူတို့၏ ဥပမာကား အလွန်ဆိုးယုတ်လှပေသည်။ ထိုသူတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်သည်။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် (ယင်းကဲ့သို့ ပြုမူခြင်းအားဖြင့်) မိမိတို့ကိုယ်ကိုသာလျှင် မိမိတို့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလျက် ရှိခဲ့ကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်းအပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ထိုသူတို့အား (သတိသံဝေဂ ရစေရန်အလို့ငှာ) ထိုသူ၏ အကြောင်းကို ဖတ်ကြားပါလေ။ အဘယ်သို့ဆိုသော် ထိုသူအား ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များ (အမိန့်ပညတ်တော်များ၏ အသိပညာ) ကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ထိုသူသည် ယင်းသက်သေလက္ခဏာတော်များကို စွန့်ခွာ၍ လုံးဝပင် ထွက်ခွာသွားလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ရှိုက်သွာန်သည် ၎င်း၏ နောက်မှ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ သို့ရှိရာ ထိုသူသည် လမ်းမှားသူတို့တွင် အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ ငါအသျှင်မြတ်အလိုတော်ရှိပါလျှင် ထိုသူ့အား ထိုသက်သေလက္ခဏာ (အမိန့်ပညတ်ချက်များ၏ အသိပညာ) ၏ (တောင်းဆိုမှုအတိုင်း ကျင့်ဆောင်လိုက်နာစေခြင်းအားဖြင့် အဆင့်အတန်း မြှင့်ပေးတော်မူမည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ ထိုသူသည် ထိုအမိန့်ပညတ်တော်များ၏ အသိပညာများ၏ ချည်နှောင်မှုသည် 'သက္ကဒီးရ်' သတ်မှတ်ချက်ပင် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိခြင်းဖြစ်လျှင် ၎င်းအား လက်ခံမှု၏ အဆင့်အတန်း တိုးမြှင့်လာပေမည်ဟု ဖြစ်သည်။) သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ကမ္ဘာမြေ (လောကီစည်းစိမ် ဘက်သို့ တိမ်းညွတ်သွားခဲ့လေသည်။ (ထိုတိမ်းညွှန့်ခြင်းအားဖြင့်) ထိုသူသည် မိမိစိတ်အလိုကို လိုက်ခဲ့လေသည်။ (ထို့နောက် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့် အမိန့်ပညတ်ချက်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်ဆောင်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်လိုက်လေသည်။)

သို့ရှိရာ (သက်သေလက္ခဏာတော်များကို စွန့်လွှတ်လျက် ဝမ်းနည်းပူဆွေးခြင်းနှင့် ထာဝရသေးသိမ် ခြင်းတို့သည် ၎င်းသူတို့၏ နဖူးစာဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်) ထိုသူ၏ ဥပမာမှာ အကြင်ခွေးကဲ့သို့

ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ အသင်သည် ထိုခွေးအား တိုက်ခိုက်လျှင် (ရိုက်နှက်၍ မောင်းထုတ်လျှင်) လည်း ထိုခွေးသည် မောဟိုက်လျက် လျှာထွက်နေမည်။ သို့မဟုတ် အသင်သည် အကယ်၍ ထိုခွေးအား (၎င်း၏ အခြေအနေအတိုင်း) လွှတ်ထားလျှင်လည်း မောဟိုက်လျက် လျှာထွက်နေမည်သာ ဖြစ်သည်။ (ထိုသူ့အဖို့ မည်သည့်အခြေအနေတွင်မှ သာယာမှုမရှိပေ။ အလားတူ ထိုသူသည် သေးသိမ်မှုတွင် ခွေးပမာ ဖြစ်သည်။ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုတွင် ခွေး၏ ထိုအရည်အချင်းများနှင့် ပမာတူပေသည်။ သို့ရှိရာ ထိုသူ၏ အခြေအနေမှာပင် ဤကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။) ဤအခြေအနေသည်ပင် (များသောအားဖြင့်) ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော် ('သောင်ဟီးဒ်'နှင့် 'ရေစာလသ်'ကို ညွှန်ပြသည့် လက္ခဏာတော်များ) အား ငြင်းပယ်သူတို့၏ ပမာဖြစ်သည်။ (အမှန်တရား ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီးနောက် စိတ်ဆန္ဒ၏ အလိုကို လိုက်စားခြင်းကြောင့် အမှန်တရားကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရသည်။) သို့ရှိရာ အသင်သည် ထိုအကြောင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို ၎င်းတို့အား ပြောပြပါလေ။ သို့မှသာ ထိုသူတို့သည် (ဤအဖြစ်အပျက်များကို ကြားနာပြီး) တစ်စုံတစ်ရာ စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ (စင်စစ်) ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော် ('သောင်ဟီးဒ်' နှင့် 'ရေစာလသ်'တို့ကို ညွှန်ပြသင်ကြားပေးသည့် အဓိပ္ပာယ် ချက်များ၏ အသိပညာ) များကို ငြင်းပယ်သူတို့၏ အဖြစ်ကား ဆိုးယုတ်လှပေသည်။ ၎င်းအပြင် (ဤငြင်းပယ်ခြင်းအားဖြင့်) ထိုသူတို့သည်ပင် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလျက် ရှိကြပေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

တင်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်များအနက် ရှေ့ဆောင်ဦးရွက်ပြုသူ အာလင်မ်၊ 'အိလင်မ်'နှင့် 'မအ်ရိဖသ်' ရရှိသူ ပညာရှင်ကြီးတစ်ပါး၏ အထွတ်အထိပ် ရောက်ရှိပြီးမှ ရုတ်တရက် လမ်းမှားခြင်းသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်နှင့်အတူ ထိုသို့ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းခံများကိုလည်း တင်ပြထားပေသည်။ များစွာသော သံဝေဂတရားယူဖွယ်ရာများ ပါရှိသည်။

ထိုဖြစ်ရပ်နှင့် နောက်တွင်လာသည့် အာယသ်တော်များ၏ ဆက်စပ်မှုမှာ ထိုအာယသ်တော်များတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် 'အဇလ်'ကာလတွင် လူသားအားလုံးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ဖန် သီးခြားအခြေအနေများတွင် သီးခြားမျိုးနွယ်များဖြစ်သော ယဟူဒီနှင့် နစ္စရာနီ စသည့် လူမျိုးတို့အားလည်းကောင်း၊ ကတိခံဝန်ချက်များ ရယူသည့်အကြောင်းများ ပါရှိသည်။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် ကတိခံဝန်ချက် ပြုသူများအနက် များစွာသောသူတို့သည် ကတိအတိုင်း ရပ်တည်မနေကြသည့် အကြောင်းများလည်း တင်ပြထားသည်။ ဥပမာဆိုရသော် ဟဇရသ်ခါသိမွန်းနဗီးယီးန် ﷺ ကိုယ်တော် ဤကမ္ဘာလောကသို့ ပေါ်ထွန်းခြင်း မခံရမီက ယဟူဒ်တို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား စောင့်မျှော်ခဲ့ကြသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဂုဏ်ရည်များကို လူတို့အား တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ပွင့်ပေါ်လာတော်မူသည့်အခါ လောကီရေးသေးသိမ်မှုဖြစ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား အီမာန်ယူရန်နှင့် နောက်လိုက်ပြု အန္တအတာခံခြင်းတို့မှ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။

ရှေ့ဆောင်ပညာရှင်၏ လမ်းမှားခြင်း၏ သတိသံဝေဂယူဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်

တင်ပြပါအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား မိန့်တော်မူထားသည်မှာ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ ကျော်ကြားသော ခေါင်းဆောင်ပညာရှင်ကြီး အထွတ်အထိပ်ရောက်ရှိပြီးမှ နိမ့်ကျသွားခြင်းနှင့် လမ်းမှန်တရား ရရှိပြီးမှ လမ်းမှားသွားရခြင်းအကြောင်းများကို ဖတ်ကြားပြသပါလေ။ ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းသည့် အသိပညာများနှင့် 'မအ်ရိဖသ်'အဆင့် ရရှိပြီးသည့်တိုင် 'နဖ်စ်'စိတ်ရိုင်း၏ အလိုရမ္မက်များက ၎င်းအပေါ် လွှမ်းမိုးလိုက်သည့်အခါ ထိုအသိပညာများ၊ 'မအ်ရိဖသ်'အသိများ၊ လက်ခံခြင်းခံရသည့် အဆင့်များအားလုံးတို့ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး လမ်းမှားခြင်းနှင့် သေးသိမ်မှုများ ဖြစ်သွားလေတော့သည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် ထိုသူ၏အမည်နှင့် အခြားမည်သည့်ဂုဏ်ပုဒ်ကိုမှ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိ။ အဖွင့်ပညာ အေမာမ်ကြီးများ၊ ဆွဟာဗာများနှင့် သာဗေအီးန်များတွင် ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကွဲလွဲမှုများ ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် အကျော်ကြားဆုံးနှင့် ပညာရှင်အများစုတို့ထံ၌ လက်ခံယုံကြည်ထိုက်သည့် ဆင့်ပြန်ချက်မှာ ဟဇရသ်အိဗ်နေမရ်ဒဝယဟ်က ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗာစ် ﵁ သခင်ထံမှ 'ထိုသူ၏အမည်မှာ بلعم بن باعوراء ဗလ်အမ် ဗင်န်ဗာအောင်ရာဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ စိုင်သွလ်မုကဒ်ဒဆ်အနီး كنعان ကန်အာန်၌ နေထိုင်သူဖြစ်သည်'ဟူသော ဆင့်ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ အခြားဆင့်ပြန်ချက် တစ်ရပ်တွင် ထိုသူသည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်မှဖြစ်သည်ဟု လာရှိသည်။ ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ပို့ချပေးတော်မူသည့် အချို့ကျမ်းများ၏ အသိပညာရရှိထားသူ ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင်

اَلَّذِىٓ اٰتَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا

ဟု လာရှိထားသည်မှာ ၎င်း၏ ထိုကျမ်းများ တတ်ကျွမ်းနားလည်ကြောင်း ဂုဏ်ရည်ကို ဖော်ကျူးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကိုပင် ညွှန်းဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖိရ်အောင်ဘုရင် ရေ၌ နစ်မြုပ်ခြင်းနှင့် အီဂျစ်တိုင်းပြည်ကို အောင်နိုင်ပြီးနောက် ဟဇရသ်မူစာ ﵇ နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် မျိုးနွယ်အုပ်စုသည် မူစာ ﵇ နှင့် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်မျိုးနွယ်စုအားလုံးတို့သည် စစ်မက်တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်ပေးခြင်း ခံရသဖြင့် စစ်တပ်ကြီးဖြင့် ချီတက်ရောက်ရှိလာသည်ကို တွေ့မြင်ရလေသော် ၎င်းတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ရာ၌ ဖိရ်အောင်န်၏ စစ်တပ်သည် ရေ၌ နစ်မြုပ်သေကြေ ပျက်စီးခဲ့ရသည့် အကြောင်းကိုလည်း အစကနဦးမှပင် သိရှိထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် စုရုံးလျက် ဗလ်အမ်း ဗင်န်ဗာအောင်ရာထံသို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး 'မူစာသည် အလွန်ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် များစွာသော စစ်တပ်များပါ ရှိသည်။ ၎င်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံမှ မောင်းထုတ်ရန် လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အား ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုဘဲ လှည့်ပြန်သွားစေရန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ ဒိုအာပြုတော်မူပါ' ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုရခြင်းမှာ ဗလ်အမ်းသည် အိစ္စမေအအ်ဇွမ်ကို သိရှိသူဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ အကြောင်းခံအားဖြင့် ပြုသမျှ ဒိုအာလက်ခံမှု ပြုခံရသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဗလ်အမ်းက ပြောသည်မှာ 'ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ အသင်တို့ မည်သို့သော စကားကို ပြောဆိုနေကြပါသနည်း။ ၎င်း (မူစာ) သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နဗီတမန်တော်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနှင့်အတူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဖရစ်ရှ်သာဟ်များ ရှိလေသည်။ ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ကျွန်ုပ်သည် 'ဗဒ်ဒိုအာ' မည်သို့ ပြုလုပ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ၎င်း၏ အဆင့်အတန်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ မည်သို့ ရှိသည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်သိရှိသည်။ ကျွန်ုပ်က ဤသို့ ပြုလုပ်လိုက်ပါလျှင် ကျွန်ုပ်၏ လောကီနှင့် လောကုတ္တရာ **နှစ်ဌာနစလုံးသည် ပျက်စီးသွားပေလိမ့်မည်။'**

ထိုသူတို့က အတင်းအဓမ္မ တောင်းဆိုလာသည့်အခါ ဗလ်အမ်က 'ဤသို့ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်သည် ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ ဒိုအာတောင်းခွင့် ရှိ၊ မရှိကို ပြုလုပ်ကြည့်ပါမည်'ဟု ဆို၍ **မိမိ**ပြုလုပ်နေကျအတိုင်း တောင်းခံရန်အတွက် 'အိစ်သိခါရဟ်' (သို့) 'အမလ်'တစ်ခုခုကို ပြုကျင့်လေတော့သည်။ အိပ်မက်၌ 'ဤသို့ လုံးဝ မပြုလုပ်ရ'ဟူ၍ ပြောဆိုလာသည်ကို ၎င်းက ထိုမျိုးနွယ်အုပ်စုများအား 'ကျွန်ုပ်အား ဒိုအာပြုခြင်းမှ တားမြစ်လိုက်သည်'ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ ထိုမျိုးနွယ်အုပ်စုတို့က ဗလ်အမ်အား ကြီးမားများပြားသည့် လက်ဆောင်တစ်ခုကို ပေးလိုက်လေသည်။ စင်စစ် ထိုလက်ဆောင်မှာ လာဘ်ထိုးခြင်း၊ တံစိုး၊ လက်ဆောင်သာ ဖြစ်သည်။ ဗလ်အမ်သည် လက်ဆောင်ကို လက်ခံရယူလိုက်သည့်အခါ ထိုမျိုးနွယ်အုပ်စုတို့သည် 'သခင်ကြီး၊ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဤဒိုအာကို မဖြစ်မနေ တောင်းပေးပါ' ဟူ၍ အတင်းအဓမ္မ ပြုကြလေသည်။ ထိုသို့ ဖွတ်အတင်းပြုလျက် ၎င်းတို့သည် ဗလ်အမ်၏ နောက်သို့သာ လိုက်ကြလေတော့သည်။ အချို့ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် ဗလ်အမ်၏ ဇနီးက 'ဤလက်ဆောင်ကို ယူလိုက်ပါ။ ၎င်းတို့၏ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ပေးလိုက်ပါ'ဟု အကြံပေးသည့်အခါ ဗလ်အမ်သည် ဇနီးသည်၏ အလိုကျဖြစ်စေမှုနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းအပေါ် ချစ်ခင်စုံမက်မှုတို့အပေါ် ၎င်းအား မျက်ကန်းဖြစ်စေလိုက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام ၊ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်၍ 'ဗဒ်ဒိုအာ' ပြုခြင်းကို ပြုလုပ်လေတော့သည်။

ထိုအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ တန်ခိုးတော်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ 'ဗဒ်ဒိုအာ' ၏ စကားလုံးများသည် ဟဇရတ်မူစာ عليه السلام နှင့် ၎င်း၏ အမျိုးသားများအတွက် ဟူ၍ ထွက်ရန် ရည်ရွယ်သော်လည်း ၎င်း၏ နှုတ်မှ 'မိမိ၏ မိတ်ဆွေ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် အမျိုးသားများအတွက်သာ' ထွက်နေလေတော့သည်။ ထိုအခါ ထိုအမျိုးသားတို့က 'အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ ပျက်စီးရန်ကိုသာ 'ဗဒ်ဒိုအာ' ပြုလုပ်နေပါသည်'ဟု ထ၍ အော်ဟစ်ကြသည်။ ဗလ်အမ်းက 'ဤသည် ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်မှုနှင့် သီးခြား ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ နှုတ်လျှာသည် ထိုစကားကို ဆန့်ကျင်၍ ပြောဆိုနိုင်စွမ်း မရှိပါ'ဟူ၍ ပြောကြားလေသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ထိုမျိုးနွယ်အုပ်စုတို့မှာလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးရပေသည်။ ဗလ်အမ်းမှာလည်း ၎င်း၏ နှုတ်လျှာသည် ရင်ဘတ်အပေါ်သို့တိုင် တွဲလောင်းကျလာသည့် အပြစ်ဒဏ်ကို ခံစားရလေတော့သည်။ ထို့နောက် ဗလ်အမ်က ထိုအမျိုးသားတို့အား 'ကျွန်ုပ်မှာမူကား လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဌာနစလုံး ပျက်စီးရလေပြီ။ ယခုမူ ကျွန်ုပ်၏ ဒိုအာ လက်ခံခြင်းမရှိတော့ပြီ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အား နည်းလမ်းတစ်ခု

ပြသလိုက်ပါမည်။ ထိုနည်းလမ်းဖြင့် မူစာ عليه السلام ၏ အမျိုးသားများအပေါ် အောင်နိုင်ပေမည်။ ၎င်းနည်းလမ်းမှာ အသင်တို့အတွင်းမှ ချောမောလှပသည့် အမျိုးသမီးငယ်များအား ပြင်ဆင်ချယ်မှုန်း၍ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့၏ စစ်တပ်အတွင်းသို့ လွှတ်ပေးလိုက်ပါ။ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့က ၎င်းသူမတို့ ပြုလုပ်ရာ ပြုခွင့်ပေးရမည်။ မည်သို့မျှ ကာကွယ်တားဆီးခြင်း မပြုရန် သူမတို့အား မှာတမ်းလိုက်ပါ။ ၎င်းတို့သည် ခရီးသည်များ ဖြစ်ကြမည်။ မိမိတို့အိမ်များမှ ကာလရှည်ကြာစွာ ခွဲခွာလာကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့သည် 'ဟရာမ်' အမှုများကို ကျူးလွန်သူများ ဖြစ်သွားနိုင်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်တွင် 'ဟရာမ်' အမှုကျူးလွန်ခြင်းသည် အလွန်တရာ အမျက်တော်စူးရှစေသော အရာဖြစ်သည်။ ဤအမှု ကျူးလွန်သည့်အုပ်စုအပေါ် အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်နှင့် 'အဇာဗ်' အပြစ်ဒဏ်သည် မုချ ကျရောက်သည်သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အောင်မြင်သူများ မဖြစ်နိုင်ကြတော့ပေ'ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ဗလ်အမ်၏ ဤဆိုးယုတ်သည့် ရှိုက်သွာန်နီ အကြံအစည်ကို ၎င်းတို့ သဘောပေါက်သွားကြပြီး ထိုအတိုင်း ပြုလုပ်ကြသည့်အခါ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးသည် ထိုမာယာထောင်ချောက်၌ သားကောင်ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام က ၎င်းအား ထိုအပြစ်ဒဏ်ရှိသော လုပ်ရပ်မှ တားမြစ်သော်လည်း ၎င်းသည် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းမရှိဘဲ ထိုရှိုက်သွာန်၏ ကျော့ကွင်း၌ နစ်မွန်းနေလေသည်။

ထိုလုပ်ရပ်၏ ရလဒ်မှာ ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အတွင်း၌ အလွန်ဆိုးရွားသည့် ကပ်ရောဂါ ဆိုက်လေတော့သည်။ ထိုရောဂါကြောင့် တစ်ရက်တွင် ဗနီအိစ္စရာအီးလ် (၇၀၀၀၀) သေဆုံးကြရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုမကောင်းမှုလုပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်သည့် စုံတွဲကို ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့က သတ်ဖြတ်၍ အများလူထု၏ မြင်ကွင်းတွင် ချိတ်ဆွဲသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ လူအားလုံးတို့သည် သတိသံဝေဂ ရရှိလျက် 'သောင်ဗာဟ်' ပြုလုပ်လုက်ကြသည်။ ထိုအခါ ကပ်ရောဂါဆိုး ဆိုက်ရောက်မှုမှာ ဝေးလွင့်သွားတော့သည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ အထက်ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် ၎င်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြ မိန့်ကြားထားသည်မှာ-

فَانْسَلَخَ مِنْهَا

'ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာနှင့် 'မအ်ရေဖသ်' များကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ထိုအရာများမှ စွန့်ခွာထွက်သွားခဲ့သည်။ اِنْسَلَخَ ဟူသည့် စာလုံးသည် တိရစ္ဆာန်၏ သားရေအတွင်းမှ (သို့) မြွေသည် တွင်းထဲမှ ထွက်သွားခြင်းတို့အတွက် ပြောဆိုသုံးနှုန်းသည့် စာလုံးဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် သင်္ကေသလက္ခဏာတော်များ၏ အသိပညာကို ဝတ်စုံတစ်ခု (သို့) သားရေနှင့် ပမာခိုင်းနှိုင်းလျက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိပညာနှင့် 'မအ်ရေဖသ်' တို့အား လုံးဝ စွန့်ခွာထွက်သွားသည့်အကြောင်း ပြသထားသည်။

فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ

ရှိုက်သွာန်သည် ၎င်း၏နောက်သို့ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူသည် သက်သေလက္ခဏာတော်များ၏ အသိပညာနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသမှုများနှင့် အတူတကွ ရှိနေစဉ် ကာလ

ပတ်လုံး ရှိုက်သွာန်၏ စိုးမိုးမှုသည် ၎င်းအပေါ်သို့ မရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ပေ။ ထိုအရာများသည် ၎င်းနှင့်အတူ မရှိတော့သည့်အခါ ရှိုက်သွာန်သည် ၎င်းအပေါ်၌ စိုးမိုးနိုင်မှု ရရှိသွားလေသည်။

فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ

သို့ရှိရာ ထိုသူသည် လမ်းမှားသူများ၌ အပါအဝင်ဖြစ်သွားလေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရှိုက်သွာန် စိုးမိုးချယ်လှယ်မှုအောက်၌ ရောက်ရှိသွားသည့်အခါ ထိုသူသည် လမ်းမှားသူများ၏ အပါအဝင်ဖြစ်သွားလေတော့သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ မိန့်ကြားထားသည်မှာ-

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ

အကယ်၍ ငါအသျှင်မြတ် အလိုတော်ရှိပါလျှင် ထိုသက်သေလက္ခဏာတော်များ၏ အကြောင်းခံဖြင့် ၎င်းအား အဆင့်အတန်း မြှင့်ပေးတော်မူပေမည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ကမ္ဘာမြေ (လောကီရေးမက်မောမှုများ) ဘက်သို့ တိမ်းညွတ်သွားခဲ့သည်။ စိတ်ရိုင်း၏ အလိုရမ္မက်များနောက်သို့ လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ اَخْلَدَ ဟူသည့် စာလုံးသည် اِخْلَادْ ဟူသည့် စာလုံးမှ ခွဲထွက်လာသည့် စာလုံးဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ အရာတစ်ခုဘက်သို့ တိမ်းညွတ်ခြင်း (သို့) နေရာတစ်ခုခုကို မြဲမြံစွာ ဆုပ်ကိုင်ခြင်းဟု ဖြစ်သည်။ اَرْض ၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ ကမ္ဘာမြေကြီးဟု ဖြစ်သည်။ လောက၏ ရှိရှိသမျှ အရာများ ပါဝင်ပေသည်။ (သို့) ကမ္ဘာမြေကြီးသာ ဖြစ်သည်။ (သို့) ကမ္ဘာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အိမ်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ၊ လယ်ယာ၊ ဉယျာဉ် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ (သို့) မြေကြီးအတွင်းမှသာ ထွက်ပေါ်သည့် လူတို့၏ ဘဝသက်တမ်းနှင့် စည်းစိမ်အတွက် အဓိကကျသည့် ကုဋေပေါင်းများစွာသော အရာများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် اَرْض ဟူသည့် စာလုံးကို သုံးနှုန်းလျက် ဤနေရာတွင် လောကတစ်ခုလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာများသည်သာ အဆင့်အတန်းမြင့်မားမှုနှင့် တိုးတက်မှုများ၏ အကြောင်းခံဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသူသည် ထိုသက်သေလက္ခဏာတော်များအား လေးစားမှုမပြုဘဲ လောကီရေးရာနှင့် သေးသိမ်စေမည့် စိတ်ရိုင်း၏ ရမ္မက်များအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များထက် ဦးစားပေးလိုက်သည့်အခါ ထိုသူ့အတွက် ထိုအသိပညာများသည်သာ ဘေးဒုက္ခများဖြစ်သွားရသည့်အကြောင်း ညွှန်းဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဘေးဒုက္ခအကြောင်း အာယသ်တော်၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ-

فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ

ဟု ဖြစ်သည်။ لهث ၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ 'လျှာထုတ်၍ အပြင်းအထန် အသက်ရှူရှိုက်ခြင်း' ဟု ဖြစ်သည်။

သက်ရှိသတ္တဝါတိုင်းသည် အတွင်းမှ ပူပြင်းသော အဆိတ်အတောက်ဖြစ်သည့် လေများကို အပြင်သို့ ထုတ်၍ အပြင်မှ သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သည့် လေကောင်းလေသန့်များကို လည်ချောင်းနှင့် နှာခေါင်းတို့၏ လမ်းကြောင်းအတွင်းသို့ ရှူရှိုက်သွင်းရန်မှာ ဘဝအသက်ရှင်သန်ရန် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်အပေါ်၌ သက်ရှိတို့၏ ဘဝရှင်သန်မှု မူတည်သည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် သက်ရှိသတ္တဝါတိုင်းအတွက် ဤအရေးပါသည့် အလုပ်ကို လွယ်လင့်တကူ ပြုလုပ်ပေးထားတော်မူသည်မှာ ရည်ရွယ်ရန် မလိုဘဲနှင့်လည်းကောင်း၊ ကြိုးပမ်းမှုမရှိဘဲနှင့်လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏ နှာခေါင်းပေါက်မှ အတွင်းရှိ လေကို အပြင်ထုတ်၍လည်းကောင်း အပြင်မှ သန့်ရှင်းသည့် လေကို အတွင်းသို့လည်းကောင်း ထုတ်နိုင်၊ ထည့်နိုင်စေတော်မူသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် ၎င်းအား မည်သူကမျှ ဖိအားပေးရန် မလို။ မည်သူ၏ ရည်ရွယ်ကြိုးပမ်းမှုမှလည်း မလိုပေ။ သဘောဝအလျောက် ဤအလုပ်သည် စဉ်ဆက်မပြတ် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လျက်သာ ရှိနေပေသည်။

သက်ရှိသတ္တဝါများတွင် ခွေးသတ္တဝါသည်သာလျှင် မိမိ၏ အသက်ရှူရှိုက်မှု ဝင်သက်၊ ထွက်သက်တို့အတွက် လျှာကို ထုတ်လျက် အားစိုက်၍ ကြိုးစားပမ်းစား ရှူရှိုက်ခြင်းပြုရသည်။ အခြားသော သတ္တဝါများ၌မူ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ၎င်းအပေါ် တစ်စုံတစ်ယောက်က ရန်သူသည့်အခါ၌ဖြစ်စေ၊ (သို့) မောပန်းလွန်းသည့်အခါ၌ဖြစ်စေ၊ (သို့) ရုတ်တရက် ပင်ပင်ပန်းပန်း၊ ကြိုးပမ်းရသည့် ကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ ကျရောက်လာသည့်အခါ၌သာ ဖြစ်တတ်ပေသည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ခွေးနှင့် နှိုင်းနှိုင်းပမာပေးရခြင်းမှာ ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို ဗီလာဆန့်ကျင်မှုပြုခြင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့ အပြစ်ဒဏ်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုပြစ်ဒဏ်ကား လျှာသည် ပါးစပ်မှ ထွက်ကျ၍ ရင်ဘတ်၌ တွဲလောင်းကျနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသူ၏ အခြေအနေသည် ၎င်းအား ရန်မူတိုက်ခိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မတိုက်ခိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ အခြေအနေတိုင်း၌ ခွေးပမာ မောဟိုက်၍ လျှာထွက်နေမည်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ-

ذٰ لِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

'ဤသည်ပင် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို ငြင်းပယ်သူများ၏ ပမာဖြစ်သည်' ဟဇရတ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် ؓ သခင်က 'ထိုအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ မက္ကာဟ်မြို့သားများကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ထံသို့ လမ်းမှန်ပြပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်နာခံမှုဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်မှုပြုလျက် ထိုနာခံမှုအတွက် နည်းစနစ်များ သင်ကြားပြသရန် လိုလားနေလျက် ရှိသည်။ တစ်ဖန် ထိုလမ်းပြပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤပုံစံဖြင့် ရောက်ရှိလာ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ၎င်း၏ မှန်ကန်မှုနှင့် သစ္စာတရားတို့တွင် စိုးစဉ်းမျှ ဒွိဟသံသယပွားရန် မရှိသော ရှင်းလင်းပြတ်သား၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည့် သက်သေလက္ခဏာများနှင့် ရောက်ရှိလာသောအခါ ၎င်း (မက္ကာဟ်သား) တို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ငြင်းဆန်ခြင်းနှင့် အသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များမှ မျက်နှာလွှဲဖယ်မှုများ ပြုကြသည်။

အချို့အဖွင့်ပညာရှင်တို့က 'ဤအာယသ်တော်သည် ဗနီအိစ္စရာအီးလ်တို့အား ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်' ဟု ဆိုကြသည်။ အကြောင်းမှာ ၄င်းတို့သည် နဗီကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မပွင့်ပေါ်မီက ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ နိမိတ်လက္ခဏာများနှင့် ထူးခြားမှုများကို 'သောင်ရားသ်' ကျမ်းမှ လူတို့အား ဖတ်ကြားပြသခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ပွင့်ပေါ်လာမည်ကို စောင့်ဆိုင်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အမှန်တကယ် ပွင့်ပေါ်လာခဲ့သည့်အခါတွင်မူ ၄င်းတို့သည် ရန်ငြိုးအကြီးဆုံးနှင့် အကြီးမားဆုံး ဆန့်ကျင်မှုများ ပြုခဲ့ကြသည်။ 'သောင်ရားသ်' ကျမ်း၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များမှ ဗလ်အမ်း ဗင်နဗာအောင်ရာ စွန့်ခွာထွက်သွားသကဲ့သို့ '၄င်းတို့လည်း ထွက်သွားခဲ့ကြသည်' ဟု မိန့်ဆိုကြသည်။ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင်

فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ

'အသင်သည် ၄င်းတို့အား ထိုသူ၏ ဖြစ်ရပ်ကို ဖတ်ကြားပြသပါလေ။ သို့မှသာ ၄င်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ရာ စဉ်းစားဆင်ခြင်လျက် ထိုဖြစ်ရပ်မှ သတိသံဝေဂရယူနိုင်ပေမည်။'

တတိယအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို ငြင်းပယ်သူများ၏ ဆိုးရွားသည့် အခြေအနေကို တင်ပြမိန့်ကြားထားသည်။ ၄င်းတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ပျက်စီးစေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များနှင့် ထိုအာယသ်တော်များ၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် ဖြစ်ရပ်တို့သည် စဉ်းစားတွေးခေါ် အမြော်အမြင်ရှိသူများအတွက် များစွာသော အကျိုးကျေးဇူးများ သတိသံဝေဂ ရယူဖွယ်ရာများနှင့် အဆုံးအမများ ပါရှိပေသည်။

ပထမအချက်မှာ လူတစ်ဦးသည် မိမိ၏ ပညာ၊ အသိ၊ ထူးမြတ်မှုနှင့် 'အေဗာဒသ်' ပြုခြင်းတို့အပေါ် မာနထောင်လွှားခြင်း မပြုရပေ။ ဥပမာ– ဗလ်အမ်ဗင်န် ဗာအောင်ရာ၏ ဖြစ်ရပ်သည် သက်သေသာဓက ဖြစ်သည်။ အခြေအနေများဟူသည် ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းတို့၌ မကြာလိုက်ပါပေ။ အမိန့်နာခံခြင်း၊ 'အေဗာဒသ်' ပြုခြင်းတို့နှင့်အတူ ထိုသူ့အပေါ်၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကျေးဇူးသိခြင်း၊ ကြံ့ခိုင် တည်မြဲခြင်းအတွက် ဒိုအာပြုရန်နှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ်၌သာ ယုံပုံ အားကိုးအားထား ပြုရပေမည်။

ဒုတိယအချက်မှာ မိမိ၏ သာသနာရေးရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေရန်ဖြစ်သော သာသနာထက် ပို၍ ဦးစားပေးခြင်း အချက်များမှ ရှောင်ကြဉ်မှု ပြုရပေမည်။ အထူးအားဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် အိမ်သူ၊ အိမ်သား မိသားစုများ၏ အချစ်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုးရွားသော ရလဒ်ဖြစ်နိုင်သည့် ဦးစားပေးခြင်းများကို အမြဲတစေ သတိရှိရပေမည်။

တတိယအချက်မှာ ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ပြုသူများနှင့်လည်းကောင်း၊ လမ်းမှားသူများနှင့် လည်းကောင်း ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုပြုခြင်းနှင့် ၄င်းတို့မှ ပေးလာသည့် လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ (သို့) ဖိတ်ခေါ်ခြင်း စသည်တို့ကို လက်ခံခြင်းမှလည်း ရှောင်ရှားရပေမည်။ ဗလ်အမ်သည် ထိုလမ်းမှားသူတို့၏ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများကို လက်ခံမှုပြုခြင်းကြောင့် ဤသို့သော ဒုက္ခ၌ နစ်မွန်းရခြင်း ဖြစ်သည်။

စတုတ္ထအချက်မှာ အရှက်တရားကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် မဖွယ်မရာ 'ဟရာမ်'လုပ်ရပ်များသည် လူမျိုးစုတစ်ခုလုံး ပျက်စီးခြင်းနှင့် ပျက်သုန်းရခြင်းတို့၏ အသုံးအဆောင်များပင် ဖြစ်သည်။

လူမျိုးစုတစ်ခုသည် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ဒုက္ခများ ဘေးဗလာများမှ လုံးခြုံမှုရှိစေလိုပါလျှင် မိမိ၏ အမျိုးသားတို့အား ရှက်ဖွယ်လုပ်ရပ်များမှ အပြည့်အဝ တားမြစ်ခြင်းပြုပါ။ ထိုသို့ မပြုပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်ကို ဖိတ်ခေါ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေမည်။

ပဉ္စမအချက်မှာ အသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များ၏ ဖီလာဆန့်ကျင်မှု ပြုခြင်းသည်လည်း 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖီလာပြုခြင်းဖြင့် ရှိုက်သွာန်သည် ထိုသူ့အပေါ်၌ လွှမ်းမိုးလာပြီး ထောင်ပေါင်းများစွာသော မကောင်းမှုများ၌လည်း နှစ်မွန်းစေသည်။ ထို့ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က သာသနာ့အသိပညာ ချီးမြှင့်တော်မူခြင်း ပြုခံရသူများအဖို့ ထိုချီးမြှင့်ခံရခြင်းအပေါ် တန်ဖိုးထားရပေမည်။ လုပ်ရပ်များတွင် ပြုပြင်မှုပြုရန် ဆိုသည်ကို အခါမလပ် သောကဖြစ်နေရမည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدِيْ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٧٨﴾

၇ : ၁၇၈ ။ ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တရားလမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းခံရသော အကြင်သူသာလျှင် တရားလမ်းမှန်ကို ရရှိသောသူ ဖြစ်မည်။ သို့ရာတွင် အကြင်သူကို ထိုအသျှင်မြတ်သည် လမ်းမှားသို့ ရောက်စေတော်မူခဲ့သည်ရှိသော် ထို (ကဲ့သို့သော) သူတို့သည်သာလျှင် နစ်နာဆုံးရှုံး ပျက်စီးသူများ ဖြစ်ကြပေမည်။

وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيْرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوْبٌ لَّا
يَفْقَهُوْنَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُوْنَ بِهَا ۖ وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَّا
يَسْمَعُوْنَ بِهَا ۗ اُولٰٓئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ ۗ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ﴿١٧٩﴾

၇ : ၁၇၉ ။ ။ ကေန်မလွဲ ငါအသျှင်မြတ်သည် 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံ (သို့ လားရန်) အတွက် မြောက်မြားစွာသော 'ဂျင်န်'သတ္တဝါများနှင့် မြောက်မြားစွာသော လူတို့ကို ဖန်ဆင်းထားတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၌ စိတ်နှလုံးများကား ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းစိတ်နှလုံးများဖြင့် ထိုသူတို့သည် (စဉ်းစားဆင်ခြင်) နားလည်ကြခြင်း မရှိကြပေ။ ၎င်းတို့၌ မျက်စိများဖြင့် မြင်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့၌ နားများလည်း ရှိကြသည်။ သို့သော် ထိုသူတို့သည် ယင်းနားများဖြင့် ကြားကြသည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသူများသည် တိရစ္ဆာန်များနှင့် တူကြသည်သာမက တိရစ္ဆာန်များထက်ပင် လွန်စွာ မိုက်မဲလမ်းလွဲသူများ ဖြစ်ကြသည်။ စင်စစ် ထိုသူတို့သည် (မိမိတို့၏ တာဝန်များကို) မေ့လျော့သူများပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ လမ်းမှန်တရားကို ချီးမြှင့်မှသာလျှင် အကြင်သူအနေနှင့် လမ်းမှန်တရားကို ရရှိမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ အကြင်သူအား လမ်းမှားစေမည်ဆိုလျှင် ထိုသူသည် ထာဝရ ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ထိုသူအနေနှင့် လမ်းမှန်တရားအား မျှော်ကိုးခြင်း၊ ၎င်းနောက် လမ်းမှန်တရား မရရှိခြင်းအတွက် သောကဖြစ်ခြင်းသည် အချည်းအနှီးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများအနေနှင့် ရရှိထားသော စွမ်းအားကို အသုံးမချဘဲ လမ်းမှန်တရားကို မည်သို့မှ ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သို့ရှိရာ ထိုသူ၏ ကံတရားတွင် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲသာလျှင် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ငါအသျှင်မြတ်သည် 'ဂျဟန္နမ်' တွင်း နေထိုင်စေရန်အတွက် များစွာသော 'ဂျင်န်' နှင့် လူသားများကို ဖန်ဆင်းထားတော်မူသည်။ အကြင်သူများတွင် နှလုံးသားရှိသော်လည်း အမှန်တရားကို နားလည်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် ၎င်းတို့အနေနှင့် အမှန်တရားကို နားလည်ရန် ဆန္ဒပင် မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကြင်သူများ၌ တွေ့မြင်နိုင်သော မျက်လုံးအစုံ ရှိသော်ငြားလည်း အထောက်အထားအဖြစ် မည်သည့်အရာကိုမှ ကြည့်ရှုကြခြင်းမရှိချေ။ အကြင်သူများတွင် ကြားစွင့်နိုင်သော နားရှိသော်ငြားလည်း အာရုံစိုက်ပြီး အမှန်တရားကို နားစွင့်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။ အချုပ်ဆိုရသော် အဆိုပါသူများသည် ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများကဲ့သို့ တမလွန်ဘက်သို့ အာရုံစိုက်သူများ မဟုတ်ကြပေ။ သို့သာမက ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများအား တမလွန်ဘက်သို့ အာရုံစိုက်ရန် တာဝန်ပေးထားခြင်း မရှိသည့်အတွက် ယင်းခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများ တမလွန်ဘက်သို့ အာရုံမစိုက်လျှင် အပြစ်ပေးခံရမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသူများအား တမလွန်ဘက်သို့ အာရုံစိုက်ရန် မိန့်ကြားထားသော်ငြားလည်း ဂရုမပြုသည့်အတွက် ယင်းလူများသည် ခြေလေးသတ္တဝါများထက်ပင် လမ်းလွဲသောသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့အား တမလွန်ဘက်သို့ အာရုံစိုက်ရန် နှိုးဆော်သော်ငြားလည်း ထိုသူများသည် မေ့လျော့၍ နေကြသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ပထမအာယသ်တော်တွင် တင်ပြထားသော အကြောင်းအရာများမှာ အကြင်သူကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ လမ်းမှန်တရားကို ပြသခဲ့သည်ရှိသော် ထိုသူသာလျှင် လမ်းမှားတရားကို ရရှိမည့်သူ ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် အကြင်သူကို လမ်းမှားစေမည်ဆိုလျှင် ထိုသူသည် ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ပျက်စီးခြင်းအား ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျမ်းတော်မြတ်တွင် လမ်းမှန်တရားနှင့် လမ်းမှား၊ အဆိုးနှင့် အကောင်းဟူသမျှအားလုံးကို ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ လူသားများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် အဆိုး၊ အကောင်းနှင့် အမှား၊ အမှန်လမ်းနှစ်သွယ် စလုံးကို ပြသခဲ့ပြီး ထိုလူသားကို ရွေးချယ်နိုင်သည့် သီးသန့်အခွင့်အရေးပေးထားသည်။ ယင်းလူသားသည် မိမိတို့ ရရှိထားသော အခွင့်အရေးကို အကယ်၍ ကောင်းသော၊ မှန်ကန်သော လမ်း၌ သုံးစွဲမည်ဆိုလျှင်

‘စဝါးဗ်’နှင့် ‘ဂျန္နသ်’ကို ခံစားထိုက်သူဖြစ်မည်။ အကယ်၍ မကောင်းသော မှားယွင်းသော လမ်း၌ သုံးစွဲမည်ဆိုလျှင် ‘အဇားဗ်’နှင့် ‘ဂျဟန္နမ်’သာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ စဉ်းစားစရာအချက်တစ်ချက် ရှိသည်မှာ လမ်းမှန်တရားရမည့်သူနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် သုံးသော ဧကဝုစ်ကိန်းကို ယူလာပြီး လမ်းမှားရွေးချယ်သူများနှင့် ပတ်သက်၍ အများကိန်းကို သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယင်းအချက်မှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ လမ်းမှန်တရားရမည့် လမ်းကြောင်းသည် စစ်မှန်သော အစ္စလာမ်သာသနာတော်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသာသနာတော်သည် တမန်တော် အာဒမ် عليه السلام မှ စပြီး နောက်ဆုံးနဗီတမန်တော်မြတ် ﷺ အထိ ပွင့်လေသမျှသော တမန်တော်အပေါင်း၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ယင်းနဗီအပေါင်း၏ အခြေခံဥပဒေများမှာလည်း တစ်ပုံစံတည်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမှန်တရားပေါ် လျှောက်လှမ်းသော သူများသည် မည်သည့်ခေတ်ကပင်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်နဗီ၏ အွမ္မသ်ပင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းနောက် မည်သည့်သာသနာနှင့် ဆက်စပ်လျက်ပင်ရှိစေ အားလုံးမှာ တစ်စုတည်း၊ တစ်ပုံစံတည်း၊ တစ်လမ်းတည်းပင် ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် လမ်းမှားအတွက် ထောင်ပေါင်းများစွာသော လမ်းများ သီးခြားစီရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းမှားများအတွက် အများကိန်းကို သုံးကာ

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ၎င်းနောက် ဤအာယသ်တော်၌ ထောက်ရှုစရာ အချက်တစ်ချက် ရှိသည်မှာ လမ်းမှားရွေးချယ်သူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်နှင့် ရလဒ်ဆိုးအကြောင်းကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုရရှိကြမည့်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနှင့်ယှဉ်လျက် လမ်းမှန်တရား ရရှိကြမည့်သူများနှင့် ပတ်သက်၍ ထူးခြားသည့်အစား ရရှိမည့်အကြောင်းကို တင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သာမက ထိုသူများသည် လမ်းမှန်တရား ရရှိကြသောသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟူ၍သာ မိန့်မြွက်ထားပေသည်။ ထိုအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ လမ်းမှန်တရားသည် အလွန်ကြီးမားသော ချီးမြှင့်မှုကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အကြင်ကြီးမားသော ချီးမြှင့်မှုသည် လောကရှိ စည်းစိမ်ဟူသမျှနှင့် ‘ရဟ်မသ်’တော်များအပေါ် လွှမ်းမိုးလျက် ရှိပေသည်။ လောကတွင် သန့်ရှင်းသော သက်တမ်းနှင့် တမလွန်တွင် ထာဝရတည်မြဲမည့် စည်းစိမ်များအားလုံးသည် လမ်းမှန်တရားနှင့် ဆက်သွယ်လျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းမှန်တရားသည် အလွန်ကြီးမားသော စည်းစိမ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကြီးမားသော ဆုလာဘ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထိုစည်းစိမ်များကို ရေတွက်ပြရန် မလိုအပ်တော့ပေ။ ယင်းစည်းစိမ်များသည် လမ်းမှန်တရားကြောင့် ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။

၎င်း၏ ဥပမာမှာ ကြီးမားသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်သူတစ်ဦးသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား အသင်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် အနီးကပ်ဆုံးသူ ဖြစ်သည့်အတွက် ကျွန်ုပ်သည် အသင်၏ ပြောဆိုချက်ကို နားထောင်လက်ခံမည်ဟု ပြောဆိုလာလျှင် ထိုထက်ကြီးသော ရာထူး (သို့) ထို့ထက်ကြီးသော စည်းစိမ်သည် ၎င်းသူအတွက် အခြားရှိမည်မဟုတ်ဟူ၍ နားလည်တတ်သူတိုင်းက သိရှိကြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်း

တူစွာပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို လမ်းမှန်ရရှိသူဟူ၍ ပြောဆိုလိုက်လျှင် ထိုသူသည် လောကရှိ စည်းစိမ်များအားလုံးကို ရရှိသွားပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးသူမွန်သူမြတ်များက မိန့်ဆိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်းနှင့် ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းသည်သာလျှင် မိမိအတွက် အစားရရှိခြင်းနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးမားသော ချီးမြှင့်ခြင်းပင် ဖြစ်ချေသည်။ အကြင်သူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရသတခြင်း၌ မွေ့လျော်နေမည်ဆိုလျှင် ထိုအချိန်မှာပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးမှ ဆုလာဘ်များကို လက်ငင်းရရှိမည်ဖြစ်သည်။ တမလွန်နှင့် 'ဂျန္နသ်'၏ ဆုလာဘ်များမှာ အခြားဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်မှ ကျမ်းတော်မြတ်၏ ဤအာယသ်တော်၏ အလိုသဘောကို သဘောပေါက်နားလည်လာမိသည်။ ယင်းအာယသ်တော်၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً

အရာတစ်ခုတည်းကို 'အစားပေးသည်' ဟူ၍ မိန့်ဆိုသကဲ့သို့ 'ချီးမြှင့်သည်'ဟူ၍လည်း မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ကေန်ဆိုလျှင် ယင်းအရာနှစ်ခုစလုံးမှာ သီးခြားစီဖြစ်ပေသည်။ အစားဆိုသည်မှာ ကျင့်သုံးမှုတစ်ခုအပေါ် ရရှိခြင်းဖြစ်ပြီး ချီးမြှင့်ခြင်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်ကျင့်ကြံမှုမှမရှိဘဲ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

အဆိုပါအာယသ်တော်၌ အစားရရှိခြင်းနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်း၏ ခြားနားချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ အသင်သည် 'အမလ်'ပြုခြင်းကြောင့် ရရှိသည့်အရာကို အစားဖြစ်သည်ဟူ၍ နားလည်သဘောပေါက်ထားသည်။ ယင်းအရာ၌လည်း ကေန်အမှန် ချီးမြှင့်ခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် 'အမလ်' ပြုကျင့်မှုကြောင့် အစား ရရှိ၏။ ထို 'အမလ်'သည်လည်း ငါအသျှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ချီးမြှင့်သော အရာပင် ဖြစ်ချေသည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ ထိုအကြောင်းအရာကိုပင် ထပ်လောင်း၍ အတိအလင်း တင်ပြထားသည်မှာ 'ဟေဒါယသ်'နှင့် လမ်းမှားနှစ်ခုစလုံးသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လက်တော်ဝယ် ရှိသည်။ 'ဟေဒါယသ်' ရရှိသွားသောသူသည် အလုပ်ဟူသမျှကို 'ဟေဒါယသ်' လမ်းမှန်နှင့်အညီ ပြုမူဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသည်။ ၎င်းနောက် လမ်းမှားကို လျှောက်လှမ်းမည်ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ လုပ်ရပ်ဟူသမျှသည် ထိုပုံစံအတိုင်းပင် ဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် မိန့်တော်မူသည်မှာ-

وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيْرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوْبٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ بِهَا وَلَهُمْ
اَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُوْنَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَّا يَسْمَعُوْنَ بِهَا

ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် များစွာသော 'ဂျင်န်'များနှင့် လူသားများကို 'ဂျဟန္နမ်'အတွက် ဖန်ဆင်းထားတော်မူသည်။ ထိုသူများ၏ လက္ခဏာများမှာ ၎င်းတို့တွင် နားလည်နိုင်သော နှလုံးသား၊ မြင်နိုင်သော မျက်လုံးအစုံ၊ ကြားနိုင်သော နားရှိပြီး ယင်းအရာများကို မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးချမည်ဆိုလျှင်

ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော လမ်းကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ အခြေအနေမှာ ပြောဆိုသော စကားများကို နှလုံးသားမှ နားမလည်ကြပေ။ ကြည့်ရမည့်အရာများကို မျက်လုံးအစုံဖြင့် မကြည့်ပေ။ နားစွင့်ရမည့်အရာများကိုလည်း နားမစွင့်ကြပေ။

ယင်းအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ကေန်အမှန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ရေးမှတ်ထားသော အရာများသည် ဖုံးကွယ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းအရာများကို ဤလောကတွင် မည်သူမှ သိရှိနိုင်သူမရှိပေ။ သို့သော် လက္ခဏာများဖြင့် ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပေသည်။ အပယ်ငရဲဘုံသားများ၏ လက္ခဏာမှာ ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသော စွမ်းအားများကို မှန်ကန်သော လုပ်ရပ်များ၌ အသုံးမချကြပေ။ အမှန်တရားများကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသိဉာဏ်နှင့် မျက်လုံး၊ နားတို့ကို ချီးမြှင့်ထားတော်မူသည်။ ထိုအရာများကို မသုံးသင့်သော နေရာများတွင် သုံးစွဲကြသည်။ ကေန်အမှန် ယင်းအရာများ၏ အကြောင်းခံများဖြင့် ထာဝရငြိမ်းချမ်းမှုကို ရရှိနိုင်၏။ သို့သော် ထိုဘက်သို့ အာရုံစိုက်ခြင်း မရှိကြချေ။

အာယသ်တော်တွင် ကာဖိရ်များ နားလည်ခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း မရှိကြောင်းကို တင်ပြထားပြီး ယင်းအချက်သည် လက်တွေ့ဘဝနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၍ မည်သည့်အချက်အပေါ် အခြေခံ၍ တင်ပြထားသနည်း၊

ဤအာယသ်တော်တွင် ထိုကာဖိရ်များ၏ နားလည်မှုနှင့် မြင်နိုင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်းကိုသာလျှင် ငြင်းဆိုထားပေသည်။ အကြောင်းမှုကား ၎င်းသူများသည် နားလည်ခြင်းလည်း မရှိ။ မည်သည့်အရာကိုမှ မြင်ခြင်းလည်း မရှိ။ မည်သည့်ပြောဆိုစကားမှ ကြားခြင်း၊ နားစွင့်ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ကေန်အမှန် မြင်တွေ့နေရသည်မှာ ၎င်းတို့သည် ရူးသွပ်သူများလည်း မဟုတ်ပေ။ မျက်မမြင်များလည်း မဟုတ်ပေ။ နားကန်းသူများလည်း မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ထိုသူများသည် လောက၏ ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ပို၍ လျင်မြန်ဖြတ်လတ်သူများ ဖြစ်ကြောင်းကို မြင်တွေ့ရပေသည်။

သို့သော် အဓိကအချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ အဖန်ဆင်းခံများထဲမှ အဖန်ဆင်းခံတိုင်းကို ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ၎င်းနောက် ထိုသူများ၏ ဘဝရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ သင့်လျော်သော အသိဉာဏ်စွမ်းများကို ထည့်သွင်းပေးထားတော်မူသည်။ အကြင်အရာများကို ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် အသိဉာဏ်မဲ့သော အရာများဟူ၍ ထင်မြင်ကြသည်။ ထိုအရာများသည် ကေန်စင်စစ် အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့သော အရာများမဟုတ်ပေ။ မုချကေန် ထိုအရာများတွင် ဘဝရည်မှန်းချက်များကို ဖြည်းဆည်းနိုင်သည့် အတိုင်းအတာမျှ အလုံအလောက်ပေးတော်မူသည်။ အားလုံးထက် အနိမ့်ဆုံးအသိဉာဏ် ထည့်သွင်းပေးထားသော အရာများမှာ မြေကြီး၊ ကျောက်ခဲ စသည့်အရာများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအရာများသည် ရေးတတ် ဖတ်တတ်ခြင်းလည်း မရှိသကဲ့သို့ မိမိနေရာမှ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ၎င်းအရာများတွင် သက်တမ်းရှိသည်ဟူသော လက္ခဏာများအား သိရှိရန်ပင် အလွန်ခက်ခဲလှအောင် နည်းပါးလှပေသည်။ ၎င်းအရာများထက်

အနည်းငယ်ပိုသော အရာမှာ သဘောဝပေါက်ပင်များပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအရာများ၏ တည်ရှိနေခြင်း၌ တိုးပွားခြင်း၊ ပွင့်ခြင်း၊ သီးခြင်းများ ပါဝင်ပေသည်။ ယင်းအချက်နှင့် ကိုက်ညီသင့်လျော်သော အသိဉာဏ်အား ထိုအရာများကို ချီးမြှင့်ထားတော်မူ၏။

ထို့နောက်ပိုင်းတွင် တိရစ္ဆာန်များ၏ အဆင့်ဖြစ်သည်။ ၄င်းတိရစ္ဆာန်များ၏ တည်ရှိမှုတွင် တိုးပွားမှုလည်း ပါဝင်သကဲ့သို့ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း၊ လှည့်လည်၍ မိမိရိက္ခာကို ရှာဖွေရယူစားသောက်ခြင်း၊ နစ်နာထိခိုက် ပျက်စီးစေမည့်အရာများမှ ရှောင်ရှားခြင်း၊ ထွက်ပြေးခြင်း၊ သားမွေးခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၄င်းတိရစ္ဆာန်များကို ရရှိသော အသိဉာဏ်သည် ဖော်ပြပါအရာများထက် သာပိုပေသည်။ ယင်းအသိဉာဏ်ကြောင့် တိရစ္ဆာန်များသည် မိမိဝမ်းစာရေး ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အစားအစာများနှင့် အိပ်စက်ရန် စသည့် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိရန်သူများမှလည်း ရှောင်ရှား၍ မိမိအသက်ကို ကာကွယ်ကြသည်။ အားလုံးနောက်မှ လူသား၏ အဆင့် ဖြစ်သည်။ အကြင်လူသား၏ တည်ရှိခြင်းမှာ အားလုံးနှင့် ရှေ့ဆုံးမှ ဖြစ်သည်။ ၄င်းမှာ မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အား သိရှိခြင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ အလိုကျ ဘဝကို လျှောက်လှမ်းခြင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ် မနှစ်သက်တော်မူသော အရာများမှ ရှောင်ရှားခြင်း၊ အဖန်ဆင်းခံဟူသမျှ၏ ဝတ္ထုရားအပေါ် ဂရုစိုက်ခြင်း၊ ထိုအဖန်ဆင်းခံများမှ အလုပ်ရယူခြင်း၊ အရာတိုင်း၏ ရလဒ်ကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ အစစ်၊ အတုနှင့် အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ခြင်း၊ မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကောင်းမှုများကို ရရှိရန်အတွက် ကြိုးမားလှသော အခွင့်အရေးကြီး ရရှိထားသကဲ့သို့ အခြားမည်သည့်အရာမှ မရရှိချေ။ ဤလူသားများသည် တိုးတက်မှု၏ လမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်သွားခဲ့သည်ဆိုလျှင် ဖရစ်ရှ်သာဟ်များထက်ပင် ကျော်လွန်သော အဆင့်ကို ရရှိသွားကြသည်။ ထိုလူသားများအနေနှင့် အဆိုပါအဆင့်ကို ရရှိနိုင်သော ထူးခြားချက်မှာ ၄င်းတို့၏ ကျင့်ကြံမှုများအပေါ် ရရှိမည့် ကောင်းသော အစားနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့်ပင်လျှင် ထိုလူသားများကို အခြားအဖန်ဆင်းခံများထက် သာပိုသော အသိဉာဏ်များအား ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ထိုလူသားသည် အခြားသတ္တဝါများ၏ အဆင့်ထက် ပိုမြင့်ပြီး မိမိ၏ ဘဝရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ လုပ်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ အထူးသဖြင့် ချီးမြှင့်ထားသော အသိဉာဏ်စွမ်းများနှင့် အမြင်အာရုံ၊ အကြားအာရုံများကို ထိုအသျှင်မြတ် နှစ်လိုသည့် နေရာများ၌သာ သုံးစွဲရမည်ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအရင်းခံ အခြေအနေသည် ရှေ့၌ တွေ့မြင်ရပြီးဆိုလျှင် လူသားတစ်ဦး၏ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်းများသည် အခြားတိရစ္ဆာန်များ၏ နားလည်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်းများနှင့် သီးခြားဖြစ်သင့်ပေသည်။ အကယ်၍ ထိုလူသားသည် မိမိ၏ အသိဉာဏ်နှင့် မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်းများကို အခြားတိရစ္ဆာန်များ အသုံးပြုသကဲ့သို့ အသုံးပြုမည်။ ၄င်းနောက် အရာတိုင်း၏ ရလဒ်အပေါ် စဉ်းစားတွေးတောပြီး မကောင်းမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုများကို ကျင့်ဆောင်ရမည်မှာ လူသားများအတွက် ထူးခြားသောလုပ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းအပေါ် အာရုံမစိုက်ပါက ထိုလူသားသည် အသိဉာဏ်ရှိသော်ငြားလည်း အသိဉာဏ်မဲ့သူ ဖြစ်၏။ မျက်စိမြင်သော်ငြားလည်း အကန်းဖြစ်၏။ ကြားနိုင်သော်ငြားလည်း

နားကန်းသူဖြစ်သည်ဟူ၍ပင် ပြောဆိုရမည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းတော်မြတ်တွင် အဆိုပါလူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားတစ်နေရာတွင် မိန့်ဆိုထားသည်မှာ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْىٌ ဆိုလိုသည်မှာ ဆွံ့အ နားမကြား၍ အကန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းအာယသ်တော်တွင် ထိုသူများသည် မိမိတို့၏စားသောက်ခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ အိပ်စက်ခြင်း၊ နိုးကြားခြင်းများကို နားမလည်သောသူများ ဖြစ်သည်ဟူ၍ တင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ (သို့) အဆိုပါအရာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အရာများကို မြင်တွေ့ခြင်းမရှိဟူ၍ တင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သာမက ကျမ်းတော်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင်က တစ်နေရာတွင် ထိုသူများနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများသည် လောက၏ အပေါ်ယံအရာများကို ကောင်းစွာ သိရှိကြသောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် တမလွန်အား မေ့လျော့ကြသူ၊ အသိဉာဏ်မဲ့သူများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့နောက် ဖိရ်အောင်န်နှင့် ဟာမာန်၊ ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်စုများနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَكَانُوْا مُسْتَبْصِرِيْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ ယင်းသူများသည် အလွန်အတွေးအခေါ်ကောင်းသော သူများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုသူများသည် အာရုံများကို အသုံးချရာ၌ တိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတွက်သာ အသုံးချကြပြီး ဝိညာဉ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုအတွက် အနည်းငယ်မျှပင် စဉ်းစားကြသော သူများ မဟုတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသူများသည် ဘဝသက်တမ်းတွင် မည်မျှပင် တိုးတက်မှုကို ရရှိသည် ဖြစ်စေ၊ လကမ္ဘာပေါ်တက်၍ မည်မျှပင် အောင်မြင်မှုများကို ရရှိကြသည်ဖြစ်စေ၊ တီထွင်ထားသော အရာများဖြင့် လောကကြီးအား မည်မျှပင် ဖြည့်ဆည်းလိုက်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ သို့သော် အဆိုပါအရာများအားလုံးသည် ကိုယ်ခန္ဓာအား လွှမ်းခြုံရန်နှင့် ဝမ်းဗိုက်အတွက်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ရှေ့ဆက်ပြီး ဝိညာဉ်အတွက် ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်အတွက် အကြောင်းဖန်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းတော်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဆွံ့အသူဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အာယသ်တော်၌ ၎င်းတို့သည် ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ နားလည်ခြင်း မရှိဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ အလိုသဘောမှာ ထိုသူများသည် နားလည်သင့်သော အရာများကို **နားမလည်**၊ မြင်သင့်သော အရာများကို မြင်ကြ၊ ကြားသင့်သော အရာများကို မကြားကြသောသူများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့အနေနှင့် ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ နားလည်ခြင်း စသည့် အရာများသည် တိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့သာ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းတိရစ္ဆာန်များတွင် မြည်း၊ မြင်း၊ နွား၊ ဆိတ် အားလုံး ပါဝင်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် ထိုသူများနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اُولٰۤئِكَ كَالْاَنْعَامِ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ 'ငင်းတို့သည် ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။'

ယင်းသတ္တဝါများသည် ကိုယ်ခန္ဓာအတွက်သာ လုံးပန်းလျက် ရှိကြသည်။ ဝမ်းဗိုက်၏ သောကသည် နောက်ဆုံးပန်းတိုင်ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် မိန့်တော်မူသည်မှာ بَلْ هُمْ اَضَلُّ သို့သာမက ထိုသူများသည် ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါများထက်ပင် ပို၍ အသိဉာဏ်မဲ့သောသူများ ဖြစ်ကြသည်။ အကြောင်းမူကား တိရစ္ဆာန်များသည် တရားတော်၏ အမိန့်များကို ပညတ်ခံရခြင်း မရှိချေ။ ယင်းတိရစ္ဆာန်များအတွက် ပြစ်ဒဏ်နှင့် အစားလည်း မရှိပေ။ ငင်းသတ္တဝါများ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိတို့၏ သက်တမ်းကို မှန်ကန်စွာ ဆောက်တည်ရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူသားအနေနှင့် မိမိတို့၏ ကျင့်သုံးခဲ့သည်နှင့် ပတ်သက်၍ စာရင်းစစ်မေးခြင်း ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းလူများအပေါ် အစားနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူသားအနေနှင့် အဆိုပါလုပ်ဆောင်ချက်များကို မိမိတို့၏ ပန်းတိုင်အဖြစ် မှတ်ယူမည်ဆိုလျှင် တိရစ္ဆာန်များထက် ပို၍ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုမှတစ်ပါး တိရစ္ဆာန်များသည် မိမိသခင်၏ အမိန့်ကို အပြည့်အဝ လိုက်နာကြပြီး ဖီဆန်သူ လူသားများသည် မိမိအသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ အပြစ်များ ပြုလုပ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ထိုလူသားများသည် တိရစ္ဆာန်များထက် ပို၍ အသိဉာဏ်မဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်းခံရပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ
فِيْۤ اَسْمَآئِهٖ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٨٠﴾

၇ : ၁၈၀ ။ ။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၌ ကောင်းမြတ်သော နာမတော် (ဂုဏ်တော်) များ ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်အား ယင်းနာမတော်များဖြင့် တသ (ဆုတောင်း) ကြလေကုန်။ ငင်းပြင် အသင်တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချွတ်ချော်တိမ်းပါး ဖြစ်မှားကြသော သူတို့အား စွန့်ပယ်၍ ထားကြလေကုန်။ ငင်းတို့သည် မကြာမီကာလတွင် မိမိတို့၏ အပြုအမူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစား (ပြစ်ဒဏ်) ပေးခြင်းကို ခံကြရပေမည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

သီးသန့်ကောင်းသော အမည်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ထိုအမည်များဖြင့်သာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သတိရတသကြကုန်။ အခြားသူများအပေါ် ထိုအမည်များကို [illegible]ကြလေနှင့်။ သို့သာမက ဖော်ပြပါအသျှင်မြတ်၏ အမည်များနှင့် ပတ်သက်၍ စည်းကမ်းမဲ့

အသုံးပြုသော သူများနှင့် အဆက်အသွယ်မလုပ်ကြလေနှင့်။ ထိုသူများသည် အဆိုပါအမည်များကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှတစ်ပါး ၎င်းတို့ ကိုးကွယ်ကြသောအရာများအပေါ် ယုံကြည်စွာဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ ထိုသူများသည် မိမိတို့ ပြုကျင့်သည့် လုပ်ရပ်အပေါ် မုချကေန် ဒဏ်ခတ်ခြင်း ခံရမည်ဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ရှေ့တင်ပြပါ အာယသ်တော်များတွင် အပယ်ငရဲဘုံသားများနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြထားပေသည်။ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ အသိအာရုံများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လက္ခဏာတော်များအား ကြည့်ခြင်း၊ နားထောင်ခြင်း၊ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၌ မသုံးစွဲကြချေ။ တမလွန်၏ ထာဝရသက်တမ်းအတွက် မည်သည့်အရာမှ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း မရှိပေ။ ယင်းသို့ ပြုခြင်း၏ ရလဒ်မှာ ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသော အမြင်အာရုံ၊ အကြားအာရုံများကို အချည်းအနှီးပြုလုပ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်းဖြင့် မိမိစိတ်အာရုံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ အောင်မြင်မှုရယူခြင်းမှ မေ့လျော့နေကြသည်။ တိရစ္ဆာန်များထက် ပို၍ လမ်းမှားပေါ်ရောက်ရှိပြီး အသိဉာဏ်မဲ့ခြင်း၌ နစ်မွန်းလျက်ရှိကြသည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် ထိုရောဂါများကို ကုစားရန်နှင့် ဝေဒနာ၏ ဆေးဝါးကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဒိုအာများစွာပြု၍ အသျှင်မြတ်အား များမြောင်စွာ သတိရတသမည် ဖြစ်သည်။

وَ لِلّٰهِ الْاَ سْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا

ဆိုလိုသည်မှာ ကောင်းမွန်သော အမည်များအားလုံးသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ အသင်တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်ကို အဆိုပါကောင်းမွန်သော အမည်များဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သတိရတသကြကုန်။

ကောင်းမွန်သော အမည်များ၏ ရှင်းလင်းချက်

ကောင်းမွန်သော အမည်များဆိုသည်မှာ ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ဒြပ်များနှင့် အမြင့်ဆုံးအဆင့်၌ ရှိခြင်းကို ဖော်ဆောင်ညွှန်ပြသော အမည်များကို ဆိုလိုပေသည်။ ၎င်းမှာ ပြည့်စုံကုံလုံ၍ အမြင့်ဆုံးအဆင့်တစ်ဆင့် ဖြစ်ပြီး ယင်းထက်သာပိုသော အဆင့်ဟူ၍ မရှိပေ။ ထိုအဆင့်အား စကြဝဠာကြီးအား ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်သာလျှင် ရရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်မှအပ အခြား မည်သည့်အဖန်ဆင်းခံကိုမှ ထိုအဆင့်အား ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည့်စုံသော လူတိုင်းထက် အခြားတစ်ဦးမှာ အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ မွန်မြတ်သူထက် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ရှိနိုင်သည်။

فَوْقَ كُلِّ ذِىْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ

၏ အလိုသဘောမှာလည်း ပညာရှိသူတိုင်းထက် ပို၍ အခြားပညာရှိသူဖြစ်နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤအာယသ်တော်တွင် ဤကဲ့သို့သော စာသားကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယင်းစာသားမှ သိရှိရသည်မှာ ဤကောင်းမွန်သော အမည်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် သီးသန့်ဖြစ်သည်။ အခြားသူများ မရရှိကြပေ။

فَادْعُوهُ بِهَا

ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် ကောင်းမွန်သောအမည်များရှိကြောင်းကို သိရှိရသည့်အတွက် ထိုကောင်းမွန်သော အမည်များသည် ထိုအသျှင်မြတ်အတွက် သီးသန့်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရှိရာ အဆိုပါ အမည်ကောင်းများဖြင့်သာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို ခေါ်ဝေါ်သတိရသတရန် အရေးကြီးပေသည်။

ခေါ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဒိုအာ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်။ ဒိုအာစာလုံးသည် ကျမ်းတော်မြတ်တွင် အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးအတွက် အသုံးပြုထားပေသည်။ တစ်ခုမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်အား ချီးမွမ်းထောပနာပြုခြင်း၊ 'သတ်စ်ဗီးဟ်' နှင့် 'သဟ်မီးဒ်' စာလုံးများနှင့်အတူ သတိရတသခြင်း၊ ကျန်တစ်ချက်မှာ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခက်အခဲများ ကျရောက်သည့်အချိန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ မိမိလိုအပ်ချက်များကို တောင်းဆိုခြင်း၊ အခက်အခဲ ဒုက္ခများမှ လွတ်မြောက်ရန်နှင့် လွယ်ကူမှု ရရှိရန် လျှောက်ထားခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် فَادْعُوهُ بِهَا ၏ စာလုံးတွင် ဖော်ပြပါ အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်ပေသည်။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ချီးမွမ်းထောပနာပြုခြင်း၊ ၎င်းနောက် 'သတ်စ်ဗီးဟ်' နှင့် ထိုက်တန်သူမှာ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ပင်ကိုယ်ဇာတိတော်ပင် ဖြစ်သည်။ အခက်အခဲ ဒုက္ခဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ရန်နှင့် လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းသည်လည်း ထိုအသျှင်မြတ်၏ လက်တော်ဝယ် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအသျှင်မြတ်ကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းထောပနာပြုကြကုန်။ ၎င်းနောက် လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းရန်နှင့် အခက်အခဲများမှ လွယ်ကူမှု ရရှိစေရန်အတွက် ထိုအသျှင်မြတ်ကိုသာ တသကြကုန်။ ၎င်းနောက် ခေါ်ဆိုရန်နည်းလမ်းကိုလည်း တင်ပြထားသည်မှာ ထိုအမည်ကောင်းများနှင့်သာ ခေါ်ဆိုကြကုန်။ အကြင်အမည်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက်သာ သတ်မှတ်ထား၏။

ဒိုအာ၏ အချို့စည်းကမ်းချက်များ

ဤအာယသ်တော်တွင် အချက်နှစ်ချက်ကို အွမ္မသ်အတွက် လမ်းညွှန်ထားပေသည်။ တစ်ချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ချီးမွမ်းခံထိုက်သူမရှိ။ (သို့) အခက်အခဲများကို ဖယ်ရှားပေးတော်မူသော အသျှင်မြတ်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒများအတွက် ခေါ်ဆိုထိုက်သူဟူ၍ ထိုအသျှင်မြတ်မှအပ အခြားမည်သူမှ မရှိ။ ဒုတိယအချက်မှာ ထိုအသျှင်မြတ်ကို ခေါ်ဆိုရန်အတွက်လည်း လူတို့အနေနှင့် ခေါ်ဆိုလိုသလို ခေါ်ဆိုနိုင်ခွင့် မရှိပေ။ သို့သာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ခေါ်ဆိုရမည့် ဝါကျများကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့အား တင်ပြထားပေသည်။ ယင်းဝါကျများသည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ဒြပ်နှင့် ကိုက်ညီသော ဝါကျများပင် ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းနောက် ထိုဝါကျများနှင့်သာ ခေါ်ဆိုရန် ကျွန်ုပ်တို့အား

စည်းကြပ်ထားပေသည်။ မိမိအစီအစဉ်ဖြင့် အခြားဝါကျများ မပြောင်းလဲရပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဘက်ပေါင်းစုံကို ထောက်ထားပြီး ထိုအသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ဒြပ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် ဝါကျများအား သီကုံးရန် လူသားအနေနှင့် တတ်စွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိချေ။

ဘိုခါရီကျမ်းနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်း၌ ဟဇရေသ်အဗူဟူရိုင်ရာဟ် ﵁ ၏ ဆင့်ပြန့်ချက်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော် (၉၉) ပါး ရှိသည်။ ယင်းဂုဏ်တော်အား ကျက်မှတ်အာဂုံဆောင်သောသူသည် 'ဂျန္နသ်'အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ အေမာမ်သိရ်မေဇီနှင့် ဟာကင်မ်သခင်သည် ယင်းဂုဏ်တော် (၉၉) ပါးအား အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အဆိုပါဂုဏ်တော် (၉၉) ပါးကို ဖတ်ရွတ်ပြီး မည်သည့်လိုအင်ဆန္ဒမျိုးကိုမဆို တောင်းခံပါက သဘောတူလက်ခံတော်မူမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က

اُدْعُوْنِيْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ

ဟူ၍ ကတိတော်ပြုထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့အနေနှင့် ငါအသျှင်မြတ်အား ခေါ်ဆိုမည်ဆိုလျှင် အသင်တို့၏ ဒိုအာကို လက်ခံတော်မူမည်။ လိုအင်ဆန္ဒများနှင့် အခက်အခဲများအတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ဒိုအာပြုခြင်းထက် ပို၍ မည်သည့်နည်းလမ်းမရှိ။ ယင်းနည်းလမ်းသည် နစ်နာဆုံးရှုံးခြင်း အလျဉ်းမရှိဘဲ မုချ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ လိုအင်ဆန္ဒများအတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ ဒိုအာပြုရာတွင် မည်သို့မှ နစ်နာစရာကြောင်း အလျဉ်းမရှိပေ။ ထိုသို့ ဒိုအာပြုခြင်း၏ အကျိုးစဝါးဗ်အား စာရင်းမှတ်သားတော်မူမည်။

اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ

ဟူ၍ ဟဒီးစ်တော်၌ လာရှိထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဒိုအာပြုခြင်းသည် 'အေဗာဒသ်'၏ ဦးနှောက်ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်မဆို တောင်းဆိုပါစေ များသောအားဖြင့် တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ဖြည့်ဆည်းပေးတော်မူသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသည်မှာ မိမိရည်ရွယ်၍ တောင်းဆိုသော အရာသည် မိမိအတွက် ကောင်းကျိုးမရှိသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ထိုဒိုအာကို ၎င်းသူအတွက် အကျိုးရှိမည့်ဘက်သို့ လှည့်ပေးတော်မူလိုက်၏။ ၎င်းနောက် ချိုမွမ်းထောပနာပြုခြင်းနှင့်အတူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်းသည် အီမာန်၏ စာရိတ္တဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ သတိရခြင်းကြောင့် လူသား၏ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် ချစ်စိတ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သွားတော့သည်။ အကယ်၍ လောက၏ ခက်ခဲမှုဟူသမျှနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ဆိုလျှင် လွယ်ကူမှုကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဘိုခါရီ၊ မွတ်စ္စလင်မ်၊ သိရ်မေဇီ၊ နစာအီတို့၏ ခိုင်လုံသော ဟဒီးစ်တော်များတွင် တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်။ အကြင်သူတစ်ဦးသည် သောကဖြစ်စရာ

တစ်စုံတစ်ရာ ကြုံရလျှင် (သို့) စိတ်လှုပ်ရှားချိန် (သို့) စိတ်ရှုပ်ထွေးသော အလုပ်တစ်ခုခုနှင့် ရင်ဆိုင်ရလျှင် အောက်ပါ 'ကလေမာဟ်'တော်ကို ဖတ်ရွတ်သင့်ပေသည်။ ယင်း'ကလေမာဟ်'တော်ကြောင့် အခက်အခဲဟူသမျှ လွယ်ကူသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း 'ကလေမာဟ်'တော်မှာ-

لَآاِلٰهَ اِلَّا اللهُ الْعَظِيْمُ الْحَلِيْمُ ، لَآاِلٰهَ اِلَّااللهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمُ

لَآاِلٰهَ اِلَّااللهُ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمُ

၎င်းနောက် မွတ်စ်သေဒ်ရက်ဟာကီမ်တွင် ဟဇရသ်အနတ်စ် رضي الله عنه ၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဟဇရသ်ဖာသွေမာဟ် رضي الله عنها အား မိန့်တော်မူသည်မှာ 'ငါကိုယ်တော်၏ 'ဝဆီွယသ်'ကို နားထောင်ရန်အတွက် အသင့်အား မည်သည့်အရာက တားဆီးနေရပါသနည်း။ ၎င်းနောက် ယင်း 'ဝဆီွယသ်'ပေါ် ကျင့်သုံးရန် မည်သည့်အရာက တားဆီးနေပါသနည်း။ ၎င်း 'ဝဆီွယသ်'မှာ နံနက်၊ ညနေ အောက်ပါဒိုအာကို တောင်းဆိုကြကုန်။'

يَاحَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِيْثُ اَصْلِحْ لِيْ شَاْ نِيْ كُلَّهٗ وَلَاتَكِلْنِيْ

اِلٰى نَفْسِيْ طَرْ فَةَ عَيْنٍ

ဤဒိုအာလည်း လိုအင်ဆန္ဒများ ပြည့်ဝစေရန်နှင့် အခက်အခဲများ ပြေလည်စေရန်အတွက် အနိုင်းမဲ့ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၏ ဝါကျတွင် အွမ္မသ်ထုအား အချက်နှစ်ချက်ကို ညွှန်ပြထားပေသည်။ တစ်ချက်မှာ 'ချီးမွမ်းထောပနာပြုခြင်းနှင့် အခက်အခဲများ ပြေလည်စေရန်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒများ ပြည့်ဝစေရန်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုသာ ခေါ်ဆိုကြကုန်။ မည်သည့်အဖန်ဆင်းခံကိုမှ မခေါ်ရ။' ဒုတိယအချက်မှာ 'ထိုအသျှင်မြတ်အား အဆိုပါအမည်များဖြင့်သာ ခေါ်ဆိုကြကုန်။ ယင်းအမည်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ စာလုံးများကို ပြောင်းလဲခြင်းလည်း မပြုရ။'

အာယသ်တော်၏ ရှေ့ဝါကျတွင် ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَ ذَرُو الَّذِيْنَ يُلْحِدُ وْنَ فِيْٓ اَسْمَآ ئِهٖ سَيُجْزَوْنَ مَاكَانُوْ يَعْمَلُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကောင်းမွန်သော အမည်များတွင် အပြောင်းအလဲလုပ်သောသူများကို စွန့်လွှတ်လိုက်ကြကုန်။ ၎င်းသူအား ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဒဏ်ခတ်ခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ اِلْحَادْ ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ 'တစ်ဖက်သို့ ယိမ်းခြင်းဖြစ်သည်။' လမ်းအလယ်မှ ဘေးရောက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် 'ကဗရ်'၏ 'လဟဒ်'ကို 'လဟဒ်'ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းမှာ ထို 'ကဗရ်'သည် အလယ်မှ ဘေးရောက်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျမ်းတော်မြတ်တွင် الحاد စာလုံး၏ အလိုသဘောမှာ မှန်ကန်သော အဓိပ္ပာယ်ကို

လွှတ်၍ ဟိုဘက်ဒီဘက် အလှည့်အပြောင်း ပြုလုပ်ထားသည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သုံးနှုန်းပြောဆိုကြသည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား လမ်းညွှန်ထားသည်မှာ အသင်ကိုယ်တော်၊ ထိုသူများကို စွန့်လွှတ်လိုက်လော။ အကြင်သူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကောင်းသောအမည်များတွင် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ထားကြသည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များတွင် အပြောင်းအလဲပြုခြင်းအား တားမြစ်ထားခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ပုံစံအသီးသီးများ

အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များတွင် အပြောင်းအလဲပြုလုပ်သည့် ပုံစံများစွာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထိုပုံစံများအားလုံး ဤအာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာတွင် ပါဝင်သည်။

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် အသုံးပြုသော နာမတော်များသည် ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များ၌ တင်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ စစ်မှန်သော ပညာရှင်များ၏ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များနှင့် ဂုဏ်တော်များကို ကြိုက်နှစ်သက်သကဲ့သို့ ပြုလုပ်ဖန်တီးနိုင်ခွင့် မည်သူမှ မရှိပေ။ ကြိုက်နှစ်သက်သကဲ့သို့ ထိုအသျှင်မြတ်အား ချီးမွမ်းထောပနာပြုပိုင်ခွင့် မရှိပေ။ သို့သာမက ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များတွင် တင်ပြထားသော ဂုဏ်တော်များနှင့် နာမတော်များနှင့်သာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသရန် အရေးကြီးပေသည်။ ဥပမာ- အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို كريم (ကရီးမ်) ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည်၊ سخى 'စခီ' ဟူ၍ မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ نور 'နူးရ်' ဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်ပြီး اَبْيَض 'အဗ်ယသ်' ဟူ၍ မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ شَافِي (ရှာဖီ) ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်၍ طَبِيب (သွဗီးဗ်) ဟု မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းဒုတိယစာလုံးသည် ပထမစာလုံးနှင့် အဓိပ္ပာယ်ခြင်း တူညီသော်ငြားလည်း ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များ၌ တင်ပြထားခြင်း မရှိသည့်အတွက် ခေါ်ဆိုပိုင်ခွင့်မရှိပေ။

နာမတော်များ၌ အပြောင်းအလဲလုပ်ခြင်း၏ ဒုတိယပုံစံမှာ ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များ၌ တင်ပြထားသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များထဲမှ နာမတော်တစ်ခုခုကို မသင့်လျော်ဟုဆိုကာ စွန့်လွှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ရိုသေသမှု ကင်းမဲ့ကြောင်းမှာ ထင်ရှားပေသည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်နာမတော်များဖြင့် မှည့်ခေါ်ခြင်း (သို့) ရည်ညွှန်းပြောဆိုခြင်း မပိုင်ကြောင်း

တတိယပုံစံမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်နာမတော်များကို အခြားသူအတွက် အသုံးပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုသို့ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်တဝင့် တင်ပြထားသည်မှာ မှန်မြတ်သော နာမတော်များထဲမှ အချို့နာမတော်များအား ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များတွင် အခြားသူများနှင့်

ပတ်သက်၍ သုံးစွဲတော်မူထားပေသည်။ အချို့နာမတော်များအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားသူများအတွက် ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များပင် သုံးစွဲထားခြင်းမရှိပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားသူများအတွက် သုံးစွဲထားသော နာမတော်များသာလျှင် တစ်ပါးသူအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ- ရဟီးမ်၊ ရရှီးဒ်၊ အလီ၊ ကရီးမ်၊ အဇီးဇ် စသည့် နာမတော်များ ဖြစ်သည်။ မွန်မြတ်သော နာမတော်များထဲမှ အချို့နာမတော် များအား ကျမ်းတော်မြတ်၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားသူများအတွက် သုံးစွဲထားခြင်း မရှိပေ။ ထိုနာမတော်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် သီးသန့်ဖြစ်သည်။ ယင်းသီးသန့်နာမတော်များကို အသျှင် မြတ်မှအပ အခြားသူများအတွက် အသုံးပြုခြင်းသည် အပြောင်းအလဲပြုလုပ်ခြင်း၌ ပါဝင်သည့်အတွက် 'ဟရာမ်'ဖြစ်၍ သုံးစွဲပိုင်ခွင့် မရှိပေ။ ဥပမာ- ရဟ်မာန်၊ စွဗ်ဟာန်၊ ရဇ္ဇာက်၊ ခါလိက်၊ ဂဖ္ဖာရ်။ ကုဒ္ဒူစ် စသည့် အမည်များ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ထိုသီးသန့်နာမတော်များကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားသူများအတွက် အသုံးပြုခြင်းသည် အကယ်၍ မှားယွင်းသော ယုံကြည်ချက်အပေါ် မူတည်၍ အသုံးပြုမည်။ ၄င်းမှာ ထိုအခြားသူကိုပင် ခါလိက်၊ (သို့) ရဇ္ဇာက်ဟု မှတ်ယူကာ ထိုစာလုံးများဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ကာဖိရ်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ မှားယွင်းသော ယုံကြည်ချက်မရှိဘဲ အမှတ်မဲ့ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ခါလိက်၊ ရဇ္ဇာက် (သို့) ရဟ်မာန်၊ စွဗ်ဟာန်ဟု ပြောဆိုမည်ဆိုလျှင် ကာဖိရ် မထိုက်ပေ။ သို့သော် ယှဉ်တွဲ သုံးစွဲသည့် ပုံစံသက်ရောက်သည့်အတွက် ပြင်းထန်သည့် အပြစ်ထိုက်မည်။

ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ ယနေ့ခေတ် မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အဆိုပါမှားယွင်းမှုများ၌ နစ်မွန်းလျက် ရှိကြသည်။ အချို့လူများသည် အစ္စလာမ့်အမည်များထားခြင်းကိုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ကြသည်။ ၄င်းတို့၏ အပြင်ပန်းပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းပိုင်းစာရိတ္တများအား ကြည့်မည်ဆိုလျှင် မွတ်စ္စလင်မ်ဟုပင် ထင်မြင်ရန် ခက်ခဲလှပေသည်။ သို့သော် အမည်ဖြင့် သိရှိရပေသည်။ ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်ပုံစံဖြင့် အမည်များ မှည့်ခေါ်လျက် ရှိကြသည်။ အမျိုးသမီးများ၌လည်း အစ္စလာမ့်ပုံစံနှင့် အမည်များ (ဥပမာ- ခဒီဂျာ၊ အာအေရှာ၊ ဖွာသွေမာ၊) ထားရမည့်အစား နစီးမ်၊ ရှမီးမ်၊ ရှဟ်နာဇ်၊ နဂ်မာ၊ ပရ်ဝင်းန်ဟူ၍ မှည့်ခေါ်လျက် ရှိကြသည်။ ထိုထက်မက ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည့် အချက်မှာ အချို့သူများ၏ အစ္စလာမ့်အမည်မှာ အဗ္ဗဒုရ်ရဟ်မာန်၊ အဗ်ဒုလ်ခါလိက်၊ အဗ်ဒုလ်ရဇ္ဇာက်၊ အဗ်ဒုလ်ဂဖာရ်၊ အဗ်ဒုလ်ကုဒ္ဒူစ် စသည်တို့အား ယင်းအမည်များ တွင် စာလုံးကို လျှော့ကာ မှားယွင်းသည့်ပုံစံနှင့် သုံးစွဲခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ၄င်းမှာ- ထိုအမည်များ၏ နောက်ဆုံးစာလုံးကိုသာ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ဥပမာ- ခါလိက်၊ ရဇ္ဇာက်၊ ဂဖ္ဖာရ်၊ ရဟ်မာန်ဟူ၍ လူသား များအား မှည့်ခေါ်ကြသည်။ ထိုထက်မက ဆိုးရွားသော အချက်မှာ قدرة الله ကို အလ္လာဟ်ဆွာဟိဗ် قدرة خدا ကို ခိုဒါဆွာဟိဗ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အထက်ပါအချက်များအားလုံးသည် မပိုင်သည့်အတွက် ကြီးလေးသော အပြစ်ထိုက်၏။ ခေါ်ဆိုသည့်အခေါက်တိုင်း၊ အပြစ်ထိုက်မည်ဖြစ်သည်။ နားထောင်သူ၊ ကြားရသူလည်း အပြစ်နှင့် ကင်းမည်မဟုတ်ပေ။

ထိုကဲ့သို့သော အပြစ်များကို ကျွန်ုပ်တို့၏ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ညီနောင်များသည် နေ့၊ ည ကျူးလွန်လျက်ရှိကြသည်။ ထိုကျူးလွန်ခြင်း၏ ရလဒ်သည် အလွန်ဆိုးရွားလှသည်ကိုလည်း မည်သူမှ

သောကမရှိကြချေ။ ယင်းအချက်အား သတိချပ်စေရန်အတွက် အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးဝါကျတွင် တင်ပြထားသည်မှာ–

سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများကို ပြုခဲ့သမျှသော အကျိုးဆက်များ ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပေးတော်မူမည့် အကျိုးဆက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပေ။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိခြင်းသည်ပင်လျှင် ကြီးလေးပြင်းထန်သည့် ပြစ်ဒဏ်ဘက်သို့ ညွှန်ပြနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

လောကီအကျိုး (သို့) သာယာမှုနှင့် အရသာရှိသော ပြစ်မှုများတွင် မိမိဆန္ဒကြောင့် (သို့) လိုအပ်ချက်ကြောင့် မလွဲမရှောင်သာ ဖြစ်ရှိသွားပေသည်။ ကျူးလွန်မိပါသည်ဟူ၍ ပြောဆိုမည်ဆိုလျှင် ပြောဆိုနိုင်သေးသည်။ သို့သော် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ ယနေ့ခေတ် မွတ်စ္စလင်မ်များသည် မိမိတို့၏ အသိဉာဏ်မဲ့ခြင်းနှင့် မေ့လျော့မှုများကြောင့် များစွာသော အချည်းအနှီးပြစ်မှုများတွင် နစ်မွန်းလျက်ရှိကြသည်။ ယင်းပြစ်မှုများတွင် လောကီအကျိုးလည်းမရှိ။ အနည်းငယ်မျှ သာယာမှုနှင့် အရသာလည်း မရှိပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ပိုင်၏၊ မပိုင်၏ဟူသော ဘက်သို့ လုံးဝ ဂရုမပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٨١﴾

၇ : ၁၈၁ ။ ။ ၎င်းပြင် ငါအသျှင်မြတ် ဖန်ဆင်းတော်မူသော သူတို့အနက် အုပ်စုတစ်စု ရှိသည်။ ၎င်း (အုပ်စု) တို့သည် (သူတစ်ပါးတို့အား) မှန်ကန်သော တရားလမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ လမ်းညွှန်ကြသည့်အပြင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ယင်းအမှန်တရားနှင့်အညီ (လိုက်နာ) စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြကုန်သည်။

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٢﴾

၇ : ၁၈၂ ။ ။ သို့ရာတွင် ငါအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ စွပ်စွဲငြင်းပယ်ကြကုန်သော အကြင်သူတို့ကိုမူ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ မသိကြသောနည်းဖြင့် တစ်ဖြည်းဖြည်း ၎င်းတို့အား (ဂျဟန္နမ်ငရဲဘုံဘက်သို့) ဆွဲယူတော်မူမည်။

وَاُمْلِيْ لَهُمْ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿١٨٣﴾

၇ : ၁၈၃ ။ ။ အမှန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (ကာလကြာမြင့်စွာ) ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပေးထားတော်မူ၏။ ကေန်စင်စစ် ငါအသျှင်မြတ်၏ လျှို့ဝှက်စွာ ကြံစည်မှုသည် အလွန်တရာ ခိုင်ခံ့လှပေသည်။

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾

၇ း ၁၈၄ ။ ။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ အဖော် (နဗီတမန်တော် မိုဟမ္မဒ်သခင်) ၌ ရူးသွပ်ခြင်းသည် လုံးဝမရှိခြင်းကြောင်း၊ စင်စစ်မှာ ထို (နဗီတမန်တော်မိုဟမ္မဒ်) သည် ထင်ရှားစွာသော (ကြိုတင်) သတိပေး နှိုးဆော်သူတစ်ဦးသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြခြင်း မပြုကြလေသလော။

أَوَلَمْ يَنظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾

၇ း ၁၈၅ ။ ။ ၎င်းသူတို့သည် မိုးကောင်းကင်များနှင့် ပထဝီမြေဝယ် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏) အာဏာစက်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ဖန်ဆင်းတော်မူသော (သက်ရှိသက်မဲ့) အရာဝတ္ထုအလုံးစုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့ (သေဆုံးရန်) သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်သော ကာလအပိုင်းအခြားသည် နီးကပ်လာပြီဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း မတွေးမမြင် မဆင်ခြင် မသုံးသပ်ကြလေသလော။ ၎င်းတို့သည် (တမန်တော်မြတ်၏ သတိပေးနှိုးဆော်ချက်ဖြစ်သော) ဤ (ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်) အပြင် မည်သည့်စကားကို ယုံကြည်ပါဦးမည်နည်း။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ငါအသျှင်မြတ်၏ အဖန်ဆင်းခံလူသားနှင့် 'ဂျင်န်'များအားလုံးသည် လမ်းမှားသောသူများသာ မဟုတ်ပေ။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုသူများထဲတွင် ဤကဲ့သို့သော အုပ်စုတစ်စု ရှိမည်။ ယင်းအုပ်စုသည် စစ်မှန်သည့် အစ္စလာမ်သာသနာတော်နှင့်အညီ လူများကို လမ်းညွှန်ကြလိမ့်မည်။ ယင်းသာသနာတော်၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ မိမိနှင့် အခြားသူများ၏ ကိစ္စရပ်များတွင် တရားမျှတစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြမည်။ အကြင်သူသည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို လိမ်ညာမည်ဆိုလျှင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အပယ်ငရဲဘုံဘက်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် ယင်းနည်းစနစ်ကို သိရှိကြသူများ မဟုတ်ပေ။ ၎င်းနောက် လောက၌ပင် 'အဇားဗ်'ပြစ်ဒဏ်ကျရောက်စေခြင်း မပြုဘဲ ထိုသူများကို အခွင့်အရေးပေးထားတော်မူ၏။ မုချကေန် ငါအသျှင်မြတ်၏ စီမံမှုများသည် အလွန်ခိုင်မြဲ၏။ ၎င်းတို့ ရင်ဆိုင်နေရသောသူသည် အနည်းငယ်မျှပင် ရူးသွပ်ခြင်း မရှိကြောင်းကို ထိုသူများအနေနှင့် အဘယ်ကြောင့် မစဉ်းစားမိကြပါသနည်း။ ယင်းရင်ဆိုင်နေရသော သူသည် ပြစ်ဒဏ်များဖြင့် အတိအလင်း ခြောက်လှန့်သူသာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ဖန်ဆင်းထားသော မိုးကောင်းကင်များနှင့် မြေပထဝီကိုလည်းကောင်း၊ အခြားအရာများကိုလည်းကောင်း စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်ကြောင့် မစဉ်းစားကြပါသနည်း။ အကယ်၍ စဉ်းစားခဲ့မည်ဆိုလျှင် 'အဇားဗ်'ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့

မည်ဖြစ်သည်။ ယင်း 'အဓားဗ်'မှ လွတ်ကင်းအောင် သောကထားကြမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ သောကထားခြင်းဖြင့် စစ်မှန်သည့် သာသနာတော်ကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အချိန်တိုင်းတွင် သေမင်းသည် အနီးကပ်ဆုံး ရှိနေသည်ဆိုကြောင်းကို တင်ပြထားသော ကျမ်းတော်မြတ်၏ ရှုးရှသော နှုတ်ကပါဌ်တော်များပင်လျှင် ၎င်းတို့အား သောကမဖြစ်စေနိုင်ပါက ကျမ်းတော်မြတ်နောက် မည်သည့်စကားအပေါ်မှ အီမာန်ယူလာကြလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

အထက်ပါအာယသ်တော်များတွင် အပယ်ငရဲဘုံသားများ၏ အခြေအနေများနှင့် အရည်အသွေးများနှင့်အတူ ထိုသူများ လမ်းမှားရခြင်း၏ အကြောင်းခံများကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသော အသိဉာဏ်စွမ်းအားနှင့် မူလနေရာများတွင် အသုံးမချဘဲ ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖန် ထိုသူများ၏ ဝေဒနာကို အသျှင်မြတ်၏ မွန်မြတ်သော နာမတော်များနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်း၏ အမှီသဟဲဖြင့် ကုစားရန် တင်ပြထားပေသည်။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်ထက်အလျှင် အခြားအာယသ်တော်တွင် အီမာန်ရှင်များနှင့် မှန်ကန်သောသူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြထားပေသည်။ အဆိုပါသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသော အသိဉာဏ်အား အသုံးချပြီး မှန်သောလမ်းကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ် ဖန်ဆင်းမွေးမြူထားသော အဖန်ဆင်းခံများထဲ၌ ဤကဲ့သို့သော အွမ္မသ်စုတစ်စု ရှိသည်။ အကြင်အုပ်စုသည် အမှန်တရားနှင့်အညီ လမ်းညွှန်ကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူများကို ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော လမ်းဘက်သို့ ညွှန်ပြကြသည်။ ထိုသူများအချင်းချင်းသည် ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာ (သို့) မှုခင်းတစ်ခုခုနှင့် ရင်ဆိုင်ရပါက မိမိတို့၏ ပြဿနာများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ကြလိမ့်မည်။ အိဗ်နေဂျရီရ် (ရဟ) တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဤအာယသ်တော်ကို ဖတ်ရွတ်တော်မူပြီး မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသော အွမ္မသ်ဆိုသည်မှာ ငါကိုယ်တော်၏ အွမ္မသ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအွမ္မသ်သည် မိမိတို့၏ ပြဿနာဟူသမျှကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့်အညီ မှန်မှန်ကန်ကန် တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အပေးအယူကိစ္စဟူသမျှတွင် တရားမျှတမှုနှင့် မှန်ကန်မှုကို ရှေးရှုကြမည်။

၎င်းနောက် အဗ်ဒ်အိဗ်နေ ဟိုမိုင်ဒ်၏ ဆင့်ပြန်ချက်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အဆွေတော်များအား မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင် ဤအာယသ်တော်သည် အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အသင်တို့ထက်အလျှင် အွမ္မသ်စုတစ်စုကို ဤအရည်အသွေးများ ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် ဤအာယသ်တော်ကို နဗီတမန်တော် ﷺ မှ ဖတ်ရွတ်တော်မူ၏။

وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ

အလိုသဘောမှာ တမန်တော်မူစာ عليه السلام ၏ အွမ္မသ်၌လည်း အဆိုပါအရည်အသွေးနှင့် ပြည့်စုံသော အုပ်စုတစ်စု ရှိခဲ့သည်။ ထိုအုပ်စုသည် လူများကို လမ်းမှန်တရားပြသကြပြီး အချင်းချင်း၌ ပြဿနာများ ဖြစ်ရှိပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားနည်းစနစ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကာ တရားမျှတစွာ ဖြေရှင်းပေးကြသည်။ ၎င်းနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အွမ္မသ်များကိုလည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုအရည်အသွေးများအား ထူးထူးခြားခြား ချီးမြှင့်တော်မူထားပေသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ယင်းအုပ်စု၌ အချက်နှစ်ချက် ရှိသည်။ တစ်ချက်မှာ အခြားသူများကို ဦးဆောင်ရာ၌လည်းကောင်း၊ လမ်းပြအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကြံဉာဏ်ပေးရာ၌လည်းကောင်း တရားတော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။ ဒုတိယအချက်မှာ အချင်းချင်း၌ ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ဆိုလျှင် တရားတော်မှ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

လေ့လာသုံးသပ်ခြင်ကြည့်သော် ဖော်ပြပါ အရည်အသွေးနှစ်ချက်သာလျှင် ရှိသည်။ ယင်းအချက်သည်ပင်လျှင် မျိုးနွယ်တစ်စု (သို့) အုပ်စုတစ်စု၏ ကောင်းနိုးရာရာများနှင့် နှစ်ဌာနစလုံး၏ အောင်မြင်မှုအတွက် အာမခံချက်ပင် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူကား စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ရန်သူနှင့် မိတ်ဆွေ စသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်တိုင်းတွင် အဓိကသော့ချက်မှာ အမှန်တရားနှင့် တရားမျှတမှုပင် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ မိတ်ဆွေရောင်းရင်းများကို နည်းစနစ်များ တင်ပြရာ၌လည်း တရားတော်အတိုင်း ဖြစ်ရမည်။ ရန်သူများနှင့် တစ်ဖက်အုပ်စု၏ ပြဿနာများတွင်လည်း အမှန်တရားရှေ့၌ မိမိ၏ စိတ်အလိုဟူသမျှကို စွန့်လွှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ အချုပ်ဆိုရသော် အမှန်တရားကို ကိုးကွယ်သူ၊ လိုက်စားသူဖြစ်ရမည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အွမ္မသ်များသည် အခြားအွမ္မသ်များထက် မွန်မြတ်ရခြင်း သာပိုရခြင်း၏ လျှို့ဝှက်ချက်မှာ အဆိုပါ အမှန်တရားကိုးကွယ်ခြင်း၊ လိုက်စားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ယင်းတမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အွမ္မသ်သည် မိမိတို့၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်ခုလုံးကို အမှန်တရားအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ အုပ်စုတစ်စုအား ဦးဆောင်ဦးရွက်လုပ်မည်ဆိုလျှင်လည်း အမှန်တရားနှင့် တစ်ပြေးညီသာ ဦးဆောင်ကြပြီး မိမိတို့၏ ဆန္ဒဟူသမျှနှင့် မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ကိုလည်းကောင်း၊ (သို့) မျိုးနွယ်စုများ၏ ဓလေ့ထုံးစံကိုသော်လည်းကောင်း အလျဉ်း ပါဝင်စေခြင်း မရှိပေ။ ၎င်းနောက် အချင်းချင်း ပြဿနာများတွင်လည်း အမြဲတမ်း အမှန်တရားကို ရှေ့တန်းတင်ကြ၏။ ဆွဟာဗာများနှင့် သာဗေအီးန်များ၏ သမိုင်းတွင် ထိုအချင်းအရာများ ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။ ဤအွမ္မသ်တွင်း ဖော်ပြပါအရည်အသွေးနှစ်ချက်၌ အနှောင့်အယှက်နှင့် အားနည်းချက်များ ဖြစ်ရှိလာမည်ဆိုလျှင် ထိုအခါ ဤအွမ္မသ်၏ ကျဆင်းခြင်း စတင်လာမည်ဖြစ်သည်။

အလွန်ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည့် အချက်မှာ ယနေ့ခေတ်အခါတွင် ထိုအမှန်တရား လိုက်စားသော အွမ္မသ်သည် စိတ်အလိုလိုက်သော အွမ္မသ်ဖြစ်သွားချေပြီ။ ၎င်းအွမ္မသ်၌ အုပ်စုကွဲ အသီးသီးဖြစ်ရှိသွားပြီး ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် အထူးသဖြင့် စိတ်အလိုလိုက်ခြင်းနှင့် လောကီ၏ သေးသိမ်လှသော အကျိုးအမြတ်

အပေါ် မူတည်ပေသည်။ အကြင်ကိစ္စများအပေါ် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လိုက်နာကျင့်သုံးရန် နှီးနှောကြရာ၌လည်း စိတ်အလိုလိုက်ခြင်းနှင့် (သို့) မျိုးနွယ်များ၏ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါနှီးနှောချက်နှင့် မည်သူမဆို ဆန့်ကျင်မှုပြုပါက အားလုံးစု၍ ထိုသူ့အား ရင်ဆိုင်ရန် အသင့်ဖြစ်သွားကြသည်။ သို့သော် အမှန်တရား၊ ၎င်းနောက် တရားတော်နှင့်အညီ လျှောက်လှမ်းရန် ကတိခံဝန်ချက်ပြုခြင်း အလျဉ်းမရှိသကဲ့သို့ ယင်းအချက်အပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မည်သူ့ကိုမှလည်း တိုက်တွန်းပြောဆိုခြင်း အလျဉ်း မရှိပေ။ ယင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုလျှင်လည်း မည်သူမှ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း မရှိချေ။

ထိုနည်းတူစွာပင် အချင်းချင်း၏ ပြဿနာများတွင် လောကီ၏ အနည်းငယ်မျှသော အကျိုးအမြတ်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဥပဒေများကို စွန့်လွှတ်ပြီး တီထွင်ထားသော ဥပဒေများအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရန် သဘောတူလိုက်ကြသည်။ ယနေ့ နေရာတိုင်း၊ နိုင်ငံတိုင်း၌ ဤအုမ္မသ်၏ သေးသိမ်ခြင်းနှင့် ကျဆင်းနေခြင်းကို မြင်တွေ့နေရသည်မှာ အဆိုပါလုပ်ရပ်၏ ရလဒ်ဆိုးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် အမှန်တရားအား မျက်နှာလွှဲသည့်အတွက် အမှန်တရားသည် ၎င်းတို့အား ကူညီစောင်မခြင်းမှ မျက်နှာလွှဲလိုက်၏။

အမှန်တရားအား လိုက်စားရမည့်အစား စိတ်အလိုလိုက်ခြင်းကို လက်ကိုင်၍ လောကီ၏ အကျိုးအမြတ်ကို ခံစားရရှိကြသောသူများသည် ထိုအပေါ်၌ပင် ယစ်မူးနေကြသည်။ သို့သော် မျိုးနွယ်စုတစ်စုလုံးနှင့် သာသနာတော်ကြီးတစ်ခုလုံး ပျက်စီးဆုံးရှုံးရမည့် ရလဒ်ဆိုးကို မည်သူမှ ကြည့်မည့်သူ၊ နားထောင်မည့်သူ မရှိချေ။ အကယ်၍ အုမ္မသ်ထုတစ်ရပ်လုံး တိုးတက်အောင်မြင်မှုကို ရှေးရှုလိုကြသည်ဆိုလျှင် ကျမ်းတော်မြတ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆုပ်ကိုင်ထားခြင်းမှအပ အခြားမည်သည့်လမ်းမှ မရှိချေ။ ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး အခြားသူများလည်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် ဒွိဟတစ်ခု၏ အဖြေပေးထားသည်မှာ အမှန်တရားပေါ် ရပ်တည်ပြီး တရားမျှတမှုအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းသည် မျိုးနွယ်စုတစ်စု တိုးတက်ခြင်း၏ မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် မွတ်စလင်မ်မဟုတ်သူ အခြားမျိုးနွယ်စုများသည် အဆိုပါအမှန်တရားနှင့် အလှမ်းဝေးကွာနေသော်ငြားလည်း ထိုသူများသည် အဘယ်ကြောင့် လောကတွင် တိုးတက်အောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းနေကြပါသနည်း။ ၎င်း၏ အဖြေမှာ–

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ အာယသ်တော်များကို လိမ်ညာသူများအား မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် 'ရဟ်မသ်'တော်ကြောင့် ချက်ချင်းအရေးယူခြင်း ပြုတော်မမူချေ။ သို့သာမက တစ်ဖြည်းဖြည်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အရေးယူတော်မူမည်။ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုသူများ သိရှိကြမည်ပင် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် လောကတွင် ကာဖိရ်များ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို ကြည့်ပြီး အလှည့်ဖြားမခံကြလေနှင့်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကေန်ဆိုလျှင် အဆိုပါ အရာများသည် ထိုသူများအတွက် ကောင်းသောအရာများ မဟုတ်ပေ။

သို့သာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တစ်ဖြည်းဖြည်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အရေးယူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို استدراج ဟု ခေါ်ပေသည်။ ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်တွင် استدراج ဆိုသည်မှာ ဗန္ဒာဟ်၏ ပြစ်ချက်ပေါ် လောက၌ အခက်အခဲတစ်စုံတစ်ရာ မကျရောက်ခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် ထိုသူသည် ပြစ်မှု၌ နစ်မွန်းသွားလေလေ လောကီ၏ ဉစ္စာပစ္စည်းများ တိုးပွားလာလေ ဖြစ်သည်။ ယင်း၏ ရလဒ်မှာ ထိုသူသည် မိမိ၏ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲမှုအပေါ် မည်သည့်အခါမှ သတိမူမည်မဟုတ်ပေ။ မေ့လျော့ခြင်းမှ မျက်စိ ပွင့်မည်မဟုတ်ပေ။ မိမိ၏ မကောင်းမှုများကို ထိုသူ့အနေနှင့် မကောင်းမမြင်တော့ပေ။ ထိုအရာများမှ နောက်ပြန်လှည့်ရန်လည်း သောကထားမည်မဟုတ်ပေ။

လူသား၏ အဆိုပါအခြေအနေသည် ကုမရနိုင်သည့် ဝေဒနာနှင့် အလားသဏ္ဌာန်တူပေသည်။ အကြင်သူသည် ဝေဒနာကိုပင် ဆေးဝါး၊ အဆိပ်ကို အားဆေးဟု မှတ်ယူကာ သုံးစွဲနေမည်ဆိုလျှင် ၎င်း၏ ရလဒ်မှာ တစ်ခါတစ်ရံ လောက၌ပင် ထိုသူသည် ချက်ချင်းဆိုသလို ပြစ်ဒဏ်ပေးအရေးယူခံရ၍ တစ်ခါတစ်ရံ သေဆုံးသည့်အချိန်အထိ ထိုအတိုင်းပင် စဉ်ဆက်မပြတ် လျှောက်လှမ်းလျက် သေခြင်းတရားသာလျှင် ၎င်းသူ၏ ဆိုးသွမ်းမှုဟူသမျှကို ချုပ်ငြိမ်းစေမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထာဝရ 'အဇာဗ်'သည် ထိုသူ့အတွက်သာ ဖြစ်ပေမည်။

ကျမ်းတော်မြတ်၏ စူရာဟ်အသီးသီးနှင့် အာယသ်တော်အသီးသီးတွင် ထို အကြောင်းကို တင်ပြမိန့်တော်မူထားပေသည်။ ၎င်းမှာ-

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتّٰى
اِذَا فَرِحُوْا بِمَا اُوْتُوْا اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများ မေ့ပစ်ထားသော အရာများကို ပြန်လည်သတိရစေပြီး ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအပေါ် အရာတိုင်း၏ တံခါးများကို ဖွင့်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ ရရှိသော စည်းစိမ်များအပေါ် မာန်မာနပင် တက်လာကြသည်။ သို့ရှိရာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအား ရုတ်တရက် 'အဇာဗ်'အပြစ်ဒဏ်ပေး အရေးယူခဲ့သည့်အတွက် ၎င်းတို့သည် အဆိုပါ ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်ရန်ပင် မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့ခဲ့ကြသည်။

ဤ استدراج ပုံစံသည် ကာဖိရ်များနှင့် ပတ်သက်သကဲ့သို့ အပြစ်ကျူးလွန်သူ မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဖြစ်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆွဟာဗာနှင့် ရှေးသူမွန်သူမြတ်များသည် တစ်ခါတစ်ရံ လောကီ၏ စည်းစိမ်များအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ချီးမြှင့်ခဲ့သည်ရှိသော် စိုးရိမ်စိတ်လွှမ်းမိုးသွားခြင်းကြောင့် استدراج ကို ကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြသည်။ ဤလောက၏ စည်းစိမ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဖြစ်သွားမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြသည်။

တစ်ဖန် တတိယအာယသ်တော် استدراج အကြောင်းကို တင်ပြထားသည်မှာ-

وَاُمْلِىْ لَهُمْ اِنَّ كَيْدِىْ مَتِيْنٌ

ဆိုသည်မှာ ငါအသျှင်မြတ်သည် ထိုအပြစ်ကျူးလွန်သူများကို ကြိုးရှည်ရှည်နှင့် လှန်ထားလေ့ရှိသည်။ ငါအသျှင်မြတ်၏ စီမံမှုသည် အလွန်ပင် ခိုင်မြဲကျစ်လစ်ပါသည်။

စတုတ္ထမြောက်အာယသ်တော်တွင် ကာဖိရ်များ၏ အချည်းအနှီးအတွေးအခေါ်များကို ချေပထားသည်။ အကြောင်းမူကား ၎င်းကာဖိရ်များသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ရူးသွပ်ခြင်း၌ နစ်မွန်းနေပေသည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိန့်တော်မူသည်မှာ-

اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا مَابِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများသည် အဘယ်ကြောင့် စဉ်းစားတွေးတောခြင်း မပြုကြပါသနည်း။ ၎င်းမှာ အသင်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသောသူသည် အနည်းငယ်မျှ ရူးသွပ်ခြင်းမရှိ။ ထိုနဗီ၏ ဉာဏ်အမြော်အမြင်၏ ရှေ့တွင် တစ်လောကလုံးရှိ ဉာဏ်အမြော်အမြင် ကြီးမားသူများပင် လက်မှိုင်ချခဲ့ရသည်။ အဆိုပါကဲ့သို့သော နဗီတစ်ပါးအား ရူးသွပ်နေပါသည်ဟူ၍ ပြောဆိုသူသည် ၎င်းကိုယ်တိုင်ကပင် ရူးသွပ်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်မည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အမှန်တရားများကို အတိအလင်းတင်ပြ၍ တမလွန်နှင့် အသျှင်မြတ်၏ 'အဇာဗ်'များဖြင့် ခြောက်လှန့်သူဖြစ်သည်။

ပဉ္စမမြောက်အာယသ်တော်တွင် ထိုသူများကို အရာနှစ်ခုဘက်သို့ သောကထားရန် နှိုးဆော်ထား၏။ ဦးစွာပထမ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အဖန်ဆင်းခံများ မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီ ယင်းနှစ်ခုကြားရှိ မရေမတွက်နိုင်သော ဆန်းသစ်တီထွင်ထားသည့် အရာများပေါ် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း၊ ဒုတိယအချက်မှာ မိမိ၏ သက်တမ်းနှင့် ကျင့်သုံးခြင်းအပေါ် သုံးသပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

တန်ခိုးတော်ရှင် ဖန်ဆင်းထားသော အရာများအပေါ် အနည်းငယ်မျှ အသိဉာဏ်ရှိစွာဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ်မည်ဆိုလျှင် ဉာဏ်ထိုင်းသူတစ်ဦးပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ တန်ခိုးစွမ်းအားနှင့် ကြီးကျယ်ထွတ်မြတ်ကို သိရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ အတွေးအခေါ်နက်နဲသောသူအတွက် လောက၏ အသေးအမွှားမှအစ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ချီးမွမ်းထောပနာပြုနေသည်ကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မြင်တွေ့ရပြီးနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာခြင်းသည် မွေးရာပါဗီဇ၏ တောင့်တချက်ပင် ဖြစ်မည်။

မိမိ၏ ဘဝသက်တမ်းတွင် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်း၏ ရလဒ်မှာ လူသားအနေနှင့် သေခြင်းတရားသည် မည်သည့်အချိန် ဆိုက်ရောက်လာမည်ကို မသိရှိရသည့်အတွက် အရေးကြီးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကျေပွန်ရာတွင် မေ့လျော့ခြင်းမှ ရှောင်ရှား၍ သတိဝီရိယအပြည့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်။ သေခြင်းတရားအား မေ့လျော့ခြင်းသည် လူသားအား အဖျက်လုပ်ငန်းဟူသမျှနှင့် ပြစ်မှုဟူသမျှတွင် နစ်မွန်းစေသည်။ သေခြင်းတရားကို အမှတ်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် လူသားအား များစွာသော ပြစ်မှုများမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အသင့်ဖြစ်သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

اَكْثِرُ وْاذِكْرَ هَا ذِمِ اللَّذَّاتِ الْمَوْتُ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုအရာကို အသင်တို့ များစွာ သတိရကြကုန်။ အကြင်အရာများသည် အရသာဟူသမျှကို ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူသော အရာဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သေခြင်းတရား ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် မိန့်တော်မူသည်မှာ-

اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَاخَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ
وَاَنْ عَسٰى اَنْ يَكُوْنُ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ

مَلَكُوْتَ ဟူသော စာလုံးသည် စိုးပိုင်ခြင်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်တွင် သာပိုခြင်းကို ဖော်ဆောင်ပေသည်။ ယင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ အလွန်တရာ ကုံလုံ စိုးပိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ထိုဖီဆန်သောသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အလွန်တရာ စိုးပိုင်ခြင်းအပေါ် အဘယ်ကြောင့် စဉ်းစားကြပါသနည်း။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီ၊ ၄င်းနောက် ယင်းနှစ်ခုကြားရှိ မရေမတွက်နိုင်သော အရာများအားလုံးအပေါ် လွှမ်းခြုံတော်မူထား၏။ ၄င်းနောက် သေခြင်းတရားသည် အလွန်နီးကပ်လျက်ရှိပြီး ထိုသေခြင်းတရား ဆိုက်ရောက်လာပြီးနောက် အီမာန်နှင့် ကျင့်သုံးနိုင်ခွင့် အချိန်ကုန်ဆုံးမည်ဟူသည့် အချက်အပေါ် အဘယ်ကြောင့် မစဉ်းစားကြပါသနည်း။ အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင်

فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ

ဟု မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'ထိုသူများသည် ကျမ်းတော်မြတ်မှ အတိအလင်းတင်ပြထားသော လက္ခဏာများအပေါ် အီမာန်မယူလာကြ' ဟု ဆိုလျှင် အခြားမည်သည့်အရာများအပေါ် အီမာန်ယူလာကြမည်နည်း။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٨٦﴾

၇ : ၁၈၆ ။ ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လမ်းမှား၌ ရှိစေတော်မူသော အကြင်သူအား လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြပေးမည့်သူဟူ၍ ထိုသူ၌ (တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ) အလျဉ်းရှိမည်မဟုတ်ပေ။ စင်စစ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့အား ၄င်းတို့၏ ခေါင်းမာမှု၌ပင် တဝဲလည်လည် ဖြစ်စေလျက် စွန့်ပစ်၍ ထားတော်မူပေမည်။

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ
مُرْسٰىهَا ۗ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ ۚ لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَآ اِلَّا هُوَ ۘ ثَقُلَتْ

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُوْنَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ
عَنْهَا ۗ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٧﴾

၇ : ၁၈၇ ။ ။ ၎င်းတို့သည် 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်အခါ၌ ဆိုက်ရောက်ပါမည်နည်းဟု (ပြက်ရယ်သဘောနှင့်) အသင့်အား မေးမြန်းကြကုန်သည်။ အသင်သည် ၎င်းတို့အား (ဤသို့) ဖြေကြားပါလေ။ ထို 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် စပ်လျဉ်းသော အသိပညာသည် ငါ၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်၌သာလျှင် ရှိသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ယင်း 'ကေယာမသ်' နေ့ကို ၎င်း၏ (ဆိုက်ရောက်မည့်) အချိန်ကာလ၌ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထို 'ကေယာမသ်' (ဆိုက်ရောက်ခြင်း) သည် မိုးကောင်းကင်များနှင့် ပထဝီမြေ၌ အလွန်ကြီးမားလေးလံ (သော ကိစ္စတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်) ၏။ ယင်း 'ကေယာမသ်'နေ့သည် အသင်တို့ထံသို့ ရုတ်တရက် ရှောင်တခင်အားဖြင့်သာ ဆိုက်ရောက်လာပေမည်။ ၎င်းတို့သည် အသင့်အား ယင်း 'ကေယာမသ်'နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသင်သည် ကောင်းစွာ လေ့လာစူးစမ်းထားသူတစ်ဦး ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ မေးမြန်းကြလေသည်။ အသင်သည် (၎င်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ (အို၊ အချင်းတို့) ယင်း 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် စပ်လျဉ်းသော အသိပညာသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၌သာလျှင် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မြောက်မြားလှစွာသော သူတို့မှာမူ (ဤမျှလောက်ပင်) မသိနားမလည်ကြပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အကြင်သူအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လမ်းမှားစေတော်မူလိုပါက ထိုသူ၌ တရားလမ်းမှန်ကို ညွှန်ကြားပြသမည့်သူဟူ၍ အလျဉ်းမရှိပေ။ (တစ်ဖန် ပူဆွေးသောက မဖြစ်လေနှင့်။) ထို့ပြင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့၏ ခေါင်းမာမှုတို့၌ပင် တဝဲလည်လည် ဖြစ်စေလျက် စွန့်ပစ်၍ ထားတော်မူပေသည်။ (သို့မှသာလျှင် တစ်ကြိမ်တည်း အပြည့်အဝအပြစ်ဒဏ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။) ၎င်းတို့သည် အသင့်အား 'ကေယာမသ်' ရှင်ပြန်ထမည့်နေ့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထို 'ကေယာမသ်'ရှင်ပြန်ထမည့်နေ့သည် မည်သည့်အချိန်အခါ၌ ဆိုက်ရောက်မည်နည်းဟု မေးမြန်းကြလေ၏။ အသင်သည် ၎င်းတို့အား ဤသို့ ဖြေကြားလိုက်ပါလေ။ ထို 'ကေယာမသ်'ရှင်ပြန်ထရမည့်နေ့နှင့် စပ်လျဉ်းသော (ဤ) အသိကား (မည်သည့်အချိန်အခါ၌ ကျရောက်မည်ကို) ငါ၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်၌သာလျှင် ရှိတော်မူ၏။ (အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသိမရှိပေ။) ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ယင်း 'ကေယာမသ်'နေ့ကို ထို 'ကေယာမသ်' နေ့ ဆိုက်ရောက်မည့် အချိန်ကာလတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေတော်မူမည်။ (ထိုပေါ်လွင်ထင်ရှားစေခြင်းဆိုသည်မှာ ထို 'ကေယာမသ်'နေ့ကို ဆိုက်ရောက်စေမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် အားလုံးတို့ သိရှိသွားပေမည်။ ၎င်းအလျင် အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ အသိပေးသည့်အနေဖြင့်လည်း ၎င်းကို ပေါ်လွင်စေမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) ထို 'ကေယာမသ်'နေ့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းသည် မိုးကောင်းကင်များ၌လည်းကောင်း၊ မြေပထဝီ၌လည်းကောင်း၊ အလွန်လေးလံ ကြီးကျယ်လှသော ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်မည်။

(ဤအတွက်ကြောင့်) ယင်း 'ကေယာမသ်'သည် အသင်တို့အပေါ် ရုတ်တရက် (အသိမပေးဘဲ) ဆိုက်ရောက်လာပေမည်။ (ထိုသို့ ဆိုက်ရောက်မှသာလျှင် ၎င်းသည် မိမိကိုယ်တိုင် အရာဝတ္ထုများကို ပြောင်းလဲမှုပြုရာ၌ ခက်ခဲလေးလံသကဲ့သို့ နှလုံးသားများအပေါ်တွင်လည်း လေးလံ၍ စူးရှမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အစပထမကတည်းက တင်ပြလိုက်သည်ရှိသော် ဤကိစ္စပေါ်ပေါက်မည်မဟုတ်တော့ပေ။ ၎င်းတို့မေးမြန်းခြင်း၌လည်း သာမန် မဟုတ်တော့ပေ။ သာမန်မဟုတ်ရုံသာမက) ၎င်းတို့သည် အသင့်အား ဤကဲ့သို့ (အထပ်ထပ်အခါခါ) မေးမြန်းကြသည်မှာ အသင်သည် ထို 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောင်းမွန်စွာ စူးစမ်းပြီးသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ (စူးစမ်းမှုပြုပြီးသည့်နောက် အသင့်အား ထို 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် ပတ်သက်၍ အပြည့်အဝ သိရှိသွားပြီးဖြစ်၏။)

အသင်တမန်တော် ပြောကြားလိုက်ပါလေ။ ၎င်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော အသိတရား (ဖော်ပြပါအကြောင်း) သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်၌သာ ရှိ၏။ သို့သော် လူအများစုသည် (ထိုစကားရပ်ကို) မသိကြပေ။ (အချို့သော ပညာရပ်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိမိ၏ ပညာတော်၏ ဘဏ်တိုက်အတွင်း၌ ဖုံးကွယ်၍ ထားပေသည်။ နဗီတမန်တော်များကိုလည်း အကျယ်တဝင့် အသိပေးမထားပေ။ သို့ရှိရာ ၎င်းကို မသိရှိခြင်းဖြင့် နဗီတစ်ပါးပါးအား 'ကေယာမသ်'နေ့အား တိတိကျကျ သတ်မှတ်ကာ အသိမပေးခြင်းကြောင့် 'နဗူဝသ်'ကို ငြင်းဆိုမှုပြုရန် အထောက်အထားဟု မှတ်ယူကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် 'နဗူဝသ်'အတွက် ဤသို့ သိရှိရန် အရေးကြီးသည်။ သို့ရှိရာ အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ် ပပျောက်သွားပါက ၎င်းအရေးကြီးသော အရာ၏ ပတ်သက်ဆက်နွယ်သော အရာ (နဗူဝသ်) သည်လည်း အလိုအလျောက် ပပျောက်သွားလေသည်။ သို့သော်လည်း အမှန်မှာ ပထမတင်ပြချက်သည်ပင်လျှင် များယွင်းမှုသက်သက်သာ ဖြစ်ရသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

၎င်းအလျင် ပထမအာယသ်တော်များ၌ 'ကုဖ္ဖရ်'ငြင်းပယ်သောသူများ၏ ဖွတ်တချွတ်ပြုမူမှုနှင့် ဆန့်ကျင်မှုပြု၍ တန်ခိုးတော်၏ ထင်ရှားပေါ်လွင်သော နိမိတ်လက္ခဏာများ ရှိပါလျက် အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်မှု မရှိသည့်အကြောင်း တင်ပြထား၏။ ဤအကြောင်းအရာသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အတွက် အွမ္မသ်သူ အွမ္မသ်သားများနှင့် ဖန်ဆင်းခံအားလုံးအား အလွန်သနားကြင်နာမှု၊ ကရုဏာပြုမှုအပေါ် အဆုံးမဲ့သောကဖြစ်ရန် အကြောင်းခံဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ဖော်ပြပါသုံးအာယသ်တော်မှ ပထမအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ဖြေသိမ့်သည့်အနေဖြင့် အမိန့်ရှိသည်မှာ အကြင်သူအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လမ်းမှားစေလိုတော်မူသော ထိုသူကို တရားလမ်းမှန် ညွှန်ကြားပြသမည့်သူဟူ၍ အလျဉ်းမရှိပေ။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့၏ ခေါင်းမာမှု၌ပင် တစ်ဝဲလည်လည် ဖြစ်စေကာ စွန့်ပယ်ထားတော်မူပေသည်။

အလိုမှာ ထိုသူတို့၏ ဆန့်ကျင်မှုနှင့် သမာသမတ်မရှိမှုနှင့် အမှန်တရားအား လက်ခံမှုမှ ငြင်းပယ်သူတို့အပေါ် အသင်တမန်တော် သောကမဖြစ်လေနှင့်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသင်တမန်တော်၏ လုပ်ဆောင်

ရန် တာဝန်ရှိသည်မှာ ဤမျှခန့်သာ ဖြစ်သည်။ အမှန်တရားကို ရှင်းလင်းသည့်ပုံစံဖြင့် ပို့ချရန် ၎င်းကို အသင် တမန်တော် အပြည့်အဝပြုပြီး ဖြစ်၏။ အသင်တမန်တော်၏ တာဝန်ဝတ္တရားသည် ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်၏။ ယခု တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည်ဖြစ်စေ ဤသည် ဖုံးကွယ်လျက် ရှိသော အလုပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အသင်တမန်တော်အနေနှင့် မသက်ဆိုင်ပေ။ တစ်ဖန် အသင် တမန်တော် အဘယ်ကြောင့် သောကဖြစ်ရှိသနည်း။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာများ၌ အချက်သုံးချက်သည် အလွန်အရေးပါသည်။

(၁) 'သောင်ဟီးဒ်'

(၂) 'ရေစာလသ်'

(၃) 'အာခေရသ်' တို့ ဖြစ်သည်။

ဤသုံးခုသော အရာသည် အီမာန်နှင့် အစ္စလာမ်၏ အဓိကမဏ္ဍိုင်များ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ 'သောင်ဟီးဒ်'နှင့် 'ရေစာလသ်'၏ အကြောင်းအရာသည် လွန်လေပြီးသော အာယသ်တော်များတွင် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်၏။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များမှ နောက်ဆုံး နှစ်အာယသ်၏ အကြောင်းအရာသည် 'အာခေရသ်'နှင့် 'ကေယာမသ်'၏ အကြောင်း တင်ပြထား၏။ ၎င်းအာယသ်ကျရောက်ရခြင်းသည် သီးသန့်အကြောင်းအရာတစ်ခုကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းကို အေဗာမ်မေ့သဖ်စီးရ် အိဗ်နေဂျရီးရ်နှင့် အဗ်ဒ် အိဗ်နေဟုမိဒ်သခင်တို့သည် ဟဇရသ်ကသာဒဟ်၏ ရေဝါယသ်ကို ဆင့်ပြန်ခဲ့သည်မှာ မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကာဖိရ် ကုရိုက်ရှ်တို့သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ပြောင်လှောင်သရော်သည့် ပုံစံဖြင့် လှောက်ထားမေးမြန်းကြသည်မှာ အသင်တမန်တော်မြတ် ﷺ က 'ကေယာမသ်' ရှင်ပြန်ထမည့်နေ့နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းပေးခဲ့သည်။ လူတို့အား ထို 'ကေယာမသ်'နှင့် ပတ်သက်၍ ခြိမ်းခြောက်လေသည်။ အကယ်၍ အသင်တမန်တော်သည် မှန်ကန်မှုရှိသော် 'ကေယာမသ်'နေ့သည် မည်သည့်နှစ်၊ မည်သည့်ရက်၌ ကျရောက်မည်ကို သတ်မှတ်၍ ဖော်ပြပါ။ သို့မှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် 'ကေယာမသ်' မကျရောက်မီအလျှင် အချို့သော အဆင့်သင့်ပြုရန်ရှိသော ကိစ္စရပ်များ ပြင်ဆင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အသင်တမန်တော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ကြားဝယ် ရှိသော ဆွေမျိုးတော်စပ်မှုအကြောင်းပြု၍ အကယ်၍ အသင်တမန်တော်သည် လူအများအား ဖော်ပြရန် ဆန္ဒမရှိသော် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြောပြရန် သင့်ပေသည်။ ထိုအခါ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်လာလေသည်။

يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ

ထိုအာယသ်တော်ထဲတွင် **ساعة** ဟူသော စာလုံးသည် အာရဗီအဘိဓါန်အရ အနည်းငယ်သော ကာလ အတွက် ခေါ်ဆိုကြသည်။ ၎င်းအတွက် အခြားသီးသန့်အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်ခြင်း အဘိဓါန် အရလည်း မရှိပေ။ နက္ခတ်ဗေဒပညာရှင်များ၏ အခေါ်အဝေါ်၌ နေ့နှင့် ည၊ (၂၄) နာရီမှ အချိန်တစ်နာရီ၏ အမည်သည် **ساعة** ဟုခေါ်ဆိုပေသည်။ ၎င်းကို အူရ်ဒူဘာသာစကား၌ နာရီဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။ ကျမ်းမြတ် ကုရ်အာန်၏ အခေါ်အဝေါ်၌ ဤစာလုံးသည် ထိုနေ့ကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ၎င်းနေ့သည် အားလုံးသော

ဖန်ဆင်းခံ သေဆုံးမည့်နေ့ ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့တွင်လည်း အားလုံးသော ဖန်ဆင်းခံတို့သည် တစ်ဖန် ရှင်ပြန်ထ၍ တစ်လောက လုံးအား စိုးပိုင်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် ရောက်ရှိကြပေမည်။ أَيَّانَ ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် 'မည်သည့်အချိန်'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် مُرْسٰى ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'စောင့်ဆိုင်းခြင်း၊ ရပ်တည်ခြင်း' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ لَا يُجَلِّيهَا သည် تجليه မှ ခွဲထွက်လာ၍ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'ဖွင့်ခြင်း၊ ပေါ်လွင်စေခြင်း'ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။ بَغْتَةً ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် 'ရုတ်တရက်'ဖြစ်၍၊ حَفِيٌّ ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နေ အဗ္ဗားစ် ؓ မှ အာလင်မ် 'သိသောသူ'ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အသိရှိသောသူ'ဟူ၍လည်းကောင်း တင်ပြထားပေသည်။ အမှန်စင်စစ်တွင် حَفِيٌّ ဟူသော စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ၎င်းသည် မေးမြန်းမှုပြု၍ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်သော အပြည့်အဝ စူးစမ်းမှု ပြုလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ 'ဤသူတို့သည် အသင်တမန်တော်အား 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းမှု ပြုကြသောအခါ အသင်တမန်တော် ထိုသူတို့အား ဖြေကြားပါလေ။ ထိုနေ့နှင့် ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်ထားမှု အတိအကျသည် ငါအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ထံတော်၌သာ ရှိပေ၏။ ၎င်းနေ့နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူမှ မသိရှိပေ။ ပေါ်ပေါက်မည့်အချိန်ကိုလည်း ဦးစွာပထမ မည်သူမျှ မသိရှိ ပေ။ သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန် ကျရောက်လာသော် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ၎င်းကို ပေါ်လွင်စေမည်ဖြစ်သည်။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ကြားခံ၍ အသိပေးမည့်သူ မလိုအပ်ပေ။ ဤအာယသ်တော်၏ အဖြစ်အပျက်သည် မိုးကောင်းကင်နှင့် မြေပထဝီတွင် အလွန်ကြီးမားသော အကြောင်းအရာဖြစ်မည်။ ၎င်းတို့သည် အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာဖြစ်၍ လွင့်စင်သွားပေမည်။ သို့ပါ၍ 'ဟိကမ်သ်'၏ လိုအပ်ချက်မှာ ဤသို့ ပြင်းထန်သော အဖြစ်အပျက် ထွက်ပေါ်မှုကို ဦးစွာပထမကပင် မတင်ပြခဲ့ပေ။ ဤသို့မဟုတ်ပါက ယုံကြည်သောသူတို့၏ ဘဝသက်တမ်းသည် အရသာမဲ့ဖြစ်ရှိသွားပေမည်။ ငြင်းပယ်သော သူများသည်လည်း ပြောင်လှောင်သရော်မှုတိုး၍ ၎င်းတို့ကို သာပို၍အခွင့်အရေး ရရှိသွားပေမည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

لَا تَأْتِيكُمْ اِلَّا بَغْتَةً

အလိုသဘောမှာ 'ကေယာမသ်'နေ့သည် အသင်တို့ထံ ရုတ်တရက်ပင် ဆိုက်ရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။

ဘိုခါရီ၊ မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်းပါ ဟဒီးစ်တော်၌ ဟဇရတ်အဗူဟိုရိုင်ရာဟ် ؓ ဆင့်ပြန့်ထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် ပတ်သက်၍ ရုတ်တရက်ကျရောက်လာမည့်နှင့် ပတ်သက်၍ အမိန့်ရှိထားသည်မှာ လူတို့သည် မိမိတို့၏ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်မှုများတွင် လုံးပန်း၍ နေပေမည်။ လူတစ်ဦးသည် ဈေးဝယ်သူတစ်ဦးအား အထည်လိပ်ပြသမှုအတွက် အလိပ်ဖြည်နေလျက် ရှိပေမည်။ ထိုသူသည် ယခု အရောင်းအဝယ်ပြီးမြောက်မှု မဖြစ်မီအလျင်၌ပင် 'ကေယာမသ်'ဆိုက်ရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးသည် မိမိကုလားအုတ်၏ နို့ကို ညှစ်ယူ၍ ၎င်းအား သုံးစွဲမှုမပြုမီအလျင် 'ကေယာ

မသ်' နေ့ကျရောက်လာပေမည်။ လူတစ်ဦးဦးသည် မိမိ၏ ရေကန်ပြုပြင်နေရာ မပြီးဆုံးမီအလျှင် 'ကေယာမသ်' ကျရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးသည် ထမင်းလုပ်ကို မ,ယူကာ မစားမီအလျှင်၌ပင် 'ကေယာမသ်' ကျရောက်လာပေမည်။ *[ရှူးဟွလ်မအာနီကျမ်း]*

၄င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသားတို့၏ သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နေ့ရက်၊ အချိန်ကာလတို့ကို သတ်မှတ်မှုမရှိ။ ဖုံးကွယ်ထားခြင်းတွင် အမြော်အမြင် မြောက်မြားစွာ ရှိပေသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် တစ်လောကလုံးရှိ လူသားအားလုံး၏ သေဆုံးမှု၏ အမည်နာမဖြစ်သော 'ကေယာမသ်'ကို ဖုံးကွယ်ထားခြင်းသည်လည်း အမြော်အမြင်အမြောက်အမြား ရှိပေသည်။ သို့ရှိရာ ယုံကြည်သောသူတို့အတွက် ဤသို့သော ပုံစံဖြင့် အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်ရန်နှင့် လောက၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခက်ခဲ၍ သွားပေလိမ့်မည်။ ငြင်းပယ်သော သူများကိုလည်း အချိန်ကြာမြင့်မှုကို ကြား၍ ပြောင်လှောင်သရော်မှုတွင် ပို၍ ရရှိပေမည်။ ၄င်းတို့၏ ငြင်းပယ်ဖီဆန်မှုတို့တွင်လည်း သာပို၍ သွားပေမည်။ သို့ပါ၍ 'ဟစ်က်မသ်'၏ လိုလားချက်အရ ၄င်း၏ နေ့ရက်ကို ဖုံးကွယ်၍ ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် လူသားတို့သည် ၄င်း၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာအကြောင်းအရာများဖြင့် အမြဲတစေ ကြောက်ရွံ့၍ နေပေမည်။ ဤကြောက်ရွံ့မှုသည် လူသားကို အပြစ်ဒုစရိုက်ပြုလုပ်ခြင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အထိရောက်ဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးကုသနည်း ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထိုအာယသ်တော်များဖြင့် ဤသို့ ပညာပေးလမ်းညွှန်ထားသည်မှာ 'ကေယာမသ်' သည် တစ်နေ့နေ့တွင် ဆိုက်ရောက်လာမည်ဖြစ်ပြီး တစ်လောကလုံးအား စိုးပိုင်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် အားလုံး ရောက်ရှိမည်ကို အပြည့်အဝ ယုံကြည်ကြရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ၄င်း၏ သက်တမ်းတစ်လျှောက် ပြုကျင့်ခဲ့သော ကျင့်စဉ်အကြီးအသေး အားလုံးနှင့် အကောင်းအဆိုးဟူသရွေ့တို့အား စစ်ဆေးမေးမြန်းမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်း၏ ရလဒ်သည် 'ဂျန္နသ်'သုခဘုံ၏ မမှန်းဆနိုင်သော လျော့နည်းကျဆင်းမှုမရှိသော စည်းစိမ်များ ရရှိပေမည်။ (သို့) တစ်ဖန်(معاذ الله)'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံ၏ ပြင်းထန်လှသော ပြစ်ဒဏ် 'အဇားဗ်' ခံရပေမည်။ ၄င်းကို စဉ်းစားရုံဖြင့်လည်း ထိတ်လန့်စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ရှိရာ အသိဉာဏ်ရှိသောသူသည် အားလပ်သော အချိန်များတွင် ဤအဖြစ်ပျက်သည် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်ခုနှစ်နှင့် မည်သည့်ရက်တွင် ကျရောက်မည်ကို ပြောဆို၍ အချိန်ဖြုန်းမနေသင့်ပေ။ သို့သာမက ဦးနှောက်နှင့် စဉ်းစားရုံဖြင့် သိရှိရသည်မှာ သက်တမ်း၏ အားလပ်ချိန်ကို တန်ဖိုးထား၍ ထိုနေ့အတွက် အဆင်သင့်ပြုခြင်း၌ လုံးပန်းရန် လိုအပ်ပေသည်။ လူသားတိုင်းသည် မီးကို ကြောက်ရွံ့ကြသကဲ့သို့ တစ်လောကလုံးအား စိုးပိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် အလုပ်များမှ ကြောက်ရွံ့၍ နေပါ။ ပမာဆိုရသော် အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် တစ်ဖန် ထိုသူတို့၏ မေးခွန်းအား ပြန်လည်တင်ပြ၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ–

يَسْئَلُوْنَكَ كَاَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا

ပထမမေးခွန်းသည် ဤသို့ အဓိကအရေးပါသော အကြောင်းအရာဖြစ်ရှိမည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့အား ၄င်း၏ အပြည့်အဝ၊ တိကျမှန်ကန်သော နေ့၊ ရက်၊ အချိန်နှင့်အတူ သိထားသင့်ပေသည်။ ၄င်းတို့၏ အ

အား ဤမေးခွန်းသည် အသိဉာဏ်မဲ့မှုနှင့် အသိတရားခေါင်းပါးမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟူ၍ အဖြေပေးထားပြီးဖြစ်သည်။ ဦးနှောက်ဉာဏ်၏ စဉ်းစားရုံဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ၎င်းနေ့၏ သတ်မှတ်မှုကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ အသိမပေးထားသင့်ပေ။ သို့မှသာလျှင် ‘အမလ်’ကျင့်ကြံသူတိုင်းသည် အချိန်တိုင်း ‘အာခေရသ်’၏ ပြစ်ဒဏ်များကို ကြောက်ရွံ့၍ ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်၍လည်းကောင်း၊ မကောင်းသော ကျင့်ကြံမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်မှုပြုရန် အပြည့်အဝ ကြိုးစားပေမည်။

ဒုတိယမေးခွန်းဖြစ်သော ထိုသူတို့၏ ဤသို့ ထင်မြင်ခြင်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဧကန်စင်စစ် ‘ကေယာမသ်’နေ့၏ နေ့ ရက်နှင့် အချိန်ကို အတိအကျ သိရှိလေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မေးမြန်းမှုပြု၍ ၎င်း၏ တိကျသော အချိန်နှင့် နေ့ရက်သိပြီးဖြစ်သော်လည်း အသင်တမန်တော်သည် အခြားသော အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မဖော်ပြခဲ့ပေ။ သို့ပါ၍ မိမိ၏ ဆွေမျိုးသားချင်း တော်စပ်မှုကို အကြောင်းပြု၍ အသင့်အား မေးမြန်းခဲ့၏။ ‘ကေယာမသ်’နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့အား အပြည့်အဝ ဖော်ပြပါလေ။ ဤမေးမြန်းချက်အား ဖြေကြားရာ၌ အမိန့်ရှိထားသည်မှာ-

قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ

အလိုသဘောမှာ အသင်သည် ၎င်းတို့အား ဤသို့ ပြောကြားပါလေ။ ထို ‘ကေယာမသ်’နေ့နှင့် စပ်လျဉ်းသော အသိကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်၌သာလျှင် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် အများဆုံးသော သူတို့ မသိနားမလည်ကြပေ။ အခြားမည်သည့်ဖရစ်ရှ်သာဟ်တစ်ပါးပါး (သို့) နဗီတစ်ပါးပါးတို့သည်လည်း မသိရှိကြပေ။ သို့သော် မြောက်မြားစွာသောလူသားတို့သည် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ မသိရှိကြပေ။ မြောက်မြားစွာသော အသိပညာတို့သည် သီးသန့်အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိအတွက် ထိန်းသိမ်းတော်မူ၏။ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားဖရစ်ရှ်သာဟ်တစ်ပါးပါး (သို့) နဗီတစ်ပါးပါးအား အသိမပေးထားပေ။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ အသိတရားခေါင်းပါးမှုဖြင့် ဤသို့ မှတ်ယူကြပေသည်။ ‘ကေယာမသ်’ ကျရောက်မည့်နေ့၏ အသိသည် ‘နဗူဝသ်’နှင့် ‘ရေစာလသ်’ ရရှိသူတို့အတွက် သိရန် အရေးကြီးသည်ဟု မှတ်ယူ ထားကြ၏။ တစ်ဖန် ၎င်းမှ ဤသို ရလဒ်ထုတ်ယူကြလေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ၎င်း ‘ကေယာမသ်’နေ့၌ ပတ်သက်၍ အပြည့်အဝ အသိမရှိပါမူ ဤလက္ခဏာသည် (معاذ الله)အသင် နဗီ မဟုတ်ကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ သို့သော် အထက်ပါအကြောင်းအရာဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ၎င်းတို့၏ ဤကဲ့သို့ တွေးတောမှုသည် အချည်းအနှီးပင် ဖြစ်သည်။ အကျဉ်းချုပ်မှာ ဤကဲ့သို့ မေးမြန်းသော သူများသည် အလွန်တရာ အသိတရားခေါင်းပါး၍ ဉာဏ်အမြော်အမြင် ကင်းမဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုသူတို့သည် ဓမ္မသတ်၏ ဇစ်မြစ်ကိုလည်း မသိရှိကြပေ။ ၎င်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမြော်အမြင်လည်း မရှိကြ၍ မေးခွန်းမေးမြန်းသည့် စနစ်ကိုလည်း မသိရှိကြပေ။

တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ‘ကေယာမသ်’နေ့၏ အချို့သော နိမိတ်လက္ခဏာများ၏ အသိပေးထားပေ၏။ ၎င်းသည် ယခု နီးကပ်၍ ရှိနေပေသည်။ ၎င်းကို တမန်တော်မြတ် ﷺ က မြောက်မြားစွာသော

ဟဒီးစ်တော်များတွင် ပေါ်လွင်စွာဖြင့် အမိန့်ရှိထား၏။ မိန့်ခြွေထားသည်မှာ ငါကိုယ်တော် ပွင့်ပေါ်ခြင်းနှင့် 'ကေယာမသ်'တို့သည် ဤကဲ့သို့ နီးကပ်လျက်ရှိသည်ဟု လက်ချောင်းနှစ်ချောင်း၏ နီးကပ်မှုအား ပမာ ပေး၍ တင်ပြထားသည်။ *[သိရ်ရ်မေဇီကျမ်း]*

အချို့သော အစ္စလာမ်သာသနာရေးစာအုပ်များတွင် ဒွန်နယာ၏ အပြည့်အဝ သက်တမ်းကို နှစ်ပေါင်း ခုနှစ်ထောင်ဟု ဖော်ပြထား၏။ ဤသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဟဒီးစ်ဆင့်ပြန်မှုတွင် မရှိပါ။ သို့သာမက အိစ္စရာအီးလ်မျိုးနွယ်စုများ၏ ဆင့်ပြန်မှုမှ ကိုးကားယူထားသော အကြောင်းအရာသာ ဖြစ်သည်။

လောကရှိ အလုံးစုံသော ပညာရှင်တို့အား သစ်ဆန်းသော အရာဝတ္ထုများ၏ စမ်းသပ်မှုဖြင့် လောက၏ သက်တမ်းအား သိန်းပေါင်းများစွာဟု တင်ပြထားသည်။ ဤသို့ ဖော်ပြခြင်းသည် ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန် နှင့် ဟဒီးစ်တော်၏ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ခုခုနှင့်မျှ ကိုက်ညီခြင်းမရှိပေ။ အစ္စလာမ့်အဆိုများအရ ဤကဲ့သို့သော အထောက်အထားမဲ့၊ ခိုင်လုံမှုမရှိသော စကားများကို ထည့်သွင်းပြောဆိုခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် သာလျှင် အစ္စလာမ်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ အဆိုးမြင်ဝါဒ ပေါ်ပေါက်စေရန်သာ ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဆိုအား ပယ်ဖျက် ရန် ဟဒီးစ်တော်တစ်ရပ်တွင် လာရှိထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိအွမ္မသ်သားများကို ရည်ညွှန်း မိန့်ခြွေထားသည်မှာ 'အသင်တို့၏ ပမာသည် ရှေးယခင်အွမ္မသ်များဖြင့် ယှဉ်၍ ဤသို့ပင်ဖြစ်သည်။ ပမာ ဆိုသော် အနက်ရောင်နွားများ၏ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် အမွေးအဖြူတစ်ပင်ရှိ၏။' ၄င်းဖြင့် လူတိုင်းလူတိုင်းသည် ခန့်မှန်းမှုပြုနိုင်ပေသည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ အရှုတွင် ဒွန်နယာ၏ သက်တမ်းသည် မည်မျှ ရှည်လျား မည်ကို ခန့်မှန်းရန်လည်း ခက်ခဲလှပေသည်။ သို့ပါ၍ ဟာဖိဇ်အိဗ်နေဟဇမ် အွန်ဒလုစီမှ အမိန့်ရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ထားရှိရမည့် ယုံကြည်ချက်မှာ ဒွန်နယာလောက၏ သက်တမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မှ တိကျ မှန်ကန်သော ခန့်မှန်းမှုမပြုနိုင်ပေ။ ၄င်း၏ အတိအကျ အသိတရားသည် ဖန်ဆင်းရှင်ထံ၌သာ ရှိနိုင်ပေသည်။ *[မရာဂီ]*

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِىْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ
كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۛۚ وَمَا مَسَّنِىَ
السُّوْٓءُ ۛۚ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۱۸۸ ؏

၇ : ၁၈၈ ။ ။ (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၄င်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ ငါသည် မိမိနှင့် ပတ်သက်၍ပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အလိုရှိတော်မူသော အကြောင်းကိစ္စမှအပ မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးကိုမျှလည်းကောင်း၊ မည်သည့်အကျိုး ယုတ်စေခြင်းကိုမျှလည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ခြင်းမရှိပေ။ အကယ်၍သာ ငါသည် မျက်ကွယ်၌ ရှိသည်တို့ကို သိရှိပါမူ များစွာသော

အကျိုးကျေးဇူးများကို အမှန်ပင် ရယူခဲ့ပြီးဖြစ်မည်။ ထို့ပြင် ငါ၌ (မိမိ၏ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင်) မည်သည့် ဆင်းရဲဒုက္ခမျှလည်း ဆိုက်ရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ ငါသည် မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား သတိပေးနှိုးဆော်သူနှင့် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာသတင်း ပြောကြားသူတစ်ဦးသာ ဖြစ်ပေသည်။

هُوَ الَّذِي

خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۖ
فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ ۖ فَلَمَّا أَثْقَلَت
دَّعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾

၇ : ၁၈၉ ။ ။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အသက်တစ်ချောင်းတည်းမှ ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။ ၎င်းပြင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ယင်းအသက်တစ်ချောင်းတည်းမှပင် ၎င်း၏ ကြင်ရာကြင်ဖက်ကို ၎င်း၏ ထံ၌ တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ နေနိုင်ရန် ပြုလုပ် (ဖန်ဆင်း) တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၎င်း (ယောကျ်ား) သည် ယင်း (ကြင်ရာ) အား ဖုံးလွှမ်းသောအခါ ထိုကြင်ရာသည် ပေါ့ပါးသော ကိုယ်ဝန်ကိုလွယ်၍ ယင်းကိုယ်ဝန်နှင့်တကွ (လွယ်ကူစွာ) သွားလာခြင်းကို ပြုလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုကိုယ်ဝန်သည် ရင့်မာလေးလံ၍ လာသောအခါ ၎င်းတို့ (ဇနီးမောင်နှံ) နှစ်ဦးတို့သည် မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်တွင် '(အို၊ အသျှင်မြတ်) အကယ်၍ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ပကတိပြည့်စုံကောင်းမွန်သော (သားသမီးကို) ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါလျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် (အသျှင်မြတ်၏) ကျေးဇူးတော်ကို မုချ သိတတ်သူများ ဖြစ်ကြပါမည်' ဟူ၍ ဆုမွန်ဒိုအာ ပြုကြလေသည်။

فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا ۚ فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾

၇ : ၁၉၀ ။ ။ သို့ရာတွင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့နှစ်ဦးအား ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော (သားသမီးကို) ချီးမြှင့်တော်မူသောအခါ ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးသည် မိမိတို့အား ထိုအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်တော်မူသော အရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (အခြားအရာများကို) ထိုအသျှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်ကိုးကွယ်ကြကုန်သည်။ စင်စစ်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ နှိုင်းယှဉ်တွဲဖက် ကိုးကွယ်ကြသည်တို့ထက် အလွန်တရာ မြင့်မြတ်လှတော်မူပေသည်။

أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩١﴾

၇ : ၁၉၁ ။ ။ ၎င်းတို့သည် အကြင်သို့သော အရာများကို (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့်) နှိုင်းယှဉ်ကိုးကွယ်ကြပါသလော။ ထိုအရာများသည် တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ဖန်ဆင်းခြင်း ခံရပေမည်။

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَآ أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ ﴿١٩٢﴾

၇ : ၁၉၂ ။ ။ ထို့ပြင် ယင်းအဖန်ဆင်းခံများသည် ၎င်းတို့ကိုလည်း မည်သည့်အကူအညီမျှ မပေးနိုင်ကြသည့်အပြင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း အလျဉ်း (လုံး၀) ကူညီရိုင်းပင်းနိုင်ကြသည်မဟုတ်ပေ။

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ
أَمْ أَنتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٣﴾

၇ : ၁၉၃ ။ ။ ထို့မျှမက အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား မှန်ကန်သော တရားလမ်းသို့ ဖိတ်ခေါ်ကြလျှင်လည်း ၎င်းတို့သည် အသင်တို့၏နောက်သို့ လိုက်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ (သို့ဖြစ်ပေရာ) အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ဖိတ်ခေါ်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ဆိတ် နေကြသည်ဖြစ်စေ (မည်သို့မျှ) အကြောင်းမထူးပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အို၊ နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ၎င်းတို့အား ပြောကြားပါလေ။ ငါကိုယ်တော်သည် မိမိအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ အခြားသူအတွက်သော်လည်းကောင်း အသျှင်မြတ် အလိုရှိတော်မူသည့် အရာမှအပ မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ခြင်းကိုမျှလည်းကောင်း) မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူး ယုတ်စေခြင်းကိုမျှလည်း ကောင်း ပိုင်ဆိုင်သူမဟုတ်ပေ။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အလိုတော်ရှိသည့် အတိုင်းအတာအထိသာ ကျွန်ုပ် တတ်စွမ်းနိုင်၏။ အကြင်လုပ်ဆောင်ချက်၌ လုပ်နိုင်စွမ်း မပေးခဲ့သောအခါ အချို့အချိန်တွင် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုသည် ပျက်စီးသွားပြီး အကျိုးယုတ်စေမှု ပေါ်ပေါက်စေမည်။ ဤသည် အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအဖြစ်အပျက်မှာ အကယ်၍သာ ငါသည် မျက်ကွယ်၌ ရှိသည်တို့ကို လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော အရာများနှင့် ပတ်သက်၍) သိရှိခဲ့ပါမူ ကျွန်ုပ်သည် (မိမိအတွက်) အကျိုးကျေးဇူးများစွာကို အမှန်ပင် ရယူခဲ့ပြီးဖြစ်ပေမည်။ ၎င်းအပြင် မည်သည့်ဆင်းရဲဒုက္ခများသည် ရောက်မည်လည်း မဟုတ်ပေ။ (အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် မျက်ကွယ်၌ရှိသော အရာအားလုံးကို သိရန် အကြောင်းခံတရားများကို သိရှိခဲ့ပါသော် **ကျွန်ုပ်အတွက် ဧကန်စင်စစ်** အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းကိုသာလျှင် ရွေးချယ်လုပ်ဆောင်၍ ရယူ ပေမည်။ ထို့ပြင် အကြင်လုပ်ငန်းသည် ကျွန်ုပ်အတွက် စင်စစ် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်သော် ၎င်းဖြင့် ရှောင်ရှားမှု ပြုပေမည်။ ယခု ကျွန်ုပ်တွင် အကွယ်ကို သိသော ပညာမရှိပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် အကြင်လုပ်ငန်းကို ပြုလုပ်ပါက ကျွန်ုပ်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ကို ကျွန်ုပ် မသိခဲ့ပေ။ ဤကဲ့သို့ပင် အကြင်အလုပ်ကို မရှောင်ကြဉ်ပါက ကျွန်ုပ်အတွက် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်မသိခဲ့ပေ။ သို့သာမက တစ်ခါတစ်ရံ အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှု ဆုံးရှုံးမှုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ ဆုံးရှုံးမှုကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုဟုလည်းကောင်း ပြောင်းပြန်တွေ့ရပေသည်။ ၎င်းမှ အထောက်အထား ရရှိသည်မှာ علم غیب (အကွယ်ကို သိရှိသည့်

ပညာ) အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးယုတ်မှုတို့ကို ပိုင်ဆိုင်သူနှင့်သာ ထိုက်သက်ပေသည်။ ဤဖြစ်ရပ်၏ နောက်ဆုံးတွင် တင်ပြထားသည့် အဖြစ်အပျက်သည် 'လာဇင်မ်မွန်သဖိ' (အရေးကြီးသောကိစ္စ ပပျောက်သွားခြင်း) ဖြစ်သည်။ ဦးစွာ တင်ပြထားသည့် အဖြစ်အပျက်သည် 'မလ်ဖူးမ်'ဆိုလိုသည်မှာ **علم غیب** သည် 'မွန်သဖိ' (ပပျောက်သွားခြင်း) ဖြစ်သည်။ အချုပ်ဆိုရသော် ဤသို့ ကိစ္စရပ်များ၏ အသိပညာ မရှိပေ။) အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူများအဖို့ ငါကိုယ်တော်သည် (ရှရီအသ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို ပြ၍ စဝါးဗ်ကုသိုလ်၏) သတင်းကောင်းပေးသောသူနှင့် (အပြစ်ဒဏ်မှ) ခြိမ်းခြောက်သောသူ ဖြစ်သည်။ (အကျဉ်းချုပ်မှာ 'နဗူဝသ်'၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် တီထွင်ဆန်းသစ်သော လုပ်ငန်းဟူသရွေ့ မပါဝင်ပေ။ ၄င်းတွင် 'ကေယာမသ်'နေ့သည် မည်သည့်နေ့ဟု သတ်မှတ်ခြင်းလည်း ပါဝင်ပေသည်။ နဗီတမန်တော်သည် ၄င်းနှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိရန် အရေးမကြီးပေ။ သို့ရှိရာ 'နဗူဝသ်'၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ရှရီအသ် အမိန့်ပညတ်ချက်၏ အသိရှိခြင်းသည်သာလျှင် လုံလောက်၏။ ၄င်းသည် ကျွန်ုပ်ထံတွင် ရှိပေသည်။) ထိုအသျှင်မြတ်သည် ဤသို့ စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်နှင့် ချီးမြှင့်တော်မူသော အသျှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အသက်တစ်ချောင်းတည်းမှ ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့၏။ (အလိုသဘောမှာ အာဒမ် عليه السلام ဖြစ်သည်။) ၄င်းကိုယ်ထဲမှသာ ၄င်း၏ ကြင်ယာ၊ ကြင်ဖက်ကို ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့လေသည်။ (အလိုသဘောမှာ ဟောင်ဝါ عليها السلام သခင်မဖြစ်သည်။ အဖြစ်အပျက်ကို 'စူရာဟ်နေဆာအ်'အစပိုင်း၌ အကျယ်တဝင့် တင်ပြပြီးဖြစ်ရာ) ၄င်းသည် မိမိ၏ ကြင်ယာကြင်ဘက်ကို ၄င်းထံမှ တည်ငြိမ်မွေ့လျော်စွာ နေနိုင်ရန် ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့လေသည်။)

သို့ရှိရာ ထိုအသျှင်မြတ်သည် မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်ရာ ခဝပ်မှုသည် ထိုအသျှင်မြတ်အတွက်သာ ထိုက်သက်ပေသည်။ ထို့နောက် ၄င်းယောကျ်ားသည် ယင်းကြင်ယာအား နီးစပ်မှု ရယူသည့်အခါ ယင်းသည် ပေါ့ပါးသော ကိုယ်ဝန်ကို (ဝမ်းဗိုက်အတွင်း) သယ်ပိုး၍ (လွယ်ကူစွာ) ထိုကိုယ်ဝန်နှင့် အတူ သွားလာခြင်းကို ပြုပေသည်။ တစ်ဖန် ထိုကိုယ်ဝန်သည် ရင့်လာသောအခါ (၄င်းတို့ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးသည် 'ဟမလ်'ကိုယ်ဝန်ရှိကြောင်းကို ယုံကြည်သွားလေသည်။ သို့ရှိရာ အမျိုးမျိုးသော တင်းကြပ်မှုများ စိတ်အတွင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လေသည်။ ပမာဆိုသော် အချို့ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၌ စိုးရိမ်စိတ်များ ပေါ်ပေါက်ကြပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ၄င်းတို့ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးသည် မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ်ဖြစ်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်တွင် 'အကယ်၍ အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ကောင်းမွန်သော သားသမီးကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့ပါလျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ကို မုချ သိတတ်ကြပါမည်'ဟု ဆုမွန်ဒိုအာ ပြုကြသေလည်။ (လူတိုင်း၏ ဓလေ့စရိုက်ဖြစ်သည်မှာ ဒုက္ခရောက်သောအချိန်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံမှ ကတိဝန်ခံမှုများ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြ၏။) သို့ရှိရာ ထိုအသျှင်မြတ်သည် ၄င်းတို့နှစ်ဦးအား သားသမီးကို ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသောအခါ ၄င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးသည် ထိုအသျှင်မြတ်က ၄င်းတို့အား ချီးမြှင့်တော်မူသော အရာနှင့်ပတ်သက်၍ အခြားအရာများကိုလည်း ထိုအသျှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်၍ ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ အမျိုးမျိုးအဖုံ ကိုးကွယ်မှုပြုကြရာတွင်

‘ဤသားသမီးရတနာသည် ထိုအသက်ရှင်လျက်ရှိသောသူ သို့မဟုတ် သေဆုံးပြီးဖြစ်သော တစ်ဦးဦးက ပေးသည်’ဟူ၍ ယုံကြည်ချက်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ လွဲချော်သွားလေသည်။ အချို့သည် ‘အမလ်’ ကျင့်ဆောင်သည့်ပုံစံဖြင့်လည်း ထိုသူ၏ အမည်ဖြင့် ‘နဇလ်’ကိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြ၏။ (သို့) ကလေးငယ်အား ထိုသူ၏ရှေ့သို့ ခေါ်ဆောင်သွား၍ ဦးချမှုပြုကြလေသည်။ (သို့) ပြောဆိုမှုဖြင့်လည်း ၎င်း၏ ကိုးကွယ်မှုအပေါ် အမည်နာမ ထားကြလေသည်။ ပမာဆိုရသော် عبدِشمس (သို့) بنده علی စသည်တို့၏ အမည်နာမထားကြလေသည်။ အလိုသဘောမှာ ဤလုပ်ရပ်ကို ခံထိုက်သူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ချီးမြှင့်တော်မူသော အသျှင်၊ မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်၊ စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော အသျှင် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ထိုထိုက်သက်သော အသျှင်အတွက် ကိုးကွယ်သမှု မပြုဘဲ ၎င်းကို အခြားသော ကိုးကွယ်ခံများအတွက် ပြုလုပ်လိုက်သည်။ သို့ရှိရာ ဧကန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ တုဖက်နှိုင်းယှဉ် ကိုးကွယ်ကြသည်တို့ထက် အလွန်မြင့်မြတ်လှပေသည်။ (ဤနေရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်များကိုသာ လိုအပ်၍ တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ကိုးကွယ်ခံထိုက်တော်မူသော အသျှင်မြတ်သာလျှင် ဖြစ်သည်။)

ရှေ့ဆက်၍ တုဖက်နှိုင်းယှဉ်မှုပြုခြင်း၏ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုရှိကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ၎င်းအရာများသည် ကိုးကွယ်ရန် ခံထိုက်မှုမရှိကြောင်း အမိန့်ရှိသည်မှာ) အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်နှင့်အတူ ၎င်းတို့သည် အကြင်သို့သော အရာများကို ယှဉ်တွဲကိုးကွယ်ကြပါသလော။ ထိုအရာများသည် တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ဖန်ဆင်းနိုင်ကြခြင်း မရှိသည့်အပြင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင် ဖန်ဆင်းခြင်းခံကြ ရပေသည်။ (သို့ရှိရာ ‘ဗုသ်’ ရုပ်တုများကို ကိုးကွယ်သူများသည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုရုပ်တုတို့အား ပြုလုပ်ကြကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။ အရာတစ်ခုခုအား ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကြီးမားသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ (၎င်းကို ပြုခိုင်းရန် မဆိုထားနှင့်။) ထို ‘ဗုသ်’ရုပ်တုသည် ဤသို့ အားအင်ချည့်နဲ့သော အရာဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အလွယ်ကူဆုံး အလုပ်သည်ပင်လျှင် လုပ်နိုင်စွမ်းမရှိပေ။ ပမာဆိုသော်) ၎င်းတို့သည် ထိုသူတို့အား မည်သည့်အကူအညီမျှ မပေးနိုင်ကြသည်သာမက မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း လုံးဝ ကူညီရိုင်းပင်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ (အကယ်၍ အခြားသော ဆုံးရှုံးဖျက်ဆီးမှု ထိုသူတို့ထံ ပေါ်ပေါက်လာပါသော်၊ ပမာဆိုသော် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ထိုသို့သော အရာများအား ရိုက်ချိုးဖျက်ဆီးမှုပြုသော်၊ (ဤကဲ့သို့သော လုပ်ဆောင်ချက်ထက် သာပို၍ ကြည့်ရှုပါလော့။) ထို့ပြင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား မှန်ကန်သော တရားလမ်းကို ဖိတ်ခေါ်ကြလျှင်လည်း ၎င်းတို့သည် အသင်တို့နောက်သို့ လိုက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ (ဤသည် အလိုသဘောနှစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ အသင်သည် ၎င်းတို့အား ဖိတ်ခေါ်လျှင် ၎င်းသည် အသင့်အား စကားရပ်တစ်ခုခု ဖော်ပြခဲ့ပါသော် အသင်၏ ပြောဆိုသည့်အတိုင်း မပြုလုပ်ခဲ့ပါ။ ဒုတိယအမျိုးအစားသည် ပထမအမျိုးအစားထက်ပင် ပို၍ ဆိုးပေသည်။ ‘အသင်သည် ထိုသူအား လာကြလေကုန်’ဟု ဖိတ်ခေါ်ရာ အသင်၏ ခေါ်ဆိုမှုအပေါ် လာရောက်ခြင်းမရှိပေ။ အလိုသဘောမှာ အသင်၏ ဖော်ပြသော စကားရပ်အပေါ် ကျင့်ကြံမှုမပြုလုပ်နိုင်ပေ။ သို့ရှိရာ) အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ဟစ်ခေါ်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ တိတ်ဆိတ်နေကြသည်ဖြစ်စေ မည်သို့မှ အကြောင်း

မထူးပေ။ (သို့ရှိရာ ကြားနာမှု မရှိခြင်းသည် ပေါ်လွင်နေပေသည်။ အကျဉ်းချုပ်မှာ အလွယ်ကူဆုံးအလုပ်၊ စကားရပ်တစ်ခုခုကို တင်ပြရန်အတွက် ဖိတ်ခေါ်ရာ ၎င်းအား ကြားနာ၍ မစွမ်းနိုင်ပါသော် ထိုထက်ပင် ခက်ခဲမှုဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှု ပြုပါ။ တစ်ဖန် ၎င်းထက် ပို၍ ခက်ခဲသည်မှာ အခြားသူများအား အကူအညီပေးခြင်းနှင့် တစ်ဖန် ၎င်းအားလုံးထက်ပင် အခက်အခဲဆုံး ဖြစ်သည့် အရာ တစ်ခုအား ဖန်ဆင်းမှုပြုခြင်းသည် ၎င်းအတွက် အဆိုးရွားဆုံးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ဤသို့ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသော အရာနှင့် လိုအပ်မှုရှိသူအား ကိုးကွယ်ခံထိုက်မှုသည် မည်သို့ ထိုက်သက်နိုင်မည်နည်း။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ပထမအာယသ်တော်၌ မုရှ်ရစ်က်များနှင့် ရိုးရိုးသာမန်လူထုတို့၏ ထိုမှားယွင်းသော ယုံကြည်ချက်အား ပယ်ဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်၍ အကွယ်ရှိအရာအား သိရှိသောသူ ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားလေသည်။ ၎င်း၏ အသိသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကဲ့သို့ တစ်လောကလုံးရှိ အနည်းငယ်မျှ အရာအပေါ် သိရှိပေသည်။ ၎င်းသည် အကျိုးပေးမှုတိုင်းနှင့် အကျိုးဆိုးယုတ်မှုများ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသည်။ အကြင်မည်သူကိုမဆို အလိုရှိသည့်အတိုင်း အကျိုးကျေးဇူး (သို့) ဆုံးရှုံးမှု ပေးနိုင်ပေသည်။

ဤယုံကြည်ချက်ရှိသည့်အတွက် ထိုသူတို့သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ထံမှ ‘ကေယာမသ်’၏ သတ်မှတ်သော ရက်ဖော်ပြရန် တောင်းဆိုမှုပြုကြပေသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းအရာသည် ဤအာယသ်တော်၏အလျှင် ပထမအာယသ်တော်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။

ဤအာယသ်တော်ဖြင့် ထိုကာဖိရ်တို့၏ ယုံကြည်ချက်အား ပယ်ဖျက်သောအနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်သည်မှာ အကွယ်ကို သိသော ပညာနှင့် တစ်လောကလုံးရှိ အနည်းငယ်မျှသော အရာတိုင်း၏ အသိသည် သီးသန့်အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အခြားအဖန်ဆင်းခံ တစ်ဦးဦးအား နှိုင်းယှဉ်မှုပြုခြင်း၊ ၎င်းနှိုင်းယှဉ်သူသည် ဖရစ်ရှ်သာဟ်ဖြစ်စေ၊ (သို့) နဗီနှင့် ရစူလ်တစ်ပါးပါးဖြစ်စေ ဤသည် ရှရစ်က်တုဖက်နှိုင်းယှဉ်မှုနှင့် အကြီးမားဆုံး ငြင်းပယ်မှုဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ပင် အကျိုးပေးမှုတိုင်းနှင့် အကျိုးယုတ်စေမှုတိုင်း၏ စိုးပိုင်ခြင်းသည်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်ဂုဏ်တော်သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် အခြားသူတစ်ဦးဦးအား နှိုင်းယှဉ်မှုပြုခြင်းသည်လည်း ရှရစ်က်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအား ပယ်ဖျက်ရန်အတွက် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန် ချပေးခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား စေလွှတ်ခဲ့လေသည်။

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၌ အာယသ်တော်အမြောက်အမြားတွင် အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြပြီး ဖြစ်၏။ علم غيب နှင့် علم محيط ဖြင့် အနည်းငယ်မျှပင် ဖုံးကွယ်မနေပါ။ ဤသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်ဂုဏ်တော်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ပင် قدرتِ مطلقه သည်

‘အကျိုးကျေးဇူးတိုင်းနှင့် အကျိုးယုတ်စေမှုတိုင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လက်ဝယ်၌ ရှိခြင်း’ သည်လည်း အခြားသူများကို နှိုင်းယှဉ်မှုပြုခြင်းသည် အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ထိုဂုဏ်ပုဒ်များနှင့် ‘ရှရစ်က်’တုဖက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၎င်းအာယသ်တော်၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အမိန့်ပေးထားသည်မှာ အသင်တမန်တော်၊ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကြေငြာလိုက်ပါ။ ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ အကျိုးပြုစေသည့် အရာနှင့် အကျိုးယုတ်စေသည့် အရာများ၏ ပိုင်ရှင်မဟုတ်ပေ။ သို့ဖြစ်ပေရာ အခြားသူများနှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးပေးမှုနှင့် အကျိုးယုတ်စေမှုတို့သည် မည်သို့ ရှိမည်နည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ဆက်လက်၍ ကြေငြာလိုက်ပါ။ ကျွန်ုပ်သည် عالم الغيب (အကွယ်ကိစ္စကို သိရှိသူ) မဟုတ်ပေ။ အရာတိုင်း၏ အသိရှိခြင်းသည် ကျွန်ုပ်အတွက် အရေးမကြီးပေ။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် عالم الغيب ဖြစ်သော် အကျိုးပြုသော အရာတိုင်းအား ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းပေမည်။ ၎င်းအပြင် အခြား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသော အရာသည် ကျွန်ုပ်၏ထံတွင် ပျက်စီး၍ သွားမည်မဟုတ်ပေ။ ဤသို့ပင် အကျိုးယုတ်စေသော အရာတိုင်းမှလည်း အမြဲတစေ မိမိကိုယ်မိမိ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှု ပြုပေမည်။ အခြားဆုံးရှုံးနစ်နာမှု ကျွန်ုပ်အပေါ်သို့ သက်ရောက်မှုရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ဧကန်စင်စစ် ဤနှစ်ချက်စလုံးသည် မဖြစ်ရှိပေ။

မြောက်မြားစွာသော လုပ်ဆောင်ချက်တို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ထိုလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရန် ဆန္ဒရှိသည်။ သို့သော် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ပေ။ ၎င်းမြောက်မြားစွာသော ဒုက္ခများနှင့် ခက်ခဲမှုတို့ကို တမန်တော်မြတ် ﷺ က ရှောင်ရှားရန် ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ထိုဒုက္ခများနှင့် ခက်ခဲမှုတို့သည် ဆိုက်ရောက်၍ လာခဲ့ပေသည်။ ‘ဟုဒိုင်ဗီယာဟ်’စစ်ပွဲ၏ အချိန်အခါတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဆွဟာဗာများနှင့်အတူ ‘အဟ်ရာမ်’ဝတ်ရုံခြုံလျက် ‘အွမ္မရာဟ်’ပြုရန် ဆန္ဒဖြင့် ‘ဟရာမ်’ နယ်နိမိတ်အထိ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည်။ သို့သော် ‘မတ်စ်ဂျိဒ်ဒေ့ဟရာမ်’သို့ ဝင်ရန်နှင့် ‘အွမ္မရာဟ်’ပြုလုပ်ရန် ဤအချိန်တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် မရှိခဲ့ပေ။ အားလုံးသည် ‘အဟ်ရာမ်’ဝတ်ရုံကို ချွတ်၍ ပြန်လှည့်ခဲ့ကြရလေသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် ‘အုဟူဒ်’စစ်ပွဲတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ပြီး မွတ်စ္စလင်မ်စစ်တပ်တို့ကိုလည်း ယာယီရှုံးနိမ့်မှုဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ မြောက်မြားစွာသော အကြောင်းအရာသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ သက်တမ်း၌ ဖြစ်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့၏။ ဤသို့ အကြောင်းအရာများ၏ ပေါ်လွင်စေခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူသားတိုင်းအပေါ် ဤစကားရပ်သည်လည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ ‘တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးတွင် အခြားသော နဗီတမန်တော်များထက် အမြင့်မြတ်ဆုံးနှင့် အကျော်ကြားဆုံးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိပညာနှင့် တန်ခိုးအာဏာ၏ စိုးပိုင်ရှင်မဟုတ်ပေ။’ သို့မှသာလျှင် လူတို့၏ ဤသို့ မှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်တွင် မကျရောက်ရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် အီစာအီနှင့် နစ္စရာနီတို့

သည် မိမိ၏ ရစူလ်တို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်များ၏ စိုးပိုင်ရှင်ဟု နားလည်ထင်မှတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့သည် ‘ရှရစ်က်’ (တုဖက်နိူင်းယှဉ်မှု) တွင် နစ်မွန်းသွားကြသည်။

ဤအာယသ်တော်ဖြင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရှိရသည်မှာ နဗီတမန်တော်များ အားလုံးသည် **قادرِ مطلق** မဟုတ်သကဲ့သို့ **عالم الغیب** လည်း မဟုတ်ပေ။ နဗီတမန်တော်များအားလုံးကို ချီးမြှင့်ထားသော အသိပညာသည် အားလုံးသော အဖန်ဆင်းခံများထက် သာပိုလျက် ရှိကြောင်းကို သံသယမရှိပေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အစမှအဆုံးတိုင် သီးသန့်အသိပညာတော်များ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့ပေသည်။ အလိုသဘောမှာ တမန်တော်အားလုံးအား ချီးမြှင့်ထားသော အသိပညာများထက် သာပို၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ချီးမြှင့်ပေးခဲ့လေသည်။ ထိုချီးမြှင့်ပေးခဲ့သော အသိပညာဖြင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော **غیب** (အကွယ်) ၏ သတင်းများ ပေးခဲ့သည်။ ထိုသတင်းများ၏ မှန်ကန်မှုတို့သည် သီးသန့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်၏။ ဤအတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် သိန်းပေါင်းများစွာ အကွယ်မှ အရာများ၏ အသိပညာ သိရှိသည်ဟု ပြောဆိုနိုင်ကြသည်။ သို့သော် ၎င်းအား ကုရ်အာန်၏ အသုံးအနှုန်း၌ **علم غیب** ဟူ၍ မပြောဆိုနိုင်ပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား **عالم الغیب** ဟူ၍ မပြောဆိုနိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ အသင်တမန်တော်၊ ဤသည်ကိုလည်း ကြေငြာပါလော့။ ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားသည်မှ ‘ငါသည် သက်ဝင်ယုံကြည်သောသူများအတွက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ သတင်းပေးသူအဖြစ်နှင့် မကောင်းမှုပြုသူများအဖို့ ‘အဇာဗ်’ အပြစ်ဒဏ်မှ ခြိမ်းခြောက်သူမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ အလ္လာဟ်တစ်ပါးတည်း တည်ရှိခြင်းအပေါ် ယုံကြည်ချက်နှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းသည် အစ္စလာမ်ဘာသာ၏ အကြီးမားဆုံးသော အခြေခံယုံကြည်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနှင့်အတူ တုဖက်နိူင်းယှဉ်ခြင်း၏ မှားယွင်းမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦးနှောက်အသိဉာဏ်အရ လက်မခံနိုင်ကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းစွာ ဘင်ပြထားသည်။ အာယသ်တော်၏ ပထမပိုင်း၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိမိ၏ ပြည့်ဝသော စွမ်းဆောင်ချက်ဖြင့် ဟဇရသ်အာဒမ် ﵇ နှင့် ဟဇရသ်ဟောင်ဝါ ﵇ တို့၏ မွေးဖွားမှုကို ဤသို့ အမိန့်ရှိထားသည်။

هُوَ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا

အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အသက်တစ်ချောင်းတည်းမှ ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ၎င်းအပြင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် ထိုအသက်တစ်ချောင်းတည်းမှပင်လျှင် ၎င်း၏ ကြင်ယာကြင်ဖက်ကို ၎င်းထံ၌ တည်ငြိမ်

မွေ့လျော်စွာ နေနိုင်ရန် ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့လေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဤသို့ အံ့သြဖွယ်ကောင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဟဇရတ်အာဒမ် عليه السلام ၏ သားစဉ်မြေးဆက် အားလုံးတို့သည် အမြဲတမ်းကျေးဇူးတရား သိတတ်ရန်နှင့် အခြားအဖန်ဆင်းခံတစ်ခုခုအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပြည့်ဝသော ဂုဏ်တော်များတွင် တုဖက်နှိုင်းယှဉ်မှု မပြုနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် မှားယွင်းမှုပြုသော လူသားတို့က အဖြစ်အပျက်နှင့် ဆန့်ကျင်မှု ပြုကြလေသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းအရာအား ဤအာယသ်တော်၏ ဒုတိယဝါကျတွင် ၎င်းနောက် နောက်လာမည့် အာယသ်တော်တစ်ခုတွင် ဤသို့ အမိန့်ရှိထားပေသည်။

فَلَمَا تَغَشّٰهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ فَلَمَّا اَثْقَلَتْ دَعَوَا اللّٰهَ

رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ○ فَلَمَّا اٰتٰهُمَا صَالِحًا

جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ فِيْمَا اٰتٰهُمَا فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ

အလိုသဘောမှာ အာဒမ် عليه السلام ၏ သားစဉ်မြေးဆက်တို့သည် မိမိတို့၏ မေ့လျော့မှုနှင့် ကျေးဇူးတရားကန်းခြင်းမှ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ ဖိုမပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုဖြင့် ကိုယ်ဝန်တည်သွားသောအခါ အစကနဦးတွင် ကိုယ်ဝန်၏ လေးလံမှုသည် လုံးဝမရှိပေ။ သို့ရှိရာ အမျိုးသမီးသည် လွတ်လပ်ပေါ့ပါးစွာဖြင့် သွားလာခြင်းကို ပြုကြလေသည်။ တစ်ဖန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ပြည့်ဝသော ဘုန်းတန်ခိုးတော်ဖြင့် အနည်းငယ် အချိန်အတွင်း ထိုကိုယ်ဝန်၏ ရင့်လာသောအခါ၌ ၎င်းကိုယ်ဝန်၏ လေးလံမှုကို သိရှိခံစားရသော် ယခု မိဘနှစ်ပါးသည် သောကရောက်ရှိ၍ စိုးရိမ်မှု ဖြစ်ရှိလာသည်။ ထိုကိုယ်ဝန်မှ မည်သို့သော သားသမီးမွေးဖွားလာမည်နည်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့အချိန်အခါတွင် လူ၏ ဝမ်းဗိုက်တွင်းမှ ထူးခြားအံ့ဖွယ်ကောင်းသော အရာများသည်လည်း မွေးဖွားလာကြလေသည်။ အချို့သော အချိန်အခါတွင် ကိုယ်အင်္ဂါ ချို့တဲ့သော ကလေးများ မွေးဖွားကြလေသည်။ မွေးရာပါ မျက်မမြင် (သို့) မွေးရာပါ နားမကြားသူ၊ (သို့) မွေးရာပါဆွံ့အသူ၊ (သို့) ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်းသူများလည်း မွေးဖွားကြလေသည်။ ဤသို့သော စိုးရိမ်ရသော အကြောင်းခံကြောင့် ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် ဒိုအာဆုမွန်ကောင်းများ တောင်းကြသည်မှာ 'အို၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ကောင်းမွန်သော သားသမီးကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါလျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ကို မုချ သိတတ်ကြပါမည်' ဟု ဆုမွန်ဒိုအာ တောင်းကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ တောင်းခံမှုကို လက်ခံ၍ ၎င်းတို့နှစ်ဦးအား သားသမီးကို ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသောအခါ ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးသည် ထိုအသျှင်မြတ်က ၎င်းတို့အား ချီးမြှင့်တော်မူသော အရာနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားအရာများကို ထိုအသျှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ ဤသားသမီးတို့သည် ထိုသူတို့အား အသျှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်ကိုးကွယ်မှုတွင် နစ်မွန်းစေရန် အကြောင်းခံဖြစ်ကြပေသည်။ တွဲဖက်ကိုးကွယ်မှုတို့သည် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ပြုကြလေ၏။ အချို့သူတို့သည် ယုံကြည်မှုတွင် ပျက်စီးသွားပေသည်။

ဤသားသမီးတို့သည် ဝလီတစ်ဦးဦး (သို့) သူတော်စင် တစ်ပါးပါးက ချီးမြှင့်သည်ဟူ၍ ထင်မှတ်ကြလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဤသို့ ဖြစ်လေသည်။ ဤသားသမီးတို့သည် သက်ရှိထင်ရှားရှိသော သူတော်စင်တစ်ပါးပါး (သို့) သေဆုံးသွားသော သူတော်စင်တစ်ပါးပါးဘက်သို့ ဆက်နွယ်မှုပြုပြီး ၎င်းတို့၏ အမည်နာမအား 'နဇရ်'(ကိုး) မှု ပြုလုပ်ကြလေသည်။ (သို့မဟုတ်) ကလေးငယ်အား ခေါ်ဆောင်၍ ထိုသူတို့၏ ရှေ့မှောက်ဦးချမှု ပြုကြလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကလေးအား အမည်ထားသောအခါ တုဖက်မှုပြုသော အမည်များထားရန် သဘောဆန္ဒ ရှိကြလေသည်။ ဥပမာ-

عبد اللات ـ عبد العزّى (သို့) عبد الشمس (သို့) بنده علی စသည်ဖြင့် ဤကဲ့သို့ အမည်နာမထားကြလေသည်။ ၎င်းဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ဤသားသမီးများကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှလွဲ၍ ထိုသို့သော ရုပ်တုများ (သို့) သူတော်စင်များက ချီးမြှင့်ခဲ့သော ကလေးဟု အလိုသဘော ရောက်ရှိသွားသည်။ ဤသည် တုဖက်နှိုင်းယှဉ်သော ယုံကြည်မှုနှင့် အခြားအရာများကို တွဲဖက်ကိုးကွယ်မှုပြုသော လုပ်ဆောင် ကျင့်ကြံခြင်း ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသော 'နေ့အ်မသ်' ကျေးဇူးတော်များကို ကျေးဇူးသိတတ်သူ ဖြစ်မည့်အစား ကျေးဇူးတရားမသိတတ်မှု၏ အမျိုးမျိုးသောပုံစံများ ဖြစ်ပေသည်။

တတိယအာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် ထိုသူတို့၏ အခြေအမြစ်မရှိ စွပ်စွဲမှုနှင့် မှားယွင်းသော လမ်းအပေါ် လျှောက်လှမ်းခြင်းအား ရှင်းလင်းစွာ သိရှိရန်အတွက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စင်စစ်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ တွဲဖက်နှိုင်းယှဉ်ကိုးကွယ်ကြသည်တို့ထက် အလွန်မြင့်မြတ်လှပေသည်။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၏ အကျယ်ဖွင့်ဆိုမှု၌ တင်ပြထား၍ သိရှိရသည်မှာ ထိုအာယသ်တော်၏အလျှင် ပထမဝါကျ၌ ဟဇရသ်အာဒမ် عليه السلام နှင့် ဟောင်ဝါ عليها السلام သခင်မတို့၏ အကြောင်းအရာကို တင်ပြထား၍ အာဒမ် عليه السلام ၏ သားစဉ်မြေးဆက်များသည် ဟဇရသ်အာဒမ် عليه السلام ၏ နောက်လိုက်မှုပြုရန်နှင့် ကျေးဇူးတရားသိတတ်ကြရန် သင်ကြားပြသခဲ့ပေသည်။ နောက်ဆုံးဝါကျတွင် ဟဇရသ်အာဒမ် عليه السلام ၏ နောက်တွင် လာမည့် နောင်လာနောက်သားများ၏ မှားယွင်းသော လမ်းအပေါ်၌ ရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြထားသည်မှာ ထိုသူတို့သည် ကျေးဇူးတရား သိတတ်မှုမရှိဘဲ တုပနှိုင်းယှဉ်မှုကိုသာ ပြုကြလေသည်။

၎င်းဖြင့် သိရှိရသည်မှာ တုပနှိုင်းယှဉ်မှု ပြုသူတို့၏ အဖြစ်အပျက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဟဇရသ်အာဒမ် عليه السلام နှင့် ဟောင်ဝါ عليها السلام တို့ဖြင့် မပတ်သက်ပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် ဟဇရသ်အာဒမ် عليه السلام ၏ အပြစ်ကင်းစင်မှုတွင် အလျဉ်း သံသယမရှိပေ။ သို့သာမက ၎င်း၏ ပတ်သက်မှုသည် နောင်လာနောင်သား မျိုးဆက်သစ်များ၏ လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်သာ ပတ်သက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်ရွေးချယ်ခဲ့သော ဤ تفسير

(ရှင်းလင်းချက်)၌ در منثور ၏ ကျမ်း၌ ابن المنذر နှင့် ابن ابی حاتم တို့က အကျယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ပညာရှင်ကြီး ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် رضي الله عنهما သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို ဆင့်ပြန်ခဲ့သည်။ သိရ်မေဇီ နှင့် ဟာကီမ်ကျမ်းတွင် ဆင့်ပြန်မှုတစ်ခု၌ ဟဇရတ်အာဒမ် عليه السلام နှင့် ရှိုက်သွာန်၏ လှည့်စားမှုအကြောင်းအရာကို တင်ပြထား၏။ ၄င်းအား အချို့သော ပညာရှင်များက အီဆ္စရာအီးလ်တို့၏ ဆင့်ပြန်မှုဟု သတ်မှတ်၍ ယုံကြည်မှု မရှိ၊ လက်မခံကြပေ။ သို့သော် ဟဒီးစ်ပညာရှင်အများစုက ၄င်းအား ထောက်ခံမှု ပြုကြ၏။ ဖော်ပြပါ သဖ်စီးရ်နှင့်ပတ်သက်၍ အကယ်၍ ထိုအကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်ကို မှန်ကန်သည်ဟု လက်ခံလိုက်လျှင်လည်း အာယသ်တော်၏ သဖ်စီးရ်တွင် အခြားသော စောဒကများနှင့် သံသယများ မဝင်နိုင်တော့ချေ။

ထိုအာယသ်တော်ဖြင့် အချို့သော အကျိုးထူးသည့် အမိန့်ပညတ်ချက်များ ရရှိလေသည်။

ပထမအချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးကို အတွဲပြုလုပ်၍ အမျိုးတူ ပြုလုပ်လိုက်၏။ သို့မှသာလျှင် သဘာဝတရားဖြင့် ကိုက်ညီ၍ လူသားတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြည့်အဝ ချစ်ခင်မှု ရရှိပေသည်။ အိမ်ထောင်ရေး၏ သက်တမ်းဖြင့် လောကကြီး တည်တံ့နိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူး အလုံးစုံတို့ကို ပြည့်ဝစွာ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိပေမည်။

ဒုတိယအချက်မှာ အိမ်ထောင်ရေး၏ အဓိကဝတ္တရားဟူသမျှတို့သည် အကြင်လင်မယားနှစ်ဦးစလုံး၏ အပေါ်၌ ကျရောက်လာသည်။ ထိုဝတ္တရားများအားလုံးကို အနှစ်ချုပ်နှင့် အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အေးချမ်းသာယာမှုသာ ဖြစ်သည်။ လောက၏ ဆန်းသစ်သည့် လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် အစဉ်အလာအသစ်အဆန်းများသည် အဆိုပါတည်ငြိမ်မှုအား ပျက်ပြားစေသော အရာများသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအရာများသည် အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အဓိကရန်သူပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်၏ သိမ်မွေ့မှုရှိသော လောကသည် အိမ်တွင်းရေး ပြဿနာများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ထို့နောက် လေးဘက်လေးရံ၌ ကွာရှင်းပြတ်ဆဲခြင်းများဖြင့်သာ ပြည့်နှက်လျက် ရှိနေပေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည့် အဓိကအကြောင်းခံမှာ လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် ဤသို့ အကြောင်းအရာများကို အကောင်းဟူ၍ နားလည်ထားကြလေသည်။ ၄င်းအကြောင်းအရာများသည် အိမ်ထောင်ရေး၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုအား လုံးဝ ပျက်ပြားစေသော အရာများဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လွတ်လပ်သည့် အခွင့်အရေးများဟု အမည်တပ်၍ အမျိုးသမီးများ၏ 'ပရ်ဒါပ်' မရှိမှုနှင့် အရှက်တရားကင်းမဲ့မှုတို့သည် တစ်လောကလုံးတွင် ပြန့်နှံ့၍ နေပေသည်။ ၄င်းသည် အိမ်ထောင်ရေးတွင် ငြိမ်းချမ်းမှုအား ပျက်ပြားစေခြင်း၌ အဓိကဖြစ်လေသည်။ အတွေ့အကြုံအရ သိရှိရသည်မှာ 'ပရ်ဒါပ်' မရှိမှုနှင့် အရှက်တရားကင်းမဲ့မှုတွင် အမျိုးသမီးများ တိုးပွားများပြားလာခဲ့သည်ခန့် အိမ်ထောင်ရေး၏ ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် သာယာမှုတို့၏ ပျက်စီးမှုသည်လည်း ဤမျှ များပြားလာလေသည်။

တတိယအချက်မှာ ကလေးသူငယ်များအား ဤသို့ အမည်နာမထားခြင်း၊ ၄င်းအမည်ဖြင့် တုဖက်နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။ အကယ်၍ အမည်ထားသောသူများ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည်

ဤသို့မဟုတ်သော်လည်း တုဖက်နိုင်းယှဉ်မှုတစ်ခု၏ အစဉ်အလာဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကြီးလေးသော အပြစ်ထိုက်ပေသည်။ ပမာဆိုသော် عبدالشمس နှင့် عبدالعزى စသည်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

စတုတ္ထအချက်မှာ ကလေးသူငယ်များအား အမည်ထားရာ၌ ကျေးဇူးတရားသိတတ်သူတို့၏ ပုံစံမှာ ၎င်း၏အမည်နှင့်အတူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမည်များဖြင့် တွဲလျက် ထားကြရမည်။ ဤအတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ က عبد الرحمن နှင့် عبدالله စသည့် အမည်များထားခြင်းကို ပို၍ နှစ်သက်သည်ဟု အမိန့်ရှိပေသည်။ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ ယနေ့ခေတ်၏ မွတ်စ္စလင်မ်များထဲတွင် အစ္စလာမ်၏ အစဉ်အလာတို့သည် ပျောက်ကွယ်လျက်ရှိပေသည်။ ပထမဦးစွာ အမည်သည်လည်း အစ္စလာမ်မဟုတ်သူများ၏ အမည်ကဲ့သို့ ထားရှိကြလေသည်။ မိဘနှစ်ပါးမှ အကယ်၍ အစ္စလာမ်၏ အမည်ထားခဲ့သော်လည်း ၎င်းကိုလည်း အင်္ဂလိပ်စာလုံး၏ အတိုကောက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ စိတ်ဓါတ်အရနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်အရပါ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မွတ်စ္စလင်မ်ဟု အစကတည်းကပင် နားလည်ရန် ခက်ခဲလေသည်။ ဤသို့ အမည်များ၏ သစ်လွင်သည့် ဒီဇိုင်းပုံသဏ္ဍာန်များကြောင့် အစ္စလာမ်၏ နောက်ဆုံး နိမိတ်လက္ခဏာတော်လည်း ပျောက်ကွယ်၍ သွားပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား သာသနာ၏ အသိနှင့် အစ္စလာမ်၏အချစ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ (အာမီးန်)

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

إِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٩٤﴾

၇ : ၁၉၄ ။ ။ ဧကန်စင်စစ် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား စွန့်၍ ဟစ်ခေါ် (ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် တမ်းတ) လျက် ရှိကြသည်တို့မှာ အသင်တို့ကဲ့သို့ပင် ကျွန် (အဖန်ဆင်းခံ) များသာလျှင် ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် မှန်ကန်သော (သစ္စာဝါဒီ ပြောဆို) သူများ ဖြစ်ကြပါလျှင် အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ဟစ်ခေါ်ကြလေကုန်။ တစ်ဖန် ၎င်း**တို့သည် (လည်း)** အသင်တို့အား ပြန်၍ ထူးကြပါစေ။

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ
بِهَآ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ أَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ
بِهَا قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٥﴾

၇ : ၁၉၅ ။ ။ ၎င်းတို့၌ လမ်းလျှောက်နိုင်ကြရန် ခြေများ ရှိကြလေသလော။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၌ (တစ်စုံတစ်ရာ ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် လက်များ ရှိကြလေသလော။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၌ ကြည့်မြင်နိုင်ရန် မျက်စိများ ရှိကြလေသလော။ သို့တည်း

မဟုတ် ၎င်းတို့၌ ကြားနိုင်ရန် နားများ ရှိကြလေသလော။ (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၎င်းတို့အား) 'အသင်တို့သည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကိုးကွယ်လျက်ရှိသော မိမိတို့၏ တွဲဖက်ကိုးကွယ်ရာတို့ကို ခေါ်ယူကြလေကုန်။ ထို့နောက် အသင်တို့သည် ငါ့အား ဆိုင်းငံ့ခွင့် မပေးဘဲ (၎င်းတို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ) ငါနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ကြံစည်ကြလေကုန်' ဟူ၍ ပြောဆို (ကြေငြာ) ပါလေ။

إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ١٩٦

၇ : ၁၉၆ ။ ။ ဧကန်စင်စစ် ငါ့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူသည့် အသျှင်မြတ်ကား (ငါ့ထံသို့ ဤ) ကျမ်းဂန်ကို ထုတ်ပြန်တော်မူခဲ့သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် သူတော်ကောင်းတို့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူပေသည်။

وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ وَلَآ
أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ١٩٧

၇ : ၁၉၇ ။ ။ သို့ရာတွင် ထိုအသျှင်မြတ်အား စွန့်ပယ်၍ အသင်တို့ ဟစ်ခေါ် (ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်တမ်းတ) လျက်ရှိကြကုန်သော (အရာ) သူတို့မှာမူကား အသင်တို့ကိုလည်း ကူညီနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ မိမိတို့ကိုယ်ကိုပင် (မိမိတို့) ကူညီနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ
وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ١٩٨

၇ : ၁၉၈ ။ ။ ထို့ပြင်မက အကယ်၍ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား တရားလမ်းမှန်သို့ ဖိတ်ခေါ်ကြပါလျှင်လည်း ၎င်းတို့သည် (အသင်တို့ ဖိတ်ခေါ်သည်ကိုပင်) ကြားနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ယင်း (မမှန်သော ကိုးကွယ်သည့်) အရာများသည် မိမိဘက်သို့ ကြည့်နေဘိသကဲ့သို့ တွေ့မြင်နေရသော်လည်း စင်စစ်မှာမူ ၎င်းတို့သည် (မည်သည့်ကိုမျှ) တွေ့မြင်ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ဧကန်စင်စစ် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ ဟစ်ခေါ် (ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်) ကြကုန်သော အရာတို့မှာလည်း အသင်တို့ကဲ့သို့ ကျွန်များ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အဖန်ဆင်းခံများ) သာလျှင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ (အလိုသဘောမှာ အသင်တို့ထက် သာပို၍ မရှိပေ။ သို့သာမက နိမ့်ကျသူများသာ ဖြစ်ပေသည်။) သို့ဖြစ်ပေရာ (ငါအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အမှန်တရားဟု မှတ်ယူပေမည်။ ၎င်းမှာ)

အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ဟစ်ခေါ်ကြလေကုန်။ (၎င်း) တစ်ဖန် ၎င်းတို့သည်လည်း အသင်တို့အား ပြန်၍ ထူးကြပါစေ။ အကယ်၍ အသင်တို့သည် (ထိုသူတို့၏ ကိုးကွယ်ခံထိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်သော ယုံကြည်ချက်သည်) မှန်ကန်မှု ရှိကြပါလျှင် (ထိုသူတို့သည် အသင်၏ ပြောဆိုမှုကို မည်သို့ပြုလုပ်နိုင်မည်နည်း။ ပြောဆိုမှုကို ကြားနာနိုင်သည့် ကိရိယာသည်ပင် ထိုသူတို့တွင် မရှိပေ။) ၎င်းတို့သည် လမ်းလျှောက်နိုင်ကြရန် ခြေများ ရှိကြလေသလော။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့တွင် တစ်စုံတစ်ရာကို ကိုင်တွယ်နိုင်ကြရန် လက်များ ရှိကြလေသလော။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၌ ကြည့်မြင်နိုင်ကြရန် မျက်စိများ ရှိကြလေသလော။ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့၌ ကြားနိုင်ရန် နားများ ရှိကြလေသလော။ (အကြင်အခါ ၎င်းတို့ဖြင့် အပြည့်အဝ မည့်သည့်အလုပ်မျှ မဖြစ်နိုင်ပါမူ အခြားအလုပ်တစ်ခုခုကိုလည်း မည်သို့ ပြုလုပ်နိုင်မည်နည်း။)

အို၊ နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ၎င်းတို့အား (ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ (အကြင်ကဲ့သို့ ထိုသူသည် မိမိတို့ယုံကြည်သောသူများကို အကျိုးသက်ရောက်မှုမှ မစွမ်းနိုင်ပေ။ ဤကဲ့သို့ပင် မိမိနှင့် ဆန့်ကျင်သော သူများကို အကျိုးဆုတ်ယုတ်မှုလည်း ပေးနိုင်စွမ်းမရှိပေ။ ပမာဆိုသော် အသင်တို့ ပြောဆိုကြသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရုပ်တုများကို အရိုအသေကင်းမဲ့မှု မပြုလေနှင့်။ အကယ်၍ ရိုသေမှုကင်းမဲ့ပါသော် ထိုရုပ်တုတို့သည် အသင့်အပေါ် အခြားဘေးဒုက္ခပေးမှု ပြုပေမည်။

အကယ်၍ ထိုရုပ်တုတို့သည် ကျွန်ုပ်အား အကျိုးဆုတ်ယုတ်မှု ရောက်ရှိစေသည်ဟု အသင်တို့ ထင်နေပါသော်) အသင်တို့သည် (မိမိတို့၏ ဆန္ဒဖြည့်ဆည်းမှု ပြုပါလော။) အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ တွဲဖက်ကိုးကွယ်ရာတို့ကို ခေါ်ယူကြလေကုန်။ တစ်ဖန် (၎င်းတို့နှင့် ပူးပေါင်းလျက်) ငါနှင့် ဆန့်ကျင်ရန် ကြံစည်ကြလေကုန်။ ထို့နောက် (အစီအစဉ်များ ဖြစ်ရှိသွားသော်) အသင်တို့သည် ငါ့အား ဆိုင်းငံ့ခွင့် မပေးဘဲ နေကြကုန်။ (သို့သာမက) ၎င်းအား အလျင်အမြန် ပြုမှုဆောင်ရွက်သောအခါ မည်သို့ ဖြစ်ရှိမည်ကို တွေ့မြင်ရပေမည်။ အနည်းငယ်မျှပင် မပြုနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တုဖက်နိုင်းယှဉ်သူတို့သာလျှင် လုံးဝ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့၏ ခြေ၊ လက်တို့ လှုပ်ရှားနိုင်သည် ရှိပါသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား အသင်တို့သည် မည်သို့မျှ မပြုလုပ်နိုင်ကြပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) ဧကန်စင်စစ် ငါ့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူသော သူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာ ဖြစ်တော်မူသည်။ အကြင်အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ရှိခြင်းတို့သည် ထင်ရှားတိကျသော ခိုင်လုံမှုမှာ) ထိုအသျှင်မြတ်က (ငါ၏ထံ ဤသို့) ကျမ်းဂန်ဒေသနာတော် (နှစ်ဘဝစလုံး၏ ကောင်းမှုများနှင့် ပြည့်လျှံမှုရှိသော) ကို ချပေးသနားတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်ပေသည်။ (အကယ်၍ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းမဟုတ်ခဲ့ပါသော် ဤရွေ့ဤမျှ ကြီးမားသော ကျေးဇူးတော်ကို မည်သည့်အတွက် ချီးမြှင့်ပေးမည်နည်း။) ၎င်း (ဤသီးသန့်အထောက်အထား ခိုင်လုံမှုအပြင် ဥပဒေတစ်ခုအနေဖြင့်လည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူဖြစ်ရှိကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ထိုဥပဒေတစ်ရပ်မှာ) ထိုအလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်ပင် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့အားလည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက် တော်မူပေသတည်း။ (သို့ရှိရာ နဗီတမန်တော်တို့သည် ထိုသို့ ကောင်းသော ကျေးကျွန်များထံမှ အပြည့်စုံဆုံးသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် နဗီတစ်ဦးဖြစ်သည့်

အတွက် ကျွန်ုပ်အား လုံး၀ အကူအညီပေးပေမည်။ အချုပ်ဆိုသော် ၄င်းတို့၏ ဆုံးရှုံးမှုမှ ခြိမ်းခြောက်သူသည် မစွမ်းဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်၏။ ၄င်းနောက် ငါ၏ ဆုံးရှုံးဒုက္ခရောက်မှုများမှ ကယ်တင်ပေးသော အသျှင်မြတ်သည် قَادِر (စွမ်းဆောင်နိုင်သူ) ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု ရှိမည်လော။)

၄င်းပြင် (ထိုသူတို့၏ မစွမ်းနိုင်မှုတို့သည် အထက်တွင် အပြည့်အ၀ တင်ပြပြီး ဖြစ်၏။ သို့သော် စင်စစ် အထက်ပါအကြောင်းအ ရာတို့သည် မစွမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့သည်သာဖြစ်ပြီး အဓိကမှာ ကိုးကွယ်ခံထိုက်သူမဟုတ်ဟု ဖြစ်သည်။ ဤအတွက် ရှေ့တွင် အဓိက မစွမ်းဆောင်နိုင်သည့် အကြောင်းကို အမိန့်ရှိထား၏။) သို့ရှိရာ ထိုအသျှင်မြတ်မှတစ်ပါး အသင်တို့ ဟစ်ခေါ်ကိုးကွယ်ကြကုန်သော သူတို့မှာမူကား ထိုသူတို့သည် (အသင်တို့၏ ရန်သူနှင့်ယှဉ်လျက် ပမာဆိုသော် ကျွန်ုပ်ရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။) မိမိတို့ကိုယ်ကိုလည်း မိမိတို့ ကူညီနိုင်ကြမည် မဟုတ်။ ၄င်းပြင် (အကူအညီပေးမှုသည် ကြီးမားသော အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။) ထိုသူတို့အား အကယ်၍ တရားလမ်းမှန်သို့ ဖိတ်ခေါ်ကြလျှင်လည်း ၄င်းတို့သည် အသင်၏ ဖိတ်ခေါ်သည်ကိုပင် ကြားနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ (ဤသည်လည်း အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးသော အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုး ဖြစ်နိုင်ပေသည်။) ၄င်းပြင် (ပမာဆိုရသော် ထိုသူ့ထံတွင် ကြားနိုင်ရန် နားကြားကိရိယာ မရှိပေ။ ဤကဲ့သို့ပင် ကြည့်မြင်နိုင်ကြရန် မြင်နိုင်စွမ်းပေးသော ကိရိယာလည်း မရှိပေ။ ထိုသူတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်၌ မျက်လုံးများကို ပြုလုပ်ပေးထားလေသည်။ ၄င်းသည် အမည်ခံအတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။) ထိုရုပ်တုတို့အား အသင်သည် ယင်းမမှန်သော (ရုပ်တု) များအား မိမိဘက်သို့ ကြည့်နေသကဲ့သို့ တွေ့မြင်နေရသော်လည်း (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုံသဏ္ဍာန်သည် မျက်လုံးများဘက်သို့ ပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။) စင်စစ် ၄င်းတို့သည် အလျဉ်းကြည့်မြင် နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမှန်စင်စစ်တွင် ၄င်းသည် မျက်လုံးများ မဟုတ်ပေ။ ထိုအချက်အပေါ် မူတည်၍ အခြားသော ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော ခြေလက်မရှိဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပေသည်။ ထိုသို့သော မည်သို့မျှ မစွမ်းနိုင်သော အရာများနှင့် မည်သို့ ခြိမ်းခြောက်ပြနေပါသနည်း။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

اِنَّ وَلِيِّ ىَ اللّٰهُ الَّذِىْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ

ဤနေရာတွင် ولى ၀လီ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် အကူအညီပေးခြင်းဖြစ်သည်။ **كتاب** ၏ အလိုမှာ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်ဖြစ်ပြီး **صالحين** ၏ အလိုသဘောမှာ အိမ်နေအဗ္ဗားစ် ﷺ ၏ အဆိုအရ ထိုသို့သော သူကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ၄င်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့်အတူ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ တန်းတူညီတူ မပြုပေ။ နဗီတမန်တော်များမှအစ သာမန်မွန်မြတ်သော မွတ်စ္စလင်မ်များ

လည်း ပါဝင်ပေသည်။ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ ကျွန်ုပ် အသင်တို့၏ ဆန့်ကျင်မှု၌ ဤအတွက်ကြောင့် စိုးရိမ်မှုမရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ကျွန်ုပ်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူနှင့် ကူညီဖေးမသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာ ဖြစ်သည်။ အကြင်အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က ကျွန်ုပ်အပေါ် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန် ချပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ဤနေရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အားလုံးသော ဂုဏ်တော်များထဲမှ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန် ချပေးခဲ့မှုကို သီးသန့်အနေဖြင့် တင်ပြရသည့် အကြောင်းမှာ အသင်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် ရန်ငြိုးထားမှုနှင့်၊ ဆန့်ကျင်မှုအပေါ်တွင် စွဲမြဲစွာ ရပ်တည်နေပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ လမ်းညွှန်မှုနှင့် ဖိတ်ခေါ်မှုဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ကျွန်ုပ်သည် အသင့်အား တင်ပြပေးခဲ့သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ် ဤကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် ချပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် ကျွန်ုပ်၏ အကူအညီပေးတော်မူသော၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူသော အသျှင် ဖြစ်တော်မူသည်။ ထို့နောက် နောက်ဆုံးဝါကျ၌ အများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေတစ်ခု ဖော်ပြထားပေသည်။ နဗီတမန်တော်များသည် အလွန်ကြီးကျယ်ထွတ်မြတ်လေသည်။ သာမန်သူမွန်သူမြတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်သော မွတ်စ္လင်မ်တို့သည်လည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှုကို ခံကြရသည်။ ထိုသူတို့အား အကူအညီပေးသည့်အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့အား အခြားရန်သူတို့၏ ဆန့်ကျင်မှုပြုခြင်းနှင့် ဒုက္ခပေးခြင်းတို့သည် မည်သို့မှ ဆုံးရှုံးမှု မဖြစ်ပေ။ အများအားဖြင့် လောက၌ပင် ထိုသူတို့သည် ယင်းတို့အပေါ် လွှမ်းမိုးသွားပေသည်။ အကယ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ 'ဟစ်က်မသ်'၏ တောင်းဆိုမှုအရ လွှမ်းမိုးမှုမဖြစ်ရှိခဲ့သော် ထိုသူ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တွင် မည်သို့မျှ ဆုံးရှုံးမှု မရှိပေ။ ထိုသူတို့သည် အပေါ်ယံအနေဖြင့် အောင်မြင်မှု မရှိသော်ငြားလည်း ရည်ရွယ်ချက်ကို ထောက်ထား၍ အောင်မြင်မှုရရှိသွားလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မုအ်မင်န်သူမွန်သူမြတ်တို့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် လုပ်ငန်းတိုင်းတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို နှစ်သက်စေ၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ကို နာခံခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် လောကတွင် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် အောင်မြင်မှုမရှိခဲ့ပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှစ်သက်မှု၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တို့သည် တစ်ဖန် ၎င်းတို့ ရရှိလျက် ရှိပေသည်။ ဤသည် အောင်မြင်မှုသာ ဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿١٩٩﴾

၇ : ၁၉၉ ။ ။ (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ခွင့်လွှတ်မှုတရားကို အမြဲလက်ကိုင်ထားပါလေ။ (၎င်းတို့အား) ကောင်းမြတ်သော အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ကြရန် အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားလျက် ရှိပါလေ။ ထို့ပြင် အသင်သည် အသိပညာကင်းမဲ့သော သူတို့ကို ဘေးဖယ်၍ လျစ်လျူရှုကာ နေပါလေ။

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ
الشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

၇ : ၂၀၀ ။ ။ ၎င်းပြင် အကယ်၍ အသင် (၏ စိတ်တွင်း) ဝယ် ရှိုက်သွာန်၏ထံမှ နှောင့်ယှက်မှု တစ်စုံတစ်ရာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ရှိသော် အသင်သည် (ချက်ချင်းပင်) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ရှာဖွေ (ရယူ) ပါလေ။ ဧကန်စင်စစ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် (အလုံးစုံတို့ကို) အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသော အသျှင်၊ အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။

إِنَّ الَّذِينَ
اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطَٰنِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم
مُّبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾

၇ : ၂၀၁ ။ ။ အမှန်စင်စစ် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား) ကြောက်ရွံ့ရှိသေသော သူတော်ကောင်းတို့မှာမူ မိမိတို့၌ ရှိုက်သွာန်ထံမှ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ နှောင့်ယှက်မှု တစ်စုံတစ်ရာ သက်ရောက်ခဲ့သောအခါ ၎င်းတို့သည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ချက်ချင်းပင် အောက်မေ့သတိရ တသလေ့ ရှိကြကုန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းတို့သည် ရုတ်တရက် (အမှန်ကို) သိမြင်လာကြကုန်သည်။

وَإِخْوَٰنُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾

၇ : ၂၀၂ ။ ။ သို့ရာတွင် ထို ရှိုက်သွာန်တို့၏ ညီအစ်ကိုသားချင်းတို့ကိုမူကား ယင်း 'ရှိုက်သွာန်' တို့သည် ၎င်းတို့အား လမ်းမှားသို့ ဆွဲငင် (ခေါ်ယူ) လျက်ပင် ရှိကြကုန်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် (ယင်းကဲ့သို့ ဆွဲငင်ရာ၌ အလျှော့ပေး) ရပ်စဲကြသည်မဟုတ်ပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

လူတိုင်းနှင့် ဤသို့ ဆက်ဆံမှုပြုပါ။ ၎င်းတို့၏ ကျင့်ကြံမှုများနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားတို့အား အပေါ်ယံ (ကြည့်ရှုရာတွင် အကြင်) ဆက်ဆံမှုသည် (သင့်လျော်လက်ခံသည်ဟု သိရှိရသော်လည်းကောင်း) ကို လက်ခံထားပါ။ (၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ အတိမ်အနက်သဘောနှင့် မူရင်းဇစ်မြစ်ကို မရှာဖွေလေနှင့်။ သို့သာမက အပေါ်ယံအရှုဖြင့် အပေါ်ယံအားဖြင့်သာ အကြင်အလုပ်သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် ကောင်းမွန်သော

၎င်းအား ကောင်းမှုဟူ၍ မှတ်ယူပါ။ အတွင်းစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကိုသာ သက်ဆိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည့်ဝသော 'အိခ်လားစ်'နှင့် 'ရှရာအိသ်'(စည်းကမ်းချက်များ) ၏ အပြည့်အဝ လက်ခံခြင်းသည် သီးသန့်လူတန်းစားများ၏ သီးသန့်ဝေစု ဖြစ်သည်။ အချုပ်ဆိုရသော် လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် လွယ်ကူသော လမ်းစဉ်ကို ရွေးချယ်ပါ။ ခက်ခဲသော လမ်းစဉ်မှ ရှောင်ရှားသင့်ပေသည်။ ဤဆက်ဆံမှုတို့သည် ကောင်းသောလုပ်နန်းများပင် ဖြစ်လေသည်။) ထို့ပြင် (အကြင်လုပ်ငန်းသည် အပေါ်ယံအားဖြင့်ကြည့်သော မကောင်းဟု သိရသော် ၎င်းအား ဤသို့ ဆက်ဆံမှုပြုပါ။ ၎င်းသူတို့အား) ကောင်းမြတ်သော အလုပ်ကို ပြုလုပ်ကြရန် သင်ကြားပြသပါလေ။ (၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍) အလွန်စူးစမ်းမှု မပြုလေနှင့်။)

ထို့ပြင် အကယ်၍ ရုတ်တရက် ၎င်းတို့၏ အသိဉာဏ်မဲ့မှုအပေါ် အသင်သည် ရှိုက်သွာန်၏ ထံမှ တစ်စုံတစ်ရာ အကြံပေးချက်ဖြင့် (အမျက်ဒေါသ) ရောက်ရှိခဲ့ပါမူ (၎င်းဖြင့် ကောင်းမှုနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အခြားစကားရပ်တစ်ခုခု ရောက်ရှိလာသော် ဤသို့သော အခြေအနေ၌ အသင်သည် ချက်ချင်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ဆည်းပူးရှာဖွေရယူပါလေ။ ကေန်စင်စစ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသော အသျှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိရှိတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်သည်။ (အသင်၏ တောင့်တမှုကို ကြားတော်မူသည်။ အသင်၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကိုလည်း သိရှိစေတော်မူသည်။) ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင့်အား ခိုလှုံမှုပေးမည်။ ဤကဲ့သို့ပင် တောင့်တမှုနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသမှုတို့သည် အသင့်အတွက် အကျိုးရှိပေသည်။ ဤနည်းတူစွာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့သူတိုင်းအတွက်လည်း အကျိုးရှိပေမည်။ သို့ရှိရာ) ကေန်မလွဲ (ဤစကားရပ်သည်) အကြင်သူတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ခဲ့ပါမူ ၎င်းတို့အတွက် ရှိုက်သွာန်၏ထံမှ တစ်စုံတစ်ရာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာသည် (အမျက်ဒေါသ (သို့) လုပ်ဆောင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်စေ) ထိုသူတို့အပေါ် သက်ရောက်ခဲ့သောအခါ (ချက်ချင်းပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား) အောက်မေ့တသကြကုန်၏။ (အကူအညီ တောင်းခံမှုနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်ကြောင်းနှင့် 'အအားဗ်'ပြစ်ဒဏ်၊ အကျိုး 'စဝါးဗ်'များကို သတိရခြင်း) သို့ဖြစ်လျှင် ၎င်းတို့သည် ရုတ်တရက်ပင် အမှန်ကို မြင်လာကြကုန်သည်။ (လုပ်ဆောင်ချက်၏ ဖစ်မြစ်သည် ထိုသူတို့ အပေါ် ပေါ်ထွက်၍ သွားပေသည်။ ၎င်းဖြင့် ထိုသူတို့သည် စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိတော့ချေ။)

ထို့ပြင် (၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍) ရှိုက်သွာန်၏ နောက်လိုက်တို့သည် ထိုရှိုက်သွာန်၏ လမ်းမှားသို့ ဆွဲငင်ခေါ်ယူလျက်ပင် ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် (ထိုကဲ့သို့ ဆွဲငင်ခေါ်ယူမှုကို) ရပ်စဲကြမည် မဟုတ်ပေ။ (ထိုသူတို့သည် တောင့်တမှုသည်လည်းမပြု၊ ထိန်းသိမ်းထားမှုလည်းမရှိ။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုမုရှ်ရစ်က်တို့သည် ရှိုက်သွာန်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်၍ မည်သည့်အခါမှ ရပ်စဲကြမည် မဟုတ်ပေ။ မိုက်မဲတိုင်း ဆက်လက်မိုက်မဲကုန်ကြသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့အား သောကနှင့် အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်းသည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်သည်။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ကျမ်းတော်မြတ်မှ သင်ကြားပြသသော အကျင့်စာရိတ္တနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံကျစ်လစ်သည့် လမ်းညွှန်မှုတစ်ရပ်

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ ကောင်းမွန်သော စာရိတ္တနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်မှ သင်ကြားပေးသော ပြည့်စုံကျစ်လစ်သည့် လမ်းညွှန်မှုတစ်ချက် တင်ပြထား၏။ ၎င်းဖြင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို သင်ကြားပြသ၍ တမန်တော်မြတ်အား အစ၊ အဆုံး အလုံးစုံတို့မှ 'အကောင်းဆုံး စာရိတ္တပိုင်ဆိုင်သူ'ဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ကြလေသည်။ ယခင် အာယသ်တော်များ၌ အစွလာမ့်ရန်သူများ၏ လမ်းမှားအပေါ် လျှောက်လှမ်းမှု၊ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း မရှိမှုနှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မကောင်းသူများ၏ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြပြီးသည့်နောက် ဤအာယသ်တော်တွင် ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အကျင့်စာရိတ္တကောင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်မှုပေးထား၏။ ၎င်းမှာ ဝါကျသုံးမျိုး ရှိလေသည်။

ပထမဝါကျမှာ خُذِ الْعَفْوَ ဖြစ်သည်။ အာရဗီအဘိဓါန်အရ عفو ဟူသော စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုး လာရှိပေသည်။ ဤနေရာတွင် အဓိပ္ပာယ်တိုင်းကို ယူနိုင်ပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များ၏ အဖွဲ့အစည်းအများစုက အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ယူကြလေသည်။ ဂျူမ်ဟူးရ်သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များက عفو ဆိုသည်မှာ မည်သည့်အခက်အခဲနှင့် ဒုက္ခတစ်စုံတစ်ရာမှ မဖြစ်ဘဲ လွယ်ကူမှုနှင့်အတူ ဖြစ်ရှိသော လုပ်ငန်းတိုင်းကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ သို့ပါ၍ ထိုဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'အသင် ၎င်းတို့ လွယ်ကူစွာ ပြုလုပ်နိုင်သည့် အရာကို လက်ခံလိုက်ပါ။' ရှရီအသ်၏ 'ဝါဂျိဗ်'ဖြစ်သော အမိန့်ပညတ်ချက်များ၌ အသင်သည် လူတို့ထံမှ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် တောင်းခံမှု မပြုလေနှင့်။ သို့သာမက ထိုသူတို့သည် မည်သည့်အတိုင်းအတာအပေါ် လွယ်ကူစွာဖြင့် 'အမလ်'ကျင့်ကြံမှု ဖြစ်နိုင်သည့် အဆင့်အတန်းကိုသာ လက်ခံမှုပြုလိုက်ပါလေ။ ပမာဆိုရသော် နမာဇ်၏ မူရင်းဇစ်မြစ်မှာ 'ဗန္ဒာဟ်' (လူသား) သည် ဘစ်လောကလုံးကို အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်မှုပြု၍ မိမိ၏ အသျှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် လက်ပိုက်လျက် ဤအတွက်ကြောင့် ရပ်နေ၏။ ချီးမွမ်းထောပနာပြုခြင်းနှင့်အတူ မိမိ၏ လိုအပ်ချက်များကို ကြားခံမရှိဘဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါး၌ မိမိကိုယ်တိုင် တောင်းခံမှုပြုနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် တိုက်ရိုက်ပြောဆိုဆက်သွယ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်းဖြင့် ထိုသူသည် 'ခုရှူအ်'၊ 'ခုဇူအ်' (အာရုံစူးစိုက်မှု) အပြည့်အဝနှင့်အတူ ရှိသေလေးစားမှု အပြည့်အဝရှိရန် ထိုက်ပေသည်။ သိန်းပေါင်းများစွာ နမာဇ်ဖတ်သောသူများထဲတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အချို့ 'ဗန္ဒာဟ်'တစ်ဦးတစ်ယောက်သာ ထိုကဲ့သို့ ပြည့်ဝစွာ လုပ်ခွင့်ရပေသည်။ သာမန်လူတို့သည် ဤသို့သော အဆင့်အတန်းသို့ မရောက်ရှိနိုင်ပေ။ ထိုအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဤသို့ ညွှန်ကြားခဲ့သည်မှာ အသင်သည် ထိုသူတို့ထံမှ ဤသို့ အဆင့်မြင့်မြင့် တောင်းခံမှု မပြုလေနှင့်။ သို့သာမက ၎င်းတို့၏ အဆင့်အတန်းနှင့်အညီ လွယ်ကူစွာဖြင့် တည်ဆောက်နိုင်မှုကိုသာလျှင် လက်ခံလိုက်ပါ။ ဤနည်းတူစွာ အခြားသော 'အေဗာဒသ်'

များ ဖြစ်သည့် 'ဇကာသ်'၊ 'ရိဇာဟ်'၊ 'ဟဂ်ျ'နှင့် အပေးအယူနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးတို့၏ **واجبات شرعيه** (ရှရီအသ်၏ အရေးကြီးသော တာဝန်ဝတ္တရားများ) နှင့် လူတို့သည် အပြည့်အဝ တာဝန်ကျေပွန်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။ ၄င်းတို့ထံမှ အပေါ်ယံအမိန့်နာခံမှုနှင့် လိုက်နာကျင့်သုံးမှုကိုသာလျှင် လက်ခံလိုက်ပါလေ။

ဘိုခါရီကျမ်း၌ အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်နို ဇိုဗိုင်းရ်၏ ဆင့်ပြန်ချက်တွင် လာရှိသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကိုယ်တော်တိုင် အာယသ်တော်၏ ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုသာလျှင် ဆင့်ပြန် တင်ပြခဲ့၏။ အခြားဆင့်ပြန်ချက်တစ်ခုတွင် လာရှိသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ဤအာယသ်တော် ကျရောက်သောအခါ အမိန့်ရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်ကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က လူသားတို့၏ ကျင့်ကြံမှုနှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပေါ်ယံ ကျင့်တည်ဆောက်မှုကို လက်ခံမှုပြုရန် အမိန့်ပေးခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်သည် ၄င်းတို့နှင့်အတူ ရှိနေသရွေ့ ဤကဲ့သို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်မည်ဟု ရည်ရွယ်တော်မူခဲ့သည်။ *[အိဗ်နေကစီးရ်ကျမ်း]*

သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များ၏ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်နိအုမရ်၊ အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်နို ဇိုဗိုင်းရ်၊ ဟဇရသ်အာအေရှာဟ် ؓ သခင်မနှင့် မုဂျာဟစ်ဒ် (ရဟ) သခင်တို့က ထိုဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤကဲ့သို့သာ မိန့်ခြွေခဲ့၏။

عفو ၏ ဒုတိယအဓိပ္ပာယ်မှာ 'ခွင့်လွှတ်မှု'ဟု ဖွင့်ဆိုကြပေသည်။ သဖ်စီးရ်အိုလမာသာသနာ့ပညာရှင်များ၏ အဖွဲ့တစ်ခုက ဤနေရာတွင် ထိုအဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ယူ၍ ထိုဝါကျ၏ အလိုသဘောကို ဖွင့်ဆိုကြသည်မှာ အသင်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများနှင့် မှားယွင်းသောသူများ၏ အပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါလေ။

အေမာမ်သဖ်စီးရ်အိဗ်နေဂျရီးရ် သွဗ္ဗရီသခင်က ဆင့်ပြန်ခဲ့သည်မှာ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်သောအခါ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ကောင်းကင်တမန်ဂျိဗ္ဗရီးလ် ؑ အား အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောကို မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ဂျိဗ္ဗရီးလ် ؑ က အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီးနောက် ဤအလိုသဘော တင်ပြခဲ့သည်။ ဤအာယသ်တော်၌ အသင်တမန်တော်အား ဤသို့ အမိန့်ပေးခဲ့သည်မှာ အကြင်သူသည် အသင့်အပေါ် ညှဉ်းပန်းမှုပြုခဲ့ပါသော် အသင်သည် ၄င်းအား ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါလေ။ အကြင်သူအား **မည်သည့်အရာမျှ** မပေးခဲ့သော် အသင်သည် ထိုသူ့အပေါ် လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးလိုက်ပါလေ။ အကြင်သူသည် အသင့်အား အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်ခဲ့သော် အသင်သည် ၄င်းတို့နှင့် တွေ့ဆုံမှုပြုပါလေ။

ဤနေရာတွင် အိဗ်နေမရ်ဒူယာဟ်သည် ဇအဒ် ဗင်နို အိုဗာဒဟ် ؓ သခင်ထံမှ ဆင့်ပြန်ထားသည်မှာ 'အုဟုဒ်'စစ်ပွဲတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ဘကြီးတော် ဟဇရသ်ဟမ်ဇာဟ် ؓ သခင်ကို 'ရှဟီးဒ်' ပြုလုပ်ရာတွင် အလွန်တရာ သနားညှာတာမှု ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ၄င်း၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဖြတ်တောက်၍ ရုပ်ကလာပ်အား မကိုဋ္ဌလေးမား ပြုလုပ်ထားသည့်အပေါ် တမန်တော်မြတ် ﷺ က ရုပ်ကလာပ်၏ ဤပုံစံကို တွေ့ရှိ၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ 'ဟဇရသ်ဟမ်ဇာဟ်ကို ဤသို့ ပြုလုပ်ခဲ့သော သူများအား ကျွန်ုပ်သည်လည်း ၄င်းတို့၏ လူပေါင်းခုနစ်ဆယ်ကို ဤပုံစံအတိုင်း ပြုလုပ်မည်။' ထိုအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်ခဲ့ပေသည်။ ၄င်းအာယသ်တော်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား သင်ကြားပြသသည်မှာ

ဤလုပ်ရပ် သည်မှာ အသင်လုပ်ရန် ထိုက်သင့်သည့်အလုပ် မဟုတ်ပေ။ အသင်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုမှာ ခွင့်လွှတ် မှုနှင့်သာ လုပ်ဆောင်ရန်ထိုက်၏။ ထိုအကြောင်းအရာ ခိုင်လုံမှုအတွက် ဤဟဒီးစ်တော်ဖြင့်လည်း ရရှိ ပေသည်။ ၎င်းကို အေမာမ်အဟ်မဒ် (ရဟ) သခင်က အွက်ဗာ ဗင်န် အာမီးရ် (ရဟ) ၏ ဆင့်ပြန်မှုကို တင်ပြထား၏။ ၎င်းကို တမန်တော်မြတ် ﷺ က မွန်မြတ်သော စာရိတ္တအသိပညာကို သင်ကြားပြသ သည်မှာ 'အကြင်သူသည် အသင့်အပေါ် ညှဉ်းပန်းမှုပြုခဲ့ပါသော် အသင်သည် ထိုသူ့အား ခွင့်လွှတ်မှုပြုပါ။ အကြင်သူသည် အသင့်အား အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်သော် အသင်သည် ထိုသူနှင့် တွေ့ဆုံမှုပြုပါ။ အကြင်သူသည် အသင့်အား လက်မခံဖြစ်စေသော် အသင်သည် ထိုသူ့အား ပေးကမ်းမှုပြုပါ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မိုင်ဟကီကျမ်းတွင် ဟဇရတ်အလီ ﵁ သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက် လာရှိသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ၎င်းသူအား အမိန့်ရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် အသင့်အား ရှေးယခင် လူသားများနှင့် နောင်လာမည့် လူများ၏ အကျင့်စာရိတ္တမှ အကောင်းဆုံးသော စာရိတ္တကို သင်ကြားပေမည်။ ၎င်းမှာ အကြင်သူသည် အသင့်အား လက်မဲ့ဖြစ်စေသော် အသင်သည် ထိုသူ့အား ပေးကမ်းမှုပြုပါ။ အကြင်သူသည် အသင့်အား ညှဉ်းပန်းပါမူ ၎င်းကို ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါ။ အကြင်သူသည် အသင့်အား အဆက်အသွယ်ဖြတ်သော် အသင် ၎င်းနှင့် တွေ့ဆုံမှုပြုပါ။

عفو စာလုံး၏ ပထမနှင့် ဒုတိယအဓိပ္ပာယ်တို့သည် အကယ်၍ အနည်းငယ်ကွာခြားသည်ဟု သိရှိရသော်လည်း နှစ်ခုစလုံး အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ လူသားတို့၏ ကျင့်ကြံမှုနှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ အပေါ်ယံ အမိန့်နာခံမှုနှင့် လက်ခံကျင့်သုံးမှုကိုပင် လက်ခံမှုပြုလိုက်ပါလေ။ များစွာ စူးစမ်းမှုနှင့် စုံစမ်းမှုမပြုလေနှင့်။ ၎င်းတို့ဖြင့် အဆင့်မြင့်မြင့် တောင်းခံမှုမျိုး မပြုလေနှင့်။ ၎င်းတို့၏ မေ့မှားမှုနှင့် အပြစ်တို့အား သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ပါ။ ညှဉ်းပန်းမှု၏အစား မယူလေနှင့်။ သို့ရှိရာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ကျင့်ကြံမှုနှင့် စာရိတ္တ တို့သည် အမြဲတမ်း တစ်ပုံစံတည်း ဖြစ်ရှိသည်။ အကြင်အခါ မက္ကာဟ်မြို့အား အောင်နိုင်သောအခါ တမန် တော်မြတ် ﷺ ၏ ကျင့်ကြံမှုနှင့် စာရိတ္တတို့သည် ထိုအခါ တွေ့မြင်ရသည်မှာ ကိုယ်တော်၏ ရန်သူတို့သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ လက်အောက်သို့ ရောက်ရှိလာသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ က ၎င်းတို့အားလုံးကို လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပြု၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ အသင်တို့၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၏ အစား မည်သို့ ယူပါအံ့နည်း။ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့၏ လွန်လေပြီးသော အပြစ်များကိုပင် မည်သို့မျှ ပြောဆို အရေးယူမည် မဟုတ်ပေ။

ဤလမ်းညွှန်၏ ဒုတိယဝါကျသည် وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ ဖြစ်သည်။ عرف ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ معروف ဟူသော ကောင်းသောလုပ်ငန်းဆောင်တာ ဟူသရွေ့ကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ အလိုသဘောမှာ အကြင်သူသည် အသင့်အား မကောင်းသော နည်းလမ်း (သို့) ညှဉ်းပန်းမှုဖြင့် ဆက်ဆံမှုပြုသော် အသင်သည် ၎င်းတို့ အား အစားမယူလေနှင့်။ သို့သာမက ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါ။ ခွင့်လွှတ်မှုနှင့်အတူ ၎င်းတို့အား ကောင်းသော လုပ်ရပ်များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လမ်းညွှန်မှုပြုနေပါ။ သို့ဆိုလျှင် မကောင်းမှု၏အစား ထိုကောင်းမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ ညှဉ်းပန်းမှု၏ အစား သမာသမတ်ရှိမှုသာမက ကျေးဇူးပြုမှုဖြင့် တုံ့ပြန်ရမည်။

တတိယဝါကျမှာ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ၄င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပညာမဲ့သူများနှင့် အသင်တမန်တော်သည် လျစ်လျူရှုလျက်နေပါလေ။ အလိုသဘောမှာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၏ လက်စားချေမှုကို စွန့်လွှတ်၍ အသင်သည် ထိုသူတို့နှင့်အတူ ကောင်းကျိုးပြုမှုနှင့် ညှာတာထောက်ထားမှုပြုပါ။ နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာဖြင့် ၄င်းတို့အား မှန်ကန်သောစကားကို ပြောဆိုပါလေ။ သို့သော်လည်း အချို့သော ပညာမဲ့ မိုက်မဲသူတို့သည် ၄င်းတို့နှင့်အတူ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် မည်သို့မျှ ထိရောက်မှုမရှိပေ။ ထိုအခါ ပညာမဲ့မှုနှင့် ခက်ထန်စွာ ဆက်ဆံမှုပြုသော ဤသို့သောသူများနှင့် အသင်တမန်တော် ဤသို့ ဆက်ဆံမှုပြုသင့်သည်။ ၄င်းမှာ ဒုက္ခပေးသောသူနှင့် ပညာမဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများကြောင့် ၄င်းတို့ကဲ့သို့ ခက်ထန်ရိုင်းပျစွာ ပြောဆိုမှု မပြုလေနှင့်။ သို့သာမက ၄င်းတို့ကို စွန့်လွှတ်အဆက်ဖြတ်လိုက်ပါလေ။

အေမာမ်သဖ်စီးရ် အိဗ်နေကစီးရ် အမိန့်ရှိသည်မှာ စွန့်လွှတ်လိုက်ဟု အလိုသဘောမှာ ၄င်းတို့၏ မကောင်းမှု၏ တုန့်ပြန်မှုကို မကောင်းမှုဖြင့် မပြုလေနှင့်။ ၄င်းတို့၏ လမ်းညွှန်ဆုံးမမှု မပြုရန် မဟုတ်ပေ။ ဤသို့ပြုခြင်းသည် ရစူလ်နဗီ၏ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ရပ်မဟုတ်ပေ။ ဘိုခါရီကျမ်း၏ တစ်နေရာတွင် ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗာစ် ﷺ က အကြောင်းအရာတစ်ခု ဆင့်ပြန်ထားသည်မှာ ဟဇရ်အုမရ် ؓ ၏ ခေတ်သမယတွင် အိုယိုင်နာဟ် ဗင်န် ဟဆွန် ؓ သည် မဒီနာသို့ ကြွရောက်လာသောအခါ မိမိ၏တူတော်မောင် ဟုရ်ရာဟ် ဗင်န် ကိုင်းစ်၏ အိမ်တွင် တည်းခိုပေသည်။ ဟဇရတ် ဟုရ်ရာဟ်ဗင်န်ကိုင်းစ်သခင်သည် ဟဇရတ်အုမရ် ؓ ၏ ထိုင်ပိုင်းတွင် ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ၄င်းတို့သည် ဟဇရတ်အုမရ် ؓ ၏ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုတွင် ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ အိုယိုင်နာက မိမိ၏တူတော်မောင် ဟုရ်ရာဟ် ဗင်န် ကိုင်စ်အား ပြောကြားသည်မှာ အသင်သည် အမီရုလ်မုအ်မိနီးန်၏ အနီးနားတွင် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ် ဟဇရတ်အုမရ် ؓ နှင့် တွေ့ဆုံရန် အချိန်တစ်ခု တောင်းခံမှုပြုလိုက်ပါ။ ဟုရ်ရာဟ် ဗင်န် ကိုင်းစ်က ဟဇရတ်အုမရ် ؓ ထံမှ လျှောက်ထားသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ ဘကြီးတော်သည် အသင်နှင့် တွေ့ဆုံလိုသည်။ ထိုအခါ ဟဇရတ်အုမရ်မှ ခွင့်ပြုလိုက်လေသည်။ သို့သော် အိုယိုင်နာဟ်က ဟဇရတ်အုမရ်၏ ထိုင်ပိုင်းသို့ ရောက်၍ အလွန်တရာ အရိုအသေကင်းမဲ့စွာနှင့် မှားယွင်းသောစကားများကို ပြောဆိုသည်မှာ အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား ကျွန်ုပ်၏ ရပိုင်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ မပေးအပ်ဘဲ ကျွန်ုပ်အား တရားမျှတစွာ ဆက်ဆံမှု မပြုခဲ့ပေ။ ထိုအခါ ဟဇရတ်အုမရ်သခင်ကို အမျက်ထွက်သော် ဟုရ်ရာဟ်ဗင်န်ကိုင်းစ်မှ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ အမီရုလ်မအ်မိနီးန်၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် အမိန့်ရှိသည်မှာ

خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ

ဤသူသည်လည်း ပညာမဲ့သော သူများထဲမှ ဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်များ ကြားရသောအခါ ဟဇရတ်အုမရ်၏ အမျက်ဒေါသသည်လည်း ပြေငြိမ်းသွားလေသည်။ ထို့ပြင် ၄င်းကိုလည်း မည်သို့မှ မပြောဆိုခဲ့ပေ။ ဟဇရတ်အုမရ်၏ ဓလေ့တော်တစ်ခု ကျော်ကြားသည်မှာ-

كَانَ وَقَّافًا عِنْدَ كِتَابِ اللهِ عَزَّوَجَلَّ

အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းစာအုပ်၏ ပညတ်တော်များရှေ့တွင် ဦးညွတ်မှု ပြုကြလေသည်။

ဤအာယသ်တော်သည် မွန်မြတ်သော စာရိတ္တ၏ ပြည့်ဝသော အာယသ်ဖြစ်သည်။ အချို့ပညာရှင်များက ၎င်း၏ အနှစ်ချုပ်ကို တင်ပြထားသည်မှာ လူသည် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိသည်။ ပထမတစ်မျိုးမှာ 'မုဟ်စင်နံ'အလိုသဘောမှာ ကောင်းမှုကျင့်ကြံသူ၊ ဒုတိယအမျိုးမှာ မကောင်းမှုပြုသူနှင့် ညှဉ်းပန်းမှုပြုသောသူ ဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်သည် နှစ်မျိုးနှစ်စားလုံးနှင့်အတူ ကောင်းမြတ်သော စာရိတ္တဖြင့် ဆက်ဆံမှုပြုရန် လမ်းညွှန်မှုပေးထားသည်။ ကောင်းမှုကျင့်ကြံသူများအား ၎င်းတို့၏ အပေါ်ယံ ကောင်းမှုကို ကြည့်၍ လက်ခံလိုက်ပါလေ။ များမြောင်စွာ စူးစမ်းရှာဖွေစုံစမ်းမှု မပြုလေနှင့်။ ကောင်းမှုရေးရာများကို အဆင့်မြင့်မြင့် ထိုသူထံမှ မတောင်းခံလေနှင့်။ သို့သာမက ၎င်းတို့ လွယ်လင့်တကူ ဆောင်ရွက်နိုင်သမျှတို့ကို လုံလောက်သည်ဟု မှတ်ယူလိုက်ပါ။ မကောင်းသောသူများနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ လမ်းညွှန်းထားသည်မှာ ၎င်းတို့ကို ကောင်းသော လုပ်ရပ်များ သင်ကြားပြသပါ။ ထို့ပြင် ကောင်းသောလမ်းကို ညွှန်ကြားပြသလော။ အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် ၎င်းကို လက်ခံမှုမပြုပါဘဲ မိမိတို့၏ မှားယွင်းသော လမ်းတွင်သာ တည်မြဲစွာ ရှိနေသော်လည်းကောင်း၊ ရိုင်းပျစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံမှုပြုခဲ့သော် ၎င်းတို့နှင့် ဝေးကွာစွာ နေထိုင်ပါလေ။ ၎င်းတို့ကဲ့သို့ ရိုင်းပျစွာ အဖြေမပေးလေနှင့်။ ဤသို့ပြုလျှင် မျှော်လင့်ရသည်မှာ ၎င်းသူတို့သည် တစ်ချိန်ချိန်တွင် အသိတရားဝင်ကာ မိမိ၏ မှားယွင်းမှုမှ ရှောင်ရှားကြပေမည်။

ဒုတိအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللهِ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ

အလိုသဘောမှာ အကယ်၍ ရှိုက်သွာန်ထံမှ တစ်စုံတစ်ရာ အကြံပေးချက်သည် အသင့်အပေါ်သို့ သက်ရောက်ခဲ့ပါမူ အသင်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို တောင်းခံပါလေ။ ကေန်စင်စစ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသော အသျှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်သည်။

ကေန်စင်စစ် ဤအာယသ်တော်သည် ပထမအာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတွင် လမ်းညွှန်မှု ပေးထားသည်မှာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သူများနှင့် အသိဉာဏ်မဲ့စွာဖြင့် ဆက်ဆံသောသူများတို့ကို ပြောဆိုမှုမှ လျစ်လျူရှုပါ။ ထိုသူတို့၏ မကောင်းမှု၏အစား မကောင်းဖြင့် အစားမယူပေနှင့်။ ဤလုပ်ရပ်သည် လူသားတို့၏ သဘာဝအနေဖြင့် အလွန်ခက်ခဲလေးလံသော အလုပ်ပင်ဖြစ်ပေ၏။ ဤသို့သော အချိန်အခါ၌ ရှိုက်သွာန်သည် ကောင်းသော၊ မကောင်းသော လူသားတိုင်းကို အမျက်ဒေါသထွက်စေ၍ ခိုက်ရန်၊ တိုက်ရန် ပြဿနာဖြစ်ပေါ်စေရန် အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည်။ သို့ပါ၍ ဒုတိယအာယသ်တော်၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ အကယ်၍ ဤကဲ့သို့ သည်းခံမှု စမ်းသပ်သည့်

အချိန့်အခါ၌ အမျက်ဒေါသသည် ရှိုက်သွာန်၏ဘက်မှ ဖြစ်သည်ဟု နားလည်လိုက်ပါ။ ၎င်း၏ ကုသရမည့် ပုံစံမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ခိုလှုံမှုတွင် တောင်းခံပါ။ ဟဒီးစ်တော်တွင် လာရှိသည်မှာ လူနှစ်ဦးသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ရှေ့မှောက်တွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား ငြင်းခုံလျက်ရှိကြသည်။ တစ်ဦးသည် အမျက်ဒေါသတွင် ထိန်းသိမ်းမရ ဖြစ်လျက်ရှိနေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ထိုသူကိုတွေ့၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဝါကျတစ်ခုကို သိရှိပေသည်။ အကယ်၍ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဝါကျကို ရွတ်ဆို လိုက်ပါသော် ထိုသူ၏ ဤတောက်လောင်သော ဒေါသသည် ပြေငြိမ်းသွားပေမည်။ ထို ‘ကလေမာဟ်’တော်မှာ

اَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ

ဖြစ်ပြီး ထိုသူသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ထံမှ ကြား၍ ချက်ချင်း ဤ ‘ကလေမာဟ်’တော်ကို ဖတ်ရွတ်လိုက်ရာ ချက်ချင်းပင် ထိုသူ၏ အမျက်ဒေါသအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားလေသည်။

အံ့ဖွယ်အကျိုးထူး

အေမာမ်သဖ်စီးရ် အိဗ်နေကစီးရ်သခင်က ဤနေရာတွင် အံ့ဖွယ်စကားရပ်တစ်ခု တင်ပြထားသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန် တစ်ခုလုံးတွင် အာယသ်တော်သုံးပိုဒ်သည် မွန်မြတ်သော စာရိတ္တကို သင်ကြား တိုက်တွန်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည့်ပြည့်ဝဝ တင်ပြထား၏။ ထို့ပြင် အာယသ်တော်သုံးခုလုံး၏ နောက်ဆုံးတွင် ရှိုက်သွာန်၏ နှောင့်ယှက်မှုမှ ချမ်းသာခွင့် တောင်းခံမှုအကြောင်း လာရှိပေသည်။ ပထမစူရာဟ် ‘အအ်ရားဖ်’၏ ဤအထက်တင်ပြပါ အာယသ်တော်တွင်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ စူရာဟ် ‘မုအ်မိနူးန်’ ၏ အာယသ်တော်မှာ–

اِدْ فَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ اَعْلَمُ
بِمَايَصِفُوْنَ وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُبِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيٰطِيْنِ وَاَعُوْذُبِكَ
رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنَ

ဆိုလိုသဘောမှာ အို့, နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ထိုကာဖိရ်ငြင်းပယ်သူတို့၏ ဆိုးရွားသော ပြုမူချက်ကို အကောင်းဆုံးသော နည်းဖြင့် တွန်းလှန်ပါလေ။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ ကြံဖန်ပြောဆို စွပ်စွဲကြသည်များကို ကောင်းစွာ သိရှိတော်မူသည်။ ၎င်းပြင် အသင်သည် ဤသို့ လျှောက်ထားပန်ကြား ပါလေ။ အို့, ကျွန်တော်မျိုး၏ အသျှင်မြတ်၊ ကျွန်တော်မျိုးသည် ရှိုက်သွာန်၏ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်တို့မှ လွတ်ကင်းရန် အသျှင်မြတ်၏ အကာအကွယ်ကို ရယူလိုပါ၏။ ထိုနည်းတူစွာ မိမိထံသို့ ထိုရှိုက်သွာန်များ ရောက်ရှိမလာနိုင်ကြရန်လည်း အသျှင်မြတ်၏ အကာအကွယ်ကို ရယူလိုပါ၏။

တတိယအာယသ်တော်သည် 'စူရာဟ်ဟာမီးမ်စဂ်ျဒဟ်' တွင် လာရှိထားသည်။ ၄င်းမှာ-

وَلَاتَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ اِدْ فَعْ بِالَّتِىْ هِىَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِىْ بَيْنَكَ
وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهٗ وَلِىٌّ حَمِيْمٌ ○ وَمَايُلَقّٰهَآاِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَمَا يُلَقّٰهَآاِلَّا
ذُوْحَظٍّ عَظِيْمٍ ○ وَاِمَّايَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ
اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ○

အလိုသဘောမှာ ကေန်စင်စစ် ကောင်းမှုနှင့် မကောင်းမှုတို့သည် တူကြသည်မဟုတ်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် မကောင်းမှုကို ကောင်းမှုဖြင့် ခုခံတွန်းလှန်ပါလေ။ အကြင်အခါဝယ် ထိုသူနှင့် အသင်၏ကြား၌ ရန်ငြိုးရှိခဲ့၏။ ထိုသူသည် မိတ်ဆွေအရင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်လာပေမည်။ ယင်းကောင်းမြတ်သော နည်းလမ်းသည် သည်းခံသော သူကိုသာလျှင် ပေးသနားခြင်းခံကြရပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ယင်းကောင်းမြတ်သော နည်းလမ်းဟူသည် ကြီးကျယ်စွာသော ဝေစုဝေပုံကို ပိုင်ဆိုင်သောသူသည်သာ ပေးသနားခြင်းကို ခံရလေသည်။ ၄င်းပြင် အကယ်၍ အသင်သည် ရှိုက်သွာန်၏ဘက်မှ တစ်စုံတစ်ရာ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခြင်းရှိပါလျှင် အသင်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ အကာအကွယ်ကို တောင်းခံပါလေ။ ကေန်မလွဲ ထိုအသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသောအသျှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

ဤအာယသ်တော်သုံးပိုဒ်တွင် အမျက်ဒေါသထွက်စေသော သူများအား ခွင့်လွှတ်သည်းခံရန်လည်းကောင်း၊ မကောင်းမှု၏အစား ကောင်းမှုပြုရန် လမ်းညွှန်မှုနှင့်အတူ ရှိုက်သွာန်၏ နှောင့်ယှက်မှုမှ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံရန် လမ်းညွှန်မှု ပြုထားပေသည်။ ၄င်းဖြင့် သိရှိရသည်မှာ ရှိုက်သွာန်သည် လူသားတို့၏ဘက်မှ ပြဿနာဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ အထူးစိတ်ဝင်စားလျက်ရှိသည်။ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ပြဿနာဖြစ်ရန် ရှိသော် ရှိုက်သွာန်များသည် ထိုနေရာကို မိမိတို့၏ ပြစ်မှတ်အဖြစ် ပြုလုပ်လိုက်ကြသည်။ အလွန်နူးညံ့ သိမ်မွေ့သူနှင့် တည်ကြည်သောသူကိုပင် ဒေါသထွက်စေ၍ စည်းဘောင်ကျော်စေရန် ကြိုးစားပေသည်။

၄င်းကို ကုစားရန်မှာ မည်သည့်အခါ အမျက်ဒေါသ ထိန်းချုပ်မှုမရရှိသည်ဟု တွေ့သောအခါ ရှိုက်သွာန်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသည်ကို မှတ်ယူလိုက်ပါလေ။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ လှည့်၍ ခိုလှုံမှုတောင်းခံပါ။ သို့မှသာ မြင့်မြတ်သော စာရိတ္တသည် ပြည့်ဝသွားနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တတိယနှင့် စတုတ္ထအာယသ်တော်တို့တွင်လည်း ရှိုက်သွာန်၏ နှောင့်ယှက်မှုမှ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံရန် လမ်းညွှန်မှု ပြုထားပေသည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِم بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ
مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِن رَّبِّي ۚ هَٰذَا بَصَائِرُ مِن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَ
رَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾

၇ : ၂၀၃ ။ ။ နှင့်ပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၄င်းတို့က တောင်းဆို) ကြသော တန်ခိုးတော် (များအနက်) တစ်စုံတစ်ရာကို ၄င်းတို့ထံ ယူဆောင်လာခြင်း မပြုသောအခါ ၄င်းတို့က အသင်သည် (မိမိကိုယ်တိုင်) ယင်းတန်ခိုးတော်ကို အဘယ်ကြောင့် ရွေးချယ်၍ မယူခဲ့ပါသနည်းဟု ပြောဆိုကြသည်။ အသင်သည် (၄င်းတို့အား ဤသို့) ဖြေကြားပါလေ။ (အချင်းတို့) ငါသည် မိမိထံသို့ မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ ပေးပို့တော်မူသော 'ဝဟီ' အမိန့်တော် (များ) ကို လိုက်နာသူသာလျှင် ဖြစ်သည်။ မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့အဖို့ ဤ (ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်) သည်ပင်လျှင် အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်မှ (ထုတ်ပြန်ချမှတ် ပေးသနားတော်မူသော) အထင်အရှား သိမြင်နိုင်သည့် (တန်ခိုးတော်) သက်သေလက္ခဏာများလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သက်ဝင်ယုံကြည်သောသူတို့အဖို့ မှန်ကန်သော တရားလမ်းညွှန်ချက် ဖြစ်သည့် အပြင် ကရုဏာတရားလည်း ဖြစ်ပေသည်။

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

၇ : ၂၀၄ ။ ။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် (မိမိတို့ရှေ့ဝယ်) ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ဖတ်ရွတ်သောအခါ ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ဂရုစိုက်၍ ဆိတ်ငြိမ်စွာ နားထောင်ကြလေကုန်။ သို့မှသာလျှင် အသင်တို့သည် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏) ကရုဏာတော်ကို ခံစားကြရပေမည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၄င်းနောက် ထိုသူများ တောင်းဆိုသော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များထဲမှ ဖွင့်ဆိုရွတ်နိုင်ခြင်းအပေါ် မူတည်၍ တောင်းဆိုသော 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' တစ်ခုကို အသင်ကိုယ်တော်အနေနှင့် ထိုသူများရှေ့မှောက်တွင် ထုတ်ဖော်ပြသခြင်း မပြုလေနှင့်။ အကြောင်းမူကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထို 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များကို ဆင်ခြင်တုံ့ တရားအရ ဖန်ဆင်းတော်မူခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ သို့ရှိရာ ထိုသူများသည် **အသင်ကိုယ်တော်၏** ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းကို ငြင်းဆိုလိုသောစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုသည်မှာ အကယ်၍ **အသင်**သည် စစ်မှန်သော နဗီဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ဤ **'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များကို အဘယ်ကြောင့် မပြသ**ပါသနည်း။ ထိုသူများအား အသင် မိန့်ဆိုပါလေ။ ငါကိုယ်တော်၏ တာဝန်မှာ **မိမိသဘောနှင့်** 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' များကို ထုတ်ဖော်ပြသရန် မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ငါကိုယ်တော်၏ အဓိက**တာဝန်**မှာ ငါကိုယ်တော်သည် အသျှင်မြတ်၏ ဘက်တော်မှ ချမှတ်ပေးသော အမိန့်များအပေါ် [illegible]င့်သုံးပေသည်။ ယင်းချမှတ်ချက်တွင် 'သဗ်လီးဂ်' လည်း ပါဝင်ပေသည်။ မုချကောန် နဗီဖြစ်ခြင်းအား

အထောက် အကူဖြစ်ရန်အတွက် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' ရှိရန် အရေးကြီးသည်။ သို့ရှိရာ ထို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များမှာ ပြသခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်း 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များထဲမှ အကြီးမားဆုံးသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တော်မှာ ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါကျမ်း၏ ဂုဏ်ဒြပ်မှာ ဤကျမ်းတော်မြတ်၌ပင် များစွာသော အထောက်အထားများကို အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးမှ ချမှတ်ပေးတော်မူထားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျမ်း တော်မြတ်၏ စူရဟ်တိုင်း၏ အတိုင်းအတာမှာ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' သဖွယ် ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ ဤသို့နှင့် ကျမ်းတော်မြတ်တစ်အုပ်လုံးတွင် အထောက်အထားများစွာ ဖြစ်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည် အထောက်အထားဖြစ်ခြင်းမှာ အားလုံးအသိပင် ဖြစ်သည်။ ၄င်းနောက် ယင်းကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ရရှိမည့် အကျိုးစဝါးဗ်များသည် လက်ခံသူများအတွက် သီးသန့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယုံကြည်လက်ခံသူအတွက် ကျမ်းတော်မြတ်သည် 'ဟေဒါယသ်' ဖြစ်သကဲ့သို့ 'ရဟ်မသ်' လည်း ဖြစ်သည်။ ၄င်းနောက် အသင်ကိုယ်တော်အနေနှင့် ထိုသူများအား ဤသို့လည်း ပြောကြားပါလေ။ ကျမ်းတော်မြတ်ကို ရွတ်ဖတ်ပြသောအခါ (ပမာဆိုရသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ အနေနှင့် ဖိတ်ခေါ်တော်မူပါလေ။) ကျမ်တော်မြတ်ဘက်သို့ နားစွင့်ကြကုန်။ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ နားထောင်ကြကုန်။ သို့မှသာ ကျမ်းတော်မြတ်သည် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' ဖြစ်ကြောင်းနှင့် သင်ကြားပြသမှုဟူသမျှကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက် နားလည်မည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းအကြောင်းခံများကြောင့် အသင့်အပေါ် 'ရဟ်မသ်' တော် ကျရောက်မည် ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် စစ်မှန်သော ရစူလ်ဖြစ်ကြောင်းကို အထောက်အထားပေး တင်ပြထားပြီး ယင်းရစူလ်အပေါ် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုသူများ၏ ဒွိဟများအား ဖြေကြား ထားရပေသည်။ ၄င်းနောက် တစ်ဆက်တည်းမှာပင် တရားတော်၏ အချို့ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တင်ပြမိန့်တော် မူထားပေသည်။ ရစူလ်ဖြစ်ကြောင်းကို အထောက်အထားပေးရန်အတွက် နဗီတမန်တော်များအားလုံးကို 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ ချီးမြှင့်ခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ သည် ရှေးယခင်နဗီတမန်တော်များကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များထက် ပို၍ များပြီး ပေါ်လွင် ထင်ရှားပေသည်။

ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဟဒီးစ်တော်များ၏အထောက်အထားများအရ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' အရေအတွက်မှာ အလွန်များပြားပေသည်။ ပညာရှင်များသည် ယင်း 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များကို စုစည်း၍ သီးသန့်စာအုပ်တစ်အုပ် ပြုစု ရေးသားထားပေသည်။ သုခမိန်ကြီး စီယူသွီး (ရဟ) သခင်ကြီးသည် ခဆွာအေဆွေကူဗ်ရာ အမည်ရှိ စာအုပ်ကို နှစ်တွဲခွဲကာ ရေးသားထုတ်ဝေထားပြီး အလွန်ကျော်ကြားပေသည်။ သို့သော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ မရေမတွက်နိုင်သော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တော်များ မိမိ၏ရှေ့တွင် မြင်တွေ့ရ

သော် ငြားလည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုများသည် ဖွတ်တရွတ်နိုင်ကာ မိမိတို့ဘက်မှ သတ်မှတ်ထားသော 'မုအ်ဂျေ ဇာဟ်' များအား ပြသရန် တောင်းဆိုလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်နှစ်ပိုဒ်ထဲမှ ပထမအာယသ်တော်တွင် ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိကကျသော အဖြေများ ပေးခဲ့ထားပေသည်။ ၎င်း၏ အကျဉ်းချုပ်မှာ နဗီတမန်တော်များ၏ 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များသည် ရစူလ်ဖြစ်ခြင်း၏ သက်သေအထောက်အထားသာ ဖြစ်ပေသည်။ ကြွေးကြော်သူ၏ ကြွေးကြော်ချက်အပေါ် ခိုင်လုံသည့် သက်သေအထောက်အထားများ ရှိခဲ့သည်ဆိုလျှင် ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုအနေနှင့် ထိုသက်သေအထောက်အထားအပေါ် ပြစ်ချက်များ မထောက်ပြခဲ့လျှင်လည်း လောကရှိ မည်သည့်တရားရုံးမှ ထိုအချင်းအရာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၎င်းကြွေးကြော်သူထံမှ အဆိုပါသီးသန့်လူတစ်စု၏ တောင်းဆိုသော သက်သေအထောက်အထားများကို တင်ပြမှ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံပါမည်ဟု တောင်းဆိုင်ပိုင်ခွင့် မရှိပေ။ လက်ရှိသက်သေအထောက်အထားအပေါ် ပြစ်ချက်များ မထောက်ပြဘဲ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် များစွာသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ ပြသခဲ့ပြီးနောက်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုများက ပြောဆိုကြသည်မှာ ထိုကဲ့သို့သော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ ပြသမှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အသင့်အား ရစူလ်အဖြစ် လက်ခံမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည် ဖွတ်တရွတ်နိုင်သော တောင်းဆိုပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော တောင်းဆိုချက်ကို မည်သည့်တရားရုံးမှ လက်ခံနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

သို့ရှိရာ ပထမအာယသ်တော်၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အသင်ကိုယ်တော်သည် ထိုသူများ သတ်မှတ်တောင်းဆိုသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ မပြသနိုင်သည့်အတွက် ၎င်းတို့သည် အသင်၏ ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းကို ငြင်းပယ်မည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြသည်။ အသင်ကိုယ်တော် အဘယ်ကြောင့် မပြသပါသနည်းဟူ၍ ပြောဆိုကြမည်။ ထိုအခါ အသင့်အနေနှင့် ထိုသူများအား ပြောကြားပါလေ။ ငါကိုယ်တော်၏ တာဝန်သည် မိမိသဘောနှင့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များ ပြသရန်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ငါကိုယ်တော်၏ အဓိကတာဝန်မှာ အလ္လာဟ်မြတ်ထံတော်ပါးမှ ငါကိုယ်တော့်အပေါ် 'ဝဟီ' တော်၏ အကြောင်းခံဖြင့် ပို့ချပေးခဲ့သော အမိန့်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းမိန့်ကြားချက်တွင် 'သဗ်လီးဂ်' လည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ငါကိုယ်တော်သည် အဓိကတာဝန်များ၌ မွေ့လျော်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းနောက် ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းအတွက် အသင်တို့ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များပင် လုံလောက်ပေသည်။ ၎င်း 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များကို မြင်တွေ့ရပြီးသည့်နောက် အခြားသီးသန့် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များအား တောင်းဆိုခြင်းသည် ဖွတ်တရွတ်တောင်းဆိုခြင်း တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းတောင်းဆိုချက်အား မည်သို့မျှ လက်ခံနိုင်စရာ မရှိပေ။

၎င်းနောက် ပြသခဲ့ပြီးသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' များထဲတွင် ကျမ်းတော်မြတ်ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ကြီးမားသော 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ယင်းကျမ်းတော်မြတ်သည် တစ်လောကလုံးကို မိမိ၏ သေးငယ်သော စူရာဟ်တစ်ပုဒ်ကဲ့သို့ ဖန်တီးပြုစုယူလာရန် စိန်ခေါ်ထားပေသည်။ တစ်လောကလုံးသည် အပြည့်အဝကြီးကျယ်လာသော်ငြားလည်း ထိုစိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။ ကျမ်းတော်မြတ်သည် လူသားတစ်ဦး၏

နှုတ်မှ ထွက်သော စကားမဟုတ်ကြောင်းကို ယင်းအချက်မှ အတိအလင်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ သို့သာမက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အနှိုင်းမဲ့ နှုတ်ကပါဋ်တော်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် هٰذَا بَصَائِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ဟု မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဤကျမ်းတော်မြတ်သည် အသင်၏ အသျှင်မြတ်ဘက်မှ များစွာသော အထောက်အထားများနှင့် 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'များ၏ ပေါင်းချုပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်အပေါ် အနိမ့်ဆုံး စဉ်းစားတွေးတောသူသည် မုချဧကန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဋ်တော်ဖြစ်ကြောင်းကို မယုံကြည်ဘဲ နေထိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ မည်သည့်အဖန်ဆင်းခံမှ အဆိုပါအချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထို့နောက် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ဤကျမ်းတော်မြတ်၏ မှန်ကန်သော အထောက်အထားမှာ စကြဝဠာတစ်ခုလုံးအတွက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိသောသူနှင့်၊ မဟာကရုဏာတော်နှင့် ထိုက်တန်သောသူမှာ ထိုကျမ်းတော်မြတ်အပေါ် အီမာန်ယူလာကြသော သူများသာ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်သည် အီမာန်ရှင်များအတွက် 'ရဟ်မသ်' ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထို 'ရဟ်မသ်'မှာ အကျိုးအမြတ်ရရှိရန်အတွက် အချို့စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရှိပေသည်။ ယင်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအား ခြုံငုံ၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا

ဆိုလိုသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်လျက်ရှိသောအခါ အသင်တို့ အာရုံစူးစိုက်၍ နားထောင်ကြကုန်။ ၄င်းနောက် တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြကုန်။

အဆိုပါအာယသ်တော် ကျရောက်လာရခြင်း၏ အကြောင်းခံနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင့်ပြန်ချက်အသီးသီး လာရှိထားပေသည်။ ၄င်းမှာ ဤအမိန့်တော်သည် နမာဇ်၌ 'ကေရာအသ်'ဖတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျရောက်လာသလော။ (သို့) 'ခွသ်ဗာဟ်'အတွက်လော။ (သို့) 'ခွသ်ဗာဟ်'၌ ဖြစ်စေ၊ နမာဇ်၌ဖြစ်စေ ကျမ်းတော်မြတ်အား အကန့်အသတ်မရှိ ဖတ်ရွတ်ခြင်းကို ဆိုပါသလော။ (သို့) အခြားသောအခြေအနေများ၌လော။ သို့သော် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အများစုထံတွင် ခိုင်လုံသော အဆိုမှာ အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ အားလုံးအပေါ် ခြုံငုံ၍ မိန့်ကြားထားခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ယင်း၏ အမိန့်မှာလည်း အခြေအနေအရပ်ရပ်တိုင်းအတွက်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဟနဖီတို့သည် ဤအာယသ်တော်မှ အထောက်အထားပြု တင်ပြထားသည်မှာ အေမာမ်၏နောက်မှ 'မွက်သဒ္ဒီ'နောက်လိုက်များသည် 'ကေရာအသ်'ဖတ်ရန် မလိုအပ်ပေ။ 'မွက်သဒ္ဒီ'များကို 'စူရာဟ်ဖာသေဟ်'ဖတ်ရန် ညွှန်းကြားကြသော မဇ္ဇဟဗ်ပညာရှင်များထဲတွင် အချို့က အေမာမ် ရပ်နားသည့် စပ်ကြားမှာပင် 'စူရာဟ်ဖာသေဟာဟ်' ဖတ်ရမည်ဟူ၍ အဆိုပါအာယသ်တော်ကို ထောက်ရှု၍ တင်ပြထား

ပေသည်။ ဤနေရာသည် အဆိုပါအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ငြင်းခုံရမည့်နေရာ မဟုတ်ပေ။ ထိုအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရှင်များသည် သီးသန့်စာပေများ ပြုစုရေးသားထားပေသည်။

အာယသ်တော်ပါ အဓိကအကြောင်းအရာမှာ ကျမ်းတော်မြတ်သည် အကြင်သူများအတွက် 'ရဟ်မသ်' ဖြစ်သည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ ၎င်း၏ စည်းကမ်းချက်မှာ ထိုသူသည် ကျမ်းတော်မြတ်၏ ရှိသေသမှုကို နားလည်သိရှိပြီး ကျင့်သုံးရမည်။ ကျမ်းတော်မြတ်အား အကြီးမားဆုံး အရိုအသေပေးခြင်းမှာ ထိုကျမ်းတော်မြတ်ကို ဖတ်ရွတ်ပြလျက် ရှိသောအခါ ကြားသောသူသည် အာရုံစိုက်၍ နားစွင့်ရမည်။ ၎င်းနောက် တိတ်ဆိတ်စွာ နေရမည်။ နားစွင့်ရမည်ဟူသော အချက်၌ နားထောင်ပြီးသကာလ ကျမ်းတော်မြတ်၏ အမိန့်များအပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရမည်ဟူသော အချက်လည်း ပါဝင်ပေသည်။ အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင်

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီး ရည်ညွှန်းလိုက်သည်မှာ 'ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်သည် 'ရဟ်မသ်'ဖြစ်ခြင်း' ဟု ဆိုရာ၌ ဖော်ပြပါစည်းကမ်းချက်များပေါ် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းအပေါ်တွင် မူတည်ပေသည်။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန် ဖတ်ရွတ်နေစဉ် တိတ်ဆိတ်စွာ နားထောင်ရခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အချို့အရေးကြီးသော ပညတ်ချက်များ

အထက်ပါအချက်နှင့်ယှဉ်လျက် ပေါ်လွင်နေသော အချက်တစ်ချက်မှာ အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အဆိုပါအချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ကာ ကျမ်းတော်မြတ်အား မရိုမသေလုပ်မည်ဆိုလျှင် 'ရဟ်မသ်'အစား အမျက်ဒေါသရှခြင်း ခံရမည်ဖြစ်သည်။ နမာဇ်အတွင်း၌ ကျမ်းတော်မြတ်ဘက်သို့ အာရုံစူးစိုက် နားထောင်ခြင်းနှင့် တိတ်ဆိတ်စွာနေခြင်းသည် များသောအားဖြင့် မွတ်စ္စလင်မ်များအနေနှင့် သိရှိထားသော်လည်း ကျင့်သုံးမှုမရှိကြပေ။ အချို့သူများသည် ရှေ့ဆောင်မှ မည်သည့်စူရာဟ် ဖတ်သည်ကိုပင် မသိလိုက်ကြချေ။ ထို့နောက်လိုက် 'မုက္တသဒီ'များအပေါ် ကျမ်းတော်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မှုကို နားလည်ရန်နှင့် အာရုံစိုက်၍ နားထောင်ရန်လည်း အရေးကြီးပေသည်။ သောကြာနေ့ 'ခွသ်ဗာဟ်'စသည့်များ၏ အမိန့်များကိုလည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့မှတစ်ပါး ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အထူးသဖြင့် 'ခွသ်ဗာဟ်'နှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اِذَا خَرَجَ الْاِ مَامُ فَلَاصَلٰوةَ وَلَاكَلَامَ

ဆိုလိုသည်မှာ 'ရှေ့ဆောင်သည် 'ခွသ်ဗာဟ်'ဖတ်ရန်အတွက် ထွက်လာမည်ဆိုလျှင် ထိုအခါ နမာဇ်လည်း မဖတ်ရ။ စကားလည်း မပြောဆိုရတော့ပေ။' အခြားဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ လာရှိထားသည်မှာ [illegible] တစ်ဦးတစ်ယောက်က အခြားသူတစ်ဦးကို ဆုံးမရန်အတွက် နှုတ်ဖြင့် စကားပြောဆိုခြင်းကို

မပြုလုပ်ဘဲ လက်ဖြင့်သာ အရိပ်အမြွက်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'ခွသ်ဗာဟ်' ဖတ်နေစဉ်စပ်ကြား မည်သည့်စကား၊ 'သတ်စ်မီးဟ်'၊ 'ဒရူးဒ်' စသည်များ ဖတ်ရွတ်ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။

ဓမ္မသတ်ပညာရှင်များမှ မိန့်ထားကြသည်မှာ 'အီးဒ်' နမာဇ်များ၏ 'ခွသ်ဗဟ်' နှင့် 'နေကာဟ် ခွသ်ဗာဟ်' ၏ အမိန့်သည်လည်း 'ဂျုမုအာဟ်ခွသ်ဗာဟ်' ၏ အမိန့်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် အာရုံစိုက်နားထောင်ခြင်းနှင့် တိတ်ဆိတ်စွာ နေရန် 'ဝါဂျိဗ်' ဖြစ်သည်။

သို့သော် 'နမာဇ်' နှင့် 'ခွသ်ဗာဟ်' မှအပ အခြားအခြေအနေများတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်က မိမိကိုယ်တိုင် ဖတ်ရွတ်နေမည်ဆိုလျှင် အခြားသူများအနေနှင့် တိတ်ဆိတ်စွာနေရန်နှင့် နားထောင်ရန် 'ဝါဂျိဗ်' ဖြစ်၊ မဖြစ်ဟု ဆိုရာ၌ ဓမ္မသတ်ပညာရှင်များအကြား အဆိုကွဲလွဲချက်များ ရှိပေသည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက အဆိုပါပုံစံတွင် နားထောင်ခြင်း၊ တိတ်ဆိတ်စွာနေခြင်းသည် 'ဝါဂျိဗ်' ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုမည်ဆိုလျှင် အပြစ်ထိုက်မည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူအများ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်များ၌ မွေ့လျော်နေကြသော နေရာများတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အနားယူအိပ်စက်နေကြသော နေရာများတွင်သော်လည်းကောင်း ကျမ်းတော်မြတ်ကို ကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အဆိုပါနေရာမျိုးတွင် ကျမ်းတော်မြတ်အား အသံကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ရွတ်သောသူသည် အပြစ်ထိုက်မည်ဖြစ်သည်။

သို့သော် အချို့ဓမ္မသတ်ပညာရှင်များက အကျယ်တဝင့် မိန့်ဆိုထားသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်ကို နားထောင်ရန်အတွက်ပင် ဖတ်ပြရသော နေရာမျိုး၌သာ အာရုံစိုက်နားထောင်ရန် 'ဝါဂျိဗ်' ဖြစ်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် နမာဇ်၊ 'ခွသ်ဗာဟ်' စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ကိုယ်တိုင် ဖတ်ရွတ်နေသော်လည်းကောင်း၊ (သို့) အချို့လူများစုပြီး တစ်နေရာ၌ ကိုယ်စီ၊ ကိုယ်စီ ဖတ်ရွတ်နေကြမည်ဆိုလျှင် အခြားသူ၏ ဖတ်ရွတ်သံကို နားထောင်ရန်နှင့် တိတ်ဆိတ်စွာနေရန် 'ဝါဂျိဗ်' မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခိုင်လုံသော ဟဒီးစ်တော်များမှ သိရှိရသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ညအချိန်တွင် နမာဇ်များကို အသံထွက်၍ 'ကေရာအသ်' အား ဖတ်တော်မူသည်။ ထိုအချိန် မြတ်နဗီ၏ ကြင်ယာတော်များ အိပ်စက်လျက်ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အခန်းအပြင်ဘက်မှ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အသံကို ကြားနေရပေသည်။

ဘိုခါရီကျမ်းနှင့် မွတ်စ္လင်မ်ကျမ်းတွင် ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ် ဖော်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ခရီးတစ်ခုတွင် ညအခါ၌ စခန်းချရပ်နားပြီးနောက် နံနက်အချိန်၌ မိန့်တော်မူသည်မှာ ငါကိုယ်တော်သည် မိမိ၏ ခရီးသွားဖော်မိတ်ဆွေများကို ၎င်းတို့၏ ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်သံဖြင့် ည အမှောင်ထု၌ ၎င်းတို့၏ ရွက်ဖျဉ်တဲများ မည်သည့်ဘက်၌ ရှိသည်ကို သိရှိတော်မူသွား၏။ ဧကန်အမှန် ငါကိုယ်တော်သည် နေ့အခါ၌ ၎င်းတို့၏ တည်းခိုရာနေရာများကို သိတော်မမူခဲ့ချေ။

ထိုဖြစ်ရပ်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အဆိုပါမိတ်ဆွေများကို အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဖတ်ရွတ်ကြပါသနည်းဟူ၍ တားမြစ်တော်မူခဲ့ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ၎င်းနောက် အိပ်စက်နေသော သူများကိုလည်း ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်နေသည့်အတွက် အသင်တို့ ထထိုင်ကာ နားထောင်ကြကုန်ဟူ၍ ညွှန်ကြားတော်မူခြင်းလည်း မရှိပေ။

ထိုကဲ့သို့သော ဆင့်ပြန်ချက်များမှ ဓမ္မသတ်ပညာရှင်များသည် နမာဇ်ပြင်ပ၌ ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ခြင်းကိစ္စတွင် အနည်းငယ်မျှ အခွင့်အရေးပေးထားသည်။ သို့သော် ပညာရှင်များအားလုံးထံတွင် အကောင်းဆုံးမှာ နမာဇ်ပြင်ပ၌လည်း မည်သည့်နေရာ၌ပင်မဆို ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်သံကြားရသည် ဆိုလျှင် နားထောင်ရမည်။ တိတ်ဆိတ်စွာနေရမည်။ ထို့ကြောင့် လူအများ အိပ်စက်နေကြသော နေရာများ (သို့) မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများ၌ နစ်မွန်းနေကြသော နေရာများတွင် ကျမ်းတော်မြတ်အား အသံဖြင့် ကျယ်လောင်စွာ ရွတ်ဖတ်ခြင်း မသင့်လျော်ပေ။

ယင်းအချက်မှ ထိုသူများ၏ မှားယွင်းမှုကို သိရှိရပေသည်။ အကြင်သူများသည် ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ချိန်တွင် အသံချဲ့စက်များကို အသံကျယ်လောင်စွာ ဖွင့်ကြသည့်အတွက် လူများသည် ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်သံဘက်သို့ အာရုံမစူးစိုက်နိုင်ကြပေ။ ထိုနည်းတူစွာ ညအခါများတွင် ဗလီများ၌ အသံချဲ့စက်တပ်ပြီး ကျမ်းတော်မြတ်ကို ကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ရွတ်ခြင်းကြောင့် အပြင်ဘက်၌ အိပ်စက်နေကြသောသူများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင် မွေ့လျော်နေကြသောသူများအတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည့်အတွက် ထိုသူတို့ ရွတ်ဖတ်ခြင်းများ မပိုင်ပေ။

သုခမိန်ကြီး အိဗ်နေဟုမားမ် (ရဟ) ရေးသားထားသည်မှာ အေမာမ်သည် နမာဇ်၌သော်လည်း ကောင်း၊ ‘ခွသ်ဗာဟ်’ဖတ်သူသည် ‘ခွသ်ဗာဟ်’၌သော်လည်းကောင်း၊ ‘ဂျန္နသ်’နှင့် ‘ဂျဟာန္နမ်’၏ အကြောင်း အရာများကို ဖတ်ရွတ်လျက်ရှိမည်ဆိုလျှင် ထိုအခါ ‘ဂျန္နသ်’အတွက် ဒိုအာပြုပြီး ‘ဂျဟာန္နမ်’မှ ခိုလှုံခွင့် တောင်းခံခြင်းပင် မပိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤအာယသ်တော်အရ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ကတိတော် ပြုထားသည့် ‘ရဟ်မသ်’သည် ကျမ်းတော်မြတ် ရွတ်ဖတ်နေသည့်အချိန် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်ခြင်း မရှိသည့် အတွက် (ကတိတော်၌လည်း) မပါဝင်ပေ။ သို့သော် နဖိလ်နမာဇ်များတွင် ဤအာယသ်တော်များကို ဖတ်ရွတ် ပြီးသည့်နောက် တိုးတိုးစွာ ဒိုအာတောင်းခံခြင်း ‘စွန္နသ်’ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ‘စဝါးဗ်’ မုချ ရရှိမည် လည်း ဖြစ်ပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ
تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٢٠٥﴾

၇ : ၂၀၅ ။ ။ ထို့ပြင် (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် နံနက်ယံ၌လည်းကောင်း၊ ညနေချမ်း၌လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ စိတ်တွင်း၌ မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အား ကျိုးနွံစွာနှင့် ကြောက်ရွံ့ရိုသေ၍ ကျယ်လောင်စွာ မဟုတ်သောအသံဖြင့် အောက်မေ့တသ သတိရပါလေ။ ၎င်းပြင် အသင်သည် အလေးမမူ ဂရုမပြု ပမာမထားသော သူတို့တွင် အပါအဝင် မဖြစ်ပါလေနှင့်။

إِنَّ الَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسْجُدُونَ ۩ ٢٠٦

၇ : ၂၀၆ ။ ။ ကေန်မလွဲ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါး၌ ရှိသူ (မလာအေကာဟ် ကောင်းကင်တမန်) တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းမပြုဘဲ မာန်မာန ထောင်လွှားကြသည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ထိုအသျှင်မြတ် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူကြောင်းကို မြွက်ဆိုလျက် ရှိကြသည့်အပြင် ထိုအသျှင်မြတ်ကိုသာလျှင် ပျပ်ဝပ်ဦးချလျက်ပင် ရှိနေကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်းနောက် အသင့်ကိုယ်တော်သည် လူတိုင်းအား ဤသို့ မြွက်ကြားပါလေ။ အို, လူသားအပေါင်းတို့၊ မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ်အား သတိရတသကြကုန်။ ကျမ်းတော်မြတ်ကို ဖတ်ရွတ်၍လည်းကောင်း၊ 'သတ်စ်ဗီးဟ်' စသည်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရိုကျိုးစွာဖြင့် စိတ်ထဲမှ တီးတိုးစွာ ရေရွတ်၍ဖြစ်စေ၊ အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် မဟုတ်ဘဲ သာမန်အသံမျိုးနှင့် ရိုကျိုးကြောက်ရွံ့စွာဖြင့် ရွတ်ဖတ်၍ဖြစ်စေ၊ နံနက်ညနေ ဆိုလိုသည်မှာ စဉ်ဆက်မပြတ် တသရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စဉ်ဆက်မပြတ် ပြုရမည်ဆိုသည့် သဘောမှာ မေ့လျော့သူများ၏ စာရင်း၌ မပါဝင်စေရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မေ့လျော့ပြီး ပြုကျင့်ရမည့် 'ဇိက်ရ်'များကိုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရပေ။ မုချကေန် အသင်၏ အသျှင်မြတ်နှင် အနီးကပ်ဆုံးရှိသော ဖရစ်ရှ်သာဟ်များသည် ထိုအသျှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ရာ၌ အဓိကကျသော ယုံကြည်ချက်ပိုင်းဆိုင်ရာ၌ မာနထောင်လွှားခြင်းမပြုဘဲ ထိုအသျှင်မြတ်၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းကို ရွတ်ဆိုလျက် ရှိကြသည်။ ဤသည် နှုတ်၏ နာခံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ထိုအသျှင်မြတ်အား 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချကြသည်။ ဤသည် အစိတ်အပိုင်းဟူသမျှနှင့် ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

အထက်ပါအာယသ်တော်များတွင် ကျမ်းတော်မြတ်အား နားထောင်ရန် တင်ပြထားပြီး ယင်း၏ စည်းကမ်းချက်များကို တင်ပြထားပေသည်။ ယခု ဤအာယသ်တော်နှစ်ပိုဒ်သည် ပညာရှင်အများစုထံတွင် အသျှင်မြတ်အား သတိရ တသရမည်ဟူသော အမိန့်နှင့် ယင်း၏ စည်းကမ်းချက်များကို တင်ပြထားသည်ဟု ဆိုပေသည်။ ယင်းစည်းမျဉ်းတွင် ကျမ်းတော်မြတ်ဖတ်ရွတ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ၎င်းနောက် ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် رضي الله عنهما သခင်ထံတွင် ဤနေရာ၌ 'ဇိက်ရ်'၏ အလိုသဘောမှာ ကုရ်အာန်သာလျှင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားပေသည်။ ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသော စည်းမျဉ်းများသည် ကျမ်းတော်မြတ်ဖတ်ရွတ်ခြင်းအတွက်သာလျှင် ပတ်သက်ပေသည်။ သို့သော် ဤသည် မည်သည့်ကွဲလွဲချက် မဟုတ်ပေ။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကုရ်အာန်မှအပ အခြား 'ဇိက်ရ်'များတွင်လည်း အဆိုပါ အမိန့်အတိုင်းနှင့် စည်းမျဉ်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ပညာရှင်အားလုံးက ဆိုထားပေသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ဤအာယသ်တော်တွင် လူသားအားလုံးကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသရန်နှင့် 'ဇိက်ရ်'မြှုလုပ်ရန် အမိန့်ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် တသရန် အချိန်များနှင့် စည်းမျဉ်းများကို တင်ပြထားပေသည်။

တီးတိုးစွာ 'ဇိက်ရ်' ပြုခြင်းနှင့် အသံထွက်၍ 'ဇိက်ရ်' ပြုခြင်းအကြောင်း

'ဇိက်ရ်'၏ ပထမစည်းကမ်းချက်မှာ တီးတိုးစွာ ပြုခြင်း၊ (သို့) ကျယ်လောင်စွာပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပေသည်။ ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျမ်းတော်မြတ်သည် ဤအာယသ်တော်၌ နှစ်မျိုးစလုံး ပြုလုပ်ခွင့် ပေးထားပေသည်။ ၄င်းမှာ တီးတိုးစွာ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းနှင့် အသံထွက်၍ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ တီးတိုးစွာ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِىْ نَفْسِكَ

ဆိုလိုသည်မှာ မိမိ၏စိတ်တွင်းမှ မိမိ၏ အသျှင်မြတ်ကို သတိရတသကြကုန်။ ၄င်း၏ ပုံစံနှစ်မျိုးရှိသည်။ တစ်မျိုးမှာ နှုတ်လျှာသည် မလှုပ်ရှားဘဲ စိတ်တွင်း၌သာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်များနှင့် ဇာတိတော်များကို အာရုံပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ပြုခြင်းကို စိတ်တွင်းမှ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်း (သို့) အာရုံပြုခြင်းဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။

ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ အဆိုပါအတိုင်း အာရုံပြုပြီး နှုတ်မှ တီးတိုးစွာဖြင့် အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်များကို ရွတ်ဖတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အားလုံးထက် အကောင်းဆုံးပုံစံမှာ မိမိပြုနေသော 'ဇိက်ရ်'၏ အလိုသဘောကို စိတ်တွင်းမှ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး အပြည့်အဝအာရုံပြုကာ နှုတ်မှလည်း ရွတ်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါပုံစံတွင် စိတ်နှလုံးသားနှင့်အတူ နှုတ်လျှာလည်း 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်း၌ ပါဝင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စိတ်တွင်းမှာပင် အာရုံပြုလျက် နှုတ်မှ စကားလုံးကို ဖတ်ရွတ်ခြင်း မရှိပါကလည်း 'စဝါးဗ်'များစွာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အားလုံးထက် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှာ နှုတ်လျှာမှ 'ဇိက်ရ်'ပြုပြီး စိတ်တွင်းမှ အာရုံမပြုဘဲ မေ့လျော့နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပညာရှင်ကြီး ရှုမီး (ရဟ) က ပြောဆိုထားသည်မှာ စိတ်တွင်းမှပင် မေ့ပစ်ထားပြီး 'ဇိက်ရ်'ပြုလုပ်ခြင်းသည် 'ဇိက်ရ်'၏ 'ဗရ်ကသ်'နှင့် အကျိုးအမြတ်များကို ရရှိမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် နှုတ်မှပင် 'ဇိက်ရ်'ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် စဝါးဗ်ရရှိမည်မဟုတ်ဟူ၍ ဆိုခြင်းမျိုးလည်း မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တစ်ခါတစ်ရံ ဤသို့ နှုတ်လျှာမှ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းသည် စိတ်တွင်းမှ 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်း၏ အကြောင်းခံ ဖြစ်သွားတတ်ပေသည်။ နှုတ်လျှာမှ ရွတ်ဆိုလျက် စိတ်နှလုံးသားတွင်းမှ စူးရှသွားပေသည်။ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ပိုင်းမျှ 'ဇိက်ရ်'၌ နစ်မွန်းနေမည်ဆိုလျှင်လည်း 'စဝါးဗ်'နှင့် ကင်းမဲ့မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အကြင်သူများ၏ 'ဇိက်ရ်'နှင့် 'သတ်စ်ဗီးဟ်'သည် အာရုံစူးစိုက်မှု အပြည့်အဝမရှိသော်ငြားလည်း ထိုကဲ့သို့သော

'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းကို အကျိုးမဲ့ဟု ယူဆကာ မစွန့်လွှတ်သင့်ပေ။ အာရုံစူးစိုက်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအာယသ်တော်၌ တင်ပြထားသော 'ဇိက်ရ်'၏ ဒုတိယနည်းလမ်းမှာ–

وَدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ

ဆိုလိုသည်မှာ ကျယ်လောင်သောအသံနှင့် မဟုတ်ဘဲ သာမန်အသံနှင့် ပြုရမည်ဟူ၏။ အလိုသဘောမှာ 'ဇိက်ရ်'၌ နစ်မွန်းနေသောသူသည် အသံထွက်၍ 'ဇိက်ရ်'ပြုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် ယင်း၏ စည်းကမ်းချက်မှာ ရိုသေသမှုကို ထောက်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် 'ဇိက်ရ်'ပြုလုပ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ သာမန်အသံမျှဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် 'ဇိက်ရ်'ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပြုခြင်းခံရသူ၏ ရိုသေသမှုသည် စိတ်တွင်း၌ မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကြင်သူတစ်ဦးအား ရိုသေသမှုသည် လူသားတစ်ဦး၏ စိတ်တွင်း၌ ရှိနေမည်ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ ရှေ့မှောက်၌ အသံကျယ်လောင်စွာ မပြောဆိုနိုင်ခြင်းမှာ လူသားတို့၏ ဗီဇပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် 'ဇိက်ရ်'ဖြစ်စေ၊ (သို့) ကျမ်းတော်မြတ်အား ရွတ်ဖတ်သည်ဖြစ်စေ အသံထွက်ဖတ်မည်ဆိုလျှင် လိုသည်ထက်ပို၍ အသံကျယ်လောင်စွာ မဖတ်မိရန် သတိမူသင့်ပေသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ဤအာယသ်တော်မှ 'ဇိကိရ်'ပြုခြင်းနှင့် ကျမ်းတော်မြတ်ရွတ်ဖတ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းသုံးမျိုး ရရှိပေသည်။

(၁) စိတ်တွင်းမှ 'ဇိက်ရ်'ပြုလုပ်ခြင်း၊ (ဆိုလိုသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်၏ အဓိပ္ပာယ်များနှင့် 'ဇိက်ရ်'၏ အဓိပ္ပာယ်များအပေါ် အာရုံပြု၍သာ လုံးဝ နှုတ်မှ မရွတ်ဆိုခြင်း)

(၂) ထိုသို့ အာရုံပြုခြင်းနှင့်အတူ နှုတ်လျှာကိုလည်း လှုပ်ရှားခြင်း၊ သို့သော် တစ်ပါးသူ ကြားနိုင်သည့် အဆင့်အထိ အသံမထွက်ခြင်း၊ အဆိုပါနည်းနှစ်မျိုးစလုံးသည်

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِىْ نَفْسِكَ ဟူသော မိန့်ကြားချက်၌ ပါဝင်ပေသည်။

(၃) စိတ်နှလုံးသားမှအာရုံပြုခြင်းနှင့်အတူ နှုတ်လျှာမှလည်း ရွတ်ဖတ်၍ အသံထွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းနည်းလမ်းအတွက် စည်းကမ်းချက်မှာ ကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် မဖတ်ရ။ အလယ်အလတ်သော အသံနေအသံထားထက် မပိုရပေ။ ဤနည်းသည် وَدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ ဟူသော မိန့်ကြားချက်၌ ပါဝင်ပေသည်။ ကျမ်းတော်မြတ်၏ အခြားအာယသ်တော်တစ်ခုတွင်

وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَالِكَ سَبِيْلًا

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ယင်းအာယသ်တော်၌ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို မိန့်တော်မူထားသည်မှာ ကျမ်းတော်မြတ်ကို အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် မဖတ်လေနှင့်။ လုံးဝ တိုးတိုးစွာဖြင့်လည်း မဖတ်လေနှင့်။ ကျယ်လောင်ခြင်းနှင့် တိုးတိုးခြင်း နှစ်ခုကြားရှိ (အလယ်အလတ်) အသံနေအသံထားဖြင့်သာ ဖတ်ရွတ်ပါလေ။ နမာဇ်တွင် ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဟဇရတ်အဗူဗကရ် ؓ သခင်နှင့် ဟဇရတ်ဥမရ် ؓ သခင်ကို အဆိုပါအတိုင်း ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

နိုင်လုံသော ဟဒီးစ်တော်တွင် တင်ပြထားသည်မှာ တစ်ခါက တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ည၏ နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် အိမ်မှ အပြင်သို့ ထွက်သွားတော်မူပြီး ဟဇရသ်အဗူဘကရ် ؓ သခင်အိမ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ မြင်တွေ့ရသည်မှာ ဟဇရသ်အဗူဗကရ် ؓ သခင်သည် နမာဇ်၌ မွေ့လျော်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် တီးတိုးစွာဖြင့် ကျမ်းတော်မြတ်အား ရွတ်ဖတ်လျက် ရှိသည်။ တစ်ဖန် ဟဇရသ်အုမရ်အိမ်နေခသွ်သွားဗ် ؓ အိမ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသောအခါ မြင်တွေ့ရသည်မှာ ဟဇရသ်အိုမရ် ؓ သည် အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် ကျမ်းတော်မြတ်အား ရွတ်ဖတ်လျက်ရှိသည်။ နံနက်မိုးလင်းသောအခါ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် မြတ်နဗီ အပါးထံ ခစားဝင်ရောက်လာသောအခါ မြတ်နဗီက ဟဇရသ်အဗူဘကရ် ؓ သခင်အား မိန့်ဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် မနေ့ညက အသင့်အိမ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အသင် တီးတိုးစွာဖြင့် ကျမ်းတော်မြတ်အား ဖတ်ရွတ်နေကို မြင်တွေ့ခဲ့ရပါ၏။ ထိုအခါ ခလီဖာကြီးမှ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ ကိုယ်တော်၊ ကျွန်ုပ် အနေနှင့် ဖတ်ရွတ်ပြရမည့် အသျှင်မြတ်အား ဖတ်ပြလိုက်ပြီးဖြစ်သည့်အတွက် လုံလောက်သွားပေ၏။ ထိုနည်း တူစွာ ဟဇရသ်အိုမရ် ؓ သခင်အား မိန့်ဆိုသည်မှာ အသင်လည်း အသံကျယ်လောင်စွာ ကျမ်းတော်မြတ် ကို ဖတ်ရွတ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအခါ ဟဇရသ်အိုမရ် ؓ က လျှောက်ထားသည်မှာ ကျွန်ုပ်အနေနှင့် အသံကျယ် လောင်စွာ ဖတ်ရွတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ငှင်းနောက် ရှိုက်သွာန်သည် ထိုသို့ ကျယ်လောင်စွာ ဖတ်ခြင်းကြောင့် ထွက်ပြေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ က ဆုံးဖြတ်ချက် မိန့်ကြားတော်မူ သည်မှာ ဟဇရသ်အဗူဘကရ် ؓ သခင်ကို အနည်းငယ်မျှ အသံကျယ်ကျယ်ဖတ်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူပြီး ဟဇရသ်အုမရ် ؓ သခင်ကို အနည်းငယ်မျှ အသံကို လျှော့ဖတ်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူသည်။

သီရ်မေဇီကျမ်းတွင် ဟဇရသ်အာအေရှာဟ် ؓ သခင်မ၏ ဆင့်ပြန်ချက်၌ တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက မေးမြန်း ကြသည်မှာ မြတ်နဗီသည် အသံကျယ်လောင်စွာဖြင့် ဖတ်သလော။ (သို့) တီးတိုးစွာ ဖတ်သလော။ ထိုအခါ ဟဇရသ်အာအေရှာဟ် ؓ သခင်မက ဖြေကြားသည်မှာ တစ်ခါတစ်ရံ အသံကျယ်စွာ ဖတ်ရွတ်ပြီး တစ်ခါ တစ်ရံ တီးတိုးစွာ ဖတ်ရွတ်တော်မူ၏။ ပုံစံနှစ်မျိုးစလုံးနှင့် ဖတ်ရွတ်တော်မူလေ့ ရှိပေသည်။ ညအခါ နဖိလ် နမာဇ်များနှင့် နမာဇ်ပြင်ပ၌ အသံထွက်ဖတ်ခြင်းကို အချို့ပညာရှင်များက နှစ်သက်ကြသည်။ အချို့က တီးတိုးစွာ ဖတ်ခြင်းကို နှစ်သက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အေမာမ်အဗူဟာနီဖွာ (ရဟ) မိန့်ဆိုထားသည်မှာ ဖတ်ရွတ်သောသူသည် မိမိကြိုက်နှစ်သက်သကဲ့သို့ ဖတ်ရွတ်နိုင်သည်။ သို့သော် အသံထွက်ဖတ်ရာ၌ အချို့ စည်းကမ်းချက်များသည် အားလုံးထံ၌ မုချ ရှိ၏။

① ထိုသို့ အသံထွက်ဖတ်ရွတ်ရာတွင် ကျော်ကြားစေလိုခြင်းနှင့် ပြစားခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရ။

② ဖတ်ရွတ်သူ၏ အသံကြောင့် အခြားသူများ အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေရ။ အခြားသူ၏ နမာဇ်၊ ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် အနားယူခြင်း၌ အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေရ။

ကျော်ကြားစေလိုခြင်းနှင့် ပြစားခြင်း (သို့) အခြားသူများ၏ အလုပ်နှင့် အနားယူခြင်း၌ အနှောင့် [illegible] သ်ကို စိုးရိမ်ရပါမူ ပညာရှင်အားလုံးထံတွင် တီးတိုးရွတ်ဖတ်ခြင်းသည် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် ကျမ်းတော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်ထားသော အမိန့်သည်ပင်လျှင် အခြား 'ဇိကိရ်'နှင့် 'သတ်စ်ဗီးဟ်'များအတွက်လည်း ဤအမိန့်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ တီးတိုးစွာ ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် အသံထွက်ဖတ်ခြင်းနှစ်မျိုးစလုံး ပိုင်၏။ သို့သော် စိတ်ပါဝင်စားခြင်း၊ ၎င်းနောက် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လောက်အောင် အသံထွက်ဖတ်ခြင်းမျိုး မဖြစ်ရန် အရေးကြီးသည်။ ၎င်းနောက် ထိုဖတ်ရွတ်သူ၏ အသံကြောင့် အခြားသူများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် အနားယူခြင်း၌ အနှောင့်အယှက် မဖြစ်စေရပေ။

၎င်းနောက် အသံထွက်ဖတ်ခြင်းနှင့် တီးတိုးစွာ ဖတ်ခြင်းတွင် မည်သည့်အရာက ပို၍ အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန်အတွက် လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြေအနေများအပေါ် မူတည်၍ ကွဲလွဲချက် အချို့ရှိပေသည်။ အချို့သူများအတွက် အသံထွက်ဖတ်ခြင်းသည် ပိုကောင်းပြီး အချို့သူများအတွက် တီးတိုးစွာ ဖတ်ရွတ်ခြင်းသည် ပို၍ ကောင်းပေသည်။ ၎င်းနောက် တစ်ခါတစ်ရံ အသံထွက်ဖတ်ခြင်းသည် ပိုကောင်း၍ တစ်ခါတစ်ရံ တီးတိုးစွာ ဖတ်ခြင်းသည် ပို၍ ကောင်းပေသည်။ ဖတ်ရွတ်ခြင်းနှင့် 'ဇိကိရ်'ပြုခြင်း၏ ဒုတိယစည်းမျဉ်းများ ရိုကျိုးစွာဖြင့် 'ဇိကိရ်'ပြုလုပ်ရမည်။ ဤသည်ပင်လျှင် 'ဇိကိရ်'ပြုခြင်း၏ ရလဒ် ဖြစ်သည်။ လူသားသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုကို အာရုံပြုလျက်ရှိသည်။ 'ဇိကိရ်' ပြုသောသူသည် အဓိပ္ပာယ်နှင့် အလိုသဘောကို ထောက်ရှုကာ အာရုံပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤအာယသ်တော်၌ خِيفَةً ဟူသော စာလုံးမှ တတိယစည်းမျဉ်းကို တင်ပြထားသည်မှာ 'ဇိကိရ်'နှင့် ကျမ်း တော်မြတ် ဖတ်ရွတ်ချိန်တွင် လူသားအပေါ် ကြောက်စိတ်လွှမ်းမိုးသည့် အခြေအနေ၌ ရှိနေသင့်သည်။ ကြောက်ရွံ့ရမည်ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်မျိုးသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းနှင့် ကြီးကျယ်မှု၏ ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ကျွန်တော်မျိုးဘက်မှ အရိုအသေကင်းမဲ့သည့် ပုံစံမျိုး ဖြစ်ရှိနိုင်ပေသည်။ ၎င်းနောက် မိမိ၏ အပြစ်များကို ပြန်လည်တွေးတောမိကာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'အဇားဗ်'အား ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့၏ နောက်ဆုံးအချိန်သည် မည်သည့်ပုံစံနှင့် ကုန်ဆုံး သွားမည်ကို မသိရှိနိုင်သည့်အတွက် ကြောက်ရွံ့ခြင်း မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ 'ဇိကိရ်'ပြုခြင်းနှင့် ကျမ်းတော် မြတ်အား ကြောက်ရွံ့လျက်ရှိသော အသွင်နှင့် ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤသည်ပင်လျှင် ဒိုအာ၏ စည်းကမ်းချက်လည်း ဖြစ်သည်။ ဤ 'စူရာဟ်အအ်ရာဖ်'၏အစတွင် အာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًاوَّخُفْيَةً

ဤနေရာ၌ خِيفَةً အစား خُفْيَةً ဟူ၍ သုံးနှုန်းထားပေသည်။ ယင်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ တီးတိုးစွာ ရွတ်ဖတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအာယသ်တော်သည် အသံထွက်၍ 'ဇိကိရ်'ပြုခြင်းအား တားမြစ်ထား ခြင်း မရှိကြောင်းကိုလည်း အတိအလင်း တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် လိုသည်ထက် ပို၍ ကျယ်လောင်စွာ အသံမထွက်ရန် အရေးကြီးသည်။ ၎င်းနောက် စိတ်အာရုံစူးစိုက်ခြင်းနှင့် ရိုကျိုးခြင်း ပပျောက်သွားလောက်အောင် အသံထွက်ဖတ်ခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရပေ။

အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် 'ဇိက်ရ်'ပြုခြင်းနှင့် 'သေလာဝသ်'ပြုလုပ်ရမည့် အချိန်ကိုလည်း တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ နံနက်၊ ညနေအချိန်များ၌ ပြုသင့်ပေသည်။ ယင်း၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အခြားအဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးမှာ နေ့တွင် အနည်းဆုံးနှစ်ကြိမ်၊ မနက်နှင့် ညနေအခါတွင် 'ဇိက်ရ်'၌ မွေ့လျော်နေသင့်သည်။ ၎င်းနောက် နံနက်၊ ညနေဟု မိန့်ကြားထားပြီး အလိုသဘောမှာ နေ့၊ ည၊ အချိန် ပြန်လည် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ယင်းအလို သဘောသည် အရှေ့၊ အနောက် မိန့်၍ တစ်လောကလုံးကို ဆိုလိုထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဤပုံစံတွင် အာယသ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ လူသားအနေနှင့် အချိန်အခါတိုင်းတွင် အမြဲတမ်း 'ဇိက်ရ်'နှင့် 'သေလာဝသ်' ကို ပြုကျင့်နေလျက် ရှိနေသင့်ပေသည်။ ဟဇရသ်အာအေရှာဟ် ؓ သခင်မ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အချိန်တိုင်းအခါတိုင်းတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်း၌ မွေ့လျော်နေတော်မူသည်။

အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံး၌

وَلَا تَكُنْ مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကို သတိရတသခြင်းအား စွန့်လွှတ်ပြီး မေ့လျော့နေသူများ၌ မပါဝင်လေနှင့်။ ဤသည် အလွန် နစ်နာဆုံးရှုံးကြရမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် လူများအား သံဝေဂတရားရရန်နှင့် ဆုံးမဩဝါဒပြုရန်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် အနီးစပ်ဆုံးရှိသူများ၏ ထူးခြားသော အနေအထားတစ်ရပ်ကို တင်ပြထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါး၌ ရှိနေသောသူများသည် ထိုအသျှင်မြတ်အား ကိုးကွယ်၍ မာန်မာန မထောင်လွှားကြချေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပါးတော်၌ ရှိနေခြင်းဆိုသည့် အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်၏ သဘောတူနှစ်မြို့ခြင်း ခံရသောသူများ ဖြစ်သည်။ ယင်းအလိုသဘော၌ ဖရစ်ရှ်သာဟ်များ၊ တမန်တော်အပေါင်းနှင့် အွမ္မသ်ထုံ၏ သူမွန်သူမြတ်များ ပါဝင်လေသည်။ မာန်မာနထောင်လွှားခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ မိမိကိုယ်မိမိ ကြီးကျယ်သူဟု မှတ်ယူကာ 'အေဗာဒသ်'များ၌ လျော့နည်းမှုများ မပြုလုပ်ခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။ ၎င်းကဲ့သို့ မာန်မာန မပြုလုပ်ဘဲ မိမိကိုယ်မိမိ ရိုကျိုးသူဟူ၍ မှတ်ယူကာ အမြဲတမ်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရ တသခြင်းနှင့် 'အေဗာဒသ်'၌ မွေ့လျော်၍ 'သတ်စ်ဗီးဟ်'ပြုနေရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချနေရမည် ဖြစ်သည်။

ထိုအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား အမြဲတမ်း ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းနှင့် သတိရ တသနိုင်စွမ်း ရှိကြသောသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါး၌ အချိန်တိုင်း ရှိနေခြင်း၏ လက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် အတူရှိနေခြင်းအား ထိုသူများ ရရှိပေသည်။

'စဂျ်ဒဟ်' ဦးချခြင်း၏ အချို့ထူးမြတ်မှုများနှင့် အမိန့်တော်များ

ဤနေရာ၌ နမာဇ်ဝတ်ပြုခြင်းထဲမှ 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချခြင်းကိုသာလျှင် တင်ပြထားရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ နမာဇ်အစိတ်အပိုင်းများအားလုံးထဲတွင် 'စဂျ်ဒဟ်'ဦးချခြင်းသည် ထူးခြားသော မွန်မြတ်မှုများ ရှိပေသည်။

မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်း၏ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ပုဒ်တွင် တင်ပြထားသည်မှာ လူတစ်ဦးသည် ဟဇရသ်စောင်ဗာန် رضي الله عنه သခင်အား ပြောဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်မျိုးအား 'ဂျန္နသ်'သို့ သွားရောက်နိုင်မည့် ကျင့်စဉ်မျိုးကို ပြသတော်မူပါ။ ထိုအခါ ဟဇရသ်စောင်ဗာန် رضي الله عنه သခင်က တိတ်ဆိတ်စွာနေလျက် ရှိသည့်အတွက် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်က တစ်ဖန် အထက်ပါအတိုင်း မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ထိုဆွဟာဗာသည် အထက်ပါအတိုင်း တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက် ရှိ၏။ တစ်ဖန် တတိယအကြိမ် ထိုသူမှ အဆိုပါအတိုင်း လျှောက်ထားရာ ထိုဆွဟာဗာက ကျွန်ုပ်အနေနှင့်လည်း တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ထိုနည်းတူစွာ မေးမြန်းခဲ့ပါ၏။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ကျွန်ုပ်အား ဤသို့ သေတမ်းစာ မှာတမ်းပြုခဲ့သည်မှာ များစွာ 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုလုပ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသင် 'စဂျ်ဒဟ်'တစ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အဆင့်တစ်ဆင့် အသင့်အား တိုးပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အပြစ်တစ်ခုကို ခွင့်လွှတ်ပေးတော်မူသည်။ ထိုမေးမြန်းသူ ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပြောဆိုသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဟဇရသ်စောင်ဗာန် رضي الله عنه နှင့် တွေ့ပြီးသည့်နောက် ဟဇရသ်အဗ်ဒ္ဒရ်ဒါးအ် رضي الله عنه နှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ အဆိုပါအတိုင်း မေးမြန်းရာ ယင်းဆွဟာဗာလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

၄င်းနောက် မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်းတွင် ဟဇရသ်အဗူဟူရိုင်ရာဟ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ ၄င်းမှာ တမန်တော် ﷺ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ မိမိအသျှင်မြတ်နှင့် အနီးကပ်ဆုံးရှိသော အချိန် မှာ 'စဂျ်ဒဟ်'၌ ရှိနေသော အချိန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသင်သည် 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုချိန်၌ ဒိုအာကောင်းစွာ ပြုကြကုန်။ ထိုသို့ ပြုခြင်းဖြင့် လက်ခံသဘောတူခြင်း ခံရမည်ဟု များစွာ မျှော်လင့်ချက်ရှိပေသည်။

မှတ်သားထားရမည့်အချက်မှာ 'စဂျ်ဒဟ်'သီးသန့်ပြုခြင်းသည် 'အေဗာဒသ်'မမည်ချေ။ ထို့ကြောင့် အေမာမ်အဗူဟနီဖွာ (ရဟ) ထံတွင် များစွာ 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ များစွာ နဖိလ်နမာဇ် ဖတ်ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ နဖိလ်များစွာ ဝတ်ပြုလျှင် 'စဂျ်ဒဟ်'များစွာ ဝတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် 'စဂျ်ဒဟ်'သီးသန့်ပြုလုပ်၍ ဒိုအာပြုမည်ဆိုလျှင်လည်း မည်သို့မှ ကိစ္စမရှိပေ။ ထို့နောက် 'စဂျ်ဒဟ်'၌ ဒိုအာပြုရန် လမ်းညွှန်ထားခြင်းသည် နဖိလ်နမာဇ်များအတွက် သီးသန့်ဖြစ်သည်။ ဖွရ်ဇ်နမာဇ်များအတွက် မဟုတ်ပေ။ စူရာဟ်အအ်ရာဖ်၏ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်သည် 'စဂျ်ဒဟ်' အာယသ်တော် ဖြစ်သည်။ မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်း၌ ဟဇရသ်အဗူဟူရိုင်ရာဟ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားသည်မှာ လူသားတစ်ဦးသည် 'စဂျ်ဒဟ်'အာယသ်တော်ကို ဖတ်ရွတ်ပြီး 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုမည်ဆိုလျှင် ရှိုက်သွာန်သည် ငိုယိုလျက် ထွက်ပြေးလေ၏။ ၄င်းနောက် ရှိုက်သွာန်က လူသားကို 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုရန် အမိန့်ကျရောက်လာပြီဟူ၍ စမ်းနည်းစွာ ပြောဆို၏။ 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုလုပ်လိုက်လျှင် ထိုသူအတွက် 'ဂျန္နသ်'ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ရှိုက်သွာန်က ကျွန်တော်မျိုးအား 'စဂျ်ဒဟ်'ပြုလုပ်ရန် အမိန့်ပေးသောအခါ ဖီဆန်လိုက်သည့်အတွက် အပယ်ငရဲဘုံသို့ ကျရောက်ရခြင်းဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

စူရာဟ်အန်ဖာလ်

လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

သနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူသော အနန္တကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နာမတော်ဖြင့် အစပြုပါ၏။

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ۗ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ فَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ①

၈ : ၁ ။ ။ (အို, နဗီတမန်တော်) ထိုသူတို့သည် အသင့်အား (ရန်သူများနှင့် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရာတွင်) ရရှိသော လက်ရပစ္စည်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းလျက် ရှိကြသည်။ အသင်သည် (၎င်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ (စင်စစ်အားဖြင့်) ‘လက်ရပစ္စည်းများသည်ကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်တမန်တော်ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြလေကုန်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် မိမိတို့ အချင်းချင်းတို့၏ အခြေအနေများကို ပြုပြင်ကြလေကုန်။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် အကယ်၍ မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် (၏ အမိန့်တော်များ) ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ် (၏ အမိန့်တော်များ) ကိုလည်းကောင်း လိုက်နာကြလေကုန်။

စူရာဟ်၏ အကြောင်းအရာများ

ယခု အစပြုနေသော စူရာဟ်သည် ‘စူရာဟ်အန်ဖာလ်’ဟု အမည်ရပြီး ၎င်းစူရာဟ်သည် မဒီနာမြို့တော်၌ ကျရောက်ခဲ့သော စူရာဟ်ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်အလျင် တင်ပြခဲ့သော စူရာဟ်အအိရေးဖြိ၌ မုရှ်ရစ်ကဒ် တုပနိုင်းယှဉ်သော သူတို့နှင့် ကျမ်းရပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အသိဉာဏ်ညံ့ဖျင်းမှုနှင့် ရှုံ့ကိုးမှု၊ ထို့ပြင် သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုနှင့် ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ပြုခြင်းတို့၏ အကြောင်းတရားများအား တင်ပြထားခဲ့သည်။

ဤစူရာဟ်၌ များသောအားဖြင့် အကြောင်းအရာများသည် ‘ဗဒရ်’စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲကြ သော သူတို့၏ ဆိုးကျိုးနှင့် ရှုံးနိမ့်ခြင်း၊ ထို့ပြင် ‘မွတ်စလင်မ်များအဖို့ အောင်မြင်မှုဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထား၏။

အကြင်စစ်ပွဲသည် မွတ်စ္စလင်မ်များအဖို့ ကျေးဇူးတရားများနှင့် ချီးမြှင့်မှုများ၊ ထို့ပြင် ကာဖိရ်များအဖို့ အပြစ်ဒဏ်နှင့် လက်စားချေခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်၏။

စင်စစ် ထိုသို့ ချီးမြှင့်ရခြင်း၏ ကြီးမားသော အကြောင်းရင်းမှာ မွတ်စ္စလင်များ၏ စိတ်စေတနာ ဖြူစင်မှု၊ အလ္လာဟ့်အတွက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီညွတ်မှုအပေါ် အခြေခံ၏။ ထို့ပြင် ဤသို့ စိတ်ထားဖြူစင်ခြင်းနှင့် ညီညွတ်မှုသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်၏ အမိန့်များအား ပြည့်ပြည့်ဝဝ နာခံခြင်း၏ ရလဒ်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ပါ၍ စူရာဟ်၏ အစ၌ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအရာများနှင့် အမိန့်နာခံခြင်း၊ ထို့ပြင် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်အား သတိရတသခြင်းနှင့် အားကိုးအားထားပြုခြင်း စသည့် အကြောင်းအရာများအား သင်ကြားပြသထားလေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်းတို့သည် အသင်တမန်တော်ထံ စစ်မက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ရရှိသော လက်ရပစ္စည်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းကြကုန်သည်။ အသင်တမန်တော်သည် ၎င်းတို့အား ဤသို့ ဖြေကြားပါလေ။ ၎င်းလက်ရပစ္စည်းတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် (ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပိုင်စိုးမှု၌သာ တည်ရှိတော်မူ၏။ သို့ပါ၍ ၎င်းလက်ရပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ကြိုက်နှစ်သက်သည့်အတိုင်း အမိန့်ရှိတော်မူမည် ဖြစ်သည်။) ရစူလ်တမန်တော် ပိုင်ဆိုင်တော်မူသော ပစ္စည်းများပင်တည်း။ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော် ရရှိမှသာလျှင် ထိုလက်ရပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းလက်ရပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အသင်တို့၏ အကြံဉာဏ်အနည်းငယ်မျှ အကျုံးဝင်မည်မဟုတ်သည့်အပြင် ရှရီအသ်၏ အမိန့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်မည်ဖြစ်၏။) သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် (လောကီရမ္မက်များ မထားဘဲ နောင်တမလွန် 'အာခိရသ်'အား လိုလားတောင့်တသော သူများ ဖြစ်ကြလေကုန်။) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြလေကုန်။ ၎င်းအပြင် အသင်တို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း၏ အခြေအနေကို ပြုပြင်ကြလေကုန်။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မနာလိုဝန်တိုမုန်းတီးခြင်းများ မထားကြကုန်လင့်) အကယ်၍ အသင်တို့သည် မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ရစူလ်တမန်တော်၏ အမိန့်တော်များကို လိုက်နာကြလေကုန်။ —

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ဤအာယသ်တော်သည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ ပေါ်ပေါက်လာသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၏။ အာယသ်တော်၏ အကျယ်ရှင်းလင်းချက်အား မတင်မီအလျှင် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုအား ရှေ့၌ အလျှင်တင်ပြလိုက်လျှင် အကျယ်ရှင်းလင်းချက်အား နားလည်သဘောပေါက်ရန် လွယ်ကူမည်ဟု ထင်သည်။

အဖြစ်အပျက်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲသည် ကာဖိရ်နှင့် အစ္စလာမ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော စစ်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့၏။ ၎င်းစစ်ပွဲ၌ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အောင်မြင်မှုရရှိပြီး အချို့လက်ရပစ္စည်းများ ရရှိသောအခါ ဆွဟာဗာများ၏ ကြားဝယ် ၎င်းအား ခွဲဝေခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။

၎င်းအဖြစ်အပျက်သည် ထိုနေရာ၏ စိတ်ထားဖြူစင်မှုနှင့် ညီညွတ်မှုတို့တွင် ကိုက်ညီခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ ၎င်းအပေါ် ဆွဟာဗာများသည် ပြည့်ပြည့်ဝဝ အာရုံစိုက်ခဲ့ကြ၏။ သို့ပါ၍ ဦးစွာ ပထမကတည်းကပင်မှ အာယသ်တော်၌ ၎င်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား အမိန့်ရှိတော်မူ၏။ သို့မှသာ မွန်မြတ်သော အုပ်စု၏ နှလုံးသားများအတွင်းဝယ် အမှန်တရားနှင့် စိတ်စေတနာဖြူစင်မှု၊ ထို့အပြင် ညီညွတ်မှုမှ လွဲ၍ အခြားမည်သည့်အရာမှ မရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်၏ အကျယ်ရှင်းလင်းချက်သည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သော ဟဇရသ်အိုဗာဒဟ် ؓ သခင်၏ နှုတ်ထွက်ဖြစ်သည်။ မွတ်စနဒ်အဟ်မဒ်၊ သိရ်မေဇီ၊ အိဗ်နေမာဂျာဟ်၊ မွတ်စ်သဒ်ရက်၊ ဟာကင်မ် အစရှိသော ကျမ်းများသည် ဤကဲ့သို့ ဆင့်ပြန့်ထား၏။ ဟဇရသ်အိုဗာဒဟ် ဗင်န် ဆွာမစ်သ် ؓ သခင်အား တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ လာရှိသော 'အန်ဖာလ်'အမည်ရှိသော စကားလုံးအား မေးမြန်းရာ ၎င်းမှ အမိန့်ရှိသည်မှာ ဤအာယသ်တော်သည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်သူများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျရောက်လာသော အာယသ်တော်ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ အဖြစ်အပျက်မှာ သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား ခွဲဝေသည့် အခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွင်း၌ သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၎င်းကွဲလွဲမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ၌ မကောင်းမှု သက်ရောက်စေ၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုအာယသ်တော်၏ သဟဲဖြင့် စစ်သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ဝယ်မှ ယူ၍ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထံသို့ အပ်နှံ လိုက်လေသည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသော သာဝကအားလုံးအား ညီတူမျှတူ ခွဲဝေပေးလိုက်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့်တကွ ထွက်ခွာပြီး အုပ်စုနှစ်အုပ်စု၌ ပြင်းထန်သော စစ်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးသည့်နောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ရန်သူများအား ရှုံးနိမ့်စေခဲ့ပြီး ယခု ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်တပ်၌ အုပ်စုသုံးစု ကွဲပြားသွားလေသည်။ အချို့သူတို့သည် ကာဖိရ်များ ပြန်လှည့် လာနိုင်စွမ်းမရှိရန်အလို့ငှာ ၎င်းရန်သူများ၏ အနောက်မှ လိုက်သွားရန်ဖြစ်သည်။ အချို့သည် ကာဖိရ်များ စွန့်ပစ်ခဲ့သော သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား လိုက်လံသိမ်းဆည်းမှု၌ ရှိနေကြ၏။ အချို့သူတို့သည် ပုန်းအောင်းနေသော ရန်သူများသည် ကိုယ်တော်မြတ်အား တိုက်ခိုက်မှုမပြုရန် အလို့ငှာ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အနီးအနားတွင် စုရုံးနေကြသည်။ စစ်ပွဲပြီးဆုံးသွား၍ ညဥ့်အချိန်တွင် ဆွဟာဗာတိုင်းသည် မိမိစခန်းချရာ နေရာသို့ ရောက်ရှိသွားသော် သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား သိမ်းဆည်းထားသောသူများမှ ၎င်းတို့ပစ္စည်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ စုစည်းထားသည့်အတွက် ၎င်းစစ်သုံ့ပန်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့မှအပ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ရပိုင်ခွင့် မရှိချေဟု ပြောဆိုလာကြသည်။ ရန်သူများ၏ နောက်လိုက်သွားသောသူများမှ ပြောဆိုကြသည်မှာ 'အသင်တို့ အေးချမ်းစွာ သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား သိမ်းဆည်းနိုင်ရန်အလို့ငှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်သူများ၏နောက်မှ ထပ်ချပ် မကွာ လိုက်ပါသွားခဲ့၏။ သို့ပါ၍ ကျွန်ုပ်တို့သည်သာလျှင် အသင်တို့ထက်ပို၍ ရထိုက်သောသူများဖြစ်ကြောင်း' ပြောဆိုလာပြန်သည်။ တစ်ဖန် 'ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား စောင့်ရှောက်မှုပြုရန်အတွက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ အနီးအနား၌ရှိသော သူများမှ ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း အသင်တို့နှင့်တကွ သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား လိုက်လံသိမ်း

ဆည်းသောသူများတွင် ပါဝင်လိုပါသည်။ သို့သော် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် 'ဂျီဟားဒ်'စစ်ပွဲ၌ အလွန်အရေးပါအရာရောက်သော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ၎င်းတွင် နစ်မွန်းနေခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ပါ၍ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ရထိုက်ကြောင်း' ပြောဆိုလာပြန်သည်။

ဆွဟာဗာများ၏ ဤသို့သော ပြောဆိုချက်များသည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထံ ရောက်ရှိသွားသော အထက်ဖော်ပြပါ အာယသ်တော် ကျရောက်လာ၍ ဤလက်ရပစ္စည်းများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပစ္စည်းများဖြစ်ပြီး ၎င်းအား ပိုင်ဆိုင်ခြင်းနှင့် ထိုက်ခြင်းသည် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထား၏။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အတိုင်း ၎င်းလက်ရပစ္စည်းများအား စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသောသူများအပေါ် တန်းတူညီတူ ခွဲဝေပေးလိုက်လေသည်။ ထို့အပြင် အားလုံးသည် အလ္လာဟ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် သဘောတူ နှစ်မြို့သွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပုံပန်းသဏ္ဍာန်အချင်းချင်း သဘောထားကွဲလွဲမှုအပေါ် အရှက်ရကြလေသည်။

ထို့ပြင် မွတ်စနဒ်အဟ်မဒ်ကျမ်း၌လည်း ၎င်းအာယသ်တော်၏ ကျရောက်ပုံအား အခြားအဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဟဇရသ်စအဒ် ဗင်န် အဗီဝကားစ် ؓ မှ ဆင့်ပြန်အမိန့်ရှိသည်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုဖြစ်သူ အိုမိုင်းရ် ؓ သခင် 'ရှဟီးဒ်'ဖြစ်သွားလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်း၏အရှေ့တွင် ရှိသော မုရှ်ရစ်က်များအနက် စအီးဒ်ဗင်န်အားစ်အား သုတ်သင်၍ ၎င်း၏ ဓါးရှည်အား ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထံတော်ပါး၌ ဆက်သလိုက်သည်။ ဤဓါးအား ကျွန်ုပ်လိုလားကြောင်း ပြောဆိုလိုက်သည်။ သို့သော် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ ၎င်းဓါးအား စစ်သုံ့ပန်းပစ္စည်းများ၌ သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ပေးလိုက်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အမိန့်တော်အား နာခံနိုင်စွမ်းမရှိပါ။ ကျွန်တော်မျိုး၏ နှလုံးသည် ကျွန်တော်မျိုး၏ အစ်ကိုတော် 'ရှဟီးဒ်'ဖြစ်သွားခြင်းအပေါ် အလွန် နာကျင်စွာ ခံစားနေရပါသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်တော်မျိုးသည် ၎င်းတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ရာ၌ ရန်သူတစ်ဦးအား သုတ်သင်၍ ၎င်း၏ ဓါးအား ရရှိသော်ငြားလည်း ထိုရန်သူသည်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ဓါးအား ယူဆောင်သွားလေသည်။ သို့သော် ထိုအချက်အလက်အားလုံး ရှိလင့်ကစား အမိန့်တော်အား ကျင့်သုံးရန်အတွက် သုံ့ပန်းပစ္စည်းများ၌ သိမ်းဆည်းရန်အလို့ငှာ ရှေ့သို့ တိုးသွားသော် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် စူရဟ်အန်ဖွားလ်၏ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ကျွန်ုပ်အား ခေါ်ယူ၍ ၎င်းဓါးအား ချီးမြှင့်လေသည်။ အချို့သော ဆင့်ပြန်ချက်များ၌ ဟဇရသ်စအဒ် ؓ မှ ဤဓါးအား ကျွန်ုပ်ကို ပေးရန် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထံ လျှောက်ထားခြင်းလည်း ပြုခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကိုယ်တော်မှ အမိန့်ရှိသည်မှာ ဤသည် ကျွန်ုပ်၏ အရာမဟုတ်သည့်အတွက် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ပေးပိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ထို့အပြင် အသင်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု၌ မရှိသည့်အတွက် ၎င်းအား သုံ့ပန်းပစ္စည်းများ၌ စုစည်းထားရန် အမိန့်ရှိတော်မူ၏။ သို့သော် ၎င်းနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အတိုင်း ဖြစ်ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၏။ ဤအဖြစ်အပျက်နှစ်ခု ပေါ်ပေါက်၍ နှစ်ခုစလုံး၏ အဖြေ၌ အာယသ်တော် ကျရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်၌ အလှမ်းဝေးကွာသည့် အချက်တစ်ချက် မရှိခဲ့ချေ။

အာယသ်တော်၏ ပြည့်စုံသော အကျယ်ရှင်းလင်းချက်

ထိုအာယသ်တော်၌ انفال ဆိုသည့် စကားလုံးသည် نفل ၏ ဗဟုဝုစ်ကိန်းဖြစ်သည်။ ၄င်း၏ **အဓိပ္ပာယ်မှာ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်းဟု** အမည်ရရှိ၏။ 'နဖိလ်နမာဇ်'၊ 'ရိုဇာဟ်'၊ 'ဆွဒ်ကာဟ်'တို့ **သည့်လည်း** 'နဖိလ်'ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ထို 'အေဗာဒသ်'များသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ တာဝန်ဝတ္တရား၌ ထမ်းဆောင်ရန် အရေးကြီးသော အချက်များ မဟုတ်ချေ။ ပြုလုပ်သောသူသည် ပျော်ရွှင်မှုနှင့်သာ ပြုလုပ်လေသည်။ ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်နှင့် ဟဒီးစ်တော်၏ ဝေါဟာရ၌ نفل ဆိုသော စကားလုံးနှင့် انفال ဆိုသော စကားလုံးသည် 'ဂျီဟားဒ်'စစ်ပွဲ၌ ကာဖိရ်များထံမှ ရရှိခဲ့သော စစ်သုံ့ပန်းများအဖို့လည်း သုံးစွဲလေသည်။ သို့သော် ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်၌ ၄င်းအဓိပ္ပာယ်အတွက် စကားလုံးသုံးလုံးဖြစ်သော انفال — غنيمت — فيء တို့အား သုံးနှုန်းလေသည်။ انفال ၏အဓိပ္ပာယ်အား ဤအာယသ်တော်၌ ဖော်ပြထားလေသည်။ ထို့အပြင် غنيمت စကားလုံး၏ အကျယ်အား ၄င်းစူရာဟ်၏ အာယသ်တော် (၄၁) တွင် လာရှိမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းနောက် فيء ဆိုသော စကားလုံး၏ အကျယ်အား 'စူရာဟ်ဟာရှ်' ၌ وما أفاء الله ဟူသော အာယသ်တော်တွင် ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည် ၄င်းစာလုံးသုံးမျိုးစလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်သည် အနည်းငယ်ခြားနားမှုများနှင့်အတူ ကွဲလွဲလေသည်။ သာမန်ခြားနားမှုနှင့် အနည်းငယ်ခြားနားခြင်းကြောင့် အချို့အချိန်များတွင် စကားလုံးတစ်လုံးအား အခြားစကားလုံးတစ်လုံး၏ နေရာတွင် သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအဖို့လည်း သုံးစွဲလေ့ရှိသည်။ غنيمة ဆိုသည်မှာ များသောအားဖြင့် 'ဂျီဟားဒ်' စစ်ပွဲ၏ သဟဲဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုမှ ရရှိသော သုံ့ပန်းအား 'ဂနီမသ်'ဟု ခေါ်ဆိုသည် فيء ဆိုသည်မှာ စစ်မတိုက်ဘဲ စွန့်ခွာထွက်ပြေးသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် လက်မြောက်အရှုံးပေး၍ ပေးခဲ့သော ပစ္စည်းဖြစ်စေ၊ ၄င်းပစ္စည်းများအား فيء ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ထို့အပြင် نفل နှင့် انفال ဆိုသော စကားလုံးသည် များသောအားဖြင့် 'ဂျီဟားဒ်' ၏ ခေါင်းဆောင် (တပ်မှူး) ကိုယ်တိုင် စစ်သည်တစ်ဦးဦးအား ၄င်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ခွဲဝေစိတ်ဖြာပေးသော **သုံ့ပန်းပစ္စည်း**မှအပ သီးသန့်ချီးမြှင့်သော အရာကို ဆိုလို၏။ ဤအဓိပ္ပာယ်အား **သဖ်စီးရ်အိဗ်နေဂျရီးရ်** ကျမ်း၌ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ﵄ သခင်မှ ဆင့်ပြန်ထားလေသည်။ ထို့ပြင် **ရံဖန်ရံခါ သုံ့ပန်းပစ္စည်း**များကိုလည်း نفل နှင့် انفال ဆိုသော စကားလုံးဖြင့်လည်း တင်စားထားလေသည်။ ၄င်းအာယသ်တော်၌ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အများစုသည် ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုသာလျှင် ဖွင့်ဆိုကြလေသည်။ ဆွဟီးဟ်ဘိုခါရီကျမ်း၌ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ﵄ သခင်မှ အများသုံးနှုန်းထားသော အဓိပ္ပာယ်ကိုသာလျှင် ဆင့်ပြန်ထားလေသည်။ သို့ပါ၍ စင်စစ် ဤစကားလုံးသည် အများနာမ်ဖြစ်စေ၊ သီးသန့်နာမ်ဖြစ်စေ အဓိပ္ပာယ်နှစ်ခုစလုံးအတွက် ပြောဆိုသုံးစွဲသည့်အပေါ် ကွဲလွဲမှုတစ်စုံတစ်ရာ မကျန်ရှိတော့ပေ။ ထို့ပြင် ၄င်းစကားလုံး၏ အကောင်းဆုံး စီစစ်ရှင်းလင်းချက်အား အေမာမ်အဗူအိုဗိုက်ဒ် (ရဟ)

မှ မိမိ၏ ကေသာဗွလ်အမ်ဝါးလ်ကျမ်း၌ အမိန့်ရှိထားသည်မှာ နဖိလ်၏ အဘိဓါန်အဓိပ္ပာယ်မှာ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရလေသည်။ ထို့ပြင် ဤသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ၄င်းမွန်မြတ်သော အုမ္မသ်အား ချီးမြှင့်ထားသည့်အရာကို ဆိုလိုသည်။ အကြောင်းမှာ စစ်ပွဲ၏ အကြောင်းခံဖြင့် ကာဖိရ်တို့ထံမှ ရရှိသော ဥစ္စာပစ္စည်းများသည် မွတ်စ္စလင်မ်များအဖို့ 'ဟလာလ်'ပြုပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ရှေးယခင် အုမ္မသ်များ၌ ဤခလေ့မရှိခဲ့ချေ။ သို့သာမက သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအဖို့ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် 'ဟလာလ်'မဟုတ်ကြောင်း ဥပဒေသတ်မှတ်ထား၏။ ၄င်းသုံ့ပန်းပစ္စည်းဟူသရွေ့အား တစ်နေရာတွင် စုစည်းထားရမည်။ ထို့နောက် ကောင်းကင်မှ တန်ခိုးတော်အရ မိုးကြိုးပစ်၍ ၄င်းအား လောင်ကျွမ်းစေပြီး မြေကြီးပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။ ဤသည်သာလျှင် 'ဂျိဟားဒ်'စစ်ပွဲအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် လက်ခံခြင်း၏ လက္ခဏာဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား စုစည်းထားပြီး ကောင်းကင်မှ မိုးကြိုးပစ်၍ ၄င်းအား လောင်ကျွမ်းခြင်းမပြုသော် ဤ 'ဂျိဟားဒ်'စစ်ပွဲအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် လက်ခံတော်မူသော စစ်ပွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း မပြုကြချေ။ သို့ပါ၍ ထိုသုံ့ပန်းပစ္စည်းများကိုလည်း ညစ်ညမ်းသော အရာများဟု မှတ်ယူပြီး ၄င်းအား သုံးစွဲခြင်း မပြုကြချေ။

ဘိုခါရီနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်း၌ ဟဇရသ်ဂျာဗိရ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ဖြင့် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အမိန့်ရှိသည်မှာ ငါကိုယ်တော်အလျင် မည်သည့်နဗီတမန်တော်နှင့် အုမ္မသ်အား မချီးမြှင့်ခဲ့သော အရာငါးခုအား ငါတမန်တော်ကို ချီးမြှင့်ထားကြောင်း အမိန့်ရှိတော်မူ၏။ ၄င်းမှာ ပထမတစ်ခုသည်

اُحِلَّتْ لِىَ الْغَنَا ئِمُ وَلَمْ تَحِلَّ لِاَحَدٍ قَبْلِىْ

ဆိုလိုသည်မှာ ငါတမန်တော်မြတ်အဖို့ သုံ့ပန်းပစ္စည်းအား 'ဟလာလ်'အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးတော်မူခဲ့၏။ စင်စစ် ငါတမန်တော်ထက်အလျင် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် 'ဟလာလ်' မဖြစ်ခဲ့ချေ။

အထက်ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ လက်ရပစ္စည်းများ၏ အမိန့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အလ္လာဟ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်၏ အစွမ်းများဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား၏။ ၄င်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အဓိကပိုင်ဆိုင်မှုသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ၄င်းအား သုံးစွဲခွင့်သည် အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်တော်မြတ်သည် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်အတိုင်း မိမိ၏ ဆွဟာဗာများအား ခွဲဝေပေးလိုက်သည်။

သို့ပါ၍ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အုပ်စုတစ်စုမှ ၄င်းအုပ်စုတွင် ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် رضي الله عنه ၊ မာဂျာဟစ်ဒ်၊ အိက်ရမာဟ်၊ စူဒ္ဒီ (ရဟ) သခင် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်လေသည်။ အမိန့်ရှိသည်မှာ သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား ခွဲဝေရန်-ဥပဒေသမကျရောက်မီ အချိန်အထိ အစ္စလာမ်၏ အစကနဦးပိုင်း၏ အမိန့်တော်ဖြစ်ပေသည်။ ၄င်းအမိန့်တော် နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုစူရာဟ်၏ ပဉ္စမမြောက်ရူကူအ်တွင် လာရှိထား၏။ အကြောင်းမှာ ၄င်းရူကူအ်၌ သုံ့ပန်းပစ္စည်းအားလုံးအား ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် နေရာတွင် သုံးစွဲရန် လာရှိထား၏။ ဆက်လက်၍ အကျယ်တဝင့် မိန့်တော်မူသည်မှာ သုံ့ပန်းပစ္စည်း၏ ငါးပုံတစ်ပုံအား

မွတ်စ္စလင်မ်များ လိုအပ်ချက်အတွက် 'ဗိုက်သွလ်မာလ်'တွင် သိမ်းဆည်းရန် ကျန်လေးပုံတစ်ပုံအား 'ဂျိဟားဒ်' စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန် ခရီးစရိတ်အဖြစ် သုံးစွဲရန်နှင့် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေအတိုင်း ခွဲဝေပေးရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ အကျယ်တဝင့်အား စစ်မှန်သော ဟဒီးစ်တော်များ၌ ဆင့်ပြန့်ထားလေသည်။ ၎င်းအကျယ်ရှင်းလင်းချက်မှာ 'စူရာဟ်အန်ဖွားလ်'၏ ပထမအာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပါယ်အား ရုပ်သိမ်းပစ်လိုက်လေသည်။ အချို့ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှ ဤနေရာတွင် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ မရုပ်သိမ်းခြင်း မရှိကြောင်း အဓိပ္ပါယ်ရှိကြသည်။ သို့သာမက အကျဉ်းချုံး၍ ဖော်ပြခြင်းနှင့် အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြခြင်းသာ ခြားနားသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိကြသည်။ 'စူရာဟ်အန်ဖွားလ်'၏ ပထမအာယသ်တော်၌ အကျဉ်းချုံးတင်ပြပြီး အာယသ်တော် (၄၁) ၌ ၎င်း၏ အကျယ်အား ရှင်းလင်းဖော်ပြ ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် 'မာလေဖိုင်းလ်'နှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြထားသော အဓိပ္ပါယ်တော်သည် 'စူရာဟ် ဟရှရ်' ၌ ဖော်ပြထား၏။ ၎င်း၏ အလုံးစုံကို ကိုယ်တော့်အား သုံးစွဲခွင့်ပြုထား၏။ ကိုယ်တော်သည် မိမိ ကြိုက်နှစ်သက်သည့်သူအပေါ် သုံးစွဲခွင့်ပြုထားသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထိုနေရာတွင် အဓိပ္ပါယ်တော်အား ဖော်ပြပြီးသည့်နောက် ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိထားသည်မှာ-

وَمَا اٰتٰكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ وَمَانَهٰكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا

ဆိုလိုသည်မှာ အကြင်အရာကို အသင်တို့အား ငါအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ် ﷺ ပေးတော်သည်ရှိသော် ၎င်းအား ရယူလော။ ထို့ပြင် ၎င်းအရာအား ပေးခြင်း မပြုသော် ထိုအရာအား ရယူခြင်း မပြုလေနှင့်။

ထိုအကျယ်ရှင်းလင်းချက်မှာ مال غَنِيْمَتْ သုံ့ပန်းပစ္စည်းဆိုသည်မှာ စစ်ပွဲ၏ သဟဲဖြင့် လက်ဝယ်ရရှိခဲ့သော ပစ္စည်းအား ဆိုလို၏။ مال فَيْءْ ဆိုသည်မှာ စစ်မခင်းဘဲ လက်ဝယ်ရရှိသော ပစ္စည်းကို ဆိုလို၏။ ထို့ပြင် انفال ဆိုသော စကားလုံးသည် နှစ်မျိုးစလုံးအပေါ် ပြောဆိုသုံးစွဲသည့်အပြင် စစ်သားအား 'ဂျိဟားဒ်' စစ်ပွဲခေါင်းဆောင်မှ သီးသန့်ချီးမြှင့်သော ပစ္စည်းကိုလည်း ဆိုလို၏။

ထိုကိစ္စရပ်၌ စစ်သားများအား ချီးမြှင့်ခြင်း၏ ပုံသဏ္ဍာန်လေးမျိုးအား ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ ခေတ်သမယကတည်းက အစဉ်အလာရှိခဲ့လေသည်။

ပထမတစ်ချက်မှာ အကြင်သူသည် ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူတစ်ဦးအား သတ်ဖြတ်လိုက်သော် ၎င်းထံမှ ရရှိခဲ့သော ပစ္စည်းသည် ၎င်း၏ ပစ္စည်းသာဖြစ်သည်ဟူသော ကြေညာချက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းပစ္စည်းအား သုံ့ပန်းပစ္စည်း များတွင် စုစည်းထားရန် မလိုအပ်ပေ။

ဒုတိယတစ်ချက်မှာ စစ်တပ်ကြီးတစ်တပ်မှ အုပ်စုတစ်စု ခွဲထွက်စေပြီး တစ်ဘက်ဘက်သို့ 'ဂျိဟားဒ်' ဆင်နွှဲရန်အတွက် စေလွှတ်လိုက်သည်။ ၎င်းအုပ်စုအဖို့ မိမိတို့ဘက်မှ တိုက်ခိုက်ရရှိခဲ့သော သုံ့ပန်းပစ္စည်းသည် ၎င်းအုပ်စုအတွက်သာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း သို့သော် ၎င်းပစ္စည်းများအနက်မှ ငါးပုံတစ်ပုံအား မွတ်စ္စလင်မ်များ အရေးကိစ္စအတွက် 'ဗိုက်သွလ်မာလ်'၌ သိမ်းဆည်းရမည်ဟူ၏။

တတိယအချက်မှာ ငါးပုံတစ်ပုံအား 'ဗိုက်သွလ်မာလ်'၌ သိမ်းဆည်းရမည်။ ၎င်းတို့အနက် စစ်သား တစ်ဦးဦးအား ၎င်း၏ ထူးခြားသော လုပ်ဆောင်ချက်နှင့်အညီ 'ဂျိဟားဒ်'၏ ခေါင်းဆောင်သည် လျော်ကန်စွာ ပေးဆောင်နိုင်သည်။

စတုတ္ထအချက်မှာ သုံ့ပန်းပစ္စည်းအားလုံးအနက်မှ စစ်သည်များ၏ မြင်း အစရှိသည်များကို ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ပေးသောသူများနှင့် ၎င်းတို့၏ ကိစ္စအဝဝ၌ ကူညီပေးသော သူများအား ၎င်း၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသအား ပေးဆောင်ရန် ဖြစ်သည်။ *[အိဗ်နေကစီးရ်]*

အာယသ်တော်လာ အကြောင်းအရာ၏ အနှစ်ချုပ်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ရည်ညွှန်း၍ ဤသို့ အမိန့်ရှိသည်။ လူတို့သည် အသင်တမန်တော်ထံ လက်ရပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းသော် အသင် တမန်တော်၊ လက်ရပစ္စည်းအားလုံးသည် အလ္လာဟ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်၏ ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်မှ ၎င်းအား သက်ဆိုင်သူ၊ ပိုင်ဆိုင်သူဟူ၍ မရှိကြောင်း ပြောကြားပါလေ။ အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် အသျှင်မြတ်၏ တမန်တော်မှ ဆုံးဖြတ်သောအရာသည် အတည်ဖြစ်မည်။

လူတို့အချင်းချင်း ညီညွတ်ခြင်းနှင့် စည်းလုံးခြင်းသည် ရှောင်ကြဉ်မှုတရားနှင့် အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့မှု ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း

၎င်းအာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးဝါကျ၌ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

فَاتَّقُوْا اللهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَاَطِيْعُوْا اللهَ وَرَسُوْلَهٗ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِيْنَ

၎င်းအာယသ်တော်၌ ဆွဟာဗာများအား ဤသို့ အမိန့်ရှိထား၏။ အသင်တို့သည် ငါအလ္လာဟ်အသျှင် မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြလေကုန်။ ထို့ပြင် အချင်းချင်း၏ ဆက်သွယ်မှုသည် မှန်ကန်စွာ ရှိလေကုန်။ ၎င်းအာယသ်တော်၌ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် လက်ရပစ္စည်းများအား ခွဲဝေမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွဟာဗာများ၏ ကြားတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်အပေါ် ရည်ညွှန်း၏။ အကြင်အဖြစ်အပျက်၌ အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်း ကွဲခြင်း၊ မနှစ်မြို့မှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လက်ရပစ္စည်းများအား ခွဲဝေမှုနှင့် **ပတ်သက်၍ အာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိလိုက်သည်မှာ ယခု** ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားများတွင် ပြုပြင်မှုနှင့် အချင်းချင်းဆက်သွယ်မှုအား နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော အကြံအစည်ကိုလည်း ပြသတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်း၏ စုစည်းရာသည် 'သက္ကဝါ'တရားနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အတွေ့အကြုံ အရ ရှောင်ကြဉ်မှုတရားနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့မှု၊ ထို့ပြင် နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်'၏ လွှမ်းမိုးမှုရှိသော် ကြီးမားသော ပြဿနာများသည် မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ချုပ်ငြိမ်းသွားလေသည်။ အချင်းချင်း အမုန်းပွားခြင်းသည် မြင့်မားသော တောင်ကဲ့သို့ ရှိနေလင့်ကစား လွင့်ပြယ်ပျက်စီးသွားမည် ဖြစ်သည်။ ရှောင်ကြဉ်မှုတရားနှင့် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ထားသော သူတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး မောင်လာနာရူမီး (ရဟ)

အဆိုတစ်ခု လာရှိသည်မှာ 'ထိုသူတို့သည် စစ်ပွဲဆင်နွှဲခြင်းနှင့် တိုက်ခိုက်ခြင်း ပြဿနာများတွင် မည်မျှ စိတ်ပါဝင်စားရှိမည်နည်း။ ၄င်းတို့အဖို့ စာရိတ္တအား ပြုပြင်ရန်အတွက် အချိန်ပင် မရရှိခဲ့ပေ။ အကြောင်းမှာ ၄င်းတို့၏ နှလုံးသားသည် အသျှင်မြတ်၏ ချစ်စိတ်၊ ကြောက်စိတ်နှင့် သတိရတာသမှု၌ နစ်မွန်းနေသော အခြားအရာများ တိုးပွားရန် အဘယ်မှာ အချိန်ရှိမည်နည်း။'

သို့ပါ၍ အာယသ်တော်၌ 'သက္ကဝါ'တရားနှင့် ပတ်သက်ပြီး စီမံမှုအား ဤသို့ ဖော်ပြထား၏။

أَصۡلِحُوا۟ ذَاتَ بَيۡنِكُمۡ

ဆိုလိုသည်မှာ 'သက္ကဝါ'တရား၏ အကြောင်းခံဖြင့် အချင်း၏ ဆက်နွယ်မှုအား ပြုပြင်လော။ ၄င်းအာယသ်တော်အား ပိုမိုလေးနက်ရန် အလို့ငှာ ဤသို့လည်း အမိန့်ရှိထား၏။

أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်တို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်၏ အမိန့်အား ပြည့်ပြည့်ဝဝ နာခံကြလေကုန်။ ဆိုလိုသည်မှာ အီမာန်၏ တောင်းဆိုချက်သည် အမိန့်နာခံခြင်းဖြစ်သည်။ အမိန့်နာခံခြင်း၏ ရလဒ်မှာ 'သက္ကဝါ'တရားပင် ဖြစ်၏။ ၄င်းတို့သည် ဤအချက်အလက်အားလုံး ရရှိသွားသော် အချင်းချင်း ပြဿနာများ အလိုအလျောက် ချုပ်ငြိမ်းသွားမည်။ ထို့ပြင် ရန်သူ၏ နေရာတွင် နှလုံးသား၌ ချစ်ခင်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَإِذَا تُلِيَتۡ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَعَلَىٰ
رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ②

၈ : ၂ ။ ။ အကြင်သူတို့သည်သာလျှင် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ (၄င်းတို့ ရှေ့ဝယ်) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား အောက်မေ့သတိရ တသခဲ့ပါလျှင် ၄င်းသူတို့၏ စိတ်နှလုံးများသည် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သွားကြကုန်၏။ ထို့နည်းတူစွာ အကယ်၍ ၄င်းတို့၏ရှေ့ဝယ် အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို ဖတ်ကြားခဲ့ပါမူ ယင်းအာယသ်တော်များသည် ထိုသူတို့၏ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို ပိုမိုတိုးတက် ခိုင်မြဲစေကြကုန်သည်။ ထို့ပြင် ၄င်းတို့သည် (မိမိတို့၏ [illegible]) မိမိတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အပေါ်၌ပင် ယုံကြည်စိတ်ချလွှဲအပ်ကြကုန်သည်။

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ۝٣

၈ : ၃ ။ ။ အကြင်သူတို့သည် 'ဆွလားသ်'ဝတ်ပြုမှုကို အမြဲမပြတ် ဆောက်တည်ကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့အား ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူသည်များအနက်မှ သုံးစွဲ (လှူဒါန်း) ကြကုန်သည်။

أُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ
دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝٤

၈ : ၄ ။ ။ ဤသူတို့သည်သာလျှင် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ ထိုသူတို့အဖို့ ၎င်းတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ (ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှစွာသော ဂုဏ်) အဆင့်အတန်းများသည်လည်းကောင်း၊ (အပြစ်များမှ) လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်သည်လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံ (ဂုဏ်ရှိ) သော ရိဇ္ဇကသည်လည်းကောင်း ရှိပေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အကြင်သူတို့သည်သာလျှင် မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူ အစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့ ရှေ့ဝယ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သတိရတာသမှုအား ပြုခဲ့လျှင် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးသားများသည် ထိပ်လန့်သွားကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အရှေ့၌ ငါအသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များကို ဖတ်ကြားခဲ့ပါမူ ထိုအာယသ်တော်များသည် ၎င်းတို့၏ အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်မှုကို တိုးပွားခိုင်မြဲစေကြကုန်၏။ ထို့မှတစ်ပါး ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ကိစ္စအဝဝ၌ မိမိအား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်အပေါ်၌ပင် အားကိုးအားထားပြုကြကုန်၏။ ထို့ပြင် အကြင်သူတို့သည် 'ဆွလားသ်'ဝတ်ပြုမှုကို အမြဲမပျက် ဆောက်တည်ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အား ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသည်များအနက်မှ လှူဒါန်းသုံးစွဲကြကုန်၏။ ဤသူများပင် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့အဖို့ ၎င်းတို့၏ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်၌ မြင့်မြတ်လှသော အဆင့်အတန်းများသည်လည်းကောင်း၊ (၎င်းတို့အဖို့) လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်လွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ရိဇ္ဇကသည် ရှိချေသတည်း။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ပညတ်ချက်များ

မုအ်မင်န်များ၏ ဂုဏ်ဒြပ်များ

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ မုအ်မင်န်တိုင်း၌ ရှိသင့်ရှိအပ်သော ဂုဏ်ဒြပ်များအား ဖော်ပြထားလေသည်။ ၎င်းအာယသ်တော်၌ မုအ်မင်န်တိုင်းသည် မိမိ၏အတွင်းအပြင် အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် ဂုဏ်ဒြပ်များအား ဆန်းစစ်နေရန် လိုအပ်ကြောင်း ရည်ညွှန်းထား၏။ အကယ်၍ ဤအရည်အချင်းများသည် အီမာန်ရှင်တိုင်း၌

တည်ရှိနေသော ၄င်းသည် ဤအရည်အချင်း ချီးမြှင့်ထားသည့်အပေါ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကျေးဇူးတင်ရပေမည်။ အကယ်၍ ၄င်းအရည်အချင်းများ မရှိပါမူ သို့တည်းမဟုတ် ရှိသော်ငြားလည်း အားနည်းနေပါမူ ၄င်းအား ရရှိခြင်းနှင့် သို့တည်းမဟုတ် အင်အားရှိအောင် ပြုရာ၌ သောကဖြစ်ရလေသည်။

ပထမအရည်အချင်းဖြစ်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့စိတ်

ပထမအရည်အချင်းအား ဤသို့ ဖော်ပြထား၏။

اَلَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَاللهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ

ဆိုလိုသည်မှာ ၄င်းတို့၏ ရှေ့ဝယ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သတိရတသမှုအား ပြုသော် ၄င်းတို့၏ နှလုံးသားသည် ကြောက်ရွံ့သွားလေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုနှင့် ချစ်စိတ်သည် ၄င်းတို့၏ နှလုံးသားတွင် အမြစ်တွယ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ၄င်း၏ တောင်းဆိုမှုသည် ကြောက်ရွံ့မှုသာ ဖြစ်၏။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ အခြားအာယသ်တော်တစ်ခု၌ (အသျှင်မြတ်ကို) ချစ်သူများအား ဤသို့ သတင်းကောင်းပေး ထားသည်။

وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَاللهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ

ဆိုလိုသည်မှာ 'အသင်ကိုယ်တော် ဤသို့ ရိုကျိုး၍ နှလုံးသားနူးညံ့သော သူများကို သတင်းကောင်း ပေးပါလေ။ ၄င်းတို့၏ရှေ့ဝယ် အသျှင်မြတ်အား သတိရတသမှုပြုသော် ၄င်းတို့၏နှလုံးသားသည် ကြောက်ရွံ့သွားလေသည်။' ၄င်းအာယသ်တော်နှစ်ခုစလုံး၌ အသျှင်မြတ်၏ သတိရတသမှုအား တင်ပြထားသည်။ ကြောက်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ပြင် ဒုတိယအာယသ်တော်၌ အသျှင်မြတ်အား သတိရတသမြင်းအားဖြင့် ၄င်း၏ နှလုံးသားသည် တည်ငြိမ်အေးချမ်းသွားခြင်းကိုလည်း ဤသို့ တင်ပြထား၏။

اَلَا بِذِكْرِاللهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ

ဆိုလိုသည်မှာ အသျှင်မြတ်၏ သတိရတသမှု၌သာလျှင် နှလုံးသား တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကို ရရှိလေသည်။

ထိုအာယသ်တော်၌ ကြောက်ရွံ့မှုအား တင်ပြထား၏။ ထိုကြောက်စိတ်သည် နှလုံး၏ အေးချမ်းသာယာမှုဖြစ်ခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်မှုမရှိကြောင်း သိရှိရလေသည်။ ဥပမာ- သားရဲတိရစ္ဆာန်တစ်ကောင် သို့တည်းမဟုတ် ရန်သူ၏ ကြောက်စိတ်ကြောင့် နှလုံးသား၏ အေးချမ်းသာယာမှုအား ပျက်ပြားစေသည်။ အသျှင်မြတ်၏ သတိရတသမှုနှင့်တကွ နှလုံးသား၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ကြောက်စိတ်သည် ၄င်းနှင့် ဆန့်ကျင်လေသည်။ သို့ပါ၍ ဤနေရာတွင် خوف ဆိုသော စကားလုံး၏ အစား وجل ဆိုသော စကားလုံးဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။ ၄င်း၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ကြောက်ရွံ့မှုတိုင်းကို မဆိုလိုချေ။ သို့သာမက ထိုကြောက်

စိတ်သည် အကြီးအကဲများ၏ မြင့်မြတ်မှုအား အခြေခံ၍ နှလုံးသားအတွင်း ပေါ်ပေါက်လာသော ကြောက်စိတ်ကို ဆိုလိုသည်။ အချို့သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှ ဤနေရာတွင် အသျှင်မြတ်၏ သတိရတာသမှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အပြစ်ကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်သော အထိုအခြေအနေ၌ ၎င်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား သတိရတာသပြီး အသျှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်မှ ကြောက်ရွံ့သွားလေသည်။ ထို့နောက် အပြစ်မှ ရှောင်ကြဉ်လိုက်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိကြသည်။ ၎င်းပုံသဏ္ဍာန်၌ خوف ၏ အလိုသဘောသည် ပြစ်ဒဏ်မှ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ *[မဲဟ်ရီမုဟီးသွ်]*

ဒုတိယအရည်အချင်းဖြစ်သော အီမာန်၏ တိုးတက်မှု

အီမာန်ရှင်များ၏ ဒုတိယအရည်အချင်းသည် ၎င်းတို့ရှေ့ဝယ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များအား ဖတ်ကြားပြသသည်ရှိသော် ၎င်းတို့၏ အီမာန်သည် တိုးပွား၍ သွားလေသည်။ အီမာန်တိုးပွားသည်ဆိုသော အဓိပ္ပာယ်အပေါ် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အားလုံးနှင့် ဟဒီးစ်ပညာရှင်အားလုံးသည် တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဖြစ်ကြလေသည်။ ၎င်းမှာ အီမာန်၏ အင်အားနှင့် အခြေအနေ၊ ထို့အပြင် အီမာန်၏ အလင်းရောင် တိုးပွားသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့အပြင် အတွေ့အကြုံအရ ကောင်းသော အကျင့်သီလ ဆောက်တည်ခြင်းအားဖြင့် အီမာန်၌ အင်အားဖြစ်ရှိ၍ ကောင်းသော အကျင့်သီလဆောက်တည်ရန် ၎င်းအဖို့ အကျင့်ဖြစ်သွားလေသည်။ ၎င်းအား စွန့်လွှတ်ရန် ဒုက္ခရောက်ပေသည်။ ထို့ပြင် အပြစ်ဒုစရိုက်များအား စိတ်ထဲမှ ရွံရှာမုန်းတီးသွားပြီး ၎င်း၏ အနားသို့ပင် မသွားလိုချေ။ အီမာန်၏ ထိုအခြေအနေအား ဟဒီးစ်တော်၌

حَلَاوَتِ اِيْمَانْ

ဆိုသော စကားလုံးဖြင့် တင်စားထား၏။ ၎င်းအား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှ ဤသို့ ကဗျာသီကုံးထား၏။

وَاِذَاحلّتِ الْحَلَاوَةُ قَلْبًا ـــ نَشَطَتْ فِى الْعِبَادَةِ الْاَعْضَاء

ကဗျာ၏ အလိုသဘောမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ နှလုံးသား၌ အီမာန်၏ ပူဆွေးမှု ဖမ်းစားသွားသော် ၎င်း၏ ခြေလက်နှင့် အစိတ်အပိုင်းဟူသရွေ့တို့သည် ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုပြုရာ၌ အေးချမ်းသာယာသော အရသာ ခံစားရပေသည်။

သို့ပါ၍ အာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာအား အနှစ်ချုပ်တင်ပြရသော် ပြည့်ဝသော အီမာန်ရှင်သည် ၎င်း၏ ရှေ့ဝယ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အာယသ်တော်များ ဖတ်ကြားပြသသည်ရှိသော် ၎င်း၏ အီမာန်၌ တိုးတက်ပြီး ကောင်းသော အကျင့်သီလ ဆောက်တည်လိုသော ဘက်သို့ စိတ်ပါဝင်စားစေသည့် အရည်အချင်း ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်မှ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်အား ရွတ်ဖတ်ကြသည်။ နားဆင်ကြသည်။ သို့သော် ကုရ်အာန်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် ရိုသေကိုင်းရှိုင်းမှု မရှိချေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုကိုလည်း ထောက်ရှုမှု မရှိချေ။ ဤသို့သော ဖတ်ရွတ်ခြင်းသည် ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးမရသော်ငြားလည်း အကျိုးကျေးဇူးမှ လက်မဲ့မဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေသည်။

တတိယအရည်အချင်းဖြစ်သော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အားကိုးအားထားပြုခြင်းအကြောင်း

အီမာန်ရှင်များ၏ တတိယအရည်အချင်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် 'သဝလ်ကွလ်' ပြုခြင်းဟု အမိန့်ရှိထား၏။ 'သဝလ်ကွလ်' ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပြည့်ဝသော ယုံကြည်မှုနှင့် အားကိုးအားထားပြုခြင်းကို ဆိုလို၏။ အလိုသဘောမှာ မိမိ၏ အကျင့်သီလဟူသရွေ့နှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်တစ်ပါးတည်းအပေါ်၌သာလျှင် ယုံကြည်၍ အားကိုးအားထားပြုရမည်။ ဟဒီးစ်တော်၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ မိမိ၏ ကိစ္စအဝဝအတွက် အဓိကအကြောင်းခံများနှင့် စီမံမှုများအား စွန့်လွှတ်ထိုင်နေခြင်းသည် 'သဝလ်ကွလ်'ဟု မဆိုလိုကြောင်း အမိန့်ရှိတော်မူသည်။ သို့သော်မက 'သဝလ်ကွလ်'ဆိုသည်မှာ အဓိကအကြောင်းခံများနှင့် ကိရိယာများအား အဓိကအောင်မြင်မှုအတွက် လုံလောက်သောအရာဟု မမှတ်ယူဘဲ စွမ်းဆောင်နိုင်သမျှ အကြောင်းခံများနှင့် စီမံမှုများအား အသုံးပြုပြီးသည့်နောက် အရေးကိစ္စအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အပ်နှံထားလိုက်ရမည်။ ၎င်းအကြောင်းခံများအား ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် ဖန်ဆင်း၍ ၎င်း၏ ရလဒ်ကိုလည်း ထိုအသျှင်မြတ်ပင်လျှင် ချီးမြှင့်တော်မူသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုအသျှင်မြတ်လိုလားလျှင် လိုးလားသကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်တော်မူမည်။ ဟဒီးစ်တော်တစ်ပုဒ်၌ ဤသို့ အမိန့်ရှိထား၏။

اَجمِلُوْا فِى الطَّلَبِ وَتَوَكَّلُوْا عَلَيْهِ

ဆိုလိုသည်မှာ ရိဇ်ဇိရိက္ခာနှင့် မိမိ၏ လိုအင်ဆန္ဒများရရှိရန်အလို့ငှာ အလယ်အလတ်တန်းစားအား ရှာဖွေမှုနှင့် အဓိကအကြောင်းခံများ၏ သဟဲဖြင့် ကြိုးပမ်းမှုပြုလုပ်ကြလော။ တစ်ဖန် အရေးကိစ္စအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အပ်နှံကုန်လော။ မိမိ၏ နှလုံးသားနှင့် ဦးနှောက်အား အဓိကစီမံမှုများနှင့် အကြောင်းခံများအပေါ်တွင်သာလျှင် ယုံပုံလွှဲအပ်ထားခြင်း မပြုလေနှင့်။

စတုတ္ထအရည်အချင်းမှာ နမာဇ်၏ ဆောက်တည်မှုဖြစ်ကြောင်း

အီမာန်ရှင်များ၏ စတုတ္ထအရည်အချင်းအား اقامة الصلوة ဟု ဖော်ပြထား၏။ ၎င်းအာယသ်တော်၌ ဝတ်ပြုရန်ဟု မဖော်ပြဘဲ 'နမာဇ်'ဆောက်တည်ရန်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းသည် သတိထားရမည့် အချက်တစ်ချက် ဖြစ်သည်။ اقامة ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အရာတစ်ခုခုအား ဖြောင့်မတ်စွာ ထောင်ထားခြင်းဟု ဆို၏။ اقامة الصلوة ဆိုသည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ အဆိုအမိန့်၊ အကျင့်အမူများဖြင့် ပြသသကဲ့သို့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်တကွ ဆောက်တည်ခြင်းကို ဆိုလို၏။ ၎င်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၌ အားနည်းမှုပေါ်ပေါက်သော် ၎င်းအား 'နမာဇ်'ဖတ်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သော်ငြားလည်း နမာဇ်ဆောက်တည်ခြင်းဟု မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၌ နမာဇ်၏ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် 'ဗရ်ကာသ်'မင်္ဂလာအဖြာဖြာအား တင်ပြထား၏။ ဆက်လက်၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ-

اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ

နမာဇ်ဆောက်တည်မှုသည် ရှက်ဖွယ်လိလိဖြစ်စေသော အရာများနှင့် ဒုစရိုက်ဟူသရွေ့မှ တားမြစ်တော်မူသည်။ ဤသည်လည်း နမာဇ်ဆောက်တည်မှုအပေါ်၌သာလျှင် မူတည်လေသည်။ နမာဇ်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၌ အားနည်းမှုပေါ်ပေါက်ခဲ့သော် ဓမ္မသတ်အရ ၎င်း၏ နမာဇ်ပိုင်သည်ဟု ပြောဆိုသော်ငြားလည်း နမာဇ်၏ 'ဗရ်ကသ်'မင်္ဂလာ၌ အားနည်းသည်နှင့်အမျှ ခြားနားသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အချို့ပုံသဏ္ဍာန်များ၌ နမာဇ်၏ အကျိုးကျေးဇူးအားလုံး လက်လွတ်ဆုံးရှုံးသွားလိမ့်မည်ဟု ဖော်ပြထား၏။

ပဌမအရည်အချင်းမှာ အသျှင်မြတ်၏ လမ်းတွင် သုံးစွဲခြင်းအကြောင်း

မုအ်မင်န်အမျိုးသားများ၏ ပဌမအရည်အချင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားထားသော အရာများအနက် အသျှင်မြတ်၏လမ်းတွင် အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သုံးစွဲခြင်းသည် 'ဆွဒ်ကာဟ်ခိုင်ရားသ်' အလှူဒါန ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် 'ဝကားဖ်' စွန့်လှူခြင်း၊ ထို့ပြင် (ဆွေလာဟ်) ချစ်ကြည်ရေးပြုခြင်း၊ ၎င်းတို့တွင် 'ဇကားသ်'၊ 'ဆွဒ်ကာဟ်ဖိသစ်ရ်'စသည့် ရှရီအသ်တရားတော်မှ သတ်မှတ်ထားသော 'ဝါဂျိဗ်'တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း အကျုံးဝင်ပေသည်။ ထို့ပြင် 'နဖိလ်ဆွဒ်ကာဟ်'ပြုခြင်းနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီခြင်း၊ ထို့ပြင် ဧည့်သည်မိတ်ဆွေများနှင့် သူတော်စင်သူတော်ကောင်းများအား ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။

မုအ်မင်န်အမျိုးသားများ၏ အရည်အချင်းငါးချက်အား တင်ပြပြီးသည့်နောက်

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا

ဟု အမိန့်ရှိထား၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်များဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းတို့၏ အတွင်းအပြင်သည် တစ်သတ်မတ်တည်းဖြစ်၍ စိတ်ရောကိုယ်ပါ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်လေသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ၎င်းတို့အတွင်း ဤအရည်အချင်းများ မရှိသော် နှုတ်ဖြင့်

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ

ဟု ရွတ်ဖတ်ကြမည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားအတွင်း၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်တစ်ပါးတည်းတည်ရှိခြင်းနှင့် ရစူလ်၏ အမိန့်နာခံခြင်းသည် စိုးစဉ်းမျှရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့၏ အကျင့်သီလများသည် ၎င်းတို့၏ အဆိုများအား အဖြေပေးနေသည်။ ထိုအာယသ်တော်မှ အမှန်တရားဟူသရွေ့၌ ဇစ်မြစ်တစ်ခုရှိ၏။ ၎င်းအား မရရှိသော် အမှန်တရားလည်း မရရှိနိုင်ပေ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ဟဇရသ်ဟစန်းဗဆွရီး (ရဟ) အား မေးမြန်းသည်မှာ 'အို၊ အဗူစအီးဒ်၊ အသင်သည် မုအ်မင်န်လော။' ဟဇရသ်မှ 'နောင်တော်အီမာန်သည် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။ အသင်မေးသော မေးခွန်း၏ အလိုသဘောသည် ကျွန်ုပ် အလ္လာဟ်အသျှင်

မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ကောင်းကင်တမန်တော်များ၊ ကျမ်းဂန်များ၊ ရစူလ်များ၊ 'ဂျန္နသ်'နှင့် 'ဂျဟန္နမ်'၊ 'ကေယာမသ်'နေ့နှင့် စာရင်းစစ်ဆေးမည့်နေ့အပေါ် အီမာန်ယူထားသည်ဟုဆိုသော် ကျွန်ုပ်သည် မုအ်မင်န်မှုချ ဖြစ်သည်ဟု အဖြေပေးမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အသင့်မေးခွန်း၏ အလိုသဘောသည် ပြည့်ဝသော အီမာန်ရှင်လောဟု ဆိုလိုက်သော် စူရာဟ်အန်ဖွားလ်၏ အာယသ်တော်များအနက် ဖော်ပြပါချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်အား ကျွန်ုပ်မသိပါ။ 'စူရာဟ်အန်ဖွားလ်'၏ အာယသ်တော်များမှ အသင်နားထောင်ပြီးသား ဖြစ်ခဲ့လေသည်။'

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များ၌ စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်၏ အရည်အချင်းများနှင့် နိမိတ်လက္ခဏာများအား ဖော်ပြပြီးသည့်နောက်

لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

ဟု အမိန့်ရှိထား၏။ ၎င်းအာယသ်တော်၌ စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်များအတွက် အချက်သုံးချက်အား ကတိပြုထား၏။ ၎င်းမှာ-

(၁) မြင့်မားသော အဆင့်အတန်း၊
(၂) လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရမှု၊
(၃) မွန်မြတ်သော ရိဇ္ဇ တို့ ဖြစ်သည်။

သဖ်စီးရ်ရဲဟ်ရေမိုးဟီးသွ်၌ ပထမတင်ပြခဲ့သော အာယသ်တော်တွင် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်၏ အရည်အချင်းအား သုံးမျိုးသုံးစားခွဲ၍ တင်ပြထားသည်။ ၎င်းတို့အနက် အီမာန်နှင့် အသျှင်မြတ်အား ကြောက်စိတ်နှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် အားကိုးအားထားပြုခြင်းသည် နှလုံးသားနှင့် အတွင်းပိုင်းတို့ဖြင့် ပတ်သက်မှုရှိလေသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ နမာဇ်ဝတ်ပြုမှု စသည့် 'အေဗာဒသ်'များသည် ခန္ဓာကိုယ်၏ ပြုကျင့်မှုနှင့် ပတ်သက်လေသည်။ တတိယအချက်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်း၌ သုံးစွဲခြင်းသည် လူသား၏ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်လေသည်။

ထိုသုံးမျိုး၏အစား ချီးမြှင့်မှုသုံးရပ်အား တင်ပြထား၏။

(၁) မြင့်မားသောအဆင့်အတန်း၊ (၎င်းသည် နှလုံးသားနှင့် အတွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ အရည်အချင်းများနှင့် ပတ်သက်သည်။)
(၂) 'မဂ်ဖွေရသ်' (၎င်းသည် လူသား၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ရင်း၍ ပြုလုပ်ရသော ကျင့်စဉ်များနှင့် ပတ်သက်၏။ ဥပမာ- နမာဇ်၊ ရိဇာဟ် အစရှိသော နမာဇ်သည် ပြစ်မှုဟူသရွေ့၏ 'ကဖ္ဖာရာဟ်'ဖြစ်သည်ဟု ဟဒီးစ်တော်၌ လာရှိထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။)
(၃) မွန်မြတ်သော ရိဇ္ဇ (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်း၌ သုံးစွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၏။ အကြောင်းမှာ ၎င်းသုံးစွဲသည့် အတိုင်းအတာထက် သာပို၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းအား နောင်တမလွန်အာခေရသ်တွင် ဆထက်ထမ်းပိုး အကျိုးကျေးဇူးများ ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်သည်)

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

كَمَآ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۠ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ ⑤

၈ : ၅ ။ ။ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်၍ အသင့်အား အသင်၏ အိမ်မှ ထွက်စေတော်မူသကဲ့သို့ပင်။ စင်စစ် (ထိုအချိန်ကလည်း) မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့အနက်မှ လူတစ်စုသည် (ယင်းသို့ ထွက်ရခြင်းကို) မနှစ်သက် မလိုလားခဲ့ကြပေ။

يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ
اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۗ ⑥

၈ : ၆ ။ ။ ၄င်းတို့သည် မှန်ကန်သော အကြောင်းတရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုမှန်ကန်သော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားခဲ့ပြီးနောက် မိမိတို့သည် သေဘေးသို့ မောင်းနှင်ခြင်းခံရ၍ (သေခြင်းတရားကို မျက်ဝါးထင်ထင်) မြင်နေရဘိ သကဲ့သို့ပင် အသင်နှင့် စကားအငြင်းအခုံ ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်သည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

(သုံ့ပန်းပစ္စည်းများအား မိမိဆန္ဒအလျောက် ခွဲဝေခြင်းမပြုဘဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အတိုင်း ခွဲဝေမှုပြုရမည်။ စင်စစ် အချို့သူများ မနှစ်မြို့သော်ငြားလည်း မြောက်မြားစွာ ပြေပြစ်မှု ရှိသည့်အတွက် ဤသို့ ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပို၍မှန်မြတ်လေသည်။ ထို့ပြင် ဤအရေးကိစ္စသည် စိတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သော်ငြားလည်း ပြေပြစ်မှု မြောက်မြားစွာ ရှိသည့်အတွက် ဤသို့သာလျှင် ဆောင်ရွက်ရပေမည်) အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်၍ အသင့်အား အသင်၏ အိမ်မှ (ရွာမှ 'ဗဒ်ရ်'စစ်ပွဲဘက်သို့) ထွက်စေတော်မူသကဲ့သို့ပင် မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အနက်မှ လူတစ်စုသည် (မိမိတို့ အရေအတွက်နှင့် စစ်လက်နက်နည်းပါးသည့်အတွက်ကြောင့် ယင်းသို့ ထွက်ရခြင်းကို) မနှစ်သက် မလိုလားခဲ့ကြချေ။ ၄င်းတို့သည် မှန်ကန်သော အကြောင်းတရားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ('ဂျိဟားဒ်' စစ်ပွဲနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်မှု၏ ကိစ္စ၌) ထိုမှန်ကန်သော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှား(ခဲ့ပြီးသည့်နောက် မိမိတို့သည် သေရာသို့ မောင်းနှင်ခြင်းခံရ၍ (မရဏသေခြင်းတရားကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်နေရဘိသကဲ့သို့ပင် မိမိတို့ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီး) အသင်နှင့် စကားအငြင်းအခုံ ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်၏။ (သို့သော် နောက်ဆုံး၏ရလဒ်သည် ၄င်းတို့အဖို့လည်း ကောင်းမွန်ခဲ့သည်။ အစ္စလာမ် လွှမ်းမိုးပြီး 'ကုဖ္ဖရ်'သည် ရှုံးနိမ့်ခြင်းခံရလေသည်။)

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

စူရာဟ်၏ အစ၌ ဤသည်အား တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာ စူရာဟ်အန်ဖွားလ်၏ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်သော အကြောင်းအရာများသည် ကာဖိရ်များနှင့် မုရှ်ရစ်က်များအပေါ် အပြစ်ဒဏ်ဆိုက်ရောက်ခြင်းနှင့် တုန့်ပြန်မှု သက်ရောက်ခြင်း၊ ထို့ပြင် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ကျေးဇူးတရားများနှင့် ချီးမြှင့်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည်။ ထိုအုပ်စုနှစ်စုအဖို့ သံဝေဂတရား ရရာနှင့် ဆုံးမဩဝါဒတော်၏ ပညတ်ချက်တော်များအား တင်ပြထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းကိစ္စရပ်များ၌ အဓိကကျသော အဖြစ်အပျက်မှာ 'ဗဒရ်' စစ်ပွဲဖြစ်သည်။ အကြင်စစ်ပွဲ၌ လက်နက်စားနပ်ရိက္ခာလည်း အပြည့်အစုံ၊ စစ်သည်ဦးရေမှာလည်း အင်အားကောင်းလင့်ကစား မုရှ်ရစ်က်များ၏ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်၊ ဤဆုံးရှုံးမှုနှင့်တကွ ရှုံးနိမ့်ခြင်း၊ ထို့ပြင် မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အဘက်ဘက်မှ စစ်လက်နက်ရိက္ခာနှင့် စစ်သည်အင်အား နည်းပါးသော်ငြားလည်း ကြီးမားသော အောင်မြင်မှု ဖြစ်ရှိခဲ့၏။ ၎င်းသည် ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များမှ အစပြုခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ပထမအာယသ်တော်၌ အချို့သော မွတ်စ္စလင်မ်များသည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ ဝင်ရောက်ဆင်နွဲရန် မနှစ်မြို့ခဲ့ချေ။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ မိမိ၏ သီးသန့်အမိန့်တော်ဖြင့် မိမိ၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ်အား စစ်ပွဲဆင်နွဲရန် အမိန့်ရှိသောအခါ မနှစ်မြို့သော သူတို့သည်လည်း ပါဝင်လာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအချက်အား တင်ပြရန်အတွက် ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်မှ ရွေးချယ်ထားသော စကားလုံးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် စဉ်းစားသင့်ပေသည်။

ဦးစွာပထမ အာယသ်တော်၏ အစတွင် كَمَآ اَخۡرَجَكَ رَبُّكَ ဖြင့် အစပြုထား၏။ ၎င်းဝါကျ၌ كَمَا ဆိုသော စကားလုံးသည် 'သရှ်ဗီးဟ်' (နိုင်းနှိုင်းရန်အလို့ငှာ) သုံးစွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ စဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ ဤနေရာ၌ နိုင်းနှိုင်းထားခြင်းသည် မည်သည့်အရာအား မည်သည့်အရာနှင့် နိုင်းနှိုင်းထားသနည်း။ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှာ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ အကိုးအကား အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြကြလေသည်။ သဖ်စီးရ်ပညာရှင် အေမာမ်အဗူဟိုင်ယားန်မှ ဤကဲ့သို့ပင် အဆို (၁၅) ခုအား ဆင့်ပြန်ထားပြီး ၎င်းတို့အနက် အနီးစပ်ဆုံးသော အချက် (၃) ချက်အား ယူဆထားသည်။

ပထမယူဆချက်မှာ 'ဗဒ်ရ်'စစ်ပွဲ၏ သုံ့ပန်းများအား ခွဲဝေသည့် အချိန်တွင် ဆွဟာဗာအချင်းချင်း သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာကြလေသည်။ တစ်ဖန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ဆွဟာဗာအားလုံးသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ အမိန့်အား လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး ၎င်း၏ 'ဗရ်ကာသ်'နှင့် ကောင်းသောရလဒ်များ ထင်ရှားစွာ ခံစားခဲ့ရလေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ စစ်ပွဲအစပိုင်းတွင် အချို့သောသူများ၏ဘက်မှ မနှစ်မြို့မှုများ ထုတ်ဖော်လာကြ၏။ တစ်ဖန် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် အားလုံး အမိန့်နာခံကြပြီး ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ရလဒ်များအား မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခံစားရလေသည်။ ဤအထောက်အထားများသည် 'ဖရအ်'နှင့် 'မွဖ်ရဒ်'၏ဘက်သို့ ရည်ညွှန်း၏။ ထိုအကြောင်းအရာအား အနှစ်ချုပ်ရှင်းလင်းချက်၌ သိပြီးသကဲ့သို့ ဗယာနွလ်ကုရ်အာန်၌လည်း ဦးစားပေး ဖော်ပြထားလေသည်။

ဒုတိယယူဆချက်မှာ ပြီးခဲ့သော အာယသ်တော်များ၌ မုအ်မင်န်များအဖို့ နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်'တွင် အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် ရရှိခြင်းနှင့် လွတ်ငြိမ်းပလပ်မှု၊ ထို့ပြင် သိက္ခာရှိစွာ စားနပ်ရိက္ခာ ရရှိစေခြင်းတို့၏ ကတိတော်များအား တင်ပြထား၏။ ၎င်းအာယသ်တော်များ၌ ပြုထားသော ကတိတော်သည် မုချရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ဤသို့ တင်ပြထား၏။ အကြောင်းမှာ 'အာခေရသ်'၌ အကူအညီနှင့် အောင်မြင်မှုအတွက် ပြုထားသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်သည် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခဲ့ပြီးဖြစ်၏· သို့ပါ၍ ထိုအချက်များမှ သံဝေဂတရားရယူပြီး ယုံကြည်လော။ အသျှင်မြတ်၏ ကတိတော်သည် လောကီ၌လည်း ပြည့်ဝစွာ ချီးမြှင့်သကဲ့သို့ နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်'၌လည်း ထိုနည်းတူစွာ မုချ ပြည့်ဝမည်ဖြစ်သည်။

တတိယယူဆချက်မှာ ထိုသို့ဖြစ်၏။ ၎င်းအား အဗူဟိုယ္ယာန်မှ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များ၏ အဆို (၁၅) ချက်အား ဆင့်ပြန့်ပြီးသည့်နောက် ရေးသားထားသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းအဆိုများအနက် မည်သည့်အဆိုကိုမျှ မနှစ်သက်ချေ။ တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအာယသ်တော်အား စဉ်းစားသုံးသပ်လျက် အိပ်ပျော်သွားသော် အိပ်မက်မြင်မက်သည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့်တကွ တစ်နေရာ သို့ သွား၍ ၎င်းအား ထိုအာယသ်တော်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဤသို့ ပြောဆို၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအာယသ်တော်တွင် ပါရှိသော စကားလုံးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မည်သည့်စကားလုံးမှ အခက်အခဲ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ ဤအာယသ်တော်တွင် စကားလုံးတစ်လုံးလုံး ဖုံးကွယ်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။ ရုတ်တရက် အိပ်မက်အတွင်း၌ စိတ်ထဲတွင် نصرك ဆိုသော စကားလုံး ဖုံးကွယ်နေကြောင်း သိရှိလာ၏။ ထိုစကားလုံးအား ကျွန်ုပ်လည်း နှစ်သက်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်နှင့် စကားပြောဆိုနေသူလည်း နှစ်သက်လေသည်။ အိပ်ယာမှ နိုးကြားပြီးသည့်နောက် ထိုအချက်အပေါ် စဉ်းစားထားသော ကျွန်ုပ်၏ ဇောဒကအားလုံးသည် ချုပ်ငြိမ်းသွားလေသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုသို့သော ပုံသဏ္ဍာန်၌ كما ဆိုသော စကားလုံးသည် နိုင်းနှိုင်းရန်အတွက် အသုံးပြုထားခြင်း မဟုတ်သည့်အပြင် အကြောင်းခံအတွက် အသုံးပြုထားကြောင်း သိရှိလာ၏။ ထိုအခါ အာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'ဗဒ်ရ်'စစ်ပွဲတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ဘက်မှ သီးသန့်အကူအညီများ ကိုယ်တော်မြတ်အပေါ် ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ ၎င်းစစ်ပွဲ၌ ကိုယ်တော်မြတ် ပြုမူသမျှတို့သည် မိမိ၏ သဘောဆန္ဒအလျောက် ပြုမူခြင်း မဟုတ်ဘဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အား လိုက်နာသောသူတစ်ဦးဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ကိုယ်တော်သည် မိမိအိမ်မှထွက်ပြီး အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်နာခံခြင်း၏ ရလဒ်သည် ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သော အရာသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အဘယ်သို့ဆိုသော် ရှိင်းပင်းကူညီမှုသည် ကိုယ်တော်နှင့်တကွ တည်ရှိပေသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အာယသ်တော်၏ ၎င်းဝါကျ၌ ဤအဓိပ္ပာယ်သုံးမျိုးစလုံးသည် မှန်ကန်မှုရှိလေသည်။ ထို့နောက် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်မှ ၎င်းစစ်ပွဲအတွက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ကိုယ်တိုင်ထွက်ခြင်းအား တင်ပြထားခြင်းမရှိဘဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ကိုယ်တော့်အား ထွက်စေခြင်းအား တင်ပြ

ထားသည်။ ထိုအချက်၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမိန့်အား တသဝေမတိမ်း နာခံခြင်း၏ဘက်သို့ ရည်ညွှန်း၏။ အကြောင်းမှာ ကိုယ်တော်၏ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းမှ ပြုမူမှုဟူသရွေ့သည် အသျှင်မြတ်၏ ပြုမူမှုသာ ဖြစ်၏။ 'ဟဒီးစ်ကုဒ္ဒူစီ'၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အမိန့်ရှိသည်မှာ 'ဗန္ဒာဟ်'ကျေးကျွန်သည် အမိန့်တော်အား တသဝေမတိမ်းလိုက်နာ၍ အသျှင်မြတ်၏ နီးကပ်မှုရယူသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်း၏ မျက်စိဖြစ်ရှိသွားသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းကြည့်ရှုသမျှတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သဟဲဖြင့် ကြည့်ရှု၏။ ငါအသျှင်မြတ်၏ ၎င်း၏ နားဖြစ်ရှိသွားသည်။ ၎င်းကြားသနာသမျှသည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သဟဲဖြင့် ကြားနာ၏။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ၎င်း၏ ခြေ၊ လက်ဖြစ်ရှိသွားသည်။ ၎င်းကိုင်တွယ်သမျှသည် ငါအသျှင်မြတ်၏ သဟဲဖြင့် ကိုင်တွယ်၏။ အကျဉ်းချုံးတင်ပြရသော အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ သီးသန့်ကူညီစောင်မမှုသည် ၎င်းနှင့်အတူတကွ ဖြစ်ရှိနေ၏။ ၎င်း၏ လုပ်ရပ်ဟူသရွေ့သည် အပြင်ပန်းအားဖြင့် နား၊ မျက်စိ၊ ခြေ၊ လက်တို့ဖြင့် ဖြစ်ရှိနေသော်ငြားလည်း စင်စစ် ၎င်းလုပ်ရပ်များ၌ အသျှင်မြတ်၏ အာနုဘော်ဖြင့် ဖြစ်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ်မှာ اَخۡرَجَكَ ဆိုသော စကားလုံး၌ ကိုယ်တော်သည် 'ဂျိဟားဒ်'စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန်အတွက် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ထွက်ခြင်းမဟုတ်။ စင်စစ် အသျှင်မြတ်မှ ထွက်စေခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရည်ညွှန်း၏။

ဤနေရာ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် اَخۡرَجَكَ رَبُّكَ ဟု အမိန့်ရှိထား၏။ ၎င်းဝါကျ၌ ဤသည်လည်း စဉ်းစားသုံးသပ်သင့်သော အချက်တစ်ချက် ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်မြောက်မြားစွာ ရှိသည့်အနက် رب ဆိုသော အသျှင်မြတ်၏ ဤဂုဏ်တော်ဖြင့် တင်ပြခြင်းသည် ထို 'ဂျိဟားဒ်'၌ စစ်ပွဲအတွက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ထွက်စေခြင်း၊ ဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှုအား ထုတ်ဖော်ခြင်းနှင့် အကျင့်စာရိတ္တအား ပြုပြင်ရန်အလို့ငှာ ထွက်စေကြောင်း ရည်ညွှန်း၏။ အကြောင်းမှာ ထိုစစ်ပွဲအား အကြောင်းခံ၍ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုခံနေရသော မွတ်စ္စလင်မ်များအဖို့ အောင်မြင်မှုနှင့် ဝံ့ကြွား၍ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သော ကာဖိရ်များအဖို့ ပထမကတည်းက အပြစ်ဒဏ်အား မြင်တွေ့ခံစားစေခြင်းဖြစ်သည်။

مِنۡ بَيۡتِكَ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ 'အိမ်မှ'ဖြစ်ပြီး အလိုသဘောမှာ 'ကိုယ်တော့်အား ကိုယ်တော်၏ မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်မြတ်မှ အိမ်မှ ထွက်စေခြင်း'ကို ဆိုလိုသည်။ ဋ္ဌမ်ဟူးရ် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များထံတွင် 'အိမ်မှ ထွက်စေခြင်း'ဟူသည် 'မဒီနာရွှေမြို့တော်မှ ထွက်စေခြင်း'ကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းမြို့တော်သည် ဟီဂျ်ရသ်ပြုပြီးနောက်ပိုင်း ကိုယ်တော်၏ ထိုင်ခဲ့သည့် အကြောင်းမှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲသည် ဟီဂျ်ရသ်ပြုပြီး ဒုတိယနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာသော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။ ထို့အတူ بِالۡحَقِّ ဆိုသော စကားလုံးအား ထပ်ဆင့်တင်ပြခြင်းသည် ဤလုပ်ဆောင်ချက်ဟူသရွေ့၊ အမှန်နှင့် အမှားအား ခွဲခြားပြသရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ အခြားအာဏာပိုင်များကဲ့သို့ နိုင်ငံသိမ်းပိုက်လိုစိတ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘုရင်များ၏ အမျက်ဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ချေ။

နောက်ဆုံးအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိထားသည်မှာ-

وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ အုပ်စုတစ်စုသည် ၎င်းစစ်ပွဲအား ခက်ခဲသည်ဟု မှတ်ယူ၍ မနှစ်မြို့ခဲ့ကြချေ။ ဆွဟာဗာများ၏ ဤသို့ ခက်ခဲသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းသည် မည်သို့မည်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြသနည်း။ ၎င်းအား နားလည်သဘောပေါက်ရန်အတွက် ထို့အတူ ရှေ့တွင် တင်ပြမည့် အာယသ်တော်အား နားလည်နိုင်ရန်အတွက် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အစကနဦးအခြေအနေနှင့် အကြောင်းခံများအား ဦးစွာ သိရှိထားရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့ပါ၍ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အဖြစ်အပျက်အလုံးစုံအား နားဆင်ကြလေကုန်။

ဟာဇရသ်အွက်ဗားဟ် ဗင်န် အာမိရ် ﵁ သခင်၏ တင်ပြချက်အရ အဖြစ်အပျက်မှာ ဤသို့တည်း။ အဗူစွဖ်ယာန်းသည် ကုန်သည်အုပ်စုနှင့်တကွ ဆီးရီးယားနိုင်ငံမှ ကုန်ပစ္စည်းများယူ၍ မက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်သို့ ထွက်ခွာသွားကြောင်း ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် မဒီနာရွှေမြို့တော်တွင် ဤသတင်းအား ရရှိသွားလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု၌ မက္ကာဟ်မြို့၏ ကိုရိုက်ရှ်အားလုံးလည်း ပါဝင်လေသည်။ ဟာဇရသ်အွက်ဗားဟ်၏ တင်ပြချက်အရ ၎င်းအရောင်းအဝယ်တွင် ရှယ်ယာမပါဝင်သောသူဟူ၍ မက္ကာဟ်မြို့ရှိ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်မကျန်ချေ။ အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံတွင် ရွှေ (မစ်ကာတစ်ခု) (လေးမာရှာခွဲကို ဆိုလိုသည်။) ရှိခဲ့လျှင်လည်း ၎င်းတို့သည် ထိုအရောင်းအဝယ်၌ မိမိတို့၏ ရှယ်ယာအဖြစ် ပါဝင်ကြလေသည်။ ထိုကုန်သည်အုပ်စု၏ လုပ်ငန်းအားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ ဟာဇရသ်အွက်ဗာဟ်၏ ဆင့်ပြန်ချက်အရ ဒီနား၏ ငါးထောင်ဖြစ်လေသည်။ ဒီနား၏ဆိုသည်မှာ လေးမာရှာခွဲရှိသော ရွှေဒင်္ဂါးကို ဆိုလိုသည်။ ရွှေ၏ ကာလပေါက်ဈေးအရ ၎င်း၏ တန်ကြေးသည် (ငါးဆယ့်တစ်ကျပ်) ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ကျန်ပစ္စည်းအားလုံး၏ တန်ကြေးသည် နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင့်လေးရာအလျှင် ခြောက်ဆယ့်နှစ်သိန်း ဖြစ်ရှိ၏။ ယနေ့ပေါက်ဈေးနှင့် နှိုင်းယှဉ်မည်ဆိုသော် ကုဋေပေါင်းမြောက်မြားစွာ ဖြစ်ရှိသွားလိမ့်မည်။ ထိုကုန်သည်အုပ်စုအား စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုပြုရန်အတွက် ကိုရိုက်ရှ်လူရွယ်ပေါင်း (၇၀) နှင့် ခေါင်းဆောင်များလည်း လိုက်ပါသွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းအချက်များမှ သိရှိရသည်မှာ ဤကုန်သည်အုပ်စုသည် စင်စစ် မက္ကာဟ်မြို့၏ ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်များမှ တည်ထောင်ထားလေသော (ကုမ္ပဏီ) တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဟာဇရသ်ဗဂ်ဝီးဟ် (ရဟ) မှ ဟာဇရသ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် ﵄ စသည့် သခင်များ၏ ဆင့်ပြန်ချက်များဖြင့် ဆင့်ပြန် ထားသည်မှာ ထိုကုန်သည်အုပ်စု၌ ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်များ၏ အစိုးအနင်း စီးသူ (၄၀) သည် ကိုရိုက်ရှ် ခေါင်းဆောင်များအနက်မှ ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့အနက် အမရ် ဗင်န် အားစ်နှင့် မခ်ရမာ ဗင်န် နောင်ဖလ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အထူးတင်ပြရန် လိုအပ်ပေသည်။ ထို့အပြင် ကိုရိုက်ရှ်တို့၏ အကြီးအကျယ်ဆုံး အင်အားမှာ ၎င်းတို့၏ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများသာဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေသည်။ ထိုအင်အားကြောင့် ၎င်းတို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ကိုယ်တော် ﷺ ၏ အပေါင်းအပါများအား အနေကြပ်အောင်ပြု၍ မက္ကာဟ်မြို့အား စွန့်လွှတ်ရန် အတင်းအဓမ္မ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအခါ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည်

ဆီးရီးယားနိုင်ငံမှ ကုန်သည်အုပ်စုများ ပြန်လာသည့် သတင်းအား ရရှိသော် ထိုအချိန်တွင် ၎င်းကုန်သည်အုပ်စုအား ရင်ဆိုင်ရန် ကိုရိုက်၍၏ အင်အားကို ဖြိုခွဲရန် အခွင့်ကောင်းဖြစ်သည်ဟု အကြံရရှိပေသည်။ ဆွဟာဗာများဖြင့် 'မရှ်ဂါရာ'ပြုလုပ်သော် ထိုလသည် ရမ်ဇာန်လဖြစ်သည်။ စစ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ အဆင်သင့်မရှိခဲ့ချေ။ အချို့သော သာဝကများမှ တက်တက်ကြွကြွဖြင့် သတ္တိများအား ထုတ်ဖော်ကြ၏။ သို့သော် အချို့သည် ဆိုးကျိုးကောင်းကျိုးများအား တင်ပြလာလေသည်။ ကိုယ်တော်သည်လည်း အားလုံးအား 'ဂျိဟားဒ်'၌ ပါဝင်ဆင်နွဲရန် အရေးကြီးသည်ဟု မသတ်မှတ်ခဲ့ချေ။ သို့သော် အစီးအနင်းရှိသော သူများသည် ငါကိုယ်တော်နှင့် အတူတကွ လိုက်ပါရန် အမိန့်ရှိလေသည်။ ထိုအခါ မြောက်မြားစွာသောသူများသည် 'ဂျိဟားဒ်'သို့ သွားရောက်ခြင်းမှ ရပ်တန့်သွားခဲ့လေသည်။ သွားလိုစိတ်ပြင်းပြသော သူများသည် ၎င်းတို့၏ အစီးအနင်းများသည် ရွာ၌ ရှိနေ၏။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ အစီးအနင်းများ ရောက်ရှိလာမည်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့လည်း သွားမည်ဟု အခွင့်တောင်းခံကြသည်။ သို့သော် ဤအချိန်သည် စောင့်ဆိုင်း၍ မရသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ သို့ပါ၍ အစီးအနင်းရှိသော သူများသည် 'ဂျိဟားဒ်'စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွဲလိုသောသူများသာလျှင် လိုက်ပါရန် အမိန့်ရှိ၏။ ဤအချိန်သည် ပြင်ပမှ အစီးအနင်းများ တောင်းခံရမည့်အချိန် မဟုတ်ချေ။ ဤအတွက်ကြောင့် အတူတကွ လိုက်ပါရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသော သူအနက်မှလည်း အနည်းငယ်သောသူသာလျှင် အဆင်သင့်ဖြစ်နိုင်သည်။ 'ဂျိဟားဒ်'စစ်ပွဲ၌ လိုက်ပါရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိသော သူများ၏ အကြောင်းခံသည်လည်း ကိုယ်တော်မှ အားလုံးအား စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ရန် 'ဝါဂျိဗ်'အဖြစ် မသတ်မှတ်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဤသည် ကုန်သည်အုပ်စုတစ်စုဖြစ်သည်။ စစ်တပ်တစ်တပ်မဟုတ်ခဲ့ချေ။ ၎င်းတို့အား ရင်ဆိုင်ရာ၌ ကိုယ်တော်နှင့် ကိုယ်တော်၏ အပေါင်းအပါများအား သာပို၍ စစ်တပ်နှင့် စစ်သားများအား လိုအပ်ပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဆွဟာဗာများ၏ မြောက်မြားစွာသော အရေအတွက်သည် ပါဝင်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် 'ဗွပ်က်ယာ'ဟု အမည်ရသော ရေတွင်းသို့ ရောက်ရှိသော် ကိုင်းစ္စ်ဗင်နီ ဆွအ်ဆွအားဟ် ؓ သခင်အား စစ်တပ်အား ရေတွက်ရန် အမိန့်ရှိ၏။ ၎င်းမှ ရေတွက်၍ (၃၁၃) ဦး ရှိကြောင်း အဖြေပေးသော် ကိုယ်တော်သည် ကြား၍ ပျော်ရွှင်သွားပြီး ဤအရေအတွက်သည် အစ္စ်ဟာဗိ သွာလူးက်၏ အရေအတွက်ဖြစ်သည်။ သို့ပါ၍ စစ်ပွဲအောင်မြင်ခြင်းနှင့် ကောင်းသော အတိတ်နိမိတ်ဖြစ်၏။ ဆွဟာဗာနှစ်ပါးနှင့်တကွ ကုလားအုတ်တစ်ကောင်တွင် စီးနင်းလိုက်ပါလေသည်။ အဗူလိုဗာဗာနှင့် ဟဇရတ် အလီ ؓ သခင်တို့သည် ကိုယ်တော်လမ်းလျှောက်ရန် အလှည့်ကျသော် ဤသူများသည် ကိုယ်တော်အား ဆက်လက်၍ စီးနင်းရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တော်မြတ်၏အစား လမ်းလျှောက်ရန် လျှောက်ထားကြသည်။ တမ်းလောကလုံး၏ ကရုဏာတော်ရှင်ဘက်မှ ပြန်လည်ရရှိသော အဖြေသည် ဤသို့တည်း။ 'အသင်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ထက် အင်အားရှိသောသူများ မဟုတ်ကြချေ။ ထို့ပြင် ငါတမန်တော်သည် နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်' ၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှ မိမိ၏ အကျိုးကျေးဇူးအား အသင်တို့အား ပေးရလောက်အောင် ကြွယ်ဝသူတစ်ဦးလည်း မဟုတ်ချေ။' ဤအတွက်ကြောင့် မိမိအလှည့်၌ ကိုယ်တော်မြတ်သည်လည်း လမ်းလျှောက်ခဲ့လေသည်။

အခြားတစ်ဘက်၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ဆီးရီးယားနိုင်၏ ကျော်ကြားသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည့် ‘ဇွရ်ကာ’ဟု အမည်ရသော နေရာသို့ ရောက်ရှိသော ကုန်သည်များ၏ ခေါင်းဆောင် အဗူစွဖ်ယာန်သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ၎င်းတို့၏ ကုန်သည်အုပ်စုအား စောင့်ဆိုင်းနေသည့်သတင်းအား ရောက်ရှိသွားခဲ့လေသည်။ အဗူစွဖ်ယာန်သည် သတိဝီရိယဖြင့် စီမံမှုများအား ပြုလုပ်လေသည်။ ဤကုန်သည်အုပ်စုသည် ‘ယေဂျားဇ်’၏ နယ်နိမိတ်သို့ ဝင်ရောက်လာသော ဖျက်လက်သွက်လက်သောသူတစ်ဦး ဖြစ်သည့် ‘ဇွမ်ဇွမ် ဗင်န် အုမရ်’အား ရွှေ ‘မိစ္စကားလ်’နှစ်ဆယ်အား အခကြေးငွေအဖြစ် ပေး၍ (ငွေသား နှစ်ထောင်ခန့် ရှိလေသည်။) အလျင်မြန်ဆုံး ကုလားအုတ်မပေါ်တွင် စီးနင်းပြီး မက္ကာဟ်မြို့သို့ ၎င်းတို့၏ ကုန်သည်များ ဆွဟာဗာများထံမှ အန္တရာယ်ရှိနေကြောင်း သတင်းပို့ရန် သဘောတူ (စီစဉ်) လိုက်လေသည်။

‘ဇွမ်ဇွမ်ဗင်န်အုမရ်’သည် ထိုခေတ်သမယ၏ ဓလေ့နှင့်အညီ မိမိကုလားအုတ်၏ နားနှင့် နှာခေါင်းအား ဖြတ်တောက်ပြီး မိမိအဝတ်အစားကိုလည်း အရှေ့နှင့်အနောက် စုတ်ဖြဲထားလေသည်။ ဤသည် ၎င်းခေတ်တွင် စိုးရိမ်မှုဖြစ်ခြင်း၏ ကြေညာသော ဓလေ့ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် ကုန်းနှီးအား ပြောင်းပြန်ပြု၍ ကုလားအုတ်၏ ကျောပေါ်တွင် တင်ထားလေသည်။ ဤလက္ခဏာသည် ထိုခေတ်၌ အန္တရာယ်ခေါင်းလောင်းဟု မှတ်ယူကြသည်။ ဇွမ်ဇွမ်ဗင်န်အုမရ်သည် ထိုပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် မက္ကာဟ်မြို့သို့ ဝင်ရောက်သွားသော မက္ကာဟ် တစ်မြို့လုံး ယောက်ယက်ခတ်ပြီး ကိုရိုက်ရှ်တစ်မျိုးသားလုံး တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် အဆင်သင့် ဖြစ်သွားခဲ့လေသည်။ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ စစ်ထွက်နိုင်သောသူများအဖို့ စစ်ထွက်ပြီး အကြောင်းကြောင်းကြောင့် စစ်မထွက်နိုင်သော သူများသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်စား တိုက်ရန်အတွက် စီမံခဲ့လေသည်။ သုံးရက်တာကာလ၌ လက်နက်ခဲယမ်း၊ မီးကျောက်များနှင့်တကွ အားလုံးအဆင်သင့် ဖြစ်ရှိသွားကြလေသည်။

၎င်းတို့အနက် စစ်ပွဲ၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲရန် တုန့်ဆိုင်းနေသော သူများအား သံသယမျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်ကြပြီး မွတ်စ္စလင်မ်များဟု မှတ်ယူကြ၏။ သို့ပါ၍ အထူးသဖြင့် ဤသို့သောသူများအား စစ်ထွက်ရန် အတွက် အဓမ္မတိုက်တွန်းကြလေသည်။ ထင်ထင်ရှားရှား မွတ်စ္စလင်မ်အဖြစ် နေထိုင်ကြပြီး အကြောင်းကြောင်း ကြောင့် ယခုအချိန်အထိ ဟိဂျ်ရည်ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မက္ကာဟ်မြို့၌ နေထိုင်လျက်ရှိကြသော သူများနှင့် ဗနူဟာရှင်မ်မျိုးနွယ်စုမှ မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ကိုယ်ချင်းစာတရားထားရှိသူဟု ထင်မှတ်ရသောသူများ ကိုလည်း ထိုစစ်ပွဲသို့ အဓမ္မ ထွက်ခိုင်းလေသည်။ ၎င်းအဓမ္မထွက်စေသော သူများအနက် ကိုယ်တော် မြတ် ﷺ ၏ ဦးလေးတော်သူ ဟဇရသ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် ؓ နှင့် အဗူသွာလစ်ဗ်၏ သားတော်နှစ်ပါးဖြစ်သော သွာလစ်ဗ်နှင့် အကိုင်းလ်တို့လည်း ပါဝင်လေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ၎င်းစစ်တပ်တွင် လူရွယ်ပေါင်း (၁၀၀၀) နှင့် စီးတော်မြင်း (၂၀၀)၊ သံချပ်ကာအင်္ကျီ (၆၀၀) ပါရှိလေသည်။ ထို့ပြင် စစ်တေးဆိုသူ ကျွန်မများနှင့် ၎င်းတို့၏ တီးမှုတ်ကိရိယာများအား ယူဆောင်၍ ‘ဗဒရ်’ဘက်သို့ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ စခန်းချရာနေရာတိုင်း၌ ၎င်းတို့စားသောက်ရန် အလို့ငှာ ကုလားအုတ် (၁၀) ကောင်အား ‘ဇဗာ’လုပ်ခဲ့လေသည်။

တစ်ဖက်၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ကုန်သည်အုပ်စုသဏ္ဍာန်ဖြင့်သာလျှင် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် အစီအမံပြုလုပ်ပြီး ရမ်ဇာန်လ (၁၂) ရက် စနေနေ့ မဒီနာမြို့မှ ထွက်ခွာခဲ့လေသည်။ ခရီးမြောက်မြားစွာ ကျော်ဖြတ်ပြီး 'ဗဒရ်'အနီးသို့ ရောက်သော် ကိုယ်တော်သည် အဗူစွဖ်ယားန်၏ ကုန်သည်အုပ်စုသတင်းကို ရယူရန် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအား စေလွှတ်ခဲ့လေသည်။ *[မဇှ်ဟရီး]*

သတင်းပေးသောသူများမှာ အဗူစွဖ်ယားန်၏ ကုန်သည်များသည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်လာသောသတင်း ရရှိပြီး မြစ်ကမ်းနံဘေးများ၌ ဖြတ်သန်းသွားကြောင်း ၎င်းတို့အား စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် မွတ်စ္စလင်မ်များအား တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် မက္ကာဟ်မြို့မှ လူရွယ်ပေါင်း (၁၀၀၀) ရှိ စစ်တပ်သည် စစ်ခင်းရန် လာနေကြောင်း သတင်းပေးလေသည်။

ထိုသတင်းမှ ရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်အခြေအနေများကို ပြောင်းပြန်ပြုလုပ်လိုက်သည်မှာ ထင်ရှားနေပေသည်။ ထိုအခါ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ယခုရောက်လာသော စစ်တပ်နှင့် စစ်ခင်းခြင်း၊ မခင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွဟာဗာများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလေသည်။ ဟဇရသ်အဗူအိုက်ယူးဗ် အန်စွာရီနှင့် အချို့သော ဆွဟာဗာများမှ ကျွန်ုပ်တို့ထဲတွင် ၎င်းတို့နှင့် တိုက်ခိုက်ရန် အင်အားမရှိကြောင်း၊ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ၎င်းရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လာခြင်းမဟုတ်ကြောင်း လျှောက်ထားကြလေသည်။ ထိုအခါ ဟဇရသ်အဗူဗကရ် စွဒ္ဒီးက် رضي الله عنه သခင်က အမိန့်တော်အား လိုက်နာကျင့်သုံးရန်အတွက် မတ်တတ်ရပ်လိုက်လေသည်။ တစ်ဖန် ဟဇရသ်ဥမရ် رضي الله عنه သခင်သည်လည်း မတ်တတ်ရပ်ပြီး အမိန့်တော်အား လိုက်နာကျင့်သုံးရန်နှင့် စစ်တိုက်ရန်အတွက် အဆင့်သင့်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်လာ၏။ တစ်ဖန် ဟဇရသ်မစ်က်ဒါးရ် رضي الله عنه သည်လည်း မတ်တတ်ရပ်၍ လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို့၊ အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကိုယ်တော်မြတ်အား အမိန့်ရှိထားသကဲ့သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါလေ။ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တော်နှင့်တကွ ရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် အိစ္စရာအီးလ်မျိုးနွယ်များ ဟဇရသ်မူစာ عليه السلام အား အဖြေပေးသကဲ့သို့ အဖြေပေးမည်မဟုတ်ကြောင်း အသျှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ ပြောဆိုပါသည်။'

اِذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်နှင့် အသင့်အား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသော အသျှင်သာလျှင် သွား၍ စစ်မက်တိုက်ခိုက်ကြပါလေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဤနေရာတွင် ထိုင်နေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ 'ဇားသ်'တော်၏ ကစမ်၊ အကြင်အသျှင်မြတ်မှ ကိုယ်တော်အား စစ်မှန်သော သာသနာနှင့်တကွ စေလွှတ်ခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ ကိုယ်တော်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ဟဗ်ရှားဟ်နိုင်ငံ၏ 'ဗရ်ကွလ်'၊ 'ဂုမားဒ်' နေရာအထိ ခေါ်ဆောင်သွားမည်ဆိုလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တော်နှင့်တကွ စစ်တိုက်ရန် သွားမည်ဖြစ်သည်။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် ၎င်းအား ဒိုအာပေးလေသည်။ သို့သော် ယခုအထိ အန်စွာရီများထံမှ မည်သည့်အသံမှ ထွက်မလာခဲ့ချေ။ ၎င်းအန်စွာရီများသည် ကိုယ်တော်အား ရိုင်းပင်းကူညီမည်ဟု ပြုထားသော ကတိတော်များသည် မဒီနာမြို့တွင်း၌သာဟု ယူဆရပြီး မဒီနာမြို့ပြင်

တွင် ရှိင်းပင်ကူညီမှုမရှိဟုလည်း ယူဆနိုင်သည်။ သို့ပါ၍ ကိုယ်တော်သည် အန်စွာရီအုပ်စုဘက်သို့ လှည့်၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ အချင်းတို့၊ ထို 'ဂျိဟားဒ်'အတွက် ခြေလှမ်းရမည်လော (သို့) မလှမ်းရမည်လော။ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အား အကြံအစည်များ ပေးကြလော့။' ထိုအခါ ဟဇရတ်စအဒ်ဗင်န်မအားဇ် ﵁ အန်စွာရီ သခင်မှ နားလည်ပြီး လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၊ ကိုယ်တော်သည် ကျွန်ုပ်အား မေးမြန်းလိုပါသလော။' ကိုယ်တော်မှ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ဖြေကြား၏။ ဟဇရတ်စအဒ် ဗင်န် မအားဇ် ﵁ မှ ဆက်လက်လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တော်အပေါ် အီမာန် ယူလာပါသည်။ ကိုယ်တော်အမိန့်ရှိသမျှတို့သည် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေထူပါ၏။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အခြေအနေအရ အမိန့်နာခံမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ကတိပြုပါ၏။ သို့ပါ၍ အသျှင်မြတ် အမိန့်ရှိထားသည့် အတိုင်း ကိုယ်တော်မြတ် ဆောင်ရွက်ပါလေ။ ထို 'ဖားသ်'တော်၏ ကစမ်၊ အကြင်အသျှင်မှ ကိုယ်တော်မြတ် အား စစ်မှန်သော သာသနာနှင့်တကွ စေလွှတ်ခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ ကိုယ်တော်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား မြစ်ထဲသို့ ခေါ်ဆောင်သွားမည်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တော်နှင့်တကွ မြစ်ထဲသို့ လိုက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနက် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ပင်လျှင် နောက်ကျန်နေရစ်ခဲ့မည် မဟုတ်ချေ။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် မနက်ဖြန်ပင်လျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ရန်သူနှင့် တိုက်ခိုက်ခွင့် ပေးမည်ဆိုသော် ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ရာ တွင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မည်မဟုတ်ချေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကိုယ်တော်အား ကျွန်ုပ် တို့၏ ဤသို့သော အခြေအနေအား တွေ့မြင်ခံစားစေမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ အကြင်လုပ်ရပ်ကြောင့် ကိုယ်တော်၏ မျက်လုံးအား အေးမြစေမည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် သွားလိုရာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားနိုင်ပါသည်။'

ထိုအခါ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် အလွန်ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် ကုန်သည်အုပ်စုအား အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်အတွက် သွားရန် အမိန့်ပေးလိုက်လေသည်။ ထို့အပြင် ငါကိုယ်တော်အား အလ္လာဟ်အသျှင် မြတ်သည် ထိုအုပ်စုနှစ်စုအနက် အုပ်စုတစ်စုအပေါ် လွှမ်းမိုးလိမ့်မည်ဟု ပေးထားသော ကတိတော်နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းကောင်း ပြောကြားလေသည်။ အုပ်စုနှစ်စုဆိုသည်မှာ အုပ်စုတစ်စုသည် အဗူစွဖ်ယားန် ၏ ကုန်သည်အုပ်စုကို ဆိုလိုပြီး ဒုတိယအုပ်စုမှာ မက္ကာဟ်မြို့မှ ချီတက်လာသော စစ်တပ်ကို ဆိုလို၏။ ဆက်လက်အမိန့်ရှိသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကစမ်၊ မိမိ၏ မျက်လုံးများမှ မုရှ်ရစ်က်များ၏ သတ်ကွင်း အား တွေ့မြင်နေရသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်အပြည့်အဝအား သဖ်စီးရ် အိဗ်နေကစီးရ်နှင့် မဇ္ဇဟရီကျမ်းတို့မှ ကောက်နုတ်တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အဖြစ်အပျက်၏ အကျယ်အား သိရှိပြီးသည့်နောက် ဖော်ပြပါအာယသ် တော်များအနက် ပထမအာယသ်တော်၌ ဤသို့ အမိန့်ရှိထား၏။

وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ မွတ်စ္လင်မ်များ၏ အုပ်စုတစ်စုသည် ၎င်းစစ်ပွဲအား လေးလံသည်ဟု မှတ်ယူခဲ့ ကြသည်။ ဆွဟာဗာများထံ အကြံဉာဏ်တောင်းသောအချိန်၌ အချို့ဆွဟာဗာများ၏ဘက်မှ အင်အားနည်းမှု အား ထုတ်ဖော်ပြသလာကြ၏။ ၎င်းတို့၏ အခြေအနေဘက်သို့ ရည်ညွှန်းထား၏။

ထို့ပြင် ၎င်းအဖြစ်အပျက်၏ အကြောင်းအရာအား ဒုတိယအာယသ်တော်၌ ဤသို့ တင်ပြထား၏။

يُجَادِلُوْنَكَ فِى الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့သည် မှန်ကန်သော အကြောင်းတရားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုမှန်ကန်သော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားခဲ့ပြီးသည့်နောက် မိမိတို့သည် သေရွာသို့ မောင်းနှင်ခြင်းခံရ၍ မရဏသေခြင်းတရားကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်နေကြရသကဲ့သို့ပင် အသင်နှင့် စကားအငြင်းခုံ ပြောဆိုခဲ့ကြကုန်၏။ ဆွဟာဗာများသည် စင်စစ် အမိန့်ဖီဆန်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ချေ။ သို့သော် 'မရှ်ဝါရာ'၏ အဖြေ၌ မိမိတို့ အင်အားနည်းခြင်း၊ သတ်နည်းပါးခြင်းတို့အား ထုတ်ဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အတွေးအခေါ် ထုတ်ဖော်ခြင်းကိုလည်း ၎င်းတို့၏ မြင့်မားသော အဆင့်အတန်းအား ထောက်ရှု၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် မနှစ်သက်ခဲ့ပေ။ သို့ပါ၍ ထိုနေရာ၌ မနှစ်မြို့သော စကားလုံးအား သုံးနှုန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

وَاِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى
الطَّآئِفَتَيْنِ اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ
تَكُوْنُ لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ٧

၈ : ၇ ။ ။ ထို့ပြင် (ပြန်လည်အောက်မေ့သတိရကြလေကုန်။) အကြင်အခါဝယ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား အုပ်စုနှစ်စုအနက် တစ်စုနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုတစ်စုသည် အသင်တို့၏ လက်တွင်းသို့ အမှန်ပင် ကျရောက်လိမ့်မည်ဟု ကတိပြုလျက် ရှိတော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် အသင်တို့သည် ဆူးငြောင့်၊ လက်နက်မပါသော အုပ်စုသာလျှင် မိမိတို့၏ လက်တွင်းသို့ ကျရောက်ရန် မျှော်လင့်တောင့်တလျက် ရှိကြကုန်သည်။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ အမိန့်တော်များဖြင့် အမှန်တရားကို အမှန်တရားအဖြစ် ထင်ရှားစေတော်မူရန်လည်းကောင်း၊ ကာဖိရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့၏ အခြေအမြစ်ကို (လုံး၀) ဖြတ်တောက်တော်မူရန်လည်းကောင်း ရည်စူးတော်မူပေသည်။

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ٨ج

၈ : ၈ ။ ။ (ယင်းသို့ ရည်စူးတော်မူခြင်းကား) အပြစ်ရှိသောသူတို့သည် နှစ်သက်ကြမည်မဟုတ်သော်လည်း အမှန်သည် အမှန်ပင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေတော်မူရန်နှင့် အမှားသည် အမှားပင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေတော်မူရန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

إِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ
مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ⑨

၈ : ၉ ။ ။ (ပြန်လည်သတိရကြလေကုန်။) အကြင်အခါ၀ယ် အသင်တို့သည် မိမိတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်ထံတော်တွင် ကူညီစောင်မတော်မူရန် လျှောက်ထားပန်ကြားလျက် ရှိကြလေသည်။ ၎င်းနောက် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ပန်ကြားချက်ကို (လက်ခံတော်မူ၍) ကေန်စင်စစ် ‘ငါအသျှင်မြတ်သည် ကေန်စင်စစ် အသင်တို့အား တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး (ဆက်တိုက်) လာကြမည်ဖြစ်သော ‘မလာအေကာဟ်’ ကောင်းကင်တမန်တစ်ထောင်ဖြင့် ကူညီစောင်မတော်မူမည်’ ဟု ပြန်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ
بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ⑩ ع

၈ : ၁၀ ။ ။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ယင်း (ကဲ့သို့ ကောင်းကင်တမန် စေလွှတ်၍ ကူညီတော်မူမည်ဟု) ကတိပေးတော်မူခြင်းမှာ အသင်တို့အဖို့ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သတင်းဖြစ်ရန်နှင့် ထိုသတင်း (ကို ကြားသိရခြင်းအား) ဖြင့် အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးများသည် နှစ်သိမ့်တည်ငြိမ်မှု ရရှိရန်အတွက်သာလျှင် ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ အမှန်စင်စစ် အောင်မြင်မှုသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်၌သာလျှင် ရှိသည်။ ကေန်မလွဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တန်ခိုးတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသျှင်၊ ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အသင်တို့သည် ထိုအချိန်ကို သတိရကြကုန်။ အကြင်အခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ထိုအုပ်စုနှစ်စုထဲမှ (ဆိုလိုသည်မှာ ကုန်သည်အုပ်စုဖြစ်မည်။ (သို့) စစ်တပ်အုပ်စု ဖြစ်မည်။) အုပ်စုတစ်စုနှင့် ပတ်သက်၍ ကတိတော်ပြုလျက်ရှိသည်မှာ ထိုအုပ်စုသည် အသင်တို့လက်ဝယ် ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လွှမ်းမိုးခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ ဤကတိတော်သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အပေါ် ကျရောက်လာသော ဝဟီတော်နှင့် အမိန့်သဟဲဖြင့် တိုက်ရိုက် မွတ်စလင်မ်များနှင့် ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့အနေနှင့် လက်နက်မဲ့အုပ်စုဖြစ်သော ကုန်သည်အုပ်စုသည် အသင်တို့လက်ဝယ် ရောက်ရှိလာရန် မျှော်လင့်နေကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်လည်း မိမိ၏ အမိန့်တော်များကို အမှန်အတိုင်း တိတိကျကျ ဖြစ်လိုသည်။ မွတ်စလင်မ်များကို အောင်မြင်မှုပေးပြီး ကာဖိရ်များ၏ အခြေအမြစ်ကိုပင် ချေဖျက်ပစ်စေလိုသည်။ သို့မှသာ အမှန်တရားသည် အမှန်အတိုင်းဖြစ်ပြီး အမှားသည် အမှားအတိုင်း လက်တွေ့ကျကျ ဖြစ်မည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ပျက်ခြင်းသည် ကေန်အမှန် ဤအပြစ်ရှိသောသူများသည် ရှုံးနိမ့်ခြင်း၊ လွှမ်းမိုးခံရခြင်းကို မည်မျှပင်

မနှစ်သက်စေကာမူ ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်မည်။ ထိုအချိန်ကို အသင်တို့ သတိရတသကြကုန်။ အကြင်အခါဝယ် အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ အရေအတွက်နည်းပါးခြင်းနှင့် စစ်လက်နက်ကိရိယာများ နည်းပါးပြီး ရန်သူ၏ အရေအတွက်များပြားသည့်အတွက် မိမိတို့၏ အသျှင်မြတ်ထံတော် လျှောက်ထားတောင်းခံလျက် ရှိကြသည်။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ လျှောက်ထားချက်ကို ကြားတော်မူပြီး ကတိပြုတော်မူသည်မှာ အသင်တို့အား ဖရစ်ရှ်သာဟ်အပါး (၁၀၀၀) ဖြင့် ကူညီစောင်မတော်မူမည်။ ယင်းဖရစ်ရှ်သာဟ်များသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ကျရောက်လျက်ရှိမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ဤသို့ ကူညီစောင်မမှု ပေးရခြင်း၏ ဆင်ခြင်တုံတရားသည် အသင်တို့အား အောင်မြင်မှုရရှိရန် သတင်းကောင်းပါးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးသားများ တည်ငြိမ်မှုရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူသားတို့အား ဖြေသိမ့်ရန်အတွက် အကြောင်းတရားများ လိုအပ်သည့်အတွက် ထိုအရာများကို စုစည်းတင်ပြလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မှချကေန် အဆိုပါအတိုင်း ကူညီမှုရရှိခြင်းနှင့် အောင်မြင်မှုရရှိခြင်းသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှဖြစ်၏။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသျှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူ၏။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ခမ္ဘသတ်များ

ရှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အာယသ်တော်တွင် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အဖြစ်အပျက်များသည်လည်းကောင်း၊ ထို 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် အသျှင်မြတ်ဘက်တော်မှ မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ကူညီမှုများသည်လည်းကောင်း၊ သီးသန့်အားဖြင့် ချီးမွမ်းသော ဆုလာဘ်တော်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ယခု ပထမနှင့် ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိထားသည်မှာ အကြင်အခါဝယ် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် သာဝကကြီးများထံ ကိုရိုက်ရှ်တို့၏ အလွန်အင်အားတောင့်တင်းသော တပ်ဖွဲ့တစ်စုသည် မိမိတို့၏ ကုန်သည်အုပ်စုအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် မက္ကာဟ်မြို့မှ ထွက်ခွာလာနေသော သတင်းရရှိလေသည်။ ယခုအခါ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ ရှေ့ဝယ် ရင်ဆိုင်ရန် အုပ်စုနှစ်စု ဖြစ်သွားပေသည်။ တစ်ခုမှာ ကုန်သည်အုပ်စု ဖြစ်ပြီး၊ ထိုအုပ်စုကို ဆင့်ပြန်ချက်တွင် عِير ဟူသော စာလုံးဖြင့် မိန့်တော်မူထားလေသည်။ အခြားအုပ်စုမှာ မက္ကာဟ်မြို့မှ ထွက်ခွာသွားပြီးဖြစ်သော လက်နက်အင်အားအပြည့်အစုံနှင့် စစ်တပ်အုပ်စုဖြစ်သည်။ ထိုစစ်တပ်ကို ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် نَفِير ဟူသော အမည်ဖြင့် အမိန့်ရှိထားပေသည်။ ဤအာယသ်တော်တွင် ဖော်ပြပါနေသည်မှာ ထိုအချိန်တွင် အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ တမန်တော်နှင့် ၎င်းတမန်တော်၏ အကြောင်းခံဖြင့် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား ကတိတော်ပြုသည်မှာ ထိုအုပ်စုနှစ်စုအနက်မှ တစ်စုအပေါ် အသင်တို့သည် ပြည့်ဝစွာ လက်ဝယ် သိမ်းပိုက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသိမ်းပိုက်နိုင်သော အုပ်စုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသင်တို့ လိုလားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ယခု ပေါ်လွင်နေသည်မှာ ကုန်သည်အုပ်စုအား လက်ဝယ်သိမ်းပိုက်ရာတွင် လွယ်ကူမှုရှိပြီး လက်နက်အင်အားမပါရှိသောကြောင့် သိမ်းပိုက်ရာတွင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု မရှိပေ။ ၎င်းလက်နက်အင်အား အပြည့်အစုံ

ဖြင့် မက္ကာဟ်မြို့မှ ချီတက်လာသော စစ်တပ်အား တိုက်ခိုက်ရန် များစွာ ခက်ခဲလှပေသည်။ (မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် လက်ဝယ် သိမ်းပိုက်အောင်နိုင်မှု ချီးမြှင့်ရန် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ကတိပြုမှုသည် မည်သည့်အုပ်အပေါ်၌ဟူ၍ မကွဲပြားပေ။) ထိုမကွဲပြားသော ကတိတော်အား ကြားသိသောအခါ သာဝကကြီးများ အများစုသည် လက်နက်မဲ့ ကုန်သည်အုပ်စုအပေါ် လက်ဝယ်သိမ်းပိုက်အောင်နိုင်ရန် လိုလားလေသည်။ သို့သော် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် အခြားသောသာဝကကြီးများက အသျှင်မြတ်၏ အရိပ်အမြွက်ဖြင့် မိန့်မြွက်မှုကြောင့် ဤကဲ့သို့ ဆန္ဒထားကြသည်မှာ လက်နက်အင်အား အပြည့်အစုံနှင့် ချီတက်လာနေသော တပ်ဖွဲ့အပေါ် အောင်နိုင်မှုရလျှင် သာပို၍ ကောင်းမြတ်ပေသည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် လက်နက်မဲ့ ကုန်သည်အုပ်စုအပေါ် အောင်နိုင်မှုရရန် လိုလားကြသော မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် သတိပေး မိန့်မြွက်ထားသည်မှာ အသင်တို့သည် မိမိကိုယ်မိမိ သက်သာမှုရရှိရန်လည်းကောင်း၊ အခက်အခဲများမှ လွတ်ကင်းမှုရရှိရန် လက်နက်မဲ့ ကုန်သည်အုပ်စုအပေါ် အောင်နိုင်မှုရရှိရန် အသင်တို့ လိုလားပေသည်။ သို့သော် အသျှင်မြတ်သည် အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် ရရှိရန် လိုလားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အသျှင်မြတ်သည် အမှန်တရားကို အမှန်တရားအဖြစ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေပြီး ကာဖိရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်သူများအား အမြစ်ပါမကျန် လိုလားပေသည်။ ၎င်းပေါ်လွင်နေသည်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် လက်နက်အင်အား အပြည့်အစုံနှင့် ချီတက်လာသော တပ်ဖွဲ့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ပြီး ထိုတပ်ဖွဲ့အပေါ် အောင်နိုင်မှုရရှိမှသာလျှင် ထိုလိုလားချက် ပြည့်ဝမည် ဖြစ်သည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် (ကုန်သည်အုပ်စုနှင့် တိုက်ခိုက်လိုက်သော်) မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် သတိပေး မိန့်မြွက်ထားသည်မှာ အသင်တို့ နှစ်သက်သော လမ်းစဉ်သည် သူရဲဘောကြောင်သော၊ စည်းစိမ်ခံစားလိုသော လမ်းစဉ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအကျိုးကျေးဇူးအားဖြင့်လည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာ ခံစားရမည့် လမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အသျှင်မြတ်သည် မြင့်မားသော လုံ့လဝီရိယ၊ ကြီးမားသော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အမြဲတစေ ခံစားရမည့် အကျိုးအမြတ်များကို လိုလားပေသည်။

တစ်ဖန် ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် သီးသန့်အားဖြင့် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် အမိန့်ရှိထားသည်မှာ အသျှင်မြတ်၏ ဤတန်ခိုးတော်၏ လက်အောက်တွင် မည်သည့်အရာမှ မလွတ်ကင်းနိုင်ပေ။ အကယ်၍ အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များအား ကုန်သည်အုပ်စုအပေါ် အောင်နိုင်မှု ပေးလိုလျှင်လည်း အောင်နိုင်မှု ပေးနိုင်သော အသျှင်မြတ် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် အသျှင်မြတ်သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် သာဝကကြီးတို့၏ ဂုဏ်အရှိန်အဝါ မြင့်မားစေရန် 'အမှန်တရားကို အမှန်၊ မှားယွင်းသော လမ်းကို လမ်းမှားသည်ဟု ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ကွဲပြားခြားနားစေရန်အတွက် လက်နက်အင်အား အပြည့်အစုံနှင့် ချီတက်လာသော' တပ်ဖွဲ့နှင့် တိုက်ခိုက်ပြီး ၎င်းတပ်ဖွဲ့အပေါ် အောင်နိုင်မှုရရှိရန် လိုလားပေသည်။

ဤနေရာတွင် ထိုအချက်လည်း စဉ်းစားသင့်သည်မှာ အသျှင်မြတ်သည် အလုံးစုံကို သိရှိတော်မူသော အသျှင်၊ ၎င်းလုပ်ရပ်တိုင်း၏ နောက်ဆုံးရလဒ်ကို သိရှိတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်သည်။ အသျှင်မြတ်အတွက် မကွဲပြားသော ကတိတော်ကို ပြုခြင်းမှာ အဘယ်ကဲ့သို့ 'ဟိက်မသ်'တော်ရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့

မသိရှိနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မကွဲပြားသော ကတိတော်ပြုထားသည်မှာ ထိုအုပ်စုနှစ်အုပ်စုအနက်မှ တစ်စုအပေါ် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား အောင်နိုင်မှု ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် အသျှင်မြတ်သည် တစ်ခုခုကို သီးသန့်ရွေးချယ်သတ်မှတ်၍ မိန့်တော်မူနိုင်သည့် အသျှင်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤမကွဲပြားမှုသည် ဆွဟာဗာကြီးများကို စမ်းစစ်ရန်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ထိုသာဝကကြီးတို့သည် ခက်ခဲသော လုပ်ငန်းကို နှစ်သက်ပါသလော။ လွယ်ကူသော လုပ်ငန်းကို နှစ်သက်ပါသလော။ ၄င်းသာဝကကြီးတို့၏ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာကို စစ်ဆေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာကို အကြောင်းပြု၍ မြင့်မြတ်သော အဆင့်အတန်းကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအသျှင်မြတ်သည် ဆွဟာဗာကြီးတို့ကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု မရှိရန် သင်ကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

တတိယနှင့် စတုတ္ထအာယသ်တော်များအတွင်း အမိန့်တော်မူထားသည်မှာ အကြင်အချိန်အခါဝယ် လက်နက်အင်အားအပြည့်အစုံနှင့် တပ်ဖွဲ့အား တိုက်ခိုက်ရန် ထွက်ခွာလာပြီးနောက် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိအပေါင်းအပါတို့အား စစ်ဆေးသောအခါ (၃၁၃) ဦးတို့သာ တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ၄င်းတို့အနက်မှ အများစုသည် လက်နက်မဲ့များ ဖြစ်ပေသည်။ ၄င်းမိမိတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်မည့် တပ်ဖွဲ့တွင် ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် လူအင်အား (၁၀၀၀) နှင့် လက်နက်အင်အားအပြည့် ပါရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် ကူညီမှုရရန်အတွက် ဆုမွန်ဒိုအာတောင်းရန် လက်မြှောက်တော်မူလေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဒိုအာတောင်းပြီး ဆွဟာဗာများက 'အာမီးန်' ဟု ရွတ်ဆိုလေသည်။ ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န်အဗ္ဗားစ် ؓ သခင်သည် ကိုယ်တော်မြတ်ရွတ်ဆိုသော ဒိုအာစာလုံးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင့်ပြန်သည်မှာ 'အို၊ အသျှင်မြတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် အသျှင်မြတ်ပြုထားသည့် ကတိတော်ကို အမြန် ပြည့်ဝစေတော်မူပါ။ အို၊ အသျှင်၊ အကယ်၍ ဤနည်းပါးသော မွတ်စ္စလင်မ်အုပ်စုသည် ပျက်သုဉ်းပျက်စီးသွားပါက မြေပထဝီတွင် အသျှင်မြတ်အား ကိုးကွယ်ရန် မည်သူမှ ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြေပထဝီတစ်ခုလုံးတွင် အချို့သော ခဝပ်ကိုးကွယ်သော မွတ်စ္စလင်မ်များမှအပ ကာဖိရ်၊ ရှရစ်ကတို့နှင့် ပြည့်နှက်နေလေသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဤနည်းအတိုင်းပင် ဆုမွန်ဒိုအာတောင်းရာ၌ ငိုယိုလျက် ရှိပေသည်။ **ဆုမွန်ဒိုအာတောင်းလျက်** ပခုံးပေါ်မှ ဝတ်ရုံတော်သည် ကျသွားလေသည်။ ဟဇရသ်အဗူဘကရ် ؓ သခင်သည် အရှေ့ကို ဝတ်ရုံတော်ကို ကောက်ယူပြီး ပြန်လည်ခြုံပေးလေသည်။ ၄င်းက လျှောက်ထားသည်မှာ အို၊ ကိုယ်တော်၊ အသင်သည် များစွာ သောကမရောက်လေနှင့်။ အသျှင်မြတ်သည် အသင့်ဒိုအာကို မုချ လက်ခံမည်ဖြစ်ပြီး ၄င်းက မိမိ၏ ကတိတော်အား ပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော်၌ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ ဟူသော စာလုံးဖြင့် ဖော်ပြပါ အဖြစ်အပျက်ကို မိန့်တော်မူနေခြင်းဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုအချိန်ကို အသင်တို့ မှတ်သားထားရန် ထိုက်ပေသည်။ အကြင်အချိန်အခါဝယ် အသင်တို့သည် မိမိ၏အသျှင်မြတ်ထံ လျှောက်ထားလျက်ရှိကြပြီး ကူညီမှုများ တောင်းခံလျက် ရှိကြသည်။ ဤလျှောက်တင်မှုသည် အမှန်စင်စစ် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ဘက်တော်မှ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သာဝကကြီးများအားလုံးသည် 'အာမီးန်' ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ထိုလျှောက်တင်ချက်တွင် အကျုံးဝင်ပေသည်။

ထို့နောက်တစ်ဖန် ထိုဆုမွန်ဒိုအာကို လက်ခံတော်မူကြောင်း အမိန့်ရှိသည်မှာ-

فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّیْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ

ဆိုလိုသည်မှာ အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ လျှောက်တင်ချက်ကို ကြားသိတော်မူပြီးနောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ ကောင်းကင်တမန်အပါး (၁၀၀၀) သည် အသင်တို့အား ကူညီတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ အကြင် ကောင်းကင်တမန်များသည် တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး အသင်တို့ထံ တန်းစီ၍ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ကောင်းကင်တမန်များကို အသျှင်မြတ်သည် အနိုင်းမဲ့အင်အား ချီးမြှင့်တော်မူမည်။ ဟဇရသ်လူးသ် عليه السلام အုပ်စုကို ဖျက်ဆီးရန် မြေပထဝီကို ပြောင်းပြန်လှန်သောအခါ ဟဇရသ်ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام ၏ တောင်းပံ တစ်ဖက်ဖြင့် လုံလောက်ပြီး ယခု စစ်ပွဲတွင် ကူညီရန် ဖရစ်ရှ်သာဟ်အပါး (၁၀၀၀) ကို စေလွှတ်ခြင်းဖြင့် မည်မျှ အင်အားချီးမြှင့်သည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။ အမှန်စင်စစ် ဤမျှအင်အားများသော ကောင်းကင်တမန်များကို စေလွှတ်ရန် မလိုအပ်ပေ။ ကောင်းကင်တမန်တစ်ပါးနှင့်ပင် လုံလောက်ပေသည်။ သို့သော် အသျှင်မြတ်သည် မိမိကျေးကျွန်များ၏ စိုးရိမ်မှုများကို ပပျောက်စေရန် ၎င်းတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်သော အုပ်စု၏ အရေအတွက်နှင့်အညီ ကောင်းကင်တမန်များကို စေလွှတ်ရန် အသျှင်မြတ်သည် ကတိပြုတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးကျွန်များ၏ စိတ်နှလုံးသားသည် ပြည့်ဝစွာ ငြိမ်းချမ်းသွားသည်။

စတုတ္ထအာယသ်တော်တွင်လည်း ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်မြွက်ထားလေသည်။

وَمَاجَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ

ဆိုလိုသည်မှာ အသျှင်မြတ်သည် ဤသို့ ကူညီခြင်းသည် အသင်တို့အား ကောင်းသတင်းပေးရန် အလို့ငှာ အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးသားအား ထိုကူညီမှုကြောင့် ငြိမ်းချမ်းသွားကြပေသည်။

'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် အသျှင်မြတ်သည် ကောင်းကင်တမန်များအား စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်း ကောင်းကင်တမန်များ၏ အရေအတွက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤနေရာတွင် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၁၀၀၀) ဟု ဖော်ပြထားပေသည်။ သို့သော် 'စူရာဟ်အာလေအင်မ်ရာန်'တွင် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၃၀၀၀) (သို့) (၅၀၀၀) ဟု မိန့်မြွက်ထားလေသည်။

ဤသို့ အရေအတွက် ကွဲပြားခြင်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် ကွဲလွဲသော ကတိတော်သုံးခုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုကတိတော်ပြုမှုသည်လည်း အခြေအနေအားဖြင့်လည်း ကွဲပြားနေပေသည်။

ပထမကတိတော်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် မွတ်စ္စလင်မ်အများစု၏ ဆုမွန်ဒိုအာကြောင့် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၁၀၀၀) ကို စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။

ဒုတိယကတိတော်မှာ ကောင်းကင်တမန်အပါး (၃၀၀၀) စေလွှတ်မည့် ကတိတော်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ကတိပြုရခြင်း၏ အကြောင်းခံကို 'စူရာဟ်အာလိအင်မ်ရာန်'တွင် ပထမတင်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ကာဖိရ်ကိုရိုက်ရှ်၏ စစ်တပ်အတွက် စစ်ကူများ ထပ်မံရောက်ရှိလာနေသည်ဟူသော သတင်းစကား

ကို မွတ်စ္စလင်မ်များ ကြားသိရသော အချိန်တွင် ဤကတိတော်အား ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ရူးဟွလ်မအာနီကျမ်းတွင် အိဗ်နေအဗီရှိုင်ဗာဟ်နှင့် အိဗ်နွလ်မွန်ဇိရ် အစရှိသော သခင်များထံမှ ရှအ်ဗီသခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားသည်။ ၄င်းမှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲနေ့တွင် ကရ်ဇ် ဗင်န် ဂျာဗိရ်မုဟာရိဗီသည် မုရှ်ရစ်ကတ်တို့ကို အကူအညီပေးရန် စစ်ကူခေါ်ဆောင်လာနေသည်။ မွတ်စ္စလင်မ်များထံ သတင်းရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခါ မွတ်စ္စလင်မ်တို့သည် တုန်လှုပ်ချောက်ခြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုအခါ 'စူရာဟ်အာလေ့အင်မ်ရာန်'၏ အာယသ်တော် ကျရောက်လာသည်။

اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَا فٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَ لِيْنَ

ထိုအာယသ်တော်တွင် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၃၀၀၀) အား အကူအညီပေးရန်၊အတွက် မိုးကောင်းကင်မှ စေလွှတ်ရန် ကတိတော်ပြုထားပေသည်။

တတိယကတိတော်မှာ ကောင်းကင်တမန်အပါး (၅၀၀၀) စေလွှတ်မည်ဆိုသည်မှာ အချို့စည်းကမ်းချက်များ၌ သတ်မှတ်ထားသည်မှာ အကယ်၍ ရန်သူဘက်မှ ရုတ်တရက် တိုက်ခိုက်လာပါက ကောင်းကင်တမန်အပါး (၅၀၀၀) စေလွှတ်မည်ဟု ကတိပြုထားပေသည်။ ထိုကတိတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ 'စူရာဟ်အာလေအင်မ်ရာန်'၏ အထက်ပါအာယသ်တော်ပြီးနောက် ဤသို့ မိန့်မြွက်ထားသည်မှာ-

بَلٰٓى اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ
رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلَافٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ အသင်တို့သည် ကြံ့ခိုင်ရပ်တည်နေမည်။ 'သက္ကဝါ'တရားပေါ်၌ ရပ်တည်မည်။ ၄င်းရန်သူများဘက်မှ ရုတ်တရက် တိုက်ခိုက်လာပါက အသင်တို့၏ အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ကူညီမှုပြုရန် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၅၀၀၀) အား စေလွှတ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များက မိန့်သည်မှာ အထက်ပါကတိတော်တွင် စည်းကမ်းချက် (၃) ချက်ပါရှိသည်။ ၄င်းတို့မှာ-

(၁) ကြံ့ခိုင်စွာ တိုက်ခိုက်ခြင်း၊
(၂) 'သက္ကဝါ'တရားနှင့် တိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့်
(၃) အမှတ်မထင် တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပထမအချက်သည် ဆွဟာဗာကြီးများတွင် ရှိပြီးသော အချက်များဖြစ်သည်။ ၄င်းကွင်းပြင်တွင် အစမှအဆုံးအထိ မည်သူကမှ ဆန့်ကျင်မှုမပြုခဲ့ပေ။ သို့သော် တတိယစည်းကမ်းဖြစ်သော အမှတ်မထင် တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် မကျရောက်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၅၀၀၀) လည်း မကျရောက်လာပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် ကောင်းကင်တမန်အပါး (၁၀၀၀) မှ အပါး (၃၀၀၀) အတွင်း လည်ပတ်နေ

ပေသည်။ ၎င်းဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်မှာ အပါး (၂၀၀၀) နှင့်အတူ စုစုပေါင်းအပါး (၃၀၀၀) စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းအလျှင် စေလွှတ်လိုက်သော အပါး (၁၀၀၀) အပြင် အပါး (၃၀၀၀) အား သီးသန့်စေလွှတ်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဤနေရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါအချက်ကို ဂရုပြုသင့်သည်မှာ အထက်ပါအာယသ်တော် (၃) ပိုဒ်တွင် ကောင်းကင်တမန်အဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့ စေလွှတ်ရန် ကတိပြုထားသည်။ ၎င်းအဖွဲ့တိုင်းအား ဂုဏ်ထူးဝိသေသတစ်ခုစီနှင့်အတူ အမိန့်ရှိထားသည်။ 'စူရာဟ်အန်ဖွားလ်'၏ အာယသ်တော်တွင် အပါး (၁၀၀၀) စေလွှတ်ရန်ကတိပြုထားပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်တွင် ကောင်းကင်တမန်များ၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသမှာ مُرْدِفِيْنَ ဟု မိန့်ဆိုထားပေသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'နောက်မှ ကပ်လိုက်လာသောသူများ' ဖြစ်သည်။ ထိုအဓိပ္ပာယ်အရ သိရှိရသည်မှာ ဤအဖွဲ့နောက် အခြားအဖွဲ့လည်း လာရန်ရှိပေသည်။ ၎င်း 'စူရာဟ်အာလေ့အင်မ်ရာန်'၏ ပထမအာယသ်တော်တွင် ကောင်းကင်တမန်၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသမှာ مُنْزَلِيْنَ ဟု မိန့်ဆိုထားပေသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကောင်းကင်တမန်များအား မိုးကောင်းကင်မှ စေလွှတ်ခြင်းခံရပေသည်။ ဤအဓိပ္ပာယ်သည် ဖော်ပြလျက်ရှိ သည်မှာ မြေပြင်ပေါ်တွင် ရောက်နှင့်ပြီးသော ကောင်းကင်တမန်များအား ကူညီရန် နောက်ထပ်ကောင်းကင် တမန်များအား စေလွှတ်တော်မူခဲ့သည်။ 'စူရာဟ်အာလေ့အင်မ်ရာန်'၏ ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် အပါး (၅၀၀၀) ဟု မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်တွင် ကောင်းကင်တမန်တို့၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသမှာ مُسَوِّمِيْنَ ဟု မိန့်ဆိုထားပေသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'သီးသန့်ဝတ်စုံများနှင့် အမှတ်အသားနှင့်တကွ' ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ပမာဆိုရသော် ဟဒီးစ်တော်များတွင် ဆင့်ပြန်ချက်လာရှိသည်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် မိုးကောင်းကင်မှ ဆင်းသက်လာသော ကောင်းကင်တမန်များ၏ ခေါင်းပေါင်းမှာ အဖြူရောင်ဖြစ်သည်။ ၎င်း 'ဟုနိုင်းန်'စစ်ပွဲတွင် ရောက်လာကြသော ကောင်းကင်တမန်များ၏ ခေါင်းပေါင်းမှာ အနီရောင်ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိထားသည်မှာ-

وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ

ထိုအာယသ်တော်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား သတိပေးထားသည်မှာ မည်သည့်အကူအညီပင် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အားလုံးသည် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ ဖြစ်သည်။ ကောင်းကင်တမန်တို့၏ အကူအညီသည်လည်း အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အသင်တို့၏ အရှုသည် အသျှင်မြတ်ဘက်၌သာ ရှိနေရမည်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အလွန်တန်ဖိုးကြီးတော်မူသော အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူပေသည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم
مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ
الشَّيْطَٰنِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ⑪

၈ : ၁၁ ။ ။ (ပြန်လည်သတိရကြလေကုန်။) အကြင်အခါဝယ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ထံတော်မှ အသင်တို့အပေါ်၌ အမောအပန်းပြေစေရန်အလို့ငှာ ငိုက်မျည်းခြင်းကို ဖုံးလွှမ်းစေတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့အပေါ်ဝယ် မိုးကောင်းကင်မှ (မိုး) ရေကို ရွာသွန်းစေတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရွာသွန်းစေခြင်းမှာ အသင်တို့အား သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေတော်မူရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့ (၏ စိတ်နှလုံးတွင်း) မှ ရှိုက်သွာန်၏ လှုံ့ဆော်အကြံပေးချက် (တည်းဟူသော အညစ်အကြေး) ကို ပပျောက်စေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးများကို ကြံ့ခိုင်စေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ (အသင်တို့၏) ခြေများကို ထို (မိုးရေ) ဖြင့် မြဲမြံ ခိုင်မြဲစေရန်အတွက်လည်းကောင်း ဖြစ်ပေသည်။

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۚ
سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ
الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ⑫

၈ : ၁၂ ။ ။ (ပြန်လည်၍ သတိရကြလေကုန်။) တစ်ရံရောအခါ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် 'မလာအေ့ကာဟ်' ကောင်းကင်တမန်များထံ (ဤသို့) 'ဝဟီ' အမိန့်တော် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ငါအသျှင်မြတ်သည် ကေန်စင်စစ် အသင်တို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား (ကြံ့ခိုင်စွာ) တည်မြဲစေကြလေကုန်။ မကြာမီပင် ငါအသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြသော သူတို့၏ စိတ်နှလုံးများ၌ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းကို ထည့်သွင်းပေးတော်မူမည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ၎င်း (ကာဖိရ်) တို့၏ လည်ဂုတ်များကို ခုတ်ဖြတ်ကြလေကုန်။ ထိုနည်းတူစွာ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ လက်ချောင်းများ၏ အဆစ်များကို တစ်ခုစီ ဖြတ်တောက်ကြလေကုန်။'

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَن يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ
اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑬

၈ : ၁၃ ။ ။ ဤ (အမိန့်တော်) သည်ကား ယင်း (မုရှ်ရစ်က်) တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အားလည်းကောင်း ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသောကြောင့် (ချမှတ်တော်မူသော အမိန့်တော်) ပင်

ဖြစ်သည်။ စင်စစ် မည်သူမဆို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အားလည်းကောင်း ဆန့်ကျင်ပါမူ ဧကန်မလွဲ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ပြင်းထန်စွာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။

ذٰلِكُمْ فَذُوْقُوْهُ وَاَنَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾

၈ : ၁၄ ။ ။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ဤ (ပြစ်ဒဏ်) ကို မြည်းစမ်းကြလေကုန်။ ၎င်းပြင် ဧကန်မလွဲ ကာဖိရ်သွေဖည် ငြင်းပယ်ကြသော သူတို့ ခံစားရန်အလို့ငှာ 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံ၏ ပြစ်ဒဏ်သည် အသင့်ရှိသည် (ကိုလည်း ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်။)

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အသင်တို့ ထိုအချိန်အား ပြန်လည်သတိရကြလေကုန်။ အကြင်အခါဝယ် ထိုအသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ထံတော်မှ အသင်တို့အပေါ်၌ အမောပြေစေရန်အလို့ငှာ ငိုက်မြည်းခြင်းကို ဖုံးလွှမ်းစေတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့အပေါ်ဝယ် မိုးကောင်းကင်မှ မိုးရေကို ရွာသွန်းစေတော်မူခဲ့သည်။ ထိုမိုးရေကြောင့် အသင်တို့သည် 'ဝူဇူ'မရှိခြင်း၊ ဂုစူလ်မရှိခြင်းတို့မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေတော်မူရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမိုးရေကြောင့် အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးတွင်းမှ ရှိုက်သွာန်၏ လှုံ့ဆော်အကြံပေးချက်တည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ပပျောက်စေရန်အတွက်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးများကို ကြံ့ခိုင်စေရန်အတွက်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့၏ ခြေများကို ထိုမိုးရေဖြင့် မြဲမြံခိုင်မြဲစေရန်အတွက်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

အသင်တို့ ပြန်လည်သတိရကြလေကုန်။ တစ်ရံရောအခါ အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ကူညီမှုပြုရန် ကောင်းကင်တမန်များထံ ဤသို့ ဝဟီအမိန့်တော် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

ငါအသျှင်မြတ်သည် ဧကန်စင်စစ် အသင်တို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား ကြံ့ခိုင်စွာ တည်မြဲစေကြလေကုန်။ မကြာမီ ငါအသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်တို့၏ စိတ်နှလုံးများ၌ ကြောက်ရွံ့ထိပ်လန့်ခြင်း ထည့်ပေးတော်မူမည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ၎င်းကာဖိရ်တို့၏ လည်ဂုတ်များကို ခုတ်ဖြတ်ကြလေကုန်။ ထိုနည်းတူစွာ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ လက်ချောင်းများ၏ အဆစ်များကို အညီဖြတ်တောက်ကြလေကုန်။

ဤအမိန့်တော်သည်ကား ယင်းကာဖိရ်တို့သည် အသျှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အားလည်းကောင်း ဆန့်ကျင်ခဲ့သောကြောင့် ချမှတ်တော်မူသော အမိန့်တော်ပင် ဖြစ်သည်။ စင်စစ် မည်သူမဆို အသျှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အားလည်းကောင်း ဆန့်ကျင်မှုပြုပါက မလွဲဧကန် အသျှင်မြတ်သည် ပြင်းထန်စွာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင်

ဖြစ်တော်မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ဤပြစ်ဒဏ်ကို မြည်းစမ်းကြလေကုန်။ ၎င်းအပြင် မလွဲ ဧကန် ကာဖိရ်တို့ ခံစားရန်အလို့ငှာ 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံ၏ ပြစ်ဒဏ်သည် အသင့်ရှိသည်ကိုလည်း ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

စူရာဟ်အန်ဖွားလ်၏ အစမှစ၍ အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ အမိန့်နာခံသော ကျေးကျွန်များအပေါ် ချီးမြှင့်သော ချီးမြှင့်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိန့်တော်မူလျက် ရှိပေသည်။

'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အဖြစ်အပျက်သည် ထိုချီးမြှင့်မှုများနှင့် စပ်ဆက်လျက်ရှိပေသည်။ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် အသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်မှုများအနက် ပထမဆုလာဘ်တော်မှာ ထိုစစ်ပွဲအတွက် ကိုယ်တိုင် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား ထွက်ခွာစေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ اِذْ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ တွင် မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ဒုတိယဆုလာဘ်တော်မှ ကောင်းကင်တမန်များ၏ ကူညီမှုဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ اِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ အာယသ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားပေသည်။ တတိယဆုလာဘ်တော်မှ ဆုမွန်ဒိုအာ အား လက်ခံတော်မူခြင်းနှင့် ကတိတော်အား ပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်ပေး၏။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ တွင် မိန့်ဆိုထားပေသည်။

အထက်ပါအာယသ်တော်တွင် စတုတ္ထဆုလာဘ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိန့်တော်ထားသည်မှာ (ထို အာယသ်တော်တွင် စည်းစိမ်တော် (၂) ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ရှိထားသည်။ ပထမစည်းစိမ်တော်မှာ စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်သောသူများအားလုံးအား ပင်ပန်းမှုများနှင့် သောကများ ပပျောက်သွားစေရန် ၎င်းတို့အပေါ် အိပ်ငိုက်ခြင်းအား ကျရောက်စေသည်။ ဒုတိယစည်းစိမ်မှာ ထိုသူများအတွက် သောက်သုံးရေ အဆင်သင့် ဖြစ်စေရန် မိုးကို ရွာသွန်းချပေးတော်မူသည်။ ၎င်းမိုးရွာချခြင်းကြောင့် စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူများ တိုက်ခိုက် ရန် ခက်ခဲသွားစေရန် ရွံ့ဗွက်များကို ထစေသည်။

အထက်ပါအကြောင်းအရာ၏ အကျယ်ဖြစ်စဉ်မှာ မည်သည့်အခါ အစ္စလာမ်နှင့် ကာဖိရ်တို့၏ ပထမ ဦးဆုံး စစ်ပွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ မက္ကာဟ်မြို့တော်မှ ကာဖိရ်တို့၏ စစ်တပ်သည် စစ်မြေပြင်ကို အရင်ဦးစွာ ရောက်၍ အမြင့်တစ်နေရာတွင် ခြေကုတ်စခန်းယူလိုက်သည်။ ရေသည်လည်း ထိုသူတို့ ရယူထားသော နေရာနှင့် အနီးတွင် ရှိပေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် သာဝကကြီးတို့အတွက် စစ်မြေပြင်၏ အနိမ့် ပိုင်းတွင်သာ ကျန်ရှိတော့သည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် စစ်မြေပြင်၏ မြေပုံကို ဤစူရာဟ်၏ အာယသ် တော် (၄၂) တွင် ဤသို့ မိန့်ဆိုထားသည်မှာ-

اِذْ اَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى

၎င်းအာယသ်တော်၏ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို နောက်တွင် ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် 'ဗဒရ်'စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်ပြီး စခန်းချသော နေရာသည် စစ်တိုက်ခိုက်ရာတွင် မသင့်လျော်သောကြောင့် ဟဇရသ်ဟုဗ္ဗားဗ် ဗင်န် မွန်ဇိရ် ؓ က လျှောက်ထားသည်မှာ 'အို၊ အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၊ ကိုယ်တော် ရွေးချယ်သော နေရာသည် ကျွန်ုပ်တို့၌ မည်သည့်ရွေးချယ်ခွင့်မှ မရှိပါသော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်နှင့် ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသလော။ သို့မဟုတ်ပါက အသင်ကိုယ်တော် စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်ပါသလော။

တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည်မှာ ဤရွေးချယ်မှုသည် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အမိန့်တော်ကြောင့် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အပြောင်းအလဲ ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ ထိုအခါ ဟဇရသ်ဟုဗ္ဗားဗ် ဗင်န် မွန်ဇိရ် ؓ က လျှောက်ထားသည်မှာ ဤနေရာထက် အရှေ့သို့ အနည်းငယ်သွားလျှင် မက္ကာဟ်မြို့မှ ခေါင်းဆောင်များ၏ တပ်ဖွဲ့စခန်းချထားသော နေရာအနီးတွင် ရေကန်တစ်ကန် ရှိပေသည်။ ထိုနေရာအား သိမ်းပိုက်၍ စခန်းချမည်ဆိုပါက ပိုမိုအဆင်ပြေပေမည်။ ၎င်းရေသည်လည်း လုံလောက်စွာ ရရှိသွားပေမည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ထိုတင်ပြချက်ကို လက်ခံတော်မူ၍ ထိုနေရာဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းစေသည်။ ၎င်းကန်တစ်ကန်တွင် ရေများကို သိုလှောင်ထားပေသည်။

ရေနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်အေးချမ်းသွားပြီးနောက ဟဇရသ် စအဒ် ဗင်န် မုအားဇ် ؓ က လျှောက်ထားသည်မှာ အို၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၊ ကျွန်တော်မျိုး စဉ်းစားမိသည်မှာ ကိုယ်တော့်အတွက် လုံခြုံစိတ်ချ အရိပ်ရသော နေရာတစ်နေရာ စီစဉ်၍ ထိုနေရာတွင် ကိုယ်တော်နှင့် ကိုယ်တော့်၏ အစီးအနင်းများ ထားရှိပါက ပိုမိုသင့်လျော်ပါမည်။

ထိုလျှောက်ထားမှု၏ အလိုသဘောမှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်သူများ ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်မည်။ အကယ်၍ အသျှင်မြတ်က ကျွန်ုပ်တို့အား အောင်နိုင်မှုကို ချီးမြှင့်မည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့ လိုလားချက် ပြည့်ဝသွားပေမည်။ အကယ်၍ (အသျှင်မြတ် ပြုလုပ်တော်မမူပါနှင့်။) အောင်နိုင်မှုမှအပ အခြားပုံစံတစ်မျိုး ပြောင်းလဲသွားပါက (ဆိုလိုသည်မှာ စစ်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်သွားပါက) ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိ၏ အစီးအနင်းအပေါ် စီးနင်း၍ မဒီနာမြို့တော်ရှိ သာဝကကြီးများနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံလိုက်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသူများသည်လည်း ကိုယ်တော်အား အသက်ထက်မက ချစ်ခင်သူများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသူ၏ ချစ်ခင်မှုသည် ကျွန်ုပ်ထက် မလျော့နည်းပေ။ အကယ်၍ ကိုယ်တော်သည် မဒီနာမြို့မှ ထွက်ခွာလာချိန်တွင် ဤသို့ လက်နက်အင်အား ပြည့်စုံသော ရန်သူနှင့် ရင်ဆိုင်ရမှန်းသိပါက ထိုသူတို့သည်လည်း နောက်ကျန်နေခဲ့မည် မဟုတ်ပေ။

ကိုယ်တော်သည် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိသွားပါက ထိုသူတို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ အဖော်အဖြစ် ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

ရစူလ်ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ က ထိုဆွဟာဗာ၏ ရဲရင့်သော လျှောက်ထားချက်ကို နှစ်သက်၍ ဆုမွန်ဒိုအာပေးတော်မူသည်။ ၎င်းနောက် သေးငယ်သော အရိပ်ရရှိသော နေရာတစ်ခု ဖန်တီးစေသည်။ ထိုနေရာတွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဟဇရသ်အဗူဗကရ် ؓ သခင်နှစ်ဦးမှအပ မည်သူမှ မရှိပေ။ ဟဇရသ်မုအားဇ် ؓ သခင်သည် ထိုနေရာ၏ အဝတွင် လုံခြုံရေးအတွက် ဓါးရှည်ကိုင်၍ ရပ်နေပေသည်။

စစ်ပွဲ၏ ပထမညတွင် လက်နက်မဲ့ (၃၁၃) ဦးတို့သည် မိမိနှင့် ယှဉ်ပြိုင်မည့်သူများမှာ မိမိထက် (၃) ဆများသော (ဝါ) အင်အား (၁၀၀၀) လက်နက်အပြည့်အစုံနှင့် ဖြစ်သည်။ စစ်မြေပြင်တွင်လည်း ကောင်းမွန်သော နေရာသည် ထိုသူတို့၏ လက်တွင်ရှိသည်။ စစ်မြေပြင်၏ အနိမ့်ပိုင်းသို့ အလွန်မာကျောသော သဲမြေဖြစ်သောကြောင့် ထိုမြေတွင် လမ်းလျှောက်ရာပင် အလွန်ခက်ခဲပေသည်။ ထိုနေရာသည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လက်တွင် ရရှိသည်။ သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိုးရိမ်မှုများသည် အားလုံး၏ ရင်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေပေသည်။

အချို့သော သာဝကကြီးများ၏ စိတ်တွင် ရိုက်သွင်းနက လှုံ့ဆော်သည်မှာ အသင်တို့သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ အမှန်တရားပေါ်တွင် ရှိသည်ဟု ကြွေးကြော်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် အနားယူရမည့်အစား 'သဟဂ်ျဂျဒ်' နှင့် အခြားအရာများ၌ နစ်မွန်းနေပေသည်။ ယခု အခြေအနေက ရန်သူများဘက်မှ အသင်တို့အပေါ် အသာက်ဘက်မှ လွှမ်းမိုးလျက်ရှိပေသည်။

ဤအခြေအနေတွင် အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အပေါ် အိပ်စက်အနားယူလိုစိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် မွတ်စ္စလင်မ်တိုင်းသည် အိပ်လိုသည်ဖြစ်စေ၊ အိပ်လိုစိတ် မရှိသည်ဖြစ်စေ အားလုံးကို အမွေ့ အိပ်စေတော်မူလိုက်သည်။

ဟဒီးစ်ပညာရှင်ကြီး အဗူယအ်လာသခင်က ဆင့်ပြန်သည်မှာ ဟဇရသ်အလီ ؓ သခင်က မိန့်သည်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ ထိုညတွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှအပ ကျန်အားလုံးသည် အိပ်စက်သွားလေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ တစ်ပါးတည်းသာလျှင် တစ်ညလုံး နိုးကြားလျက် မနက်မိုးလင်းသည့်အထိ 'သဟဂ်ျဂျဒ်နမာဇ်'တွင် နစ်မွန်းနေတော်မူလေသည်။

အိပ်နေကစီးရ် (ရဟ) သခင်သည် အထောက်အထားခိုင်လုံစွာ ဆင့်ပြန်သည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ထိုညတွင် မိမိ၏ အဆောင်တော်တွင် 'သဟဂ်ျဂျဒ်နမာဇ်'တွင် နစ်မွန်းနေပေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် အနည်းငယ် ငိုက်မြည်းလာသောအခါ ချက်ချင်း နိုးကြားလာပြီး ပြုံးရယ်တော်မူပြီးနောက် မိန့်တော်မူသည်မှာ 'အို၊ အဗူဗကရ်၊ သတင်းကောင်းကို နားထောင်လော။ ဟဇရသ်ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် ؑ သည် တောင်ပူစာအနီးတွင် မတ်တတ်ရပ်နေ၍ ဤသို့ ပြောဆိုနေသည်ဟု မိန့်ဆိုလျက် အဆောင်မှ အပြင်သို့ ဤအာယသ် တော်ကို ရွတ်ဖတ်တော်မူပြီး ထွက်ခွာသွားတော်မူသည်။

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ

ဆိုလိုသည်မှာ မကြာမြင့်မီ ရန်သူ၏ တပ်ဖွဲ့ ရှုံးနိမ့်လိမ့်မည်။ ၎င်းသည် ကျောခိုင်း၍ ထွက်ပြေးကြလိမ့်မည်။

အခြားသော ဆင့်ပြန်ချက်တွင် လာရှိသည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် အဆောင်မှ အပြင်သို့ ထွက်ခွာသွားတော်မူပြီး အချို့နေရာဘက်သို့ ညွှန်ပြတော်မူပြီး အမိန့်ရှိသည်မှာ ဤနေရာသည် အဗူဂျဟလ်အား သတ်ဖြတ်မည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

[မဇ္ဇဟရီး]

'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် သောကများ ကင်းဝေးစေရန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သာဝကကြီးများအားလုံးကို အိပ်စက်စေသကဲ့သို့ 'အုဟုဒ်'စစ်ပွဲတွင်လည်း ဤအဖြစ်အပျက်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

စွဖ်ယာန်စောင်ရီ (ရဟ) သခင်သည် ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် မတ်စ်အူးဒ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို ဖော်ပြသည်မှာ စစ်ပွဲ၏ အခြေအနေတွင် ငိုက်မြည်းစေခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ ဖြစ်ပြီး နမာဇ်တွင် ငိုက်မြည်းခြင်းသည် ရှိုက်သွာန်ဘက်မှ ဖြစ်သည်။

'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ချီးမြှင့်သော ဒုတိယစည်းစိမ်တော်မှာ မိုးရွာချစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမိုးရွာခြင်းကြောင့် စစ်မြေပြင်၏ အခြေအနေသည် လုံးဝ ခြားနားသွားပေသည်။ ကိုရိုက်ရှ်တပ်ဖွဲ့တို့ လက်ဝယ် ရရှိထားသော နေရာများတွင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် ကွင်းပြင်တွင် ရွှံ့ဗွက်များ ထစေပြီး လမ်းလျှောက်ရန် အလွန်ခက်ခဲသွားစေသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် သာဝကကြီးများ စခန်းချသော နေရာသည် သဲမြေဖြစ်သောကြောင့် လမ်းလျှောက်ရန် အလွန်ခက်ခဲခဲ့လေသည်။ သို့သော် ထိုနေရာသည် မိုးအနည်းငယ်သာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် သဲမြေအားလုံးအား တစ်နေရာတည်းတွင် စုစည်းစေပြီး ကွင်းပြင်တစ်ခုလုံး တစ်ပြေးညီ ဖြစ်သွားပြီး အလွန်ကြည်နူးစရာကောင်းသော နေရာအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပေသည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် ထိုစည်းစိမ်တော် (၂) ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အိပ်စက်ခြင်းနှင့် မိုးရွာသွန်းခြင်းတို့ကြောင့် စစ်မြေပြင်၏ အခြေအနေသည် ပြောင်းလဲသွားပေသည်။

အချို့အားနည်းသောသူများကို ရှိုက်သွာန်များ နှောက်ယှက်နေသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်တို့သည် အမှန်တရားပေါ်၌ ရှိနေသော်လည်း လွှမ်းမိုးမှုကို ခံရမည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ၎င်းရန်သူများသည် လမ်းမှားနေသော်လည်း အင်အားအပြည့်အစုံနှင့် တည်ငြိမ်းအေးဆေးသော အခြေအနေတွင် ရှိနေပေသည်။'

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်တွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ 'အသင်တို့ ထိုအချိန်ကို သတိကြပါလော။ အကြင်အခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အပေါ် ငိုက်မြည်းခြင်းကို လွှမ်းမိုးစေသည်။ ထိုသို့ လွှမ်းမိုးခြင်းသည် အသင်တို့ အနားရစေရန် ဖြစ်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုသည်လည်း အသင်တို့စိတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ရှိုက်သွာန်၏ နှောင့်ယှက်မှုများမှ သန့်စင်သွားစေရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအသင်တို့၏ စိတ်ဓါတ်ကို မြင့်စေရန်နှင့် အသင်တို့၏ ခြေထောက်များ ခိုင်မြဲစေရန် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် ပဋ္ဌမမြောက်ဆုလာဘ်တော်အား မိန့်တော်မူထားပေသည်။ ထိုဆုလာဘ်တော်ကြောင့် စစ်မြေပြင်၏ အခြေအနေသည် ပြောင်းလဲသွားပေသည်။ ထိုဆုလာဘ်တော်မှာ 'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား ကူညီရန် စေလွှတ်လိုက်သော ကောင်းကင်တမန်များကို မိန့်တော်မူသည်မှာ 'အသင်တို့နှင့်အတူ ငါအလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ရှိနေတော်မူမည်ဖြစ်ပြီး အသင်တို့သည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား စိတ်ဓါတ်မြှင့်တင်ပေး၍ ကာဖိရ်တို့၏ စိတ်နှလုံးအတွင်း မွတ်စ္စလင်မ်တို့ အရှိန်အဝါကို ထည့်ကြလော' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ထိုအမိန့်တော်တွင် ကောင်းကင်တမန်တို့အား လုပ်ရပ်နှစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ စေခိုင်းတော်မူခဲ့သည်။ တစ်ခုမှာ မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား စိတ်ဓါတ်မြှင့်တင်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စိတ်ဓါတ်မြှင့်တင်ခြင်းသည်

ဤသို့ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ကောင်းကင်တမန်များသည် စစ်မြေပြင်သို့ လာရောက်၍ မွတ်စ္စလင်မ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ အရေအတွက်များပြားစေပြီး ၎င်းမွတ်စ္စလင်မ်တို့နှင့် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် စိတ်ဓါတ်မြှင့်တင်နိုင်ပေသည်။

ကောင်းကင်တမန်တို့အား ဒုတိယစေခိုင်းချက်မှာ ကာဖိရ်တို့အား ဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်ဖြင့် ပေါ်လွင်နေသည်မှာ ကောင်းကင်တမန်တို့သည် လုပ်ရပ်နှစ်ခုစလုံးကို အမိန့် တော်အတိုင်း အဆုံးသတ်ခဲ့လေသည်။ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ စိတ်နှလုံးတွင်လည်း စိတ်ဓါတ်မြှင့်တင်စေပြီး တိုက်ခိုက်ရာတွင်လည်း ဝေစုယူခဲ့သည်။ ဟဒီးစ်တော်အချို့တွင် ထိုအဖြစ်အပျက်အား ထောက်ခံသည့်အနေဖြင့် ဆင့်ပြန်ချက်များ လာရှိပေသည်။ ကောင်းကင်တမန်တို့ တိုက်ခိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခံအဆိုပြုထားသော သာဝကကြီးများ၏ ဆင့်ပြန်ချက်လည်း လာရှိပေသည်။

တတိယအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိသည်မှာ အစ္စလာမ်နှင့် ကုဖွရ်တို့ စစ်မက်ဖြစ်ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ကာဖိရ်တို့သည် အသျှင်မြတ်နှင့် အသျှင့်ရစူလ်၏ ဆန့်ကျင်မှုပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်သူများအတွက် အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အလွန်ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များခတ်လေ့ ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် သိရှိရသည်မှာ ‘ဗဒရ်’စစ်ပွဲတွင် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ဆုလာဘ်တော်များ၊ အောင်နိုင်မှုများ၊ ကူညီစောင်မမှုများ ချီးမြှင့်ခဲ့ရသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ကာဖိရ်များအပေါ် မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လက်မှ ပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်စေပြီး ထိုမကောင်းမှုပြုကျင့်သောသူများကို ပြစ်ဒဏ်အနည်းငယ် ခတ်ခဲ့ပေသည်။

ထိုပြစ်ဒဏ်ထက် ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်သည် နောင်တမလွန်တွင် ခံစားရပေမည်။ ထိုအကြောင်းအရာကို စတုတ္ထအာယသ်တော်တွင် အမိန့်ရှိသည်မှာ–

ذَالِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ

ဆိုလိုသည်မှာ ‘ဤသည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အပြစ်ဒဏ်အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သည်။ အသင်တို့ ထိုပြစ်ဒဏ်ကို မြည်းစမ်းပြီးနောက် သိရှိလိုက်ပါ။ အကြောင်းမှာ ကာဖိရ်တို့အတွက် နောင်တမလွန်တွင် အလွန်ပြင်းထန်သော၊ မမှန်းဆနိုင်သော ပြစ်ဒဏ်များ ရောက်ရှိလာမည် ဖြစ်ပေသည်။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾

၈ : ၁၅ ။ ။ အို၊ မုအ်မင်နသက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ကာဖိရ် သွေဖည်ငြင်းပယ်သူတို့နှင့် စစ်မြေပြင်၌ စစ်တပ်ဖွဲ့လျက် ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံကြသောအခါ ၎င်းတို့ကို ကျောခိုင်း၍ ထွက်မပြေးကြလေနှင့်။

وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ
بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (١٦)

၈ : ၁၆ ။ ။ အမှန်စင်စစ် မည်သူမဆို ထိုနေ့တွင် အချိုအတက် လွဲပြောင်းစစ်ဆင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် (မိမိတို့၏) တပ်ခွဲတစ်စုစုထံ (သွားရောက်) ပူးပေါင်း နေရာယူခြင်းမှအပ ၎င်း (ကာဖိရ်) တို့အား ကျောခိုင်း၍ ထွက်ပြေးခဲ့ပါမူ ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမျက်တော်နှင့်တကွ ပြန်ခဲ့လေပြီ။ ထိုသူသည် အမျက်တော်သင့်လေပြီ။ ထို့ပြင် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲဘုံပင်လျှင် ထိုသူ၏ နေရာထိုင်ခင်းဖြစ်ပေမည်။ စင်စစ်မှာ ထို 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲဘုံသည် အလွန်ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းလှစွာသော ပြန်လည်ရာစခန်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَ
لَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ (١٧)

၈ : ၁၇ ။ ။ အသင်တို့သည် ထို (ကာဖိရ်) တို့အား သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်မဟုတ်ပေ။ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်ပင် ထိုသူတို့အား သတ်ဖြတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၎င်းတို့အား သဲများဖြင့်) ပက်ခဲ့စဉ်ကလည်း အသင် ပက်ခဲ့သည်မဟုတ်။ စင်စစ်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ပင် ပက်တော်မူခဲ့လေသည်။ (ယင်းသို့ ပြုတော်မူရခြင်းမှာ ထိုအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အား ဆက်လက်၍ တည်မြဲစေရန်အတွက်လည်းကောင်း) မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား မိမိ၏ ထံတော်မှ ကောင်းမြတ်သော စမ်းသပ်မှုဖြင့် စမ်းသပ်တော်မူရန်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မုချကေန် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသော အသျှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ (١٨)

၈ : ၁၈ ။ ။ ဤသည် (အသင်တို့နှင့် ဖြစ်ပျက်ပြီးခဲ့သော 'ဗဒရ်' စစ်ပွဲတွင် ကာဖိရ်များ၏ အကြံအစည်ကို အချည်းအနှီး ဖြစ်စေခြင်း) ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် (နောက်နောင်တွင်လည်း ထို) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့၏ အကြံအစည်များကိုလည်း ကေန်မလွဲ နုန့်နဲ့လျော့နည်း (ပျက်စီး) စေတော်မူမည် (သာ ဖြစ်သည်။)

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَآءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَ
إِنْ تَعُودُوا نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَّلَوْ كَثُرَتْ ۙ
وَأَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

၈ : ၁၉ ။ ။ (အသင်သည် ကာဖိရ်တို့အား ပြောကြားပါလေ။) အကယ်၍ အသင်တို့သည် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရလိုကြပါလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အသင်တို့၏ ရှေ့မှောက်ဝယ် အမှန်ပင် အသင့်ရောက်ရှိနေလေပြီ။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် (အစ္စလာမ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုခြင်းကို ယခုပင်) ရပ်စဲကြပါလျှင် ထိုရပ်စဲခြင်းသည် အသင်တို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် ထပ်မံ၍ (ယင်းသို့) ပြုလုပ်ကြပါမူ ငါအသျှင်မြတ်သည်လည်း (ယင်းသို့ပင်) ထပ်မံ၍ (အင်အားနည်းအောင်) ပြုလုပ်တော်မူမည်။ ထိုအခါ အသင်တို့၏ အုပ်စုသည် မည်မျှပင် များပြားသော်လည်း အသင်တို့အဖို့ အနည်းငယ်မျှပင် အသုံးဝင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကေန်မလွဲ မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူသည် (ကိုလည်း ကောင်းစွာ သတိပြုကြလေကုန်။)

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အို၊ သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ကာဖိရ်တို့နှင့် စစ်မြေပြင်၌ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းလျက် ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံသောအခါ ၎င်းတို့ကို ကျောခိုင်း၍ ထွက်မပြေးလေနှင့်။ ဆိုလိုသည်မှာ စစ်ပွဲမှ ထွက်မပြေးကြလေနှင့်။ အမှန်စင်စစ် မည်သူမဆို ထိုနေ့တွင် အချိုးအတက် လှဲပြောင်းစစ်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိတို့၏ တပ်ဖွဲ့တစ်စုစုထံ သွားရောက်ပူးပေါင်း နေရာယူခြင်းမှအပ ၎င်းကာဖိရ်တို့အား ကျောခိုင်း၍ ထွက်ပြေးခဲ့ပါမူ ထိုသူသည် အမျက်တော်ရလေပြီ။ ထို့ပြင် 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံပင်လျှင် ထိုသူ၏ နေရာထိုင်ခင်း ဖြစ်ပေသည်။ စင်စစ်မှာ ထို 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံသည် အလွန်ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းလှစွာသော ပြန်လည်ရာ စခန်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ - - - الايه

ဤအာယသ်တော်တွင် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုဘက်သို့ ညွှန်းဆိုနေခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ 'ဗဒရ်' စစ်ပွဲနေ့တွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် လက်တစ်ဆုပ်စာမျှ သဲများယူ၍ ကာဖိရ်များဘက်သို့ ပစ်လွှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုသဲများသည် ကာဖိရ်တို့၏ မျက်လုံးများအပေါ် ကျရောက်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ကာဖိရ်တို့သည် ရှုံးနိမ့်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်ရလေသည်။ ၎င်းကောင်းကင်တမန်များသည် ကူညီမှုပြုရန် အသင့်ရောက်ရှိနေပေသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်အား ညွှန်းဆိုသည့်အနေဖြင့် အမိန့်ရှိသည်မှာ အသင်တို့သည် ကာဖိရ်တို့အား သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်မဟုတ်ပေ။ အမှန်စင်စစ် အသျှင်မြတ်ပင် ထိုသူတို့အား သတ်ဖြတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ အို၊ နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ၎င်းသူတို့အား သဲများဖြင့်

ပက်ခဲ့စဉ်ကလည်း အသင်ပက်ခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်မှာ အသျှင်မြတ်ပင် ပက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ပြုမူရခြင်းမှာ ထိုအသျှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာတော်ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်အား ဆက်လက်၍ တည်မြဲစေရန်အတွက်လည်းကောင်း မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား မိမိ၏ထံတော်မှ ကောင်းမြတ်သော စမ်းသပ်မှုဖြင့် စမ်းသပ်တော်မူရန်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အသျှင်မြတ်သည် မုချကေန် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသော၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ဤသည် အသင်တို့နှင့် ဖြစ်ပျက်ပြီးခဲ့သော 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် ကာဖိရ်များ၏ အကြံအစည်ကို အချည်းအနှီးဖြစ်စေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နောက်နောင်တွင်လည်း ထိုအသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်တို့၏ အကြံအစည်များကို မလွဲကေန် ပျက်စီးစေတော်မူမည်သာ ဖြစ်သည်။

အသင်တို့သည် ကာဖိရ်တို့အား ပြောဆိုကြလေကုန်။ အကယ်၍ အသင်တို့သည် စီရင်ဆုံးဖြတ်လိုကြပါလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အသင်တို့ရှေ့မှောက်ဝယ် အမှန်ပင် အသင့်ရောက်ရှိနေပြီး သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် အစ္စလာမ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်းကို ယခုပင် ရပ်စဲကြပါလျှင် ထိုရပ်စဲမှုသည် အသင်တို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အသင်တို့သည် ထပ်မံ၍ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ကြပါမူ ငါအသျှင်မြတ်သည်လည်း ယင်းသို့ပင် ထပ်မံ၍ အင်အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တော်မူမည်။ ထိုအခါ အသင်တို့၏ အုပ်စုသည် မည်မျှပင် များပြားသော်လည်း အသင်တို့အဖို့ အနည်းငယ်မျှပင် အသုံးဝင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ပြင် အသျှင်မြတ်သည် မလွဲကေန် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူသည်ကိုလည်း ကောင်းစွာ သတိပြုကြကုန်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

အထက်ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များအနက် ပထမအာယသ်တော်နှစ်ပိုဒ်တွင် စစ်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ပထမအာယသ်တော်တွင် زَحْفًا စာလုံး၏ အလိုသဘောမှာ တပ်ဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့၏ ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ (ဆိုလိုသည်မှာ စစ်ပွဲပြင်းထန်သွားပြီးနောက် စစ်မြေပြင်မှ) ကျောခိုင်းထွက်ပြေးခြင်းသည် မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူများအတွက် မပြုလုပ်ပိုင်ပေ။ ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် ကျောခိုင်းခြင်း ပိုင်သည့် အခြေအနေ၊ မပိုင်သည့် နည်းလမ်းနှင့် ကျောခိုင်းထွက်ပြေးသူများအပေါ် ကျရောက်မည့် ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များအား မိန့်ဆိုထားပေသည်။

ကျောခိုင်းခြင်းပိုင်သည့် အခြေအနေနှစ်ရပ် ရှိပေသည်။ ၄င်းကို

اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ

ဆိုလိုသည်မှာ စစ်ပွဲတွင် ကျောခိုင်းခြင်းသည် အခြေအနေနှစ်ရပ်၌သာ ပိုင်ပေသည်။ ပထမအခြေအနေမှာ စစ်မြေပြင်တွင် ကျောခိုင်းခြင်းသည် သီးသန့်အားဖြင့် စစ်ပရိယာယ်အရ ရန်သူထင်ယောင်ထင်မှား

ဖြစ်သွားစေရန်သာ ဖြစ်သည်။ စင်စစ်မှာ ကျောခိုင်းခြင်းသည် အဓိက လိုလားချက်မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက ရန်သူအငိုက်မိစေ၍ ဆက်တိုက်ဆိုသလို တိုက်ပွဲဖြစ်သည်။

اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ

၏ အလိုသဘောမှာလည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် **تحرف** ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်ဖက်မှ အခြားတစ်ဖက်သို့ ယိမ်းယိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

စစ်မြေပြင်တွင် ကျောခိုင်းခြင်းပိုင်သော ဒုတိယအခြေအနေမှာ မိမိတပ်ဖွဲ့သားများ၏ အင်အား လျော့နည်းမှု တွေ့ရှိပြီး နောက်ဆုတ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ဆုတ်သွားခြင်းသည်လည်း မိမိတပ်ဖွဲ့ များ ပြန်လည်စုစည်းပြီး တိုက်ခိုက်ရန် ဖြစ်သည်။

اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ

၏ အလိုသဘောမှာလည်း ဤသို့ပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် **تحيز** ၏ လုံးချင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ တွေ့ဆုံခြင်းဖြစ်ပြီး၊ **فئة** ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အုပ်စုဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မိမိတပ်ဖွဲ့သားများနှင့် တွေ့ဆုံစုစည်းပြီး တစ်ဖန်ပြန်လည် တိုက်ခိုက်မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စစ်မြေပြင်မှ နောက်ဆုတ်သွားခြင်း ပိုင်ပေသည်။

စစ်မြေပြင်မှ ချွင်းချက်အနေဖြင့် ကျောခိုင်းခြင်းပိုင်သော အခြေအနေကို အမိန့်ရှိပြီးနောက် ချွင်းချက် အခြေအနေမှအပ အခြားမပိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် စစ်မြေပြင်မှ ကျောခိုင်းထွက်ပြေးသူများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြစ်ဒဏ်များကို မိန့်ဆိုသည်မှာ-

فَقَدْ بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ

ဆိုလိုသည်မှာ စစ်မြေပြင်ကျောခိုင်းထွက်ပြေးသူသည် အလ္လာဟ်၏ အမျက်တော်ကိုပါ ယူဆောင်၍ သွားသူပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ နေရာထိုင်ခင်းသည် 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းနေရာသည် အလွန် ယုတ်ညံ့သိမ်ဖျင်းသော စခန်းပင် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါနှစ်အာယသ်တော်ဖြင့် သိရှိရသည်မှာ မိမိနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်သော ရန်သူများဘက်မှ မည်မျှပင် အင်အားတောင့်တင်းနေပါစေ မွတ်စ္စလင်မ်တို့သည် ထိုသူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ကျောခိုင်းထွက်ပြေးခြင်းသည် 'ဟရာမ်'ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ချွင်းချက်အနေဖြင့် အခြေအနေနှစ်ရပ်၌ ပိုင်ပေသည်။ ထိုအခြေအနေနှစ်ရပ်၌လည်း ကျောခိုင်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိတပ်ဖွဲ့အင်အားကို ပြန်လည် စုစည်းစေပြီး တစ်ဖန် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်သည်။

'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် ဤအာယသ်တော်များ ကျရောက်ချိန်တွင်လည်း အများအားဖြင့် အမိန့်တော်များ သည် ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကြောင်းမှာ မိမိနှင့် ယှဉ်ပြိုင်သော တပ်ဖွဲ့သည် မည်မျှပင် အရေ အတွက်များပြားလင့်ကစား စစ်မြေပြင်မှ ကျောခိုင်းခြင်းသည် မပြုလုပ်ပိုင်ပေ။

'ဗဒရ်'စစ်မြေပြင်တွင် ဤအခြေအနေနှင့်ပင် ကြုံတွေ့ရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုစစ်ပွဲတွင် မွတ်စ္စလင်မ်တို့ဘက်မှ အင်အား (၃၁၃) ဦးသည် မိမိထက် အင်အား (၃) ဆများသော (ဝါ) (၁၀၀၀) ဦးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရလေသည်။

နောက်ပိုင်း လျှော့ပေါ့သည့်အမိန့်ပညတ်ချက်များကို **سورہ انفال** ၏ အာယသ်တော် (၆၅) နှင့် (၆၆) တို့တွင် ကျရောက်လာလေသည်။ အာယသ်တော် (၆၅) ၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ 'မွတ်စ္စလင်မ်တို့ဘက်မှ အင်အား (၂၀) ဦးသည် ကာဖိရ်တို့ဘက် အင်အား (၂၀၀) ဦးနှင့် ၎င်းမွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ အင်အား (၁၀၀) သည် ကာဖိရ်တို့ဘက်မှ အင်အား (၁၀၀၀) နှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်ရှိထားသည်။ ၎င်းအာယသ်တော် (၆၆) တွင် သီးသန့်လျှော့ပေါ့ အမိန့်တော်ကျရောက်သည်မှာ-

اَلْاٰنَ خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فِيْكُمْ ضَعْفًا فَاِنْ يَّكُنْ
مِّنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَّغْلِبُوْا مِئَتَيْنِ

ဆိုလိုသည်မှာ ယခု အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အပေါ် လွယ်ကူစေတော်မူလိုက်သည်။ ၎င်းအသင်တို့အပေါ် လျှော့ပေါ့စေရန် ဤအမိန့်တော်ကို ချမှတ်ထားလိုက်သည်မှာ အကယ်၍ မွတ်စ္စလင်မ်တို့ဘက်မှ အင်အား (၁၀၀) ဦးသည် ကြံ့ကြံ့ခိုင် တိုက်ခိုက်နေပါက အင်အား (၂၀၀) အပေါ် လွှမ်းမိုးရရှိမည်။ ထိုအမိန့်ဖြင့် ညွှန်းဆိုနေသည်မှာ မိမိထက် အင်အား (၂) ဆ များနေလျှင်လည်း မွတ်စ္စလင်မ်တို့ လွှမ်းမိုးမှု ရရှိရန် အခွင့်အရေး ရှိနေပေသည်။

ထို့အတွက်ကြောင့် ကျောခိုင်းခြင်းသည် မပိုင်ပေ။ အကယ်၍ ရန်သူများဘက်မှ အင်အားသည် မိမိထက် (၂) ဆ ကျော်နေပါက စစ်မြေပြင်မှ ထွက်ခွာခြင်းသည် ပိုင်ပေသည်။

ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် رضي الله عنه သခင် အမိန့်ရှိသည်မှာ အကြင်သူသည် လူသုံးဦးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ ထွက်ပြေးပါက ထိုသူသည် ထွက်ပြေးသူမဟုတ်ပေ။ အမှန်စင်စစ် ထွက်ပြေးသူမှာ လူနှစ်ဦးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမှ ထွက်ပြေးသူပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ထွက်ပြေးခြင်းသည် ကြီးလေးသော အပြစ်ထိုက်မည် ဖြစ်သည်။ ယခု ဤအမိန့်သည် 'ကေယာမသ်'နေ့တိုင် ကျန်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

အွမ္မသ်အများစုနှင့် အေမာမ်ကြီး (၄) ပါးတို့ထံ၌လည်း ရှရီအသ်အရ အမိန့်ပညတ်ချက်သည် ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်မှာ မည်သည့်အခါ ရန်သူများဘက်မှ အရေအတွက် (၂) ဆထက် မများပါက ထိုအချိန်အထိ စစ်မြေပြင်မှ ထွက်ပြေးခြင်းသည် 'ဟရာမ်' ဖြစ်၍ ကြီးလေးသော 'ဂိုနာဟ်' ထိုက်မည် ဖြစ်သည်။

ဘိုခါရီနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်းများတွင် ဟဇရသ်အဗူဟုရိုင်ရာဟ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက် လာရှိသည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူသည်မှာ (၇) မျိုးသော လုပ်ရပ်သည် လူသားအား ပျက်စီးစေသည်။

ထို (၇) မျိုးအနက် စစ်မြေပြင်မှ ထွက်ပြေးခြင်းလည်း ပါဝင်ပေသည်။ 'ဟူနိုင်းန်'စစ်ပွဲတွင် အစ ကနဦးပိုင်းတွင် သာဝကကြီးတို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည်မှာ ရှိုက်သွာန်၏ လှည့်စားမှုဖြစ်သည်ဟု အတည်ပြု ထားပေသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်၏ အထောက်အထားအဖြစ် မိန့်ထားသည်မှာ-

اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ

အဗူဒါဝူးဒ်နှင့် သိရ်မေဇီကျမ်းတွင် ထိုအဖြစ်အပျက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အုမရ် رضي الله عنه သခင်က ဆင့်ပြန်သည်မှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ လူတို့သည် စစ်ပွဲမှ ထွက်ပြေး၍ မဒီနာမြို့တော်တွင် ဝင်ရောက်ခိုလှုံကြလေသည်။ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထံပါးသို့ ခစား၍ မိမိတို့၏ အဖြစ်များကို ဝန်ခံကြသည်မှာ 'ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်ပွဲမှ ထွက်ပြေးလာကြစေသောကြောင့် အပြစ်ရှိသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ '

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဒေါသအမျက်ထွက်ရမည့်အစား ထိုသူတို့အား နှစ်သိမ့်စေတော်မူသည်။ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

اَنْتُمُ الْعَكَّارُوْنَ وَاَنَا فِئَتُكُمْ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့ ထွက်ပြေးကြသူများ မဟုတ်ပေ။ သို့သာမက အသင်တို့သည် အင်အား ပြန်လည်စုစည်းပြီး တစ်ဖန် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်မည့်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အသင်တို့ အားအင် ပြန်လည် စုစည်းရာတွင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်တွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ က ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြသလိုက်သည်။ ထိုသူတို့သည် မဒီနာမြို့တော်သို့ ထွက်ပြေးလာကြသည်မှာ ချွင်းချက်အနေဖြင့် ပိုင်ပေသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အင်အားပြန်လည်စုစည်းရန်အတွက် စစ်မြေပြင်မှ ဆုတ်ခွာခြင်းသည် ခွင့်ပြုချက် ရှိပေသည်။

တတိယအာယသ်တော်တွင် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ ကျန်ရှိသော အဖြစ်အပျက်များကို တင်ပြလျက် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား သတိပေး မိန့်မြွက်နေသည်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အံ့သြဖွယ်ရာ အောင်နိုင်မှုကို လေ့လာကြည့် ပါက လူနည်းစုမှာ လူများစုအပေါ်၊ အင်အားနည်းသူများမှာ အင်အားများသူများအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုသည် မိမိတို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ရခဲ့သော ရလဒ်ဟု မမှတ်ယူလေနှင့်။ စင်စစ် ထိုအောင်နိုင်မှုသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ဘက်မှဟု မှတ်ယူပါလော။ ထိုအသျှင်မြတ်သာလျှင် စစ်ပွဲတွင် ကူညီတော်မူပြီး စစ်ပွဲ၏ အခြေအနေအား ပြောင်းပြန်ပြုလုပ်တော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူလေသည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် ဖော်ပြလျက်ရှိသော အဖြစ်အပျက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို အိဗ်နေဂျရီးရ်သွဗ်ရီ (ရဟ) သခင်နှင့် ဗိုင်ဟကီ (ရဟ) သခင်တို့သည် ဟဇရသ်အိဗ်နေအဗ္ဗားစ် رضي الله عنه သခင် အစရှိသောသူများထံမှ ဤသို့ ဆင့်ပြန်ကြသည်မှာ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲနေ့တွင် မက္ကာဟ်မြို့မှ လူပျိုလူရွယ်အင်အား

(၁၀၀၀) ဦး ပါဝင်သော တပ်ဖွဲ့သည် တောင်ကြားလမ်း၏ အနောက်ဘက်မှ စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်သောအခါ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လူအင်အားနည်းပါးမှု၊ လက်နက်အင်အားနည်းပါးမှုနှင့် မိမိတို့ အင်အား တောင့်တင်းမှု အပေါ် ဂုဏ်မောက်လျက် ရင်ဆိုင်လာသောအခါ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဆုမွန်တောင်းသည်မှာ 'အို့၊ အသျှင်မြတ်၊ အသျှင်မြတ်အား နောက်ပြောင်ကျီစယ်ကြသော (ငြင်းပယ်သော) သူများသည် ဂုဏ်မောက်လျက် လာနေသည်။ အသျှင်မြတ်သည် အောင်နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြုတော်မူထားသော ကတိတော်အား အလျင်အမြန် ပြည့်ဝစေတော်မူပါ။ ထိုအခါ ဂျိဗ္ဗရာအီးလ် عليه السلام ရောက်ရှိလာပြီး လျှောက်ထားသည်မှာ အို့၊ ကိုယ်တော် ﷺ ၊ အသင်သည် သဲလက်တစ်ဆုပ်ယူ၍ ရန်သူများဘက်သို့ ပက်ဖြန်းပါလေ။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ဤအတိုင်းပင် ပြုလုပ်တော်မူလေသည်။

အိဗ်နေဟာသိမ်သခင်သည် အိဗ်နေဇိုက်ဒ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို ဖော်ပြသည်မှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် သဲနှင့် ကျောက်စရစ်တို့ကို လက်တစ်ဆုပ်စာ သုံးကြိမ်၊ သုံးခါယူ၍ ပထမတစ်ဆုပ်အား ရန်သူ တပ်ဖွဲ့၏ ညာဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ဒုတိယတစ်ဆုပ်အား ရန်သူတပ်ဖွဲ့၏ ဘယ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊ တတိယတစ်ဆုပ်အား ရန်သူတပ်ဖွဲ့၏ အရှေ့ဘက်သို့လည်းကောင်း ပက်ဖြန်းလိုက်သည်။ ထိုလုပ်ရပ်၏ အကျိုးရလဒ်မှာ လက်တစ်ဆုပ် (သို့) သုံးဆုပ်နှင့်အပြည့် ကျောက်စရစ်၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် ရန်သူများဘက်မှ တစ်ယောက်မကျန် အားလုံး မျက်လုံးများထဲသို့ ကျရောက်သွားလေသည်။ ထိုသို့ ထိချက်ဖြင့် ရန်သူတစ်ဖွဲ့လုံး ထွက်ပြေးကြလေသောအခါ မွတ်စ္စလင်မ်တို့သည် နောက်မှလိုက်၍ တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ရာ၌ ကောင်းကင်တမန်များလည်း ပါဝင်လေသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ရန်သူများဘက်မှ အချို့သူတို့သည် သတ်ဖြတ်ခံရလေသည်။ အချို့မှာ လက်ရဖမ်းဆီးခံရပြီး အချို့မှာ ထွက်ပြေးသွားကြလေသည်။ ၎င်းနောက် စစ်မြေပြင်သည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

လောကတွင် လုံးဝမျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့နေသော မွတ်စ္စလင်မ်အတွက် ဤမျှ ကြီးကျယ်သော အောင်နိုင်မှုကို ရရှိလေသည်။ စစ်မြေပြင်မှ ပြန်လည်ထွက်ခွာလာပြီးနောက် သာဝကကြီးတို့သည် မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအား အချင်းချင်း တင်ပြပြောဆိုမှုကို အစပြုလေသောအခါ ဤအာယသ်တော် ကျရောက်လာလေသည်။

فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ

ထိုအာယသ်တော်၌ မိမိတို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအပေါ် မာန်မာနမထောင်လွှားရန် လမ်းညွှန်မိန့်ဆိုထားပေသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်များအားလုံးသည် အသင်တို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှု၏ အကျိုးရလဒ်များ မဟုတ်ပေ။

စင်စစ် အသျှင်မြတ်၏ ကူညီမှုရလဒ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့၏ အသတ်ခံရသော ရန်သူများသည် အမှန်တကယ်တွင် အသင်တို့ သတ်ဖြတ်သည်မဟုတ်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် သတ်ဖြတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

وَمَارَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى

ဟုပင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ အမိန့်ရှိထားပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သော ကျောက်စရစ်ခဲများသည် အမှန်စင်စစ် အသင်တို့ ပစ်လိုက်သည်မဟုတ်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပစ်လွှတ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အလိုသဘောမှာ ပစ်လွှင့်လိုက်သော ကျောက်ခဲများသည် ရန်သူတို့၏ မျက်စိသို့ ထိ၍ အဆုံးစီရင်လိုက်ခြင်းမှာ အသင်တို့ ပစ်လိုက်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်က မိမိ၏ 'ကွဒ်ရသ်'တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဤသို့ ဖြစ်စေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

စဉ်းစားဆင်ခြင် သုံးသပ်ကြည့်သော် မွတ်စ္စလင်မ်တို့အတွက် စစ်ပွဲတွင် အောင်နိုင်မှုထက် ပို၍ တန်ဖိုးရှိသော အချက်မှာ သာဝကကြီးတို့၏ အသိဉာဏ်တွင် စစ်သုံ့ပန်းပစ္စည်းရခြင်း၊ အောင်နိုင်မှုရခြင်းတို့ ထက် ဒီးန်သာသနာကျယ် ပြန့်ရေး၏ အသိမှာ ဝင်ရောက်သွားပေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဂုဏ်မောက်မာ ခြင်းမှ ကယ်တင်လိုက်ပေသည်။ ဤသို့ မောက်မာခြင်းမှာ များသောအားဖြင့် အောင်နိုင်သူတို့၌ ဖြစ်ပေါ် လေ့ရှိပေသည်။

၎င်းနောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ အောင်နိုင်ခြင်း၊ ကျရှုံးခြင်းတို့သည် ငါအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော် အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ငါအသျှင်မြတ်၏ ကူညီမှုသည် အမိန့်နာခံသောသူများအတွက်သာ ဖြစ်သည်။

وَلِيُبْلِىَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا

ဆိုလိုသည်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်တို့အတွက် ၎င်းတို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှု၏ ပြည့်ဝသောအစားအဖြစ် အောင်နိုင်မှုကို ချီးမြှင့်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ بَلَاءٌ ၏ လုံးခြင်းကောက် အဓိပ္ပာယ်မှာ စမ်းသပ်ခြင်း၊ စာမေးပွဲစစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အသျှင်မြတ်၏ စမ်းသပ်မှုသည် တစ်ခါတစ်ရံ ဒုက္ခတွင် နစ်မွန်းစေ၍ စမ်းသပ်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချီးမြှင့်၍ စမ်းသပ်တော်မူလေသည်။ بَلَاءِ حَسَن ဆိုသည်မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ အောင်နိုင်မှု၊ ကူညီမှုတို့ဖြင့် စမ်းသပ်မှုကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ အကြောင်းမှာ ဤသူတို့သည် ထိုအောင်နိုင်မှုကို ငါအသျှင်မြတ်၏ ဆုလာဘ်တော်ဟု ထင်မှတ်၍ ကျေးဇူးသိတတ်သူများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပေသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ထိုအောင်နိုင်မှုကို မိမိတို့၏ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့်ဟု ထင်မှတ်သွားကြမည်။ အကယ်၍ ထိုသို့ ထင်မှတ်သွားကြပါက ဂုဏ်မောက်မာခြင်း နစ်မွန်းသွားကြပေမည်။ ထိုမောက်မာခြင်း ကြောင့် မိမိတို့၏ လုပ်ရပ်များသည် ပျက်စီးသွားပေမည်။

အာယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်မြတ်၏ ထံပါးတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ဂုဏ်မောက်မာခွင့်မရှိပေ။

စတုတ္ထအာယသ်တော်တွင် အောင်နိုင်မှု၏ အခြားအကျိုးကျေးဇူးတော်တစ်ခုကို ပြသထားသည်မှာ

ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكٰفِرِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ 'မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား အောင်နိုင်မှု ချီးမြှင့်ခြင်း၏ အကြောင်းခံမှာ ကာဖိရ်တို့၏ အကြံအစည်များ ပျက်စီးသွားရန် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ ပျက်စီးသွားခြင်းကြောင့် ကာဖိရ်တို့ သိရှိသွားမည်မှာ

အသျှင်မြတ်၏ ကူညီမှုသည် ငါတို့နှင့်အတူ မရှိပေ။' အသျှင်မြတ်၏ ကူညီမှုမပါဘဲ မည်သည့်အကြံအစည်မှ အောင်မြင်မှုရရှိသည်မဟုတ်ပေ။

ပဉ္စမမြောက်အာယသ်တော်တွင် အရှုံးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော ကိုရိုက်ရှ်လူမျိုး ကာဖိရ်တို့ကို ပြောဆိုခြင်းနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရန် ကိုရိုက်ရှ်စစ်တပ်သည် မက္ကာဟ်မြို့မှ ထွက်ခွာချိန်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အဖြစ်အပျက်ကို ရည်ညွှန်းရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းမှာ မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကာဖိရ်ကိုရိုက်ရှ်တို့၏ စစ်တပ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရန် အသင့်ဖြစ်ပြီးနောက် မက္ကာဟ်မြို့မှ မထွက်ခွာမီအလျင် စစ်ခေါင်းဆောင် အဘူဂျဟလ်အစရှိသည်တို့သည် 'ဗိုင်သွလ္လာဟ်'၏ ခြုံထည်ကို ကိုင်၍ ဒိုအာတောင်းခဲ့ကြ၏။ အံ့သြစရာကောင်းသည်မှာ ၎င်းတို့၏ ဒိုအာတွင် မိမိတို့ အောင်မြင်မှုရရန် မတောင်းဆိုဘဲ သာမန်စာလုံးများဖြင့် ဤသို့ တောင်းခဲ့ကြ၏။ 'အို, အသျှင်မြတ်၊ စစ်တပ်နှစ်ခုတွင် မြင့်မားမွန်မြတ်သော စစ်တပ်၊ လမ်းမှန်ပေါ်တွင် ပို၍ ရှိသော စစ်တပ်၊ သူမွန်များပြားသော စစ်တပ်၊ အမွန်မြတ်ဆုံးသော သာသနာပေါ်တွင်ရှိသော စစ်တပ်တို့ကို အောင်မြင်မှု ချီးမြှင့်ပါ'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ *[မဇ္ဇ်ဟရီးကျမ်း]*

မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့်ယှဉ်လျှင် ငါတို့သာ အမြင့်ဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ အမှန်တရားပေါ်တွင် အရှိကြဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤဒိုအာကို မိမိတို့အတွက်ဟု ယူဆနေကြသည်။ ထိုဒိုအာဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ အမှန်နှင့်အမှားကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန် လိုလားကြ၏။ မိမိတို့ အောင်မြင်ပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ဘက်မှ မိမိတို့သည် အမှန်ပေါ်တွင် ရှိနေကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ကာဖိရ်ငတုံးများက ယူဆနေကြသည်။ သို့သော် ကေန်စင်စစ် ဤဒိုအာသည် မိမိတို့အတွက် 'ဗဒ်ဒိုအာ'ဖြစ်၍ မွတ်စ္စလင်မ်များအတွက် ဒိုအာဖြစ်ကြောင်း ထိုသူတို့ မသိကြပေ။ စစ်ပွဲ၏ ရလဒ်ကို သိရှိပြီးနောက် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်က ၎င်းတို့အား

اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَآءَكُمُ الْفَتْحُ

ဖြင့် ပြသခဲ့၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'အကယ်၍ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုလားလျှင် ရရှိပြီးဖြစ်၏။ အမှန်သည် အောင်မြင်၍ အမှားသည် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။'

وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ

အကယ်၍ အသင်တို့ ယခု မိမိတို့၏ 'ကုဖွရ်'ငြင်းဆန်ခြင်းတွင် ရန်ငြိုးထားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လိုက်ပါလျှင် အသင်တို့အတွက် ကောင်းသည်။

وَاِنْ تَعُوْدُوْا نَعُدْ

အကယ်၍ အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုနှင့် စစ်တပ်သို့ ပြန်လှည့်လာလျှင် ငါအသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များ ကူညီသည့်ဘက်သို့ လှည့်တော်မူသည်။

وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَّلَوْ كَثُرَتْ

ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့၏ အဖွဲ့အစည်းသည် မည်သို့ပင် များပြားသည်ဖြစ်စေ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အကူအညီနှင့် ယှဉ်မည်ဆိုလျှင် အသင်တို့၏ များပြားမှုသည် မည်သို့မှ မသက်ရောက်ပေ။

وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ အလုံးစုံသော တန်ခိုးတော်ရှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ရှိနေသည့်အတွက် အသင်တို့၏ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှ အသုံးဝင်မည်မဟုတ်ပေ။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُوْنَ ۝٢٠

၈ : ၂၀ ॥ ॥ အို၊ မုအ်မင်နံသက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း လိုက်နာကြလေကုန်။ ၄င်းပြင် အသင်တို့သည် ကြားသိလျက်နှင့် ထိုအမိန့်တော် (များ) မှ လွှဲဖယ်ရှောင်ရှား၍ မသွားကြလေနှင့်။

وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ قَالُوْا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ۝٢١

၈ : ၂၁ ॥ ॥ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် အကြင်သူများကဲ့သို့ မဖြစ်ကြလေနှင့်။ ထိုသူများသည် ‘ကျွန်တော်မျိုးတို့ကြားကြပါပြီ’ ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြသော်လည်း အမှန်စင်စစ် ၄င်းတို့သည် (မည်သည့်တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ) ကြားကြသည်မဟုတ်ပေ။

اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝٢٢

၈ : ၂၂ ॥ ॥ ဧကန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်တွင် အဆိုးဆုံးသော သတ္တဝါသည် အကြင် ဆွံ့အ၊ နားပင်းသော သတ္တဝါများပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ကား (မည်သည့်တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ) မသိနားမလည်ကြချေ။

وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ ۭ وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ۝٢٣

၈ : ၂၃ ॥ ॥ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အကယ်၍သာ ၄င်းတို့တွင် တစ်စုံတစ်ရာ ကောင်းမွန်သောအချက် ရှိသည်ကို သိမြင်တော်မူခဲ့ပါမူ မုချဧကန် ၄င်းတို့အား ကြားနာစေတော်မူခဲ့ပေမည်။ သို့ရာတွင် အသျှင်မြတ်သည် (၄င်းတို့ထံတွင် ကောင်းမွန်သော အချက်တစ်စုံတစ်ရာ မရှိပါဘဲလျက်) ၄င်းတို့အား ကြားနာစေတော်မူခဲ့သည့်တိုင်အောင် ဧကန်မလွဲ ၄င်းတို့သည် ဂရုမစိုက်ဘဲ လွှဲဖယ်တိမ်းရှောင်သွားကြမည်သာ ဖြစ်သည်။

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

၈ : ၂၄ ။ ။ အို, မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ ရစူလ်တမန်တော်သည် အသင်တို့ကို အသက်ရှင်စေနိုင်သော အကြောင်းကိစ္စရပ်များဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်သောအခါ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်တမန်တော်၏ အမိန့်ပညတ်တော်များကို လိုက်နာကြလေကုန်။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကေန်စင်စစ် လူနှင့် လူ၏ စိတ်နှလုံးကြားတွင် အတားအဆီးဖြစ်တော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် ကေန်မလွဲ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ထံတော်၌ပင် စုရုံးကြရမည်ကိုလည်းကောင်း အသင်တို့သည် ကောင်းစွာ သိထားကြလေကုန်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အို, အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အလ္လာဟ်နှင့် ရစူလ်၏ အမိန့်ကို နာခံကြလေကုန်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ မိန့်မှာချက်များမှ ကျောမခိုင်းလေနှင့်။ ၎င်းနောက် အသင်တို့သည် ယုံကြည်၍သာ နားထောင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ယုံကြည်မှုနှင့် နားထောင်သည့်အတွက် ကျင့်ဆောင်မှုလည်း ပြုကြပေသည်။ အသင်တို့သည် အမိန့်နာခံမှုမပြုရာတွင် ငါတို့ ကြားပြီးသား ဖြစ်သည်ဟု ကြွေးကြော်သူများကဲ့သို့ မပြုလေနှင့်။ ဥပမာ- ကာဖိရ်တို့သည် ကြားနာယုံကြည်မှုဖြင့် မုနာဖစ်က်တို့သည်လည်း ယုံကြည်စွာ ကြားနာခဲ့ကြသည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ကေန်အမှန် ၎င်းတို့ ကြားနာခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤသူတို့နှစ်ဦးစလုံးတွင် နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းနှင့် ယုံကြည်ခြင်း မပါဝင်ပေ။ အလိုသဘောမှာ ယုံကြည်စွာ ကြားနာခြင်း၏ ရလဒ်သည် ကျင့်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျင့်ဆောင်မှုမရှိသည့်အတွက် ယုံကြည်စွာ ကြားနာမှုမရှိသည်နှင့် တူညီသွားပေသည်။ ဤသို့ ယုံကြည်မှုဖြင့် မနာခံခြင်းကို အသင်တို့လည်း မကောင်းသော အရာဟု မှတ်ယူပါလေ။ မုချကေန် ယုံကြည်စွာ ကြားနာ၍ မကျင့်ဆောင်သူနှင့် ယုံကြည်မှုမရှိဘဲ ကြားနာသူသည် မကြားသကဲ့သို့သာ ဖြစ်သည်။ မကောင်းမှုပြုခြင်းတွင် ကွာခြားသည်မှာ အမှန်ပင်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကာဖိရ်ငြင်းဆန်သူနှင့် အပြစ်ကျူးလွန်သူ သည် မတူညီနိုင်ပေ။ သို့ရှိရာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဖန်ဆင်းခံများထဲတွင် အဆိုးသွမ်းဆုံးသောသူသည် မှန်ကန်သည့် စကားရပ် ယုံကြည်စွာ နားထောင်ခြင်းမှ နားပင်းနေသူဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အမှန်တရားကို ပြောဆိုခြင်းမှ အ,နေသူဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အမှန်တရားကို အနည်းငယ်ပင် နားလည်ကြသူများ မဟုတ်ပေ။ ယုံကြည်ပါလျက် ကျင့်ဆောင်ရာတွင် အားနည်းသူသည် အဆိုးဆုံး မဟုတ်သော်လည်း မကောင်းသောသူဖြစ်၍ ဤသို့လည်း မဖြစ်သင့်ပေ။

ယခု တင်ပြခဲ့သည်များ၏ အခြေအနေတွင် ယုံကြည်စွာ ကြားနာမှု မရှိခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းသည် ကောင်းသော အရည်အချင်းတစ်ခု၏ ချို့တဲ့မှုသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကောင်းသော အရည်အချင်းဆိုသည်မှာ အမှန်တရားကို ရှာဖွေခြင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယုံကြည်ချက်၏ အစသည်လည်း ယုံကြည်ချက် မပေါ်သေးသည့်တိုင် ရှာဖွေစူးစမ်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှာ ဒွိဟဖြစ်၍ ထိုဒွိဟစိတ်ဖြင့် ရှာဖွေစူးစမ်းရာတွင် အမှန်တရား ပေါ်လွင်လာပေသည်။ ထိုဒွိဟစိတ်သည် ယုံကြည်ချက်ဖြစ်သွားပေသည်။ ဤယုံကြည်ချက်အပေါ် ကြားနာခြင်းသည် အကျိုးရှိကြောင်း မူတည်နေပေသည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့ထဲတွင် ဤအရည်အချင်း ပျောက်ဆုံးနေပေသည်။ အကယ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ထဲတွင် ကောင်းသော အရည်အချင်းတစ်ခုခုကို တွေ့ရှိပြီဆိုလျှင် အလိုသဘောမှာ တင်ပြခဲ့သည့် အရည်အချင်းကောင်း ၎င်းတို့ထဲ၌ရှိလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိကို မုချ ရရှိပေမည်။ ဤနေရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိတော်ကို တင်ပြ၍ ကောင်းသော အရည်အချင်းဟူသော အလိုသဘော ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်မှုဘက်သို့ ဦးတည်သော အရည်အချင်းကောင်း မရှိခြင်းသည် မည်သည့်ကောင်းခြင်းမှ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမှန်တရားကို လိုလားလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ယုံကြည်စွာ နာထောင်နိုင်သည့် စွမ်းအားကို ချီးမြှင့်ပေသည်။ လိုလားမှုဖြင့် ယုံကြည်ချက်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီဖြစ်၏။ အကယ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ကို လက်ရှိအခြေအနေအတိုင်း အမှန်တရားကို လိုလားမှုမရှိဘဲ ကြားနာစေခဲ့လျှင် တစ်ခါတစ်ရံ အပေါ်ယံအားဖြင့် ကြားနာခဲ့ကြ၏။ သို့ရှိရာ ထိုသူတို့သည် မုချဧကန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို ကျောခိုင်းကြလေသည်။ ဂရုမစိုက်ကြပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ အမှားပေါ်လွင်မှုသာ မျက်နှာလွှဲကြခြင်းမဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနေရာတွင် အမှားဟူသည် လုံး၀ မရှိပေ။ ထို့ထက်ဆိုးသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များဘက်သို့ မျက်နှာပင် မလှည့်ကြပေ။

အို၊ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ ငါအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အပေါ် အမိန့်နာခံရန် အမိန့်ပေးခြင်းမှာ အသင်တို့အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ နောင်တမလွန်၏ သက်တမ်းသည် အမြဲတစေ နေရမည်။ သို့ရှိရာ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်တမန်တော် မိန့်မှာသည်များကို လိုက်နာကြလေကုန်၏။ ရစူလ်၏ အမိန့်သည် အလ္လာဟ်၏ အမိန့်သည် ဖြစ်သည့်အတွက် ရစူလ်သည် အသင်တို့ကို ဘ၀သက်တမ်း ရှင်သန်စေ သည့်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်လေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သာသနာသည် ဘ၀ရှင်သန်စေသည့်အရာ ဖြစ်သည့် အတွက် သာသနာဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်လေသည်။ သို့ရှိရာ အခြေအနေတိုင်းတွင် အသင်တို့၏ အကျိုးသာ ရရှိသည့်အတွက် အသင်တို့ မကျင့်ဆောင်ဘဲ မနေသင့်ပေ။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စကားနှစ်ခုကို သတိပြုပါလေ။ တစ်ခုမှာ လူသားနှင့် နှလုံးသားကြားတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် နည်းလမ်းနှစ်ခုဖြင့် အတားအဆီး ဖြစ်လေသည်။ တစ်ခုမှာ မုအ်မင်န်၏ နှလုံးသားအတွင်းမှာ အမိန့်နာခံမှု၏ 'ဗရ်ကသ်' ဖြင့် 'ငြင်းဆန်မှု'နှင့် 'ဂိုနာဟ်'များကို မဝင်စေပေ။ ဒုတိယနည်းလမ်းမှာ ကာဖိရ်၏ နှလုံးသားအတွင်း၌ ငြင်းဆန်သည့် စိတ်ဓါတ်၏ ဆိုးကျိုးကြောင့် 'အီမာန်'နှင့် 'အမိန့်နာခံမှု'ကို မဝင်ရောက်စေပေ။ ထို့ကြောင့်

စွဲမြဲစွာ အမိန့်နာခံနိုင်ခြင်းသည် အလွန်တရာ အကျိုးရှိသော အရာဖြစ်၍ အမြဲတစေ ဆန့်ကျင်ဖီဆန်ခြင်းသည် အလွန်တရာ ဆိုးကျိုးပေးဆောင်သော အရာဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ဂရုပြုရမည့် ဒုတိယအချက်မှာ မုချကေန် အသင်တို့အားလုံး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ထံတော်ပါး၌သာ စုရုံးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် အမိန့်နာခံခြင်းအပေါ် ကောင်းသောအစားရ၍ အမိန့်ဖီဆန်ခြင်းအပေါ် မကောင်းသော အစားရလေသည်။ ဤအချက်ဖြင့်လည်း အမိန့်နာခံမှုသည် အကျိုးဖြစ်၍ အမိန့်ဖီဆန်မှုသည် ဆိုးကျိုးဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

‘ဗဒရ်’စစ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြပြီးခဲ့သည့် အာယသ်တော်များတွင် အနည်းငယ် အကျယ်တဝင့် တင်ပြခဲ့၏။ ထိုအထဲတွင် မွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ကာဖိရ်များအတွက် သင်ခန်းစာယူဖွယ်ရာနှင့် သတိမူဖွယ်ရာ အချက်များ ပါဝင်ပေသည်။ အာယသ်တော်များသည် အလယ်ရှိ ဝါကျများဖြင့် ဤအဖြစ်အပျက်များကို သတိပေးထားပေသည်။ ဥပမာ- တင်ပြပြီးခဲ့သည့် အာယသ်တော်များတွင် မက္ကာဟ်မြို့ရှိ မုရှ်ရစ်က်များ၏ အရှုံးနှင့် သိက္ခာမဲ့ခြင်းကို တင်ပြပြီးနောက် မိန့်သည်မှာ-

ذَالِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوْا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမျိုးမျိုးသော ပစ္စည်းများနှင့် စွမ်းရည်များရှိသည့်တိုင် မက္ကာဟ်မြို့ရှိ မုရှ်ရစ်က်များ ရှုံးနိမ့်ရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်ကို ဆန့်ကျင်ခြင်းများ ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် သင်ခန်းစာယူရန်အချက်မှာ မြေပထဝီနှင့် မိုးကောင်းကင်ကို ဖန်ဆင်းပိုင်စိုးတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ ပြည့်ဝသော တန်ခိုးတော်နှင့် အကွယ်မှ စွမ်းအားကို မျက်နှာလွှဲ၍ လောကီစွမ်းအားများအပေါ် အားကိုးနေသူများအတွက် ဖြစ်သည်။ (သို့) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ကို ဖီဆန်နေကြပါလျက် အသျှင်မြတ်၏ အကူအညီကို လွဲမှားစွာ မျှော်လင့်နေကြခြင်းဖြင့် မိမိတို့၏ နှလုံးသားကို လှည့်ဖြားနေသူများအတွက်လည်း သင်ခန်းစာယူထိုက်ပေသည်။ တင်ပြခဲ့သည့် အာယသ်တော်များတွင် ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အခြားမျက်နှာစာတစ်ခုကို မွတ်စ္စလင်မ်များအား တင်ပြထားသည်။ တင်ပြချက်အချုပ်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အရေအတွက်နှင့် လက်နက်ပစ္စည်းများ နည်းပါးသည့်တိုင် ဤသို့ ကြီးကျယ်သော အောင်မြင်မှုသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အကူအညီဖြင့်သာ ရရှိနိုင်ပေသည်။ ဤအကူအညီသည် အမိန့်နာခံမှု၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။ အမိန့်နာခံမှု၌သာ ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ကြရန် မွတ်စ္စလင်မ်များကို အမိန့်ပေးထားသည်မှာ-

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

ဆိုလိုသည်မှာ အို, အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၏ အမိန့်နာခံမှုကို ရွေးချယ်ကြကုန်။ ဤအပေါ်၌သာ ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်ကြလေကုန်။ တစ်ဖန် ဤအကြောင်းအရာကို ထပ်မံလေးနက်စေရန် မိန့်ထားသည်မှာ-

وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် မှန်ကန်သည့် စကားရပ်များကို ကြားနာပြီးနောက် အမိန့်နာခံမှုမှ မျက်နှာမလွှဲကြလေနှင့်။ နားထောင်သည်ဟု ဆိုရာတွင် မှန်ကန်သည့်စကားရပ်ဖြင့် နားထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ နားထောင်ခြင်း၏ အဆင့်လေးဆင့် ရှိ၏။ ပထမအဆင့်မှာ အသံတစ်ခုတွင် နားဖြင့်သာ ကြားပြီး နားလည်ရန်လည်း မကြိုးစားသည့်အတွက် နားမလည်ပေ။ ယုံကြည်လက်ခံခြင်းလည်း မရှိ။ လိုက်နာကျင့်ဆောင်ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ဒုတိယအဆင့်မှာ နားဖြင့်ကြား၍ နားလည်သဘောပေါက်သော်လည်း ယုံကြည်ချက်လည်း မထား၊ ကျင့်ဆောင်မှုလည်း မပြုပေ။ တတိယအဆင့်မှာ ကြားနာ သဘောပေါက်၍ ယုံကြည်ချက်ထားရှိသည့်တိုင် ကျင့်ဆောင်မှု မပြုလုပ်ပေ။ စတုတ္ထအဆင့်မှာ ကြားနာ၊ သဘောပေါက်၊ ယုံကြည်၍ ကျင်ဆောင်မှုလည်း ပြုခဲ့သည်။ နားထောင်ခြင်း၏ အဓိကပြည့်ဝသည့် ယုံကြည်ချက်မှာ စတုတ္ထအဆင့်သာဖြစ်ကြောင်း အပြည့်အဝ ပေါ်လွင်ပေသည်။ ဤသည် ပြည့်ဝသည့် မုအ်မင်န်များ၏ အဆင့်အတန်းဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့် (၃) ဆင့်တွင် နားထောင်ခြင်းသည် လျော့နည်းမှုရှိ၍ မပြည့်ဝသည့်အတွက် နားထောင်ခြင်းမရှိဟု ပြောဆိုနိုင်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေ့လာမည့် အာယသ်တော်တွင် တင်ပြထားပေသည်။ တတိယအဆင့်ဖြစ်သော နားထောင်၍ သဘောပေါက်၊ ယုံကြည်ခြင်း ရှိလင့်ကစား ကျင့်ဆောင်မှုမရှိခြင်းသည် နားထောင်ခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် မပြည့်ဝသော်လည်း ယုံကြည်ချက်ရှိသည့်အတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အရေးပါသောကြောင့် အချည်းအနှီးမဖြစ်ပေ။ ဤအဆင့်သည် အပြစ်ကျူးလွန်သော မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ အဆင့်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ အဆင့်ဖြစ်သော နားထောင်ခြင်းနှင့် သဘောပေါက်သော်လည်း ယုံကြည်ချက်မရှိ၍ ကျင့်ဆောင်ခြင်းလည်း မရှိခြင်းသည် မုနာဖစ်က်တို့၏ အဆင့်ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ကြားနာ၍ နားလည်သဘောပေါက်ကြလေသည်။ အပေါ်ယံအားဖြင့် ယုံကြည်ကျင့်သုံးကြောင်းလည်း ကြွေးကြော်ကြ၏။ သို့သော် မူရင်းဇစ်မြစ်တွင်မူ ယုံကြည်ကျင့်သုံးခြင်း မရှိကြပေ။ ပထမဆုံးအဆင့်မှာ မုရှ်ရစ်က်၊ ကာဖိရ်များ၏ အဆင့်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် မှန်ကန်သည့် စကားရပ်များနှင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အာယသ်တော်များကို နားဖြင့်သာ နားထောင်၍ နားလည်ရန် စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုဘက်သို့ မည်သို့အခါမျှ အာရုံမစိုက်ပေ။ တင်ပြခဲ့သည့် အာယသ်တော်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်များကို မိန့်သည်မှာ အသင်တို့ အမှန်စကားကို ကြားနာခဲ့ကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကြားနာ၍ သဘောပေါက်ယုံကြည်ခြင်းသည် အသင်တို့ထံ ရှိ၏။ ဆက်လက်၍ အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးမှုလည်း ပြုကြပါလေ။ အမိန့်မှ မျက်နှာမလွှဲကြလေနှင့်။ သို့မှသာ ကြားနာခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် ပြည့်စုံပေမည်။ ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် ဤအကြောင်းအရာကို လေးနက်စေရန် ဖြည့်စွက်မိန့်ထားသည်မှာ–

وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ قَالُوْا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ‘ကျွန်ုပ်တို့ နားထောင်ပြီးဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုသူများကဲ့သို့ အသင်တို့ မဖြစ်ကြလေနှင့်။ ကေန်စင်စစ် ထိုသူတို့သည် နားထောင်ခဲ့သူများ မဟုတ်ပေ။ ထိုသူများ၏ အလိုသဘောမှာ ကာဖိရ်များကို

ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်၍ ကြားနာသည်ဟု ကြွေးကြော်ကြကာ ယုံကြည်ချက်မထားရှိတော့ပေ။ ဤကဲ့သို့ပင် မုနာဖစ်က်များသည်လည်း ကြားနာခဲ့ခြင်းနှင့်အတူ နားလည်သဘောပေါက်၍ ယုံကြည်ကြကြောင်း ကြွေးကြော်ကြ၏။ သို့သော် ကေန်စင်စစ် စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ မှန်ကန်သည့်အသိကို ဤလူမျိုးနှစ်မျိုးလုံး ထံ၌ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ကြားနာခြင်းကို မကြားခဲ့ဟု သတ်မှတ်၏။ ထိုသူများနှင့် မတူကြရန် မွတ်စ္စလင်မ်များကို အမိန့်ပေးထား၏။ တတိယအာယသ်တော်တွင် ဤသူတို့ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရှုံ့ချထား၏။ အမှန်တရားကို စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ မကြားနာကြဘဲ လက်မခံသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော သူများကို ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်သည် တိရစ္ဆာန်ထက် ဆိုးသည်ဟု သတ်မှတ်ထား၏။ မိန့်တော်မူသည်မှာ-

اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ

ဟူ၍ဖြစ်သည်။ دَوَابٌّ ဟူသော စာလုံးသည် دَابَّة ၏ အများကိန်းဖြစ်သည်။ အဘိဓါန်အရ ကုန်းတွင်းနေထိုင်သော သတ္တဝါဟူသမျှကို ခေါ်ဆိုသည်။ သို့သော် အများသုံး ဝေါဟာရတွင် ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါကို ခေါ်ဆိုသည်။ အာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အဆိုးဆုံးသော သတ္တဝါသည် အလ္လာဟ့်ထံပါး၌ အမှန်တရားကို ကြားနာ၍ နားပင်းနေခြင်းနှင့် လက်ခံယုံကြည်မှုမှ ဆွံ့အနေသော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ဆွံ့အ၊ နားမကြားနေသူတွင် အသိဉာဏ်အနည်းငယ်ရှိပါက အရိပ်အမြွက်ဖြင့် မိမိ၏ စိတ်တွင်းရှိ စကားကို ပြောဆိုနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အခြားသူများလည်း နားလည်သွားပေသည်။ ဤသူတို့သည် ဆွံ့အ နားမကြားခြင်းနှင့်အတူ ဦးနှောက်အသိဉာဏ်လည်း မရှိကြပေ။ ဆွံ့အနားမကြားခြင်းနှင့်အတူ ဦးနှောက်အသိဉာဏ် မရှိသူများကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ရှင်းပြစရာ နည်းလမ်းမရှိကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

ဤအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လူသားကို اَحْسَنِ تَقْوِيْم အကောင်းဆုံးပုံစံဖြင့် ဖန်ဆင်းထားကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ တင်ပြထား၏။ အမွန်မြတ်ဆုံး အဖန်ဆင်းခံဖြစ်၏။ လောကရှိ အရာများ၏ အပြုစုခံအဖြစ် ဖန်ဆင်းထား၏။ ဤချီးမြှင့်မှုအားလုံးသည် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်နာခံခြင်း၌သာ မူတည်နေပေသည်။ လူသားသည် မှန်ကန်သည့် စကားရပ်များကို ကြားနာသဘောပေါက်၍ ယုံကြည်ခြင်းမှ မျက်နှာလွှဲပါက ဤချီးမြှင့်မှုအားလုံး ရုပ်သိမ်းခံရပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် လူသားသည် တိရစ္ဆာန်များထက်ပင် နိမ့်ကျသွားပေသည်။ သဖ်စီးရ်ရူးဟ်ဟုလ် ဗယာန်ကျမ်းတွင် လူသားသည် မူရင်းဇစ်မြစ် ဖန်ဆင်းခံဖြစ်ရခြင်း၌ တိရစ္ဆာန်အားလုံးထက် သာပိုမွန်မြတ်၍ ဖရစ်ရှ်သာဟ်များထက် နိမ့်လေသည်။ သို့သော် မိမိ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကျင့်ဆောင်မှုနှင့် အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ကို နာခံရာတွင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ပါက ဖရစ်ရှ်သာဟ်များထက်ပင် မြင့်မား မွန်မြတ်သွားပေသည်။ အကယ်၍ လူသားသည် အမှန်တရားကို ကျောခိုင်းလိုက်လျှင် အနိမ့်တကာ့ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိသွား၍ တိရစ္ဆာန်များထက် ပို၍ နိမ့်ကျသွားပေသည်။ စတုတ္ထ အာယသ်တွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَلَوْعَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ

အလိုသဘောမှာ 'အကယ်၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများထံ ကောင်းမှုတစ်ခု တွေ့ရှိပါက ယုံကြည်စွာ နားထောင်နိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေသည်။ အကယ်၍ လက်ရှိအခြေအနေအတိုင်း အမှန်တရားကို လိုလားမှုမရှိလျှင် အမှန်တရားကို ကြားနာ၍ မျက်နှာလွှဲကျောခိုင်းကြပေသည်။'

ကောင်းသော အရည်အချင်းဆိုသည်မှာ အမှန်တရားကို လိုလားခြင်းသာဖြစ်၍ ၎င်း၏ အကြောင်းခံဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှုဟူသည့် တံခါးပေါက် ပွင့်လေသည်။ ဤအချက်ဖြင့် ယုံကြည်ကျင့်သုံးစွမ်းအား ရရှိလေသည်။ အမှန်တရားကို လိုချင်တပ်မက်မှုမရှိပါက ကောင်းသော အရည်အချင်းမရှိဟု ပြောနိုင်ပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ ကောင်းသော အရည်အချင်းရှိပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိတော်တွင် ပေါ်လွင်ပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အသိတော်တွင် ကောင်းမှုတစ်စုံတစ်ရာ မရှိပါက ကေန်စင်စစ် ထိုသူတို့ထံတွင် ကောင်းမှုဟူသမျှမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးသူဖြစ်သည်။ ဤသို့ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးနေရချိန်တွင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန်နှင့် အမှန်တရားကို ယုံကြည်လက်ခံရန် ဖိတ်ခေါ်ပါက လုံးဝ လက်မခံသည်သာမက မျက်နှာလွှဲ ကျောခိုင်းထွက်သွားပေသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ဤသူတို့၏ မျက်နှာလွှဲခြင်းသည် သာသနာတွင် မျက်နှာလွှဲ စောဒကတက်စရာ တွေ့သည်မဟုတ်ဘဲ ကေန်စင်စစ် အမှန်တရားအပေါ် အာရုံမစူးစိုက်သည့်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌမမြောက် အာယသ်တော်တွင် အီမာန်ရှင်များကို မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်၏ အမိန့်တော်ကို လိုက်နာကြရန် ထူးခြားသော ပုံစံဖြင့် မိန့်တော်မူထားသည်။ အလ္လာဟ်နှင့် အလ္လာဟ့်ရစူလ်က အသင်တို့ကို ဖိတ်ခေါ်သည့်အရာများတွင် အလ္လာဟ်နှင့် ရစူလ်အတွက် မည်သို့မှ အကျိုးမရှိသည်သာမက အမိန့်ပညတ်ချက်အားလုံးသည် အသင်တို့အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

اِسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيْكُمْ

အဓိပ္ပာယ်မှာ အလ္လာဟ်နှင့် ရစူလ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များကို နားထောင်ကြပါ။ အသင်တို့ကို ရစူလ်တမန်တော် ဖိတ်ခေါ်သော အရာများသည် အသင်တို့၏ ဘဝသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော်တွင် 'သက်တမ်း'ဟု ဆိုထားခြင်းမှာ အလိုသဘောအမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များထံ အဆိုအမျိုးမျိုး ကွဲပြားလေသည်။ စွဒ္ဒီသခင်က မိန့်သည်မှာ အသက်ရှင်ခြင်းဆိုသည်မှာ အီမာန်ကို ခေါ်ဆို၍ ကာဖိရ်သည် အသေကောင်များသာ ဖြစ်သည်။ ကသာဒါဟ်သခင်က သက်တမ်း၏ အလိုသဘောမှာ ကုရ်အာန်ဖြစ်၍ လောကီလောကုတ္တရာသက်တမ်း၏ အောင်မြင်မှုမှာ နစ်မြုပ်ဖုံးကွယ်လျက် ရှိသည်ဟု မိန့်လေသည်။ မုဂျာဟစ်သခင်က အမှန်တရားဟု ဆိုသည်။ အိဗ်နေအစ်ဟားက်သခင်သည် 'ဂျီဟာဒ်'သာသနာ့စစ်ဆင်နွှဲခြင်းဟုဆိုသည်။ 'ဂျီဟာဒ်'ဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များကို ဂုဏ်သိက္ခာချီးမြှင့်သည်။ ဤတင်ပြချက်များ အားလုံးသည် မိမိနေရာနှင့် မိမိ မှန်ပေသည်။ ဆန့်ကျင်[illegible]တ်ပေ။ အီမာန် (သို့) ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန် (သို့) အမှန်တရားနောက်လိုက်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်

လူသား၏ နှလုံးသားကို ရှင်သန်စေသော အရာများဖြစ်သည်။ နှလုံးသားရှင်သန်ခြင်းဆိုသည့် လူသားနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ကြားတွင် အတားအဆီးများဖြစ်သော မေ့လျော့မှုနှင့် စိတ်အလို ရမ္မက်များ ရှင်းလင်းသွားခြင်းကို ခေါ်ပေသည်။ အတားအဆီး၏ အမှောင်ထုမှ လွတ်ကင်း၍ 'နူးရ်'အလင်းဖြင့် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်အား သိရှိခြင်းသည် နှလုံးသားအတွင်း၌ နေရာရရှိသွားပေသည်။

သိရ်မေဇီကျမ်းနှင့် နဆာအီကျမ်းတွင် ဟဇရသ်အာဘူဟုရိုင်ရာဟ် رضي الله عنه သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားသည်မှာ တစ်နေ့တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် အိုဗိုင်ယ္ယိစ်ဗ္ဗနေကအဗ် رضي الله عنه သခင်အား ခေါ်၏။ ဟဇရသ်အိုဗိုင်ယ္ယိစ်ဗ္ဗနေကအဗ် رضي الله عنه သခင်သည် နမာဇ်ဖတ်နေသည့်အတွက် နမာဇ်ကို အမြန်ဆုံး အဆုံးသတ်၍ ရောက်ရှိလာ၏။ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်သည်မှာ 'ငါကိုယ်တော် ခေါ်သည်ကို အဘယ်ကြောင့် နောက်ကျ၍ လာသနည်း။' ဟဇရသ်အိုဗိုင်ယ္ယိစ်ဗ္ဗနေ ကအဗ် رضي الله عنه သခင်က 'နမာဇ်ဖတ်နေခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်' ဟု လျှောက်လေရာ တမန်တော်မြတ် ﷺ က 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဤအမိန့်တော်ကို အသင် မသိလေသလော။'

اِسۡتَجِيۡبُوۡ اللهِ وَللرَّسُوۡلِ اِذَا دَ عَاكُمۡ

ဟု ဖြစ်သည်။ ဟဇရသ်အိုဗိုင်ယ္ယိစ်ဗ္ဗနေကအဗ် رضي الله عنه သခင်က 'နောင်တွင် အမိန့်နာခံပါမည်။ နမာဇ်ဝတ်ပြုနေသည့်အချိန် တမန်တော်မြတ် အခေါ်စေလွှတ်လျှင် ချက်ချင်းရောက်ရှိလာမည်'ဟု ပြောဆိုသည်။

ဤဟာဒီးစ်တော်အရ အချို့ဖိကာဟ်ပညာရှင်များက တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမိန့်နာခံခြင်းကြောင့် နမာဇ်အတွင်း ပြုလုပ်သော အလုပ်ဟူသမျှသည် နမာဇ်တွင် မထိခိုက်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ အချို့ပညာရှင်များက နမာဇ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည့် လုပ်ငန်းရပ်များ လုပ်ပါက နမာဇ်ပျက်သွားမည်။ ထို့နောက် 'ကဇ္ဇာ' ပြုရမည်။ တမန်တော်တစ်ပါးပါးကို ခေါ်လျှင် နမာဇ်ဖတ်နိုင်သည့်တိုင် နမာဇ်ကို ဖျက်၍ အမိန့်နာခံရမည် ဖြစ်သည်။ ဤပုံစံသည် တမန်တော်အတွက်သာ သီးသန့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကြင်အလုပ်အား နောက်ကျခြင်းကြောင့် ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ကို စိုးရိမ်ရမည်ဆိုလျှင် ထိုအခါမျိုးတွင် နမာဇ်ကို ဖျက်လိုက်ပြီး တစ်ဖန် အစားပြန်လည် ဖတ်သင့်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် နမာဇ်ဝတ်ပြုသူတစ်ဦးသည် မျက်မမြင်တစ်ဦးအား ချောက်တစ်ခု (သို့) ရေတွင်းတစ်တွင်း၌ ကျလုဆဲဆဲ အခြေအနေကို မြင်တွေ့လိုက်ရပါက နမာဇ်ဖျက်ပြီး ထိုမျက်မမြင်အား ကယ်တင်သင့်ပေသည်။ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَاعۡلَمُوۡا اَنَّ اللهَ يَحُوۡلُ بَيۡنَ الۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهٖ

ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လူသားနှင့် လူသား၏ နှလုံးသားအကြား အတားအဆီး ဖြစ်သွားသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ဤဝါကျ၏ အလိုသဘောနှစ်မျိုးရှိသည်။ နှစ်မျိုးစလုံးတွင် ကြီးမားသော ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ဩဝါဒတော်များ ပါရှိပေသည်။ ယင်းအချက်အား လူသားတိုင်း ထာဝရမှတ်သားထား သင့်ပေသည်။

အခိပ္ပာယ်တစ်ခုမှာ ကောင်းမှုတစ်ခုခု ပြုကျင့်ရန် (သို့) အပြစ်မှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အခွင့်အရေးရလာလျှင် မဆိုင်းမတွ ချက်ချင်းပင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ အခွင့်အရေးရရှိခြင်းကို တန်ဖိုးထားရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တစ်ခါတစ်ရံ လူသား၏ ဆန္ဒများကြား၌ အသျှင်မြတ်၏ အလိုတော်သည် အတားအဆီးဖြစ်သွားပေ၏။ ထိုသူသည် မိမိ၏ ဆန္ဒများ၌ အောင်မြင်မှုမရရှိနိုင်တော့ပေ။ ဝေဒနာတစ်ခုခု ခံစားရလျှင် (သို့) သေဆုံးချိန်ရောက်ရှိလာလျှင် (သို့) မအားလပ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်သာတစ်ခုခု၌ နစ်မွန်းသွားခဲ့လျှင် အဆိုပါဆန္ဒများကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည်မဟုတ်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ရရှိသည့် သက်တမ်းနှင့် ရရှိသည့်အချိန်ကို လူသားအနေနှင့် တန်ဖိုးထားသင့်ပေသည်။ 'ယနေ့ လုပ်ရမည့် အလုပ်ကို မနက်ဖြန်အတွက် မထားပါနှင့်။' အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မနက်ဖြန် မည်သို့ဖြစ်မည်ကို မသိရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၄င်းနောက် ဤဝါကျ၏ ဒုတိယအလိုသဘောမှာ ဤအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ဗန္ဒာဟ်များနှင့် အလွန်နီးကပ်ဆုံးရှိကြောင်းကို တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် အခြား အာယသ်တော်တစ်ပိုဒ်တွင်

نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် လည်ပင်းသွေးကြောထက်ပင် စို၍ နီးကပ်လျက် ရှိသည်ဟူ၍ တင်ပြထားပေသည်။

အလိုသဘောမှာ လူသား၏ နှလုံးသားသည် အချိန်တိုင်းတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အထူးသိမ်းပိုက်ခြင်းကို ခံရ၏။ ထိုအသျှင်မြတ်သည် ဗန္ဒာဟ်တစ်ဦးအား မကောင်းမှုများမှ ထိန်းသိမ်းလိုသည်ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ နှလုံးသားနှင့် အပြစ်များအကြား အတားအဆီးဖြစ်သွားပေသည်။ ၄င်းနောက် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မကောင်းမှုအတွက် ရေးမှတ်ထားသည်ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ နှလုံးသားနှင့် ကောင်းမှုများအကြား အတားအဆီးဖြစ်သွားပေသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိ၏ ဒိုအာများတွင် များသောအားဖြင့် ဤသို့ တောင်းခံလေ့ရှိသည်။

يَامُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِىْ عَلٰى دِيْنِكَ

အလိုသဘောမှာ အို, နှလုံးသားများကို လှည့်ပေးတော်မူသော အသျှင်၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ နှလုံးသားကို မိမိ၏ သာသနာပေါ် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်တော်မူပါ။

ထိုအချက်မှ သိရှိရသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်၏ အမိန့်များကို လိုက်နာရာတွင် နောက်မကျစေနှင့်။ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးကို တန်ဖိုးထားပြီး ချက်ချင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်လိုက်ပါ။ ထို့နောက်တစ်ဖန် နှလုံးသားအတွင်း ကောင်းမှုပြုလိုသည့် စိတ်ခါတ်နှင့် ဆန္ဒများ ကျန်ရှိ၊ မရှိကို မသိရှိနိုင်ပေ။

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

وَاتَّقُوْا فِتْنَةً لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا
مِنْكُمْ خَآصَّةً ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

၈ : ၂၅ ။ ။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် အကြင်ပြစ်ဒဏ်မှ ရှောင်ကြဉ်ကြလေကုန်။ ယင်းပြစ်ဒဏ်သည် အသင်တို့အနက် မတရားကျူးလွန်ခဲ့ကြသော သူတို့အပေါ်၌သာလျှင် သီးသန့်၍ အလျဉ်းသက်ရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် ဧကန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် (ပြစ်မှုဒုစရိုက် ကျူးလွန်သူတို့အား) ပြင်းထန်စွာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်တော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်ကိုလည်း (ကောင်းစွာ) သိထားကြလေကုန်။

وَاذْكُرُوْٓا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ
اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ وَاَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ
مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٦﴾

၈ : ၂၆ ။ ။ (တစ်ဖန် အသင်တို့သည် ပြန်လည် သတိရကြလေကုန်။) တစ်ရံရောအခါဝယ် အသင်တို့သည် တိုင်းပြည်တွင် အရေအတွက် (အားဖြင့်) အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကြသည့်အပြင် အင်အားနည်းပါးသူများ (လည်း) ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်သည်။ (သို့ဖြစ်ပေရာ) အသင်တို့သည် မိမိတို့အား သူတစ်ပါးတို့က ရုတ်တရက်အားဖြင့် လုယက်တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ကြမည်ကို စိုးရိမ်လျက် ရှိခဲ့ကြကုန်သည်။ ၎င်းနောက် ထို (အလ္လာဟ်) အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ကျေးဇူးကို သိတတ်ရန်အလို့ငှာ အသင်တို့အား ခိုလှုံရန် နေရာချပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား မိမိ၏ အကူအညီဖြင့် အင်အား (လည်း) ဖြည့်ပေးတော်မူခဲ့သည့်အပြင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ရိက္ခာများကို (လည်း) ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا
تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ وَتَخُوْنُوْٓا اَمٰنٰتِكُمْ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٧﴾

၈ : ၂၇ ။ ။ အို, မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ရစူလ်တမန်တော်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း (စောင့်ထိန်းအပ်သော တာဝန်များကို) အလွဲသုံးစား မပြုလုပ်ကြလေနှင့်။ ထို့နည်းတူစွာ အသင်တို့သည် မိမိတို့ ယုံကြည်အပ်နှင်းခြင်းခံရသော ကိစ္စများကိုလည်း အလွဲသုံးစားမပြုလုပ်ကြလေနှင့်။ အမှန်စင်စစ် အသင်တို့ (အလွဲသုံးစားပြုခြင်းသည် 'ဟရာမ်'ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆုံးရှုံးမှုများအား ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သည်ကို) အသိပင် ဖြစ်ကြပေသည်။

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ
عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝٢٨

၈ : ၂၈ ။ ။ ထို့ပြင် အသင်တို့၏ ဉစ္စာပစ္စည်းများနှင့် သားသမီးများသည် စမ်းသပ်မှုတစ်ရပ်မျှသာ ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ကေန်စင်စစ် ကြီးကျယ်လှစွာသော အကျိုးဆုလာဘ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်၌သာ ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း အသင်တို့ (ကောင်းစွာ) သိထားကြလေကုန်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

ငှင်းနောက် အသင်တို့အပေါ် မိမိကိုယ်မိမိ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး နာခံခြင်းသည် 'ဝါဂျိဗ်' ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤသည်လည်း အရေးကြီးသော နာခံခြင်း၌ ပါဝင်ပေသည်။ ငှင်းမှာ တတ်နိုင်သရွေ့ အခြားသူများကို ပြုပြင်ရာတွင် ကောင်းရာကို ညွှန်ပြီး မကောင်းရာကို တားမြစ်သည့် နည်းလမ်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ လက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အဆက်အသွယ်ဖြတ်၍ ဖြစ်စေ၊ စိတ်ထဲမှ မုန်းတီး၍ ဖြစ်စေ၊ (ဤသည် နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သည်။) ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက မသိဟန်ဆောင်နေသော ပုံစံတွင် ဖီဆန်ခြင်းကို ကျူးလွန်သူများအပေါ် ပြစ်ဒဏ်ကျရောက်မည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုမမြင်ဟန်ဆောင်သူများအပေါ်လည်း ကျရောက်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်မည်ဆိုသောကြောင့် အသင်တို့သည် အဆိုပါကဲ့သို့သော ဆိုးကျိုးများမှ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်။ အဆိုပါပြစ်ဒဏ်သည် သီးသန့်ကျူးလွန်သူများအပေါ်၌သာ ကျရောက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ထိုပြစ်မှုများကို မြင်တွေ့ရသော်ငြားလည်း မမြင်ဟန်ဆောင်သွားမည်။ မတွေ့ဟန်ဆောင်၍ သွားမည်ဆိုလျှင် ထိုသူလည်း အဆိုပါပြစ်မှု၌ ပါဝင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအပြစ်မှ ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက် မသိ၊ မမြင်ဟန်ဆောင်ခြင်းကို မပြုလုပ်လေနှင့်။ ငှင်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များ ပေးတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်ကြောင်းကို မှတ်သားထားကြရမည်။

ထိုအသျှင်မြတ်ပေးမည့် ပြစ်ဒဏ်အား ကြောက်ရွံ့ပြီး မမြင်ဟန်ယောင်၊ မသိဟန်ဆောင်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ကြကြကုန်။ ငှင်းနောက် ချီးမြှင့်ထားသည်များကို အမှတ်ရနေမည်ဆိုလျှင် ချီးမြှင့်သော အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ကို နာခံရန် စိတ်ဝင်စားလာမည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချီးမြှင့်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့် အသင်တို့သည် ဟီဂျ်ရသ်အလျှင် အရေအတွက်နည်းပါးလှသည့် အခြေအနေကိုလည်းကောင်း၊ အင်အားအရ ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း မက္ကာဟ်မြေပေါ်တွင် အင်အားချည့်နဲ့သူများအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းခံရသော အခြေအနေကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ အင်အားနည်းပါးမှုကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုများက လူများသည် အသင်တို့အား လုယက်ကြလိမ့်မည်ဟူ၍ စိုးရိမ်ရသော အခြေအနေကိုလည်းကောင်း သတိရကြကုန်။ ဤအခြေအနေ၌ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့ကို မဒီနာမြို့တော်တွင်း တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ နေထိုင်ခွင့်ကို ပေးသနားတော်မူပြီး အသင်တို့အပေါ် မိမိ၏အကူအညီဖြင့် စွမ်းအားများကို ပေးသနားတော်မူခဲ့၏။

ထိုစွမ်းအားများမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့်ဖြစ်စေ၊ လူဦးရေများပြားခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ယင်းအချက်များကြောင့် အရေအတွက် နည်းခြင်းနှင့် စွမ်းအားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသော စိုးရိမ်စိတ်ဟူသမျှပင် ပပျောက်သွားခဲ့ရသည်။ သို့သာမက အသင်တို့အား ဒုက္ခများမှ ကယ်တင်ခြင်းမှအပ အသင်တို့ကို ရန်သူများအပေါ် လွှမ်းမိုးစေပြီး အောင်မြင်မှု များစွာချီးမြှင့်ကာ အမြင့်မားဆုံးသော ချောင်လည်မှုများကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။ သို့မှသာ အသင်တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတရားများကို သိတတ်ကြမည်။ အကြီးမားဆုံးသော ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်းမှာ အမိန့်နာခံခြင်း ဖြစ်သည်။

အို၊ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အပေါင်းတို့၊ ငါအသျှင်မြတ်အနေနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်းနှင့် အပြစ်ကျူးလွန်ခြင်းမှ တားဆီးရခြင်းအကြောင်းမှာ အလ္လာဟ်နှင့် ရစူလ်၏ ဝတ္တရားအချို့ အသင်တို့အပေါ်၌ ရှိသည်။ ယင်းဝတ္တရားများ ကျေပွန်ခြင်း၏ အကျိုးအမြတ်ကိုလည်း အသင်တို့သာလျှင် ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် ထိုဝတ္တရားများတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ရှိပေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရှိခြင်းသည် အသင်တို့၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်း၌ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်။ ထိုသို့ရှိသည့်အတွက် အသင်တို့အနေနှင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ရစူလ်၏ ဝတ္တရားများတွင် အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေနှင့်။ နောက်ဆုံးရလဒ်အနေနှင့် အဆိုပါအကြောင်းအရာများကို ဤသို့လည်း ပြောဆိုနိုင်ပေသည်။ ၄င်းမှာ အသင်တို့သည် ထိန်းသိမ်းလိုက်သော အရာများတွင် (ထိုအရာများသည် အသင်တို့အတွက် အကျိုးရှိသော အရာများဖြစ်သည်။ ယင်းအရာများသည် အသင်တို့၏ ကျင့်စဉ်များအတွက်ကြောင့် ကျရောက်ခဲ့၏။) အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေနှင့်။ ၄င်းနောက် အသင်တို့သည် ထိုအရာများအား နစ်နာစေသော အရာများဖြစ် ကြောင်းကိုလည်း သိရှိကြသည်။ များသောအားဖြင့် ပစ္စည်းနှင့် သားသမီးများ၏ ချစ်စိတ်ကြောင့် အမိန့်နာခံခြင်း၌ အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် အသင်တို့အား သတိပေးမိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ အသင်တို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများနှင့် သားသမီးများသည် စမ်းစစ်မည့်အရာများ ဖြစ်သည်ကို အသင်တို့ မှတ်သားထားကြကုန်။ ထိုအရာများအပေါ် မည်သူက ဦးစားပေးချစ်ကြပါသနည်း။ ၄င်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အပေါ် မည်သူက ဦးစားပေးချစ်ကြပါသနည်း ဆိုသည်ကို ကြည့်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ရှိရာ အသင်တို့သည် သားသမီးများနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်း၏ အချစ်ကို ဦးစားမပေးကြလေနှင့်။ အကယ်၍ ထိုအရာများ၏ အကျိုးအမြတ်ကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချစ်စိတ်ကို ဦးစားပေးသောသူများအတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးတွင် ကြီးမားလှသော အကျိုးကုသိုလ်များ ရှိသည်ဆိုကြောင်းကို သိရှိထားကြကုန်။ ထိုအကျိုးကုသိုလ်ရှေ့၌ ဤပျက်စီးမည့် အကျိုးအမြတ်များမှာ ဗလာနတ္ထိပင် ဖြစ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ပြဿနာများ

ကျမ်းတော်မြတ်သည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အချို့ရှင်းလင်းချက်များနှင့် ယင်းစစ်ပွဲတွင် မွတ်စလင်မ်တို့အပေါ် ချီးမြှင့်ခဲ့သော ဆုလာဘ်များကို တင်ပြပြီးသည့်နောက် ထိုစစ်ပွဲမှ ရရှိသည့် ရလဒ်များနှင့် တစ်ဖန်

ယင်းစစ်ပွဲနှင့် သင့်လျော်သည့် မွတ်စ္စလင်မ်များအား ဆုံးမဩဝါဒပြုထားသည်များကို မိန့်ကြားတင်ပြထားပေသည်။ ယင်းအကြောင်းအရာများသည်

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ

နှင့် အစပြုထားပေသည်။ ဤအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အာယသ်တော်များကို အထက်၌ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအာယသ်တော်များထဲမှ ပထမအာယသ်တော်တွင် ဤကဲ့သို့သော အပြစ်များမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် အထူးသဖြင့် လမ်းညွှန်မှာကြားထားပေသည်။ ယင်းအပြစ်၏ ပြင်းထန်သော 'အဇာဗ်'၌ ကျူးလွန်သူသာမက အပြစ်ဒဏ် မကျူးလွန်သူများပင် နစ်မွန်းသွားကြရပေသည်။

ထိုအပြစ်များသည် မည်သည့်အပြစ်များ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ပညာရှင်များအကြား အဆိုအသီးသီး ရှိလေသည်။ အချို့ပညာရှင်များက ဤအပြစ်သည် ကောင်းရာကို ညွှန်၍ မကောင်းရာကို တားမြစ်ရန် ဟူသော အချက်အပေါ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရေးကို စွန့်လွှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်အိဗ်နေ အဗ္ဗားစ် ﵁ မိန့်ဆိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များကို မိန့်ကြားထားသည်မှာ မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သည့်အပြစ်မျိုးကိုမဆိုမှ ရပ်တည်နေခွင့် မပေးလေနှင့်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အဆိုပါအတိုင်း အပြစ်များ ကျူးလွန်နေခြင်းကို မြင်တွေ့ရပြီး တားနိုင်စွမ်းရှိသော်ငြားလည်း ထိုသူများသည် မတားဆီးခဲ့ပါက အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအပေါ် မိမိ၏ 'အဇာဗ်'များကို ချပေးတော်မူမည်။ ယင်း 'အဇာဗ်'ကြောင့် ကျူးလွန်သူနှင့် မကျူးလွန်သူ မည်သူမှ ကျန်ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းနောက် ဤနေရာ၌ အပြစ်မဲ့သူဟုဆိုရာတွင် ထိုသူများသည် အပြစ်၌ အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် ကောင်းရာကို ညွှန်ရမည်ဟုဆိုသော အမိန့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းကြောင့် ထိုသူလည်း အပြစ်ထိုက်သူ ဖြစ်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ ဒွိဟမဖြစ်သင့်သည့်အချက်မှာ တစ်ဦး၏ အပြစ်ကို အခြားတစ်ဦးအပေါ် ပုံချခြင်းသည် မတရားသမှုဖြစ်ပြီး ကျမ်းတော်မြတ်၏ အမိန့်

لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى

နှင့် ဆန့်ကျင်နေပေသည်။ (ယင်းသို့မဟုတ်ပေ။) အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနေရာ၌ အပြစ်လုပ်သောသူသည် ပြစ်မှု၏ ပြစ်ဒဏ်ကို ခံရမည်ဖြစ်ပြီး အပြစ်မလုပ်သောသူသည် ကောင်းရာကို ညွှန်ပြီး မကောင်းရာကို တားမြစ်ရန်ဟူသော အမိန့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းကြောင့် ဒဏ်ခတ်ခြင်း ခံရပေသည်။ တစ်ဦး၏ အပြစ်ကို အခြားတစ်ဦးအပေါ် ပုံချခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။

အေမာမ်ဗဂ်ဝီ (ရဟ) သည် ရှရ်ဟွစ်စွန္နဟ်နှင့် မအာလင်မ်ကျမ်း၌ ဟဇရသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ်အိဗ်နေ မတ်စ်အူးဒ် ﵁ သခင်နှင့် ဟဇရသ်အာအေရှာဟ် ﵂ သခင်မတို့၏ ဆင့်ပြန်ချက်များကို တင်ပြထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် သီးသန့်အုပ်စုတစ်စု၏ 'အဇာဗ်' ကို လူအများအပေါ်သို့ ပို့ချခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အပြစ်များ ကျူးလွန်နေသည်ကို

မြင်တွေ့ရပါလျက် ထိုသူများသည် တားဆီးနိုင်သော်ငြားလည်း မတားဆီးခဲ့ပါက ထိုအခါမှပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် 'အဇားဗ်'ကို အားလုံးအပေါ်သို့ ကျရောက်စေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။

၎င်းနောက် သိရ်မေဇီနှင့် အဗူဒါဝူးဒ် စသည့်ကျမ်းများတွင် နိုင်လုံသော ဆင့်ပြန်ချက်များမှ သိရှိရသည်မှာ ဟဇရေသ်အဗူဗကရ် ؓ သခင်သည် မိမိ၏ မိန့်ခွန်းတစ်ခု၌ မိန့်ဆိုထားသည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ မှ မိန့်တော်မူသည်ကို ကြားသိခဲ့ရပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ မှ မိန့်တော်မူသည်မှာ လူများသည် မတရားနှိပ်စက်သူတစ်ဦးကို မြင်တွေ့ရပြီး ယင်းသူအား မတားဆီးခဲ့ပါလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုမြင်တွေ့သူများအားလုံးအပေါ် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ် ကျရောက်စေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။

ဗုခါရီကျမ်းတွင် ဟဇရေသ်နုအ်မာန်အိဗ်နေဗရှီးရ် ؓ သခင်၏ ဆင့်ပြန်ချက်ကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်။ အကြင်သူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ချမှတ်ထားသော ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်၍ အပြစ်ထိုက်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းလူများကို မြင်တွေ့ရပြီး တားဆီးနိုင်စွမ်း ရှိသော်ငြားလည်း ထိုသူများကို အပြစ်ကျူးလွန်ခြင်းမှ မတားဆီးဘဲ မမြင်ဟန်ဆောင်သွားမည်။ မသိဟန်ဆောင်သွားမည်ဆိုလျှင် အဆိုပါလူနှစ်ဦး၏ ဥပမာမှာ ဤသို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ သင်္ဘောတွင် အထပ်နှစ်ထပ် ရှိသည်။ အောက်ထပ်ရှိ လူများသည် အပေါ်သို့လာပြီး မိမိတို့အတွက် လိုအပ်သည့် ရေယူသွားခြင်းကြောင့် အပေါ်ထပ်ရှိ လူများမှာ အခက်အခဲဖြစ်မည်ဟု ထင်မှတ်မိကြသည်။ ယင်းအဖြစ်ကို မြင်တွေ့ရပြီး အောက်ထပ်ရှိလူများသည် သင်္ဘောအောက်ပိုင်းကို အပေါက်ဖောက်ပြီး မိမိတို့ လိုအပ်သည့် ရေကို ရယူမည်ဟုဆိုလျှင် အပေါ်ထပ်ရှိ လူများသည် ထိုသူများ၏ လုပ်ရပ်ကို မတားဆီးဘဲ ဤအတိုင်း ကြည့်နေမည်ဆိုလျှင် ရေများသည် သင်္ဘောတွင်းတွင် ဝင်ရောက်လာပြီး ရေပြည့်သွားမည်ဆိုပါက အောက်ထပ်ရှိလူများ နစ်မြုပ်သွားမည်သာမက အပေါ်ထပ်ရှိလူများလည်း နစ်မြုပ်ခြင်းမှ ရှောင်ဖယ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ထိုဆင့်ပြန်ချက်များအပေါ် မူတည်၍ သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှ ကောက်ချက်ချသည်မှာ ဤအာယသ်တော်တွင် فتنة ၏ အလိုသဘောမှာ ကောင်းရာကို ညွှန်၍ မကောင်းရာကို တားဆီးသောအမိန့်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် သဖ်စီးရ်မဇ္ဖှာရီးတွင် ထိုအပြစ်၏ အလိုသဘောကို တင်ပြထားသည်မှာ 'ဂျိဟာဒ်'ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ထိုအချိန်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ ခေါင်းဆောင်ဘက်မှ 'ဂျိဟာဒ်' ထွက်ရန် မွတ်စ္စလင်မ်အများစုကို ကြေညာခဲ့၏။ အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ မဏ္ဍိုင်များကို ထိန်းသိမ်းရန် ထိုသူများအပေါ် တာဝန်ရှိပေသည်။ ယင်းအခါမျိုး၌ ထိုသူများသည် 'ဂျိဟာဒ်'ကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ပါလျှင် ယင်း၏ ဆိုးကျိုးများသည် စွန့်လွှတ်သူများအပေါ်သာမက မွတ်စ္စလင်မ်ထုတစ်ရပ်လုံးအပေါ် ကျရောက်မည် ဖြစ်သည်။ ကာဖိရ်များ လွှမ်းမိုးသွားခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးများ၊ အသက်ကြီးရွယ်များနှင့် များစွာသော အပြစ်မဲ့ မွတ်စ္စလင်မ်များ သတ်ဖြတ်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသူများ၏ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်များ ဆုံးရှုံးကြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပုံစံတွင် 'အဇားဗ်'၏ အလိုသဘောမှာ လောကီ၏ အခက်အခဲ ဒုက္ခများပင်ဖြစ်မည်။

ထိုသဖ်စီးရ်၏ အနီးစပ်ဆုံး အလိုသဘောမှာ အထက်ပါအာယသ်တော်တွင် 'ဂျီဟာဒ်'ကို စွန့်လွှတ်သူများအပေါ် ရှုတ်ချမှုများ ပြုထားပေသည်။

وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ

၎င်းနောက်

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ

စသည့် အာယသ်တော်များတွင် အဆိုပါအကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားပေသည်။

၎င်းနောက် 'အူဟုဒ်'စစ်ပွဲတွင် အချို့မွတ်စ္စလင်မ်များမှာ ယိမ်းယိုင်သွားကြပြီး တောင်ကြား (စစ်မြေပြင်ကို) လွှတ်၍ အောက်သို့ ဆင်းခဲ့ကြသည်။ ယင်းမှားယွင်းသော သူများအပေါ်သာ ထိုဒုက္ခများ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်း မဟုတ်သည့်အပြင် မွတ်စ္စလင်မ်စစ်တပ်တစ်ခုလုံးပေါ် ကျရောက်ခဲ့၏။ ထိုသို့အားလုံးအပေါ် ကျရောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကိုယ်တော်တိုင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပေသည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ကို နာခံရာ၌ လွယ်ကူစေရန်နှင့် ယင်းအမိန့်အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုရှိစေရန်အတွက် မွတ်စ္စလင်မ်များကို ၎င်းတို့၏အလျင် ဆိုးရွားသောအခြေအနေများနှင့် အားအင်ချည့်နဲ့ခြင်းများ ရှိခဲ့ပြီးနောက် မိမိ၏ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် အခြေအနေများကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပြီး ထိုမွတ်စ္စလင်မ်များကို စွမ်းအားနှင့် တည်ငြိမ်မှုများကို ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ကြောင်းကို တင်ပြထားပေသည်။ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَاذْكُرُوْۤا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ

فَاٰوٰكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ 'အို, မွတ်စ္စလင်မ်အပေါင်းတို့၊ မိမိတို့ မက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်မှ ဟီဂျ်ရသ်မပြုမီ အခြေအနေအား တသ သတိရကြလေကုန်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းအချိန်တွင် အရေအတွက်အရာ၌လည်း နည်းပါး၍ အင်အား၌လည်း အချိန်တိုင်း ရန်သူများ တိုက်ခိုက်မည်ကို စိုးရိမ်နေရသော ကာလဖြစ်ခဲ့သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မဒီနာမြို့၌ အကောင်းဆုံးဌာနအဖြစ် ချီးမြှင့်သည့်အပြင် မိမိ၏ ကူညီစောင်မမှုဖြင့် ၎င်းတို့အား အင်အားအရသော်လည်းကောင်း၊ ရန်သူများအပေါ် အောင်နိုင်ခြင်းအရသော်လည်းကောင်း၊ ကြွယ်ဝသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုလည်း ချီးမြှင့်ပေးထားလေသည်။ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်၌

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ

ဟု အမိန့်ရှိထား၏။ ဆိုလိုသည်မှာ အသင်တို့၏ အခြေအနေအား ပြောင်းလဲပြစ်၍ အသျှင်မြတ်ချီးမြှင့်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အသင်တို့သည် ကျေးဇူးတရားသိတတ်သော ကျေးကျွန်ဖြစ်ရန်အလို့ငှာ

ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ကျေးဇူးတရားသိတတ်ခြင်းသည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်တော်များအား နာခံမှု၌ တည်ရှိကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ တတိယအာယသ်တော်၌ မွတ်စ္စလင်မ်များအား ဤသို့ မိန့်တော်မူထားသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ (သို့) ဗနွာဟ်ကျေးကျွန်အချင်းချင်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ၌ အလွဲသုံးစားမှုများ မပြုလုပ်ကြကုန်လင့်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တာဝန်ဝတ္တရား မကျေပွန်သည် ဖြစ်စေ၊ (သို့တည်းမဟုတ်) ၎င်းတို့အနက် လျော့နည်းစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်ဖြစ်စေ၊ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်၌ تعلمون ဟု အမိန့်ရှိပြီး အသင်တို့သည် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းအား မကောင်းသောအရာဖြစ်ခြင်း၊ ၎င်း၏ အပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း သိရှိသောသူများ ဖြစ်ကြသည်ကို ပြသမိန့်မြွက်တော်မူထားလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုသို့ ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အသိဉာဏ် အမြော်အမြင်ရှိသောသူများ၏ လုပ်ရပ်မဟုတ်ချေ။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်သော ဝတ္တရားများနှင့် ဗနွာဟ်ကျေးကျွန်နှင့် ပတ်သက်သော ဝတ္တရားများအား ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်ရာ၌ မေ့မှားလျော့ရဲမှု၏ အကြောင်းခံသည် များသောအားဖြင့် လူသားတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးရတနာများ၌ ဖြစ်လေ့ရှိတတ်သည်။ သို့ပါ၍ ထိုအချက်အပေါ် သတိချမှတ်ရန်အတွက်

وَاعْلَمُوْا اَنَّمَا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ اَجْرٌ عَظِيْمٌ

ဟု အမိန့်ရှိထားသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'အသင်တို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာတို့သည် အသင်တို့အတွက် 'ဖစ်သ်နာ' (ပြဿနာ) များဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူထားကြလေကုန်။'

'ဖစ်သ်နာ'ဆိုသည်မှာ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းနှင့် အပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း ဆိုလို၏။ ထိုအပြင် အပြစ်ဒဏ်ဖြစ်စေသော အကြောင်းအရာကိုလည်း 'ဖစ်သ်နာ' ဟု ခေါ်ဆို၏။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံသော အာယသ်တော်များ၌ ထိုအဓိပ္ပာယ်သုံးမျိုးအတွက် 'ဖိစ်သ်နာ'ဆိုသော စကားလုံးအား သုံးနှုန်းထားလေသည်။ ဤနေရာတွင် ၎င်းအဓိပ္ပာယ်သုံးမျိုးစလုံးအား ရယူနိုင်၏။ အချို့အချိန်များတွင် ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာများကိုယ်တိုင် လူသားများအတွက် လောကီ၌ပင် အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်ရှိသွားလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏ အကြောင်းခံဖြင့် မေ့မှားမှုနှင့် ဒုစရိုက်များ၌ နစ်မွန်းပြီး ပြစ်ဒဏ်၏ အကြောင်းခံဖြစ်ရှိသွားခြင်းသည် လုံးဝ ထင်ရှားလေသည်။ ဦးစွာပထမ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာ၏ သဟဲဖြင့် အသင်တို့အား ဤသို့ ဆန်းစစ်ရန် လိုလား၏။ ဤအရာများတွင် ငါအသျှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးထားသော အရာများဖြစ်၏။ အသင်တို့သည် ၎င်းချီးမြှင့်မှုကို လက်ခံပြီး ကျေးဇူးတရားသိတတ်၍ အမိန့်နာခံသောသူများ ဖြစ်လေသလော။ သို့တည်းမဟုတ် ကျေးစွပ်သူ၊ အမိန့်ဖီဆန်သူဖြစ်လေသလော။ ဒုတိယနှင့် တတိယ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာ၏ စုံမက်မှု၌ နစ်မွန်းပြီး အသျှင်မြတ် ဒေါသထွက်အောင် ပြုသော ဤဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာသည် အသင်တို့အဖို့ ပြစ်ဒဏ် ဖြစ်ရှိသွားလိမ့်မည်။ ရံဖန်ရံခါ လောကီ၌ပင် ဤအရာများသည် လူသားအား ဒုက္ခပင်လယ်ထဲ၌ နစ်မွန်းစေ၍ လောကီ၌ပင် ၎င်းဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာတို့အား ပြစ်ဒဏ်များဖြစ်ကြောင်း ခံစားလာရလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက လောကီ၌ပင်

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်အား ဖီဆန်၍ ရှာဖွေထားသော ဥစ္စာပစ္စည်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲခဲ့သော ဥစ္စာပစ္စည်းများပင်လျှင် နောင်တမလွန်၌ ၎င်းအဖို့ မြွေ၊ ကင်း၊ မီးများသဏ္ဌာန်ဖြင့် အပြစ်ပေးသော အကြောင်းအရင်းများ ဖြစ်ရှိသွားပေလိမ့်မည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ မြောက်မြားစွာသော အာယသ်တော်များနှင့် မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်သော ဟဒီးစ်တော်များ၌ ၎င်း၏ ရှင်းလင်းချက်များ တည်ရှိနေလေ သည်။ တတိယအဓိပ္ပာယ်မှာ ဤအရာများသည် အပြစ်ဒဏ်၏ အကြောင်းအရင်း ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။ ဤအချက်မှ ၎င်းအရာများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား မေ့လျော့စေခြင်းနှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ အမိန့်ပညတ်တော်များအား ဖီလာဆန့်ကျင်သော အကြောင်းအရင်းဖြစ်၍ ၎င်းအရာများသည် ပြစ်ဒဏ်၏ အကြောင်းခံဖြစ်ရှိသွားခြင်းမှာ ထင်ရှားပေသည်။ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်၌

وَاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ اَجْرٌ عَظِيْمٌ

ဟု အမိန့်ရှိထား၏။ ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်နှင့် အလ္လာဟ်ရစူလ်၏ အမိန့်များအား ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာ၌ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာ၏ စုံမက်မှု၊ လွှမ်းမိုးခြင်းမရှိသော် ၎င်းအဖို့ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးတွင် ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးများရှိကြောင်းကိုလည်း မှတ်ယူထားကြလေကုန်။

ဤအာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာများသည် မွတ်စ္စလင်မ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်၏။ သို့သော် အာယသ်တော် ကျရောက်သည့် ပုံသဏ္ဌာန်အား သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အများစု၏ထံတွင် ဟဇရသ် အဗူလိုဗာဗာဟ် رضي الله عنه သခင်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျရောက်လာသော အဖြစ်အပျက်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထား၏။ အကြင်အဖြစ်အပျက်သည် ကိုရိုက်ဇွာမျိုးနွယ်၏ စစ်ပွဲ၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဆွဟာဗာများသည် ကိုရိုက်ဇွာမျိုးနွယ်၏ ပရဝုဏ်အား (၂၁) ရက်တိုင်တိုင် ပိတ်ဆို့ထားလိုက်လေသည်။ ယင်းသို့ ပိတ်ဆို့ထားခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ မြို့အား စွန့်၍ ဆီးရီးယားနိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသွားရန် လျှောက်ထားရာ ကိုယ်တော်သည် ၎င်းတို့၏ ဆိုသွမ်းမိုက်မဲမှုအား ထောက်ရှု၍ ၎င်းတို့၏ လျှောက်လဲချက်အား လက်ခံခြင်း မပြုသည့်အပြင် ကိုယ်တော်မှ စအဒ်အိဗ်နေမအား၏ رضي الله عنه သခင်သည် အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် သဘောတူနစ်မြို့ရန် အမိန့်ရှိတော်မူသည်။ ထိုအခါ ၎င်းတို့သည် ဟဇရသ်အိဗ်နေမအား၏ رضي الله عنه သခင်အစား ဤဆုံးဖြတ်ချက်အား အဗူလိုဗာဗာဟ် رضي الله عنه ထံသို့ လွှဲပြောင်းအပ်နှံရန် လျှောက်ထားကြသည်။ အကြောင်းမှာ အဗူလိုဗာဗာဟ် رضي الله عنه ၏ အိမ်သူအိမ်သားများနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများသည် ကိုရိုက်ဇွာမျိုးနွယ်အနက်မှ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ရေးရာကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့အား ထောက်ထားကြမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့ကြ၏။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် ၎င်းတို့၏ လျှောက်လဲချက်အပေါ် အဗူလိုဗာဗာဟ် رضي الله عنه ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်လေသည်။ ကိုရိုက်ဇွာမျိုးနွယ်မှ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားအားလုံးတို့သည် ၎င်း၏ ပတ်လည်တွင် ဝိုင်းရံလျက် ငိုယိုကြ၏။ ထို့ပြင် ဤသို့ မေးမြန်းသည်မှာ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ အမိန့်အတိုင်း ရောက်ရှိလာသော ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးကိစ္စ၌ ညာတာထောက်ထားစွာ ဆုံးဖြတ်မည်လော။ အဗူလိုဗာဗာဟ် رضي الله عنه သည် ၎င်းတို့၏

အရေးကိစ္စ၌ ညာတာထောက်ထားစွာ ဆက်ဆံခြင်းပြုရမည်မဟုတ်ဟု သိရှိလေသည်။ သခင်သည် ၎င်းတို့အနက်မှ အချို့သော သူများသည် ငိုယိုလျက်၊ ထို့အပြင် အချို့သည် မိမိ၏ အိမ်သူအိမ်သားများ၏ ချစ်စိတ်ကြောင့် မိမိ၏ လည်ကုတ်အပေါ် ဓါးသွားကဲ့သို့ လက်ဖြင့် ပွတ်သက်၍ 'ဇဗာဟ်'ပြု လည်လှီးပစ်မည့် အရိပ်အရောင်ပြသ၍ နေသည်။ ပမာဆိုရသော် ဤကဲ့သို့ပင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ လျှို့ဝှက်ချက်အား ထုတ်ဖော်ပြသသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးရတနာ၏ ချစ်စိတ်၌ ဤလုပ်ရပ်အား ပြုလုပ်လိုက်၏။ သို့သော် ချက်ချင်း ကျွန်တော်မျိုးသည် ကိုယ်တော်နှင့် ပတ်သက်၍ 'ခေရာနသ်' အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ကြောင်း အသိဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုနေရာမှ ပြန်လည် ကြွမြန်းသွားသည့်အချိန်တွင် ရှက်စိတ်ကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ ထံတော်၌ ရောက်ရှိရမည့်အစား ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်သို့ တည့်မတ်စွာ ရောက်ရှိသွားပြီး ၎င်းဗလီဝတ်ကျောင်းတော်၏ တိုင်တစ်တိုင်၌ မိမိကိုယ်ကို မိမိ တုတ်နှောင်လိုက်လေသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်တော်မျိုး၏ 'သောင်ဗာဟ်' လက်မခံသမျှ ကာလပတ်လုံး ယင်းအခြေအနေနှင့်ပင် သေခြင်းတရား ဆိုက်ရောက်လင့်ကစား ဤအတိုင်း ချည်နှောင်ထားမည်ဟု 'ကစမ်'ဆိုလေသည်။ သို့သော် ရက်သတ္တပတ်တိုင် ချည်နှောင်ထားလေသည်။ ၎င်း၏ ဇနီးသားမယားသည် ၎င်းအား စောင့်ရှောက်မှုပြုခဲ့လေသည်။ လူ့သဘာဝ လိုအပ်ချက် ပေါ်ပေါက်သည့်အချိန်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ နမာဇ်ဝတ်ပြုရန် အချိန်တွင်သော်လည်းကောင်း ကြိုးဖြည်ပေး၍ ပြီးသည်နှင့် တစ်ဖြိုင်နက် ပြန်လည်ချည်နှောင်ပေးခဲ့လေသည်။ စားခြင်း၊ သောက်ခြင်း၏ အနီးသို့ပင် မကပ်ခဲ့ချေ။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းသည် သတိလစ်သွားခဲ့လေသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ထံ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းဦးစွာ ရောက်ရှိသွားသော် ကိုယ်တော်မှ အကယ်၍ ၎င်းသည် အစကနဦးကတည်းက ငါကိုယ်တော်ထံ ရောက်ရှိလာသော် ငါကိုယ်တော်သည် ၎င်းအတွက် အမှားခွင့်လွှတ်မှုပြု၍ ၎င်းအမှားအား လက်ခံသဘောတူတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ယခု ဤလုပ်ရပ်အား လုပ်ပြီးသွားပြီဆိုသော် 'သောင်ဗာဟ်'လက်ခံသည့်အချိန် ကျရောက်လာသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းရုံသာ ရှိသည်ဟု အမိန့်ရှိတော်မူလေသည်။ ရက်သတ္တပတ် ကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက် နောက်ဆုံးညဥ့်၌ ၎င်း၏ 'သောင်ဗာဟ်'လက်ခံခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ်တော့်အပေါ် အာယသ်တော် ကျရောက်လာလေသည်။ အချို့လူတို့သည် ၎င်းအား သတင်းကောင်းပေးရန်နှင့် ကြိုးဖြည်ပေးရန် လိုလားသော်လည်း ၎င်းမှ ကိုယ်တော်ကိုယ်တိုင် မဖြည်ပေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ကျွန်ုပ် နှစ်မြို့မည်မဟုတ်ကြောင်း ပြောဆိုလေသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ သည် နံနက် 'ဖွဂျရ်'အချိန်တွင် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်သို့ ကြွမြန်းလာသောအခါ မိမိ၏ မင်္ဂလာရှိသော လက်တော်ဖြင့် ၎င်းအား ဖြည်ပေးခဲ့လေသည်။ ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ အလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးများ၏ ချစ်စိတ်ကြောင့် လွှမ်းမိုးခြင်း၏ တားမြစ်ချက်အား တင်ပြထားလေသည်။ ၎င်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းသည် ဤအဖြစ်အပျက်ပင်တည်း။ والله اَعْلَم

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَ
ٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

၈ : ၂၉ ။ ။ အို, မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အကယ်၍ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြပါမူ ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား (အမှားနှင့် အမှန်) ခွဲခြားစိတ်ဖြာ သိမြင်နိုင်စေသော အရာကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ မကောင်းမှုဒုစရိုက်များကိုလည်း ပပျောက်စေမည့်အပြင် အသင်တို့အား အပြစ်မှလည်း လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူပေသည်။

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ ٱللَّهُ ۖ
وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾

၈ : ၃၀ ။ ။ ၎င်းပြင် (အို, နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် ပြန်လည်၍ သတိရပါလေ။) တစ်ရံရောအခါဝယ် ကာဖိရ် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့သည် အသင်နှင့်ပတ်သက်၍ အသင့်အား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ကြရန်သော်လည်းကောင်း၊ အသင့်အား သတ်ဖြတ်ကြရန်သော်လည်းကောင်း၊ အသင့်အား (မက္ကာဟ်မြို့မှ) နှင်ထုတ်ကြရန်သော်လည်းကောင်း လျှို့ဝှက်စွာ ကြံစည်လျက် ရှိခဲ့ကြကုန်သည်။ (ထိုစဉ်အခါဝယ်) ၎င်း (ကာဖိရ်) တို့သည် (မိမိတို့၏ အကြံအစည်များကို) ကြံစည်လျက် ရှိကြပေသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည်လည်း (မိမိ၏ အကြံအစည်ကို) ကြံစည်လျက် ရှိတော်မူခဲ့သည်။ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အကောင်းဆုံး ကြံစည်နိုင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا قَالُوا۟
قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ ۙ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ
أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾

၈ : ၃၁ ။ ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့ရှေ့ဝယ် ငါအသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းဂန်လာ တရားတော်များကို ဖတ်ရွတ်၍ ပြသောအခါ ၎င်းတို့က ‘ငါတို့သည် အမှန်ပင် (ဤသည်တို့ကို အဖန်တလဲလဲ) ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ချေသည်။ အကယ်၍သာ ငါတို့သည် အလိုရှိလျှင်

ငါတို့သည်လည်း ဤအတိုင်းပင် ကောန်မလွဲ (စီကုံး) ပြောဆိုနိုင်ကြပေသည်။ ဤသည် ရှေးလူဟောင်းတို့၏ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်မှအပ အခြားမဟုတ်ပြီ' ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။

وَإِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ إِنْ كَانَ هٰذَا
هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَاءِ
أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

၈ : ၃၂ ။ ။ ထို့ပြင် (အသင်သည် ၎င်းတို့အား သတိရစေပါလေ။) တစ်ရံရောအခါဝယ် ၎င်းတို့က 'အို၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၊ အကယ်၍သာ ဤ (အာယသ်တော်) သည် အရှင်မြတ်ထံတော်မှ အဟုတ်အမှန်ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အပေါ်ဝယ် မိုးကောင်းကင်မှ ကျောက်ခဲများကို ရွာသွန်းစေတော်မူပါ။ သို့တည်းမဟုတ် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အပေါ်၌ ပြင်းပြနာကျင်ဖွယ်ရာဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ်တစ်စုံတစ်ရာကို သက်ရောက်စေတော်မူပါ' ဟူ၍ ပြောဆို လျှောက်ထားခဲ့ကြလေသည်။

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

၈ : ၃၃ ။ ။ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့တွင် အသင် (နဗီတမန်တော်) ရှိနေစဉ် ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုနည်းတူစွာ ၎င်းတို့သည် (ပြစ်မှုဒုစရိုက်တို့မှ) လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရရန် အသနားခံ ဆုပန်လျက် ရှိနေစဉ်လည်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

အို၊ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အပေါင်းတို့၊ နာခံခြင်းနှင့် 'ဗရ်ကသ်' ရှိခြင်းအကြောင်းကို နားထောင် ကြလေကုန်။ ၎င်းမှာ အကယ်၍ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့၍ နာခံလျက် နေကြမည်ဆိုလျှင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား 'ဆုံးဖြတ်ပေးမည့် အရာတစ်ခု' ကို ချီးမြှင့် ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအရာသည် 'ဟေဒါယသ်' နှင့် နှလုံးသား၏ လင်းဝင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အမှားနှင့် အမှန်ကို အသိပညာနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်းသော်လည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းများအားလုံး ပါဝင်ပြီး အသင်တို့၏ အပြစ်များကို ဖယ်ရှားပေးတော်မူမည်။ ထို့အပြင် အသင် တို့အား ခွင့်လွှတ်ပေးတော်မူမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ ကရုဏာတော်ရှင်ဖြစ်သည်။ ထိုမှအပ အခြားမည်သည့် အရာများ ထပ်မံပေးမည်ကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သာလျှင် အသိဆုံး ဖြစ်တော်မူ၏။

မိမိတို့ တွေးခေါ်နိုင်ခြင်းပင် မရှိပေ။ ၎င်းနောက် အို, တမန်တော်မြတ် ﷺ ၊ မှတ်စုလင်မ်များရှေ့မှောက်တွင် ချီးမြှင့်ထားခြင်းများကို တင်ပြရန်အတွက် ထိုဖြစ်ရပ်ကိုလည်း အသင်ပြောကြားပါလေ။ ထိုစဉ်အခါက ကာဖိရ်များသည် အသင်နှင့် ပတ်သက်၍ မကောင်းသော အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်။ အသင့်အား အကျဉ်းချပစ်မည်၊ (သို့) နယ်နှင်ဒဏ်ပေးမည် စသည့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ကြသည်။ ထို့နောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများ၏ အစီအစဉ်များကို တွန်းလှန်ရန်အတွက် မိမိ၏ အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ အားလုံးထက် အခိုင်မာဆုံး အစီအစဉ်ရေးဆွဲနိုင်သူမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ အစီအစဉ်ရှေ့၌ ၎င်းတို့၏ အစီအစဉ်ဟူသမျှ အားလုံး ပျက်စီးသွားပြီး အသင်ကိုယ်တော်သည် မွေးမျှင်တစ်မျှင်မျှပင် ထိခိုက်မှု မရှိခဲ့ပေ။ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာဖြင့် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့၏။

တမန်တော်မြတ် ﷺ အနေနှင့် ဤကဲ့သို့ လွတ်မြောက်သွားခြင်းသည် အီမာန်ရှင်များအတွက် ကောင်းခြင်းတရားများ၏ တံခါးပေါက်များ အတိုင်းအတာမဲ့ ပွင့်သွားခဲ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါဖြစ်စဉ်ကို တင်ပြရန် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ၎င်းနောက် ထိုကာဖိရ်တို့၏ အခြေအနေမှာ ယင်းတို့ရှေ့၌ ငါအသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းတော်မြတ်ကို ဖတ်ရွတ်ပြသောအခါ ၎င်းတို့က ငါတို့ နားထောင်မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ ဤသည် 'မုအ်ဂျိဇာဟ်' မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ ငါတို့လည်း ဆန္ဒရှိသည်ဆိုလျှင် ထိုနည်းတူစွာ ပြောဆိုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရှိရာ ဤကျမ်းတော်မြတ်သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ နှုတ်ကပါဌ်တော် မဟုတ်သကဲ့သို့ 'မုအ်ဂျိဇာဟ်'လည်း မဟုတ်ပေ။ ဤသည်မှာ အထောက်အထားမဲ့သော စကားများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစကားများသည် ရှေးယခင်လူများမှတစ်ဆင့် ကူးယူ တင်ပြထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးယခင်ကလည်း ဤအတိုင်းပင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်တစ်ပါးတည်း ရှိခြင်းနှင့် ပြန်လည်ရှင်ထရမည်ဟူသော အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြွေးကြော်ခဲ့ပေသည်။ ယခု အသင်သည် ထိုအကြောင်းအရာများကိုသာ ကူးယူတင်ပြနေခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ထက်မက တင်ပြထိုက်သော အချက်မှာ (ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ အသိဉာဏ်မဲ့ခြင်းကို ထုတ်ဖော်ရန်အတွက် ပြောဆိုကြသည်မှာ) 'အို, အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၊ အကယ်၍ ဤကျမ်းတော်မြတ်သည် မုချကေန် အသျှင်မြတ်၏ ကျမ်းတော်မြတ်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ထိုကျမ်းတော်မြတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံသည့်အတွက် မိုးကောင်းကင်ထက်မှ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် ခဲမိုးများ ရွာချတော်မူပါ။ (သို့) ပြင်းထန်သည့် ပြစ်ဒဏ်တစ်ခုခု ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် ပို့ချတော်မူပါ။' ခဲမိုးများ ရွာသွန်းခြင်းမှာ ဓလေ့တော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း ပြစ်ဒဏ်များ မကျရောက်ပါက မိမိတို့မှ နက်သည်ဟု ဆိုကာ မာန်တက်နေကြ၏။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် မှားယွင်းနေသော်ငြားလည်း အချို့အကြောင်းခံများကြောင့် ပြစ်ဒဏ်များ မကျရောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို မသိရှိကြပေ။ ထိုအတားအဆီးဖြစ်စေသော အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားသည်မှာ ထိုသူများတွင် အသင်ကိုယ်တော် ရှိနေလျက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံတော်ပါးမှ ပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်မည်မှာ မဖြစ်နိုင်ပေ။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုကဲ့သို့ ပြုသည်မဟုတ်ပေ။

ငင်းနောက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအနေနှင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် တောင်းခံလျက် ရှိနေသရွေ့ ပြစ်ဒဏ်များ ချပေးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် တောင်းခံခြင်းသည် အီမာန်မရှိသည့်အတွက် တမလွန်၌ အကျိုးရှိမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ကောင်းသော ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည့်အတွက် လောကတွင် ကာဖိရ်များအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပေသည်။ အလိုသဘောမှာ ဓလေ့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြစ်ဒဏ်များ မကျရောက်ရမည့်အချက်နှစ်ချက် ရှိသည်။

ပထမတစ်ချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့၌ ရှိနေခြင်း၊ (သို့) လောက၌ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ 'သွဝါးဖ်'စသည်တို့၌ غُفْرَانَكَ ဟု ရွတ်ဆိုခြင်းသည် 'ဟိဂျ်ရသ်'ပြုပြီးသည့်နောက်နှင့် ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက်လည်း ထိုသို့ ဖတ်ရွတ်ခြင်းမှာ ကျန်ရှိနေခဲ့၏။ ဟဒီးစ်တော်၌ တင်ပြထားသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အုမ္မသ်ထဲ၌ တစ်ဦးတစ်ယောက် ရှိနေခြင်း၊ ထိုတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် 'အုမ္မသိဒအ်ဝသ်' ထဲမှပင် ဖြစ်လင့်ကစား၊ ဤတားမြစ်ချက်သည် 'အိစ်သိဂ်ဖားရ်' မပြုလုပ်လျှင်လည်း ကျရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငင်းတားမြစ်ချက်သည် ပင်ကိုယ်ဗီဇကတည်းကပင် တားမြစ်ပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် ထိုသို့ တားဆီးသည့်အချက်များ ရှိနေသော်ငြားလည်း ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းခံတစ်ခုခုကြောင့် ပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်လာတတ်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် မြေပြိုခြင်း၊ ရုပ်ပျက်သွားခြင်း စသည်တို့သည် 'ကေယာမသ်'နီးလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟူ၍ ဟဒီးစ်တော်များတွင် တင်ပြထားပေသည်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

တင်ပြပြီးခဲ့သော အာယသ်တော်များ၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ လူသားများအတွက် ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးများသည် ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စမ်းသပ်သည့် အရာများဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအရာများ၏ ချစ်စိတ်တွင် နစ်မြုပ်သွားပြီး လူသားသည် များသောအားဖြင့် အလ္လာဟ် အသျှင်မြတ်နှင့် တမလွန်ကို မေ့လျော့သွားကြသည်။ ကေန်အမှန် ထိုကြီးမားသော 'နေ့အ်မသ်'များကို ချီးမြှင့်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုကျေးဇူးတရား၏ အကြောင်းခံဖြင့် ထိုသူဘက်သို့ ပို၍ အာရုံစူးစိုက်တော်မူ၏။ ဖော်ပြပါ အာယသ်တော်များတွင် ပထမအာယသ်တော်၌ ထိုအကြောင်းအရာများကို ဖြည့်ဆည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်း၌ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ အကြင်သူသည် ဉာဏ်စွမ်းအားကို အကျင့်အပေါ်သို့ လွှမ်းမိုးပြီး ထိုစမ်းသပ်ချက်အပေါ် ရပ်တည်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်နာခံခြင်းနှင့် ချစ်စိတ်ကို အရာအားလုံးထက် ရှေ့တန်းတင်ထားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်ကို ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် တရားတော်၏ အခေါ်အဝေါ်တွင် 'သက္ကဝါ'ဟု ဆိုပေသည်။ ထိုသူအား အဆိုပါအတိုင်း ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အရာသုံးခုကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရမည်။ ငင်းမှာ فُرْقَانْ ، كَفَّارَةُ سَيِّئَات နှင့် مغفرت တို့ဖြစ်သည်။

فرقان နှင့် فرق စာလုံးနှစ်လုံးသည် မူရင်းစာလုံးများဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်လည်း တစ်ခုတည်း ဖြစ်သည်။ အခေါ်အဝေါ်တွင် 'ဖွရ်ကာန်'ဆိုသည်မှာ ထိုအရာအတွက် ပြောဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ အကြင် အရာသည် အရာနှစ်ခုကြား၌ အတိအလင်းခြားနားမှုကို ပိုင်းခြားစေသော အရာဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို 'ဖွရ်ကာန်'ဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအရာသည် အမှား နှင့် အမှန်၏ ခြားနားချက်ကို အတိအလင်း ပြသလိုက်သည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုကို လည်း 'ဖွရ်ကာန်' ဟုပင် ဆိုကြပေသည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် ထိုအဓိပ္ပာယ်အတွက် 'ဗဒရ်' စစ်ပွဲကို يوم الفرقان ဟု အမည်ပေး မှည့်ခေါ်ခဲ့ပေသည်။

ဤအာယသ်တော်၌ 'သက္ကဝါ'တရားကို လက်ကိုင်ထားသူများအား 'ဖွရ်ကာန်'ချီးမြှင့်မည်ဟု ဆိုထားခြင်းသည် သဖ်စီးရ်ပညာရှင် ဆွဟာဗာများထံတွင် အဆိုပါအလိုသဘောပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ထိုသူများနှင့်အတူ ရှိမည် ဖြစ်သည်။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ထိုသူများအား ဒုက္ခပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ရည်ရွယ်ချက်တိုင်း၌ အောင်မြင်မှုသည် ထိုသူများနှင့်အတူ ရှိမည်ဖြစ်သည်။

မဟာအေမီသဖ်စီးရ်၌ အဆိုပါအာယသ်တော်မှ ရည်ညွှန်းထားသည်ကို တင်ပြထားသည်မှာ ရှေးဖြစ်ရပ် များတွင် ဟဇရတ်လိုဗာဗာဟ် ؓ သည် မိမိ၏ အိမ်သူအိမ်သားများကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် လွဲချော်ခဲ့၏။ ထိုသို့ လွဲချော်ခဲ့ရခြင်းသည် အိမ်သူအိမ်သားများကို ထိန်းသိမ်းရာ၌ လမ်းမှန်တရားအတိုင်း ရှိရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်နှင့် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ရစူလ်၏ အမိန့်ကို အပြည့်အဝ နာခံခြင်းအား မိမိတို့၏ မဏ္ဍိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာများအားလုံးနှင့် သားသမီးများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ခိုလှုံမှုအောက်၌ ရောက်ရှိလာရန်ဖြစ်သည်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဖ်စီးရ်၌ တင်ပြထားသည် မှာ 'ဖွရ်ကာန်'၏ အလိုသဘောမှာ အာယသ်တော်တွင် ထိုအသိဉာဏ်စွမ်းကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ ယင်း အကြောင်းခံကြောင့် အမှားနှင့် အမှန်၊ အစစ်နှင့် အတုကို ခွဲခြားရန် လွယ်ကူစေ၏။ သို့ရှိရာ အလိုသဘောမှာ 'သက္ကဝါ'တရား လက်ကိုင်ထားသောသူများကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အကောင်းအဆိုးကို လွယ်ကူစွာ ခွဲခြားပိုင်းခြားနိုင်သည့် ဉာဏ်စွမ်းအားများနှင့် အမြော်အမြင်များကို ချီးမြှင့်ပေးတော်မူမည်။

ဒုတိယအချက်မှာ 'သက္ကဝါ'ကြောင့် ချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအရာမှာ كفارہ سيئات ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူသည် မှားယွင်းမှုများ ကျူးလွန်ခဲ့သည်ရှိသော လောကတွင်ပင် ထိုမှားယွင်းမှုများကို သင်ပုန်းချေပစ်တော်မူမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူအား လောက၌ ဤကဲ့သို့သော ကောင်းမှုများကို ပြုနိုင်စွမ်း ပေးသနားတော်မူမည်။ ယင်းကောင်းမှုများသည် ထိုသူ၏ မှားယွင်းမှုများအပေါ် လွှမ်းမိုးသွားမည်ဖြစ်သည်။ တတိယအချက်မှာ တမလွန်၌ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်နှင့် အပြစ်ဟူသမျှမှ ခွင့်လွှတ်မှုကို 'သက္ကဝါ'ကြောင့်သာ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင် မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ

ဆိုလိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ မဟာကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။ ယင်းအချက်မှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ 'အမလ်'၏ အတိုင်းအတာအပေါ် မူတည်၍ 'အမလ်'၏ အကျိုးစဝါးဗ်များ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌လည်း 'သက္ကဝါ'နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောင်းသော စဝါးဗ်သုံးခုကို တင်ပြထားပေသည်။ စဝါးဗ်များမှာ အစားအဖြစ် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ မဟာကရုဏာတော်ရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် 'အမလ်'၏ အလျားအနံကို တိုင်းထွာနိုင်မည့် အရာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပေ။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတရားများနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်းများကို ခန့်မှန်းရနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် 'သက္ကဝါ'တရားများကို လက်ကိုင်ထားသူအား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကရုဏာတရားနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်းသည် အဆိုပါသုံးခုသော အရာမှအပ နောက်ထပ်၍လည်း မျှော်လင့်ချက်များစွာ ထားသင့်ပေသည်။

ဒုတိယအာယသ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထူးခြားသော ကျေးဇူးများနှင့် ချီးမြှင့်မှုများ အကြောင်းကို တင်ပြထားပေသည်။ ယင်းကျေးဇူးတရားများနှင့် ချီးမြှင့်ခြင်းများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဆွဟာဗာများသာမက တစ်လောကလုံးအပေါ် ကျရောက်ခဲ့ပေသည်။ အကြောင်းမူကား ဟိဂျ်ရသ်အလျင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ကာဖိရ်များ၏ ဝိုင်းရံခြင်းကို ခံထားရသောအခါ ထိုကာဖိရ်များသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား သတ်ဖြတ်ရန် (သို့) အကျဉ်းချရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလျက် ရှိကြသည်။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများ၏ မသန့်ပြန့်သော ရည်ရွယ်ချက်များကို အမြစ်မှ တွန်းလှန်၍ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား ဘေးမသီ ရန်မခစေဘဲ မဒီနာရွှေမြို့တော်သို့ ပို့ပေးတော်မူခဲ့သည်။

ယင်းဖြစ်ရပ်ကို သဖ်စီးရ်အိဗ်နေကစီးရ်နှင့် မဇ္ဇဟရီတို့တွင် မိုဟမ္မဒ်အိဗ်နေအိစ်ဟာက်နှင့် အေမာမ် အဟ်မဒ်အိဗ်နေဂျရီးရ် (ရဟ) စသည်တို့၏ ဆင့်ပြန်ချက်မှ ကောက်နုတ်တင်ပြထားပေသည်။ ၄င်းမှာ မဒီနာမြို့မှလာသော အန်ဆွာရ်များ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားပြီး ယင်းသတင်းသည် မက္ကာဟ်မြို့၌ ကျော်ကြားသွားသောအခါ မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကိုရိုက်ရှ်များ သောကဖြစ်သွားကြ၏။ ၄င်းမှာ ယခု ထိုပုဂ္ဂိုလ် (တမန်တော်မြတ် ﷺ) ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် မက္ကာဟ်မြို့အတိုင်းအတာတွင်း၌သာ ရှိခဲ့သည်။ ယင်းမက္ကာဟ်မြို့တစ်မြို့လုံးသည် ငါတို့၏ လက်ခုပ်ထဲ၌ ရှိသည်။ ယခု မဒီနာမြို့အထိ အစ္စလာမ်သာသနာတော် ပြန့်နှံ့လျက်ရှိလာသောအခါ ဆွဟာဗာများစွာသည် ဟိဂျ်ရသ်ပြုကာ မဒီနာမြို့သို့ ရောက်သွားကြပြီးနောက် မဒီနာမြို့၌ မဒီနာမြို့၌ ဌာနချုပ်တစ်ခုကို တည်ထောင်လိုက်ကာ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ရန် အင်အားများ စုစည်း၍ ကျွန်ုပ်တို့ တိုက်ခိုက်လာနိုင်ပေသည်။ တစ်ဖန် အချို့ဆွဟာဗာများသာ ယခု မဒီနာမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လျက်ရှိကြသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကိုယ်တော်တိုင် မဒီနာမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားမည်ကို ၄င်းကာဖိရ်များက အပြည့်အဝ ယုံကြည်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ခေါင်းဆောင်

များသည် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန်အတွက် ‘ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်’တွင် အထူးအစည်းအဝေးတစ်ခုကို ခေါ်ယူကျင်းပခဲ့သည်။ ‘ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်’ဆိုသည်မှာ ‘ကအ်ဗာဟ်’ကျောင်းတော်နှင့် တစ်ဆက်တည်းရှိသော ကဆွာအိမ်နေကိလာဗ်ဆိုသူ၏ နေအိမ်ဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာအား ၎င်းကာဖိရ်များသည် အထူးအစည်းအဝေးများအတွက် အသုံးပြုသော သီးသန့်နေရာဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် အစ္စလာမ်သာသနာခေတ်တွင် ထိုနေရာကို ‘ကအ်ဗာဟ်’ ကျောင်းတော်တွင်း ထည့်သွင်းလိုက်သည်။ ယခုလက်ရှိ ‘ဗာဗွလ်ဇေယာဒါသ်’နေရာသည် ထိုနေရာမှာပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပေသည်။ ယင်းနေရာကိုပင် တစ်ချိန်က ‘ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်’ဟူ၍ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြပေသည်။

ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း ထိုလုပ်ငန်းအတွက် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် ကိုရိုက်ရှ်ခေါင်းဆောင် များသည် ‘ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်’၌ စုရုံးကြသည်။ ယင်းခေါင်းဆောင်များတွင် အဗူဂျဟာလ်၊ နသ္သရိဗ်နေဟာရိစ်၊ အွှသ်ဗာဟ်၊ ရှိုင်ဗဟ်၊ အိုမိုင်ယဟ်အိဗ်နေခလ်ဖ်၊ အဗူစွဖ်ယာန် စသည့် ကိုရိုက်ရှ်တို့၏ အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်၏။ ၎င်းနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် တိုးတက်လျှက်ရှိနေသော အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ စွမ်းအားနှင့် ရင်ဆိုင် ရမည့်အရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စဉ်းစားတိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြသည်။ ယခု အစည်းအဝေး စတင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အီဗ်လီးစ်သည် အာရဗီအဖိုးအိုတစ်ဦးအသွင်နှင့် ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်၏ တံခါးပေါက်တွင် လာရောက်ရပ်သောအခါ လူများက မေးမြန်းမည်မှာ အသင် မည်သူပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဤနေရာသို့ ရောက်လာရပါသနည်း။ ထိုအခါ အီဗ်လီးစ်က ကျွန်ုပ်သည် ‘နဂ်ျဒ်’ပြည်နယ်သား ဖြစ်ပေသည်။ အသင်တို့ အရေးကြီးကိစ္စတစ်ခုအတွက် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးနေကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် သိရှိရပေသည်။ သို့ရှိရာ ကျွန်ုပ်လည်း အမျိုးစိတ်ဓါတ်ဖြင့် လာရောက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်ဘက်မှလည်း အကြံဉာဏ်ကောင်းများ ပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ဤစကားကို ကြားပြီး ၎င်းအီဗ်လီးစ်အား ကာဖိရ်များက အထဲသို့ ခေါ်ယူလာသည်။ စုဟိုင်လီ၏ ဆင့်ပြန့်ချက်အရ တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် အစည်းအဝေးစသည်နှင့် အဗူလ်ဗခ်သရီ အိဗ်နေဟေးရှာမ်မှ အကြံပြုသည်မှာ ‘တမန်တော်မြတ် ﷺ အား သံမဏိကြိုးများဖြင့် ဖမ်းချုပ်၍ အိမ်တွင် တံခါးပိတ်ထားပြီးနောက် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ ခိုလှုံပါ၏။) သူ့အလိုအလျောက် သေဆုံးသွားမှသာလျှင် လွှတ်ပေးလိုက်ကြမည်။’ ဤစကားကို ကြားပြီး အာရဗီအဖိုးအို အယောင်ဆောင်ထားသူ အီဗ်လီးစ်က ပြောဆိုသည်မှာ ‘ယင်းအကြံဉာဏ်မကောင်းပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကယ်၍ အသင်တို့ အဆိုပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် ဤကိစ္စသည် ဖုံးကွယ်ထားနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် သတင်းမှာ အလွန်ဝေးလံစွာထိ ပြန့်နှံ့ကျော်ကြားသွားမည် ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် (နဗီတမန်တော်မြတ် ﷺ) ၏ မိတ်ဆွေများနှင့် ဆွဟာဗာများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အသင်တို့ မြင်တွေ့ခဲ့ကြသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် စုရုံး၍ အသင်တို့အား တိုက်ခိုက်လာပြီး မိမိတို့၏ အကျဉ်းသားကို ခေါ်ဆောင်သွားကြလိမ့်မည်။ ထိုအခါ အီဗ်လီးစ်၏ အကြံပြုချက်ကို အားလုံးက တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ထောက်ခံကြသည်။ ထို့နောက် အဗူလ်အက်ဆ်ဝဒ်ဆိုသူက ဤသို့ အကြံပြုတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မက္ကာဟ်မြို့မှ နှင်ထုတ်ကြရမည်။ အပြင်ထွက်ပြီး ထိုသူ မည်သို့ပင် ဆောင်ရွက်စေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြို့သည် ပြဿနာများမှ ငြိမ်းချမ်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် စစ်ဆင်နွှဲရန်လည်း မလိုအပ်တော့ပေ။

အိဗ်လီးစ်သည် ထိုအကြံပြုချက်အပေါ် ထပ်မံ၍ ပြောဆိုသည်မှာ ဤအကြံပြုချက်သည်လည်း မမှန်ကန်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်မျှ ချိုမြိန်သော စကားများ ပြောဆိုသည်ကို အသင်တို့ မသိရှိကြပါသလော။ လူများသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားများ နားထောင်ပြီး မွေ့လျော်သွားကြသည်။ အကယ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အဆိုပါအတိုင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် လွှတ်ပေးလိုက်မည်ဆိုလျှင် မိမိအတွက် အင်အားစုတစ်စုဖြစ်အောင် အမြန်ဆုံး ဖန်တီးလိမ့်မည်။ ၎င်းနောက် အသင်တို့အား တိုက်ခိုက်ကာ ရှုံးနိမ့်စေမည်။ ယခု အဗူဂျဟလ်က အကြံပြုသည်မှာ ယခုလုပ်ဆောင်ရမည့်အချက်ကို အသင်တို့ မည်သူမှ သဘောမပေါက်ကြသေးပေ။ ကျွန်ုပ် နားလည်သဘောပေါက်သည်ကို တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ အာရဗ်လူမျိုးစုများ၏ မျိုးနွယ်စုတိုင်းမှ လူငယ်တစ်ဦးစီ ရွေးထုတ်ယူပြီး အကောင်းဆုံး ဓါးရှည်တစ်လက်စီ ပေးမည်။ ယင်းလူငယ်များသည် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား တိုက်ခိုက်ပြီး သတ်ပစ်ရမည်။ ကျွန်ုပ်သည်တို့ ဤနည်းဖြင့်သာ ထိုသူ၏ ရန်စွယ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယခု ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ မျိုးနွယ်စုဖြစ်သော ဗနူအဗ်ဒ်မနာဖ်မှ ထိုသူ အသတ်ခံရခြင်းအား ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် အပြစ်ပုန်ချကာ တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်လာမည်ဆိုလျှင် အဆိုပါအတိုင်း တစ်ဦးတည်းသတ်ဖြတ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ မျိုးနွယ်စုတိုင်းမှ တစ်ဦးချင်း သတ်ဖြတ်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် အသက်အစား အသက်ပေးရသည့် (အသေစားသေခြင်း) တောင်းဆိုမှုမျိုးကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သွေးထွက်သံယိုဖြစ်ခြင်း၏ လျော်ကြေးမျှသာ တောင်းဆိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်အား ကျွန်ုပ်တို့မျိုးနွယ်စုများအားလုံးမှ စုပေါင်းကာ ပေးလိုက်မည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သောကလည်း ကင်းဝေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အိဗ်လီးစ်က အဆိုပါအကြံပြုချက်ကို ကြားပြီး ထောက်ခံပြောဆိုသည်မှာ ယင်းအကြံဉာဏ်မှအပ အခြားကောင်းသည့် အကြံဉာဏ်မရှိတော့ပေ။ ထိုင်ဝိုင်းရှိ လူများအားလုံးကလည်း အဗူဂျဟလ်၏ အကြံပြုချက်ကို ထောက်ခံပြောဆိုပြီး ယခုညပင် မိမိတို့၏ မကောင်းသော အကြံအစည်အား အကောင်အထည်ဖော်ရန် သံဓိဋ္ဌာန်ချလိုက်ကြသည်။

သို့သော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အကွယ်မှ စွမ်းအားကို ဤအသိဉာဏ်မဲ့သူများ မည်သို့ နားလည်နိုင်မည်နည်း။ တစ်ဖက်တွင် ဟဇရသ်ဂျိဗ်ရာအီးလ် عليه السلام သည် အစည်းအဝေး၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အသိပေးတော်မူပြီး ဤသို့ နည်းလမ်းပြသတော်မူခဲ့၏။ ၎င်းမှာ ယနေ့ညတွင် အသင် ကိုယ်တော်သည် မိမိအိပ်ရာထက်၌ မအိပ်စက်လေနှင့်။ ၎င်းနောက် ဆက်လက်၍ မိန့်ဆိုသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်ကိုယ်တော်အား မက္ကာဟ်မြို့မှ 'ဟိဂျ်ရသ်' လုပ်ခွင့် ပေးလိုက်ပြီးဖြစ်သည်။

တစ်ဖက်တွင် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ ညနေစောင်းသည်နှင့် ကိုရိုက်ရှ်လူငယ်စုများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ နေအိမ်ကို ဝိုင်းရံလိုက်ကြသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ထိုအခြေအနေကို မြင်တွေ့ရသောအခါ ဟဇရသ်အလီ رضي الله عنه ကို ယနေ့ည မိမိအိပ်ယာထက်၌ အိပ်စက်ရန် မိန့်တော်မူ၏။ ၎င်းနောက် ကောင်းသတင်းမိန့်ကြားသည်မှာ ကေန်ဆိုလျှင် အသင်၏ အသက်အန္တရာယ်တော့ ရှိသည်။ သို့သော် ရန်သူများသည် အသင့်အား မည်သို့မှ ဖျက်ဆီးနိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ဟဇရတ်အလီ ﵁ သည် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မြတ်နဗီ၏ အိပ်ယာထက်၌ လှဲအိပ်လိုက်၏။ သို့သော် ယခုအခက်အခဲတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ရန်သူများ ဝိုင်းရံထားသည့်ကြားမှ မည်သို့ ထွက်သွားရပါမည်နည်း။ ထိုအခက်အခဲကို အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် 'မုအ်ဂျေဇာဟ်' တစ်ခု၏ အကြောင်းခံဖြင့် ဖြေရှင်းပေးတော်မူခဲ့၏။ ၎င်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လက်တစ်ဆုပ်စာအပြည့် မြေကြီးကိုယူ၍ အပြင်သို့ ကြွမြန်းလာ၏။ ဝိုင်းရံထားသောသူများသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုမေးမြန်းသမျှကို (အချင်းချင်း) အဖြေပြန်ပေး ပြောဆိုလျက် ရှိနေကြ၏။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုရန်သူများ၏ မျက်လုံးများနှင့် အတွေးများကို မြတ်နဗီဘက်မှ လှည့်ပေးလိုက်၏။ သို့ရှိရာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မြတ်နဗီကို မမြင်တွေ့ကြပေ။ ဧကန်ဆိုလျှင် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ရန်သူတစ်ဦးချင်း၏ ခေါင်းပေါ်တွင် မြေကြီးများထည့်ကာ ထွက်သွားတော်မူခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ထွက်သွားပြီးသည့်နောက် လမ်းသွားလမ်းလာ လူတစ်ဦးက ဤနေရာ၌ အဘယ်ကြောင့် ရပ်နေကြပါသနည်းဟု ထိုရန်သူများအား မေးမြန်းရာ ရန်သူများက မိုဟမ္မဒ် ﷺ ကို စောင့်ဆိုင်းနေပါသည်ဟူ၍ ပြောဆို၏။ ထိုမေးမြန်းသူက အသင်တို့ မည်သည့်အတွေး၌ နစ်မွန်းနေကြပါသနည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤနေရာမှ ထွက်ခွာသွားပြီးဖြစ်သည်။ အသင်တို့တစ်ဦးချင်း ခေါင်းပေါ်၌ မြေကြီးထည့်ကာ ထွက်ခွာသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရန်သူများသည် မိမိတို့၏ ဦးခေါင်းကို လက်များဖြင့် စမ်းသပ်ကြည့်သောအခါ လူတိုင်း၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ မြေကြီးများရှိကြောင်းကို သိရှိရ၏။

ဟဇရတ်အလီ ﵁ သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အိပ်ယာထက်ဝယ် လှဲလျက်ရှိသည်။ သို့သော် ဝိုင်းရံထားသော ရန်သူများသည် ဟဇရတ်အလီ ﷺ တစ်ဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်နှင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ မဟုတ်ကြောင်းကို သိရှိသွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဟဇရတ်အလီ ﵁ အား မသတ်ဖြစ်ကြတော့ချေ။ နံနက်မိုးလင်းသည်အထိ ဝိုင်းရံထားပြီးနောက် ရန်သူများသည် ကြောက်ရွံ့စွာဖြင့် ပြန်လှည့်သွားကြသည်။ ဤညတွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ အတွက် မိမိအသက်ကို ပဓါနမထားခြင်းသည် ဟဇရတ်အလီ ﵁ သခင်၏ ထူးခြားသော ထူးမြတ်မှုများထဲမှ ဖြစ်သည်။ ကိုရိုက်ရှ်ခေါင်းဆောင်များ၏ အကြံပြုချက်တွင် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ပတ်သက်ပြီး အချက်သုံးချက်ကို အဆိုတင်သွင်းခဲ့ပေသည်။ ထိုအကြံပြုချက်သုံးချက်ကို ကျမ်းတော်မြတ်၏ ဤအာယသ်တော်တွင် တင်ပြထားပေသည်။

وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုအချိန်သည် မှတ်သားထားသင့်သည့် အချိန်ဖြစ်ပေသည်။ ကာဖိရ်များသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အံတုရန် အစီအစဉ်များ ဆွဲလျက် ရှိကြသည်။ ၎င်းမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ အား အကျဉ်းချပစ်မည်။ (သို့) သတ်ပစ်မည်။ (သို့) နယ်နှင်ဒဏ်ပေးမည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုအစီအစဉ်များအားလုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်တော်မူလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် အာယသ်တော်၏ နောက်ဆုံးတွင်

وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူထားပေသည်။ အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သာလျှင် အကောင်းဆုံး စီစဉ်ချမှတ်တော်မူသော အသျှင်ဖြစ်၏။ ထိုအသျှင်မြတ်၏ အစီအစဉ်များသည် ကျန်အစီအစဉ်များအားလုံးကို လွှမ်းမိုးသွားတော်မူ၏။ ပမာဆိုရသော် ဖော်ပြပါဖြစ်စဉ်၌ မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

مكر စာလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အာရဗီအဘိဓါန်တွင် အကြောင်းခံတစ်ခု (သို့) အစီအစဉ်တစ်ခု၏ အကြောင်းခံဖြင့် မိမိ၏ ယှဉ်ပြိုင်ဘက်ကို ထိုသူ၏ ဆန္ဒများမှ တားဆီးပစ်ခြင်းကို ခေါ်ဆိုပေသည်။ အကယ်၍ ဤအလုပ်အား ဆန္ဒမှန်ဖြင့် ပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် ယင်း مكر သည် ချီးမွမ်းခံထိုက်သည့် مكر ဖြစ်ပြီး ကောင်းမွန်၏။ မကောင်းသောဆန္ဒဖြင့် ပြုသည်ဆိုလျှင် ဤသည် ဆိုးရွားပြီး ဒဏ်ခတ်ခြင်းခံရပေမည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အဆိုပါစာလုံးသည် လူသားအတွက် အသုံးပြုနိုင်သကဲ့သို့ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက်လည်း အသုံးပြုနိုင်ပေသည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် အသုံးပြုရာတွင် အကြင်နေရာ၌ နူတ်ကပါဠ်တော်နှင့် ယှဉ်လာသည့်အတွက် مكر သည် ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမည်ဟူ၍ ဒွိဟပင် ဖြစ်စရာမရှိပေ။ ပမာဆိုရသော် ဤနေရာတွင် အဆိုပါအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ ထိုအချက်မှာ စဉ်းစားထိုက်သည့်အချက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားချက်သည် အနာဂတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှစ်ခု ရောနှောနေသည့် အဓိပ္ပာယ်အား ဖော်ဆောင်နေပေသည်။ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ-

وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများသည် အီမာန်ရှင်များကို ဒုက္ခပေးရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲလျက်ရှိကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများ၏ အစီအစဉ်များကို ချေမှုန်းပစ်ရန် စီစဉ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းအချက်မှ ညွှန်ပြနေသည်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်များကို ဒုက္ခပေးရန်အတွက် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်းသည် ကာဖိရ်များ၏ ထာဝရမဏ္ဍိုင်ဖြစ်မည်။ ထိုနည်းတူစွာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ကူညီစောင်မမှုသည်လည်း အမြဲတမ်းစစ်မှန်သော မွတ်စ္စလင်မ်များဘက်မှ ထိုကာဖိရ်များ၏ အစီအစဉ်များကို ဖယ်ရှားပေးလျက် ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

အာယသ်တော် (၃၁) နှင့် (၃၂) တွင် ထို 'ဒါရွှလ်နဒ်ဝဟ်'၌ ပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်သူ နသွ်ရ်အိဗ်နေ ဟာရိစ်၏ ရိုင်းပျသော ပြောဆိုချက်နှင့် အာယသ်တော် (၃၃) တွင် ယင်းပြောဆိုချက်အပေါ် ဖြေကြားချက်များကို တင်ပြထားပေသည်။ ၎င်းနသွ်ရ်အိဗ်နေဟာရိစ်သည် ကုန်သည်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအသီးသီးသို့ ခရီးထွက်ကာ ယဟူဒီနှင့် နစ္စရာများ၏ ကျမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ် မြင်တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသူသည် ကျမ်းတော်မြတ်တွင် ရှေးအွမ္မသ်များ၏ အခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြထားသည်ကို ကြားသိရသောအခါ ပြောဆိုသည်မှာ-

قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَا اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အလိုသဘောမှာ 'ဤစကားများသည် ကျွန်ုပ်ကြားဖူးသော စကားများ ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ပြောလိုပါကလည်း ပြောနိုင်၏။' ဤသည်မှာ ရှေးလူများ၏ ပုံပြင်များသာ

ဖြစ်သည်။ အချို့ဆွဟာဗာများက ထိုသူအား အကယ်၍ 'အသင်လည်း ထိုကဲ့သို့သော စကားများကို ပြောဆိုနိုင်သည်ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် မပြောဆိုသနည်း' ဟု ပြောဆိုကာ ထိုသူမှာ အဖြေမပေးနိုင်ဘဲ နှုတ်ပိတ်သွားတော့၏။ ကျမ်းတော်မြတ်သည် အမှားနှင့် အမှန်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် တစ်လောကလုံးကို စိန်ခေါ်မှု ပြုထားသည်မှာ အကယ်၍ ဆန့်ကျင်သောသူများက မှန်ကန်သည်ဆိုလျှင် ကျမ်းတော်မြတ်၏ သေးငယ်သော စူရာဟ်ကဲ့သို့ စူရာဟ်တစ်ပုဒ် ဖန်တီး၍ တင်ပြကြကုန်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အုပ်စုများသည် မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းဥစ္စာအားလုံးကို အသုံးပြုကာ ကျမ်းတော်မြတ်၏ သေးငယ်သော စူရာဟ်တစ်ပုဒ်ကဲ့သို့ ဖန်တီးတင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အတွက် အသင့်အနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့လည်း ထိုကဲ့သို့ ပြောဆိုနိုင်သည်ဟုဆိုသော စကားများမည်သို့ ဖြစ်နိုင်မည်နည်း။ ထိုကဲ့သို့သော စကားမျိုးကို အရှက်ရှိသူတစ်ဦးအနေနှင့် မည်သို့မှ ပြောဆိုမည် မဟုတ်ပေ။ တစ်ဖန် နသွာရ်အိဗ်နေဟာရိစ်အား ဆွဟာဗာများက ကျမ်းတော်မြတ်၏ မှန်ကန်မှုကို တင်ပြသောအခါ ၎င်းသည် မိမိ၏ မှားယွင်းသော သာသနာအား ခိုင်မာကြောင်းကို ပြသရန်အတွက်

اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ

فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَآءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ

ဟူ၍ ပြောဆိုသည်။ အလိုသဘောမှာ အကယ်၍ ဤကျမ်းတော်မြတ်သည် အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါး၌ မှန်ကန်သော ကျမ်းဖြစ်သည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် ခဲမိုးများ ရွာသွန်းပေးတော်မူပါ။ (သို့) အခြားပြင်းထန်သော 'အဇာဗ်' ပို့ချပေးတော်မူပါ။

ကျမ်းတော်မြတ်သည် ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေကြားတော်မူသည်မှာ ဦးစွာပထမ

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيْهِمْ

ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ အလိုသဘောမှာ 'အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့တော်၌ ရှိသနေသရွေ့ ထိုသို့ 'အဇာဗ်'များ ပို့ချပေးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။'

ဦးစွာပထမ တင်ပြလိုသည်မှာ နဗီတမန်တော်များအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသည့်နေရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဓလေ့တော်မှာ ဤသို့ ရှိခဲ့ပေသည်။ ၎င်းမှာ ရွာတစ်ရွာတွင် နဗီတမန်တော်များ ရှိနေသည့်အတွက် ၎င်းနဗီတမန်တော်များအား ထိုရွာမှ မဖယ်ရှားသရွေ့ ယင်းရွာပေါ်သို့ 'အဇာဗ်'များ ပို့ချခြင်းမရှိပေ။ ပမာဆိုရသော် ဟဇရတ်ဟူးဒ် عليه السلام နှင့် ဟဇရတ်ဆွာလေ့ဟ် عليه السلام ၊ ၎င်းနောက် ဟဇရတ်လူးသ် عليه السلام တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မျက်မြင်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုနဗီတမန်တော်များ ရွာ၌ ရှိနေသရွေ့ ၎င်းရွာအပေါ် 'အဇာဗ်'များ ကျရောက်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ထိုနဗီတမန်တော်များ ရွာမှ ထွက်သွားပြီးမှသာလျှင် 'အဇာဗ်'များ ကျရောက်ခဲ့လေ့ ရှိပေသည်။ အထူးသဖြင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ အား စကြဝဠာကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် ကရုဏာရှင်ဖြစ်သူဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ဖြင့် စေလွှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ရွာတစ်ရွာတွင် ရှိနေသရွေ့ ထိုရွာအပေါ် 'အဇာဗ်'များ ကျရောက်မည်ဆိုလျှင် မြတ်နဗီ၏ ဂုဏ်ရည်နှင့် ဆန့်ကျင်နေမည်ဖြစ်သည်။

အကျဉ်းချုပ်အဖြေမှာ အသင်တို့သည် ကျမ်းတော်မြတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသူများ ဖြစ်သည့်အတွက် ခဲမိုးများ ရွာသွန်းခြင်းခံထိုက်သူများ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့၌ ရှိနေခြင်းသည် 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခြင်းကို အတားအဆီးဖြစ်စေပေသည်။

အေမာမ်အိဗ်နေဂျရီးရ် (ရဟ) ဆင့်ပြန်သည်မှာ အာယသ်တော်၏ ဤအစိတ်အပိုင်းသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့၌ ရှိနေသောအချိန်၌ ကျရောက်ခဲ့ပေသည်။ တစ်ဖန် မဒီနာမြို့သို့ ဟီဂျ်ရသ်ပြုပြီးနောက် အာယသ်တော်၏ ဒုတိယအပိုင်း ကျရောက်ခဲ့သည်။

وَمَاكَانَ اللهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ထိုသူများသည် 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' ပြုကြသောသူများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအပေါ် 'အဇားဗ်' ချပေးတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ ယင်း၏ အလိုသဘောမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မဒီနာမြို့သို့ ကြွမြန်းသွားပြီးနောက် ဧကန်အမှန် 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခြင်းကို အတားအဆီးဖြစ်စေသော အရာများမှာ ပပျောက်သွားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုအခါမှာလည်း 'အဇားဗ်' အား အတားအဆီးဖြစ်စေသော အရာများ ရှိနေသေးသည်။ ၎င်းမှာ ဟီဂျ်ရသ်မပြုလုပ်နိုင်ကြသည့် အားအင်ချည့်နဲ့သော မွတ်စ္စလင်မ်များစွာ မက္ကာဟ်မြို့၌ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်ထံ 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' များ ပြုလုပ်လျက်ရှိကြသည်။ ထိုသို့သောသူများကြောင့် မက္ကာဟ်မြို့နေ လူထုများအပေါ် 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

တစ်ဖန် ထိုသူများသည် ဟီဂျ်ရသ်ပြု၍ မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ အာယသ်တော်၏ ဤဝါကျသည် ကျရောက်လာ၏။

وَمَالَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللهُ وَهُمْ يَصُدُّوْنَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

အလိုသဘောမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများအပေါ် အဘယ်ကြောင့် 'အဇားဗ်' မချပေးရမည်နည်း။ ဧကန်အမှန် ထိုသူများသည် လူများကို 'ကအ်ဗာဟ်' ကျောင်းတော်တွင် 'အေဗာဒသ်' လုပ်ရန် တားမြစ်ကြသည်။ အလိုသဘောမှာ ယခု 'အဇားဗ်' အား အတားအဆီးဖြစ်စေသော အရာနှစ်ခုလုံး ပပျောက်သွားပြီးဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့၌ မရှိတော့သကဲ့သို့ 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' ပြုသည့် လူများလည်း မက္ကာဟ်မြို့၌ မရှိတော့ပေ။ သို့ရှိရာ ယခု 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခြင်းကို အတားအဆီးပြုမည့် အရာ မရှိတော့ပေ။ အထူးသဖြင့် ထိုသူများ 'အဇားဗ်' ကျခံရာတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်က အစ္စလာမ်သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမှအပ ထပ်မံ ပြစ်မှုတစ်ခုမှာ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်လည်း 'အေဗာဒသ်' ပြုကြသူများ မဟုတ်သည့်အပြင် မွတ်စ္စလင်မ်များ 'အွမ်ရာဟ်' နှင့် 'သွဝါးဖ်' ပြုလုပ်ရန်အတွက် 'ကအ်ဗာဟ်' ကျောင်းတော်သို့ သွားရောက်ခြင်းကို တားမြစ်ကြသည်။ သို့ရှိရာ ၎င်းတို့အပေါ် ယခု လုံးဝ 'အဇားဗ်' ကျရောက်ထိုက်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မက္ကာဟ်မြို့ကို အောင်နိုင်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့အပေါ် 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ့်အိမ်တော်တွင်း ဝင်ရောက်ခြင်းအား တားဆီးခြင်းသည် 'ဟုဒိုင်ဗိယာ' စစ်ပွဲမှ စခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ဆွဟာဗာများနှင့်အတူ 'အွမ်ရာဟ်' ပြုရန် ဆန္ဒဖြင့် ကြွမြန်းတော်မူသွား၏။

မက္ကာဟ်မြို့ရှိ မုရှ်ရစ်က်များသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ကို မက္ကာဟ်မြို့တွင်း ဝင်ရောက်ခြင်းမှ တားဆီးခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဆွဟာဗာများကို 'အဲဟ်ရာမ်' ချွတ်ပြီး ပြန်လှည့်သွားရန် အတင်းအကြပ် ပြုခဲ့၏။ ဤဖြစ်စဉ်သည် ဟီဂျ်ရီ ခြောက်ခုနှစ်က ဖြစ်သည်။ နှစ်နှစ်နေပြီးနောက် ဟီဂျ်ရီ ရှစ်ခုနှစ်တွင် မက္ကာဟ်မြို့ကို အောင်မြင်မှု ရရှိသွား၏။ ဤနည်းဖြင့် ထိုသူများအပေါ် မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လက်ဖြင့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးမှ 'အဇာဗ်' ကျရောက်ခဲ့၏။

အိဗ်နေဂျရီးရ် (ရဟ) ၏ အဆိုပါသဖ်စီးရ်၏ မူတည်ချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ မက္ကာဟ်မြို့၌ ရှိနေခြင်းကို 'အဇာဗ်' အား အတားအဆီးဖြစ်စေသော အချက်ဟု သတ်မှတ်ရမည်။ ၎င်းနောက် အချို့ပညာရှင်များက မိန့်ဆိုသည်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ လောကတွင် ကြွမြန်းတော်မူခြင်းသည်ပင်လျှင် 'အဇာဗ်' ကို အတားအဆီးဖြစ်စေ၏။ တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိမျိုးနွယ်စုတွင်း ကြွမြန်းနေတော်မူသရွေ့ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အုပ်စုအပေါ် 'အဇာဗ်' မကျရောက်နိုင်ပေ။ ယင်း၏ အကြောင်းခံမှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အခြေအနေသည် အခြားနဗီတမန်တော်များကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ အခြားနဗီတမန်တော်များသည် အုပ်စုတစ်စု၊ နေရာတစ်နေရာအတွက် သီးသန့်စေလွှတ်ခြင်း ခံကြရသည်။ ထိုစေလွှတ်ခြင်းခံရသော နေရာမှ ထွက်ပြီး အခြားတစ်နေရာသို့ ရောက်သွားသောအခါ ထိုနဗီများ၏ အုပ်စုအပေါ် 'အဇာဗ်' ကျရောက်ခဲ့သည်။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အခြေအနေသည် ထိုသို့မဟုတ်ပေ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီဖြစ်ခြင်းသည် စကြဝဠာကြီး တစ်ခုလုံးအတွက် ဖြစ်သည်။ 'ကေယာမသ်' နေ့ထိ အားလုံးပါဝင်သည်။ တစ်လောကလုံးသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ နဗီဖြစ်ခြင်း၏ စည်းဝိုင်းတွင်း၌ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် ကမ္ဘာကြီး၏ မည်သည့်နေရာ၌ပင် ရှိစေကာမူ မြတ်နဗီ၏ အုပ်စုအပေါ် 'အဇာဗ်' မကျရောက်နိုင်ပေ။

ထိုအကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ အလိုသဘောမှာ မက္ကာဟ်မြို့နေ လူထု၏ လုပ်ဆောင်ချက်အရဆိုလျှင် ထိုသူများအပေါ် ခဲမိုးများ ရွာသွန်းရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အရာနှစ်ခုမှာ 'အဇာဗ်' ကို တားဆီးထား၏။ တစ်ချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ လောက၌ ရှိနေတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ မက္ကာဟ်မြို့နေ လူများ၏ 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' ပြုနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသူများသည် မုရှ်ရစ်က်၊ ကာဖိရ်ဖြစ်သော်ငြားလည်း မိမိတို့၏ 'သွဝါးဖ်' စသည်များ၌ غفرانك ဟု ဆိုကြသည်။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ထံတော်ပါးမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကို တောင်းဆိုလျက် ရှိကြသည်။ ထိုသူများ၏ 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' သည် 'ကုဖွ်ရ်' နှင့် ရှရစ်က်ကြောင့် တမလွန်၌ အကျိုးတော့ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် လောကီ၌ ထို 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' ၏ အကျိုးကို ခံစားကြရ၏။ ထို့ကြောင့် လောကီတွင် 'အဇာဗ်' မှ လွတ်မြောက်သွား၏။ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ 'အမလ်' ကိုမှ အချည်းအနှီးပြုတော်မမူပေ။ ကာဖိရ်နှင့် မုရှ်ရစ်က်များသည် အကယ်၍ ကောင်းမှုပြုမည်ဆိုလျှင် ယင်း၏အစားကို လောကီ၌ပင် ပေးတော်မူမည်။ ၎င်းနောက် မိန့်တော်မူသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် အဘယ်ကြောင့် 'အဇာဗ်' မပေးရမည်နည်း။ ကေန်ဆိုလျှင် ထိုသူများသည် မွတ်စ္စလင်မ်များကို 'ကအ်ဗာဟ်' ကျောင်းတော်၌ 'အေဗာဒသ်' ပြုခြင်းမှ တားဆီးကြသည်။ ဤပုံစံအရ ၎င်း၏ အလိုသဘောမှာ လောကီ၌ 'အဇာဗ်' ကျရောက်ခြင်း မရှိပါမူ ထိုသူများသည် မာန်မာနတက်ကာ စိတ်တည်ငြိမ်မှုများ ရရှိသွားကြမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် အပြစ်မရှိသူများ

ဖြစ်သည်။ (သို့) ကျွန်ုပ်တို့အပေါ် 'အဇားဗ်' ကျရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ လောကတွင် 'အဇားဗ်' မကျရောက်ခဲ့ပါက တမလွန်တွင် 'အဇားဗ်' ကျခံခြင်းမှ မည်သူမှ ကယ်တင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဖော်ပြပါ ဖွင့်ဆိုချက်အရဆိုလျှင် مَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمْ ၏အလိုသဘောမှာ တမလွန်၏ 'အဇားဗ်' ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များမှာ အချို့အကျိုးရှိသည့် အချက်များ ရရှိပေသည်။ တစ်ခုမှာ မြို့ရွာတွင် 'အိစ်သိဂ်ဖွာရ်' ပြုသူ ရှိနေမည်ဆိုလျှင် ထိုမြို့ရွာအပေါ် 'အဇားဗ်' မချပေးခြင်းမှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ဓလေ့တော်ပင်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအချက်မှာ တမန်တော်မြတ် ﷺ ရှိနေပါလျက်နှင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ အုမ္မသ်အပေါ် (မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်စေ၊ ကာဖိရ်ဖြစ်စေ) 'အဇားဗ်' ကျရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ ယင်း၏ အလိုသဘောမှာ အုမ္မသ်ထုတစ်ရပ်လုံး သေကြေပျက်စီးနိုင်သည့် 'အဇားဗ်' မျိုး ကျရောက်မည်မဟုတ်ပေ။ ပမာဆိုရသော် နူးဟ် عليه السلام ၏ အုပ်စု၊ လူးသ် عليه السلام ၏ အုပ်စု၊ ရှိုအိုင်ဗ် عليه السلام ၏ အုပ်စု စသည်တို့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော 'အဇားဗ်' မျိုး ဖြစ်သည်။ ထိုသူများ၏ လက္ခဏာများပင်မကျန် ပပျောက်သွားခဲ့ရသည်။ တစ်ဦးချင်းအပေါ် 'အဇားဗ်' ကျရောက်ခြင်းသည် အဆိုပါအချက်အား အဟန့်အတားမဖြစ်ပေ။ ပမာဆိုရသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ မိန့်တော်မူထားသည်မှာ ငါကိုယ်တော်၏ အုမ္မသ်တွင် **خسف** (မြေမြှိုခြင်း) နှင့် **مسخ** (ရုပ်ပြောင်းရုပ်ပျက်ခြင်း) ၏ 'အဇားဗ်' များ ကျရောက်လိမ့်မည်။ **خسف** ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ မြေကြီးတွင်း နစ်ဝင်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ **مسخ** ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ရုပ်ပျက်ပြီး ဝက်ရုပ်၊ မျောက်ရုပ် စသည့် တိရစ္ဆာန်အသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်း၏ အလိုသဘောမှာ အချို့သော လူများအပေါ် ထိုကဲ့သို့ 'အဇားဗ်' များ ကျရောက်ပေမည်။

တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် လောကတွင်ရှိနေခြင်းသည် 'ကေယာမသ်' တိုင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းသည် 'ကေယာမသ်' နေ့ထိအတွက် ဖြစ်သည်။ ၄င်းနောက် တမန်တော်မြတ် ﷺ ယခုအချိန်၌လည်း အသက်ထင်ရှား ရှိနေတော်မူမည်။ သို့သော် ယခင် အသက်ထင်ရှားရှိနေခဲ့သည့် ပုံစံနှင့် သီးခြားဖြစ်သည်။ အဆိုပါသက်တမ်းနှစ်ခု၌ ခြားနားမှု မည်သို့ ရှိသည် ဟူသော အချက်အပေါ် ငြင်းခုံခြင်းသည် အချည်းအနှီးပင်ဖြစ်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချက်အပေါ် ငြင်းခုံခြင်းဖြင့် အုမ္မသ်ထုအတွက် လောကီအကျိုး မရှိသကဲ့သို့ သာသနာ့အကျိုးလည်း ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ တမန်တော်မြတ် ﷺ ကိုယ်တော်တိုင်နှင့် ဆွဟာဗာများသည် ထိုကဲ့သို့သော အချည်းအနှီးနှင့် မလိုအပ်သော အရာများအပေါ် ငြင်းခုံခြင်းအား နှစ်သက်ခြင်းမရှိ တားမြစ်တော်မူထားသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် တမန်တော်မြတ် ﷺ သည် မိမိ၏ 'ရောင်ဇွာဟ်' တော်တွင် အသက်ရှင်လျက် ရှိနေခြင်းနှင့် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ ရစူလ်ဖြစ်ခြင်းသည် 'ကေယာမသ်' ထိတိုင် ရပ်တည်နေခြင်းသည် တမန်တော်မြတ် ﷺ ၏ 'ကေယာမသ်' နေ့ထိ လောကတွင် ရှိနေခြင်း၏ အထောက်အထားပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအုမ္မသ်သည် 'ကေယာမသ်' နေ့တိုင် 'အဇားဗ်' မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا أَوْلِيَآءَهٗ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهٗٓ إِلَّا الْمُتَّقُونَ
وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝٣٤

၈ : ၃၄ ॥ ॥ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (လုံး၀) ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မမူရန် အဘယ်မည်သော အကြောင်း ရှိချေသနည်း။ အမှန်စင်စစ် ၎င်းတို့သည် ရိုသေလေးစားအပ်သော (မတ်စ်ဂျစ်ဒ်ဒေဟာရာမ်) ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် (တွင် ဝတ်ပြုခြင်းတို့) မှ တားဆီးကြလေသည်။ စင်စစ် ၎င်းတို့သည် ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်ကို စောင့်ရှောက်သော တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများ မဟုတ်ကြပေ။ 'မွတ်သက္ကီ'အဖြစ်မှ ရှောင်ကြဉ်သော သူတော်ကောင်းများသာလျှင် ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်ကို တရားဝင် အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်သူများသာ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့အနက် အများဆုံးသော သူတို့ကား (ဤမျှပင်) မသိနားမလည်ကြပေ။

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَّتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝٣٥

၈ : ၃၅ ॥ ॥ စင်စစ် (သန့်စင်သော) အိမ်တော် (ဖြစ်သည့်) 'ကအ်ဗာဟ်'ကျောင်းတော်၏ အပါးတွင် ၎င်းတို့၏ 'ဆွလာအ်'ဝတ်ပြုမှုသည် လေချွန်ခြင်းနှင့် လက်ခုပ်တီးခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ (အို၊ ကာဖိရ်တို့) အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုကြောင့် ပြစ်ဒဏ် (၏ အရသာ) ကို မြည်းစမ်းကြလေကုန်။

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ
تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوٓا
إِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ۝٣٦

၈ : ၃၆ ॥ ॥ ကေန်စင်စစ် သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြသော ကာဖိရ်တို့သည် မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို (လူတို့အား) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ တားဆီးရန် သုံးစွဲကြလေသည်။ (ယခုလည်း) ၎င်းတို့သည် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများကို (ထပ်မံ၍) သုံးစွဲလျက်ပင် ရှိနေကြလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် (နောက်ဆုံးတွင်) ထိုပစ္စည်းများသည်ပင် ၎င်းတို့၌ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ရာ ဖြစ်စေမည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းခြင်းကို (လည်း) ခံကြရပေ (ဦး) မည်။ ထို့ပြင် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော ကာဖိရ်တို့သည် 'ဂျဟန္နမ်'ငရဲဘုံထဲသို့ စုရုံးစေခြင်းကို ခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَ
يَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا
فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾

၈ : ၃၇ ။ ။ (ယင်းသို့ ပြုလုပ်တော်မူခြင်းမှာ) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ညစ်ညမ်းသော သူယုတ်တို့အား သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ခွဲခြားတော်မူရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ညစ်ညမ်းသော သူယုတ်တို့အား တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ထပ်ဆင့်တော်မူပြီးနောက် အားလုံးကို စုပုံပြီးလျှင် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲဘုံအတွင်းသို့ ပို့ဆောင်တော်မူရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ (ပြုတော်မူခြင်းပင်) ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သော သူများသည်ပင် ဆုံးရှုံးနစ်နာသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။

قُل لِّلَّذِينَ
كَفَرُوا إِن يَنتَهُوا يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

၈ : ၃၈ ။ ။ (အို၊ နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ကာဖိရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့အား (ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် (သွေဖည်ငြင်းပယ်ခြင်းမှ) ရပ်စဲကြပါလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ လွန်လေပြီးဖြစ်သော ပြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မူခြင်းကို ခံကြရပေမည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍သာ ၎င်းတို့သည် ထပ်မံ၍ ပြုလုပ်ကြပါလျှင် ကောန်မုချ ရှေးသူဟောင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သော (ငါအသျှင်မြတ်၏) စည်းကမ်းဥပဒေသည်လည်း လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ချေသည်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

သို့ရာတွင် (ထိုတားမြစ်ထားသော အကြောင်းအရင်းများသည် ပျက်စီးစေမည့် ပြစ်ဒဏ်မကျရောက်ခြင်းကြောင့် ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်သွားပြီ) ဟု လုံးဝ မမှတ်ယူသင့်ပေ။ အကြောင်းမှာ အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ရပ်များသည် ပြစ်ဒဏ်အား တားမြစ်ထားသကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုဟူသရွေ့လည်း ပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်စေမည့်အရာများ ဖြစ်ချေသည်။ သို့ပါ၍ အတားအဆီးဖြစ်စေသော အရာ၏ သက်ရောက်မှုသည် ပျက်စီးစေမည့် ပြစ်ဒဏ်၌ ထင်ရှားစေ၏။ ထို့ပြင် လိုလားတောင့်တသူ၏ ပြစ်ဒဏ်သည် ပြစ်ဒဏ်ထဲ၌ပင်ပင် သက်ရောက်ကြောင်း ထင်ရှားလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းမရှိသည့် ပြစ်ဒဏ်သည် ၎င်းတို့အပေါ် ချပေးလိမ့်မည်။ သို့ပါ၍ ထိုလိုလားတောင့်တသော ပြစ်ဒဏ်၏ အကြောင်းအား အမိန့်ရှိလေသည်မှာ) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (လုံးဝ သာမန်) အပြစ် မပေးတော်မူရန် မည်သည့်အကြောင်း ရှိချေသနည်း။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား (၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုသည် ပြစ်ဒဏ်အား တောင့်တနေ

ကြ၏။) ၎င်းတို့သည် (ကိုယ်တော်နှင့် မွတ်စ္စလင်မ်များအား) 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒ္ဒေဟရာမ်' ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်တွင် (သွားခြင်း၊ 'သွဝါးဖ်'ပြုခြင်း၊ ထိုအထဲ၌ နမာဇ်ဝတ်ပြုခြင်း စသည်တို့အား) တားဆီးကြလေသည်။ (ဟုဒိုင်ဗီယာကဲ့သို့ တားမြစ်ကြလေသည်။ ၎င်းအဖြစ်အပျက်ကား စူရာဟ်ဖကရာ၌ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မက္ကာဟ်တွင် ရှိနေစဉ်ကာလအတွင်း တားမြစ်မိန့်များထုတ်၍ အနေကြပ်အောင် ပြုလုပ်ပြီး ဟီဂျ်ရသ်ပြုခဲ့ရသည့် အခြေအနေထိ ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေသည်။)

စင်စစ်မူကား ၎င်းတို့သည် ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်ကို စောင့်ရှောက်သော ဝေါပကလူကြီးများလည်းမဟုတ်ကြချေ။ (ထို့ပြင် ခဝပ်ကိုးကွယ်သော သူများအား တားမြစ်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၏ အခွင့်အရေးသည် ဝေါပကလူကြီးများ၌လည်း မရှိချေ။) မွတ်သက္ကီသူတော်စင်များသည်သာလျှင် (အကြောင်းမှာ ထိုသူတို့သည် အီမာန်ရှင်များ ဖြစ်ကြ၏။) ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်ကို အုပ်ထိန်းသူများ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့အနက် များစွာသော သူတို့ကား (မိမိတို့နှင့် မထိုက်တန်မှုန်း) ဤမျှပင် မသိနားမလည်ကြပေ။ (ပညာမရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ရှိသည်ဖြစ်စေ ကျင့်ကြံမှုမရှိသော ထိုသူသည် ပညာမဲ့သူကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ အချုပ်တင်ပြရသော် အကြင်သူသည် အမှန်စင်စစ် နမာဇ်အား မြဲမြံစွာ ဝတ်ပြုသောသူ ဖြစ်၏။ ၎င်းအား ဗလီသို့ လာရောက်ခြင်းမှ ဤသို့ တားမြစ်၏။) ထို့ပြင် (ဝတ်ကျောင်းတော်၏ တာဝန်အားအဘာယ်သို့ ထမ်းဆောင်သည်။ ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်၌ အဘာယ်မျှကောင်းသော နမာဇ်များအား ဆောက်တည်ကြသည့် အကြောင်းအရာများအား ဤသို့ တင်ပြထား၏။) 'ကအ်ဗာဟ်'ကျောင်းတော်၏ အပါးတွင် (မတ်စ်ဂျိဒ်ဒ္ဒေဟရာမ်ကို ဆိုလို၏။) ၎င်းတို့၏ 'ဆွလားသ်'ဝတ်ပြုမှုသည် လေချွန်ခြင်းနှင့် လက်ခုပ်တီးခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ (နမာဇ်ဝတ်ပြုရမည့်အစား အသိဉာဏ်ဖျင်းသော ၎င်းတို့၏ လုပ်ရပ်များကို ဆိုလို၏။) သို့ဖြစ်ပေရာ (ထိုသူတို့၏ လုပ်ရပ်များသည် ၎င်းတို့အပေါ် 'အဇားဗ်'အပြစ်ဒဏ်တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ကျရောက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့သော် သာမန်ဖြစ်မြဲ ပြစ်ဒဏ်သာချပေး၍ ၎င်းတို့အား သတိချမှတ်သည်မှာ) အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုကြောင့် ပြစ်ဒဏ်၏ အရသာကို မြိန်ယှက်စွာ မြည်းစမ်းကြလေကုန်။ (၎င်း၏ သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ لَوْ نَشَاءُ — الخ အဆိုဖြစ်ပြီး ထပ်ဆင့် သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ إِنْ هٰذَا إِلَّا — الخ အဆိုဖြစ်၏။ ထို့ပြင် သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ يَصُدُّونَ — الخ လုပ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ထပ်ဆင့်သက်ရောက်မှုမှာ مُكَاءً وَتَصْدِيَةً — الخ ဟူသော အဆိုဖြစ်၏။ သို့ပါ၍ မြောက်မြားစွာသော စစ်ပွဲများ၌ ဤပြစ်ဒဏ်များ သက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ဥပမာ- ထိုစူရာဟ်၏ ရူကူအ် (၂) ၌လည်း ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ — الخ နှင့် بَعْدَ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا — الخ ဟူ၍ တင်ပြထား၏။ ဤသည့်တိုင်အောင် ၎င်းတို့၏အဆိုနှင့် ကျင့်ကြံမှုများအား တင်ပြထားပြီး ဆက်လက်၍ ဥစ္စာပစ္စည်းများ၏ အကျင့်သီလများအား တင်ပြထားသည်မှာ) ကေန်စင်စစ် ကာဖိရ် မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့သည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ တားဆီးရန် မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို

သုံးစွဲကြလေသည်။ (သို့ပါ၍ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ရင်ဆိုင်ရာနှင့် ဆန့်ကျင်မှုပြုသော ပစ္စည်းပစ္စယ အားလုံး၏ စုစည်းမှုသည် ၎င်းတို့ သုံးစွဲသမျှ ထိုယုံကြည်ချက်ဖြင့်သာ သုံးစွဲကြောင်း ထင်ရှားပေသည်) ယခုသော် ၎င်းတို့သည် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများကို (ထိုရည်ရွယ်ချက်အတွက်) သုံးစွဲလျက်ပင် ရှိနေကြလိမ့်မည်။ သို့သော် နောက်ဆုံးတွင် ထိုပစ္စည်းများပင် ၎င်းတို့၌ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်သွားချေမည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းလွှမ်းမိုးခြင်းကိုလည်း ခံကြရပေဦးမည်။ (ထိုသို့ လွှမ်းမိုးခြင်း ခံရသည့်အတွက်ကြောင့် ဥစ္စာပစ္စည်း ဆုံးရှုံးမှု၏ ဝမ်းနည်းမှုနှင့် လွှမ်းမိုးခြင်းခံရခြင်း၏ ဝမ်းနည်းမှု စုစည်းသွားလိမ့်မည်။) ထိုမှတစ်ပါး (ဤပြစ်ဒဏ်နှင့် ဝမ်းနည်းမှုများ လွှမ်းမိုးမှုသည် ၎င်းတို့အဖို့ လောကီသက်တမ်း၌ဖြစ်ချေ၏။ နောင်တမလွန် 'အာခိရသ်'၏ ပြစ်ဒဏ်သည် သီးခြားဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းမှာ) မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့သည် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲဘုံသို့ (ကေယာမသ်နေ့သည်) စုရုံးစေခြင်းကို ခံကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ ပြုတော်မူခြင်းကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် သူယုတ်မာတို့အား သန့်စင်သော သူတို့နှင့် ခွဲခြားတော်မူအံ့သော ငှာလည်းကောင်း (အကြောင်းမှာ အပယ်ငရဲဘုံသားများ) အား ငရဲဘုံဘက်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းသည် သုခဘုံသားတို့နှင့် တစ်သီးတစ်ခြားဖြစ်သွားကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။) လူယုတ်လူညစ်တို့အား (သုခဘုံ သားများနှင့် တစ်သီးတစ်ခြားပြုပြီး) တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ထပ်ဆင့်တော်မူပြီးနောက် အားလုံးကို စုပုံပြီး လျှင် 'ဂျဟန္နမ်'အပယ်ငရဲဘုံအတွင်းသို့ ပို့တော်မူအံ့သောငှာ ပြုတော်မူခြင်းပင် ဖြစ်ချေသည်။ ဤသို့သော သူများသည် ဆုံးရှုံးနစ်နာသူများ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

(၎င်းသည် အဆုံးဟူ၍ မရှိချေ။ အို, တမန်တော်မိုဟမ္မဒ် ﷺ) အသင်သည် မယုံမကြည် သွေဖည် ငြင်းပယ်သော သူတို့အား ဤသို့ပြောကြားပါလေ။ ၎င်းတို့သည် အကယ်၍သာ (မယုံမကြည် သွေဖည် ခြင်းမှ) ရပ်စဲကြပါမူ ထို့အပြင် အီမာန်လက်ခံလိုက်မည်ဆိုသော်) လွန်လေပြီးသော အပြစ်ဒုစရိုက်တို့သည် ၎င်းတို့အဖို့ ခွင့်လွှတ်ပြီးဖြစ်ချေသည်။ (ဤပညတ်ချက်သည် အစ္စလာမ်အခြေအနေ၌ ဖြစ်၏။) သို့ရာတွင် အကယ်၍သာ ၎င်းတို့သည် (မိမိသွေဖည်ငြင်းဆန်ခြင်းအား) ထပ်မံ၍ ပြုလုပ်ကြပါလျှင် ဧကန်မလွဲ ရှေးသူ ဟောင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သော ငါအသျှင်မြတ်၏ စည်းကမ်းဥပဒေသည်လည်း လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ချေသတည်း။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လောကီ၌ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် နောင်တမလွန် 'အာခိရသ်'၌ ပေးမည့် အပြစ် ဒဏ်သည် အသင်တို့အဖို့သာ ဖြစ်မည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် သတ်ခြင်းခံရခြင်းသည် ပျက်စီးခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် အာရဗ်နိုင်ငံရှိ ကာဖိရ်မဟုတ်သော သူတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည် 'ဇစ်မီ'ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း အသင်တို့ မှတ်ယူကြလော။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဓမ္မသတ်များ

ရှေးယခင် အာယသ်တော်များ၌ မက္ကာဟ်ရှိ မုရှ်ရစ်က်များ မိမိတို့၏ သွေဖည်ငြင်းပယ်သည့်အတွက် ကြောင့် အပြစ်ဒဏ်ကျရောက်ရန် ထိုက်သောငှာလည်း မက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်တွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ရှိနေ

သည့်အတွက်ကြောင့် အပြစ်ဒဏ်ကျရောက်ခြင်းမှ အတားအဆီးဖြစ်စေ၏။ ထို့ပြင် 'ဟိဂျ်ရသ်'ပြုပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင်လည်း မက္ကာဟ်တွင် နေထိုင်၍ အများဝန်ခံလျက်ရှိသော မွတ်စ္စလင်မ်များ ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဤသို့သော အပြစ်ဒဏ်မကျရောက်ခဲ့ပေ။

အထက်ဖော်ပြပါအာယသ်တော်များ၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ (သို့မဟုတ်) အင်အားနည်းသော မွတ်စ္စလင်မ်များအား ထောက်ရှု၍ အပြစ်ဒဏ်မကျရောက်ကြောင်း တင်ပြထား၏။ အကယ်၍ လောကီ၌ ၎င်းတို့အပေါ် ကျရောက်မည့် ပြစ်ဒဏ်အား ဖယ်ရှားပေးလိုက်မည်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် အပြစ်ဒဏ် မထိုက်သင့်သောသူဟူ၍ မမှတ်ယူသင့်ပေ။ သို့သာမက ၎င်းတို့၏ အပြစ်ဒဏ်ထိုက်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ သွေဖည်ငြင်းဆန်ခြင်းမှအပ အခြားသော ပြစ်မှုများလည်း ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့အပေါ် အပြစ်ဒဏ် ကျရောက်သင့်ပေသည်။ ထိုအာယသ်တော်နှစ်ပုဒ်စလုံး၌ ၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုသုံးမျိုးဟု မသတ်မှတ်ထား၏။ ပထမပြစ်မှုမှာ ဤသူများကိုယ်တိုင် 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒ္ဒေဟရာမ်'၌ ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုပြုရန် မထိုက်သူများ ဖြစ်ချေသည်။ အကြင်မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ထိုဝတ်ကျောင်းတော်၌ 'အေဗာဒသ်'ပြုခြင်း၊ နမာဇ်ဝတ်ပြုခြင်း၊ 'သွဝါးဖ်'ပြုခြင်း စသည့် အမှုကိစ္စများအား ဆောင်ရွက်ရန် လိုလားသော ၎င်းတို့အား ထိုဗလီဝတ်ကျောင်းတော်သို့ လာရောက်ခြင်းမှ တားဆီးကြလေသည်။ ထိုအချက်တွင် 'ဟိုဒိုင်ဗီယာဟ်' အဖြစ်အပျက်ဘက်သို့လည်း ရည်ညွှန်း၏။ အကြောင်းမှာ ဟိဂျ်ရီ (၆) ခုနှစ်တွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ နှင့် ဆွဟာဗာများသည် 'အွမ်ရာဟ်'ပြုရန်အလို့ငှာ မက္ကာဟ်ရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်ရှိသော မက္ကာဟ်ရှိ မုရှ်ရစ်က်တို့သည် ကိုယ်တော်အား တားဆီး၍ ပြန်လှည့်ရန် အတင်းအကြပ် ဆောင်ရွက်လာလေသည်။

ဒုတိယပြစ်မှုမှာ ဤပညာမဲ့များသည် 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒ္ဒေဟရာမ်'၏ ဂေါပကများဟု မှတ်ယူကြ၏။ မိမိလိုလားသော သူအား ဝတ်ကျောင်းတော်အတွင်းသို့ လာခွင့်ပြု၍ မလိုလားသောသူအား လာခွင့်မပြုချေ။

၎င်းတို့၏ ဤအတွေးအခေါ်သည် အမှားနှစ်ခု၏ ရလဒ်ဖြစ်၏။ ပထမမှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်မှာ မိမိကိုယ်မိမိ 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒ္ဒေဟရာမ်'၏ ဂေါပကများဟု မှတ်ယူခြင်း၊ စင်စစ် ကာဖိရ်ငြင်းဆန်သွေဖည်သူတစ်ဦးဦးသည် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်တစ်ခုခု၏ ဂေါပကမဖြစ်နိုင်ချေ။ ဒုတိယမှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်မှာ လိုလားသောသူအား ဗလီသို့ လာခွင့်ပြု၍ မလိုလားသောသူအား တားမြစ်နိုင်ခြင်းသည် ဂေါပက၏ တာဝန်၌ရှိသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ စင်စစ် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အိမ်၌ဖြစ်၏။ ၎င်းအိမ်တော်သို့ လာခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်းသည် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်အား လေးစားမှုမထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနမာဇ်ဝတ်ပြုနေသော သူများအား ဒုက္ခသက်ရောက်စေရန် စိုးရိမ်ရပါမှု ဤပုံသဏ္ဍာန်များမှအပ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်တွင်ပင် တားဆီးရန် အခွင့်အရေးမရှိချေ။ ဥပမာ- ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ အမိန့်ရှိသည်မှာ မိမိ၏ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များအား ကလေးသူငယ်များ၊ ရူးသွပ်သောသူများအချင်းချင်း ပြဿဖြစ်ခြင်းများမှ ရှောင်ရှားစေလော။ ကလေးသူငယ်များနှင့် ရူးသွပ်သောသူများထံမှ မသန့်ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ပြင် နမာဇ်ဝတ်ပြုသောသူများအား ဒုက္ခပေးခြင်းသည်လည်း ထို့အတူ အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းသည်လည်း ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်အား မရိုမသေ ပြုရာကျ၏။ အခြားနမာဇ်ဝတ်ပြုသော သူများကိုလည်း ဒုက္ခရောက်စေ၏။

ဤဟဒီးစ်တော်အား ထောက်ရှုမည်ဆိုသော ဗလီဂေါပကများသည် ဤသို့သော ကလေးသူငယ်များနှင့် အရူးများအား ဗလီလာခြင်းမှ တားမြစ်ခွင့်ရှိ၏။ ထိုနည်းတူစွာ ဗလီ၌ အချင်းချင်း ပြဿနာဖြစ်ခြင်းကိုလည်း တားမြစ်ခွင့်ရှိ၏။ သို့သော် ဤပုံသဏ္ဌာန်များမှအပ မွတ်စ္လင်မ်တစ်ဦးဦးအား ဗလီသို့လာခြင်းမှ တားဆီးခြင်းသည် မည်သည့်ဂေါပကလူကြီးတွင်ပင် တားဆီးခွင့်မရှိချေ။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်၏ အထက်ဖော်ပြပါ အာယသ်တော်၌ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များအား 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒွေဟရာမ်'၏ ဂေါပကအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် မည်သို့ ထိုက်မည်နည်း။ ဥပဒေသမှာ ထိုဝတ်ကျောင်းတော်၏ ဂေါပကသည် အပြစ်ရှောင်ကြဉ်သူ မွတ်စ္လင်မ်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအချက်မှာ ဗလီ၏ ဂေါပကသည် မွတ်စ္လင်မ်သာသနာအား လေးစားကိုင်းရှိုင်းသူ၊ အပြစ်ရှောင်ကြဉ်သူဖြစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သိရှိရလေသည်။ အချို့သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှာ إِنَّ الْأَبْرَارَ တွင် ရှိသော ဇွမီးရ်သည် အသျှင်မြတ်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်သော 'ဇွမီးရ်'ဟု သတ်မှတ်၍ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်အား အသျှင်မြတ်၏ အချစ်တော်သည် အပြစ်များအား ရှောင်ကြဉ်သော သူသာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ထိုအကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ အာယသ်တော်မှ ရရှိသော ရလဒ်သည် ဤသို့တည်း။ အကြင်သူများသည် ရှရီအသ်တရားတော်နှင့် စွန္နသ်တော်များအား ဆန့်ကျင်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေပြီး အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အချစ်တော်ဟု ကြွေးကြော်ကြ၏။ ထိုသူများသည် လူလိမ်များပင်တည်း။ ၎င်းတို့အား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အချစ်တော်ဟု မှတ်ယူခြင်းသည် ထိုသူများသည် လှည့်စားမှု၌ပင် ရှိချေ၏။

တတိယပြစ်မှုမှာ ၎င်းတို့၏ ကုဖွရ်နှင့် ရှရစ်က်၏ ညစ်ညမ်းသောအရာများပင် ဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းတို့၏ အကျင့်သီလများသည် အခြားသော လူသားတို့၏ အကျင့်သီလများထက်ပင် နိမ့်ကျလေ၏။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ အကြင်လုပ်ရပ်အား နမာဇ်ဟု အမည်ပေးထား၏။ ထိုဝတ်ကျောင်းတော်၌ လေချွန်ခြင်း၊ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်မှ ထင်ရှားသည်မှာ ၎င်းတို့သည် အနည်းငယ်ပင် အသိဉာဏ်ရှိပါမူ ထိုသူတို့၏ ၎င်းလုပ်ရပ်များအား 'အေဗာဒသ်'နှင့် နမာဇ်ဟု မဆိုထားနှင့် စစ်မှန်သော လူသားတစ်ဦး၏ လုပ်ရပ်ဟုပင် မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ သို့ပါ၍ နောက်ဆုံးအာယသ်တော်၌

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

ဟု မိန့်တော်မူထားသည်မှာ 'အသင်တို့၏ ကုဖွရ်နှင့် ပြစ်မှုများ၏ ရလဒ်သည်ကား ဤသို့တည်း။ ယခု အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အပြစ်ဒဏ်အား မြည်းစမ်းလော'ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် နောင်တမလွန် 'အာခေရသ်'၏ ပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း ဆိုလိုနိုင်သကဲ့သို့ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ မွတ်စ္လင်မ်များ၏ လက်အောက်သို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်း၏ လောကီအပြစ်ဒဏ်ဟုလည်း ဆိုလိုနိုင်သည်။

ထို့နောက် (၃၆) အာယသ်တော်တွင် မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကာဖိရ်များ၏ အခြားအဖြစ်အပျက်တစ်ခုအား တင်ပြထား၏။ ၎င်းအဖြစ်အပျက်တွင် ထိုသူများသည် အစ္စလာမ်နှင့် မွတ်စ္လင်မ်များအား ဆန့်ကျင်၍ အင်အားစုစည်းရန်အတွက် ဥစ္စာပစ္စည်းများအား စုစည်းကြလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများအား စစ်မှန်သော သာသနာနှင့်-မွတ်စ္လင်မ်များအား ဖယ်ရှားရန်အတွက် သုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ သို့သော် နောက်ဆုံး

ရလဒ်မှာ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်လည်း လက်လွတ်ဆုံးရှုံး၍ ရည်ရွယ်ချက်တိုင်း ရရှိမည့်အစား သေးသိမ်မှုသာလျှင် ရရှိပေသည်။

ငင်းအဖြစ်အပျက်အား မိုဟမ္မဒ် ဗင်န် အစ်ဟားက် ؓ ၏ ဆင့်ပြန်ချက်ဖြင့် ဟာရေသ်အဗ်ဒွလ္လာဟ် ဗင်န်အဗ္ဗားစ် ؓ ထံမှ ဤသို့ ဆင့်ပြန်ထား၏။ 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်သော ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ရရှိပြီး ကျန်ခဲ့သော မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကာဖိရ်များသည် မက္ကာဟ်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိပြီး ကုန်သည်အုပ်စုခေါင်းဆောင် အဗူစွဖ်ယာန်ထံသို့ သွားရောက်ပြောဆိုသည်မှာ ဤစစ်ပွဲသည် အသင်တို့ ကုန်သည်အုပ်စုအား စောင့်ရှောက်မှုပြုရန်အတွက် တိုက်ခိုက်သော စစ်ပွဲဖြစ်ကြောင်း အသင်တို့ သိကြပါသည်။ ၎င်း၏ ရလဒ်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်များလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။ သို့ပါ၍ ထိုအစုရှယ်ယာကုမ္ပဏီမှ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အကူအညီလိုလားပါသည်။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆက်လက်၍ မွတ်စ္စလင်မ်များအား ပြန်လည်လက်စားချေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ထိုတင်ပြချက်အား လက်ခံ၍ မြောက်မြားစွာ ငွေကြေးဥစ္စာများပေးလိုက်လေသည်။ ၎င်းငွေအား ထိုသူတို့သည် 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၏ အစားယူရန် 'အုဟူဒ်'စစ်ပွဲ၌ အသုံးချခဲ့လေသည်။ ထိုစစ်ပွဲ၌လည်း ရလဒ်မှာ လွှမ်းမိုးခံရခြင်း၊ ရှုံးနိမ့်ခြင်း၏ လောကနှင့်တကွ ဥစ္စာပစ္စည်း ဆုံးရှုံးခြင်း၏ ဝမ်းနည်းမှုသည် ဆထက်ထမ်းပိုးဖြစ်ရှိခဲ့ပေသည်။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်မှ ထိုအာယသ်တော်တွင် ဤအဖြစ်အပျက် မဆိုက်ရောက်မီအလျှင် ပထမကတည်းက ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ အား ၎င်းအဖြစ်အပျက်၏ ရလဒ်အား အသိပေးခဲ့လေသည်။ အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်မှာ ကာဖိရ်တို့သည် မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများအား အသျှင်မြတ်၏ သာသနာတော်၌ ရှိသောသူများအား တားမြစ်ရန် သုံးစွဲကြမည်။ ထိုအခါ ၎င်းတို့၏ ရလဒ်သည်ကား မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုလည်း သုံးစွဲခဲ့ခြင်းအပေါ် ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုဖြစ်လိမ့်မည်။ ထို့အပြင် နောက်ဆုံးရလဒ်သည် လွှမ်းမိုးခြင်းခံရလိမ့်မည်။ စင်စစ် 'အုဟူဒ်'စစ်ပွဲ၌ စုဆောင်းထားသော ပစ္စည်းများကိုလည်း သုံးစွဲပစ်လိုက်၏။ တစ်ဖန် လွှမ်းမိုးခြင်းခံရသော် ရှုံးနိမ့်မှု၏ သောကနှင့်တကွ ဥစ္စာပစ္စည်း ဆုံးရှုံးခြင်း၏ သီးသန့်ဝမ်းနည်းမှုနှင့် အရှက်တကွဲလည်း ဖြစ်ရှိခဲ့ပေသည်။

ထို့အပြင် ဗဂ်ဝီးဟ် အစရှိသော အချို့သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှ ၎င်းအာယသ်တော်၏ အကြောင်းအရာအား 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲတွင် အသုံးစရိတ်များအား အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်မှာ ၎င်း 'ဗဒရ်'စစ်ပွဲ၌ လူရွယ်ပေါင်းတစ်ထောင် စစ်တပ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်များအား ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် သွားလေသည်။ ၎င်းတို့၏ စားရေးသောက်ရေး အစရှိသော အသုံးစရိတ်များအား မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ခေါင်းဆောင် (၁၂) ဦးမှ တာဝန်ယူခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့အနက် အဗူဂျဟာလ်၊ အွသ်ဗာ၊ ရှိုက်ဗာဟ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ လူပေါင်း (၁၀၀၀) ၏ သွားလာမှု၊ စားသောက်မှု အစရှိသော စရိတ်များသည် ကြီးမားသော ငွေပမာဏများအား သုံးစွဲထားလေသည်။ သို့ပါ၍ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ရှုံးနိမ့်မှုနှင့်တကွ ဥစ္စာပစ္စည်းဆုံးရှုံးခြင်းအပေါ်၌လည်း ပြင်းထန်သော ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုနှင့် အရှက်တကွဲ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။

နောက်ဆုံး အာယသ်တော်၌ တမလွန် 'အာခေရသ်'အား ထောက်ရှု၍ ၎င်းတို့၏ ရလဒ်ဆိုးအား ဤသို့ တင်ပြထားပေသည်။

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُوْنَ

ဆိုလိုသည်မှာ ကာဖိရ်တို့၏ 'ဟရှရ်'သည် 'ဂျဟန္နမ်'အပယ်ငရဲဘုံသို့ဘက်သာ ဖြစ်ချေမည်။

အထက်ဖော်ပြပါအာယသ်တော်၌ စစ်မှန်သော သာသနာမှ တားမြစ်ရန်အလို့ငှာ ဥစ္စာပစ္စည်း သုံးစွဲခြင်း၏ ရလဒ်ဆိုးအား တင်ပြထားခဲ့၏။ ထိုအထဲတွင် ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ရှိသော ကာဖိရ်များလည်း အကျုံးဝင်ပေသည်။ ၎င်းတို့သည် လူတို့အား အစ္စလာမ်မှ တားဆီးရန် မိမိတို့၏ မှားယွင်းသော သာသနာဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်ရန်အလို့ငှာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဆေးရုံများ၊ ကျောင်းများ၊ အလှူဒါနခေါင်းစဉ်များဖြင့် သုံးစွဲခဲ့ကြလေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ အစ္စလာမ်သာသနာ၏ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ယုံကြည်ထားသော ယုံကြည်ချက်၌ ဒွိဟသံသယဖြစ်စေပြီး ၎င်းတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ရန် လူများအား ဖိတ်ခေါ်ရန်အတွက် မိမိတို့၏ ပစ္စည်းများအား သုံးစွဲကြသည်။ ၎င်းတို့သည်လည်း ထိုအထဲတွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မိမိ၏ သာသနာတော်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူပေသည်။ မြောက်မြားစွာသော နေရာများ၌ တွေ့မြင်ရသည်မှာ ဤသူများသည် ကြီးမားသော ဥစ္စာပစ္စည်းများ သုံးစွဲလင့်ကစား မိမိတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။

အာယသ်တော် (၃၇) တွင် အထက်ဖော်ပြပါ အဖြစ်အပျက်၏ အချို့သော ရလဒ်များအား တင်ပြထား၏။ ၎င်း၏ အကျဉ်းချုပ်မှာ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများအား ကာဖိရ်တို့သည် အစ္စလာမ်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ သုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ တစ်ဖန် ၎င်းတို့၏ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုနှင့် အရှက်တကွဲဖြစ်ခြင်း၊ သေးသိမ်သိက္ခာကျခြင်းသည်သာလျှင် ရရှိခဲ့သည်။ ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးမှာ-

لِيَمِيْزَ اللّٰهُ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ 'သို့မှသာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ညစ်ညမ်းသောအရာနှင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အရာ၏ ခြားနားမှုအား ထုတ်ဖော်ပြသမည်ဖြစ်သည်။ **خبيث** ဆိုသော စကားလုံးနှင့် **طيب** ဟူသော စကားလုံးသည် ဆန့်ကျင်ဘက်စကားလုံးဖြစ်သည်။ **خبيث** ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်သည် မသန့်သော၊ ညစ်ညမ်းသော၊ ထို့အပြင် 'ဟရာမ်'အတွက်လည်း သုံးစွဲလေသည်။ ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်စွာ **طيب** ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းနှင့် 'ဟလာလ်'အတွက်လည်း အသုံးပြုလေသည်။ ဤနေရာတွင် ၎င်းစာလုံးနှစ်လုံးဖြင့် ကာဖိရ်များ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများအား **خبيثه** ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများအား **طيبه** ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုလိုနိုင်သည်။ ထိုပုံသဏ္ဌာန်၌ ကာဖိရ်များ သုံးစွဲခဲ့သော ဥစ္စာပစ္စည်းများသည် ညစ်ညမ်းသော၊ မသန့်သော ဥစ္စာပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း ဆိုလို၏။ ၎င်း၏ ဆိုးရွားသော ရလဒ်မှာ ပစ္စည်းလည်း ဆုံး၊ အသက်လည်းဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အနည်းငယ်သော ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုသာ သုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများသည် သန့်ပြန့်၍ 'ဟလာလ်'ဖြစ်သည်။ ၎င်းသုံးစွဲသော သူများအဖို့ အောင်မြင်မှုနှင့် ဆထက်ထမ်းပိုး သုံ့ပန်းပစ္စည်းများလည်း လက်ဝယ်ရရှိခဲ့ပေသည်။ ထို့နောက် အမိန့်ရှိသည်မှာ-

وَيَجْعَلَ الْخَبِيْثَ بَعْضَهٗ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهٗ جَمِيْعًا
فَيَجْعَلَهٗ فِىْ جَهَنَّمَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ‘အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ညစ်ညမ်းသော သူတစ်ဦးအား အခြားသော ညစ်ညမ်းသောသူတစ်ဦးနှင့် စုပုံထားလေသည်။ တစ်ဖန် ၎င်းတို့အားလုံးကို ‘ဂျဟန္နမ်’အပယ်ငရဲဘုံသို့ ဝင်ရောက်စေသည်။ ဤသူများပင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသော သူများပင်တည်း။ အလိုသဘောမှာ လောကီ၌ သံလိုက်သည် သံအားဆွဲငင်သကဲ့သို့ လျှပ်စီးသည် မြက်အား ဆွဲငင်လေသည်။

ထို့အပြင် ခေတ်သစ်သိပ္ပံပညာရှင်များ၏ အတွေ့အကြုံ၌ တစ်လောကလုံးရှိ စီမံခန့်ခွဲမှုများသည် အပြန်အလှန် ဆွဲငင်ခါတ်ရှိကြ၏။ ထိုနည်းတူစွာ အကျင့်သီလများနှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ၌လည်း ဆွဲငင်အားရှိ၏။ မကောင်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုသည်။ အခြားမကောင်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုသို့ ၎င်းကောင်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုသည် အခြားကောင်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုကို ဆွဲငင်၏။ မသန့်ရှင်းသော ဥစ္စာပစ္စည်းသည် အခြားမသန့်ရှင်းသော ဥစ္စာပစ္စည်းအား ဆွဲငင်လေ၏။ ထို့နောက်တစ်ဖန် ညစ်ညမ်းသော ဥစ္စာပစ္စည်းများ၏ သက်ရောက်မှုသည် ညစ်ညမ်းမှုကိုသာ ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ၎င်း၏ ရလဒ်သည်ကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် နောင်တမလွန် ‘အာခေရသ်’၌ ညစ်ညမ်းသော ပစ္စည်းဟူသရွေ့အား ‘ဂျဟန္နမ်’အပယ်ငရဲဘုံ၌ စုစည်းထားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်သော သူသည် ထိုဆုံးရှုံးမှု၌သာ ရှိနေလိမ့်မည်။

မြောက်မြားစွာသော သဖ်စီးရ်ပညာရှင်များမှ ထိုနေရာတွင် خبيث နှင့် طيب နှင့် ဆိုသည်မှာ သန့်ပြန့်သော အရာနှင့် မသန့်ပြန့်သော အရာဟု သတ်မှတ်ကြ၏။ သန့်ပြန့်သော အရာသည် မုအ်မင်န်ဖြစ်ပြီး မသန့်သောအရာသည် ကာဖိရ်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုလို၏။ ထိုပုံသဏ္ဍာန်၌ အထက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေအရပ်ရပ်အား အခြေခံ၍ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်နှင့် မုအ်မင်န်အား ခွဲခြား၍ လိုလားတော်မူ၏။ မုအ်မင်န်များသည် ‘ဂျန္နသ်’သို့ ဝင်ရောက်စံမြန်းပြီး ကာဖိရ်များသည်ကား ‘ဂျဟန္နမ်’အပယ်ငရဲဘုံသို့ စုရုံးဝင်ရောက်စေတော်မူမည်။

အာယသ်တော် (၃၈) ၌ ကာဖိရ်များအဖို့ ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော၊ တစ်ပါးတည်းသော အသျှင်မြတ်ဘက်မှ နှိုးဆော်ချက်နှင့် တိုက်တွန်းချက်ပြုထားတော်မူ၏။ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ထိုပျက်စီးဆုံးရှုံးသော လုပ်ရပ်များ၏နောက် ယခုလည်း ‘သောင်ဗာဟ်’ပြု အမှားဝန်ခံပြီး အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်မည်ဆိုသော် ကျူးလွန်ခဲ့သမျှ အပြစ်ဂိုနာဟ်များအား လွတ်ငြိမ်းပလပ်ခွင့် ပေးတော်မူမည်ဟု နှိုးဆော်ထား၏။ သတိပေးချမှတ်ချက်မှာ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ယခုလည်း ရပ်တန့်က မရပ်ပါမူ ၎င်းတို့အတွက် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ဥပဒေသအသစ်အား ဖန်ဆင်းထားတော်မူ၏။ ရှေးယခင် ခေတ်သမယ၏ ကာဖိရ်များအဖို့ ပြုကျင့်ခဲ့သော ဥပဒေအတိုင်း ထိုဥပဒေသည်သာလျှင် ၎င်းတို့အပေါ် ဆက်လက်ကျင့်သုံးသွားမည် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ လောကီ၌လည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံး၍ နောင်တမလွန် ‘အာခေရသ်’၌လည်း ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော သူများဖြစ်သည်။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

وَقَاتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا
تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ كُلُّهٗ لِلّٰهِ ۚ فَاِنِ انْتَهَوْا
فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٣٩

၈ : ၃၉ ။ ။ ၎င်းပြင် (အို၊ မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့) အသင်တို့သည် ယင်းသူတို့အား (သာသနာရေးနှင့် ပတ်သက်၍) နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု လုံးဝ ပပျောက်ကာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် လုံးဝ တည်တံ့သွားသည့်အထိ တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ) ရပ်စဲခဲ့ကြပါလျှင် ကေန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ ပြုမူသမျှတို့ကို ခွဲခြားသိမြင်တော်မူသော အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်။

وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوْٓا
اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰىكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ۝٤٠

၈ : ၄၀ ။ ။ ထို့ပြင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် လက်မခံဘဲ လွှဲဖယ်တိမ်းရှောင်၍သွားခဲ့ကြပါလျှင် မုချကေန် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား (ရိုင်းပင်းကူညီတော်မူမည့်) မိတ်သဟာယ၊ အကောင်းဆုံးသော မိတ်သဟာယ၊ အကောင်းဆုံးသော ကူညီတော်မူမည့် အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူကြောင်းကို အသင်တို့ (ကောင်းစွာ) သိထားကြလေကုန်။

အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနှစ်ချုပ်

၎င်းအပြင် (၎င်းတို့ ကာဖိရ်များနေထိုင်သော ပုံစံ၌ အို၊ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့) အသင်တို့သည် ထိုအာရဗ်ကာဖိရ်တို့အား သာသနာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုသည် ပပျောက်ကာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် လုံးဝတည်တံ့၍ သွားသည့်အထိ တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်။ (တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သာသနာသည် သီးသန့် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အတွက် မူတည်သွားရမည်။ အစ္စလာမ်အား လက်ခံပြီး ရှရစ်ကလုပ်ရပ်အား စွန့်လွှတ်လိုက်ရမည်။ အချုပ်တင်ပြရမည်ဆိုသော် အစ္စလာမ်သာသနာလက်ခံသမျှ ကာလပတ်လုံး ၎င်းတို့နှင့် တိုက်ခိုက်နေရမည်။ အကြောင်းမှာ အာရဗ်ကာဖိရ်များထံမှ အခွန်မကောက်ခံရပေ။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် ကုဖွ်ရ်လုပ်ရပ်မှ ရပ်ဆဲခဲ့ကြပါလျှင် (၎င်းတို့၏ ပြင်ပအစ္စလာမ်သာသနာအား လက်ခံခြင်းသည် နှလုံးသားအခြေအနေဖြင့် မချိန်ဆကြလေနှင့်။ အကြောင်းမှာ အကယ်၍ ဤသူများသည် စိတ်တွင်းမှ အီမာန်ရယူခြင်း မရှိသော်) အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ ပြုကျင့်မှုများကို ကောင်းစွာ သိရှိတော်မူပေသည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် (အစ္စလာမ်သာသနာမှ) လွှဲဖယ်၍ သွားခဲ့ကြလျှင် (အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အမည်အားယူ၍ ၎င်းတို့နှင့် တိုက်ခိုက်ကြကုန်လော့။) စင်စစ် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ရိုင်းပင်းကူညီတော်မူမည်။ မိတ်သဟာယ အကောင်းဆုံး၊ ကူညီတော်မူမည့် အသျှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူကြောင်း အသင်တို့ ကောင်းစွာ သိထားကြလေကုန်။

သိမှတ်ဖွယ်ရာများနှင့် စမ္မသတ်များ

ဤသည် စူရာဟ်အန်ဖွာလ်၏ (၃၉) အာယသ်တော်၏ ၄င်းအာယသ်တော်အနက် စာလုံးနှစ်လုံးသည် စဉ်းစားထိုက်သော စကားလုံးများဖြစ်၏။ စကားလုံးတစ်လုံးမှာ فتنة ဖြစ်ပြီး ဒုတိယစကားလုံးမှာ دِين ဟူသော စကားလုံးဖြစ်သည်။ ဤစကားလုံးနှစ်လုံးသည် အာရဗီအဘိဓါန်အရ မြောက်မြားစွာသော အဓိပ္ပာယ်များအသုံးပြုလေသည်။

သဖ်စီးရ်ပညာရှင်အများနှင့် ဆွဟာဗာသာဝကများထံမှ ဤနေရာတွင် အဓိပ္ပာယ်နှစ်ခုအား ဆင့်ပြန်ထား၏။ တစ်ခုမှာ فتنة ဆိုသည်မှာ ကုဖွ်ရ်နှင့် ရှရစ်က်ကို ခေါ်ဆိုပြီး دين ဆိုသည်မှာ 'အစ္စလာမ်သာသနာ' ကို ခေါ်ဆိုသည်။ ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အဗ္ဗားစ် ﵁ သည်လည်း ဤသဖ်စီးရ်အတိုင်း ဆင့်ပြန်ထား၏။ ၄င်းအကျယ်ရှင်းလင်းချက်အရ အာယသ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤသို့တည်း။

မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ကုဖွ်ရ်လုပ်ရပ် မတိမ်ကောသမျှ ကာလပတ်လုံး ကာဖိရ်များနှင့် တိုက်ခိုက်နေရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၄င်းကုဖွ်ရ်၏ နေရာတွင် အစ္စလာမ်လွှမ်းမိုးလာရမည်။ အစ္စလာမ်မှအပ မည်သည့်သာသနာမှ မကျန်ရှိခဲ့စေရ။ ထိုပုံသဏ္ဍာန်၌ ဤအမိန့်တော်သည် မက္ကာဟ်သူ၊ မက္ကာဟ်သားများနှင့် အာရဗ်သူ၊ အာရဗ်သားများကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။ အကြောင်းမှာ အာရဗ်ကျွန်းဆွယ်သည် အစ္စလာမ်သာသနာတည်နေရာဖြစ်၏။ ၄င်းသည် အစ္စလာမ်မှအပ အခြားသာသနာများ ရှိနေမည်ဆိုသော် အစ္စလာမ်သာသနာအတွက် စိုးရိမ်ရဖွယ်ရှိ၏။ ကျန်ရှိ တစ်လောကလုံးသည် ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်၏ အခြားအာယသ်တော်များနှင့် ဆင့်ပြန်ထားသော ဟဒီးစ်များသည် ထိုအချက်အပေါ် သက်သေပြုထားသကဲ့သို့ အခြားသော သာသနာများ တည်ရှိထားနိုင်သည်။

ထို့ပြင် ဒုတိယအကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အား ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န်အုမရ် ﵁ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ဆင့်ပြန်ထားသည်။ ၄င်းမှာ ဤနေရာတွင် فتنة ဆိုသည်မှာ ဘေးဒုက္ခနှင့် 'အဇားဗ်' အပြစ်ဒဏ်ကို ခေါ်ဆို၏။ ၄င်းသည် မက္ကာဟ်မြို့ရှိ ကာဖိရ်တို့၏ ဘက်မှ မက္ကာဟ်မြို့တွင် နေထိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး အမြဲတမ်း သက်ရောက်ခဲ့၏။ အချိန်တိုင်း ၄င်းတို့၏ ပိုင်းရံဖမ်းစားမှု၌ ခံရပြီး အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံသော ဒုက္ခများအား ကြံ့ကြံ့ခံခဲ့ရလေသည်။ တစ်ဖန် မဒီနာရွှေမြို့တော်ဘက်သို့ ဟီဂျ်ရသ်ပြုသွားသော မွတ်စ္စလင်မ်တစ်ဦးချင်းစီအား ချောင်းမြောင်းသတ်ဖြတ် တိုက်ခိုက်ခြင်း ခံကြရလေသည်။ မဒီနာရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်ရှိသွားသည့်အခါ၌လည်း မဒီနာတစ်မြို့လုံးအပေါ် ၄င်း၏ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ပုံသဏ္ဍာန်၌ အမျက်ဒေါသများ ထွက်ကြလေသည်။ ထို့ပြင် ၄င်းနှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး دين ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အစမ္မပြုခြင်း၊ လွှမ်းမိုးခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထိုပုံသဏ္ဍာန်တွင် အာယသ်တော်၏ အကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်မှာ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ကာဖိရ်တို့အား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုမှ ပပျောက်ခြင်းမရှိသရွေ့ ကာလပတ်လုံး၊ ထို့အပြင် အစ္စလာမ်သာသနာ မလွှမ်းမိုးသရွေ့ကာလပတ်လုံး၊ အခြားသူများ၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ မွတ်စ္စလင်မ်များအား စောင့်ရှောက်နိုင်မည့် အချိန်အထိ ကာဖိရ်များနှင့် တိုက်ခိုက်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဟဇရသ် အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် အုမရ် ﵁ ၏ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုမှလည်း ထိုအကျယ်ဖွင့်ဆိုချက်အား ပိုမိုလေးနက်လေ၏။ ၄င်းအဖြစ်အပျက်မှာ မက္ကာဟ်မြို့၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ ဟဇရသ်အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဗင်န် ဇိုဗိုင်းရ် ﵁ အား တိုက်ခိုက်ရာ၌ ဟဂျားဂျ်ဗင်န်

ယူစွဖ်မှ စစ်တပ်အား ချီတပ်စေပြီး နှစ်ဘက်စလုံး မွတ်စ္စလင်မ်များ၏ ဓါးမှာ မွတ်စ္စလင်မ်များအား ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န် အုမရ် ؓ ထံသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ဤသို့ ပြောဆို၏။ ဤအချိန်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်များ ဒုက္ခတွင်း၌ နစ်မွန်းလျက်ရှိသည်။ အသင်သည် ၎င်းအား ကြည့်နေလေသည်။ စင်စစ် အသင်သည် ဟဇရတ်အုမရ် ؓ ၏ သားတော်ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ ဤသို့သော ပြဿနာများအား သည်းခံမည့်သူ မဟုတ်ခဲ့ချေ။ ယခုသော်ကား အသင်သည် ထိုပြဿနာအား ပပျောက်အောင် ပြုရန်အလို့ငှာ စစ်ကွင်းပြင်သို့ မသွားခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ထိုအခါ အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န် အုမရ် ؓ မှ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် မွတ်စ္စလင်မ်တစ်ဦးဦး၏ သွေးချောင်းစီး ခြင်းအား အပြစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းအတွက်ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ရှိ၏။ ဆက်လက်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှ ‘အသင်သည် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ قَاتِلُوْ هُمْ حَتّٰى لَاتَكُوْنَ فِتْنَةٌ ဟူသော အာယသ်တော်အား မဖတ်သလော’ ဟု မေးရာ (ပြဿနာများ မကုန်သရွေ့ ကာလပတ်လုံး တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်နေရမည်။) ဟဇရတ်အဗ်ဒုလ္လာဟ်ဗင်န်အုမရ် ؓ မှ မုချ ကျွန်ုပ်သည် ဤအာယသ်တော်အား ဖတ်ရွတ်ပြီး ထိုအပေါ် ကျင့်ကြံနေကြောင်း ထိုအာယသ်တော်အရ ပြဿနာများ မချုပ်ငြိမ်းသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ဆက်လက် တိုက်ခိုက်နေကြောင်း အစ္စလာမ်သာသနာ လွှမ်းမိုးသွားပြီး သည့်အထိဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည် အမိန့်ရှိတော် မူ၏။ ထို့အပြင် အသင်တို့သည် ယခု အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်၍ ပြဿနာအား ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်ရန် လိုလား ပါသလော။ ထို့အပြင် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှအပ အခြားအရာများ၏ လွှမ်းမိုးမှုနှင့် စစ်မှန်သော သာသနာ ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အား လိုလားပါသလော။ ဆိုလိုသည်မှာ စစ်ပွဲဆင်နွှဲခြင်းနှင့် သတ်ဖြတ် ခြင်း၏ အမိန့်သည် ကုဖွ်ရ်၏ ပြဿနာနှင့် ကာဖိရ်များ၏ ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်မှုအား တိုက်ခိုက်ရာ၌ ဖြစ်၏။ ၎င်းအား ကျွန်ုပ် ပြုပြီးခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ပြဿနာများ လုံးဝ ပပျောက်သွားသည့်အထိ ဆက်လက်ပြုနေမည်ဖြစ်၏။ မွတ်စ္စလင်မ် အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်ခြင်းအား ထိုအာယသ်တော်အပေါ် စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်းသည် စစ်မှန်မှုမရှိချေ။ သို့သာမက မွတ်စ္စလင်မ်များအချင်းချင်း တိုက်ခိုက်သော ၎င်းအချိန်တွင် ကိုယ်တော်၏ လမ်းညွှန်ချက်မှာ ထိုအမှုကိစ္စတွင် ထိုင်နေသောသူသည် ရပ်နေသောသူထက် ပို၍ မွန်မြတ်ကြောင်း လမ်းညွှန်ထား၏။

ထိုအကျယ်ရှင်းလင်းချက်၏ အနှစ်ချုပ်အား တင်ပြရသော် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် အစ္စလာမ့်ရန်သူ များနှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး စစ်ဆင်နွှဲတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်သည့်ပြဿနာ မချုပ်ငြိမ်း သည့်ကာပလတ်လုံး ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်နေရန် ‘ဝါဂျိဗ်’ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် အစ္စလာမ်သာသနာအား အားလုံး သော သာသနာများ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ဤပုံသဏ္ဌာန်သည် ‘ကေယာမသ်’ နီးကပ်သည့်အချိန်၌ ဖြစ်ရှိလိမ့်မည်။ သို့ပါ၍ ‘ဂျိဟားဒ်’အမိန့်သည်လည်း ‘ကေယာမသ်’နေ့အထိ ကျန်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

အစ္စလာမ့်ရန်သူများနှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး ‘ဂျိဟားဒ်’စစ်ခင်းခြင်း၏ ရလဒ်၌ ပုံသဏ္ဌာန်နှစ်ခု ပေါ်ပေါက် နိုင်၏။ ပုံသဏ္ဌာန်တစ်ခုမှာ ၎င်းတို့သည် မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းအား ရပ်ဆိုင်းပြီး အစ္စလာမ်ရေးရာ၌ ဝင်ရောက်၍ ညီအစ်ကိုအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိတို့၏ သာသနာ တွင် နေထိုင်ပြီး မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ ရပ်ဆိုင်းပြီး အမိန့်နာခံခြင်းအား ကတိ

ကဝတ်ပြုလုပ်ထားခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယပုံသဏ္ဌာန်မှာ ထိုပုံသဏ္ဌာန်နှစ်ခုစလုံးအနက်မှ မည်သည့်ပုံသဏ္ဌာန်မှ လက်မခံဘဲ တိုက်ခိုက်မှုအပေါ် ရပ်တည်လျက်ရှိခြင်းဖြစ်၏။ ရှေ့အာယသ်တော်၌ ထိုပုံသဏ္ဌာန်နှစ်ခုစလုံး၏ အမိန့်အား တင်ပြထား၏။

فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ရပ်တန့်သွားပါမူ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် ထိုသူများ၏ အကျင့်သီလများအား အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူသော အသျှင်ဖြစ်တော်မူသည်။

ထိုအမိန့်တော်အတိုင်း ၎င်းတို့အား အရေးယူဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ရပ်တန့်ပါမူ ၎င်းတို့နှင့် စစ်တိုက်ခြင်းကိုလည်း ရပ်ဆိုင်းလိုက်မည်ဖြစ်သည်။ ဤပုံသဏ္ဌာန်တွင် မွတ်စ္စလင်မ်များအဖို့ ဤသို့ စိုးရိမ်မှု ပေါ်ပေါက်နိုင်၏။ စစ်ခင်းပြီးနောက် ကာဖိရ်တို့၏ဘက်မှ ငြိမ်းချမ်းရေးချုပ်ဆိုရန် (သို့တည်းမဟုတ်) မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်သွားခြင်းအား ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် စစ်ပရိယာယ်တစ်ခုနှင့် လှည့်စားမှုသာ များသောအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်၏။ ဤပုံသဏ္ဌာန်၌ စစ်ပွဲအား ရပ်ဆိုင်းပြစ်ခြင်းသည် မွတ်စ္စလင်မ်အဖို့ ဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်နိုင်၏။ ၎င်း၏အဖြေအား ထိုစကားလုံးများဖြင့် ပေးထား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မွတ်စ္စလင်မ်များသည် အပြင်ပိုင်း အကျင့်သီလများအပေါ် ဆောင်ရွက်သောသူများဖြစ်၏။ နှလုံးသားထိုးဖောက်မြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်အား သိမြင်နိုင်တော်မူသော အသျှင်သည် အလ္လာဟ်တစ်ပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။ သို့ပါ၍ မွတ်စ္စလင်မ်ဖြစ်ခြင်းအား ထုတ်ဖော်လာသော သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်းချမ်းရေးပြုလုပ်လာသော မွတ်စ္စလင်မ်တို့သည် ၎င်းတို့အပေါ် စစ်တိုက်ခြင်းအား မလွဲသာမရှောင်သာ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရမည်သာ ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့သည် စစ်မှန်သော စိတ်ထားနှင့် အစ္စလာမ်လက်ခံခဲ့သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်းချမ်းရေးအား လက်ခံခဲ့သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့အထဲတွင် လှည့်စားမှုများ ပါဝင်နေသည် ဆိုခြင်းကား အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ဤသို့ ပြုလုပ်မည်ဆိုသော် ထိုလုပ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြားစီမံမှု ဖြစ်ရှိလိမ့်မည်။ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် ၎င်းအတွေးအခေါ်များနှင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုအပေါ် မိမိတို့၏ အရေးကိစ္စများအား မူတည်မှု မပြုသင့်ပေ။

အကယ်၍ အစ္စလာမ်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ငြိမ်းချမ်းရေးပြုပြီးသည့်နောက် ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်မည်ဆိုသော် တိုက်ခိုက်သော သူသာလျှင် အပြစ်ကျူးလွန်သူ မည်၏။ ပမာဆိုရသော် ဘိုခါရီနှင့် မွတ်စ္စလင်မ်ကျမ်း၏ ဟဒီးစ်တော်တစ်ခု၌ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ အမိန့်ရှိသည်မှာ ငါကိုယ်တော်အား ထိုအရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အမိန့်ပေးခြင်းခံရလေသည်။ ငါကိုယ်တော်သည် အစ္စလာမ့်ရန်သူများအား (ကလေမာဟ်လာအေလာဟ အစ်လလ္လာဟ်၊ မိုဟမ္မဒ္ဒရ် ရစူလ်လွလ္လာဟ်) လက်မခံသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်နေရမည်။ ထို့အပြင် ထိုသူများသည် နမာဇ်အား ဆောက်တည်လာမည်။ ထို့အပြင် 'ဇကားသ်'ပေးဆောင်လာမည်။ ထိုသူများသည် ဤသို့ ပြုမူဆောင်ရွက်လာမည်ဆိုသော် ၎င်းတို့၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်အားလုံး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း ခံလိမ့်မည်။ အစ္စလာမ့်ဥပဒေအတိုင်း ၎င်းတို့၏ ဥပဒေအား အစားယူသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအပြင် ၎င်းတို့၏ နှလုံးသားအတွင်းရှိသော အရာများ

အား ထိုသူများသည် စစ်မှန်သော စိတ်ထားဖြင့် 'ကလေမာဟ်'နှင့် အစ္စလာမ့်ကျင့်စဉ်များအား လက်ခံခဲ့သည်။ သို့တည်းမဟုတ် အယောင်ဆောင် အရေခြုံ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် လက်ခံခဲ့ခြင်းတို့အား အသျှင်မြတ်အပေါ်၌သာ မူတည်နေမည်ဖြစ်သည်။

အခြားဟဒီးစ်တော်တစ်ခုအား အဗူဒါဝူးဒ်ကျမ်းရင်းမှ မြောက်မြားစွာသော ဆွဟာဗာများ၏ ဆင့်ပြန်ချက်များဖြင့် ဤသို့ ဆင့်ပြန်ထား၏။ ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ မှ အမိန့်ရှိသည်မှာ အကယ်၍ အကြင်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အစ္စလာမ်ဥပဒေများအား နာခံခြင်းနှင့် ကတိသစ္စာပြုခဲ့သော် ၎င်းအား တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ (သို့) ၎င်းအား နစ်နာစေခြင်း၊ (သို့) ၎င်းထံမှ ခံနိုင်ရည်ထက် ပို၍ အလုပ်ရယူခြင်း၊ (သို့) ၎င်း၏ သဘောတူနစ်မြို့မှုမရှိဘဲ ၎င်းထံမှ အရာတစ်ခုခုအား ရယူခဲ့သော် ငါကိုယ်တော်သည် 'ကေယာမသ်'နေ့တွင် ထိုမွတ်စ္စလင်မ်နှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး ကတိပြုခဲ့သောသူအား ရိုင်းပင်းကူညီတော်မူမည်။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်နှင့် အထက်ဖော်ပြပါ အာယသ်တော်နှင့် ဆင့်ပြန်ထားသော ဟဒီးစ်တော်များမှ မွတ်စ္စလင်မ်တို့အား ပရိယာယ်တစ်ခု၌ နစ်မွန်းစေ၏။ အကြောင်းမှာ အကြီးကျယ်ဆုံး အစ္စလာမ့်ရန်သူပင်ဖြစ်လင့်ကစား ၎င်းတို့၏ ညို့ကွင်း၌ ရောက်ရှိလာသော် ထိုရန်သူသည် အသက်ဘေးမှ လွတ်ကင်းရန်အလို့ငှာ အစ္စလာမ့် 'ကလေမာဟ်'တော်အား ရွတ်ဖတ်လိုက်သော် မွတ်စ္စလင်မ်များအဖို့ ချက်ချင်း မိမိတို့၏ လက်အား ရပ်တန့်ပစ်ရန် အရေးကြီးသွားပေမည်။ ဤသို့သော ပုံသဏ္ဍာန်သည် မည်သည့်ရန်သူအပေါ်၌ပင်လျှင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်မှ ၎င်းတို့၏ ဖုံးကွယ်ထားသော လျှို့ဝှက်ချက်အား မိမိ၏ တာဝန်ယူ၍ အံ့ဖွယ်သဏ္ဍာန်ဖြင့် ဤသို့ ပြသလေသည်။ လုပ်ရပ်အရ မွတ်စ္စလင်မ်များအပေါ် စစ်ကွင်းပြင်၌ ဒုက္ခတွင်း နစ်မွန်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း မရှိကြချေ။ သို့သော် ငြိမ်းချမ်းရေးပြုလုပ်ရာ၌ ထောင်သောင်းများစွာသော မုန်ာဖစ်က်များ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ၎င်းတို့ဘက်မှ ဒုက္ခပေးရန်အတွက် မိမိကိုယ်မိမိ အစ္စလာမ်ဟု ထုတ်ဖော်ပြီး အပြင်ပန်းအားဖြင့် နမာဇ်၊ 'ရိုဇာဟ်'လည်း ဆောက်တည်ခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့အနက်မှ အချို့ သူယုတ်မာများသည် မွတ်စ္စလင်မ်တို့ထံမှ အချို့ကျေးဇူးတော်ကိုသာလျှင် ယူရန်ဆန္ဒရှိခဲ့ကြ၏။ ထို့အပြင် ရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ထားလင့်ကစား ၎င်းတို့၏ လက်စားချေခြင်းမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူထား၏။ ထို့အပြင် အချို့သော သူများသည်လည်း ပရိယာယ်သုံး၍ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်အား သိရန်အလို့ငှာ၊ ထို့အပြင် ဆန့်ကျင်သူများအား စုံစမ်းထောက်လှမ်းရန်အတွက် ဤသို့ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ ပညတ်ချက်များမှာ ၎င်းတို့၏ဘက်မှ အစ္စလာမ့်ရန်သူအဖြစ် ကတိကဝတ်အား ဆန့်ကျင်မှု အတည်မဖြစ်သရွေ့ ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြားမွတ်စ္စလင်မ်များနှင့် ဆက်ဆံမှုပြုသကဲ့သို့ ဆက်ဆံမှုပြုရန် လမ်းညွှန်တော်မူထား၏။

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်မှ အစ္စလာမ့်ရန်သူများသည် မိမိတို့၏ ရန်သူဖြစ်ခြင်းမှ ရပ်တန့်ကြောင်း ဝန်ခံပြီး ကတိကဝတ်ပြုလုပ်မည်ဆိုသော် ၎င်းပုံသဏ္ဍာန်အား သင်ကြားပြသထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဒုတိယပုံသဏ္ဍာန်မှာ ဤသို့တည်း။ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ တဖွတ်ထိုး စိတ်ဓါတ်နှင့် ရန်လိုမှုအပေါ် ဆက်လက်တည်ရှိနေမည်ဆိုသော် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် အမိန့်တော်အား ထိုအာယသ်တော်၌ အမိန့်ရှိထား၏။

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰىكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

ဆိုလိုသည်မှာ အကယ်၍ ထိုသူများသည် ထိုအချက်အား လက်မခံသော် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ရိုင်းပင်းကူညီစောင်မတော်မူသော အသျှင်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူကြလေကုန်။ ထို့ပြင် ငါအသျှင်မြတ်သည် အလွန့်အလွန် ရိုင်းပင်းကူညီတော်မူသော အသျှင် ဖြစ်တော်မူသည်။ ၎င်းအာယသ်တော်မှ အကယ်၍ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် သွေးဖည်ငြင်းပယ်ခြင်း၊ ထို့ပြင် တုပနှိုင်းယှဉ်ခြင်းတို့အား ရပ်ဆိုင်းမှုမပြုပါမူ မွတ်စ္စလင်မ်တို့၏ တာဝန်သည်ကား အထက်ဖော်ပြပါ အမိန့်တော်အတိုင်း ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ဆက်လက်ထားရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စစ်ပွဲဆင်နွှဲခြင်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် ကြီးမားသော စစ်တပ်နှင့် မြောက်မြားစွာသော လက်နက်ခဲယမ်း၊ မီးကျောက်များအပေါ် ယေဘုယျအားဖြင့် မူတည်၏။ မွတ်စ္စလင်မ်များသည် များသောအားဖြင့် ဤသို့သော အရာများ နည်းပါးလေသည်။ သို့ပါ၍ မွတ်စ္စလင်မ်အဖို့ စစ်တိုက်ခြင်း၏ အမိန့်သည် လေးလံသည်ဟု ထင်ရ၏။ သို့တည်းမဟုတ် မိမိတို့၏ အရေအတွက် နည်းပါးခြင်းနှင့် လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ မီးကျောက် နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဤစစ်ပွဲအား ကျွန်ုပ်တို့ အောင်မြင်မှု ရှိမည်မဟုတ်ဟု ထင်ကောင်းထင်နိုင်၏။ သို့ပါ၍ ၎င်းခံစားချက်များအား ကုစားရန် အလို့ငှာ စင်စစ် အရေအတွက်နှင့် လက်နက်၊ ခဲယမ်း၊ မီးကျောက်သည် ၎င်းတို့ထံ မွတ်စ္စလင်မ်များထက် သာပိုသော်ငြားလည်း အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ အကွယ်မှ ရောက်ရှိလာသော ရိုင်းပင်းကူညီ စောင်မမှုသည် မည်သည့်နေရာမှ ဆိုက်ရောက်လာသနည်း။ မွတ်စ္စလင်မ်များ ရရှိထားသော ရိုင်းပင်းကူညီမှုသည် စစ်ပွဲတိုင်း စစ်ပွဲတိုင်း၌ မိမိတို့နှင့်တကွ တွေ့မြင်ခံစားနေရလေသည်။ ဆက်လက်၍ အမိန့်ရှိသည်မှာ ရိုင်းပင်းကူညီ စောင်မမှုသည် လောကီ၌ အုပ်စုတိုင်းသည် တစ်ဦးမဟုတ် တစ်ဦးထံမှ ရရှိစမြဲဖြစ်၏။ သို့သော် ရိုင်းပင်းကူညီတော်မူသော အသျှင်မြတ်၏ အင်အားနှင့် စွမ်းအင်သည် အသိတရားနှင့် အတွေ့အကြုံအပေါ် မူတည်လေ၏။ ဤအချက်မှ ထင်ရှားသည်မှာ အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ စွမ်းအင်နှင့် အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူခြင်းထက် တစ်လောကလုံးထက် သာပိုမည်ကို မဆိုလင့်။ တန်းတူမျှပင် တစ်လောကလုံး ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအသျှင်မြတ်သည် အားလုံးထက် အကောင်းဆုံး ကူညီစောင်မတော်မူသော အသျှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်။

* * *

အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်၏ 'သောင်ဖီးက်' စွမ်းအားဖြင့်

မအာရိဖွလ်ကုရ်အာန် မြန်မာဘာသာပြန် အတွဲ [၄]

ဤတွင် ပြီးဆုံးပါပြီ။

فَاسْئَلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

معارف القرآن

‘‘အသင်တို့ မသိကြပါမူ
တတ်သိသူများအား မေးမြန်းကြလေကုန်။’’